
A.J. CRONIN
TREI IUBIRI

ARCHIBALD JOSEPH CRONIN

Trei iubiri

Traducere: Ofelia Dercaci

Editura Pygmalion
Ploieşti 1994

Cuprins

PARTEA ÎNTÂI

1

După ce-şi schimbă rochia, Lucy intră în dormitor şi se opri în faţa ferestrei, dar Frank nu se arăta încă. Rămase îngândurată în dosul perdelei de dantelă şi în ochii ei se oglindi drumul alb, aşternut pe marginea litoralului, până la oraşul care era la o distanţă de aproape un kilometru şi jumătate.

De-a lungul drumului nu se vedea nimeni, afară de bătrânul Bowie şi de căţelul său: bătrânul stătea la soare, ca să-şi încălzească ciolanele chinuite de podagră, pe coama zidului dărâmat, din faţa şopronului în care-şi ţinea barca, iar câinele dormita cu capul între labele dinainte, întinse pe trotuarul înfierbântat de soare. În după amiaza aceea de August, era un soare măreţ: lumina se juca pe apele golfului întocmai ca nişte solzi de aur şi învăluia localitatea Ardfillan într-o scăpărare de luciri care făceau ca acoperişurile şi coşurile caselor din Port Doran, din cealaltă parte a Golfului, să pară un uriaş strălucitor şi plin de mistere. În faţa ochilor ei până şi drumul acesta pustiu părea că a absorbit strălucirea soarelui şi casele ce se ridicau pe marginea lui părea că şi-au pierdut contururile precise, ca să se topească în mijlocul dansului de aur al acestor raze de lumină.

Cunoştea atât de bine acest peisaj: clipirea pânzei de apă cuprinsă în îmbrăţişarea uriaşă a golfului, pădurile

promontoriului Ardmore, cu umbra umedă a perdelei de ceaţă albastră, coastele prăvălite ale munţilor din partea de apus, îngrămădiţi în măreţia lor impunătoare pe fondul palid al cerului; dar astăzi peisajul acesta părea schimbat şi avea ceva din drăgălăşenia amăgitoare care în clipa acesta îi încălzea sufletul. Anotimpul însuşi părea că prevesteşte, cu toată căldura acestei zile, începutul toamnei apropiate: o frunză desprinsă de pe ramurile copacilor alerga susurând în lungul drumului, răbufnelile uşoare şi mai sărate ca de obicei, venite dinspre mare, croncănitul depărtat al ciorilor care se alungau în lumina zilei, toate acestea o încântau. Se apropia toamna: Lucy oftă mulţumită.

Îşi puse mâna paravan în faţa ochilor, ca să se ferească de lumina orbitoare şi privirea îi alergă de-a lungul drumului, până la cala bătrânului Bowie, ca să se oprească asupra fiului ei care se juca pe puntea vasului Eagle, ajutând sau împiedicând pe Dave în rezolvarea problemelor ce le avea pe puntea micii şalupe ancorate la cheiul cenuşiu de piatră. E mult mai probabil că băiatul îl împiedică să-şi vadă de treburi, gândi Lucy încercând să-şi stăpânească duioşia de mamă.

Pe buze îi tremură un zâmbet şi întorcându-se, se opri în faţa dulapului de stejar şi-şi examină chipul, cu seriozitatea firească şi instinctivă a unei femei când se găseşte în faţa unei oglinzi.

Nu era înaltă – „o ciosvârtă de femeie” – cum avea obiceiul să-i spună cu toată îngăduinţa, fratele ei Richard – dar sub rochia subţire de muselină liniile trupului svelt i se conturau pline de graţie tinerească. Părea ridicol de tânără şi lipsită de experienţă, aşa că arăta mai mult a fată de şaisprezece ani, decât a femeie de douăzeci şi şase, cum îi spusese într-un rând Frank, cu toată convingerea, într-un moment când renunţase la obişnuita lui rezervă. Avea un obraz mic, delicat, cu trăsături pline de vioiciune, care dovedeau spontaneitate şi temperament firesc: obrazul îi era înviorat, şi în clipa

aceasta, datorită căldurii de afară, părea uşor îmbujorată. Ochii, destul de depărtaţi unul de altul erau albaştri, de un albastru opac, străbătuţi de vinişoare mai întunecate care păreau puncte minuscule de lumină, dar privile lor erau extrem de candide şi de sincere. Colţurile buzelor erau îndepărtate în sus, linia gâtului şi a bărbiei avea rotunjimi uşoare şi toată înfăţişarea ei purta expresia unei pasiuni, a unei statornicii şi a unei spontaneităţi pline de sinceritate care te învăiuia în căldura ei.

Îşi ridică o mână spre părul castaniu, se examina o clipă, apoi îşi împături rochia simplă de pânză pe care o purtase în timpul zilei, o băgă în sertarul dulapului şi după ce aruncă o privire grăbită în jurul camerei, pentru a se convinge că totul este în ordine, constată strălucirea linoleumului de pe duşumele, modul în care erau întinse husele pe scaune, faldurile cearceafului alb al patului, apoi ridică fruntea mulţumită, se întoarse şi coborî la parter.

Astăzi terminase mai târziu decât de obicei. Vinerea era ziua când făcea pâine, dar mirosul de curăţenie al casei ca oglinda, un amestec de ceară, de săpun şi terebentină care pentru o bună gospodină sunt ca şi fumul de tămâie, se legăna împrejurul ei, pentru a justifica întârzierea cu îmbrăcatul. Mândria calmă ce i-o pricinuia această casă, desăvârşit de îngrijită, era justificată: căsuţa mică şi izolată – căreia se obişnuiseră să-i zică vilă – era într-un cartier foarte plăcut din marginea localităţii Ardfillan. Lui Lucy îi era dragă această casă şi-i plăcea s-o vadă că străluceşte de curăţenie. Acum se opri în bucătărie şi se întoarse spre uşa spălătoriei, ca să întrebe:

— Ai terminat, Netta?

— Numaidecât, doamnă Moore, se auzi glasul sugrumat al fetei, care ţinea un ac de păr între buzele închise, terminându-şi toaleta întârziată şi examinându-se în oglinjoara pătrată, atârnată deasupra bazinului de aramă.

— Domnul Moore ar putea să sosească în orice clipă,

continuă Lucy îngândurată. Am auzit trenul intrând în gară. Dacă aş fi în locul dumitale, aş pune ouăle la fiert. Patru!

— Da, doamna Moore, se auzi răspunsul, de astă dată cu o nuanţă de îngăduinţă.

— Şi fii cu băgare de seamă, Netta, când le vei sparge Toarnă puţin oţet în apă – ca să se întărească Nu uita.

— Sigur că da, doamna Moore.

Buzele care nu mai erau ocupate cu acul de păr, protestară de astă dată în mod categoric împotriva posibilităţii unei astfel de omisiuni şi în clipa următoare Netta apăru în pragul spălătoriei, pentru a-şi susţine în mod vizibil această afirmaţie.

Era o fată zdravănă, da şaisprezece ani – muncitoare, ascultătoare, tăcută şi bine dispusă, dar totuşi în această bună dispoziţie a ei părea că începe să se manifeste energia şi încăpăţânarea caracteristică rasei din care făcea parte. Cunoscându-şi valoarea, datorită unui instinct ereditar, precum şi valoarea neamului ei viguros, cu toată bunăvoinţa de a lucra, n-ar fi admis pentru nimic în lume că slujeşte. Nimic nu o putea determina să pronunţe cuvintele „Sir sau Madam”, dar uneori, încerca să menţină, după părerea ei, raporturi de egalitate între ea şi stăpâni, spunându-le fără niciun fel de slugărnicie domnul şi doamna Moore. De fapt la anumite ocazii atitudinea ei părea nuanţată de o anumită superioritate, ca şi când ar fi fost conştienta de îngrozitoarea deosebire socială dintre ea şi soţii Moore, căreia îi opunea propria ei vrednicie şi origine.

De astă dată însă începu să zâmbească şi declară cu convingere:

— Am început să pierd mai multă vreme cu îmbrăcatul, din ziua când mi-am ridicat părul.

— Pierzi mai multă vreme, îşi zise Lucy, din ziua când Dave Bowie a început să-ţi facă cu ochiul”.

Pe urmă adăugă cu glasul ridicat:

— Te piepteni frumos. Lui Dave îi place pieptănătura

aceasta?

Drept răspuns Netta mişcă brusc capul cu coafura ridicată pe creştet – câtă cochetărie feciorelnică şi câte dorinţe nemărturisite nu exprima această mişcare bruscă – şi sparse un ou de marginea tigăii.

— Ăluia! declară fata şi atât fu tot.

Dar obrazul întors spre sticla de oţet ce o ţinea în mână, i se aprinse ca para.

Lucy se opri câteva clipe şi urmări mişcările fetei, apoi încercă să-şi ascundă un zâmbet. În aceeaşi clipă îşi dădu seama de propria ei mulţumire, o mulţumire caraghioasă, amestecată cu plăcuta senzaţie a datoriei împlinite, cu liniştea şi nerăbdarea ce o încerca de fiecare dată, după ce-şi schimba rochia, şi cu plăcerea că merită răgazul ce şi-l acordă în aceste clipe. Răgazul acesta îl gusta întotdeauna cu aceeaşi plăcere neschimbată: răgazul când aştepta pe Frank să se întoarcă din oraş; faptul că era îmbrăcată şi gata, datoria împlinită, casa în ordine şi imaculată, îi pricinuia întotdeauna acelaşi fior de caldă mulţumire şi aşteptare. Se întoarse în loc, ieşi în vestibulul îngust, deschise uşa de la intrare şi apucă în lungul aleii prunduite. Pajiştea mică dreptunghiulară cu straturi de calceolarii, de mixandre şi muşcate – o combinaţie care în anul acesta când se serba jubileul de diamant al Reginei, era ultima expresie a artei horticole – strălucea în toată bogăţia de culori în faţa ochilor ei mulţumiţi. Întinse mâna şi cu un gest delicat rupse o buruiană insolentă care răsărise lângă cea mai frumoasă muşcată, şi o aruncă în marginea cărării, apoi se apropie de poarta grădinii şi o deschise larg.

De astă dată de-a lungul drumului se auzi zgomot, o răpăială grăbită de picioare care alergau, şi ridicând fruntea, văzu pe fiul ei apropiindu-se repede, cu propria umbră legănându-se zglobie alături de el.

— Mamă! strigă el nerăbdător, ca şi când ar fi vrut să-i spună o mare noutate: am lucrat împreună cu Dave pe puntea lui Eagle.

— Nu mai spune! exclamă ea, prefăcându-se neîncrezătoare.

— Da, repetă el cu entuziasmul unui copil de opt ani care-şi dă seama de importanţa momentului, şi mi-a dat voie să împletesc capătul unei frânghii.

— Sfinte Doamne! Dar după asta ce veţi mai face! murmură ea, gândindu-se la pistruii ce îi avea pe nas. Un nas cârn, nimic altceva, iar pistruii de pe el erau simple puncte de pigmenţi Accepta fără niciun înconjur că existau şi alte nasuri şi alţi pistrui, dar nasul şi pistruii fiului ei i se păreau irezistibile.

Pentru vârsta lui, era destul de bine dezvoltat, îşi zicea ea de multe ori – probabil calificativul distins ar fi mai indicat – cu părul castaniu şi ochii căprui luminoşi, ca ai tatălui său. Alţi băieţi? Fără îndoială aceştia îşi au şi ei calităţile lor, dar nu se poate să fie ca Peter al ei.

— Îmi dai voie să mă joc în bile? întrebă el cu inocenţă.

— În bile? repetă ea neîncrezătoare. De unde ai bile?

Băiatul începu să râdă şi-şi arătă strungăreaţă dintre dinţii care i se schimbau, dar râsul acesta îi încălzi sufletul; pe urmă coborî pleoapele ale căror gene negre i se păru că lasă umbre pe obrajii lui rumeni, ca merele în pârg.

— Stai să vezi, începu el foarte serios şi lovi cu vârful ghetei în stâlpul porţii, astăzi au început să joace aşa că am împrumutat şi eu două bile de la un băiat. Pe urmă am jucat cu el, şi am câştigat – aşa că i-am plătit datoria, înţelegi. Nu-i aşa mamă că tu înţelegi, cum s-a întâmplat?

— Da, înţeleg, răspunse ea ca să-şi stăpânească râsul care o frământa. Băiatul îşi împreună mâinile la spate, îşi prăvăli pântecele în afară şi se propti în picioare, apoi ridică fruntea, ca să se poată uita mai bine la ea.

— Jocul a fost cât se poate de cinstit, nu-i aşa? întrebă el, uitându-se la ea. În felul acesta se procedează – cel puţin eu am procedat în felul acesta. Am câştigat cincisprezece bile pe care le am în cană. De curând reuşise s-o convingă să-i dea o cană cu capacul de metal,

în care îşi aduna cu lăcomie toate micile lui comori. Şi dacă îmi dai voie să joc, s-ar putea să mai câştig câteva.

— Uite ce, răspunse ea încercând să îmblânzească răspunsul, deşi felul în care vorbea, părea că exclude cu desăvârşire posibilitatea unui refuz. Cred că înainte de orice va fi mult mai bine să bem câte un ceai. Tatăl tău s-ar putea să sosească în orice moment.

— Ooo! exclamă el, ca şi când şi-ar fi dat seama de încrederea pe care i-o acordă. Pe urmă adăugă: Oare îmi aduce ceva? Ştii că s-ar putea să-mi aducă!

— Dă fuga în casă şi spală-te pe mâini. Apoi, ca pentru a-i dovedi că în propriul său interes, este în stare să fie şi severă faţă de el, adăugă: E mai mare ruşinea ce mâini ai!

— De, aşa se întâmplă, îi explică el, examinându-şi încheieturile degetelor murdare şi palmele asudate, când lucrezi pe puntea lui Eagle. Şi capătul acela de frânghie pe care l-am împletit... huâh! Se opri brusc şi începu să fluiere, apoi se întoarse şi o apucă de-a lungul cărării spre casă.

După ce băiatul intră, privirile ei se îndreptară din nou spre drumul ce cobora spre oraş, aşteptând să-şi vadă soţul. La câteva clipe după aceea îl văzu că apare de după o cotitură şi că vine încet spre ea. Mersul acesta liniştit şi fără nicio grabă, era atât de caracteristic pentru el. Dar, în mod involuntar îşi lipi limba de cerul gurii şi scoase un sunet, poate de afecţiune, poate de nerăbdare şi imediat după aceea, aproape instinctiv, începu să se gândească, ce bine se potrivesc ei doi, unul cu altul.

„— Da, fireşte îşi zise ea, confirmând în mod tacit potrivirea dintre ei. E foarte bine că am luat pe Frank în grija mea. Şi stăruind asupra fericirii şi mulţumirii ce i-o pricinuia situaţia lor de acum, gândurile i se întoarseră înapoi de-a lungul anilor, spre ziua dinainte predestinată întâlnirii lor. Cum îi zicea casei aceleia? Da, „The Kayle” – proprietatea doamnei Roy. Nu va uita numele acesta niciodată şi nici al domnişoarei Sarah Roy, sora

proprietarei, care nu lucra niciodată la bucătărie, ci îmbrăcată în bluza ei cu pieptul plin de broderii în mărgele, se aşeza în fruntea „mesei bogate” – fraza era luată din anunţul publicat de domnişoara Sarah în ziarul *Catholic Trumpeter*” – „onorată de prezenţa clerului şi de floarea societăţii laice”, cum se spunea în continuarea acestui anunţ.

Pensiunea „The Kayle” era de o distincţie ireproşabilă, altfel Richard şi Eva nu i-ar fi călcat pragul. Richard fusese întotdeauna un bărbat meticulos şi plin de pretenţii, chiar în anii de la începutul căsătoriei sale, înainte de a-şi face drum în cariera de avocat; afară de asta îi plăcea să vadă pe Eva mulţumită. Fireşte, de prezenţa ei nu se sinchiseau, câtuşi de puţin, deoarece o luaseră foarte simplu cu ei – ca o dovadă de atenţie din partea fratelui mai mare – sau poate o luaseră şi pentru ca să aibă grijă de Charlie, copilul lor? După această naştere, Eva rămăsese slăbită şi mereu suferindă.

Datorită probabil nepriceperii, sau poate chiar asemănării dintre temperamentele lor, ea şi Richard nu se înţeleseseră niciodată prea bine unul cu altul, deşi fiind orfani şi deci obligaţi să trăiască unul lângă altul, ar fi trebuit de fapt să se înţeleagă. Pe urmă când tânărul Moore începuse să-i facă curte...!

Aducându-şi aminte de amănuntul acesta îi veni să zâmbească: Frank venise să-şi petreacă cele două săptămâni de concediu; părea stângaci şi nu se simţea la îndemână, sau nu-şi dădea seama de distincţia rigidă a mesei, cu un cuvânt părea exact ce n-ar fi trebuit să pară... „Un tânăr complet şters – cum spusese Richard – care îndrăznise să ridice ochii până la ea”

I se părea şi ei caraghios să-şi cunoască viitorul soţ într-o pensiune de familie şi mai ales la Ardbeg! Nu era o localitate elegantă... ci mai curând s-ar fi putut spune că era banală. Totuşi datorită contrastului dintre ei, ea şi Frank se simţiseră atraşi în mod irezistibil unui spre altul... aşa că nu le mai rămânea altă scăpare. Amândoi

păreau uşor impresionaţi de după amiaza aceasta – când simţeau în palmele umede susurul sec al frunzelor uscate de molift din pădurea Graigmore şi pe sub crengile pinilor se legăna mirosul îmbătător de răşină. La picioarele lor fremătau apele golfului, deasupra lor zumzetul gâzelor nenumărate, iar în suflete mulţumirea adâncă şi copleşitoare, ca o melodie divină. Tânărul Moore nu mai părea atât de stângaci, ca în timpul mesei de la pensiune.

Dar Richard fusese foarte sever şi se împotrivise eventualităţii caraghioase, de a se căsători cu un mic agent comercial. Da, deşi Moore avea aceeaşi credinţă ca şi ei, cu oarecare indiferenţă, bineînţeles, lui Richard nu-i era pe plac: un nimeni; neam de irlandezi care au trebuit să-şi părăsească ţara, din pricina foametei, fiind alungaţi de la vetrele lor de două rânduri de recolte proaste de cartofi, când oamenilor care mureau de foame li se dădea hrişcă, şi cadavrele celor morţi erau ridicate cu carul de pe marginea drumurilor. Toţi aceşti irlandezi au venit în Scoţia, cu cârdurile lor de copii dintre care s-au recrutat în primul rând marinari şi lucrători agricoli, sau şi-au făcut loc în straturile sociale superioare ale bookmaker-ilor sau ale crâşmarilor: un neam de oameni neciopliţi pe care nimeni nu dorea să-i vadă.

Perspectiva aceasta nu părea câtuşi de puţin ispititoare pentru Richard care era mândru de originea sa scoţiană şi sângele familiei Murray care mai târziu, datorită fanteziei soţiei sale Eva, fusese trecut şi unei grupări de iacobini.

Rezultatul acestei atitudini fu cât se poate de limpede şi se manifestă destul de repede: din acest punct de vedere ea nu putea fi de acord cu Richard, cum nu era nici din alte numeroase puncte de vedere; cum era să admită ca cineva să se amestece în alegerea pe care trebuia s-o facă ea însăşi? Au plecat pur şi simplu împreună, ea şi Frank, în ziua aceea care s-a întâmplat acum nouă ani.

Acesta era motivul pentru care ea era acum aici şi-l aştepta în faţa porţii, conştientă de fericirea ei şi

îndrăgostită în mod definitiv, şi fără niciun fel de îndoială, de el.

Se mai apropiase. Ridică braţul şi-i făcu semn, un semn sfios, dar în orice caz i-l făcu fără ezitare, deşi astfel de gesturi nu se obişnuiau încă pe vremea aceea. În anul acesta, când în lungul străzilor mai continuau să treacă sfioase drapelele roşii, soţiile nu aveau obiceiul să facă tovarăşilor lor de căsnicie astfel de semne impudice. A face semne cu mâna, în calea cuiva, nu era o purtare dintre cele mai cuviincioase. La rândul său îi răspunse şi el cu un gest similar, confirmând astfel certitudinea purtării lor necuviincioase.

— Hallo! strigă ea şi-i zâmbi din depărtare, înainte ca bărbatul să fi fost de ajuns de aproape, pentru a şi putea da seama de zâmbetul ei.

— Bine te-am găsit.

Era un bărbat înalt şi uscăţiv, cam de treizeci de ani, nu tocmai bine îmbrăcat şi din pricina felului de a-şi ţine trupul cu indiferenţă, părea puţin adus de spate. Avea părul castaniu deschis, ochii căprui şi limpezi, obrazul uşor îmbujorat şi dinţii strălucitor de albi. Ceva nedefinit în atitudinea lui – privirea visătoare, mersul agale, gesturile domolite şi mişcările indiferente, amestecate cu o stranie sfială – îi dădeau o înfăţişare foarte curioasă, ca şi când ar fi cântărit universul în palme şi şi-ar fi dat seama că nu merită altceva, decât o ironică lipsă de încredere.

— Ai întârziat, declară ea, fără să mai stea pe gânduri şi constată, mai mult pentru el decât pentru ea, că nemulţumirea aproape constantă nu-i mai întunecă privirea: Mi-am închipuit că ai scăpat trenul de orele 4,30.

— Lui Moore nu-i scapă niciodată nimic, răspunse el mulţumit, doar cel mult ocazia de a-şi face rugăciunile. Poţi avea toată încrederea în F. J. Moore!

— Cred că n-ai uitat să-mi aduci şerveţelele? întrebă ea, după ce o apucară de-a lungul aleii spre casă, şi tonul întrebării ei păru semnificativ.

Bărbatul se uită la ea dintr-o parte, dar cu mai puţină încredere în sine şi-şi trecu încet mâna peste bărbie.

— O, Frank, ce purtare din partea ta! adăugă femeia cu glasul plin de reproşuri.

Nici nu se putea ca el să nu uite, deşi îi spusese anume, că astăzi va trece pe la Gow. Acesta era magazinul care în familia Moore se bucura de o reputaţie neîntrecută: tot ce era cumpărat de la Gow, nu putea să fie decât bun. Toate lucrurile din casa lor, de la pianul din colţul salonului până la strecurătoarea de supă, totul fusese cumpărat pe bani gata, la anumite intervale intermitente de la atotputernicul domn Gow.

— Vrei o cutie de sardele? întrebă el fără să se grăbească. Ţi-o voi aduce vinerea viitoare, ca să-ţi ofer o compensaţie.

Buzele femeii tresăriră: avea atâta nevoie de aceste şerveţele şi săptămâna ce trecuse, uitase în fiecare zi să i le aducă. Dar aşa era el. Întotdeauna; îşi uita de toate – de ziua naşterii ei, de a lui Peter şi chiar de a lui însuşi – recunoscuse fără niciun înconjur că nu-şi aduce aminte de aceste date memorabile.

— Nu e mâncare de carne, o asigură el cu glas grav. Se vinde tuturor grupărilor religioase. Scumpul meu frate Eduard le recomandă cu toată căldura» Nu e nici un păcat, când sardelele ţi s-au dat.

Clătină din cap şi începu să râdă, fără să vrea.

— Constat că astă-seară eşti bine dispus? declară ea. Intrară împreună în mica sufragerie, situată între salon şi bucătărie, căci cele trei încăperi de la parter erau în formă de vagon – arhitectura „vilei” nu era deloc complicată – şi când Peter, la cererea ei, bătu gongul, se aşezară toţi trei la masă, ca să-şi bea ceaiul.

— Ce s-a întâmplat astăzi? întrebă Moore, după ce Netta intră şi ieşi că o bătaie de vânt, fără să se sinchisească de ei. Câte asasinate s-au întâmplat de azi dimineaţă, când am plecat de acasă?

— Totul este ca de obicei, răspunse ea cu glasul liniştit

şi-i întinse coşuleţul cu pâinea prăjită. Doar cel mult am constatat că fiul tău a început acum să adune bile.

Privirile lui Moore se opriră asupra băiatului care începu să zâmbească.

— Bag de seamă, că băiatul nostru este un fel de Shylock, murmură el uitându-se la oul din farfurie.

— Şi am întâlnit azi dimineaţă în oraş, pe domnişoara Hocking, adăugă Lucy.

Se uită la ea pe deasupra ceştii ridicate la gură – la masă avea obiceiul să stea adus de spate – şi-i răspunse mal mult în glumă:

— Pinkie, drăguţa de ea! Şi ce a avut să-ţi spună de astă dată?

Înţelese imediat că el vrea să facă glume, dar clătină din cap cu bunăvoinţă, fără să-i răspundă.

— Caraghioasă fiinţă, continuă Frank; nu înţeleg care poate fi motivul, dar nu ştiu niciodată în ce fel să vorbesc cu ea. Pentru mine Pinkie aceasta prea este complicată. Apoi pe un ton prefăcut: Sfânta Preacurată, o astfel de fată, pare nebună câteodată. Sorbindu-şi ultima picătură de ceai, adăugă uitându-se la ea cu înţeles: Din ce vom avea de-a face mai puţin cu astfel de oameni, va fi cu atât mai bine. Mie-mi place...

— Frank... nu fi caraghios, ca întotdeauna, răspunse ea liniştită.

În clipa aceasta conversaţia lor fu întreruptă de soneria de la intrare, şi Peter strigă:

— Factorul! apoi la un semn al mamei sale, lunecă de pe scaun şi se repezi în vestibul. Se întoarse cât ai clipi, şi pe obrazul lui se văzu o expresie de triumf: E pentru tine, mamă!

Lucy luă scrisoarea, se uită la plicul prelung, la scrisul adresei, la ştampila poştei, aplicată peste marca de culoare roşie, încruntă uşor din sprâncene şi ridică fruntea pe urmă tăie plicul, cu cuţitul ce-l ţinea în mână:

— Mi-am închipuit numaidecât, zise ea cu indiferenţă, după ce scoase scrisoarea şi începu s-o citească.

— Cred că este de la Eduard, declară el în bătaie de joc, înainte ca ea să fi terminat cu cititul, deoarece ştia că acesta este singurul care le scrie de obicei. Ce mai are de spus Reverenţa Sa? Vorbeşte despre sufletele noastre sau despre răsufletul său?

Femeia nu-i răspunse; în realitate mişca buzele, fără să articuleze nicio şoaptă; ea nici nu-l auzise c-a întrebat ceva; când i se întâmpla să citească, lectura o absorbea în întregime.

— Ei, haide spune, stărui el, nu cumva domnişoara O'Regan este indispusă, sau ce s-a întâmplat de astă dată?

Auzind cuvintele tatălui său, Peter începu să râdă: cunoştea foarte bine pe femeia care conducea gospodăria unchiului Eduard şi ştia de asemenea ce însemna o astfel de indispoziţie Dar scrisoarea nu era de la Eduard.

— Este de la Anna, răspunse Lucy într-un târziu şi lăsând scrisoarea din mână, ridică privirea mulţumită. Vine la noi. Joia viitoare o va aduce Joe de la Levenford, cu cabrioleta.

— Anna! exclamă Moore nemulţumit şi cu glasul cu totul schimbat, aruncă scrisoarea pe care începuse s-o citească şi el. Vine Anna! Cum se poate... Ce te-a determinat s-o pofteşti la noi?

Femeia încruntă uşor din sprâncene, nemulţumită de purtarea lui... mai ales acum, când era şi băiatul de faţă.

— Ai uitat că este vară cu tine, răspunse ea. Cred că cel mai elementar simt de bunăcuviinţă – de ospitalitate ne obligă s-o invităm în casa noastră pentru o săptămână.

— Ospitalitate! Mai bine zi, multă bătaie de cap, pentru nimic.

— Dragă Frank, protestă ea cu o logică impecabilă, când tu ai fost la Belfast şi Anna împreună cu tatăl ei te-au primit în casa lor, unde ai stat vreme de trei luni, n-a fost bătaie de cap?

— Eu m-am dus la Belfast în interes de afaceri şi acesta a fost motivul care m-a determinat să stau în casa lor,

ripostă el nemulţumit. Te rog să iei la cunoştinţă că nu sunt câtuşi de puţin dispus să am nemulţumiri din pricina Annei.

— În cazul acesta voi avea grijă ca să mă nemulţumească numai pe mine, răspunse femeia, încercând să-şi păstreze calmul, în faţa lipsei lui de cumpăt. Nu uita că eu n-am văzut-o pe Anna, şi aş vrea s o cunosc.

— Dă-o încolo de cunoştinţă, asta-ţi mai lipseşte, strigă el nemulţumit. Nu vreau s-o văd în casa mea, şi fiindcă veni vorba, nu vreau să văd pe nimeni din banda ei, protestă el furios, categorisind în felul acesta pe toate rudele sale.

Încruntă uşor din sprâncene. Iată, una dintre caracteristicile lui Frank – dorinţa aceasta atât de contrară instinctului el primitor, felul său de a evita oamenii, de a trăi departe de toată lumea, până şi de propriile sale rude – o nemulţumeau întotdeauna Nu se putu stăpâni să nu-i răspundă indignată:

— Sfinte Doamne! Dar ce rău vezi tu în faptul că Anna vine la noi? Tu refuzi mereu să primeşti lumea, chiar pe fraţii tăi. Protestezi împotriva lui Eduard, din cauză că ţine o crâşmă. Acum te repezi cu gura şi la Anna.

— Preotul şi crâşmarul, frumoasă pereche! exclamă el în bătaie de joc. Ce au făcut până acum oamenii aceştia pentru mine sau pentru oricare altul? Înţelege odată, nu vreau să văd pe Anna în casa mea.

— De ce nu eşti de acord să vină la noi?

— Pur şi simplu pentru că nu vreau.

— Crezi că eşti atât de desăvârşit, încât îţi poţi permite o astfel de atitudine?

— Cred c-ar trebui să ştii şi tu, căci dacă nu mă înşel, te-ai căsătorit cu mine? ripostă el nemulţumit.

Îşi muşcă buzele care începuseră să-i tremure de indignare şi i se păru că, datorită acestei scrisori a verişoarei lui pe care o adusese factorul, un nor a început să întunece căsuţa lor plină de soare. La urma urmelor, ce

vină atât de mare avea ea? Invitase pe verişoara soţului ei, Anna Galton, să petreacă în casa lor câteva zile. Ce crimă de neiertat era aceasta? Anna, născută şi crescută în Levenford, plecase acum zece ani împreună cu tatăl ei – asociatul firmei Lennox & Galton, pentru care lucra şi Frank – în Irlanda şi se stabiliseră la Belfast, pentru ca în oraşul acela să se ocupe de afacerile de export ale firmei. Astăzi bătrânul Galton era mort şi Anna se întorsese ca să limpezească împreună cu Lennox succesiunea firmei, aşa că era cât se poate de firesc să-şi aducă aminte de rudele ei şi să le viziteze. După atâţia ani de absenţă neîntreruptă, o astfel de intenţie era pe deplin justificată. Petrecuse vreme de două săptămâni în casa lui Joe, la Levenford; probabil se va duce şi la Port Doran, ca să viziteze pe Eduard; prin urmare era inevitabil să vină şi la ei în Ardfillan. Fusese deci nici mai mult nici mai puţin, decât un gest de bunăcuviinţă din partea ei, s-o invite. Chiar mai mult decât atât, deoarece acum cinci ani când Frank plecase la Belfast, ca să susţină interesele firmei – în timpul primului atac de anghină al bătrânului Galton, de pe urma căruia şi murise – verişoara lui îl îngrijise în mod ireproşabil vreme de trei luni. Faptul că Frank era ferit de primejdii, fusese pentru ea o mulţumire neaşteptată, deoarece îl cunoştea destul de bine şi ştia cât de uşor poate fi dus de nas: se gândise că va fi obligat să doarmă în paturi cu cearşafuri umede, să mănânce prost, să stea la hoteluri de a doua mână şi să treacă prin toate neajunsurile la care putea fi expus, când era departe de ea. Dar iată că Frank începe acum să protesteze împotriva acestei ospitalităţi pe care o oferise verişoarei sale, în schimbul grijilor ce şi le-a făcut cu el Singur gândul unei astfel de posibilităţi era de ajuns, pentru a o face să se indigneze; cu toate acestea strânse cu putere din fălci şi-şi stăpâni cuvintele de supărare ce erau gata să i scape împotriva lui.

Urmă o clipă de tăcere; pe urmă Moore se ridică încet de la masă, puţin ruşinat, şi scoţând din buzunar

nelipsitul pachet verde, îşi aprinse o ţigară. Se propti în picioare pe pielea de oaie vopsită din faţa căminului şi sprijinindu-se cu spatele în consolă, trase câteva fumuri, uitându-se cu coada ochiului la Lucy.

— Din întâmplare astăzi am avut o mică discuţie împreună, declară el într-un târziu, cu un fel de sfială.

Acesta era felul său de a se scuza. Femeia începu să zâmbească; în aceeaşi clipă raportul de sentimente obişnuite între ei fu restabilit şi căutând anume să evite subiectul discuţiei de adineaori, îi răspunse:

— Cred că în legătură cu această chestiune, voi avea şi eu foarte curând de spus ceva domnului Lennox. Chiar cât se poate de curând!

— Ce vrei să-i spui? întrebă el mirat.

— Vei vedea, ce-i voi spune! şi dădu cu înţeles din cap. Săptămâna viitoare îl voi invita la noi la cină.

Nu mai zise nimic, ci se uită la ea cum se ridică de la masă şi începe să adune tacâmurile, apoi fără să-şi dea seama, ochii îi fugiră pe fereastră. Refluxul se terminase şi pe ţărmul bătucit, aşternut cu nisip, copiii începuseră să se joace cu mingea. Peter se strecurase din casă şi acum îl văzu că aleargă şi ţipă împreună cu ceilalţi copii. Moore începu să se gândească liniştit: un bărbat ca el este tatăl acestui băiat! Pe vremea când era copil se juca şi el cu mingea; iar acum... Cât de ciudate sunt întâmplările din viaţa omului! Şi Anna trebuie să sosească... Gândul acesta nu era câtuşi de puţin plăcut. Nu dorea s-o vadă în casa lui. Cu toate acestea seara era atât de frumoasă! Poate ar fi mai bine să iasă în grădină şi să tundă iarba. Pe urmă se răzgândi şi renunţă. Probabil o va tunde mâine. Mâine, cuvântul acesta avea un rol important în viaţa lui Moore. Se aşeză moleşit pe canapeaua din apropierea ferestrei; pachetul verde apăru din nou şi-şi aprinse o nouă ţigară, apoi dădu fumul pe nări. Uitându-se la capătul aprins al ţigării, declară:

— Lennox ţine morţiş la ideea lui.

Se opri şi încetă să mai adune ceştile de pe masă,

gândindu-se la această informaţie despre care până acum îşi închipuise că nu o preocupă decât pe ea singură. Era vorba ca firma pentru care lucra Frank – aceeaşi firmă de acum opt ani, dar al cărei stăpân astăzi era numai Lennox – şi care se ocupa cu importul din Irlanda, să-şi extindă afacerile şi asupra Olandei, de unde intenţiona să importe noul produs sintetic: margarina. Un nume odios! Al unei substanţe şi mai odioase! Totuşi Lucy nu desconsidera prestigiul acestei întreprinderi, deşi se gândea cu scârbă la acest surogat al untului. În dorinţa de a ţine pas cu progresul, actualul proprietar al firmei, intenţiona să dea o nouă dezvoltare întreprinderii sale. Aproba în întregime aceste planuri ale lui, deoarece îşi făcuse şi ea în această privinţă anumite planuri în legătură cu Frank. Sosise timpul ca să poată avansa şi el iniţiativa acestei avansări va pleca de la ea.

Numai rareori i se întâmpla să definească situaţia lui de acum... probabil din cauză că nici ea nu căuta anume ca s-o definească; se mulţumea să spună că Frank „este la” firma Lennox & Galton, ceea ce subînţelegea un om de încredere şi indispensabil, cu un salariu destul de frumos. Dar abstracţie făcând de acest eufemism care indica bunăcredinţă, situaţia adevărată a lui Frank la această firmă, era aceea a unui mic agent comercial. Situaţia aceasta era nedreaptă. Ar fi dorit ca situaţia lui să fie mai bună, mai importantă. Dorea din tot sufletul ca el să progreseze, aşa că mintea ei nerăbdătoare născocise un plan. Despre planul acesta vorbise şi cu Frank, dar ştia că el căuta să amâne executarea lui, sub pretext că se va gândi. „Fii liniştită, mă voi ocupa şi de asta. Dar lasă-mă să mă mai gândesc”. Îi va spune el; sau se va preface că-i vorbeşte cu toată sinceritatea: „Voi vorbi mâine cu L.” Dar el nici nu s-a gândit la această chestiune şi n-a vorbit nici cu Lennox, era convinsă că acesta este adevărul, deşi spunea mereu, că ştie „cum trebuie luat bătrânul”. Aceasta era de asemenea o dovadă a slăbiciunii lui, pe socoteala căreia făcuse haz de atâtea ori De astă dată

însă se uită la el îngândurată şi declară:

— Probabil ideea aceasta, Frank. Va fi norocul nostru, Nu că m-ar interesa atât de mult acest produs – adăugă ea, încercând să-şi ascundă nerăbdarea în câteva cuvinte ironice – căci nimic nu se poate compara cu untul. Nici nu vreau să văd aşa ceva în casa mea.

— Cu toate acestea ideea mi se pare foarte bună şi produsul e ieftin, declară el, fără să poată găsi alte cuvinte care să explice succesul noului articol. Lennox are o clientelă numeroasă, aşa că voi reuşi să fac afaceri bune. Începu să caşte: Mi-ar plăcea să mor şi eu om bogat... de cumva nu mă vor spânzura înainte de a mă îmbogăţi. Poate că voi reuşi în ambele alternative. Ultimele cuvinte ale condamnatului, înainte de moarte: „Scumpii mei fraţi, sunt nevinovat. N-am făcut nimic altceva, decât mi-am pierdut scapulariul”.

Tăcu din nou şi privirile îi fugiră pe fereastră, în direcţia golfului, unde văzu pe Netta care ieşise să cheme pe Peter la culcare şi acum îl gonea furioasă spre poartă, jucând ultima scenă a pantomimei din seara aceea.

Când se auziră paşii de-a lungul aleii prunduite, Lucy ieşi din camera cu tava încărcată. Moore rămase nemişcat; spuse fiului său noapte bună, de cum intră în odaie, aprins la obraz şi plin de sudoare, apoi aşteptă în linişte. Aşteptarea aceasta i se părea atât de uşoară şi în oarecare măsură rezuma şi caracterul său. Părea că mereu aşteaptă câte ceva – puţin cam nerăbdător, puţin cam trist, ca şi când ar fi prevăzut apropierea unui dezastru ce va trebui să se abată într-o bună zi asupra lui. Acest obicei al său făcea de multe ori pe Lucy să se uite întrebătoare la el. Căci cu toată energia ei nemăsurată, nu era totuşi în stare să-l înţeleagă. Se gândea de multe ori, că ar prefera să fie mai vioi şi mai puţin nepăsător faţă de incidentele mărunte ale vieţii. De fapt nu avea acum niciun motiv care s-o determine să se mai îndoiască de indolenţa lui Moore, cum nu avea motive să se îndoiască nici de melancolia lui, de scepticismul şi lipsa

lui de voinţă... În generai vorbind era o fire ciudată, dar cu toate acestea nu era câtuşi de puţin lipsit de calităţi. De pildă era în stare să cureţe un măr de coajă, făcând o singură panglică extrem de subţire, fără să se rupă până la capăt; sau putea face fluiere din şcoarţă de răchită; descoperea midii pe ţărmul golfului din Ardmore şi le frigea la grătar de ar fi putut ispiti cu ele chiar pe un anahoret. Felul în care manevra o scobitoare, era neîntrecut, deoarece între dinţii lui scobitoarea părea un instrument creator. Altădată dispoziţia lui părea foarte ciudată. Când lumea începea să vorbească despre dinţii lui neobişnuit de frumoşi, ceea ce se întâmpla destul de des, le răspundea foarte serios: „Sunt frumoşi, deoarece pe vremea când eram tânăr, îi curăţăm cu guliile ce le mâncam”. Tot aşa, cine altul, afară de Moore ar fi fost în stare să se oprească, împreună, cu soţia sa, îmbrăcată în rochie de oraş, la o azvârlitură de băţ de casa lor proprie şi să întrebe pe bătrânul Bowie, pe un ton serios, încotro trebuie să apuce pentru a găsi casa lui Moore?

— Iartă-mă, domnule Bowie, întreba el foarte serios şi politicos, poate ştii unde stă domnul Moore.

Când bătrânul tresărea speriat – acum împlinise şaptezeci de ani şi avea o uşoară înclinaţie spre apoplexie – ridica degetul paralizat şi-i indica direcţia, îi mulţumea pentru informaţie, cu aceeaşi seriozitate şi politeţe:

— Mulţumesc, domnule Bowie, şi băgând mâna în buznar, scotea cutia de chibrituri în care nu mai era decât un singur băţ şi răsplătea pe moşneagul care se uita la el mirat. Pe urmă ridica nasul în vânt şi pleca fluierând melodia *Boyne Water*. Lucy se înfuria de fiecare dată, dar acesta era Moore cel adevărat.

Totuşi numai rareori se întâmpla să fie atât de vesel; altădată avea accese chinuitoare de melancolie, când sta chircit şi nemişcat în faţa focului, cu buzele încleştate, preocupat de gânduri negre şi cu privirile îndreptate spre jocul flăcărilor din cămin.

Afară de asta era o fire care nu se împrietenea uşor,

dar şi când se împrietenea cu cineva, prietenii lui erau oameni foarte ciudaţi: unul care avea curse pentru prins iepuri în pădurea Gielston, un cantonier care spărgea pietre în apropiere de Point, pentru repararea drumurilor; acelaşi domn Bowie căruia îi zicea *Bătrânul Marinar* şi pe care de multe ori îl ameninţase că-l va învăţa să tricoteze. El însuşi n-avea habar ce era tricotatul, dar la Moore chiar acest procedeu era caracteristic, F. J. Moore, omul indiferent, visător, cel căruia îi plăcea să facă fluiere din scoarţă de răchită, în înfăţişarea căruia stăruia necontenit melancolia prevestitoare de dezastre, melancolie care-l făcea de multe ori să ofteze abătut: „Să ştii că eu voi sfârşi prost. Dacă nu mă vor ridica la demnitatea de lord, cu siguranţă mă vor ridica în spânzurătoare”.

Dar de astă dată, în timpul cât el se odihni pe canapea, Lucy se întoarse în casă. Îşi luă numaidecât broderia – o bucată de satin negru, pentru o faţă de pernă pe care broda flori şi buchete cu panglici – şi se aşeză confortabil alături de el.

— Ei, începu ea veselă, ce spune ziarul, cred că ai putea să informezi şi pe biata ta soţie ce noutăţi mai sunt astă seară?

Se întinse indiferent după ziar şi începu să citească noutăţile zilei: foile fâşâiau în timp ce le întorcea, cercetând pagină de pagină, ca apoi să înceapă din nou căutarea unei ştiri mai puţin banale. Din când în când îi citea câte o ştire, la care adăuga propriile sale comentarii, întotdeauna îmbibate de un scepticism cumpătat. „Crezi, dacă vrei” sau „ştii foarte bine ce atitudine au ziarele” părea că ar vrea el să spună, dar cu toate acestea asculta bucuroasă – şi chiar îi cerea în mod stăruitor – părerea asupra subiectelor pe care le discutau. Afară de asta, la cererea ei îi citi cu glas tare un scurt articol care vorbea despre moda feminină a sezonului: pe Lucy o interesau rochiile – probabil mai mult decât ar fi trebuit, cum spunea el câteodată – ascultă cu atenţie, chiar încetă să mai brodeze şi dădu de câteva ori din cap

în semn de aprobare.

În cele din urmă termină cu lectura şi făcând ziarul mototol, îl lăsă să-i cadă din mână

— Ia o carte, zise ea după câteva clipe şi rupse cu dinţii un fir de mătase pe care-l înşiră în ac.

Dar lui nu-i prea plăceau cărţile: prefera ca din când în când să citească o revistă săptămânală; de obicei citea *Photo-bits,* nu din cauză că l-ar fi interesat prea mult, dar din când în când se întâmpla să găsească şi câte o glumă savuroasă pe care o putea debita clienţilor. Într-un rând Lucy protestase cu toată energia împotriva acestei reviste, când Peter veni la ea, în mână cu un exemplar şi o întrebă ce înseamnă „doamnele cu pulpe false”. Prin urmare de astă dată îşi împreună mâinile la spate şi se propti în spătarul canapelei.

— E mult mai plăcut să nu faci nimic, răspunse el. Voi sta câteva clipe liniştit

Rămase nemişcat şi o urmări cu privirea până când umbrele serii începură să se îngrămădească în cameră şi pe măsură ce se îngroşa întunericul, în sufletul său se trezea mulţumirea pricinuită de intimitatea existentă între ei. Într-un târziu îi auzi glasul tremurat.

— Nu mai văd, exclamă ea şi se uită la el zâmbind – în camera plină de umbre zâmbetul acesta al ei i se păru încântător. Va trebui să aprind lampa!

— Ce nevoie avem de lampă? întrebă el pe un ton semnificativ.

— Ca să pot coase.

— O, cred că pentru astă seară ai cusut de ajuns.

Întinse mâna ca s-o oprească şi-i petrecu braţul împrejurul umerilor, strângând-o mai aproape de el. Faţa de pernă brodată cu atâta grijă îi căzu din poală, fără s-o bage în seamă, şi se strânse alături de soţul ei, supusă şi mulţumită. Da, era mulţumită şi nu încerca să-şi ascundă această mulţumire şi nici sfioasa încredere ce o avea în viitor. Afară de asta îl iubea, iubea atât de mult pe Frank al ei! Rămaseră câteva clipe nemişcaţi unul lângă altul şi

în timpul acesta lucirea palidă a înserării se topi din cameră. Pe urmă îi simţi mâna cum coboară încet şi se strecoară pe sub bluza cu care era îmbrăcată şi începe să se mişte plină de mângâieri. Era un semn – un semn ascuns al lor. Pieptul începu să i se zbată fierbinte în strânsoarea lui şi fără s-o poată vedea, zâmbi. Şi de astă dată presimţise această dorinţă a lui. Dar şi procedeul acesta de a se apropia de ea, aici şi într-un mod atât de neaşteptat era caracteristic pentru Frank. Murmură provocatoare, dogorindu-i obrajii cu respiraţia fierbinte:

— Să ştii că va trebui să te porţi cumsecade, atâta timp cât Anna va fi în casa noastră.

Făcu o mişcare, ca şi când ar fi vrut să spună ceva, dar nu zise nimic. Pe urmă nu mai putu răspunde, deoarece în clipa următoare femeia îşi lipi buzele fierbinţi de obrazul lui.

— Te iubesc, Frank, murmură ea cu glasul în şoaptă. Ştii cât de mult te iubesc

2

Joia următoare, la orele cinci şi jumătate sosi cabrioleta de la Levenford, condusă de Joe, cu care aducea pe soră-sa Polly, pe Anna şi bagajul Annei, şi după ce făcu o curbă îndrăzneaţă se opri în faţa casei. Îndrăzneaţă, din cauză că Joe ţinea hăţurile, cocoţat pe capră, în atitudine imperială, sigur de sine şi măreţ. Pe urmă îşi mişcă trupul uriaş şi coborî, ca să mângâie cu un gest binevoitor gâtul asudat al calului şi să plesnească mulţumit din limbă. Purtarea sa faţă de calul înhămat la cabrioletă dovedea experienţă vastă. De altfel Joe se pricepea la toate, căci nu exista nimic ce marele Joe n-ar fi ştiut. Omniştiinţa aceasta era surprinzătoare la un bărbat care nu citea nimic, care-şi iscălea numele cu greutate şi care maltrata cu amabil dispreţ englezeasca Reginei întrebuinţând felul său de a se exprima, pentru Joe totul era uşor, şi nu era

deloc de mirare. Joe – întrebuinţând din nou propria sa expresie – era doar, un băiat atât de cumsecade”. Ce e drept Joe era crâşmar, vindea rachiu şi în oarecare măsura era şi bookmaker. Dar ce importanţă are aşa ceva? Se ştia despre el că îşi ferea în mod foarte cuviincios clientela de instinctele viciului, datorită unui judicios amestec de apă veritabilă scoţiană în rachiul pe care-l vindea; cât despre „căluşei” în slăbiciunea aceasta a lui faţă de alergări era şi o înclinaţie nobilă, şi chiar în clipa aceasta Joe dovedea cât de mult ţine la un cal de rasă. De astă dată îşi băgă degetul mare al mâinii în subţioara jiletcii, ridică fruntea cu mândrie şi strigă amabil spre ceilalţi.

— Ei, voi cei din trăsură! Ia poftim jos. Lăsaţi cufărul. Îl va duce Frankie în casă. Sfântă Bridgitta! Praful pe care l-am înghiţit, mă face să-mi fie sete.

Pe urmă apucă în lungul aleii cu o demnitate cuviincioasă, ca şi când atitudinea lui ar fi vrut să spună: toţi cei care neagă drepturile irlandezilor de a invada şi a cuceri Scoţia, să poftească să se uite acum la Joseph Moore şi să se ducă dracului.

Era bărbat voinic – nu atât de înalt pe cât era de gros, cu respectabilul pântece caracteristic hangiilor – şi dispunea de toată amabilitatea oamenilor voinici. Amabilitatea binevoitoare strălucea în ochii lui mărunţi şi negri, ca două boabe de stafide îngropate în grăsimea lucitoare a obrazului său palid; nările îi erau destul de largi şi din ele atârnau ţepi de păr; dinţii care i se vedeau de fiecare dată când mişca buza superioară şi albastră din cauza mustăţii rase, erau albi, puternici şi regulaţi, ca şi când ar fi fost escrescenţe ale ţestei sale de fildeş. Pe capul rotund, cu părul scurt, care se îngusta spre creştet, melonul sta cocoţat într-o parte, cu un fel de cochetărie dinainte calculată; mantaua scurtă cafenie pe care o purta la drum ca să se apere împotriva prafului, era cu clinii în vânt şi ghetele armonizate cu costumul albastru pe care-l purta erau de o superbă tonalitate de ocru. Într-

un cuvânt, era un bărbat impunător; fireşte, nu mai era tânăr – împlinise cincizeci de ani – dar buna lui dispoziţie părea inepuizabilă. Această bună dispoziţie se putea constata şi în exuberanţa spontană a lui Joe. Dar afară de asta mai existau numeroase amănunte care certificau mult mai deplin capacitatea lui şi măreţele calităţi de care dispunea. De pildă ziua aceea când vânduse unui mecanic beat, care jurase că vrea numaidecât să bea şampanie, o sticlă de bere. Pe urmă cazul când cumpărase un papagal despre care vânzătorul îl asigurase că vorbeşte şi pe care, văzând că nu este în stare să scoată nicio vorbă, dădu ordin să-l împăieze. Altădată fusese invitat la un banchet ecleziastic şi ajunase vreme de două zile – iată o dovadă de abnegaţie – pentru a face cu atât mai uşor cuvenita cinste copiosului praznic la care va participa.

Acesta era neîntrecutul Joe; acum venea pe aleia prunduită, cu Polly. Polly care era cu doi ani mai tânără decât el, şi venea pe urma lui legănându-se ca o raţă, ceea ce nu era faptă de mirare, dacă stai să te gândeşti la proporţiile ce le avea şi la lărgimea rochiilor cu care era îmbrăcată. Nu era atât de înaltă ca Joe, dar era mult mai grasă, atât de grasă, încât îţi făcea impresia c-au băgat-o cu sila într-un sac şi astfel pare mai mică decât în realitate. Cu două rânduri de guşă, cu un obraz aprins şi rotund, cu sânii mari – două obscenităţi gemene – cu pântecele prăvălit înainte, cu colacii de grăsime de pe glezne tremurând ca o gelatină pe deasupra pantofilor, cu nasturii numai pe jumătate încheiaţi, părea că efectul legii gravitaţiei o determină mereu să cadă în brânci. Până şi părul parcă-i atârna puţin pe spate. Rochia cu care era îmbrăcată, deşi părea ţipătoare, dovedea că a „costat ceva parale”. Cât despre culoarea rochiei, aceasta avea cel puţin calitatea că-i plăcea lui Polly, pe lângă toate acestea purta şi o glugă anacronică de blană – „pentru drum, înţelegi” – şi acum începuse să gâfâie.

Când ajunse în faţa intrării, Polly respiră adânc de

câteva ori, iar Joe apăsă iute şi cu putere butonul soneriei, ca să anunţe sosirea vizitatorilor. Era un spectacol încântător să vezi această pereche de oameni atât de mulţumiţi şi atât de plini de viaţă. Când Netta le deschise uşa, Joe apucă pe Polly de braţ şi-i spuse galant:

— Intră în casă! Ce stai în prag şi te uiţi la uşă, cum s-ar uita o oaie la cuţitul măcelarului?

— Nu pot trece prin tine, ce naiba! răspunse Polly, care înţelese gluma fratelui ei. Se vedea limpede că ţinea la Joe şi că dragostea ei de soră era plină de admiraţie. Se împliniseră cinci ani de când îi conducea casa şi în timpul acesta, din pieptul ei amplu se revărsaseră asupra lui valuri neîntrerupte de extaz.

Drept recompensă îi trase un ghiont în glumă, apoi se întoarse şi strigă încântat:

— Anna! Vino încoace, fato! Ce stai acolo ca un popândău?

În clipa următoare intră tot atât de jovial în vestibul şi începu să scuture pe Lucy de mână – când o vedea, era întotdeauna exuberant, – apoi prefăcându-se că începe un meci de box cu Peter, începu să strige pe fratele său.

— Frankie! Ia să-ţi văd mutra, Frankie băiete!

Un bărbat fără pereche era marele Joe Moore – sau cum spunea el însuşi: „pe cinstea mea, Joe poate fi tot ce pofteşti”.

— Frank va coborî imediat, se grăbi Lucy să-i răspundă

Cu mare greutate îl determinase să se ducă la etaj, ca să se bărbierească şi să-şi schimbe costumul. Ea însăşi îşi scosese abia adineaori halatul şi era încă aprinsă la obraz, de treburile de la bucătărie.

Îmi pare atât de bine c-aţi venit, declară ea cu toată sinceritatea Dar, Anna – unde este Anna? Şi ochii lucitori îi fugiră pe deasupra umărului lui Joe.

— Anna! strigă Joe din nou şi-şi împinse pălăria pe ceafă.

La chemarea lui, Anna se apropie, cu mişcări sfioase, dar nepăsătoare, cu înfăţişarea calmă şi măsurată. Era o

fată sub treizeci de ani, oacheşă şi înaltă. Îmbrăcată discret, cu silueta elegantă; obrazul ei palid era luminat de ochii mari căprui, adânci şi aproape fără expresie. Ochii aceştia, cu priviri indiferente, păreau că fug în toate părţile; buzele ei erau pline şi roşii, iar înfăţişarea pe jumătate zâmbitoare pe jumătate dispreţuitoare, era un curios amestec de ostilitate şi silă.

— Vasăzică dumneata eşti Anna, zise Lucy şi-i întinse mâna zâmbind. Îmi pare bine; sunt mulţumită c-ai venit!

— Mulţumesc, răspunse Anna, cu amabilitate. Glasul ei era liniştit şi părea surprinzător de distins. Toată înfăţişarea Annei, ţinând seama de originea şi de mediul în care trăia, pricinui lui Lucy o plăcere neaşteptată. Îmi va face plăcere; sunt foarte mulţumită că am poftit-o la mine, îşi zise ea.

— Şi sunt şi eu mulţumită că am putut scăpă de ea, interveni Polly în glumă şi-şi scutură penele – pălăria ei era plină de pene de struţ, de culoare violetă. Să ştii că acesta este adevărul. Timp de două săptămâni a reţinut de la treburi pe fratele Joe. Tocmai pe el care este un om cumsecade şi mai are pe cap şi o soră care ar fi în stare să-i mănânce şi urechile.

Peter, îmbrăcat în costumul lui scoţian, aşa cum se cerea de fiecare dată când veneau vizitatori, începu să chicotească, apoi se aprinse ca para; i se spusese dinainte că va putea să apară în faţa, vizitatorilor, dar fără să i se audă gura.

— Bine! Bine! strigă Joe lovindu-se cu palmele peste pulpele picioarelor. Am venit cu toţii la Mullingar, şi luând băiatul de braţ, trecură imediat în sufrageria unde-i aştepta un ceai consistent. Masa părea impunătoare, cu cele mai frumoase şerveţele, cel mai elegant serviciu şi cea mai strălucitoare argintărie ce o avea Lucy; cutia de argint pentru pesmeţi o moştenise de la mama ei – ar fi vrut s-o ia Richard, dar nu i-a dat-o – pe masă era însuşi serviciul ei de porţelan pictat de mână, pe care-l primise ea dar de nuntă şi care datorită cine ştie cărei minuni,

rămăsese intact. Pe masă erau tot felul de bucate; fripturi reci, prăjituri, franzeluţe şi o şuncă mult promiţătoare, iar pe măsuţa de alături faţa de masă lucrată cu croşeta dovedea că se vă servi şi o mâncare caldă. Fără îndoială Lucy avusese multă bătaie de cap cu aceste pregătiri. Tot aşa tonul acestor întruniri familiare jignea uneori simţul ei sever pentru decor. Dar de amănuntul acesta, cum avea obiceiul, nu vru să ţină seama. Aceştia făceau parte din familia lui Frank, faţă de care avea obligaţii sociale, un fel de simţ al datoriei.

În timpul acesta Joe cercetă masa cu ochii plini de interes.

— Pe cinstea meu, simt nevoia să mai prind puţină putere, declară el mulţumit şi-şi ridică cingătoarea, bătându-se cu latul palmei peste pântece. Eu şi Polly şi Anna am plecat de acasă foarte devreme.

Polly, care în timpul acesta începuse să examineze cu atenţie fotografiile, ornamentele şi porţelanurile de pe etajeră, răspunse:

— Dogoarea soarelui până aici a făcut să-mi treacă de foame. Nu mă simt mai bine. Am o zvâcneală împrejurul inimii, se adresă ea lui Lucy, făcând o mutră ca şi când ar fi obişnuită cu acest fel de suferinţă. De fapt Polly avea dreptul de proprietate sau cel puţin dreptul de opţiune asupra unor afecţiuni dintre cele mai dureroase: O simt ca pe un bolovan, vârtoasă şi grea. Pe urmă începe să zvâcnească, de-mi taie respiraţia, şi adăugă: Într-o bună zi are să mă cureţe.

— Ce s-a întâmplat cu fratele meu? strigă Joe, adulmecând împrejurul său. Unde este – doar nu s-a dus să vorbească cu cineva, ca să cumpere un câine?

Aproape în aceeaşi clipă Frank apăru în sufragerie, pe obraz cu obişnuita expresie de absenţă şi sfială, ca întotdeauna, când îşi da silinţa să pară firesc şi la îndemână.

— Cum mai merge cu ciolanele, băiete? răcni Joe numaidecât.

Frank dădu din cap, fără niciun fel de entuziasm, apoi se opri stângaci în faţa Annei şi ezită; costumul nou pe care-l purta, atârna ţeapăn pe trupul lui.

— Vasăzică te-ai întors, Anna? întrebă el.

— Da, cred că asta se vede, Frank, răspunse ea cu un zâmbet fugar. Îmi face impresia că nu mă mai recunoşti.

— Te-am recunoscut imediat, declară Frank, cu glasul stăpânit. Nu te-ai schimbat câtuşi de puţin, din ziua când am fost la voi.

— Foarte bine, răspunse ea cu îngăduinţă. Fata aceasta, avea o linişte foarte plăcută care în realitate era partea cea mai simpatică din atitudinea ei.

— Probabil domnul Lennox va veni ceva mai târziu, declară Lucy, întrerupând scurta tăcere ce urmă după aceea. Dar nu-l vom aştepta, căci mi-a spus că va veni numai după terminarea ceaiului.

Se aşezară la masă bine dispuşi. Netta apăru, în mână cu o tavă pe care se vedea ceainicul aburind, şi Lucy îmbujorată la obraz începu să toarne în ceştile invitaţilor, dându-şi silinţa să le satisfacă toate dorinţele.

— Sper că vizita aceasta îţi va face plăcere, se adresa ea Annei, cu toată amabilitatea. Peter a organizat o excursie în cinstea dumitale şi am fost invitaţi să petrecem o zi la Eduard, la Port Doran. Dar probabil, după ce vei pleca de la noi, vei sta câteva zile şi la el?

— Nu, răspunse Anna îngândurată. Nu cred că voi trece şi pe la el.

— La Ned, n-ai ţinut niciodată din cale afară, nu-i aşa Anna? întrebă Polly, care gâfâia mestecând pesmeţi.

— Ned, răspunse Anna, gândindu-se mulţumită la Pastorul Moore, este un preot cum nu s-ar putea găsi un altul mai cumsecade.

— La ordine, Anna, la ordine, strigă Joe, care mesteca din răsputeri şi probabil descoperise o nuanţă de ironie, tocmai acolo unde n-avea ce căuta. Respectă haina preoţească! Cinsteşte familia!

— Are o femeie foarte pricepută care-i conduce

gospodăria – pe doamna O’Regan – continuă ea netulburată. Are grijă de el ca un înger păzitor; e o femeie foarte cumsecade.

În cuvintele acestea nu era nimic de râs, totuşi Joe începu să râdă; Polly chicoti scurt; până şi Frank începu să zâmbească.

Lucy nu înţelegea ce s-a întâmplat şi se aprinse şi mai mult la obraz apoi se întoarse spre Anna, şi o clipă rămase profund impresionată de calitatea subtilă ce o constată în înfăţişarea ei. Dar clipa aceasta trecu numaidecât şi Anna îi suportă privirea cu tot calmul, apoi adăugă:

— Nu prea văd ce ar fi aici de râs.

— Sfântă Fecioară! exclamă Joe pe tonul ce-l întrebuinţa totdeauna în clipele sale de emoţie. Ouăle acestea sunt tot atât de bune ca şi ouăle de curcă; mai dă-mi două, dragă Lucy, şi o felie de friptură rece.

Polly se întinse peste masă şi-i întinse farfuria fratelui ei.

— Îmi pare bine, Joe, că ai poftă de mâncare, declară ea. Apoi se întoarse spre Lucy şi zâmbi, având grijă să nu-şi deplaseze dantura... o dantură admirabilă pe care Joe i-o cumpărase de curând, şi adăugă: bărbatului să-i dai bine de mâncare, acesta este cuvântul meu de ordine. Toţi bărbaţii îşi au inima în stomac. Şi nimic nu-ţi dă mai multă putere, ca o friptură în sânge. Aceasta este mâncarea care ţi se aşterne pe ciolane şi împiedică declinul. Se opri şi încrucişându-şi braţele peste pântece, adăugă: acesta este un adevăr sfânt.

În realitate Polly avea o profundă încredere în adevărurile sfinte. În calitate de femeie bolnăvicioasă, avea convingeri profunde şi credinţă nestrămutată în providenţă şi canula clistirului.

— Dar afacerile cu untul, cum mai merg, tinere? – întrebă Joe, lingând gălbenuşul de ou rămas pe cuţit, întrebarea lui fiind o uşoară aluzie la ocupaţia fratelui său,

— Merg bine, răspunse Frank scurt, dar cred că nu vor

merge cu nimic mai bine, din cauză că tu te interesezi de ele, Joe înclină încet căpăţâna tunsă cu grijă.

— Ai aflat, începu din nou Polly, ale cărei gânduri stăruiau mereu asupra problemelor patologice, ai aflat ce fac acum cu untul? Mai zilele trecute am auzit despre o femeie, care s-a dus să se caute la unul dintre sanatoriile acestea moderne, şi spuneau că acolo au hrănit-o numai cu unt. A înghiţit nenumărate kilograme de unt proaspăt şi au îndopat-o atât de mult, încât a început să transpire grăsimea. Într-o dimineaţă însă s-a săturat şi a aruncat castronul cu unt pe fereastra deschisă, iar untul, cum mă vedeţi şi vă văd, a căzut exact în capul medicului şef. La câteva luni după aceea a murit, fie odihnită! Cred că doctorul a ucis-o, ca să se răzbune. Am început să-mi închipui că sunt şi eu atinsă la plămâni.

— O, sărut mâna! ripostă Joe graţios. Şi picioarele regelui Billie! Mi se pare că tu eşti atinsă la creier. Lăsă cu zgomot cuţitul şi furculiţa din mână şi întorcând capul rotund pe gâtul ca un pivot, continuă cu amabilitate: mâncarea aceasta a fost admirabilă. Ai auzit Frankie, băiete? Ai o nevastă, o comoară!

— Mulţumesc pentru informaţie, răspunse Frank rigid. Dar nu ţi-am cerut-o.

Joe însă nu se supără.

— Tu ai avut noroc, băiete – ai avut noroc. În calitatea mea de frate mai bătrân şi de bărbat văduv, nu pot decât să te invidiez. Eu nu sunt omul care să ţin socoteală de Decalog. Biata mea Katie, – fie odihnită acolo unde este, n-ar fi fost în stare să pregătească o astfel de mâncare, nici dac-ar fi fost vorba să-şi mântuiască sufletul de chinurile purgatoriului.

Lucy începu să se frământe. Aceste întruniri familiale, deşi trebuia să se împace cu conversaţiile fără nicio restricţie, se desfăşurau întotdeauna cu uşurinţă, imediat ce rezerva caracteristică a lui Frank începea să sa liniştească. Dar de astă dată această rezervă a soţului ei persista, cu toate străduinţele ei de a o înlătura. Şi ea nu

era obişnuită să se străduiască zadarnic. Încruntă uşor din sprâncene şi uitându-se la el, peste buchetul de crizanteme galbene din mijlocul mesei, îi spuse cu glasul impetuos.

— Ce-i cu tine, Frank? Constat că nu te ocupi de verişoara ta. Întinde-i coşuleţul cu pâinea prăjită.

— E foarte amabil, răspunse Anna zâmbind. Dar n-a reuşit să-şi stăpânească spaima pe care i-am pricinuit-o, când m-a văzut.

— Văd şi eu că n-a reuşit să şi-o stăpânească, declară Lucy cu glasul încărcat de reproşuri şi se uită la Frank, care întinse nemulţumit farfuria spre ea. Apoi se întoarse spre Anna, hotărâtă să-i ofere o compensaţie şi o întrebă: Ţi-a făcut plăcere vizita aceasta la Levenford?

— Mi-a făcut şi nu mi-a făcut, răspunse Anna, cu înţeles.

— Vrea să spună, interveni Polly, că nu poate suferi oraşul acesta.

— Înţeleg care este motivul, declară Lucy şi se uită la Anna surâzând: şi-a lăsat inima în Irlanda.

Urmă o pauză destul de perceptibilă, cu tot zgomotul surd al masticaţiei generale a celor de la masă, o scurtă intermitenţă, în timpul căreia Joe, Polly şi chiar Frank, unul după altul, aruncară câte o privire spre Anna.

— Poate da, poate nu! răspunse Anna în bătaie cíe Joc.

Se făcu apoi tăcere. Lucy se simţi intrigată şi această senzaţie de perplexitate nu-i făcu nicio plăcere. Era gata să spună ceva, când Frank – care numai rareori scotea câte o vorbă – împinse scaunul şi se ridică de la masă, ca să declare:

— Ce-aţi zice, dacă acum, după ce am isprăvit de mâncat, am trece în salon.

Toată lumea se ridică în picioare. Polly îşi trecu şerveţelul, peste obrajii asudaţi.

— Eu am întotdeauna prostul obicei, că asud în timpul cât stau la masă, declară ea cu glasul în şoaptă. Sunt obligată să mănânc încet, căci altfel mă sufoc şi încep să

sughiţ.

În timpul cât vorbi o apucă sughiţul, fără să-şi dea seama că Lucy încruntă din sprâncene şi privirile Annei rătăcesc în gol.

Intrară în salon. Joe îşi descheie nasturii de la jiletcă, scoase o ţigară şi avu grijă să nu-i rupă eticheta roşie, în timpul cât şi-o aprinse cu scăpărătoarea. Polly făcându-şi uşor vânt, se aşeză într-un fotoliu de lângă fereastră, Anna pe canapea, Frank în colţul său favorit de lângă cămin şi cu privirile pierdute începu să manevreze scobitoarea între dinţi.

Lucy se opri în pragul uşii, cu un braţ petrecut împrejurul umerilor lui Peter.

— Pe mine să mă iertaţi, zise ea. E ora când trebuie să-l culc.

— Nu, mamă, protestă băiatul, e prea devreme.

— Lasă-l să mai stea puţin cu noi, propuse Anna.

— Îmi pare rău, răspunse Lucy cu sfială, dar regula este ca la orele şapte să se culce.

Băiatul făcu o strâmbătură.

— Da, murmură el, dar unchiul Joe mi-a făgăduit să-mi dea un penny, şi nu mi l-a dat.

— Sfinte Atotputernice! exclamă Joe, am uitat cu totul. Cu un gest seniorial îşi scoase ţigara din gură şi după multă scotoceală prin buzunare, dădu de un ban de aramă pe care-l întinse băiatului.

— Spune mulţumesc, zise Lucy cu glasul răstit. Cererea fiului ei dovedea o lăcomie prea exagerată, pentru a-i putea fi pe plac: cine a mai auzit ca stăpânul casei să ceară bani invitaţilor săi. Se întoarse grăbită, uşor nemulţumită de ceva ce ea însăşi nu putea înţelege. Când ajunse sus pe galerie, îi spuse:

— N-ar fi trebuit să faci aşa ceva, fiule.

— Mamă, te rog să mă ierţi, răspunse el râzând; dar cu toate acestea banul îl băgă în cana cu capacul de metal.

După ce ajunse la etaj, se gândi că ar fi fost bine să cheme pe Anna, ca să-i ajute şi în timp ce ar fi stat

amândouă aplecate asupra cadei, intimitatea dintre ele ar fi devenit mai adâncă. Fără îndoială Anna era prea sfioasă, pentru a-i face ea o astfel de propunere. Va trebui să înlăture această rezervă a Annei şi s-o facă să se simtă ca la ea acasă.

Gândindu-se în felul acesta, aproape terminase, când de jos se auzi sunând uşor la intrare, ceea ce însemna că a sosit domnul Lennox. Mişcările mâinilor îi deveniră în mod instinctiv mai grăbite. Deşi avea biroul la Glasgow, locuia şi el în Ardfillan, ceva mai sus, pe coasta colinei şi era o dovadă de atenţie neobişnuită din partea lui, „să treacă pe la ei” – cum avea el obiceiul să califice aceste vizite. Dar cu toată liniştea şi superioritatea rece a domnului Lennox, ei îi plăcea omul acesta şi avea toate motivele să-l cultive. Fire inofensivă, şireată şi îngăduitoare, era cunoscut ca un om cu vederi largi – altfel cum s-ar fi putut înţelege şi asocia vreme atât de îndelungată cu Galton? Un scoţian şi un irlandez patroni ai aceleiaşi întreprinderi! O împerechere mult mai imposibilă, decât cea a unui catolic cu un evreu. Dar cu toate acestea reuşise: Galton avea clientela şi capitalul. Acum, după moartea lui Galton, ştia despre el că se gândeşte la ceva mult mai îndrăzneţ: extinderea comerţului său asupra importului din Olanda a noului produs sintetic. Aceasta era ocazia ce i se oferea acum. Astă-seară însă nu avea intenţia să-şi desfăşoare strategia, ci să facă numai pregătirile necesare pentru scopul ce-l urmărea.

Astfel, fiind conştientă că până acum a procedat faţă de Lennox cu tot tactul cuvenit – chiar de acum i se părea că orizontul începe să se însenineze – sărută pe Peter şi-i ură noapte bună, apoi se grăbi să se întoarcă la invitaţii din salon.

Când intră, pe Joe îl găsi fireşte, în vervă. Cu un gest declamatoriu ridicase mâna în aer şi perora, cutremurat de emoţie:

— N-au decât să ne spună că suntem irlandezi

netrebnici! Afirmă mereu, că nu suntem buni de nimic. Zic eu ceva? N-am spus nicio vorbă împotrivă. Îi las să ne supravegheze. Noi, cu toată vorbăria lor, ne facem treburile. Chiar aici la Levenford, întrebaţi pe cine aveţi de Big Joe Moore! Toată lumea mă cunoaşte. Mă cunoaşte chiar foarte bine. N-am avut atât noroc ca ceilalţi membri ai familiei mele, dar cu toate acestea am reuşit să-mi fac drumul meu şi să adun şi ceva parale pe care le-am pus de-o parte. Pe vremea când eram copil, vindeam ziare, iar astăzi sunt directorul Clubului Verde de Foot-Ball şi preşedintele local al A.O.H. S-ar putea să nu fie tocmai mult, dar este de ajuns, ca să poţi trăi mulţumit.

— Grija aceasta s-o lăsaţi în seama lui Joe, interveni Polly şi dădu din cap, uitându-se la ei pe sub pleoapele pe jumătate închise.

Lennox se uită la paharul de whisky ce-l avea în faţa sa. Era un bărbat de cincizeci de ani, de statură mijlocie şi cu barba căruntă, căruia îi plăcea să trăiască liniştit şi era conştient de sine însuşi. Era îmbrăcat într-un costum aspru de tweed, de cea mai bună calitate, dar foarte prost făcut, cu ochi şireţi şi de cele mai multe ori ascunşi, cu gura mică ţuguiată, iar mâinile cu pumnii încleştaţi îi burduşeau buzunarele pantalonilor şi jiletca simplă tricotată părea neobişnuit de agresivă din cauza unei impunătoare baterii de creioane foarte bine ascuţite ce le purta în buzunar, chiar în timpul când nu era la birou, amănunt care caracteriza personalitatea acestui om. Din fire era om tăcut şi prevăzător, iar şiretenia pentru el era ceea ce ar fi putut să fie pentru altul spiritul, În aparenţă trăia exclusiv pentru mica şi înfloritoarea sa întreprindere. Înfăţişarea lui putea fi caracterizată drept o minuţioasă prudenţă şi uneori era în stare să pară extrem de preocupat. Fără a fi un om strălucit şi nici prefăcut, era înzestrat cu o foarte utilă perspicacitate înnăscută Acesta era Lennox: un om calm, viclean şi ascuns.

— Ei, ei, ei, exclamă el pe un ton neobişnuit de calm, dumneata eşti un om remarcabil. Aici nu mai încape nicio

îndoială, nici cea mai mică îndoială. Dar ar fi fost imposibil, ca din atitudinea lui să-ţi poţi da seama, dacă aceste cuvinte sunt sau nu sunt un compliment la adresa lui Joe.

— Nu! Despre mine nu s-ar putea spune că n-am reuşit destul de bine, declară Joe, expansiv. La Shamrock Bar poţi gusta o picătură de John Jeameson, tot atât de bun ca în orice parte a districtului Klyde. Dar deşi am reuşit să adun ceva, nu uit nici de cei săraci. Nu uit câtuşi de puţin. De Crăciun bag întotdeauna mâna în buzunar şi dau pentru St. Vincent de Paul. Nu uit nici de partea ce se cuvine clerului. De fiecare dată când Pater Cassidy pleacă cu pantahuza, îi fac plăcerea şi-i pun un sovereign în palmă, bine înţeles, nu pentru că ar fi nevoie, căci de fiecare dată îl fac mai mult cu sila să-l primească: este un simplu gest de bunătate din partea mea.

— Suflă cu nădejde din surle Joe, zise Frank şi ridică privirea în tavan, iar pe buze îi tremură un zâmbet.

— Şi de ce să nu suflu băiete? răspunse Joe râzând provocator. Doar surla cântă o melodie plăcută.

— Trebuie să ştiţi că Joe Moore este un om cu inima largă, declară Polly cu inocenţă, încercând să dea drumul şiretelor de la corset.

Urmă un timp de tăcere; apoi Lennox se uită dintr-o parte la Lucy.

Dar elementul scoţian ce mai face? întrebă el; aceasta era aluzia întrebuinţată de el în legătură cu alianţa dintre ei, şi cu care califica aceste raporturi.

— Bine... ca de obicei, răspunse ea zâmbind. Peter a fost cam răcit. Nimic grav.

— O felie de slănină, interveni Polly cu glasul somnoros, aşternută pe piept este întocmai ca o platoşă pentru plămâni.

Nimeni nu dădu atenţie acestei observaţii şi Polly se sprijini moale în spătarul scaunului.

— Ce este cu noul proiect, domnule Lennox? întrebă Lucy în dorinţa de a profita de ocazie. Merge înainte?’

— Tocmai le spuneam, răspunse el cu glasul blând. Eu ţin foarte mult la acest proiect. Am fost ieri până la Leith şi am făcut pregătirile necesare în docuri.

— Cred că problema aceasta va fi prea importantă, pentru a o putea prididi dumneavoastră singur, zise Lucy, plecându-se spre el cu extremă solicitudine.

Lennox îşi mângâie ciocul bărbii care în clipa aceasta era partea cea mai expresivă a obrazului său îngândurat.

— Se poate, răspunse el prevăzător. Da, s-ar putea să fie aşa.

Lucy era gata să întrebe Ceva, dar înainte de a formula întrebarea, Joe interveni zgomotos.

— Anna, bine că mi-am adus aminte, începu el, ce ai de gând să faci cu banii pe care îi ai? Cred că bătrânul ţi-a lăsat o moştenire destul de mare.

Se uită la el îngăduitoare şi păru că se gândeşte la ceva.

— Ce să-ţi spun Joe, răspunse ea cu glasul domolit, adineauri vorbeai despre acte de caritate, pe urmă mai este şi clerul, cât despre moştenirea mea, s-ar putea ca eu să înfiinţez un spital... pe seama lui Polly, înţelegi? Pe urmă se ridică în picioare şi se întoarse spre Lucy: sunt obosită, Lucy. Nu te superi dacă mă voi urca la etaj? Nu este nevoie să mă însoţeşti.

— Cu toate acestea te voi însoţi, se grăbi Lucy să-i răspundă şi se ridică în picioare, încântată fără niciun motiv, că Anna i se adresase în felul acesta, întrebuinţând numele de botez. Totul este pregătit şi te aşteaptă.

Ieşiră din salon împreună.

— Sfinte Doamne! oftă Polly şi cu o mişcare impresionantă se ridică de pe scaun, mlădiindu-şi trupul. Ai auzit ce-a spus în legătură cu spitalul?

Joe îşi trecu mâna peste colacul de grăsime de la ceafă.

— Nu face nimic; este mult mai bună decât era înainte de asta, zise el împăciuitor. Noi doi ne-am înţeles destul de bine în timpul celor două săptămâni din urmă.

— Mai bine decât ar fi trebuit! ripostă Polly

nemulţumită, Este o fiinţă foarte ciudată, domnule Joe Moore, şi tu ştii foarte bine.

Urmă o pauză Apoi Joe ridică încet fruntea şi se uită la fratele său, mai îndelung decât de obicei.

— Lucy este informată despre chestia cu prinţesa? întrebă el cu înţeles şi făcu un semn cu capul în partea pe unde dispăruse Anna.

Frank se aprinse la obraz, şi-şi băgă sfios mâinile în buzunare.

— Nu; ea nu este informată, răspunse el evaziv, şi nu e nici momentul indicat pentru a o informa despre această chestiune, tocmai acum.

— Foarte bine, băiete! Foarte bine, declară Joe împăcat. Nu e niciun motiv să mai încălzeşti odată această ciorbă; nu e niciunul, absolut niciunul.

— Trebuie să vă spun... declară Lennox, uitându-se la luleaua ce o ţinea în mână, trebuie să vă spun că mi s-a părut o femeie foarte pricepută, în timpul cât am lucrat împreună la lichidarea afacerii noastre. Da, trebuie să-i recunoşti această calitate.

— O, lupul îşi schimbă părul, dar niciodată năravul, declară Polly mult mai poetică. Şi tot aşa nu veţi reuşi niciodată s-o faceţi pe Anna să-şi schimbe năravul.

— Ia-o domol, te poftesc, interveni Joe, toţi suntem oameni! Niciunul dintre noi nu poate fi trecut între sfinţi, înainte de a muri.

În timpul cât pronunţă aceste cuvinte, uşa salonului se deschise şi Lucy apăru din nou. Când intră în cameră, i se păru că cei patru schimbă între ei o privire de înţelegere: o scăpărare neaşteptată de lumină care o nemulţumi, dar care se stinse numaidecât.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea zâmbind şi-şi plimbă privirile pe deasupra lor. Arătaţi de parcă aţi fi adormit cu toţii Haideţi, apropiaţi-vă scaunele de masă!

— Nu, Lucy, răspunse Joe cu părere de rău. A început să se întunece, va trebui să plecăm.

— Da nici vorbă! se grăbi ea să protesteze. Este foarte

devreme. Nu vreţi să ascultăm puţină muzică? Se întâmpla de multe ori ca domnul Lennox să ceară să-i cânte ceva. Tot aşa Polly, stăruia să cânte şi ea, căci avea o baladă în care se împleteau cu subtilitate sentimentele religioase cu cele ale patriotismului şi care începea:

Un vrednic soldat irlandez, sub blânda lumină de lună,
Un bun catolic – făcea o scrisoare pentru bătrâna sa mumă...

Dar de astă dată Joe clătină categoric din cap.

— Sunt obligat să mă întorc acasă, pentru a face socoteala încasărilor, declară el legănându-şi trupul uriaş. Haide Polly, pregăteşte-te de plecare.

Lennox îşi sorbi restul de whisky şi se uită la ceasornic.

— Plec şi eu, declară el, Pentru oameni bătrâni ca mine, ora este destul de înaintată.

Lucy protestă, dându-şi seama că invitaţii pleacă prea devreme, dar totuşi conştientă că va fi incapabilă să-i mai reţină.

— În cazul acesta, domnule Lennox, săptămâna viitoare veţi veni la cină? stărui ea. Ne-am înţeles.

— Să mă mai gândesc, răspunse domnul Lennox cu obişnuita sa indiferenţă. La el răspunsul acesta era identic cu o acceptare; totuşi se simţi înfiorată de o uşoară senzaţie de nereuşită. Cu părere de rău îl însoţi până la poartă, unde se opri, ţinând pe Frank de braţ, până când Joe ajută lui Polly să se urce şi după ce aprinse felinarele cabrioletei, plecară. Când dispărură în adâncul întunericului nopţii, domnul Lennox plecă şi el, dar într-un fel mult mai puţin dramatic. Le făgădui ca duminica viitoare să vină la cină şi Lucy rămase mulţumită. Presimţind că seara aceasta n-a fost dintre cele mai reuşite, după o clipă de ezitare se întoarse spre soţul ei şi-l întrebă:

— A mers destul de bine, nu-i aşa Frank?

— Putea să meargă şi mai prost.

— Dar Anna, continuă ea îngândurată... Cred că va

trebui să mai treacă o bucată de vreme pentru a o putea cunoaşte. Mi se pare puţin cam rezervată, nu-i aşa?

— Draga mea, nu sunt eu cel care a poftit-o să vină la noi! se grăbi el să-i răspundă.

Lucy nu zise nimic ci se uită la el liniştită, puţin mirată, apoi îi zâmbi şi Frank îi răspunse la zâmbetul acesta.

Rămaseră împreună în faţa porţii, simţind liniştea cenuşie ce se închega împrejurul lor, pe măsură ce se îngroşa întunericul.

— E plăcut să stăm aici alături, zise ea pe neaşteptate.

Prin liniştea înserării tremura o melodie de muzicuţe care ajunse până la ei, venind din partea unde era hangarul lui Bowie şi locul de întâlnire al unui grup de tineri; din când în când dacă se întâmpla să treacă o fată prin apropierea tinerilor care o urmăreau cu priviri curioase şi lacome, notele joase ale hohotelor de râs întrerupeau melodia; altădată auzeau salutul stins şi cuviincios ai oamenilor cumsecade – forme tulburi ce se pierdeau în ceaţă – după ce treceau pe lângă ei; şi pe deasupra tuturor acestor zgomote se auzea freamătul stăruitor al apelor golfului care se urcau pe ţărm, învăluite de întuneric.

Lumini fugare de culoare galbenă începeau să răsară în lungul drumului, grăbind astfel marşul nopţii apropiate. Uşile deschise ale caselor, pentru a lăsa să pătrundă răcoarea înserării, începeau să se închidă. Apoi cu totul pe neaşteptate, din marginea cealaltă a golfului zvâcniră razele de lumină ale farului Linton, un meteor de flăcări care le luă vederea şi-i făcu să revină la realitate, lăsând întunericul să se închege mai des şi tăcerea să devină mai adâncă împrejurul lor.

Nu scoaseră nicio vorbă: era ceasul care le ridica spre calmul misterios al tăcerii universale. Pe cer nu era lună, nici spuzeală de stele, aşa că noaptea părea mult mai adâncă şi liniştea mult mai deplină, Aripile unui liliac nevăzut înfiorară aerul îngreunat de mireasma ierburilor încărcate de rouă. Din depărtarea luncilor veni o

răbufneală cu miros de fân cosit, umedă şi răcoroasă, care-i învălui într-o atmosferă de vis. Nostalgia serii păru că-i pătrunde în fiinţă şi se sprijini mai strâns de umărul lui. Aveau clipe de neînţelegere, atât ea cât şi Frank, dar cu toate acestea, dragostea lor era mai presus de orice neînţelegere, se strânse mai aproape de el şi-i petrecu braţul împrejurul umerilor.

— E târziu, Frank, zise ea cu glasul stins. Haide să intrăm în casă.

3

Dimineaţa următoare, în timpul cât Lucy stătu la masă împreună cu soţul şi fiul ei, – din consideraţie faţă de oboseala despre care vorbise Anna în ajun, îi dusese în cameră o tavă pe care aranjase dejunul, – sosi telegrama de la Richard.

Sosirea unei telegrame în casa lor era un eveniment de tulburătoare importanţă, şi desfăcând plicul subţire, cu mâinile tremurând – aceasta fiind una dintre atribuţiile ei – se aştepta să i vestească o nenorocire. Dar nu era vorba despre o nenorocire ci despre o simplă plictiseală şi în oftatul ei de uşurare se simţi şi o uşoară nemulţumire.

— Ce ghinion! exclamă ea şi privirile i se aprinseră. Ce păcat! Trăsăturile obrazului neted şi, tineresc îi deveniră nerăbdătoare şi fruntea i se întunecă din cauza dezamăgirii: Ia te uită Frank, repetă ea, spune, nu e ghinion!...

Moore luă foaia de hârtie şi citi cu glasul ridicat: „Dragă Lucy te rog vino câteva zile. Eva nu se simte bine, Richard”. Făcu o pauză şi se întoarse spre ea cu sprâncenele ridicate,

— Asta este o neruşinare fără pereche! declară el. – „Dragă Lucy...” E nemaiauzit.

— Este o plictiseală fără pereche, încuviinţă ea nemulţumită, mai ales acum când Anna este în casa

noastră. Ce-şi va închipui despre noi?

— Bine, dar cred... că nici nu te gândeşti să pleci.

Luă din nou telegrama în mână.

— „Câteva zile” citi ea îngândurată. Probabil până marţi. Apoi oftă şi răspunse; la urma urmelor totuşi cred că voi fi obligată să plec.

— Sigur, de ce să nu pleci! se răsti el. Ştii foarte bine că oamenii aceştia au obiceiul să te exploateze. Acestea sunt singurele ocazii când primeşti ştiri de la fratele tău. Mi se pare că acum doi ani s-a întâmplat ceva asemănător? Şi după ce le-ai făcut un serviciu, te-au dat la o parte ca pe un cartof fierbinte. Sau nu, mi se pare că ţi-au trimis o carte poştală de Crăciun, drept mulţumire?

— Frank, eu am simţul datoriei, îi răspunse ea categoric şi se aprinse la obraz, auzind tonul cu care-i vorveşte. Pe mine nu mă interesează ceea ce face Richard; mă interesează ceea ce fac eu. Eva este bolnavă. Afară de asta, este fratele meu.

— Mulţumesc! exclamă el cu brutalitate. Eu am nevoie de tine aici acasă. Prin urmare nu vei pleca!

Dar femeia, foarte liniştită, nu ţinu cont nici de violenţa cuvintelor lui şi nici de faptul că nu era dispus s-o lase să plece; era o fire pe deplin conştientă de obligaţiile ce le avea; Richard, fratele ei, o chemase într-o împrejurare când avea nevoie de prezenţa ei. Deşi această obligaţie se întâmpla ca de astă dată să fie neplăcută, ea luase hotărârea chiar de la început.

— Dintr-un anumit punct de vedere avem noroc că Anna e în casa noastră, adăuga ea cu glasul liniştit. Va putea să-ţi poarte de grijă în absenţa mea.

— Să-mi poarte de grijă! Eu nu am nevoie să-mi poarte de grijă.

În tonul acestui răspuns se simţea violenţa protestului său. Dar aceasta nu reuşi decât să contribuie ca hotărârea ei să devină şi mai categorică.

— Trenul de zece este cel mai potrivit, murmură ea pe un ton definitiv, ca şi când i-ar fi spus: Hotărârea mea

este luată, Frank, şi când se întâmplă ca eu să iau o hotărâre, ştii foarte bine...

Nu mai spuseră nicio vorbă. Dar când se ridică în picioare şi-şi îmbrăcă pardesiul, bărbatul adăugă:

— Faci cum vrei. Întotdeauna cum vrei. Şi niciodată altfel decât ceea ce vrei tu. Într-o bună zi am să-ţi fac una, să mă pomeneşti...

— Înţelege, Frank, nu-mi face nici mie plăcere să plec, murmură ea împăciuitoare, şi pe urmă nu voi lipsi decât până marţi.

Se uită o clipă la ea şi obrazul întunecat i se lumină încet de un zâmbet, apoi clătină din cap.

— Ai tu noroc că eu sunt un bărbat cumsecade şi te iubesc, declară el, căci altfel nu te-aş lăsa să-ţi iei frâul în dinţi, cum faci întotdeauna.

— Vezi, aşa e mult mai bine, răspunse femeia netezindu-i gulerul pardesiului.

După ce-l sărută cu dragoste, se apropie de fereastră şi se uită după el cum coboară în lungul drumului, până ce dispăru la o cotitură. Apoi se întoarse în loc şi plecă să vorbească imediat cu Anna; obrazul îi deveni grav când bătu la uşă şi pătrunse în cameră.

— Îmi pare extrem de rău, Anna, începu ea şi încercă să zâmbească; apoi se aşeză pe marginea patului ei şi încercă să-i explice situaţia neplăcută în care sa găseşte, purtarea aceasta mi se pare îngrozitoare, dar nu văd cum aş putea proceda altfel. Presimt că fratele meu are nevoie de mine.

— Pentru mine e tot una, răspunse Anna, după ce o auzi ce-i spune, şi-şi ridică o şuviţă de păr care-i atârna pe halatul de culoare galbenă, apoi îşi examină degetele: Eu nu mă supăr.

— Nu te nemulţumeşte purtarea mea?

— De ce să mă nemulţumească? şi încetând să-şi mai netezească şuviţa de păr rebelă, o lăsă să atârne fără niciun fel de cochetărie, aşa cum fusese.

— Uite ce... continuă Lucy şi se aprinse uşor la obraz,

văzând indiferenţa cu care Anna primeşte cuvintele ei, eu va trebui să pleo cu trenul la orele zece.

Faci cum vrei, încuviinţă Anna cu amabilitate, şi se uită la ea, cu ochii căprui, adânciţi în fundul obrazului ei lucitor ca de fildeş.

Tăcură amândouă; una dintre ele vioaie, sinceră şi entuziastă, cealaltă indolentă, nepăsătoare şi calmă.

— Va trebui să ai grijă de Frank! declară Lucy în cele din urmă şi se ridică în picioare. Să nu-l laşi să stea îngândurat şi singur.

— Cred că ne vom înţelege foarte bine împreună, răspunse Anna cu indiferenţă. Frank mă cunoaşte şi eu îl cunosc.

De ce nu i-o fi răspuns Anna, se întrebă Lucy când coborî scara la parter, în mod spontan: „Îmi pare rău că eşti obligată să pleci. Dar fireşte, trebuie. Cumnată-ta este bolnavă. Totuşi cred că voi reuşi să am grijă da casă, chiar în absenţa ta”. Dar nu, Anna nu pronunţase aceste cuvinte şi evitând să-i dea această satisfacţie, îşi revelase adevăratul caracter. Câteva clipe Lucy continuă să se gândească nemulţumită la acest amănunt. Obiceiul ei era să înţeleagă întotdeauna ceea ce vede şi ceea aude, aşa că se simţea nemulţumită din cauza acestei enigme pe care nu o putea dezlega. Dar fără îndoială, îşi zise ea, Anna trebuie să fie nemulţumită de plecarea ei – oricât de inevitabilă ar fi fost – aşa că admise această explicaţie şi nu se mai gândi la răspunsul ce i-l dase.

Renunţând la gândurile acestea prosteşti, îşi aduse aminte că va trebui să informeze şi pe fiul ei despre această plecare.

— Peter! strigă ea numaidecât.

Băiatul ieşi din camera sa îmbrăcându-se; pentru mulţumirea mamei sale şi chiar pentru a lui, în zilele de lucru mânca numai după plecarea tatălui său. Se uită la el, încercând să-şi ascundă duioşia ce-i tremură în priviri.

— Astăzi te va servi la masă Netta, declară ea prevăzătoare. Şi, câteva zile voi fi obligată să te las în

grija Annei. Eu... trebuie să plec de acasă.

Băiatul ridică ochii şi se uită la ea.

— Dar de ce trebuie să pleci, mamă?

— Vi fi foarte plăcut, nu-i aşa? continuă ea cu vădita intenţie de a evita răspunsul, şi adăugă: Făgăduieşte-mi că vei avea grijă de Anna.

Ideea aceasta îl încânta în mod vizibil, căci i se părea că reprezintă ceva important şi unic; totuşi cu o calculată Inocenţă, pe care o găsea încântătoare şi pe care de fapt ea o accepta, băiatul adăugă:

— Dacă voi avea, îmi dai – ezită – un... ştii foarte bine ce vreau să spun – şi silabisi cuvântul – ceva pentru cană?

Sigur că-i va da... un penny; un lucru de nimic, mai ales că el nu era băiatul care să cheltuiască banii pa bomboane de proastă calitate. Nu, el aduna toţi gologanii aceştia cu exemplară prudenţă care nu putea decât să mulţumească sufletul ei de mamă.

Îi dădu banul – cum ar fi putut să îl refuze – şi strângându-l în braţe, îl sărută. Netta îşi primi şi ea instrucţiunile necesare şi amănunţite, apoi Lucy părăsi casa.

Era o dimineaţă răcoroasă, cu aerul încărcat de miresmele toamnei care-i erau atât de dragi, şi drumul pe jos până la Ardfillan îi făcu aceeaşi plăcere ca întotdeauna. Străzile largi şi curate, împrejmuite cu tei, cu ulmi şi cu castani, aveau aceeaşi înfăţişare plăcută ca şi bulevardele. Magazinele cochete făceau paradă de clientela nobilă ce o aveau şi afişau stemele acestei clientele deasupra intrărilor. Da, oraşul era o localitate plăcută şi planul său edilitar semăna cu un fel de Spa englezească, dar totuşi o staţiune pur climaterică ce se mândrea – o calitate de snobism pe deplin justificat – cu cultura şi locuitorii ei exclusivişti, care tolerau cel mult câţiva vizitatori în timpul verii; un oraş în care se retrăgeau nababii acestei regiuni cu banii pe care-i aveau, pentru a gusta distincţia plăcerilor binemeritate ce li se puteau oferi. Localitatea aceasta era învăluită într-o

atmosferă de ordine şi de gust – o localitate „selectă” îşi zise ea – care o determinase să declare chiar de la început:

— Iată oraşul în care vom trăi noi, Frank. Deocamdată nu ne putem oferi acest lux, dar va veni şi ziua aceea.

Era adevărat că – probabil datorită situaţiei de uşoară inferioritate a casei lor de acum – nu aveau decât foarte puţini prieteni în Ardfillan. Faptul era uşor de înţeles. La Perth, oraşul ei natal, unde tatăl ei fusese ani îndelungaţi – copist la Judecătoria de Ocol – situaţia ei socială fusese bine definită şi sigură. O cunoaştea toată lumea şi era primită pretutindeni, fiind invitată de toate familiile profesioniştilor din oraş. Dar de când se căsătorise cu un irlandez, situaţia aceasta devenise mai puţin sigură şi lumea în care trăia, nu făcea parte din cercul profesioniştilor. Îşi dădea seama că eventualitatea aceasta fusese inevitabilă, dar puţin îi păsa. Ştia dinainte că o femeie trebuie să-şi ridice soţul la nivelul ei. Despre asta dădu suficiente dovezi şi era convinsă că va veni şi ziua, când va reuşi să facă mai mult decât până acum, când va crea pentru amândoi o situaţie şi un viitor mai sigur.

De astă dată instalată confortabil în compartimentul trenului, gândurile i se întoarseră înapoi spre anii fericiţi pe care-i petrecuse în Addfillan. Nu putea nega – cu toată atitudinea fratelui ei, care la început îi prezise o catastrofă – că reuşise să facă din această căsătorie un remarcabil succes. Familia lui Frank era probabil puţin cam vulgară. Dar Frank nu era vulgar. Frank... era pur şi simplu Frank. Şi era predestinată din fire să reuşească în tot ce face. Înfrângerea era un cuvânt pe care-l exclusese din vocabularul ei. Probabil neamul de scoţieni sănătoşi din care se trăgea, îi dădu puterea de a conduce şi de a stăpâni, şi astfel reuşise să îndrepte pornirile soţului ei pe drumul cel bun. Dacă n-ar fi fost o simplă resemnare şi ar fi lăsat ca viaţa să se scurgă indiferentă pe lângă el. Avusese grijă de Frank şi îi orientase destinul spre un

orizont mai limpede. Sarcina aceasta fusese extrem de uşoară. Uşoară pentru că ea îl iubea şi fără îndoială dragostea ei faţă de Frank fusese mobilul care a pus-o în mişcare şi care i-a dat îndemnul. Însuşi Frank recunoştea străduinţele ei despre care vorbea uneori cu subtilă ironie– expresia pe care o întrebuinţa de multe ori – „morcovi în ieslea măgarului”, spunea el. Stând în colţul compartimentului începu să zâmbească, aducându-şi aminte de această expresie a lui. Evident nici el nu luase în serios aceste cuvinte ridicole. Dar aşa era felul lui de a fi.

Îl iubea pe Frank. Era în întregime al ei, era creaţia ei aşa că se simţea înfiorată de instinctul posesiv al artistului care-şi contemplează opera; instinctul acesta, atât de categoric, devenise o parte din personalitatea ei însăşi, astfel că sărea numaidecât în apărarea soţului ei, când cineva îndrăznea să vorbească despre slăbiciunile sau nereuşinţa lui. Iată, dintr-un anumit punct de vedere, motivul care o determina să se gândească mulţumită la fericirea ei proprie şi să vorbească despre ea fără niciun fel de vanitate: era încântată când îşi putea etala în faţa lui Richârd fericirea evidentă şi mulţumirea că a reuşit în viaţă. Richard nu scăpa niciodată ocazia, să vorbească despre propriul său succes, atât în sânul familiei cât şi în cariera sa; rarele lui scrisori erau întotdeauna pline de „scumpa sa soţie” Eva, de adoraţii săi copii Vera şi Charles care se distingeau continuu pe terenul social şi la şcoală; aceleaşi scrisori erau pline de invariabilele procese importante pe care, contrar părerii generale, le câştigase în faţa Sheriffului, prin urmare era cât se poate de just să-l sfideze şi ea. Probabil Richard era prea mulţumit de sine însuşi, prea le judeca toate prin prisma vederilor soţiei sale Eva, pe care o adora. Respectul său faţă de ea nu fusese până acum niciodată atât de ostentativ. Uneori cu inevitabila superioritate a singurului frate mai mare, îi arunca cu îngăduinţă – îngăduinţă care ascundea o uşoară ironie – epitetul de idealistă. Primise

acest epitet ca pe o provocare şi se ridicase pe de-a-ntregul la înălţimea acestei provocări. Care este scopul vieţii şi în ce se ascunde adevărata ei frumuseţe, dacă nu este întemeiată pe principiul cinstei şi al virtuţii. Sau întrebuinţând propria ei expresie: pe mulţumirea de a face „exact ceea ce trebuie făcut”. Statornicia în dragoste, drăgălăşenia copiilor mici şi al râsului lor, extazul sacrificiului, supunerea faţă de Dumnezeu şi poruncile Lui... dacă renunţi la toate acestea înseamnă să te rătăceşti în mijlocul deşertului tenebrelor. Pe ea o interesa mult mai mult lumina de soare şi până astăzi această lumină o încălzise şi-i dădu putere.

Trenul şuieră şi o făcu să tresară din adâncul visurilor ei. Sfinte Doamne, ajunse la Ralston! Se ridică repede şi coborî din compartiment.

Ralston era o suburbie foarte apropiată a oraşului Glasgow, locuită de oameni mai înstăriţi. Dar deşi Lucy refuza să admită că acest cartier ar fi mai distins decât Ardfillan, era totuşi o localitate plăcută şi potrivită pentru un avocat cum era Richard. Însăşi casa lui Richard, o clădire de granit roşu împrejmuită de o grădină bine întreţinută şi cu o seră mică dar elegantă, era o dovada despre prosperitatea fratelui ei şi despre situaţia socială de care se bucura în acest mediu pretenţios. Casa, ca şi Richard, era o clădire solidă, specific scoţiană. Dar numele ei nu era scoţian. Pentru a-şi menţine reputaţia de femeie modernă şi probabil închipuindu-şi că în felul acesta va stimula instinctul casnic al lui Richard – care chiar fără acest stimulent era destul de pronunţat – îi dădu numele cochet *Le Nid*. Impresionantă mulţumire!

Casa era foarte cochetă, dar cu toată distincţia ei meticuloasă, când sună la intrare, nu veni o fată ca să-i deschidă, ci însuşi fratele ei.

— Lucy, exclamă el numaidecât. O, dragă Lucy! În primirea aceasta de acum se manifesta o cordialitate neobişnuită până acum între ei, o exclamaţie de uşurare: Ştiam de mult, că în tine putem avea toată încrederea.

O conduse imediat în biroul său şi aici, sub stema familiei Murray care atârna pe perete, se întoarse spre ea şi luă o atitudine mai puţin severă, mai puţin critică decât de obicei. Era un bărbat impunător, cu părul şi mustaţa neagră lucitoare, şi buzele pline şi roşii în mijlocul obrazului palid. Afară de asta avea o atitudine – când sta cu braţul stâng adus la spate, cu bărbia ridicată în vânt, cu fruntea îngândurată, puţin distrat, gata să se încrunte – specifică pentru caracterizarea personalităţii sale.

— A fost foarte frumos din partea ta că te-ai grăbit să vii, începu el fără să mai întârzie. Apreciez atenţia ta. După cum vezi, sunt alarmat. N-am putut să plec nici la birou. Făcu o pauză şi încruntă nemulţumit din sprâncene: Eva, Eva a fost bolnavă, şi infirmiera, femeia aceea abjectă care a sosit sâmbătă, s-a îmbătat ieri şi a început să se certe cu bucătăreasa. Ce situaţia revoltătoare! Biata mea soţie! Fireşte, le-am dat pe amândouă afară. Aşa că am rămas singur, cu Eva care este în pat, cu copiii de care trebuie să îngrijesc şi în toată casa nu se găseşte decât o tânără servitoare care trebuie să vadă de noi. Este… pur şi simplu caraghios.

Nu mai rămăsese nimic din atitudinea lui obişnuită, precisă, calmă, judicioasă, impregnată de savoarea caustică a omului de legi: în locul acestora se manifesta emoţia nefăţarnică a cetăţeanului jignit, a tatălui înspăimântat, a soţului devotat.

— Îmi pare extrem de rău, Richard, murmură ea: ce este… ce are Eva?

Ridică fruntea cu o mişcare virilă şi obrazul i se făcu roşu întunecat.

— O mică indispoziţie, murmură el pe un ton misterios, care trădă numaidecât caracterul intim şi serios al bolii de care suferea Eva. Cred că-i va trece foarte curând. Marţea viitoare se va întoarce infirmiera care vede în mod constant de ea… Este o femeie pricepută şi cunoaşte constituţia soţiei mele, sfârşi Richard şi se uită la ea cu ochi rugători.

— Evident, voi încerca să vă ajut, răspunse ea fără să ezite. Acesta este motivul pentru care am venit.

— Sunt mulţumit... profund mulţumit! Făcu o pauză, pe urmă adăugă cu toată convingerea: Haide acum să te conduc la Eva.

În timpul cât el urcă cu paşi grei scara acoperită cu un preş gros, Lucy care venea pe urma lui se gândi cum să salute pe Eva. Adevărul era că în prezenţa cumnatei sale ea nu se simţea niciodată în largul ei şi faţă de ea îşi clarificase de mult sentimentele într-un epitet semnificativ şi neobişnuit: „femeie meschină”. Expresia aceasta putea fi interpretată în toate chipurile, dar cu toate acestea Eva era o femeie mică; era mică de statură, cu membrele mici şi delicate, cu gesturi repezite şi exagerate. Avea un obraz palid de un colorit extrem de distins pe care şi-l îngrijea cu cea mai mare atenţie; părul şi-l spăla cu loţiuni parfumate şi-l pieptăna foarte elegant; nasul ei era mic şi acvilin, ochii cenuşii, dinţii frumoşi, dar din păcate cu vârfurile plesnite. Avea pretenţii de eleganţă; îşi ascundea prostia firească, încercând să coboare pleoapele, se îmbrăca bine şi după ultima modă; în realitate era o adeptă a cercurilor distinse la care aspira din toată puterea sufletului. Când vorbea, încerca să pară uşor peltică, avea un râs în cascade de triluri, umbla cu paşi mărunţi şi Richard o adora.

Aceasta era Eva pe care-o cunoştea Lucy. Dar iată că astăzi Eva nici nu mai râdea în triluri şi nici nu mai umbla cu paşi mărunţi. Sta întinsă, cu capul pe perne, cu obrazul palid, de o paloare impresionantă şi părea sfârşită, purtând urmele delicate ale unei suferinţe pricinuite de dragoste.

— A venit Lucy, draga mea, murmură Richard pe un ton destul de stins, pentru a corespunde situaţiei.

La cuvintele lui un tremur uşor al pleoapelor la dădu de ştire că Eva mai este în viaţă.

— Şi va avea grijă de tine, în timpul acestor două zile, adăugă el împăciuitor.

Eva, într-o atitudine mult mai ispititor de epuizată decât până acum, deschise în cele din urmă pleoapele şi întoarse ochii mari şi plini de reproşuri spre Richard.

Apoi oftă şi fără să zică nimic, întinse spre Lucy o mână fără putere.

— N-avea nicio grijă Eva, te vei face în curând bine, zise Lucy.

Eva zâmbi resemnată – un zâmbet impresionant! Cu un astfel de zâmbet ar fi putut mişca şi pietrele.

— Ei, acum – începu Richard prevăzător şi-şi scoase ceasornicul din buzunar – cred că voi putea să plea la birou. Las totul în grija ta Lucy. Eva, pe mica mea Eva... ştiu că vei avea grijă de ea, şi dădu să plece.

— Sărută-mă, Richard, murmură Eva, întinzând braţele albe într-un elan de dragoste spre el. Sărută-mă, înainte de a pleca de-acasă.

Lucy se uită în altă parte. Atitudinea Evei o neliniştea de fiecare dată; în adâncul gândurilor ei, stăruia întotdeauna o vagă bănuială, în legătură cu sinceritatea cumnatei sale. Nu pentru că Eva ar fi încercat întotdeauna să fie impresionantă şi să ridice ochii langurosi spre soţul ei de pe pernele brodate şi cu dantelă. Nu! Eva era în stare să fie şi spontană, amuzantă, chic – ca să întrebuinţăm propria ei expresie – îşi conducea casa în mod ireproşabil şi mâncărurile ce le servea lui Richard erau suculente şi săţioase. Dar procedeele ei nu erau identice cu ale Evei. Lucy nu se putea împăca cu metodele acestea feline de a se gudura în faţa unui bărbat... Ea căuta să realizeze ceea ce urmăreşte, nu cu ajutorul zâmbetelor insinuante... ci cu mijloace mult mai sincere şi mai directe. Astfel întoarse capul, până când scena de duioşie conjugală se termină. Apoi coborî la parter, împreună cu Richard şi-l însoţi până la uşă. Imediat după aceea se apucă de lucru, fără să mai întârzie. În bucătărie descoperi pe Charles şi Vera, stând liniştiţi sub supravegherea micii servitoare care se vedea că-şi dă toată silinţa, ca să fie de folos, după violenta

furtună prin care trecuse. Charles, un băiat de nouă ani care de obicei sta tăcut şi liniştit, se întoarse spre ea şi zâmbi mulţumit, dar Vera, care la vârsta de cinci ani părea foarte mândră de părul ei alb ca inul, sta liniştită, deşi numai cu mare greutate îşi putea stăpâni lacrimile.

Cu toate acestea, ziua ce urmă pentru Lucy, nu fu tocmai uşoară. Casa era în dezordine, servitoarea, cu toată străduinţa ei, părea nepricepută, copiii pe măsură ce se obişnuiră cu ea, deveneau tot mai insuportabili şi Eva... vorbind fără niciun înconjur, era o bolnavă foarte puţin comodă. Totuşi Lucy se simţi mulţumită că poate face ceva. Nu pentru că s-ar fi mândrit cu acest rol de înger păzitor ce-l avea acum – căci dacă sa găseau şi aripi în această casă, ele nu puteau să învăluie decât trupul de alabastru al Evei – dar, datorită unei încăpăţânări înnăscute, poseda acel sentiment al datoriei, convingerea că-şi îndeplineşte cu toată sinceritatea o obligaţie.

Seara când Richard se întoarse acasă, încărcat de pachete şi îngândurat, găsi odăile scuturate şi pline de linişte. Se urcă într-un suflet – cu o agilitate remarcabilă pentru un om de statura lui – şi intră în camera bolnavei, cu braţele încărcate de flori exotice – crini albi: simbolul inocenţei – şi un coşuleţ de struguri meniţi să deschidă pofta de mâncare, şi se interesă câteva minute cu tot devotamentul de starea soţiei sale. Apoi coborî mult mai încet la parter şi intră înseninat în sufragerie, ca să se aşeze la masă, pentru a-şi lua dineul – căci în *Le Nid* nu era admis un cuvânt atât de banal cum ar fi cina.

— Eva pare mulţumită, declară el pe un ton care era tot atât de judicios ca şi înainte de asta, şi tot atât de mulţumit sunt şi eu.

— A mâncat bine, răspunse Lucy, întinzându-i farfuria cu cotlete şi mazăre. I-am preparat o supă de pui, un compot la pregătirea căruia eu sunt foarte pricepută şi a mai mâncat şi câţiva pesmeţi.

— De obicei ea ciuguleşte numai mâncărurile, declară Richard, atacând cu toată convingerea cotletul din

farfurie. Nu mănâncă mai mult – decât o pasăre. Sper că n-ai admis să fie plictisită de copii. Făcu o pauză ca şi când s-ar fi mirat: Trebuie să recunosc, că mazărea aceasta este destul de gustoasă.

Zâmbi; luase hotărârea să dovedească lui Richard, ce este ea în stare să facă. Probabil tot atât de „desul de gustoase” i se păreau şi celelalte feluri de mâncări ce i le aduse, căci după ce termină, îşi şterse buzele roşii şi mustaţa lucitoare cu şerveţelul şi declară:

— Crede-mă Lucy, îţi sunt foarte recunoscător. Mâncarea a fost excelentă... aproape tot atât de bună ca şi când ar fi fost preparată de Eva.

Nu zise nimic, dar se gândi că dacă Eva reuşeşte să facă mai mult decât a făcut ea însăşi, atunci Richard este bine hrănit.

— Uite ce zic eu, adăugă el uitându-se la ea cu interes, dacă nu ai fi fost atât de grăbită, poate ai fi reuşit şi tu mai bine în viaţă.

Observaţia lui era vagă, dar aluzia destul de limpede şi o făcu să se aprindă la obraz. Auzi, să compare pe Frank cu Eva. E prea...

— Dacă eşti şi tu tot atât de fericit ca mine, atunci totul va merge strună, ripostă ea indignată.

Se întunecă la faţă; totuşi nu răspunse la provocarea ei, ceea ce dovedea mulţumirea lui de acum – altădată cu siguranţă ar fi avut împreună o discuţie violentă.

— În sfârşit, declară el cu glasul liniştit şi se ridică de la masă. Eu mă voi duce acum la Eva, căci îi place să stăm împreună de vorbă.

Se uită după el cum iese din cameră şi cu o mişcare bruscă îşi contractă buzele, apoi se întoarse repede şi începu să adune lucrurile de pe masă, cu o grabă înfrigurată, ajută fetei să spele vasele, apoi se duse imediat la culcare.

Datorită unei reacţii neaşteptate, înţelese că ar fi fost mult mai bine să fi rămas acasă şi să vadă de propria ei gospodărie. În seara aceasta senzaţia absenţei ei de

acasă i se păru foarte acută, şi în timpul celor două zile ce urmară, se intensifică şi mai mult. Urmărind de aproape pe fratele ei Richard, constată că a devenit mult mai egoist şi mult mai stăpânit de soţia sa, decât până acum. Eva, a cărei stare se îmbunătăţea repede, îşi reluă în mod progresiv obiceiurile dinainte studiate, râsul în triluri şi atitudinile de cochetărie. Exploata la extrem prerogativele situaţiei în care se găsea, pentru a cere să i se satisfacă toate capriciile, în legătură cu regimul din cameră. Numai amintirea că primise să fie adăpostită în casa lui Richard, după moartea tatălui lor – deoarece puţinul rămas de pe urma lui, aproape nici nu exista, aşa că nu avusese altă alegere – determină pe Lucy să nu-i pară rău că a venit la ei. Dar chiar în timpul acela îi răsplătise adăpostul acordat, cu serviciile ce i le făcuse. Era oare posibil ca astăzi, cum spunea Frank, el să abuzeze de ea? La gândul acesta sprâncenele i se încruntară semnificativ.

Afară de asta, în mod intermitent, se gândea cu inevitabilă solicitudine, la ceea ce se întâmplă acum la ea acasă. Oare Peter se simte bine? Netta n-o fi uitat instrucţiunile ce i le-a dat? Dar Anna, Anna este îngrijită? Şi Frank – înainte de orice Frank! – el se simte bine? O fi renunţat la melancolia lui obişnuită, pentru a se ocupa în mod corespunzător de distracţia verişoarei sale care era musafir în casa lor? Se simţi înfiorată de o emoţie neobişnuită, când îşi zise că interiorul ei este un adăpost încântător. Gândindu-se liniştită la felul în care plecase, se simţi învăluită de o stranie nerăbdare, de a se întoarce acasă cât mai curând.

Ziua de marţi o aşteptă cu un oftat de adevărată uşurare. În ajun sosise noua bucătăreasă pe care Richard o examinase întunecat, şi în aceeaşi zi, deşi părea prea târziu, sosise şi infirmiera, complet echipată. În timpul după-amiezii, Lucy îmbrăcată de plecare, intră pentru ultima dată în camera Evei – urcase de nenumărate ori scara aceasta, cu tava în mână, în timpul celor două zile

petrecute în casa fratelui ei.

— Ei bine, zise ea cu toată modestia, înainte de a se despărţi de cumnata ei, dacă am reuşit să vă fiu cu ceva de folos...

Eva surâse fermecător, se ridică între perne, cochetă, dar încă şubredăn –cel puţin aşa afirma Richard – şi puţin slăbită.

— Haideţi copii, şi sărutaţi pe mătuşica Lucy. Rugaţi-o să transmită salutări din partea voastră lui Peter.

Charles şi Vera care stăteau nemişcaţi în faţa patului, de parcă ar fi fost la fotograf, se apropiará supuşi.

— Veţi afla Ştiri de la noi, de Crăciun, promise Richard pe un ton semnificativ – care se întoarse de la birou mai devreme. Îi strânse mâna cu efuziune – o virilă strângere de mână, plină de recunoştinţă – şi o însoţi până la portiţa grădinii.

Apucă în lungul drumului, copleşită de emoţii contradictorii: Richard ar fi putut cel puţin s-o însoţească până la gară; în timpul despărţirii s-ar fi căzut ca Eva să pară mai recunoscătoare. Dar pe măsură ce trenul înainta tot mai departe de Ralston, nemulţumirea ei se destrăma, ca să facă loc nerăbdării. E atât de plăcut sentimentul întoarcerii acasă.

Încercând să profite de biletul de tren – al cărui preţ Richard nici nu se gândise să îl ramburseze – coborî la Glasgow, ca să-şi cumpere şerveţele de dantelă – Mr. Gow avea „exact ceea ce căuta ea” – şi datorită reacţiei unui îndemn de generozitate – va putea dovedi cel puţin că meschinăria nu face parte dintre însuşirile familiei Murray – cumpără lui Peter o muzicuţă, un pachet de tutun pentru Frank şi Annei o sticluţă foarte frumoasă cu apă de Florida.

Întârzie cu aceste cumpărături prelungindu-şi aşteptarea şi intensificând plăcerea întoarcerii acasă, îşi luă ceaiul la Paltock’s – o rară plăcere, căci îi plăceau şi astăzi prăjiturile, ca şi în vremea copilăriei, şi prăjiturile cu cremă ale lui Paltock’s erau delicioase şi păreau că ţi

se topesc în gură – cât despre celelalte articole din cofetăria lui Paltock's ştia de la Frank, care era priceput în materie, că erau preparate cu unt de rea mai bună calitate.

Aşezată în faţa măsuţei de marmură „de la etaj”, încântată de spectacolul străzii ce se aşternea la picioarele ei, cu obrajii îmbujoraţi, ca de fiecare dată când bea ceaiul fierbinte, cu batista de dantelă întinsă pe genunchi, se simţea învăluită de un sentiment de plenitudine şi de mulţumire desăvârşită.

Făcuse o faptă bună, îşi îndeplinise datoria faţă de familie şi acum se întoarcea acasă – la Frank. Îşi dădea pe deplin seama, cât e de ridicol ca tocmai ea, femeie măritată de atâţia ani, să dorească cu atâta nerăbdare această întâlnire cu soţul ei Dar fie că era ridicol, fie că nu, adevărul era acesta. Aşa era ea făcută. Cu totul pe neaşteptate îşi aduse aminte de o altă revedere a lor – de acum doi ani, sau chiar trei, căci data nu avea nicio importanţă – a cărei desfăşurare o vedea acum limpede în faţa ochilor. Se întorcea, după o absenţă de câteva zile petrecute împreună cu Peter pe litoralul mării, şi Frank se dovedise de o atenţie neobişnuită, aşteptând-o cu camera plină de flori şi cu o sticlă de şampanie pe masă. Şampanie! Şi trandafiri! Un gest de o duioşie nebănuită din partea lui Frank. Totuşi făcuse acest gest şi ea rămăsese încântată. Gândindu-se la amănuntul aceasta, se vedea pe ea însăşi cu ochii strălucitori pierduţi în zare, apucând pe drum de-a lungul litoralului, pe marginea golfului învăluit de umbra înserării, ca apoi ajunsă în faţa casei, să fie primită de lumina aprinsă la ferestrele salonului, în semn de bună venire. Ce fenomen fără precedent!

Tresări şi ridicându-se de la masă plăti consumaţia: trebuia să se grăbească pentru a mai putea prinde trenul care pleca din Charing Cross; dar ajunse la timp şi se aşeză nerăbdătoare într-un colţ de compartiment, respirând grăbită, din cauza alergării.

4

În timpul cât trenul care aducea pe Lucy se apropia vuind prin fantasmele serii, cobora – de a lungul ţărmului drept al fluviului care se lărgea tot mal mult – înaintând cu înspăimântătoarea viteză caracteristică epocii noastre, Anna şi Frank se aşezaseră fiecare în câte un colţ al căminului, în sufrageria ei de acasă. Îşi luaseră ceaiul, al cărui serviciu era încă pe masă şi acum fiecare dintre ei se uita îngândurat la flăcările ce pâlpâiau în cămin. Ce situiaţie caraghioasă... să faci foc în luna August! Dar la această latitudine serile sunt răcoroase, vânturile nopţilor aspre şi din punct de vedere meteorologie, nimic nu pare imposibil. Aprinseseră lampa care răspândea o plăcută lumină galbenă prin camera cu perdele lăsate şi tremura pe obrazurile lor, dându-le – probabil datorită efectului tulbure de lumină – o vagă asemănare a trăsăturilor şi a expresiei.

Evident, erau verişori: mama lui Moore şi tatăl Annei fuseseră soră şi frate; ceea ce explica subtila şi fugara asemănare dintre ei. Dar de astă dată asemănarea era mai profundă, înnăscută, şi inerentă: dovedea originea rurală comună, înnobilată de descendenţii prosperi ai unei generaţii mai recente, dar stăruind totuşi, într-o oarecare măsură schimbată şi mai puţin accentuată, cu toată deosebirea dintre caracterele lor – Moore era indolent, capricios şi domol, exact ca şi o apă lină; Anna îndrăzneaţă, fermecătoare, dar în acelaşi timp ostilă – în fond totuşi se asemănau unul cu altul, nu numai datorită înrudirii de sânge, ci şi datorită speciei din care făceau parte.

Stând aşa fără să vorbească unul cu altul, de la bucătărie auzeau zvonuri intermitente de larmă care se manifestau mai ales în ascuţitele hohote de râs ale lui Peter, care „se distra” împreună cu Netta, când de fapt în

conformitate cu legile care dirijau universul, acum el ar fi fost obligat să şi facă pregătirile de culcare. De astă dată urmărind ecoul veseliei lui prelungite, Moore declară cu glasul blând şi legănându-se încet pe scaun, după ce dădu drumul unui rotocol de fum:

— Cred că e timpul ca băiatul să se ducă la culcare!

Anna îşi desprinse privirile de pe flăcările ce jucau în cămin şi întorcându-se spre el, încercă să zâmbească.

— Lasă-l, Frank, să se bucure cât mai are ocazie, zise ea. Este tot ce poate fi mai cuminte. Afară de asta, a fost foarte cuminte, iar Netta... îi va face şi ei bine, să poată râde. Mi s-a părut o servitoare foarte cumsecade.

— Pentru numele lui Dumnezeu, murmură Moore şi se întoarse speriat spre uşă. Să nu te audă pronunţând cuvântul servitoare. Ar fi în stare să plece numaidecât. Familia ei are multă trecere şi sunt oameni respectabili. După cât îmi spunea Lucy, este înrudită cu mai mulţi preoţi.

Urmă o scurtă tăcere; apoi probabil determinat de faptul că pomenise numele soţiei sale, se uită la templul de marmură neagră de pe consola căminului – pe impunătoarea faţadă pe care era cadranul unui ceasornic – şi adăugă îngândurat:

— Peste un ceas trebuie să se întoarcă... vreau să spun, Lucy.

— Ştiu ce vrei să spui, răspunse ea şi zâmbetul ciudat continuă să-i joace pe buze. Nu mai e nevoie să-mi precizezi. Sunt sigură că în ultimele zece minute, te-ai uitat cel puţin de şase ori spre ceasornicul acesta.

Plecă fruntea şi făcu un gest de protest, cu mâna în care ţinea ţigara, gest cu care scutură şi cenuşa în focul din apropierea lui.

— Crede-mă Frank, aşa este, continuă ea cu glasul calm; da, aşa este... inutil să mai tăgăduieşti. Tu eşti un soţ model, în cea mai severă accepţie a cuvântului. Iată a treia seară de când nu faci altceva decât picoteşti de somn şi-ţi toceşti dosul pantalonilor pe scaun, întrebându-

te mereu, când se va întoarce.

— Ei bine... murmură el stânjenit.

— Se vede destul de limpede, după înfăţişarea ta.

— După înfăţişarea mea? repetă el mirat

— Cred că acesta este şi motivul pentru care aproape n-ai schimbat nicio vorbă cu mine din ziua sosirii mele, continuă ea pe un ton ironic. Nu păreai dispus să primeşti în casa ta o pestilenţiată ca Anna Galton.

Expresia aceasta, folosită de ea însăşi, păru că trezeşte o veche amintire şi-l trezi şi pe el din letargie.

— Cu atât mai bine Anna, exclamă el pe neaşteptate şi se îndreptă în scaun, Ne-am înţeles foarte bine în timpul celor câteva zile ce au trecut. Suntem cei mai buni prieteni din lume. Ştii foarte bine...

— Cu toate acestea, Frank, ceea ce-ţi spun eu, e adevărat. Nu ţi-a făcut plăcere să vin la voi.

— Ba de loc, bâlbâi el. Cred că nimeni n-a fost mâhnit mai mult decât mine, în ziua când tu ai avut mica ta nemulţumire.

— Mica mea nemulţumire! repetă ea şi privirile ochilor adânci i se aprinseră de ironie. Şi asta dovedeşte specificul caracterului tău, Frank! Nu-ţi place să priveşti lucrurile în faţă. De ce să nu spui pur şi simplu: „când ai născut copilul”.

Tresări, auzind-o că pronunţă aceste cuvinte cu atâta linişte, în interiorul căminului său. Deşi le pronunţase fără niciun fel de amărăciune şi mai curând cu o calmă indiferenţă, ele precizau destul de limpede motivul pentru care el fusese împotriva acestei vizite, şi invocau puternic tragedia ei – deşi ea refuza s-o considere în felul acesta – incidentul acela banal care acum cinci ani tulburase familia ei la Belfast. În realitate începutul acestui incident, descoperirea situaţiei în care se găsea – bănuia că acesta a fost şi motivul care a dat gata pe bătrânul Galton – se întâmplase aproximativ în timpul vizitei sale. Acest incident nu fusese o întâmplare plăcută şi amintirea lui nu era plăcută nici astăzi Dar cu toate acestea se

întâmplase, şi pentru ea fusese o situaţie îngrozitoare, să se vadă mama unui copil nelegitim, abandonată – amănunt despre care el era convins – de tatăl copilului, al cărui nume refuzase în mod categoric să-l divulge. Purtarea aceasta era o purtare caracteristică din partea Annei. Ar fi fost imposibil să ştii dinainte ce se ascunde în sufletul ei; sub aparenţa amabilă a acestei fete, se ascundeau porniri adânci şi turbulente. Pe vremea aceea, bineînţeles, ca şi în timpul tinereţii sale petrecute la Levenford, nu se gândise mai îndelung la ea; dar fără să-şi dea seama de motive şi cu toate că accidentul Annei nu-i trezea niciun fel de milă, simţise faţă de ea o simpatie nedefinită. Înfruntase toate nenorocirile. Furia tatălui ei, emoţia generală a familiei, totul cu o tăcere plină de încăpăţânare, care trezise în sufletul său o nemulţumire şi o admiraţie calmă. Se uită la ea cu sfială.

— Indiferent de felul în care ai vrea să pui această chestiune, începu el cu glasul liniştit, mie mi-a părut rău când am aflat despre moartea copilului. Făcu o pauză: de ce nu te-ai căsătorit imediat după acest incident, pentru a limpezi situaţia, în măsura în care se mai putea limpezi?

— Pentru aşa ceva trebuiesc doi, răspunse Anna, fără niciun înconjur. Afară de asta eu nu cred că sunt făcută pentru Sfânta Taină a căsătoriei. N-am decât să urmăresc existenţa calmă pe care o duci tu, pentru a-mi da seama că eu prefer o viaţă mai emoţionantă. Adevărul este că în ultimii ani, cel puţin din când în când, am avut ocazii să mă distrez destul de bine.

Tonul uşor cu care vorbea părea sincer, independenţa neprefăcută şi această surprinzătoare declaraţie privitoare la concepţia ei, nu era simplă prefăcătorie.

— Înţelegi Frank, continuă ea, zâmbind cu blândeţe, mi-ar face plăcere să te fac să te trezeşti. Am petrecut în casa aceasta trei seri împreună, dar nu mi-ai dat nici măcar atâta atenţie, cât ai fi dat unui sac de fasole. Totuşi eu sunt mult mai interesantă decât un castron de porridge. De ce nu te trezeşti? Omule, nu vezi că eşti

adormit!... Treci prin viaţă, visând cu ochii deschişi.

Se întoarse şi se uită la ea întrebător.

— Vila aceasta frumoasă n-am visat-o, răspunse el cu glasul stăpânit; declaraţia aceasta se deosebea în întregime de atitudinea lui obişnuită, dar fără să ştie de ce simţea că va trebui să se apere împotriva acuzaţiilor ei, aşa că adăugă: Tot aşa n-am visat căminul acesta confortabil şi slujba bună pe care o am.

— O, eu nu vorbesc despre chestiuni de afaceri, interveni ea. Deocamdată să lăsăm afacerile Frank, mie mi-ai fost întotdeauna simpatic şi nu-mi place să te vad trecând indiferent prin viaţă. Tu ai prostul obicei, că te subestimezi. Adevărul este, că tocmai din motivul acesta, pe vremea când eram împreună la Levenford, n-ai îndrăznit niciodată să te ocupi de mine.

— Nu cred că motivul a putut să fie acesta, ripostă el fără să se mai gândească.

Anna începu să râdă.

— Totuşi, Frank, aş avea poftă să te scutur puţin. Cred că atitudinea ta de acum i se datorează lui Lucy. Prea aparţii cu trup şi suflet acestei femei. Când a plecat de acasă, m-a rugat să veghez asupra ta, ca şi când tu ai fi un vas delicat de porţelan, pe care n-ar fi vrut să i-l ciobească cineva în absenţa ei. O, am făcut această constatare chiar din primul moment când am intrat în casă şi-ţi mărturisesc fără înconjur, că m-a nemulţumit.

— Cred că sunt şi eu în măsură să-mi dau seama dacă mă simt bine sau nu în această situaţie, ripostă el pe un ton de apărare.

— Cu toate acestea, Frank, ceea ce-ţi spun eu, este adevărat. Un bărbat cu calităţile tale ar trebui să se bucure mai mult de viaţă. Dacă nu vei deschide ochii, să ştii că vei îmbătrâni înainte de vreme.

Se uita la jocul flăcărilor din cămin, ascultând cu indiferenţă cuvintele ei şi gândindu-se la complicaţiile propriei sale personalităţi: probabil el era un om ciudat şi era conştient de această ciudăţenie a sa, înţelegea pe

deplin ce vrea să spună, când afirma că vrea să-l trezească, dar această intenţie a ei nu-l interesă câtuşi de puţin. Evident, înainte de asta avusese şi el anumite veleităţi – cine ar putea să nu le aibă – dar acestea în majoritate fuseseră numai trecătoare şi rezultatele lor nu-i pricinuisera nicio mulţumire.

— Aşa sunt eu acum şi mă simt perfect bine, declară el într-un târziu.

— Încearcă să te arăţi mai mult între oameni, continuă ea cu amabilitate, şi pe un ton de glumă; leagă mai multe prietenii sau cumpără-ţi şi tu o bicicletă şi mai pleacă la plimbare. Sau ia-ţi un câine pe lângă casă, un cotei cuminte care sa mârâie toată ziua.

Se uită la ea cu atenţie: nu cumva îşi bate joc de el? Dar obrazul ei era senin şi radia de bunăvoinţă. Clătină cu violenţă din cap şi aruncă mucul de ţigară.

— Anna, aşa ceva nu intră în firea mea. Nu suport să fiu plictisit de nimeni şi de nimic.

Fata începu din nou să râdă – cu râsul ei atât de rar şi neobişnuit – iar el ridicând privirea spre ea, zâmbi ca şi când ar fi vrut să răspundă la râsul ei.

— Dacă nu eşti dispus să te plimbi cu bicicleta, n-ai vrea cel puţin să fii amabil faţă de verişoara ta, atâta timp cât este la tine? întreabă ea. Sau poate vrei s-o laşi să se plictisească şi să se simtă nemulţumită? Nu înţelegi, că chiar la Levenford Joe încerca din când în când să mă distreze... Aşa gras cum este el şi cu toate defectele pe care le are, găsea totuşi ocazii, ca să stea de vorbă şi cu mine. Dar tu, Frank, încerci să distrezi o femeie, stând pe scaun şi gândindu-te la propria ta soţie.

Se aprinse uşor la obraz, puţin tulburat şi gata să-şi ceară iertare: el nu considerase situaţia din acest punct de vedere, aşa că-i răspunse cu toată părerea de rău.

— E foarte probabil, că în timpul zilelor din urma am fost puţin cam rigid. Ezită, apoi îndemnat de reacţia unui entuziasm neaşteptat, adăugă: îmi voi da toată silinţa ca timpul pe care-l vei petrece la noi, să ţi se pară ceva mai

vesel.

— Vezi, aşa va fi mai bine, declară ea, ca şi când în această clipă ar fi încheiat împreună o înţelegere. Voi avea toată încrederea în tine.

— Perfect, răspunse el cu glasul blând şi aşezându-se picior peste picior, se retranşă din nou în dosul norului de fum al ţigării pe care şi-o aprinse. Trecură câteva clipe bune numai de tic-tac-ul stins al ceasornicului de pe cămin.

Stând şi uitându-se la el, examinându-l în felul ei straniu, din care nu puteai constata că s-ar uita sau s-ar gândi la ceva, cu lumina flăcărilor din cămin jucând pe părul negru şi bogat, pe obrajii rotunzi şi ochii cu pleoapele grele, atitudinea ei părea straniu de misterioasă. Dar cu toate acestea nu era misterioasă, deşi în atitudinea ei era o uşoară subtilitate. Gândurile ei erau gânduri simple, pigmentate de scepticismul şi ironia caracteristică personalităţii ei. Numai rareori se întâmpla să-şi formuleze aceste gânduri; păstra o tăcere defensivă lipsită de maliţiozitate şi nemulţumire, datorită în parte întâmplărilor prin care trecuse. Trădată, într-un moment de slăbiciune, de instinctele romantice ale temperamentului ei de irlandeză, într-o seară când se întorcea de la o petrecere a Congregaţiei, îşi pierduse fecioria în mijlocul unei lunci burate de rouă. Părea că de-atunci n-a mai fost în stare să uite niciodată amintirea tragică a acestei petreceri. Adoratorul o părăsise, simţindu-se mult mai ispitit de ideea emigrării în America, decât de răspunderea ce ar fi trebuit să şi-o asume. Nu s-a plâns nimănui, ci a suferit în tăcere, fără să-şi descarce în faţa cuiva povara acestei suferinţe, fiind hotărâtă ca pe viitor să nu înceteze niciun moment, să se bucure de viaţă, dar s-o primească şi s-o înfrunte, fără niciun fel de sentimentalism.

Din anumite puncte de vedere părerile ei depăşiseră vârsta pe care o avea; afară de asta dincolo de înfăţişarea ei suavă, mai păstra încă reminiscenţele

originii ei de ţărancă, dar era totuşi seducătoare, viguroasă şi plină de ispitele sexului.

Aşezată în fotoliul din apropierea lui Moore, se gândi – nu din perversitate ci mai curând în glumă şi pentru a-l provoca – să-l scuture uşor, pentru a-l trezi din inerţia sa conjugală. Frank îi fusese întotdeauna destul de simpatic – căci majoritatea bărbaţilor îi erau simpatici – aşa că pe de altă parte ar fi fost inevitabil să nu simtă un fel de antipatie faţă de Ducy al cărei idealism şi instinct de posesiune o nemulţumeau profund. Ar fi plăcut şi cât se poate de distractiv, să bage câteva beţe în roatele acestui mecanism conjugal care funcţiona atât de desăvârşit.

Cu totul pe neaşteptate făcu un gest, mult mai categoric decât de obicei.

— Admirabil! declară ea brusc şi pe un ton de uşoară ironie. Acum ne distrăm admirabil.

— Cum adică? întrebă el, şi tresări mirat de veselia neaşteptată a cuvintelor ei.

— Ai obosit, străduindu-te să mă distrezi, declară ea. Efortul tău cred că merită un pahar de bere. Şi ridicându-se în picioare, se apropie de bufet. Îţi voi da un pahar de bere şi cred că voi bea şi eu unul. Scrumbia pe care am mâncat-o în timpul ceaiului, a fost foarte sărată şi cum ar spune Joe, distracţia te face să-ţi fie sete.

— N-aş putea să afirm că mie-mi place berea, declară el văzând-o-că scoate o sticlă din bufet. Acum eu nu mai beau.

În realitate ar fi vrut să spună că soţiei sale nu-i place să-l vadă că la această oră începe să bea.

Drept răspuns, fata se plecă, se uită la el peste umăr, scoase dopul sticlei, umplu două pahare şi-i întinse şi lui unul.

— Bea, Frank! Îţi va face bine. Să bem pentru o înţelegere mai bună între noi.

Întinse mâna după pahar şi după ce sorbi din el, îl aşeză pe consola căminului. În aceeaşi clipă uşa se deschise şi Peter se repezi în cameră.

— Tată, m-ai auzit? întrebă el gâfâind. M-am luptat cu Netta şi am învins-o.

N-o învinsese, dar culmea „neruşinării” era, că fusese jignitor alungat din bucătărie, cu lingura cea mare de supă, dar pentru scopul ce-l urmărea, trebuia numaidecât să creeze o atmosferă de victorie. Astfel, stând într-un picior, întrebă cu toată inocenţa:

— Îmi dai voie, tată, să mai stau puţin înainte de culcare?

— Dragă băiete, au trecut de mult orele şapte, răspunse Moore şi tăcu. Era incapabil să fie sever faţă de el şi însuşi gândul acesta era de ajuns, pentru a-l determina să nu se simtă la îndemână.

— Dă-mi voie să mai stau, până când se va întoarce mama, stărui Peter. Sunt sigur că-mi va aduce ceva; absolut sigur.

— Dă-i voie, Frank, să mai stea, interveni Anna. Nu-i va face niciun rău.

— Admirabil! exclamă Peter, considerând situaţia ca definitiv lămurită, şi luând volumul cu poveştile lui Hans Andersen, se întinse pe covorul din faţa căminului, manifestându-şi în mod zgomotos mulţumirea. De fapt era mai zgomotos decât de obicei şi în absenţa mamei sale de acasă, genunchii şi urechile încetaseră să-i mai fie imaculate: Cred că de astă dată voi citi *Cutia de chibrituri*, declară el cu glasul ridicat şi găsind pagina, se propti în coate şi culcându-şi capul în palme, începu să citească.

În cameră se făcu din nou tăcere, imediat după aceea uşa se deschise şi Lucy apăru în cameră.

Se opri în prag, cu braţele pline de pachete, cu ochii strălucitori, cu obrazul aprins şi cu trupul fremătând de emoţie. Din toată fiinţa ei părea că radiază un entuziasm neobişnuit şi nerăbdarea plăcerii de a se vedea acasă.

— M-am întors, strigă ea, sunt acasă!

— Lucy! E admirabil, exclamă el cu toată convingerea, întorcându-se spre ea.

Deşi se aşteptase la întoarcerea ei, de faţă cu Anna,

păru că se simte stingherit şi făcu o mişcare caraghioasă, ca să lase din mână paharul de bere.

Se opri în faţa uşii şi părea că se uită la scena ce se desfăşura în faţa ei: ce tablou de mulţumire intimă, menit anume să-i facă plăcere! Frank şi Anna, fiecare în câte un fotoliu, aşezaţi pe ambele părţi ale căminului, şi cu Peter între ei întins pe covor. Zâmbetul îi tremură pe buze. De ce nu-i răspund cu un semn de mulţumire? Şi paharul acesta... Ea nu era o femeie rigidă... dar, bere numaidecât după ceai! Văzu că are şi Anna un pahar pe care-l pusese pe consola din spatele ei. Anna! Bea bere împreună cu soţul ei! Şi ochii îi alergară în jurul camerei unde descoperiră o mulţime de amănunte pe care altul nu le-ar fi putut descoperi: o floare pe jumătate ofilită în glastră, o pată pe faţa de masă, genunchii lui Peter, o urmă de murdărie pe umbrarul imaculat al lămpii. Fără să vrea, simţi un fior de gheaţă în inimă şi entuziasmul revederii deveni într-o singură clipă, dezamăgire.

— Nu păreţi prea impresionaţi, declară ea şi se strădui din toate puterile să zâmbească. Mi-am închipuit că poate veţi veni în întâmpinarea mea la gară.

— Nu m-am gândit la această eventualitate, îngână Moore, dându-şi seama de stângăcia sa.

— Mamă, ce mi-ai adus? strigă Peter şi se ridică în picioare. Ia să văd, repede! O, te rog, repede!

Stând nemişcată, cu privirile umbrite de o uşoară nemulţumire, lăsă pe fiul ei să-i ia pachetele din braţe... Până şi el nu se gândea la altceva, decât la folosul material ce ar fi putut să i-l aducă absenţa ei.

— Vezi aşa, declară ea. Rupe hârtia, fă cât mai multă dezordine.

Trebuie să facă un efort, pentru a se putea mişca din faţa uşii şi să înceapă să-şi scoată pălăria şi mânuşile. Nu trebuie să se facă de râs. Un pahar de bere, seara... nu înseamnă nimic. De altfel, cum ar fi putut Frank să se repeadă la ea şi s-o cuprindă în braţe de faţă cu Anna?

— În orice caz, adăugă ea cu prefăcută indiferenţă, îmi

pare bine că v-aţi împrietenit din nou.

— Nu ni s-a întâmplat nicodată să fim altceva decât prieteni, răspunse Anna cu glasul blând. Pe urmă, fără nicio sfială, în faţa lui Lucy care se uita la ea mirată, luă paharul şi sorbi din el, apoi se aşeză picior peste picior în faţa focului.

— Înţeleg, zise Lucy, cu glasul stins. Şi fără niciun motiv, veselia ei se domoli şi i se păru că întoarcerea acasă, nu şi-a făcut efectul pe care-l aştepta.

— Este o adevărată plăcere să te văd din nou acasă, declară Frank, conştient de situaţia precară în care se găseşte şi-şi duse mâna la bărbie. Am simţit lipsta ta.

— Da, văd că-ţi face plăcere, şi încercă să râdă – cât de fals răsuna râsul acesta – haide Peter! E tocmai timpul să te duci la culcare.

Situaţia i se părea cu totul absurdă, ochii i se umplură de lacrimi şi aducându-şi aminte de elanul imaginar al acestei revederi, la care se gândise tot timpul drumului, îşi simţi inima chinuită de păreri de rău, apoi se întoarse brusc şi ieşi din odaie.

5

Dimineaţa următoare – în ziua hotărâtă pentru vizita la Eduard – Lucy era din nou bine dispusă. Îi plăceau excursiile de felul acesta: nu era vorba de o vizită obligatorie, ci un fel de ocazie de a se îmbrăca frumos şi a dovedi drăgălăşenia, cuminţenia şi manierele ireproşabile ale fiului ei. Firea ei îmbibată de caldă solicitudine, profita în acelaşi timp de ocaziile ce i se ofereau, pentru a vizita rudele soţului ei, cu atât mai mult cu cât Frank era extrem de neglijent în această privinţă şi astfel de obligaţii le lua mai mult în bătaie de joc.

Era o dimineaţă blândă: lumina soarelui tremura pe deasupra apelor golfului şi atmosfera mai păstra încă suavitatea verii – o linişte care părea o fericită prevestire

a plăcerii ce-i aştepta în timpul scurtului drum ce-l vor face, traversând golful.

Îmbrăcând pe Peter în costumul scoţian care – în cinstea numelui ei de familie – era făcut din tartan Murray, stărui asupra inevitabilei necesităţi de a se purta în mod ireproşabil.

— Nu uita să spui „vă rog” şi „mulţumesc”, de fiecare dată, stărui ea, strângându-i cingătoarea de la sporran. Mi se pare că Anna te-a răsfăţat prea mult în absenţa mea, în orice caz, te previn să nu faci niciun fel da observaţie în legătură cu persoanele pe care le vei întâlni, căci altfel să ştii că mă voi supăra rău de tot.

Cu ocazia vizitei de acum doi ani, se simţise extrem de ruşinată de observaţia naivă, făcută de Peter, în legătură cu culoarea nasului domnişoarei O’Regan.

Îi făgădui că se va purta cumsecade şi va fi extrem de politicos şi cuviincios. Apoi emoţionat de perspectiva plecării, începu să joace din picioare, aşa că numai cu mare greutate reuşi să-i încheie nasturii de metal, în patru colţuri, de la jacheta de culoare verde închis.

— Oare Eillen o mai fi având pisicuţa cea galbenă? Şi cine ne va trece golful, Dave sau Angus? întrebă el schimbându-şi mereu greutatea de pe un picior pe altul. Sper că marea va fi furioasă, căci mie îmi plac valurile.

— O, nu mai spune, îţi plac? zise Lucy şi ridică fruntea, deoarece numai gândul la valurile furioase ale mării îi era de ajuns, ca să-i vină rău de la stomac. Dar la maică-ta nu te gândeşti? Stai liniştit, băiete!

— Mamă, ia cu tine o lămâie, ca să muşti din ea pe drum, răspunse el cu inocenţă.

Se uită la el dintr-o parte, gândindu-se că seamănă exact cu tatăl său; cu ocazia ultimului drum ce-l făcuse pe mare, fusese sfătuită să adopte acest antivomitiv vegetarian şi săptămâni de zile după aceea, Frank îi adusese aminte de urmările dezastruoase ale escapadei lor.

— Aşa! declară ea într-un târziu, mulţumită, ţinându-i la

mică distanţă, ca să-l poată examina. După ce-i făcu o ultimă inspecţie a unghiilor şi urechilor, începu să se îmbrace şi ea. Fireşte, în cel mai bun costum, căci de astă dată nu se ducea să viziteze casele oamenilor săraci; costumul de culoare roşie închisă, făcut dintr-o stofă cu puncte mici albe, ca fulgii de zăpadă: zibelină – un nume pretenţios pentru o astfel de stofă – dar costumul ei era admirabil făcut, jupa impresionantă şi jacheta scurtă cu o bască de catifea vişinie. Pălăria, o tocă neagră din care atârna foarte cochet o coadă de cocoş, de aceeaşi culoare. Mânuşile negre de piele erau brodate şi ele cu alb. Poşeta, „ultima noutate” i se legăna pe braţ, atârnată de un lănţişor de metal.

Ca ultimă perfecţiune – o perfecţiune neaşteptată – turnă câteva picături de apă de colonie pe batistă, apoi oftă uşurată: era gata, elegantă, strălucitoare şi parţial mulţumită. Se întoarse şi bătu la uşa de alături care dădea în camera Annei.

— Eşti gata? întrebă ea.

— Uite ce, începu Anna care se aşezase pe marginea patului. Nu prea am poftă să merg şi eu. Eduard nu mă interesează din cale afară... este un bărbat atât de plin de sine... Pleacă numai cu Peter, eu voi rămâne acasă ca să-i servesc lui Frank ceaiul.

Fără să vrea, Lucy se întunecă la obraz.

— Netta este o fată destul de pricepută, ca să-i poată servi ceaiul, răspunse ea cu glasul liniştit, apoi adăugă; şi pe tine te-au invitat în mod special.

— Eu nu ţin prea mult să merg la ei, declară Anna pentru a doua oară.

— Dar de ce? Este o zi atât de frumoasă, stărui Lucy care probabil nu putea înţelege această atitudine. Şi drumul este foarte plăcut.

— Lucy, constat că-ţi place ca toate să fie aşa cum vrei tu, răspunse Anna şi zâmbi încântătoare.

— Fireşte – Lucy se aprinse la faţă – sigur că da...

— Foarte bine, declară Anna, voi merge şi eu.

Urmă o clipă de tăcere, apoi Lucy se întoarse şi coborî scara, fără să mai adauge nimic.

— Ce zici Netta, arăt bine? întrebă ea distrată şi se învârti încet în mijlocul bucătăriei. Lucy şi servitoarea îşi aveau confidenţele lor.

— Dacă nici dumneata nu arăţi bine, atunci cine altul ar putea să arate, răspunse Netta, punându-şi mâinile în şolduri şi uitându-se la ea. Deşi complimentul părea stângaci, era o înaltă apreciere din partea Nettei.

— Mamă, eşti adorabilă! declară Peter în mod spontan.

Urmă o pauză: aşteptau să vină Anna.

— Totul a mers bine în timpul absenţei mele? întrebă Lucy, uitându-se distrată spre ceasornic. Nu ştia nici ea motivul pentru care pune această întrebare – şi tocmai Nettei care era o fată demnă de toată încrederea, o „perlă nu altceva” – dar cuvintele îi scăpaseră de pe buze fără să-şi dea seama.

— Bine – cât se poate de bine! declară Netta cu convingere, în aceeaşi clipă uşa se deschise şi Anna apăru, fără să se scuze că a întârziat, îmbrăcată foarte simplu, în rochia ei neagră, aşa că Lucy, gata în orice clipă să reacţioneze, îşi dădu seama că rochia ei de zibelină este strălucitoare.

— Ce păcat că Frank nu este acasă, zise Anna, am fi putut pleca toţi trei.

— Da, încuviinţă Lucy puţin nemulţumită, şi ieşi în vestibul. Dar după cum ştii, el este la birou.

În realitate Frank o însărcinase să-l scuze în faţa lui Eduard, întrebuinţând cuvinte plina de ironie, pe care chiar de la început ea era hotărâtă să nu i le repete.

Părăsiră casa şi trecând drumul, se îndreptară spre cheiul de piatră din apropierea calei lui Bowie; mergeau alături, iar Peter se juca nerăbdător lângă mama lui care pentru mai multă siguranţă îl ţinea strâns de mână.

— Ajungem mai repede pe aici – şi drumul e mai plăcut, zise Lucy cu convingere ca şi un Cicerone, când coborâră cala aşternută cu scânduri curate de brad.

În realitate pentru soţii Moore era mult mai uşor să ia de aici şalupa fraţilor Bowie, decât să facă pe jos drumul de un kilometru şi jumătate până în port, unde ar fi trebuit să aştepte vaporul care făcea curse în mod neregulat. Afară de asta, fraţii Bowie erau oameni de înţeles: Dave şi Angus, doi tineri cumsecade, fraţi gemeni care continuau meşteşugul tatălui lor, îşi făceau singuri bărcile, le închiriau şi conduceau şalupa Eagle, un vas parte bac, parte barcă pentru excursionişti, şi toate acestea le făceau cu o bunăvoinţă şi amabilitate firească.

Da, atât Dave cât şi Angus – care semănau atât de bine unul cu altul încât nu puteai face nicio deosebire între ei – te treceau dincolo, singur sau cu o oaie, sau cu un butoi de cartofi, fără nicio întârziere şi fără nicio formalitate de funcţionari vamali,

Astăzi era de serviciu Dave care râdea cu ochii umbriţi de cozorocul şepcii ţuguiate, şi avea însărcinarea să vegheze asupra acestui important vas: Eagle. Era un fel de vas care nu avea nevoie decât de un singur marinar, Dave era un flăcău voinic care purta cu graţioasă indiferenţă pantalonii de muşama bine unşi; acum după ca zâmbetul îi dispăru de pe buze, se aprinse la obraz din cine ştie ce motiv misterios, care probabil era în legătură cu familia Moore.

— Cum se simte bătrânul, Dave? întrebă Lucy,

— Foarte bine, admirabil, răspunse Dave şi începu din nou să zâmbească. Nu i-ar lipsi nimic, după cum spune el, dacă ar avea picioare. (Aceasta era exact expresia cu care bătrânul marinar îşi caracteriza infirmitatea). Dacă sunteţi gata! zise el după o pauză şi cu un gest galant le ajută să treacă parapetul de metal al şalupei şi să apuce spre pupă, unde în cinstea lor, le aşternuse pe bancă o pernă lungă de pluş. Imediat după aceea elicea începu să frământe apa şi se depărtă de chei, făcând o curbă şi lăsând în urma lor o coardă de spumă care se zbătu câteva clipe pe dedesubtul pescăruşilor ce se ţineau după ei, ca apoi să se topească în undele apei care clipoceau

încet, bătând ţărmul.

Suprafaţa mării era ca o oglindă, învelită într o ceaţă diafană prin care razele soarelui se cerneau blânde şi strălucitoare. Aerul vâjâia în pieptul şalupei şi apa limpede avea luciri ca de mătase. Învăluită din toate părţile de această linişte, pentru Lucy plecarea de acasă prin lumina ca de sidef a dimineţii, părea măreaţă; vedea cum ţărmul dispare încet, cum se lărgeşte treptat golful şi munţii albaştri se ridică tot mai sus în urma lor; nu-şi mai putea desprinde privirile de pe înfăţişarea oarecum misterioasă a copacilor şi a clădirilor ce deveneau din ce în ce mai mici: un punct galben era o claie de fân şi-o linie subţire şi şerpuită, reprezenta un tren în mers, cu o destrămare uşoară de fum pe urma lui, ca o fulguire albă

— E admirabil, declară ea sfioasă, şi întorcându-se spre Anna, îi zâmbi cu toată prietenia.

Anna, ca întotdeauna, stătea cu mâinile încrucişate în poală, cu trupul nemişcat, cu privirile pierdute departe, şi dădu uşor din cap în semn de aprobare. Cuvintele ei rămase fără răspuns, i se părură caraghioase şi Lucy se aprinse la obraz, ca şi când elanul ei de spontană camaraderie ar fi fost întâmpinat cu indiferenţă. Uşor încruntată – căci nu era obişnuită ca observaţiile făcute de ea să fie primite în felul acesta – examină profilul Annei, simţindu-se uşor nemulţumită de apatia ei; apoi întoarse repede capul şi începu să vorbească pripit.

După ce se mai apropiară de Port Doran, băiatul se ridică repede în picioare şi întinse braţul emoţionat.

— Uite colo, strigă el. Acela e *Rathlin.*

— Da Peter, răspunse Anna pe neaşteptate. Când am venit încoace, am luat vasul acesta.

— Merge şi el destul de bine, declară Dave şi zâmbi. E o putină bătrână în care poţi avea încredere.

Urmăriră cu toţii acest vapor irlandez de mesagerii, cum iese din radă şi apucă în lungul canalului, lăsând în urmă o pânză de fum cenuşiu. Puţin după aceea şalupa acostă la chei şi debarcară.

Port Doran era un oraş plin de viaţă care-şi aşternea farmecul şi iniţiativa – în oraş erau fabrici, distilerii şi rafinării de trestie de zahăr – pe coastele colinei ce se ridica imediat din marginea apei.

La jumătate de drum, pe coastă, era casa parohială St. Joseph: o clădire cenuşie cu două aripi, în mijlocul unui teren unde era biserica şi şcoala, şi toate trei împrejmuite discret, de un grilaj de fier cu ornamente eclesiastice.

Intrară toţi în curte, urcară treptele terasei de piatră şi după ce Lucy sună, aşteptară. Aşteptarea aceasta se prelungi, apoi apăru o slujnică cu gene lungi şi negre, cu zâmbetul sfios şi după ce le deschise uşa, îi pofti într-o odăiţă aproape deşartă, în care nu erau decât o masă şi două scaune, pe un perete un portret al Papei Leon al XIII-lea şi pe duşumele o fâşie de linoleum uzat.

— Care este motivul că Eileen n-a vorbit cu mine? întrebă Peter în şoaptă, uitându-se la Anna care se uita fix la portretul Papei aşezat pe tronul său.

— Ssst, făcu Lucy care stătea dreaptă pe scaun şi luase o atitudine solemnă. Eillen îşi cunoaşte lungul nasului. Vei avea ocazia să vorbeşti cu ea mai târziu.

Abia pronunţă aceste cuvinte, când uşa se deschise şi o femeie mai în vârstă intră cu paşi înceţi. Era miss O’Regan, administratora casei, o femeie înaltă, slabă, palidă, împopoţonată, cu părul roşcat, cu ochi albaştri apoşi şi pieptul ca o scândură. Se îmbrăca în mod invariabil numai în rochii negre, care-i înveleau trupul deşirat de sub bărbie până în pământ, aşa că nu i se vedea nici vârful pantofilor; umbla cu mâinile încrucişate pe piept, vorbea cu glasul stins şi nu ridica ochii decât atunci când se uita la câte ceva pe furiş. Din brâu îi atârna un şirag de mătănii şi un smoc de chei – simbolurile pietăţii şi ale puterii ce o avea în casă, înfăţişarea ei exterioară era de o meticuloasă austeritate, dar datorită castităţii fireşti, nu putea întrebuinţa ustensilele intime, obişnuite în camera de baie, şi împrejurul ei tremura întotdeauna un miros acru – un

miros caracteristic oamenilor cucernici – care se datora transpiraţiei. Vârsta ei se oprise în mod definitiv cam la patruzeci de ani, trupul îi era condamnat să treacă prin suferinţe continue şi de fiecare dată când se întâmpla să vorbească despre sănătatea ei şubredă, lumea rămânea convinsă, că ea suferă cu răbdare de martiră rigorile unei feciorii prelungite.

Deşi în general se vorbea despre ea că se stinge pe picioare, continua să existe. Dar exista numai pentru a sluji pe Dumnezeu şi pe reverenţa sa, Eduard Moore. Dacă ai fi eliminat divinitatea din viaţa ei, ar fi continuat totuşi să trăiască. Dar Eduard... o, fără Eduard, cu siguranţă s-ar fi prăpădit.

— Dumneata eşti – şi ai adus şi pe Peter – constat că seamănă foarte mult cu cei din familia Moore! murmură ea pe un ton în care se mai simţea încă accentul din Corck. Are buzele exact ca ale tatălui său.

Se întoarse spre Anna şi în mod insensibil, sau poate lui Lucy i se păru numai, atitudinea ei deveni mai rece.

— Te-ai întors din nou, domnişoară Anna! Te-ai mai împlinit... da, te-ai mai îngrăşat.

— N-aş putea spune acelaşi lucru despre dumneata, răspunse Anna cu glasul blând.

O exclamaţie uşoară, care putea fi de nemulţumire, înfiora trupul deşirat al domnişoarei O’Regan, dar ţuguindu-şi buzele, se întoarse din nou spre Lucy.

— De fapt reverenţa sa vă aşteaptă. Vă voi conduce în camera lui.

O urmară în lungul unui coridor şi pe scara ce ducea la etaj, unde o văzură că se opreşte şi plecând fruntea, bate respectuoasă cu unghia degetului în uşă.

— Intră, se auzi un glas viril. Le introduse într-o cameră mare, confortabilă, aranjată cu mobilă de pluş roşu, un birou cu capacul galben rulant, o masă pătrată – o cameră plăcută, bine luminată de o fereastră înaltă care se deschidea spre golf.

Miss O’Regan făcu o mişcare sfioasă – în parte

curtenire, în parte genoflexiune – spre bărbatul care stătea aşezat într-un fotoliu din faţa ferestrei deschise – şi suflă pe un ton plin de supunere:

— Dacă îmi daţi voie, reverenţa voastră.

Pastorul Moore întoarse capul şi se ridică numaidecât în picioare. Era un bărbat înalt, lat în umeri, de peste treizeci de ani şi cu părul tot atât de negru ca şi reverenda cu care era îmbrăcat. Avea un cap prelung, de forma unui ou, un obraz livid, cu buza superioară extrem de mobilă, un nas cărnos şi drept, ochii albaştri deschişi, cu albul globului uşor îngălbenit, Ned Moore, tânărul grosolan şi de origine umilă, care odinioară intrase cu sfioasă stângăcie în seminarul din Stairs, era acum un om al bisericii care-şi continuase studiile la Valladolid şi vizitase Roma – ca o recompensă pentru virtuţile sale mereu crescânde – biserica îi atribuise manierele distinse ce le avea acum.

— O, Anna! exclamă el şi întinse mâna mare şi albă. Sunt foarte mulţumit că te pot vedea din nou. După atâţia ani. Întâlnirea aceasta este o adevărată plăcere. M-am gândit de multe ori la dumneata şi m-am întrebat ce mai faci.

— E foarte amabil din partea dumitale, Eduard, răspunse Anna strângându-i mâna.

— Am aflat, cu părere de rău, ştirea despre moartea tatălui dumitale, adăugă el. Sper că durerea pricinuită de această pierdere s-a mai liniştit. Apoi se întoarse: şi dumneata Lucy, cât de bine arăţi! Iar Peter fireşte, a mai crescut cel puţin cu un lat de mână.

Mângâie băiatul pe creştetul capului şi întinse buza superioară spre ele cu graţie de prelat, în timp ce din fundul odăii, cu mâinile încrucişate serafic, miss O’Regan pecetlui această scenă cu ochii ei ca de flăcări.

După ce terminară cu schimbarea saluturilor, pastorul Moore se întoarse spre administratora casei şi incluzând-o în conversaţia comună, o întrebă dacă e gata masa.

— Da, reverenţa voastră, răspunse miss O’Regan. Am

preparat o masă gustoasă, un somn cu carnea fragedă şi dulce ca miezul de nucă, doi puişori cu frigănele şi ciuperci, iar ca desert o cremă la cuptor care ar face cinste chiar mesei unui episcop.

O ascultă cu atenţia caracteristică unui cunoscător şi cu ochii pe jumătate închişi. Apoi strângând din buze, le deschise din nou şi dădu drumul unui sunet de aprobare.

— Foarte bine, răspunse el. Dacă mâncarea este gata, atunci presupun că suntem şi noi gata ca să ne aşezăm la masă.

— Da, reverenţa voastră, vă voi servi numaidecât, suflă miss O'Regan, încântată de acest aforism.

Se uită la ei şi zâmbi cu sfială, apoi dispăru din cameră ca un fum de tămâie.

— O femeie admirabilă, murmură pastorul, în semn de explicaţie, după ce ieşi din cameră. O adevărată sfântă, nici mai mult nici mai puţin. Dar din păcate nu prea este în putere.

— Pare foarte delicată, declară Lucy, dar fără îndoială este o bucătăreasă neîntrecută.

Rămăsese impresionată de impunătoarea listă de bucate a domnişoarei O'Regan. Pastorul dădu din cap, apoi adăugă îngândurat:

— Are şira spinării slăbită. A fost de două ori la Lourdes. Făcu o pauză solemnă, apoi adăugă: Nu s-a întâmplat nicio minune, dar... cred că se simte mai bine.

— Ar trebui s-o mai trimiţi o dată, Eduard, zise Anna uitându-se pe fereastră. S-ar putea ca a treia oară să aibă mai mult noroc.

— Nu cred că într-o astfel de împrejurare, ar putea să fie vorba de noroc. Dacă se va vindeca, înseamnă că s-a întâmplat o minune.

— Tot aşa am înţeles şi eu, adăugă Anna pe un ton cât se poate de firesc.

Eduard încruntă din sprâncene, dar exact în clipa aceasta se auzi glasul gongului, lovit fără îndoială de Eileen, deoarece vigoarea ecoului ce tremura prin casă,

întrecea cu mult puterile domnişoarei O'Regan.

— În cazul acesta, declară el numaidecât, amânând pentru mai târziu răspunsul ce trebuia să-l dea, să coborâm în sufragerie.

Cu un gest graţios oferi lui Lucy braţul şi intrară cu toţii în sufragerie unde masa acoperită de o faţă imaculată de damasc, era întinsă pentru patru persoane. Pastorul recită o scurtă rugăciune, pentru binecuvântarea bucatelor, şi se aşezară pe scaune.

— Vreţi un păhărel de sherry? întrebă Eduard, scoţând dopul carafei.

Anna întinse cu indiferenţă paharul spre el şi aşteptă până i-l umplu.

— Mie numai jumătate, Eduard, protestă Lucy. În faţa pastorului se simţea întotdeauna ca o fată mică şi sfioasă, dar în acelaşi timp presimţea că miss O'Regan ar fi în stare s-o condamne pentru cea mai mică dovadă de impietate Pastorul însă ţinu să fie cât mai generos.

Băutura era de culoarea chihlimbarului şi o gâdilă pe limbă când sorbi din pahar. Peştele fu şi el delicios – expresia lui Eduard – şi se topea în gură ca untul. Fu servit într-un sos picant de culoare trandafirie.

— Sos de anghinare, îi explică el cu gura plină, dar nu ca cel din cutia de conserve.

— Este foarte gustos, declară Lucy.

Constată mulţumită că Peter se poartă frumos îi dădură un pahar de limonadă de culoare galbenă uşor acidulată, şi împrejurul gâtului îi înnodaseră un şervet scrobit ca un plastron.

„Adevărat este, îşi zise ea, că Eduard e bunătatea personificată."

De fapt, în calitate de stăpân al casei părea un bărbat desăvârşit: binevoitor, gata să le dea orice explicaţie, epicurian, cu mâinile mereu agitându-se împrejurul obiectelor de pe masă, încercând să-şi servească invitaţii şi pe sine însuşi, cu gesturi ecleziastice, gustând cu eleganţă vinul şi mâncarea, criticând cu bunăvoinţă şi

amabilitate şi întrebuinţând mişcările pleoapelor grele cu suavă şi subtilă elocinţă. Dar Lucy avu ocazia să constate că din când în când se uită la Anna şi privirile lui stăruie asupra ei, cu o ciudată îndoială.

— Mă gândesc Anna începu el într-un târziu, făcând o subtilă şi discretă aluzie – la mica ta observaţie adineaori. Sper că vorbele tale nu se datoresc scepticismului. În tinereţea noastră toţi suntem supuşi păcatului. Sunt convins că n-ai vrut să spui nimic ireverenţios cu aceste cuvinte.

Atitudinea lui părea ireproşabilă, binevoitoare şi îmbibată de uşoară ironie.

— Faci aluzie la şira spinării domnişoarei O'Rogan, Eduard? întrebă ea aproape inocentă.

— Nu, Anna. Vorbesc în general despre problema miraculosului. Îmi dau seama că în zilele noastre, când se încearcă să se dea o explicaţie ştiinţifică universului în care trăim, îţi vine uneori foarte greu, să mai crezi în adevărurile esenţiale ale religiei noastre. Dar iată că pentru noi Lourdes este o dovadă. Apele acelea sfinţite – declară el şi ridică solemn mâna – sunt pure şi vindecătoare.

— Ştiu că într-un rând s-a dus acolo şi Polly, pentru astmă, răspunse Anna cu bunăvoinţă. Dar nu s-a vindecat. Spunea că apa este grozav de rece şi de murdară. Nu e de mirare, când stai să te gândeşti la toţi străinii aceia care intră în apă.

— Anna, începu pastorul cu glasul rece, minunile implică ceva mai mult decât o simplă astmă.

— Da, Eduard, dar dacă Polly *s-ar fi* vindecat, vindecarea ei ar fi fost în orice caz o minune. Vreau să spun că nu se aude de prea multe minuni ce s-ar fi săvârşit acolo. Să zicem că dacă un bărbat, căruia îi lipseşte un picior, ar intra în grotă şi ar ieşi imediat, umblând pe amândouă picioarele, aş admite şi eu că s a întâmplat ceva extraordinar.

Fără îndoială că în tonul cu care vorbea nu era nicio

ironie, ci cuvintele ei păreau mai curând un fel de scuză, dar cu toate acestea pastorul se aprinse uşor la obraz, când constată neîncrederea ei, în clipa aceasta se produse o întrerupere. Bine venită, odată cu apariţia celor doi puişori care în realitate erau doi cocoşei de munte, aşezaţi pe un aşternut de friganele.

— Începutul lui septembrie este timpul cel mai indicat pentru a mânca vânat, declară pastorul, mulţumit că poate schimba subiectul conversaţiei, şi odată cu friptura li se aduse la masă o sticlă de Pommard pe care îl păstraseră cu cea mai mare grijă la temperatura din cameră. Lucy se ţinea bine – simţea că au început să-i ardă obrajii – şi nu vru să primească mai mult, de jumătate de pahar, dar Anna nu se împotrivi. În timpul cât sorbi din pahar, renunţă la subiectele teologice, pentru a le explica adevărata artă de a servi vinurile şi enorma greşeală ce se face, schimbându-le temperatura în mod subit. La Valladolid – căci îi plăcea să-şi aducă aminte de zilele petrecute în Spania – învăţase ceva în legătură cu recoltarea şi păstrarea vinurilor; începu să le vorbească despre struguri, spunându-le că pe vremea când era la seminar, avea obiceiul să intre în via mănăstirii şi să se aşeze la umbră; împrejurul său atârnau ciorchinii grei şi plini de must, aşa că era de ajuns să întindă mâna, pentru a-i gusta. Erau ciorchini de struguri mici şi dulci, ca nişte buchete albe de stafide, transparente şi delicioase.

Lucy asculta cu atenţie, dar în minte i se trezi ciudata bănuială că în mintea lui Eduard faţă de Anna ar exista o anumită rezervă. Ce s-o fi ascunzând dincolo de această rezervă? Întrebarea aceasta o preocupa fără încetare şi-i tulbura plăcerea acestei vizite.

După ce terminară crema cu cireşe, coaptă la cuptor, apăru şi miss O'Regan pentru a constata ce părere au despre efortul pe care l-a făcut. Se opri în pragul uşii, în aceeaşi atitudine umilă şi Eduard se propti în spătarul scaunului şi păru că a redevenit din nou el însuşi, învârtind piciorul paharului între degete, buza superioară

îi tremura de un zâmbet şi lumina ferestrei îi juca pe obrazul binevoitor.

— Mâncarea a fost excelentă, declară el, cum nu se poate mai bună!

Pe obrazul femeii tremură un zâmbet sfios care se şterse imediat ce-l auzi că adăugă:

— Singurul amănunt ce poate fi discutat, ar fi cocoşii de munte. Cred că ar fi trebuit să mai aştepte. Da... mie îmi place vânatul să fie ţinut vreme mai îndelungată la vânt, ca să fie carnea mai moale.

Femeia plecă ochii şi aprinzându-se uşor la obraz, murmură:

— Da, reverenţa voastră, va trebui să vorbesc din nou cu negustorul de păsări, zise ea cu sfială.

În glasul ei nu era niciun fel de timiditate ci numai profundă resemnare, ca şi când i-ar fi părut rău că posibilitatea de a ieşi ea însăşi pe munte, pentru a aduce o pereche de cocoşei, exact în momentul indicat, ar fi fost mai presus de puterile ei pământeşti

„Totul pentru Eduard” era cuvântul ei de ordine, căci îl iubea pe Eduard; această iubire nu putea fi de ordin fizic, dar spiritualiceşte ea era concubina lui.

— Încolo mâncarea a fost excelentă, continuă Eduard cu glasul blând.

— Da, a fost excelentă, confirmă Lucy cu convingere.

— Delicioasă, interveni Anna binevoitoare, când văzu că Eduard face semn administratorei, ca să se retragă.

Miss O’Regan rămase mulţumită şi după plecarea ei, Eduard spuse din nou o rugăciune prin care mulţumi lui Dumnezeu pentru mâncarea copioasă de care se bucurase, apoi plecară cu toţii la etaj şi intrară în salon, ca să-şi bea cafeaua. Instalată confortabil în fotoliu, şi cu Peter plecat în căutarea pisicuţei galbene, Lucy ar fi trebuit să se simtă în largul ei, dar cu toate acestea la început conversaţia păru că lâncezeşte.

— Ce mai zice fratele Frank? întrebă Eduard într-un târziu. Îşi mai face şi astăzi în mod constant... datoria?

Făcu o pauză şi se uită cu bunăvoinţă la ea, apoi adăugă: Aici este cazul, draga mea Lucy, ca tu să intervii din toată puterea.

— Frank nu e... nu este prea evlavios, răspunse ea cu sfială şi privirile i se opriră pe un fulg de cenuşă căzută pe un nasture al reverenzii lui Eduard. Fiind conştientă de propriile ei neglijenţe – între ea şi convingerile ei religioase era un fel de legătură sentimentală, despre care îşi dădea seama, că nu poate să compenseze numeroasele defecte ce le are, – adăugă, dar sunt convinsă că în adâncul sufletului său nu există îndoială.

— Fireşte, fireşte, încuviinţă el şi o clipă privirile i se opriră pline de înţelegere asupra Annei. S-ar putea ca şi el să se prefacă sceptic, cum procedează mulţi alţii, dar cu toate acestea să fie religios. Puţină apatie, puţină indiferenţă probabil, o uşoară răceală, dar fondul este sănătos. Tu Lucy, murmură el, apropiindu-şi unul de altul vârfurile degetelor ca de sidef şi încercând să fie cât mai delicat, ţii prea mult la Frank pentru a-i permite să devină indiferent.

Auzind cuvintele pline de înţeles ale lui Eduard, începu să zâmbească. Mâncarea excelentă, paharul de sherry şi vinul de Burgundia îi permiteau să fie sentimentală.

— Eu şi Frank ne înţelegem foarte bine unul cu altul, declară ea cu zâmbetul pe buze.

— Tu eşti femeia care ştie să-l conducă, interveni Anna cu amabilitate. În privinţa asta nu mai încape nicio îndoială.

— Întrucât mă priveşte pe mine, se grăbi Eduard să adauge, eu sunt de părere că lui Frank nu-i strică deloc să aibă pe cineva care să-l conducă.

După această declaraţie, simţindu-şi conştiinţa liniştită, încercă să vorbească despre amănunte de mai puţină importanţă.

— Cum merge cu slujba? întrebă el.

— Strălucit, răspunse Lucy. Afară de asta acum i se oferă o ocazie – nu vreau să spun mai mult decât atât –

dar sper că din această împrejurare Frank va putea să profite ceva.

Pastorul dădu din cap, gândindu-se mulţumit la perspectiva favorabilă pentru avansarea fratelui său.

— Fără îndoială înţelegi, continuă ea emoţionată de speranţele ce le lega de viitor, îndemnată de ocazia ce i se oferea acum şi de interesul cel dovedea cumnatul ei. Am vrea să facem şi noi ceva în viaţă, să progresăm, să ne ridicăm, înţelegi? Trebuie să ne gândim la viitor, şi la educaţia lui Peter. A crescut mare şi eu sunt foarte nemulţumită de şcoala unde este acum.

După expresia obrazului ei şi după felul categoric în care vorbea, se vedea destul de limpede, că ea avea anumite planuri pe care era hotărâtă să şi le realizeze, în orice caz un amănunt era sigur: va avea grijă ca el să progreseze şi ca Peter să devină ceva.

Drept răspuns la întrebarea lui Eduard, admise că până acum n-a constatat la el niciun fel de înclinaţie pentru cariera preoţească şi recunoscu de asemenea, că ea ar vrea să-l facă medic.

— Şi aceştia fac fapte bune, răspunse Eduard binevoitor. Ei sunt cei care vindecă trupul, iar noi preoţii vindecăm sufletul.

Anna care până acum urmărise conversaţia lor, fără să zică nimic, începu să se frământe neliniştită. Dar când Eduard se uită la ea întrebător, Anna încercă să zâmbească.

— M-a apucat somnul, declară ea, încolo nimic.

Mai trase un fum din ţigara turcească ce o ţinea în mână şi dilatându-şi uşor nările întrebă:

— Ce-ai zice, să facem o plimbare prin grădină? Te-ai mai înviora puţin.

— O veţi face numai voi doi, răspunse Anna, şi proptindu-se în spătarul scaunului, închise ochii. Sunt moleşită, voi sta aici şi voi dormi puţin.

— Bine! încuviinţă Eduard şi din nou se încruntă puţin.

Ridicându-se cu toată demnitatea, ajută şi lui Lucy să

se ridice în picioare, apoi îşi luă bereta de pe consola căminului şi din cuierul de după uşă o pelerină uşoară şi scurtă, de culoare neagră. Era o pelerină veche pe care o adusese din Spania, dar felul măreţ cu care şi-o aruncă pe umăr şi gestul său pontifical îţi făceau impresia că niciodată o haină n-a îmbrăcat mai romantic pe cel care o poartă. În această clipă Lucy începu să-şi dea seama în mod tulbure de motivul adoraţiei domnişoarei O'Regan faţă de el.

După ce coborî, trecură prin sufragerie şi ieşiră pe uşa care dădea pe terasă şi apucară în lungul aleii dimprejurul grădinii.

Stăpânit mereu de nemulţumirea de adineauri, câteva clipe nu zise nimic, apoi întrebă pe neaşteptate:

— Ce zici de ea... de Anna?

— Nu prea ştiu ce să-ţi răspund, zise Lucy zâmbind. Cred că este o fată simpatică, dar mi se pare... mi se pare puţin misterioasă, nu-i aşa?

— Misterioasă! exclamă preotul. Deschise gura, ca şi când ar fi vrut să spună ceva, dar o închise numaidecât; deşi ea aştepta să-l audă făcând o observaţie, observaţia aceasta nu o formulă. Urmă o tăcere destul de lungă în timpul căreia Eduard reuşi să se linişească, apoi după ce trecură exact de douăzeci de ori prin faţa unei statuete policrome cu braţele întinse, se opri.

— Aceasta este plimbarea mea pentru digestie, declară el. De douăzeci de ori împrejur este de ajuns, ca să activeze funcţionarea ficatului. După aceea îi propuse, ca întotdeauna, să viziteze biserica.

Era foarte mândru de biserica aceasta pe care o clădise Pugin şi după ce intrară, îi atrase atenţia, cu glasul în şoaptă, asupra arcadelor gotice, asupra felului în care era făcut altarul şi asupra îngerilor de lemn sculptaţi de la amvon, Pugin crease această operă arhitecturală, înainte ca Dumnezeu să fi creat pe Eduard, dar urmărindu-i cu atenţie, ar fi fost imposibil să nu rămâi convins, că proiectul acestei biserici a fost făcut chiar de Eduard, că a

clădit-o cu mâinile lui proprii şi că astăzi o stăpâneşte ca pe un bun al său exclusiv.

— Da, este o operă de valoare, declară el în cele din urmă şi privirile i se opriră pe obrazul grav al cumnatei sale. În clipa aceasta i se păru o femeie modestă şi naivă, probabil nu exagerat de inteligentă, dar sinceră şi respectuoasă faţă de misiunea lui preoţească, şi cu o înfăţişare plăcută... căci pastorului îi plăcea eleganţa discretă a unei femei bine îmbrăcate.

Îngenunchiară şi spuseră fiecare câte o rugăciune. Simţindu-se puţin tulburată de prezenţa lui în calitate de preot, în rugăciunea mută pe care o rosti, nu se exprimă destul de lămurit., ci încercă să-şi dovedească recunoştinţa – prin devotamentul manifestat în faţa misterului acestui altar – pentru mulţumirea ce i-a fost dată în viaţă. După ce se ridicară în picioare şi ieşiră din biserică, scoaseră pe Peter din intimitatea conversaţiei începute cu Eileen la bucătărie şi urmând ritualul dinainte recunoscut al acestor vizite, intrară în şcoală. Eduard era mândru şi de şcoala sa. Trecând din clasă în clasă – la apariţia lor copiii se ridicau simultan în picioare şi spuneau cu glasuri limpezi, la unison şi precis: „Bună ziua, Peter” – Eduard le prezenta pe nepotul său:

— Vă prezint pe voinicul acesta, spunea el şi-şi aşeza mâna cu un gest de impunătoare mândrie pe creştetul lui Peter. Evident, costumul lui scoţian făcea mare efect, alături de şorţurile petecite şi ghetele plesnite ale acestor copii; tot aşa diverşii învăţători din aceste clase nu erau zgârciţi cu laudele la adresa „nepotului reverentei sale”.

Când plecară de la şcoală, sub prefăcuta indiferenţă a lui Lucy se ascundea o profundă mulţumire. Pentru ea această subtilă dovadă a superiorităţii fiului ei, reprezenta punctul culminant al vizitei făcute în casa preotului. Totuşi după ce se despărţi de Eduard şi Peter, pentru a se duce singură, conform obiceiului, să facă o vizită de politeţe administratorei, când intră în camera ei, cu toată mulţumirea de până acum, se simţi înfiorată de o uşoară

sfială. Ceva nelămurit, ce ea nu era în stare să-şi explice, părea că ar încerca să-i tulbure această mulţumire. Ar fi fost imposibil să scape de gândul, că prezenţa Annei o intrigă, deşi această impresie era cu totul contrară temperamentului ei de femeie sinceră. Astăzi Anna căutase anume şi cu toată amabilitatea să fie lăsată la o parte, străduindu-se de fapt să nu fie inclusă în armonia acestei vizite. Anna era o fată bogată, era frumoasă, independentă şi avea toate calităţile care-i dădeau dreptul să ia această atitudine sigură de sine. Dar în afară de toate acestea, trebuia să mai fie ceva. Uneori atitudinea de prefăcută indiferenţă a Annei părea de suprafaţă, dincolo de care se dezlănţuie forţe stranii şi neaşteptate. Altfel cum s-ar fi putut explica atitudinea de superioritate a lui Eduard faţă de ea şi scăpărările neobişnuite şi ciudate din ochii domnişoarei O'Regan. Ar fi vrut să se intereseze, fără niciun fel de ezitare, de toate aceste amănunte, dar era convinsă că Eduard nu-i va spune nimic. De astă dată, aşezată în camera mică, şi cu aerul înecăcios, a domnişoarei O'Regan – deoarece ea nu aerisea niciodată în cameră, decât cel mult când scutura flanelele reverenţei sale – Lucy încercă s-o cerceteze cu privirea.

— Reverenţa sa mi-a spus, începu miss O'Regan, că după ce Anna va pleca, Peter va veni să stea câteva zile la noi.

— Da, răspunse Lucy. Urmă o pauză, apoi cu totul pe neaşteptate şi aproape fără să vrea întrebă: miss O'Regan, n-ai vrea să-mi spui ceva? Care este motivul că nu poţi suferi pe Anna?

— Anna! repetă administratora, simţindu-se năucită de întrebarea aceasta neaşteptată.

— Da, care este motivul că nu poţi s-o suferi?

Urmă un timp de tăcere şi miss O'Regan se aprinse adânc la obraz.

— N-aş putea spune că pe Anna nu pot s-o sufăr, declară ea într-un târziu, cu toată sfiala. Eu... eu aş putea

cel mult să spun că nu sunt de acord cu ea şi că n-o aprob.

— De ce? stărui Lucy.

— Dumneata nu ştii? îngână miss O'Regan. Soţul dumitale... nu ţi-a spus nimic?

Lucy clătină din cap, dar era tulburată şi se simţea stânjenită din cauza atitudinii ce o vedea la ea.

Miss O'Regan îşi acoperi buzele palide cu vârfurile degetelor, chinuită probabil de dorinţa şi teama unei mărturisiri ce ar putea să urmeze.

— E mai bine să nu-ţi spun nimic, îngână ea.

— Ce să-mi spui? stărui Lucy nerăbdătoare şi aşteptă.

— Eu nu ştiu ce să zic... suflă administratora, apoi împreunându-şi mâinile slăbite, dădu drumul unei avalanşe de cuvinte.

Lucy tresări profund consternată, cu toată atitudinea caraghioasă a domnişoarei O'Regan, întâmplarea nenorocită pe care i-o divulga acum, nu conţinea nimic de haz: redus la simpla lui realitate şi debarasat de toate exclamaţiile pioase, faptul era îngrozitor... Anna, mamă a unui copil nelegitim!

Consternată şi puţin zăpăcită, Lucy se uită la ea fără să zică nimic. Nici nu s-ar fi aşteptat la aşa ceva. Dacă ar fi putut bănui dinainte eventualitatea unei mărturisiri atât de îngrozitoare, n-ar fi întrebat-o pentru nimic în lume.

— Asta s-a întâmplat acum cinci ani, continuă miss O'Regan cu glasul grăbit, şi făcu un gest delicat de îndurerare. De atunci a murit – bietul de el – când a împlinit trei ani.

Privirile lui Lucy se tulburară. Descoperise din întâmplare o situaţie penibilă, neplăcută, necrezută şi tot atât de chinuitoare, ca şi peripeţiile unui roman fantastic. Cu toate acestea situaţia exista şi era reală, dar constatarea acestei realităţi îi întuneca în mod definitiv seninul acestei plăcute după amiezi.

— Dar de ce...? întrebă ea într-un târziu. Cine a fost...?

În ochii administratorei se aprinse o lucire trecătoare, şi

se stinse numaidecât, Sfiala ei de acum părea tot atât de dureroasă, ca şi adineaori.

— Eu nu ştiu, se grăbi ea să răspundă. Nimeni nu ştie cine a fost tatăl copilului. Pentru nimic în lume n-a vrut să spună cine este. A încleştat din fălci şi n-a suflat nicio vorbă. Reverenţa sa a fost profund consternat. O, Anna aceasta, este o femeie foarte ciudată!

— Dar fără îndoială, stărui Lucy, fără îndoială...

Nu termină fraza, deoarece exact în clipa aceasta Peter intră în cameră, urmat de Eduard şi de Anna.

— Mamă, vom ajunge prea târziu, strigă el. Lui Dave i-ai spus că ne vom întoarce la orele patru.

— Da, aşa i-am spus, răspunse ea automat.

— În cazul acesta haide, grăbeşte-te! Cu Anna care doarme şi tu care stai de vorbă, vom scăpa şalupa.

Urmă o pauză, apoi se îndreptară cu toţii spre vestibul.

— V-aş însoţi cu plăcere, declară Eduard când ajunseră în faţa intrării, dar am de făcut o vizită – la o veche şi preţioasă prietenă – miss MacTara.

— Nu trebuie să renunţi la această vizită din pricina noastră, răspunse Anna zâmbind. Până şi numele prietenei dumitale este încântător.

Îşi luă rămas bun cu toată afecţiunea şi le aduse din nou aminte, că Peter va trebui să se întoarcă şi să petreacă în casa lui câteva zile, la sfârşitul vacanţei.

Miss O'Regan le întinse şi ea o mână sfioasă şi fără putere, Eillen, în braţe cu pisicuţa galbenă, îşi turtea nasul de tăblia ferestrei de la bucătărie, viziune fugară care făcu pe Peter să râdă tot drumul până la chei.

Lucy însă nu râdea se simţea zăpăcită, speriată... chinuită de o nelinişte inexplicabilă, ca şi când mărturisirea neplăcută a administratorei ar fi rănit-o în oarecare măsură. Nu era chinuită de o mâhnire bine determinată şi nici nu simţea faţă de Anna vreo simpatie tardivă... Ar fi fost imposibil să deplângi pe Anna, căci ea nu avea nevoie de simpatia nimănui. Se întoarse şi se uită la ea, dar după toate probabilităţile Anna era

preocupată de propriile ei gânduri. În aceeaşi clipă simţi cum se trezeşte din nou în ea, nemulţumirea chinuitoare, inexplicabilă, dar prezentă... o presimţire pe care nu o putea justifica. „De ce, se întreba ea îndurerată, de ce nu mi-a spus Frank nimic despre ceea ce s-a întâmplat cu Anna?” întrebarea aceasta o durea, o apăsa ca o povară şi o determina să stea copleşită de o stranie tăcere. I se părea că aude din nou cuvintele pronunţate de miss O’Regan, cuvinte care o tulburau adânc: „Soţul dumitale... el nu ţi-a spus nimic?”. Întrebarea aceasta părea că i s-a săpat în creier, întocmai ca urmele unui fier înroşit: care este motivul că Frank nu i-a pomenit niciodată despre această întâmplare?

6

Duminica următoare era data fixată pentru excursia plănuită de Peter, înainte de sosirea Annei şi asupra căreia stăruia cu neobositul entusiazm caracteristic copiilor. Lucy nu se prea simţea ispitită de această excursie; amănunt ciudat, pe care n-ar fi fost în stare să şi-l explice, totuşi, nu se simţea îndemnată să plece. Frank însă adoptă acest proiect cu un entuziasm neobişnuit şi începu să discute tot felul de planuri extravagante – de la închirierea unei bărci cu pânze, care să-i treacă apele golfului, până la o plimbare cu brecul pe sub poalele munţilor Winton. Ea îi răspunse foarte scurt, că dacă vor face această excursie, vor merge cu barca şi vor vâsli până sub streaşină pădurii din Ardmore Point. Ardmore nu este tocmai departe, îi explică ea fără prea multă paradă de vorbă, şi aci va profita de ocazie ca să adune mure pentru dulceaţă.

Dispoziţia ei sufletească era extrem de stranie în timp ce se învârtea prin bucătărie, cu mânecile sumese, făcând pregătirile necesare în vederea excursiei: înţelegea că această dispoziţie este absurdă, extrem de

absurdă, dar totuşi de două zile încoace o obseda în mod statornic. De faţă cu Frank nu făcu nicio aluzie, în legătură cu recenta ei descoperire, dar presimţea că soţul ei ar fi trebuit să-i spună mai demult, ce s-a întâmplat. De ce nu i-a spus? Ea nu-i ascundea nimic, îi aparţinea în întregime şi avea tot dreptul să-i ceară ca tot aşa să-i aparţină şi el ei. Dar afară de asta, din ziua întoarcerii lor de la Port Doran, îi dăduse nenumărate ocazii ca să repare această omisiune; îi deschisese drumul aici, făcuse o aluzie dincolo şi aşteptase nerebdătoare confidenţele lui întârziate. Dar el nu-i spusese nimic. Intenţia lui premeditată de a se ascunde de ea, o nemulţumea profund.

Ridică fruntea şi uitându-se pe fereastra din spate văzu pe Anna, pe Frank şi pe Peter stând plecaţi unul spre altul, examinând pământul răscolit de la picioarele lor. Auzi şi râsul ascuţit al fiului ei care săpa la rădăcina ulmului, ca să dezgroape râme. În timpul mesei îl auzise vorbind despre felul în care intenţiona să dejoace şiretenia păstrăvului, despre care se spunea că ar trăi într-un vad din partea de sud a râului Admore, un peşte de mărime legendară şi de vârstă fabuloasă.

Îi venea să zâmbească auzind lăudăroşenia lui, dar cu toate acestea nu zâmbise se simţise nemulţumită, gata de ceartă, gândindu-se la Anna – femeia aceasta atât de ciudată, închisă în ea pe care nu o putea înţelege – această Anna pe care o vedea acum într-o nouă lumină şi nu dintre cele mai favorabile. Dacă ar fi cunoscut acest episod din trecutul Annei, ar fi fost oare tot atât de dispusă să-i lase în seamă casa, pe Peter şi... pe Frank? Gândindu-se la aceste amănunte, nu putu să-şi stăpânească o dureroasă tresărire a inimii. Evident, Anna şi Frank erau veri, dar îi lăsase într-o atitudine de totală indiferenţă unul faţă de altul, ca la întoarcere să-i găsească în mână cu paharele de bere... ce situaţie dezgustătoare şi de necrezut! În orice caz scena pe care o văzuse, nu era pe gustul ei. Fără îndoială, dincolo de

calmul şi indiferenţa obişnuită a Annei se ascundea o pornire vulgară. „Va trebui, îşi zise ea oprindu-se din lucru şi încruntând din sprâncene, va trebui să lămuresc această situaţie!”

Înainte de orice, după această constatare neaşteptată, Anna trebuie să fie cel puţin o femeie cu caracter îndoielnic cu toate acestea ea însăşi, fără să bănuiască nimic şi pe deplin sinceră, lăsase pe această femeie singură împreună cu soţul ei, când ar fi fost de ajuns o singură vorbă ca el să-i explice situaţia. Dar el nu pronunţase această vorbă. Nu s-ar fi putut presupune că el nu ştie nimic. Eduard ştia, şi tot aşa era convinsă că ştie Joe, Polly şi chiar Lennox. Frank trebuie să ştie. Dar afară de asta, anul în care s-a întâmplat nenorocirea cu Anna – acum cinci ani – coincidea aproximativ cu perioada pe care o petrecuse el la Belfast. Prin urmare el a fost martor la această nenorocire şi în orice caz a putut să-şi dea seama de ceea ce s-a întâmplat. Dar nu spusese nimic.

Făcu un gest de enervare şi încercă să se reculeagă, apoi întoarse privirea în altă parte. Trebuia să termine cu pregătirile de plecare; prea se gândise îndelung la acest trist ecou din trecut. Se întinse deci după pâine şi începu să taie felii subţiri pe care le unse repede cu unt. Pe câteva dintre feliile acestea întinse magiunul de mere, făcut de ea, pe altele magiun de revent, iar din celelalte făcu sandwichuri cu şuncă, lăsând câteva fără muştar, ca să le poată mânca Peter. Apoi unse cu unt câteva franzeluţe şi plăcinte coapte la tigaie din ajun. Tăie în bucăţi o budincă, tăie un cozonac mare cu fructe şi luă un pachet de pesmeţi proaspeţi de Abernethy care se găseau întotdeauna într-o cutie de tinichea. Mâinile ei mici şi umede care păreau de astă dată trandafirii, în comparaţie cu braţele albe, se mişcau îndemânatice. Cu toată graba pregătirilor de acum, nu uită nimic – nici cel puţin un pacheţel de sare pentru ouăle fierte în coajă – şi după ce umplu coşuleţul îl acoperi cu un şervet alb. Apoi

dezsuflecându-şi mânecile, se repezi într-un suflet – deşi nu avea niciun motiv să alerge – la uşa din spate şi strigă:

— Gata! Am terminat.

Se întoarseră toţi trei şi se uitară la ea; Peter începu să-i facă semne de nerăbdare şi se apropie într-un suflet, arătându-i cutioara în care se svârcoleau râmele şi aşteptându-se ca ea să se ferească scârbită. Dar ea se uita la soţul el şi după ce se apropie, îi trecu braţul împrejurul umerilor şi repetă:

— Am terminat, Frank.

— Foarte bine, răspunse el, puţin mirat de exuberanţa ei neaşteptată.

Nu le trebuiră mai mult de câteva clipe, pentru a-şi aduna lucrurile ce le luau cu ei şi ca Lucy să aducă fetei aminte, pe un ton imperativ, că rămâne singură să aibă grijă de casă şi de toate bunurile ce sunt în ea.

Peter o apucă înainte, spre cala lui Bowie, ducând undiţa pe umăr şi în mână căldăruşa; Frank mergea la pas cu el, ducând coşul cu provizii. La câţiva paşi în urmă venea Lucy împreună cu Anna, pe mână cu un coş gol în care avea de gând să adune murele ce se găseau din belşug sub streaşina pădurii din Ardmore.

Când ajunseră pe marginea apei, Lucy se opri.

— Ia te uită, exclamă ea mulţumită, se apropie miss Hocking.

Văzură o femeie însoţită de un câine care se apropia de ei. Câinele era un foxterrier care gâfâia de grăsime şi limba trandafirie îi bălăgănea în timpul mersului; doamna – căci fără discuţie era o doamnă – era o femeie distinsă şi înaltă, voinică, elegantă, cu trupul şi membrele pline ca ale unei Junone, cu un obraz neted ca de statuie care se armoniza cu vârsta şi formele ei clasice Avea un cap mic, trăsăturile obrazului pronunţate, nasul fin şi drept, fruntea netedă, ca o panglică albă, ochii de un albastru adânc, ca al apelor mării, mari şi limpezi sub genele lungi. Era îmbrăcată într-o jachetă elegantă şi o fustă de postav cenuşiu, care cu toată severitatea liniei, drapau cu

voluptate silueta amplă a trupului ei. Toaleta era completată de o bluză albă de mătase grea, cu năsturaşi mici de sidef şi gulerul înalt, pantofi eleganţi, cu nasturi şi mănuşi de piele de culoare cenuşie, o umbrelă bine strânsă şi lungă al cărei mâner de fildeş se termina într-o cârjă minusculă. O siluetă! – da, Miss Hocking era o siluetă puţin cam excentrică – şi după ce se mai apropie, începu să zâmbească, uitându-se la Lucy cu ochii ei mari şi albaştri, aproape fără să-i tresară nicio trăsătură a obrazului care părea neted şi uşor fulguit, sub bogăţia părului ei blond şi mătăsos.

— Sper că astăzi nu va ploua, începu ea numaidecât şi râse uşor. Avea un glas mlădios, cu rezonanţe adânci şi părea impresionantă, cu toată cascada aceasta limpede a râsului ei, tocmai datorită calcului cu care vorbea. A trecut şi băieţelul dumneavoastră! continuă ea, vorbind cu admiraţie despre Peter care trecuse înaintea lor. Dar unde îi este costumul? Micul scoţian – frunze de rugi şi de ferigă... frunze scuturate de vânturile toamnei... cu picioarele răscolesc frunzele scuturate de-a lungul potecilor ţării în care m-am născut... mă cheamă MacGregor! Când veţi mai trece pe la mine? De obicei cuvintele ei erau o serie de paranteze şi de fragmente ce se intercalau unele în altele şi puteai găsi cel puţin o fărâmă de bun simţ în cel din urmă dintre ele.

— Sper că foarte curând, răspunse Lucy cu amabilitate şi întorcându-se spre Anna, murmură un fel de prezentare.

— Eu ador copiii, declară Miss Hocking. Mai ales băieţii.

În taină şi cu un fel de cochetărie părea că se interesează în mod special de Peter, nu datorită dorinţei adânci a unei femei singure şi fără nicio legătură de rudenie, ci mai curând unui sentiment mult mai intim şi mai romantic.

— Am plecat în excursie, adăugă Lucy cu sfială. Ştia foarte bine că Miss Hocking poate fi o femeie extrem de cumpănită, când credea ea de cuviinţă.

— Toate semnele sunt favorabile pentru o astfel de intenţie, răspunse Miss Hocking pe un ton aproape nostalgic. Cerul albastru... marea albastră. N-aţi fost la Capri. O localitate adorabilă. Oamenii fac baie în grottă.; Ce bărbaţi adorabili sunt *condottierii*... Făcu o pauză şi păru că se gândeşte la ceva: nu trebuie să vă reţin. Haideţi, plecaţi şi distraţi-vă! E o vreme admirabilă pentru acest anotimp al anului. Dar eu trebuie să plec. Am început să lucrez la ceva... important.

Amintirea acestei obligaţii urgente păru că a sistat convorbirea lor, şi pusă în mişcare de un imbold neaşteptat se înclină, aruncând lui Lucy un zâmbet luminos, fără ca pe obrazul neted şi amabil să-i tresară vreo cută, apoi se întoarse şi se depărtă plină de graţie.

— Sfinte Doamne! exclamă Anna numaidecât. Cine este femeia aceasta?

Aluzia ce tremura în tonul acestei întrebări făcu pe Lucy să se aprindă la obraz, mai ales pentru că i se părea justificată.

— Este o prietenă a mea, răspunse ea înţepată, o prietenă bună şi este o femeie încântătoare.

Calificativul acesta păru straniu, dar neobişnuit de adecvat situaţiei.

— Arată foarte ciudat, declară Anna, după ce se apropiară de barca pe care o alesese Moore şi o pregătise cu ajutorul lui Dave pentru excursia lor. Nu-mi plac nici semnele prevestirilor ei... şi nici amănuntul cu băieţii! O femeie ca ea s-ar fi potrivit foarte bine cu Irod

— Este de fapt o femeie ciudată, zise Frank care în timpul cât el fixă vâslele pe marginea bărcii, o auzi ce spune. Pare şi puţin sărită. Pe urmă jigodia aceea de „Fairy” arată de parcă l-ar fi umflat cu o pompă de bicicletă.

— Este îngrozitor de gras, se amestecă Peter care voia să-şi spună şi el cuvântul. E mare – şi se uită împrejurul său pentru a găsi un termen de comparaţie – cât o barcă.

Lucy făcu o strâmbătură şi încruntă din sprâncene.

Avea foarte puţine prietene la Ardfilan, unde lumea era de un snobism exagerat, şi-i plăcea Miss Hocking a cărei cunoştinţă o făcuse din întâmplare. Întâlnirile lor ocazionale pe marginea golfului, unde primele zâmbete sfioase adresate lui Peter deveniră mai târziu o uşoară înclinare din cap în faţa lui Lucy, o vorbă spusă în treacăt şi mai târziu câteva fraze politicoase, privitoare la mersul vremii, deveniră un fel de prietenie între ea şi miss Hocking. Astăzi îşi cunoşteau situaţia reciprocă şi Lucy era informată că Miss Hocking venise din Anglia şi că fusese în „învăţământ” – se pare că a fost profesoară de muzică – într-un seminar de fete select din Redlands, dar acum Miss Hocking nu mai dădea lecţii. De câţiva ani, şi din motive pe care nimeni nu le cunoştea, angajamentul ei se terminase, totuşi Miss Hocking nu s-a mai întors în Anglia. Se stabilise la Ardfilan unde trăia singură, consacrându-se după cât se pare, câinelui ei, muzicii şi plăcerilor vieţii elegante, corespunzătoare concepţiilor unei femei cu gust şi cu mijloacele necesare pentru a-şi asigura independenţa.

Dar iată că din cauza prieteniei cu această doamnă, probabil excentrică, dar încântătoare, acum Frank se asociază cu Anna împotriva ei. Procedeul acesta o scotea din fire şi cât ai clipi, nemulţumirea ce o chinuise înainte de a pleca de-acasă, se trezi din nou în sufletul ei. Acum erau toţi patru în barcă, şi încruntă uşor din sprâncene, uitându-se la soţul ei care începuse să tragă la vâsle cu o exuberanţă neobişnuită. Face paradă, îşi zise ea, face paradă pentru Anna. Înainte de a pleca de acasă se bărbierise cu cea mai mare grijă şi-şi îmbrăcase costumul cel nou! Oare tot pentru Anna? Dar afară de asta începuseră din nou să vorbească împreună, pe un ton care i se părea nesuferit; lăsaseră pe Miss Hocking şi discutau despre vizita la Port Doran, făcând haz pe socoteala lui Eduard. Da, acum începea să înţeleagă mai bine caracterul Annei şi era convinsă că dincolo de calmul ei aparent, se ascunde sarcasmul.

— Anghinar, repetă Anna făcând o uşoară strâmbătură de ironie, dar nu din cutia de conserve...

— Pentru Ned totul se rezumă la stomac, răspunse Frank mult mai puţin subtil. Dacă-i oferi o mâncare bună şi o sticlă cu vin, îl împaci foarte uşor.

— Şira spinării lui Miss O'Regan, oftă Anna, răscolind oglinda apei cu degetele. Aproape o minune. E delicios!

— Colecta trimestrială începe duminica viitoare. Plicuri pot fi obţinute în dosul bisericii L. S. D. – vreau să spun L. D. S."

— Cu toate acestea, Frank, este o ocupaţie foarte interesantă, continuă Anna pe un ton amabil şi întoarse obrazul lipsit de expresie spre el. Mici secrete sunt prinse în timpul spovedaniei. Penitente drăguţe: „Ia spune fiica mea, de câte ori...".

— Parfumuri îmbătătoare, destrămate în umbră, interveni el râzând.

— Jockey Club pentru reverenţa sa Moore, adăugă ea cu glasul stins. Un bărbat încântător. Distins, modest şi blând. Bun prieten cu Miss MacTara. Lăsându-se pe spate, închise ochii şi începu să fredoneze, încet, „Un glas de harpă tremura prin hall-ul casei MacTara".

Proptindu-se în vâsle, Frank izbucni într-un hohot de râs care cutremură toată barca.

Lucy însă îşi simţea inima bătându-i atât de furioasă, încât aproape îi tăia respriaţia. Nu era o femele sfioasă, căci atitudinea ei faţă de religie era dictată de motive sentimentale, dar ironia aceasta atât de grosolană... şi tocmai în faţa băiatului! Cât despre Eduard, e adevărat că este un bărbat vanitos, dar în orice caz Anna fusese primită în casa lui...

— Terminaţi odată! strigă ea cu violenţă. Nu vreau să mai aud aşa ceva. Înţelegeţi, odată pentru totdeauna!

Anna deschise ochii încet şi uitându-se la Lucy zâmbi.

— Încercăm să ne înveselim puţin, răspunse ea cu amabilitate.

— Este un fel de a vă înveseli care mie nu mi place

deloc, declară Lucy şi obrazul i se aprinse ca o flacără.

Moore ridică din umeri nemulţumit. Urmă un timp de tăcere chinuitoare, apoi începu din nou să vâslească fără să mai zică nimic. Lucy tăcea şi ea. O durea expresia obrazului lui Frank, deoarece aceasta o făcea să simtă cât de mult ţine la el. Fu foarte mulţumită când ajunseră la Point şi se simţi uşurată când constată că sfiala statornicită între ei, se destramase în timpul cât ridicară barca pe prundul ţărmului. Intrară în pădure şi apucară în lungul potecii care ducea spre râul Ardmore. După dogoarea soarelui în largul golfului deschis, sub crengile copacilor era răcoare. Frunzele începeau să devină arămii, sicomorii erau pătaţi de un roşu ca sângele, dar copacii nu începuseră încă să-şi lepede frunzele şi pe sub crengile lor tufele de ferigă erau destul de înalte ca să susure până la urechile lui Peter care-şi făcea drum printre ele. Pentru el această excursie nu reprezenta nicio complicaţie ci aspectul simplu al unei aventuri neaşteptate; undiţa lui făcută cu cea mai severă economie şi vândută cu câştig de domnul Gowe la preţul de unsprezece pence şi trei sferturi i se legăna pe umăr întocmai ca o cange şi Peter o purta ca pe o armă primitivă.

Apucară în susul râului. Când se întâmpla să fie ploaie, în regiunea landelor de la miazănoapte, apele râului vâjâiau tulburi şi furioase, dar astăzi apa era limpede ca cristalul şi curgea înspumată printre malurile ei de gresie. Pe ţărmul prăpăstios de stâncă al râului era aşternutul umed de muşchi şi spre oglinda apei care gâlgâia, se plecau snopi de ferigă, ca nişte limbi însetate. Mirosul reavăn al ierburilor umede era îmbibat de mireasma dulceagă a mâlului dogorit de soare.

Într-un târziu ajunseră la vad. La o anumită distanţă – domolindu-şi pasul, ca să nu fie auzit de păstrăvii care stăteau la pândă – Peter îşi pregăti undiţa, înşiră sfoara care nu avea mosor, apucă o râmă care i se zbatea între degete şi o potrivi în cârligul undiţei, apoi lăsându-se pe

vine, aruncă undiţa în luciul apei. Urmărind mişcările îndemânatice ale fiului ei, buna dispoziţie a lui Lucy începu să-i revină, până când se simţi pe deplin liniştită. Toată reacţia prostească şi neîntemeiată de adineaori fusese o simplă închipuire absurdă. Se întoarse spre Anna şi-i spuse zâmbind:

— Vrei să pescuieşti sau vrei să culegi mure?

— Eu voi mai aştepta, ca să văd ce se întâmplă, răspunse Anna.

— Da, zise Moore, vom prinde o balenă pentru tine.

— Rămâi cu noi, mamă, cel puţin până când vom prinde primul peşte, stărui Peter.

— Cred că va fi mult mai plăcut pentru tine, răspunse Lucy, să-mi faci o surpriză la întoarcere. Până atunci vei putea prinde doi sau trei. Dădu din cap spre el, ca să-l îndemne şi ridicând coşul adăugă: voi încerca să-ţi culeg câteva boabe de chihlimbar (acesta era numele pe care îl dădură ei zmeurei care foarte rar se găsea printre tufele de rugi).

— O, perfect, în cazul acesta nu mai întârzia, răspunse Peter încântat.

Se depărtă, dar după o bucată de drum se opri şi le făcu semn cu mâna, apoi dispăru în adâncul pădurii.

La poalele unei stânci întâlni tufele de rugi şi începu să culeagă murele. Înşirate pe ciorchini delicaţi şi luminate de razele sfioase ale soarelui, murele străluceau ca nişte grămăjoare de mărgele printre frunzele verzi.

Întinse mâinile printre vrejuri, ferind frunzele cu dosul ca argintul. Boabele catifelate se desprindeau uşor de pe ciorchini, dar uneori cele mai coapte i se spărgeau între degete, pătându-i-le cu mustul roşcat.

Coşul ce-i atârna de pe braţ începea să se îngreuneze. Împrejurul ei se închegase tăcerea pădurii. Tăcerea aceasta, întreruptă de zgomote furişe – susurul unei frunze, pârâitul unei surcele sub picioare, gânguritul unui porumbel sălbatic oprit în vârful unui fag – îi pătrundea în fiinţă. Începu să-şi dea seama de singurătatea

dimprejurul ei – o singurătate grea şi apăsătoare – şi aruncând priviri bănuitoare în toate părţile, se grăbi să termine culesul. Se simţi stăpânită de dorinţa neaşteptată de a se întoarce la ceilalţi, aşa că deşi îi venea să zâmbească de o spaimă neînţeleasă ce o cuprinse, ieşi din pădure mai mult în goană.

Când ajunse mai aproape de vad, începu să strige, dar nu primi niciun răspuns. După se ieşi din hăţiş, constată că pe malul râului a rămas Peter singur şi se opri în loc, iar zâmbetul i se şterse de pe buze.

— Unde sunt ceilalţi? întreabă ea pe un ton a cărui violenţă părea că ascunde o nelinişte subtilă. Preocupat de pescuitul său, băiatul clătină din cap, fără să-şi desprindă privirea de pe o pantă mică şi cafenie ce se mişca în umbra mai întunecată, lăsată de ţărmul stâncos.

— Cred că trebuie să fie undeva pe aproape, răspunse el fără să precizeze.

Rămase o clipă fără să se mişte, apoi făcu un efort şi lăsă coşul din mână. Obrazul ei păru împietrit, tot timpul cât adună cu mişcări încete vreascuri şi aţâţă focul, ca să pună oala la fiert.

Coborî până la marginea vadului şi întrebuinţând nisipul în loc de săpun, se spălă pe mâini, mereu îngândurată. Nisipul era fin, granule curate, lustruite de apele repezi ale curentului. Unda limpede era rece şi spumega împrejurul ei întocmai ca laptele cald. Stând aplecată asupra apei, tresări auzind un chiot neaşteptat. Se întorceau râzând, din adâncul hăţişului, tot atât de liniştit ca şi când ea nu i-ar fi poftit să o însoţească... de fapt tot atât de liniştiţi, ca şi când ea n-ar fi existat, instinctul posesiunii zvâcni din nou în ea, ca o flacără uriaşă. Deşi nu se trăda – căci obrazul ei era tot atât de rece ca şi unda apei – se simţi cuprinsă de o violentă nemulţumire. Din adâncul seninului de deasupra ei simţi cum coboară o emoţie nelămurită: nimic ce s-ar fi putut formula în cuvinte, nici gelozie, nici bănuială, căci amândouă aceste sentimente ar fi fost la fel de absurde,

N-ar fi putut afirma nici că purtarea lui Frank îi dă de bănuit – o astfel de bănuială este ridicolă – dar impresia puternică a înţelegerii dintre ei doi i se părea că o răneşte şi o face să se mire de efectul acestei constatări.

Pentru prima dată în viaţă încercă să se prefacă. Îndreptându-şi trupul se sili să zâmbească şi întrebă pe deplin liniştită:

— Pe unde naiba aţi umblat?

— Am vrut să arăt Annei peisajul, din cealaltă parte, răspunse el cu glasul liniştit.

Se uită la ei cu atenţie: peisajul. Acesta... era pretextul obişnuit.

— Ne-am fi putut duce să-l vedem mai târziu, ripostă ea aproape cu violenţă.

Îl văzu că ridică din sprâncene.

— Bine Lucy... începu el.

Îi tăie vorba numaidecât, cu ochii scăpărând şi tremurând din tot trupul.

— Mă lăsaţi singură, să adun surcele şi să aprind focul, după ce am adunat un coş de mure. N-aş putea spune că sunteţi prevenitori.

Se opri şi înghiţi cu greutate, ca să-şi stăpânească nemulţumirea, iar el se uită la ea mirat.

— În orice caz v-am aşteptat cu toate gata, adăugă ea şi se sili să zâmbească din nou. Haideţi.

Se aşezară cu toţii pe iarbă.

Sandwich-urile erau moi şi gustoase; ouăle fierte în coajă tocmai bune; ceaiul fierbinte şi parfumat de apa râului de munte. Din jăraticul vetrei se desprindeau fragmente uşoare de cenuşă care se ridicau în aer şi fumul înţepător de lemn verde le gâdila nările. Dar pentru ea mâncarea nu avea gust şi nu-i făcea nicio plăcere; se gândea mereu că astă seară va trebui să stea de vorbă cu Frank... să discute foarte liniştiţi împreună. Dar datorită unei reacţii neaşteptate, continuă să-l îndemne să mănânce şi să-i aleagă bucăţelele cele mai gustoase.

— Tu nu mănânci nimic, declară ea pe neaşteptata şi îl

examină mirată. Ţi-ai pierdut pofta de mâncare?

— Am mâncat de ajuns, răspunse el şi făcu un gest de plictiseală. Dă Annei o bucată de cozonac. Eu am terminat deocamdată.

— De obicei când suntem în excursie, tu mănânci întotdeauna foarte bine, stărui ea.

În loc de răspuns, sorbi ceaiul ce-l mai avea în ceaşcă, se ridică în picioare şi se îndreptă spre undiţă. Nu prinsese nimic şi scoţând undiţa din apă, examina râma de pe cârlig.

— A murit! Şi n-a strigat *mamă*, nici cel puţin o dată! murmură el întunecat.

Anna care se ridicase şi ea în picioare, începu să râdă de gluma aceasta sinistră – un râs neobişnuit la ea – care asupra nervilor lui Lucy a avut efectul unui scârţâit de fierăstrău.

— Îmi pare rău de osteneala pe care mi-am dat-o, ca să aduc coşul de mâncare, declară ea nemulţumită. După cât văd, nimeni nu are nevoie de mâncarea pe care am adus-o.

— În orice caz tu ai mâncat, răspunse Moore cu glasul sec şi fără să se întoarcă spre ea.

— Să ştii că e adevărat, mamă, declară Peter cu toată convingerea, râzând şi ştergându-şi degetele în iarbă. Eu am mâncat cel mai mult, după mine tata, a treia la rând vine Anna şi tu vii la urmă.

— Ia batista, băiete, zise ea şi se uită la el cu severitate. Nu uita cum trebuie să te porţi.

În felul acesta neobişnuit de brusc masa se termină. Lucy spălă vasele în apa râului şi după ce Frank le şterse, ca pentru a se împăca, le împachetară în coş şi apucară în josul râului spre ţărmul mării.

După-amiaza părea încărcată de zăduf; mireasma ce se desprindea din murele adunate în coş şi strivite de propria lor greutate, tremura împrejurul lor ca un suflu parfumat, şi continuându-şi drumul în mijlocul zumzetului insectelor, se simţi învăluită de un val de nostalgie, de un

fel de dorinţă aproape dureroasă pe care o încerca destul de des, o dorinţă de a ajunge la ceva şi a se încleşta de acest ceva din toate puterile.

Ca să poată trece apa râului peste lespezile aşternute în vad, trebui să se întoarcă spre Frank şi să i apuce de mână. Anna n-avea decât să se revolte împotriva acestei manifestări a dreptului ei de posesiune, căci pe ea puţin o interesa. Era îndrăgostită de soţul ei şi nu avea niciun motiv să-şi ascundă acest sentiment. Trecură astfel o livadă încărcată de polenul florilor de păpădie, care le bronză încălţămintea, apoi ajunseră în apropierea unei mlaştini şi împrejurul ei aerul părea sărat; albia râului se lărgise şi ţărmul era presărat cu nisip. Din pietrişul de pe fundul albiei se ridicau plante acvatice de culoare cafenie care se răsuceau şi tremurau pa unda apei liniştite; ţărmul care venea costiş, era acoperit de iarbă aspră şi rară şi de păpurişul ce se legăna printre vrejurile de stânjenei înfloriţi. Într-un târziu, după ce râul mai făcu o cotitură, ajunseră la ţărmul mării.

Lucy respiră adânc aerul sărat şi-şi plimbă ochii pe deasupra pânzei de apă albastră a golfului, unde prin scăpărarea de lumină văzu departe pânza albă a unei bărci care se legăna pe apă, întocmai ca un pescăruş pe aripi. Părea mai uşurată, dar cu toate acestea nu pe deplin mulţumită, căci mai simţea şi acum emoţia aceea ascunsă care dormea neîmpăcată, undeva în sufletul ei.

În drumul de întoarcere, legănată de zbuciumul liniştit al bărcii, închise ochii ca şi când ar fi adormit; simţea o sfârşeală neobişnuită, un fel de moliciune datorită tensiunii inconştiente a nervilor. Ceilalţi trei cântau în perfectă armonie şi pe deasupra apei glasurile lor se ridicau domolite şi catifelate împletindu-se în ritmul stins al vâslelor. Dar ea nu se simţea în stare să cânte împreună cu ei. Melodiile pe care le cântau erau şi ele atât de sentimentale, încât îi umpleau sufletul de o emoţie neobişnuită... mai ales cea din urmă pe care o cântară, la stăruinţele lui Peter şi care era caraghiosul

cântec de leagăn ce i-l cântase ea de atâtea ori:

Frumoasa mea m-a lăsat,
Astăzi ea trece apele mării,
Între noi e un ocean blestemat.
Zadarnic răscolesc fundul zării
Adu-mi frumoasă...
Adu-o înapoi...

Manifestarea chinuitoare a dorinţei exprimate în mijlocul moleşelii calme a acestei după amiezi, îi trezi o aspiraţie, un îndemn de evadare care i se păru tot atât de dureros, ca orice durere. Numai datorită faptului că sta cu ochii închişi, reuşi să-şi stăpânească valul de lacrimi ce-l simţea gata să se reverse.

Când ajunse la chei şi Dave apăru din hangar, ca să le ajute să debarce, simţi un fel de uşurare.

— Aţi avut o zi admirabilă, declară Dave şi zâmbi întinzându-i braţul şi apucând-o cu putere, ca să poată sări pe ţărm.

— Da, a fost o zi superbă, încuviinţă ea şi zâmbi lui Dave care-i era simpatic.

Dar, fără să ştie de ce, pentru ea nu fusese o zi admirabilă. Se simţea mulţumită că s-a întors, că poate revedea chipul plin de veselie al lui Dave care i se părea atât de liniştitor şi de real. În aceeaşi clipă i se păru că a trecut o veşnicie de când au plecat la drum şi fu foarte mulţumită, când se văzu din nou în interiorul calm şi plin de răcoare al casei.

Îmbăie pe Peter şi-l culcă, apoi îşi schimbă rochia şi cobori la parter. Ocupându-se de broderia la care lucra, îşi da toată silinţa să stea liniştită, dar ardea de nerăbdare să vadă pe Anna că se retrage în camera ei. Astă-seară Anna întârzie mai mult decât de obicei. Sunase demult ora zece când ea începu să caşte şi se uită la pendula din perete. În cele din urmă însă se ridică în picioare şi le ură noapte bună.

— Lucy rămase singură cu soţul ei.

Era ocazia mult aşteptată şi luându-şi inima în dinţi, lăsă broderia din mână şi veni să se aşeze pe canapea, lângă el. Frank citea ziarul de seară.

— Frank, începu ea cu glasul ferm, vreau să-ţi vorbesc despre Anna.

— Dă-i drumul draga mea, murmură el fără să ridice capul, căci eu te ascult.

Respiră adânc. Înainte de a aduce în discuţie trecutul Annei, îi va oferi o ultimă ocazie, ca să înceapă chiar el să vorbească despre acest subiect, aşa că întrebă pe un ton aproape indiferent:

— Tu ai cunoscut pe Anna cu mult înainte de a mă cunoaşte pe mine. Nu-i aşa, Frank?

— Ce întrebare! Răspunse el cu uşurinţă Am trăit în Levenford, în acelaşi oraş, ani de-a rândul, când eram copii ne-am jucat de-a gajurile şi ne-am sărutat.

Buzele i se contractară fără să vrea:

— Şi-mi închipui că în timpul cât ai stat la Belfast ai văzut-o adeseori.

— Da, fireşte, admise el cu toată sinceritatea. Cred că am văzut-o de multe ori.

— În cazul acesta, de ce, adăugă ea cu glasul mult mai domolit, de ce nu mi-ai spus nimic în legătură cu ea?

Nu se întoarse nici de astă dată spre ea, dar constată că privirea lui se fixează pe neaşteptate asupra ziarului şi degetele mâinii proptite pe genunchi, încetară să mai ciocănească.

— Ce vrei să spui? întrebă el după o pauză destul de lungă.

— Ceea ce ţi-am spus!

Ridică fruntea încet şi se întoarse spre ea; dar nu zise nimic. Şi presimţind că în această tăcere a lui se ascunde un fel de evitare a răspunsului pe care-l aştepta, cu totul pe neaşteptate glasul îi deveni ţipător, când îl întrebă din nou:

— De ce nu mi ai spus că a avut un copil?

Cuvintele ei sunau ca o acuzaţie. Rămase cu gura

căscată, într-o atitudine aproape caraghioasă şi întorcându-se spre ea, o examină timp de o jumătate de minut, înainte de a îngâna:

— Cum se poate? De unde ai aflat tu despre incidentul acesta?

— În orice caz nu de la tine, răspunse ea pe un ton violent şi nemulţumit, concentrând în aceste câteva cuvinte întreg elanul dureros pe care şi-l stăpânise timp de două zile, şi tensiunea sentimentală din timpul acestei după amiezi. Ar fi trebuit să mă previi. Ştii foarte bine că ar fi trebuit să-mi spui. Ai admis să invit pe Anna în casa noastră, fără să scoţi o singura vorbă, cu toate că tu ştiai chiar de la început. Dar mai mult decât atât: ai admis ca să las toată casa în grija ei, în timpul cât eu am fost la Ralstone. Procedeul tău nu este just. Eu nu sunt în stare să-l înţeleg, şi nu sunt de acord cu el. Pentru numele lui Dumnezeu, Frank. De ce nu mi-ai spus nimic despre lucrul acesta?

— A fost o simplă întâmplare; nici nu m-am gândit la aşa ceva, protestă el şi se aprinse la obraz. Nu te repezi cu gura la mine.

Rămase dezamăgit de constatarea, că ea este la curent cu aventura Annei, dacă nu din alte motive, cel puţin pentru că el avusese intenţia să-i spună. Da, avusese această intenţie, dar cine ştie cum – datorită apatiei lui înnăscute – nu se mai gândise la amănuntul acesta. Nu pentru că ar fi fost îndemnat de vreun instinct nobil sau bombastic, sau pentru că din mândrie ar fi vrut „să pecetluiască pentru totdeauna ruşinea prin care a trecut Anna”. Ci pur şi simplu pentru motivul că nu se mai gândise la întâmplarea asta. Odată sau de două ori gândurile lui încercaseră să aducă în actualitate situaţia ei, dar apoi uită. De astă dată, aducându-şi aminte de toate acestea, se aprinse şi mal mult la obraz şi-i răspunse pe un ton uşor agresiv:

— Nu ţi-am spus nimic, pentru simplul motiv, că afacerea asta nu te interesează. Iată motivul, dacă vrei

să-l ştii! Afacerea asta n-a avut niciodată vreo legătură cu tine şi prin urmare nu te poate interesa nici astăzi.

— Nu mai spune! exclamă ea şi respiră şuierător. Vasăzică nu mă interesează ce fel de femeie îmi intră în casă. Din cauză că tu preferi să faci pe mutul, pentru că vrei să ascunzi ceva soţiei tale, sunt obligată să admit în casa mea pe cineva, a cărui reputaţie, ca să mi întrebuinţez vorbe prea grele, este cel puţin îndoielnică.

— Ia-o domol, răspunse el cu glasul ceva mai ridicat. Anna este vară cu mine şi este o femeie împotriva căreia nimeni nu poate avea nimic de spus. Ori, asta o ştii şi tu destul de bine.

— Acum am ajuns la o situaţie mai limpede, ripostă ea stăpânindu-şi nemulţumirea şi cu ochii scăpărând de supărare, dar mai este un amănunt asupra căruia nu putem fi de acord. Prin urmare dă-mi voie să-ţi spun, fără niciun înconjur, eu nu o pot suferi pe Anna. Astăzi când o cunosc şi o ştiu cine este, nu-mi place câtuşi de puţin. M-ai înţeles, cred! Astăzi în timpul cât am mers cu barca, ca să-ţi dau un singur exemplu, felul în care a vorbit despre Eduard, mi s-a părut de-a dreptul odios. Este invitata mea, poate să stea aci cât pofteşte, dar nu voi suporta din partea ei niciun fel de necuviinţă. Nu, nici cea mai mică necuviinţă.

— Necuviinţă? exclamă el neîncrezător şi rumeneala de pe obrajii săi deveni mai adâncă. Despre ce naiba vrei să vorbeşti?

Obrazul mic al lui Lucy ardea ca o flacără şi uitându-se la el fără să clipească, îi răspunse cu glasul categoric:

— Vorbeşti ca şi când la Ardmore nu ai fi înţeles ce s-a întâmplat, răspunse ea, cu muşcătoare ironie. V-aţi dus să vedeţi peisajul! Fireşte, de ce să nu vedeţi peisajul? Şi începu să râdă sarcastic.

— Da, ne-am dus să vedem peisajul, strigă el cu glasul răstit şi pentru nimic altceva. Sfinte Doamne, pentru ce altceva crezi că ne-am fi dus?

— Nu zbiera la mine, răspunse ea cu glasul stins şi

tremurând toată, şi nu da Annei ocazie să constate cum ştii să te porţi cu soţia ta.

Se opri tremurând şi din cauză că-l iubea, încercă să găsească o frază cu care să-l poată jigni cât mai adânc:

— Toată ziua ai alergat cu limba scoasă după ea! Şi pe urmă seara te apuci şi ţipi în felul acesta la mine... îmi faci o astfel de scenă... ar trebui să-ţi fie ruşine.

— Nu ţi-am spus că eu n-am alergat după ea? Ce ţi se pare atât de condamnabil în atitudinea mea, când încerc să distrez pe verişoara mea care este la noi în casă? Nu mi-ai cerut tu singură să-ţi făgăduiesc, că-mi voi da toată silinţa să fiu amabil faţă de ea?

— Frank, eu te cunosc, continuă ea cu fălcile încleştate şi ştiu că nu e felul tău să te dai în vânt de dragul cuiva. Să nu-ţi închipui că pe mine ai putea să mă amăgeşti un singur moment. Dar mai este ceva... Eu te iubesc! Am stat alături de tine nouă ani la rând, la bine şi la rău. Nu ţi-am ascuns nimic. Ţi-am dat totul. Am fost loială faţă de tine... şi nu voi admite să te faci de râs, în situaţia în care ne găsim acum. Te poftesc ca de aici înainte să faci bine şi să laşi pe Anna în pace, să-şi vadă singură de propriile ei distracţii.

— O, asta este situaţia, ripostă el provocator, doamna începe să-mi dea ordine. Ei bine, dă-mi voie să ţi repet încă o dată: Anna nu aleargă după mine, ca să întrebuinţez propria ta expresie, şi eu nu alerg după Anna. Ştii foarte bine că eu n-am ţinut câtuşi de puţin să vină în casa noastră. Tu ai invitat-o. Da, tu! Ai vrut să vină, şi acum când a venit, îi întorci pur şi simplu spatele şi mi ceri şi mie să procedez tot aşa. Mi se pare că tu eşti puţin sărită. Dar fiindcă tu singură ai adus în discuţie acest subiect, dă-mi voie să-ţi spun, că nu voi admite să mă tiranizezi. Faţă de Anna voi fi amabil, dacă vream şi de aici înainte, după scena pe care mi-ai făcut-o acum, voi fi mult mai amabil decât am fost. Probabil Anna este o femeie mult mai cumsecade decât îţi închipui tu, şi cu o mişcare violentă ridică ziarul în faţa ochilor, aşezându-l

între ei ca pe un paravan.

O clipă se uită la ziarul rigid, pe care era sigură că nu-l citeşte, cu obrazul palid, cu ochii ca de flăcări, dezamăgită, jignită şi revoltată. Iată prin urmare rezultatul conversaţiei liniştite ce o avusese cu el, această sfidare, această împotrivire cu totul lipsită de cumpăt, la încercările ei de a-l preveni, de a-l sfătui şi de a-l feri de primejdii Era convinsă că a procedat aşa cum a trebuit şi că intervenţia ei a fost justă. Dar el receptase cuvintele ei ca un torent de reproşuri. Nu-i dădu nicio explicaţie cu privire la purtarea lui, nu-i oferise nicio justificare pentru tăcerea lui de până acum. Gândul acesta o durea întocmai ca o lovitură de pumnal.

Se ridică repede de pe canapea şi oprindu-se în faţa lui în picioare, îi spuse cu glasul ferm şi stăpânit:

— Te previn Frank, că ascunzându-mi întâmplarea aceasta, din motive pe care nu le pot bănui, purtarea ta m-a jignit mai mult decât ai fi în stare să bănuieşti. Dar, ţin prea mult la tine, pentru a admite să-ţi faci şi ţie vreun rău. Ţine minte ce ţi-am spus acum, deoarece vorbele acestea îţi vor explica toată atitudinea mea de astăzi, şi tot ce voi face de aici înainte.

Şi ridicând fruntea cu mândrie, simţindu-şi ochii împăienjeniţi de lacrimi, se întoarse şi ieşi repede din cameră.

7

În noaptea aceea dormi prost, somn agitat şi plin de visuri care o lăsă neodihnită. Se trezi – cu creierul îngreunat de gândurile care îi chinuiseră mintea întocmai ca nişte fantome – şi-şi aduse aminte de discuţia ce o avusese cu Frank. În orice caz această discuţie era acum încheiată, dar amintirea ei ca o povară îi chinui conştiinţa şi presimţea că această amintire va stărui între ei şi nu va putea fi înlăturată decât datorită unei împăcări pasionale.

Cu trupul înfierbântat şi cămaşa de noapte umedă din pricina somnului neliniştit, cu părul căzut pe umeri, se uită la el pe furiş, stăpânită de neaşteptata dorinţă a unei împăcări. De fapt ţinea extrem de mult la el şi, conştientă de apropierea lui, se simţi îndemnată în mod irezistibil său treacă braţul împrejurul gâtului şi să-i facă această mărturisire. Îi plăcea atât de mult felul în care-şi ţinea capul, linia delicată a nasului său drept, această dovadă de distincţie care îl deosebea esenţial de restul familiei lui – Eduard o poseda şi el dar în măsură mult mai redusă – dar nu numai de membrii familiei lui, îşi zicea ea, ci de toată lumea. Spontaneitatea atitudinii lui îl făcea să fie unic: el era Frank, era al ei. Când se întoarse şi se uită la ea, Lucy zâmbi cu sfială şi pândi nerăbdătoare să vadă şi zâmbetul lui.

— O nouă dimineaţă încântătoare, murmură ea cu sfială.

— Destul de plăcută, răspunse el.

Trăsăturile obrazului i se schimbară, nu din cauza cuvintelor lui, ci a tonului cu care le pronunţă, a subtilei indiferenţe, atât faţă de timp, cât şi faţă de ea, a persistenţei rigide de a părea nemulţumit. Dar nu-i dădu posibilitatea să înţeleagă, că se simte jignită. Seara trecută îi venise destul de greu, ca să-şi definească atât da categoric atitudinea, dar avea motive care justificau procedeul ei. Totuşi, nu va mai redeschide această discuţie, căci i se părea de ajuns, că a reuşit să-i spună ce i-a spus. Chiar dacă situaţia actuală dintre ei ar fi rigidă, ea nu va putea să dureze şi va dispărea cu atât mal repede, după ceea ce avea de gând să facă astăzi de dragul lui.

Mai aşteptă câteva clipe, gândindu-se că poate se va oferi să-i aducă ceaiul: în anumite zile de duminică, îi aducea el ceaiul în cameră, deoarece educaţia severă a tinerei Netta, îi interzicea să intre în camera lor conjugală... dar el nu dădu niciun semn din care ar fi putut deduce prezenţa acestei bune intenţii. Astfel făcu o

mişcare repede şi-şi trecu picioarele frumoase peste marginea patului. În aceeaşi clipă el se decise să vorbească:

— Cred că nu ai intenţia să te scoli, protestă el nemulţumit. E prea devreme.

— Nu, Frank, e tocmai timpul, răspunse ea pe un ton atât de ceremonios. Am o mulţime de lucru. Nu uita că astă seară domnul Lennox vine la noi.

Începu să caşte şi urmărindu-i mişcările în timpul îmbrăcatului, îi spuse îngândurat:

— După ce voi reuşi să-mi fac plăcerea, să ştii că nu mă mai dau jos din pat înainte de orele zece.

— Încă n-ai reuşit să ţi-o faci, răspunse ea stând cu spatele spre el şi răsucindu-şi părul cu mişcări repezi, căci nu era de acord cu înclinaţia lui de a trândăvi în pat.

— Cu toate acestea va veni şi ziua când voi reuşi, răspunse el întunecat, de cumva nu mă vei da tu gata mai devreme.

— Nu vorbi în felul acesta, Frank, răspunse ea cu glasul neobişnuit de abătut; ironia cu care vorbea în dimineaţa aceasta, o îndurera. Dar ascunzându-şi această durere, încercă să-i răspundă liniştită: Ai răbdare şi vei vedea ce-i voi spune astă-seră domnului Lennox. Deocamdată… Fără să mai termine fraza ieşi din cameră, ca şi când ar fi vrut să-i spună: „Dă-te jos din pat şi vino să mergem la biserică, împreună cu Peter”.

Expresia obrazului său deveni din nou nemulţumită. După toate probabilităţile nu se ducea din convingere în fiecare duminică la biserică, ci datorită influenţei care se manifestă şi de astă dată. Nu voi reuşi niciodată, să fiu lăsat în pace? se gândi el moleşit. Dar se părea că nu va reuşi, căci după ce se întinse sub pătură şi începu să se gândească, uşa dormitorului se deschise din nou şi apăru Peter. Cercetând cu inocenţă dispoziţia tatălui său, îşi acordă imediat privilegiul obişnuit în fiecare duminică dimineaţa şi sări în patul uriaş.

— Haide acum să ne jucăm, tată, începu el

numaidecât; vreau să ne distrăm.

— Să-ţi spun o poveste? întrebă Moore fără niciun entuziasm, uitându-se la fiul său: era mijlocul cel mai puţin plicticos de a se distra.

— Nu, să ne jucăm de-a Regele în Castel.

Frank gemu: îşi iubea băiatul, îl iubea cu adevărat… da, îşi închipuia că-l iubeşte. Dar cum de-i cere să facă pe părintele glumeţ! Tocmai lui? Şi în dimineaţa aceasta mai ales, după scena ce-o avusese aseară cu Lucy, scena aceea tâmpită şi fără temei. Dar ce voia să spună, în legătură cu Lennox care astă-seară vine la ei?

N-avea nimic împotriva lui Lucy; îi recunoştea toate calităţile şi o iubea, de fapt o iubea mult mai mult decât îşi iubea băiatul. Dar uneori când încleşta cu putere din dinţii albi şi mărunţi, atitudinea ei îl scotea din fire şi-l făcea să-şi închipuie despre sine, că este un caraghios.

De astă dată însă nu va ceda, nu. Pentru nimic în lume. Îi va da să înţeleagă, odată pentru totdeauna, care este situaţia lui reală, în calitate de cap al familiei.

— Haide tată, strigă Peter din nou. Regele în Castel.

— Bine, foarte bine, răspunse Moore nemulţumit şi mirat de tonul răstit al cuvintelor sale. Nu mai începe şi tu acum!

Jocul istoric începu. Ridicarea în sus a genunchilor tatălui pe care era aşezat copilul, însoţită de murmurul unei melopee liturgice, apoi căderea neaşteptată şi îngrozitoare, după care urmau hohote de râs susţinute de agitaţia unei cămăşuţe de noapte, scurte şi vărgate cu roşu şi albastru, şi prefăcutul leşin, drept pedeapsă. Scena aceasta făcea de fiecare dată pe Peter să râdă în hohote, dar Moore ca întotdeauna, nu era în stare să guste în întregime hazul pe care-l făcea el. Se plictisi repede şi pentru a întrebuinţa propriile sale cuvinte, porunci „să înceteze”.

În timpul acesta în aerul proaspăt al dimineţii se simţi miros ispititor de slănină prăjită şi imediat după aceea gongul lovit cu energie de Netta, se auzi chemându-i la

masă.

— Ei haide, dă-te jos băiete şi îmbracă-te, zise Moore. Apoi, după ce mai căscă odată, coborî şi el din pat şi începu să se îmbrace repede; peste câteva clipe coborî în urma fiului său la parter.

Peter şi Lucy erau aşezaţi la masă, dar Anna nu apăruse încă; uzând de prerogativele inerente unul invitat, aştepta să-i aducă „tava cu mâncare” la pat şi apoi să meargă mai târziu, dacă în general va merge, la biserică şi să asculte al doilea serviciu divin.

Astfel cei trei membri ai familiei luară masa împreună. Lumina limpede a dimineţii intra pe fereastră şi tremura pe obrazul candid al lui Lucy, revelând energia ce se ascundea în adâncul ochilor ei, vigoarea stăpânită din mişcările liniştite ale mâinilor, o vigoare cu care părea că se străduieşte să-i ţină pe toţi laolaltă într-o unire caldă şi mistică. Sentimentul acesta de unitate îi făcea întotdeauna plăcere şi îi fortifica încrederea calmă cu care înfrunta lumea. Ceva mai târziu, în drumul spre biserică, cu Peter între ei, ţinându-l fiecare de mână şi făcând astfel legătura între ei trei, se simţi din nou înfiorată de aceeaşi emoţie caldă, de aceeaşi confirmare dureroasă a posesiunii care aproape îi tăia respiraţia. Nu e mai bine, îşi zicea ea, să te scoli de dimineaţă, să te îmbraci cuviincios şi să pleci la biserică, aşa cum se cade să facă o familie respectabilă, în loc să trândăveşti în pat şi să faci glume răutăcioase pe socoteala religiei Dacă purtarea aceasta este pe gustul Annei, n-are decât să continue. Ea nu va proceda niciodată în felul acesta şi atâta timp cât va mai trăi, nu va admite să procedeze nici Frank.

După terminarea slujbei, când ajunseră pe marginea golfului, se opri şi le spuse:

— Tu şi Peter veţi face o plimbare împreună, înainte de a vă întoarce la masă. Eu voi fi foarte ocupată cu pregătirile de astă-searâ.

— Nu prea mă interesează plimbarea, murmură el.

Prefer să mă întorc acasă împreună cu tine.

— Nu, Frank, stărui ea. Aş vrea să vă plimbaţi puţin amândoi în aer liber. Vă va face bine.

— Haide tată, stărui Peter, trăgându-l cu putere de mână, ne vom duce să culegem castane în pădurea de la Gilston.

Moore nu mai zise nimic şi Lucy, după ce îndreptă cravata lui Peter, rămase un moment nemişcată, cu zâmbetul pe buze şi se uită după el cum se depărtează împreună. Evident, era un zâmbet de posesiune şi acesta, dar de astă dată în zâmbetul ei parcă s-ar fi ascuns ceva grav, ca şi când şi-ar fi dat seama cât de mult înseamnă pentru ea cei doi… Frank şi fiul lui Frank. Întorcându-se în loc, apucă încet spre casă.

Când afirmase că va fi foarte ocupată, spusese adevărul, deoarece trebuia să pregătească dinainte cina pentru seara aceasta. La amiază, cum spusese, vor mânca ceva mai de mântuială, dar cina din seara aceea va compensa masa simplă din timpul zilei. Nu pentru că scopul activităţii ei la bucătărie ar fi fost exclusiv pregătirea unei mese copioase, dar fără să mai ţină seama de prezenţa Annei în casă, luase hotărârea ca astă seară să facă pasul la care se gândea de vreme îndelungată. În scopul acesta invitase pe domnul Lennox şi tot în scopul acesta va trebui să-i ofere o mâncare bună. Pa urmă, când i se va părea că a sosit momentul potrivit, va încerca să vorbească cu el, îl va lua pe neaşteptate şi el fiind un om indulgent şi bine dispus, datorită mesei copioase, cu siguranţă va fi vulnerabil faţă de cererea ei.

Cu siguranţă! Da, intrând şi ieşind mereu din bucătărie, presimţea că planul ei va trebui să reuşească. Constatase de mult că domnul Lenox este foarte binevoitor faţă de ea: primea întotdeauna invitaţiile ei, aproape cu recunoştinţă. Afară de asta. Nu mai era tânăr, îşi pierduse asociatul şi avea intenţia să-şi extindă întreprinderea, importând şi distribuind noul produs. Amănuntul acesta

era fără îndoială foarte favorabil pentru ei şi reprezenta o ocazie unică.

Pe de altă parte, era convinsă că Frank avea tot dreptul la o avansare. Trecuse vreme îndelungată de când lucra în calitate de salariat – un salariu fără îndoială mulţumitor, dar în orice caz numai salariu – şi sosise timpul când ar fi trebuit să facă şi el un pas înainte. Planurile ei în legătură cu viitorul lui Frank pretindeau numaidecât acest pas şi datorită hotărârii ei de acum, era convinsă că va reuşi să-l facă. Avea de gând să ceară domnului Lennox să acorde lui Frank o participare la întreprinderea sa. Şi de ce să nu-i ceară? Este cât se poate de firesc. Zece ani la rând Frank a lucrat ca agent comercial al firmei. În orice caz el va fi dispus să plătească această participaţie în bani gata. E adevărat că suma de care dispuneau ei astăzi, era foarte modestă – se îmbujoră în obraji când se gândi cât este de modestă – dar diferenţa o va putea plăti treptat. Eventual va trebui să-l ajute şi Richard cu o sumă de bani, căci n-ar avea de suportat niciun risc de pe urma acestei afaceri. Esenţialul era să obţină asentimentul domnului Lennox şi presimţea că procedând cu tot tactul necesar, astă-seară, va reuşi să obţină această aprobare.

Lennox, Galton & Moore – sau mai simplu: Lennox & Moore... cât de bine sună în felul acesta. Richard va rămâne înspăimântat când îi va spune; Anna va căsca ochii şi Frank îşi va da seama mai limpede de dragostea, de devotamentul şi de valoarea soţiei sale. Încercă să zâmbească, gândindu-se la vanitatea ei proprie. Dar chiar în zâmbetul acesta al ei se ascundea o voinţă neînfrântă.

Şi cât ai clipi, dispoziţia ei se schimbă; veselia şi mulţumirea începură să i se desfăşoare în acelaşi ritm cu gândurile îndrăzneţe.

La masă, datorită îndemânării ei mai presus de orice îndoială, mâncarea fu mai bună decât se aşteptase chiar ea şi rămase extrem de mulţumită. Parcă nu mai era ea, văzând entuziasmul cu care vorbea şi încerca să facă

tuturor pe plac. Făcea mici glume neaşteptate şi răspunsurile pe care le dădea, erau pline de veselie. Faţă de Anna încercă să fie amabilă, poate puţin cam ostentativ de amabilă şi uitându-se la ea peste masă, ochii strălucitori ai lui Lucy parcă ar fi vrut să-i spună: „Încearcă să fii şi tu tot atât de veselă ca şi mine, dacă poţi!” Renunţând deocamdată la gândurile ei caraghioase, începu să descrie pe Eva, aşa cum a găsit-o zăcând între perne, descriere care făcu şi pe Moore să râdă.

— Ce te face să fii atât de exuberantă? întrebă el şi-i aruncă o privire plină de înţeles.

— Ai răbdare şi vei vedea.

Aceasta era fraza ei favorită, care indica priceperea ei de a pune lucrurile la cale, de a le organiza şi a-i lua prin surprindere. Din fire nu-i plăcea să facă pe misterioasa, dar de astă dată îşi propusese să nu divulge dinainte planul ce-l avea, deoarece fără îndoială, confidenţele ei ar fi dat ocazia la discuţii şi dezaprobare.

— Tu eşti în stare să devii extrem de caraghioasă, mamă, când eşti bine dispusă, declară Peter.

— Mi se pare că a dat de ceva bani, zise Anna adresându-se lui Frank, sau ne pregăteşte ceva important.

— Vei rămâne mirată, declară Lucy pe un ton aproape provocator.

După ce se ridicară de la masă, le spuse că ar vrea să se odihnească – amănunt care nu intra în obiceiul ei – dar ţinea ca astă seară să fie în formă, aşa că se retrase în camera ei. De la fereastra odăii văzu pe Peter alergând într-un suflet spre cala lui Bowie, unde Dave lucra pe puntea şalupei Eagle... cu toate că era duminică, la nevoie şalupa trebuia să fie gata ca să facă un drum până în cealaltă parte a golfului. Fără să vrea, fruntea i se întunecă. Absenţa din casă a lui Peter, presupunea în mod implicit că Frank şi Anna au rămas singuri. Nu face nimic! Preocupată numai de planurile ei, refuza să se

gândească deocamdată la alte amănunte. După ce-şi scoase rochia, se întinse pe pat şi închise ochii.

Epuizată de zbuciumul nopţii trecute pe care o petrecuse zvârcolindu-se în pat, nu se trezi decât târziu în timpul după-amiezii. Razele soarelui băteau aproape orizontal pe bucheţelele de miosotis ale tapetului de pe perete. Aruncând o privire spre ceasornic, constată că mai are timp de ajuns. Câteva clipe rămase nemişcată, stăpânită de un sentiment de irealitate: să se trezească din somn în plină zi, la această oră, fiind singură în cameră. Dar încercă să-şi alunge toropeala. Se îmbrăcă încet şi cu mare grijă şi-şi făcu o pieptănătură care s-o avantajeze. Înviorată şi liniştită, gata să facă orice în interesul lui Frank, coborî la parter unde împreună cu Netta făcu o ultimă inspecţie mesei de pe care „nu lipsea nici cel puţin o linguriţă”, cum spunea Netta, cu convingere.

La orele şase se auzi soneria de la intrare. Aşteptase nerăbdătoare şi ca să se liniştească, făcuse o nouă investigaţie amănunţită prin sufragerie, aşa că de astă dată, în cinstea evenimentului, ieşi ca să deschidă.

— Poftim înăuntru domnule Lennox, zise ea mulţumită. Ştiam dinainte că trebuie să fii dumneata. Dă-mi voie să-ţi ajut să-ţi scoţi haina. Cum te mai simţi domnule Lennox?

Un surâs amabil făcu să-i tresară mustaţa şi i se văzură dinţii falşi, de culoare gălbuie.

— Eh, ce să zic, nu tocmai prost, răspunse el prevăzător, ceea ce ar fi vrut să spună, că se simte extrem de bine. Dar mi se pare că mă simt mult mai bine, imediat ce am ocazia să te văd pe dumneata.

Se uită la el şi zâmbi. Începutul părea desăvârşit.

— Noi doi ne-am înţeles întotdeauna foarte bine, răspunse ea pe un ton de intimitate sfioasă; în vestibulul acesta atât de îngust şi de mic, era un fel de intimitate caracteristică, iar interiorul lui părea şi mai redus, datorită paltonului uriaş pe care-l dezbrăcase şi acum

atârna în cuier. – Da, aşa este, noi ne-am înţeles întotdeauna, declară el frecându-şi mâinile repede una de alta.

Afirmaţia asta era adevărată. Ţinea la Lucy într-un fel al său propriu. „E frumoasă ca o floare” îşi zicea el de multe ori, „o adevărată podoabă”. Îi dădu braţul şi intrară împreună în salon, unde aşteptau ceilalţi.

— Peter! zise ea numaidecât. Ridică-te fiul meu şi oferă fotoliul acesta domnului Lennox.

— Mulţumesc. Mulţumesc, nu ţin să stau prea aproape de foc. Scaunul acesta de aici va fi foarte bun pentru mine.

Încercă să-i instalez cât mai confortabil, pe urmă cu mult tact începu să vorbească despre subiecte banale, căci era prea prevăzătoare şi nu voia să se repeadă orbeşte şi imediat spre obstacolul ce avea de gând să-i treacă. Procedeul acesta nu intra în tactica ei. La orele şase jumătate totul mergea de minune: Peter se purta ireproşabil, Frank discuta politicos, Anna stătea liniştită, aşa că se ridică.

— Acum, declară ea, nu fără entuziasm, mă duc să prepar cafeaua cu mâna mea. Ştiu exact, domnule Lennox, cum trebuie să fie preparată, ca să vă placă. Cuvintele acestea de măgulire ale ei erau exagerate, dar deşi ştia că sunt exagerate îşi zicea că scopul urmărit de ea justifică mijloacele pe care le întrebuinţează.

În bucătărie îşi dădu silinţa să prepare în mod special cafeaua, şi în scopul acesta avu nevoie de zece minute, iar la urmă cu obrazul aprins de căldura plitei, ieşi în hol şi bătu gongul, apoi trecu în sufragerie, unde în calitate de stăpână a casei, îi aşteptă ca să-i primească de cum vor intra.

Supeul – banchetul acesta de care lega atâtea speranţe – începu sub auspicii favorabile şi marcat de o notă de armonie. Bucatele erau delicioase. Se servi o limbă rece foarte gustoasă, o friptură de pui tot rece, cu o salată delicioasă, după care urmă plăcintă preparată cu murele

aduse de la Ardmore şi brânză Dunlop, de prima calitate. Văzând bucatele de pe masă, privirile lui Lennox se îmblânziră şi mai mult şi depărtându-şi genunchii unul de altul, îşi prinse şervetul deasupra nasturelui al doilea de la jiletcă.

— Pe cinstea mea! exclamă, el şi se uită cu admiraţie la Lucy. Atât fu tot ce spuse, dar era de ajuns.

— Mai vrei o bucăţică de pui, Anna? întrebă Moore tăind friptura, şi-i întinse o felie groasă şi albă de piept. Cuţitul ca întotdeauna, nu taie nici de astă dată, murmură el printre dinţi. Tăiatul fripturii îl plictisea din cale afară.

— Oferă şi domnului Lennox o bucată de friptură, zise Lucy adresându-i-se lui Frank; cealaltă jumătate de piept.

— Eu prefer limba afumată, declară Lennox, întingând muştarul cu cuţitul. Mai bine luaţi-o dumneavoastră.

— Eu m-am servit, se grăbi ea să-i răspundă; astă seară toată atenţia îi era concentrată asupra invitatului ei: înainte de orice, vă rog să vă gândiţi numai la dumneavoastră.

— Nu e de mirare că din când în când îmi face plăcere să vin pe la dumneavoastră, declară el cu înţeles, sorbind zgomotos din ceaşca de cafea, apoi ştergându-şi mustaţa, se adresă Annei: ai luat vreo hotărâre în legătură cu data plecării dumitale?

Anna zâmbi. Nu cumva ea observase tonul provocator întrebuinţat de Lucy în timpul prânzului? Presimţind „ce se prepară”, poate în această seară avea de gând să se distreze puţin în felul ei liniştit şi ironic? În orice caz atitudinea ei faţă de Lennox era de o amabilitate neobişnuită şi în general mult mai provocatoare decât până acum.

— Îmi face plăcere şi sunt încântată de această desprindere, răspunse ea ridicând ochii spre el.

— N-are nevoie să se grăbească, interveni Moore. Poate sta la noi cât va dori.

Lucy lăsă ceaşca din mână şi se uită peste masă la Frank.

— Dragă Frank, eu sunt de părere să nu ne amestecăm în intenţiile pe care le are Anna, declară ea cu glasul liniştit. Probabil are anumite planuri.

— O, nu am niciun fel de planuri, răspunse Anna cu amabilitate şi când dădu din cap, lumina lămpii străluci în părul ei lucios şi negru. De altfel eu nu fac niciodată planuri, ci procedez aşa cum îmi convine.

— Dumneata eşti o femeie tânără, cu concepţii foarte moderne, declară Lennox cu politeţe.

— Acesta vrea să fie un compliment? murmură ea, ca şi când ar fi vrut să se adreseze numai lui.

— N-aş vrea să afirm că nu este, răspunse Lennox, uitându-se la ea dintr-o parte şi pe deasupra şervetului. Dar se vede destul de limpede că dumneata judeci viaţa numai prin partea ei plăcută.

— Acesta este amănuntul asupra căruia părerile mele şi ale Annei se deosebesc, interveni Lucy, luând o atitudine indiferentă, deşi se simţea nemulţumită de intimitatea aceasta dintre Anna şi Lennox. Eu prefer să am un scop anume, şi îmi place ca să lucrez, pentru a-l putea realiza. Cred că nu aş fi în stare să stau Indiferentă şi să mă uit cum mă duce curentul vieţii.

— Cu toate acestea este plăcut, răspunse Anna, pe buze cu o umbră de zâmbet liniştit, să primeşti viaţa aşa cum ţi se oferă. Dacă-ţi propteşti capul în piept şi te repezi spre ea, te expui ca într-o bună zi, să nimereşti cu capul într-un perete. Tu ce părere ai Frank? Ţie îţi face plăcere să te zbaţi, pentru a face numaidecât ceva şi se uită spre Moore care stătea cu ochii plecaţi în farfurie.

— Nu ştiu ce să zic, răspunse el stânjenit. Cred că eu sunt ca majoritatea oamenilor. Nu găsesc în muncă nimic ce ar putea să fie mai preţios, decât ceea ce se găseşte în restul lucrurilor ce ţi le oferă viaţa. Oamenii muncesc, pentru că sunt obligaţi să muncească şi nu pentru că le-ar face plăcere.

În fruntea mesei, Lucy simţi cum i se înţepeneşte trupul. Nu cumva e nebun, de vorbeşte în felul acesta de

faţă cu domnul Lennox, şi tocmai astă seară!

— Ce prostii vorbeşti, Frank, exclamă ea, încercând să-şi ascundă nemulţumirea sub o prefăcută veselie. Pe tine te pasionează ocupaţia pe care o ai. Nimeni nu poate fi mai conştient de acest amănunt, decât sunt eu. Abia acum câteva zile, îmi spuneai, cât de mult te pasionează afacerile şi ce ocazii strălucite ţi se oferă.

— Lucy, cred că ar trebui să intri şi tu în afaceri, interveni Anna cu glasul blând, deoarece constat că eşti foarte entuziasmată.

Lennox începu să râdă şi întinse ceaşca goală spre ea.

— Are toată dreptatea, declară el pe neaşteptate, adresându-se lui Lucy. Dumneata ai toate calităţile pentru a putea intra în afaceri. Da, cred cu toată convingerea, că dumneata ai îndeplini mult mai bine obligaţiile ce le are soţul dumitale, apoi încercă să îmblânzească această afirmaţie, adăugând în glumă: dacă se va întâmpla să te ispitească slujba lui... n-ai decât să-mi dai de ştire.

Se aprinse în obraji, presimţind că cine ştie din ce motive, provocate de observaţia inoportună făcută de Anna, toată strategia ei de până acum se întorcea împotriva ei. Exact în clipa când dorea cu atâta ardoare, să convingă pe domnul Lennox de calităţile neîndoielnice ale soţului ei, iată că el încearcă să se deprecieze şi să supraestimeze în mod prostesc pe ale ei. Situaţia i se părea intolerabilă. Înţelese imediat că îi va scăpa ocazia ce i se oferă şi-şi dădu seama că ar fi inutil să renunţe la ceea ce avea de gând, ca să revină mai târziu cu aceeaşi propunere. Ocazia se ivi acum aici, se oferise singură şi va trebui să profite imediat de ea, înainte de a o scăpa în mod definitiv.

Respiră adânc, îşi adună tot curajul, fără să bage de seamă strălucirea ironică din privirile Annei care o urmărea.

— Aş fi vrut să vorbesc cu dumneavoastră, domnule Lennox, tocmai despre acest amănunt, în legătură cu slujba lui Frank, spuse ea dintr-o răsuflare.

— Despre slujba lui Frank, repetă el şi se uită la ea întrebător, şi cu coada ochiului. Ce anume?

— Am aflat că aveţi intenţia să extindeţi afacerea. Păru că ezită, dar continuă cu încăpăţânare: ştiu că plănuiţi extinderea afacerilor dumneavoastră, şi m-am gândit că poate veţi avea nevoie de cineva, care să va ajute la lucrările suplimentare ce se vor impune odată cu această extindere.

Urmă o lungă tăcere; simţi că toţi se uită la ea. În aceeaşi clipă Anna interveni şi întinzând repede mâinile, întrebă:

— Aţi terminat cafeaua, domnule Lennox? Nu doriţi să vă mai dau o ceaşcă?

— Ba da, răspunse Lennox cu îndoială. Mulţumesc frumos.

Lucy întinse mâna cu indiferenţă şi luă ceaşca.

— V-aţi gândit şi dumneavoastră la acest amănunt, domnule Lennox, stărui ea cu încăpăţânare, având în vedere situaţia ce se va crea, după extinderea afacerilor dumneavoastră?

— De, răspunse domnul Lennox luând cu multă grijă o bucată de şuncă, nu sunt tocmai sigur în privinţa extinderii afacerilor. Mi-am propus să reduc deocamdată afacerile pe care le fac în Irlanda. Se opri şi lăsă furculiţa din mână: afară de asta eu nu mai sunt atât de tânăr, cum eram altădată.

Lucy se plecă spre el, îl privi cu ochii gravi şi rugători şi începu să respire nerăbdătoare.

— Tocmai acesta este motivul pentru care m-am gândit că veţi dori – se bâlbâî puţin dar merse înainte – veţi dori să acordaţi lui Frank o avansare... sau o mică participaţie în întreprindere. Reuşi să pronunţe cuvintele ce şi le propusese şi acum constată că el o examinează cu atenţie, apoi îi răspunse:

— Ei bine, exclamă el într-un târziu, constat că nu-ţi lipseşte îndrăzneala, stimată doamnă.

La celălalt capăt al mesei, Moore începu să se frământe

neliniştit. Obrazul îi ardea ca o flacără şi se simţea grozav de stingherit.

— Cred că nu e momentul să discutăm acum despre aşa ceva, declară el pe neaşteptate. Mai bine să terminăm cu masa.

— N-aţi vrea să faceţi o încercare, domnule Lennox, continuă Lucy fără să dea atenţie soţului ei, dar simţindu-şi buzele uscate. Sunt convinsă că nu veţi avea motive să vă pară rău şi vă făgăduiesc, da, vă făgăduiesc solemn că nu veţi avea aceste motive.

Întoarse capul din faţa ochilor ei stăruitori şi de un albastru profund, şi se uită la Anna care continua să zâmbească într-un fel neobişnuit.

— Ce zici de asta? o întrebă el mai mult în glumă. Să pui o astfel de întrebare unui bărbat, după ce l-ai invitat la masă...

Anna ridică ochii mari spre el şi-l privi îndelung, ca şi când i-ar fi părut rău că se găseşte într-o situaţie atât de dificilă.

— Sunt convinsă, domnule Lennox, că deocamdată nu sunteţi dispus să discutaţi chestiuni de afaceri, zise ea cu glasul blând. În orice caz nu în timpul mesei şi mai ales într-o duminică.

Lucy făcu o mişcare impulsivă, ca şi când s-ar fi supărat, dar se stăpâni numaidecât. Privirile ochilor străfulgerară pe Anna, dar reculegându-se, încercă să nu ţină seama de cuvintele ei şi se adresă lui Lennox:

— Ar fi şi pentru dumneavoastră un avantaj, să aveţi un asociat. Şi sunt convinsă că fratele meu ar fi dispus să avanseze suma ce va fi necesară.

— Bine Frank, începu Anna şi făcând ochii mari se întoarse mirată spre Moore. Parcă spuneai?... Înţeleg că tu nu eşti de acord, fără îndoială nu poţi fii de acord.

Moore tresări şi obrazul continua să-i ardă ca o flacără. Ce fel de om poate fi bărbatul care este de acord, ca soţia sa să intervină pentru avansarea lui? Şi în acelaşi timp, de faţă cu Anna! Procedeul acesta îl făcea să treacă drept

un funcţionar leneş, incapabil şi tâmpit. Abia azi dimineaţă luase o hotărâre, ca în casă să-şi păstreze demnitatea ce i se cuvine. Uitându-se nemulţumit la Lucy, declară:

— Pentru mine toată afacerea aceasta este o noutate. Nu port nicio răspundere pentru motivul că această chestiune a fost adusă în discuţie.

— În cazul acesta, să renunţăm deocamdată la ea, încuviinţă Lennox şi începu să râdă cu înţeles. Să nu mai vorbim despre afacerea asta, dar probabil... ne vom mai gândi la ea.

Lucy păli şi începu să respire cu greutate. Presimţea în mod instinctiv că Anna încearcă să i se împotrivească şi gândul acesta o determină să lupte din toate puterile.

— De ce să nu limpezim această chestiune chiar acum? Faptul că suntem la cină într-o duminică seara, nu vă împiedică să-mi răspundeţi „da” sau „nu”.

— De, răspunse el, întorcându-se repede sprea ea, mi se pare, acesta este motivul pentru care m-ai invitat astă seară?

Auzind cuvintele lui necruţătoare, tresări, presimţind că în realitate acesta este adevărul, dar rămase convinsă, că el nu ar fi pronunţat aceste cuvinte dacă n-ar fi intervenit Anna între ei. Încercă să nu se trădeze.

— Dumneata, domnule Lennox ne cunoşti de multă vreme, continuă ea cu glasul liniştit şi silindu-se să zâmbească, şi s-au împlinit zece ani de când Frank lucrează pentru firma dumitale. Cred că amănuntul acesta merită să fie luat în consideraţie. Te rog să te mai gândeşti la el.

Lăsă din nou furculiţa din mână şi-şi mângâie barba cârlionţată. Se vedea limpede că nu se simte în largul lui.

— Nu cred că ar putea să fie vorba despre un „da” sau „nu”, declară el cu sfială, ci de ceva mult mai important. Eu nu sunt omul care s-ar putea împăca atât de uşor, cu schimbările grăbite şi radicale.

Anna interveni din nou, cu glasul ei cumpănit:

— În cazul când vă gândiţi la vreo schimbare, nu credeţi că ar fi bine să încredinţaţi lui Frank conducerea sucursalei din Belfast? Rândul trecut, când a lucrat la această sucursală, a reuşit destul de bine, iar omul pe care-l aveţi acolo, nu valorează prea mult.

Lucy ridică fruntea cu mândrie: asta e prea mult! Anna se amestecă în acestă chestiune şi căută să modifice rezultatul urmărit de ea, sfătuind pe Lennox să acorde lui Frank această avansare caraghioasă – sucursala care aproape nu era cu nimic mai bună decât slujba pe care o avea acum – îi venea să-şi iasă din minţi.

Simţi din nou acelaşi impuls, impulsul de a pronunţa un cuvânt jignitor, de a face un gest violent şi neobişnuit. Ce o interesează pe Anna, de se amestecă în felul acesta inadmisibil şi prostesc? Nu se mai putea stăpâni, îşi desprinse privirea de pe obrazul lui Lennox şi uitându-se fix la ea, îi spuse cu glasul tremurând:

— Anna, cred că pe tine această chestiune nu te interesează câtuşi de puţin. Afară de asta, eu nu ţin să plec în Irlanda.

— Este o regiune destul de plăcută, te rog să mă crezi, răspunse Anna cu amabilitate. Plouă mult, dar ploaia face ca totul să fie verde. Pe cinstea mea, ar trebui să te duci acolo şi să vezi câmpurile de trifoi.

Ingeniozitatea aceasta a ei i se părea diabolică.

— Aşa ceva nu este pentru noi, ripostă Lucy, respirând repede, gata să-i dea un răspuns furios. Aşa ceva se potriveşte probabil cu dumneata. Fără îndoială că dumneata ai avut ocazia să te distrezi foarte bine la Belfast... În consecinţă ai toate motivele să-ţi placă acest oraş.

— Da, s-ar putea să am, răspunse Anna îngândurată.

— Vreun motiv pur personal, probabil?

— Cine ştie, răspunse Anna fără să clipească.’

Urmă o clipă de tăcere grea, în timpul căreia Lennox ridică ochii în tavan şi Moore se uită întunecat la jocul flăcărilor din cămin. Părea că armonia serii fusese

tulburată.

— Nu ştiu dacă mă înţelegeţi, începu Lennox – care avusese timpul necesar să se poată reculerge – eu am felul meu de a lucra. Dacă încerci să cunoşti pe toată lumea, înseamnă că nu cunoşti pe nimeni. Rezultatul este o confuzie totală.

Urmă o tăcere lungă în timpul căreia Lucy îşi simţi bătăile îndurerate ale inimii.

Confuzie totală! Şi adineauri era gata să se declare de acord. Presimţea că acesta este adevărul. Dar acum după intervenţia insolentă a Annei devenise dintr-o dată ostil, şi s-ar putea ca luni întregi de aici înainte să rămână ostil, intolerant şi inaccesibil, pentru o astfel de eventualitate. Era furioasă că strategia ei era zădărnicită, înlăturată şi fărâmiţată tocmai de Anna!

— Mai dă-mi puţină cafea, zise Moore, nemulţumit. Mi s-a uscat gâtul.

Lucy ezită. Apoi întinse mâna şi-i luă ceaşca; bruscheţea şi nemulţumirea latentă a cuvintelor lui o jigneau. Ca şi când în realitate ar fi avut ea vreo vină. Urmă un timp de tăcere chinuitoare, trăsăturile obrazului îi deveniră rigide şi ardea din cauza dragostei ei rănite.

— Astăzi după-amiază Dave m-a luat pe Eagle, îndrăzni Peter să spună într-un târziu; el nu bănuia decât foarte vag tensiunea dimprejurul său, dar nimeni nu dădu atenţie cuvintelor lui.

— Care este motivul că Netta a pus atâta zahăr în tortul acesta? se auzi glasul nemulţumit al lui Moore. Aproape nu se mai poate mânca.

— Tortul l-am făcut chiar eu, răspunse Lucy, cu glasul rece, în care se simţi un tremur uşor.

— Eu îl găsesc foarte bun, se grăbi Lennox să răspundă. Este delicios.

Moore începu să se frământe pe scaun; nu se gândise că tortul ar putea să fie făcut de soţia sa, căci de obicei îl făcea Netta. Anna nu zise nimic ci muşcă dintr-un pesmet, ca şi când ar fi fost apucată de o veselie

neînţeleasă. Urmă o pauză foarte lungă, apoi Lennox îşi drese glasul şi întinse farfuria.

— În orice caz, eu v-aş ruga să-mi mai daţi o felie, zise el împăciuitor. Tortul este foarte gustos.

— E foarte plăcut să constaţi că ai poftă de mâncare, declară Anna, tot atât de politicoasă cum ar fi fost şi Polly.

Îi mai servi o felie şi Lennox termină cel din urmă, apoi luă atitudinea unui om căruia i-a făcut plăcere mâncarea chiar în situaţia în care se găsea. Uitându-se la el cu atenţie, Lucy constată buna lui dispoziţie faţă de ea şi se gândi la ce ar fi putut să obţină, dacă nu s-ar fi produs intolerabila intervenţie a Annei. Gândul acesta o nemulţumea şi fără să-şi dea seama, începu să frământa în farfurie prăjitura pe care nici n-o gustase. Vreme îndelungată niciunul dintre ei nu mai spuse nimic; într-un târziu Lennox se mişcă pe scaun, gata să se ridice.

— A sosit timpul să plec, zise el, netezindu-şi jiletca Am venit devreme, ştiind că va trebui să plec devreme.

Nu încercă să-l reţină şi nici nu protesta, dar ridicându-se în picioare, simţi cât de fals era pretextul invocat de el.

— Te voi însoţi şi eu până la poartă, declară Moore.

— Mi-ar face plăcere să ies şi eu puţin la aer, zise Anna îngândurată. Noaptea este foarte frumoasă.

Lucy simţi că sângele îi fuge din nou din obraz, că Lennox se uită la ea şi că un val copleşitor de furie pune stăpânire pe ea. Ea nu se putea oferi să-i însoţească; era tocmai seara când Netta era liberă, prin urmare trebuia să-l culce pe Peter. Prin faţa ochilor simţi cum îi tremură un văl tulbure şi roşu, când îl însoţi până în vestibul.

— Noapte bună şi mulţumesc frumos! zise Lennox şi-i strânse mâna cu căldură, cum avea obiceiul.

Se opri în pragul uşii, cu obrazul aprins, răcorit de boarea de afară şi se uită după ei cum se depărtează în lungul aleii. Apoi fără să vrea, de pe buze îl scăpă un oftat care păru că-i izvorăşte din adâncul fiinţei, şi întorcându-se în loc, intră în casă.

Vasăzică atât era maximul ce putuse realiza. Nimic! Şi Frank – se simţi cuprinsă de amărăciune, gândindu-se la atitudinea lui nedreaptă faţă de ea, care ţinea la avansarea lui mai mult decât oricare altul şi pe care în închipuirea ei o considera drept un fapt împlinit – să vorbească cu ea aşa cum vorbise! Iar Anna, întotdeauna Anna, trebuie să intervină într-un fel atât de suspect şi odios. În intervenţia ei se ascundea un pretext atât de evident, încât îi trezi numaidecât bănuielile. În mijlocul camerei deşarte îşi sprijini fruntea de marginea rece a căminului şi încercă să evoce imaginea acestei femei. Cât de mult o detesta! Indiferenţa gesturilor ei, liniştea atitudinii şi privirile enigmatice ale ochilor îndreptaţi spre Frank! Vorbele ei dulcege, chiar gesturile ei care la început i se păruseră atât de calme şi de fireşti, i se păreau odioase şi ipocrite. Acum, când se uita la Anna, sau se gândea numai la ea, îi era de ajuns ca să-şi simtă trupul înfiorat de scârbă.

Încercând să-şi stăpânesacă pornirile, însoţi pe Peter în camera lui, ridică tacâmurile de pe masă şi după ce duse vasele la bucătărie, se întoarse din nou în odaie. Ştia dinainte că nu trebuie să se gândească la nimic, dar tocmai de aceea se gândea. Gândurile ei, răscolite de revoltă şi supărare, se concentrau mereu asupra umilinţei la care fusese supusă, căci era convinsă că situaţia ei la masă a fost umilitoare. Prăbuşirea planurilor ei, această zădărnicire bruscă a strălucitei strategii pregătite de ea, îi făcea o impresie dureroasă, ca şi când ar fi pierdut ceva şi îi pricinuia o violentă nemulţumire, trezită de toate incidentele tulburi din zilele precedente.

Care este motivul pentru care Anna a întârziat să se amestece într-un fel atât de perfid şi intorelabil, în chestiuni care interesau exclusiv pe Frank! Anna nu avea niciun drept să determine viitorul lui. Fără îndoială în atitudinea ei se ascundea ceva, ce ea va trebui să descopere. Dorea din toate puterile să găsească o soluţie corespunzătoare pentru această problemă suspectă şi

chinuitoare.

Gândurile i se întoarseră înapoi şi încercă să reconstituie din diverse amănunte o dovadă, o explicaţie evidentă care să justifice atitudinea Annei: luă o privire de colo, un cuvânt de dincolo, orice amănunt posibil, pe care le amestecă împreună şi din care încercă să cristalizeze elementele temerilor ei. Ştiindu-se pe sine impecabilă, în mod implicit bănuia că vina trebuie să fie a Annei. Fiind convinsă că propria ei atitudine a fost ireproşabilă, în mod implicit motivele care determinau atitudinea Annei, trebuiau să fie contrare propriilor ei motive. Dar afară de asta în urechile ei nu răsuna însă ecoul acela dureros din trecut. Şi fără să vrea, începu să se gândească la durerosul episod din viaţa ei, încercând să-l precizeze amănuntele şi să evoce până şi imaginea copilului aceluia – fără nume şi demult mort – despre care ştia că Anna a fost mama lui. Fără să ştie de ce, începu să înţeleagă că între misterul naşterii acestui copil nelegitim şi între propria ei perplexitate, trebuie să fie o vagă şi indirectă legătură sau în cazul cel mai rău, datorită unei inconştiente asociaţii de idei şi unui instinct obscur de apropiere, în subconştientul ei aceste două amănunte reprezentau un tot nedespărţit de care nu putea să-şi dea deocamdată seama. Cel puţin dacă ar cunoaşte câteva amănunte în legătură cu acest episod din viaţa Annei; cunoscându-le poate şi-ar putea explica purtarea ei şi ar înţelege-o mai uşor. Înţelegând pe Anna, n-ar însemna oare că ar putea înţelege şi atitudinea ei faţă de Frank? Anna şi Frank... Gândurile i se întorceau mereu înapoi spre această enigmă indisolubilă: împerecherea dintre aceste două nume o nemulţumea, cu atât mai mult, cu cât nu era în stare să găsească justificarea apropierii ei.

Tresări pe neaşteptate, când auzi deschizându-se uşa de la intrare şi glasul lor în vestibul. Obrazul i se contractă şi deveni rigid, când văzu pe Frank că intră singur în cameră.

— Ei bine draga mea, începu el cu glasul stăpânit, ai

reuşit astă seară să mă pui într-o situaţie ridicolă. Şi fără niciun motiv.

Buzele i se contractară. Faptul că el, după ce de conivenţă cu Anna provocase înfrângerea ei, vine şi o acuză pe ea, i se părea absurd pentru a mai încerca să justifice felul în care a procedat.

— Te-ai făcut singur ridicol, ţipă ea. Sunt convinsă că Lennox ţi-ar fi satisfăcut cererea, şi că aş fi reuşit să obţin de la el această concesie. Apoi făcând un gest de deznădejde cu mâinile, adăugă: cred că avansarea ta ne-ar fi fost de mare folos.

— Crezi că este numaidecât nevoie, ca tu să te amesteci în aşa ceva? Să nu-ţi închipui niciun moment că ai fi în stare să-l determini să-ţi satisfacă dorinţa. În acelaşi timp te rog, să nu-ţi închipui că vei putea să mă duci şi pe mine toată viaţa de nas!

— Nu este adevărat Frank! protestă ea cu toată convingerea. Ştii foarte bine că nu este adevărta! Eu nu urmăresc decât ceea ce este în interesul tău şi spre binele tău.

— Spre binele meu! repetă el batjocoritor. Toată lumea îşi dă seama, că încerci să mă tiranizezi. Până şi Anna.

— Anna! ţipă ea cu glasul tremurând de revoltă.

— Da, Anna! Şi pentru că am ajuns aici, cred că este cazul să te rog să fii mai politicoasă. De un timp încoace eşti neobişnuit de brutală cu ea. Nu uita că este vara mea.

— Vară-ta! repetă ea cu glasul tremurând. Ştii că-mi placi. Nu cumva pentru tine este mai importantă decât soţia ta?

Scoase o ţigară şi şi-o aprinse, uitându-se mereu la ea. Apoi aruncând chibritul stins în focul din vatră, îi răspunse nemulţumit.

— Mi se pare că ţi-am spus, că te rog să fii politicoasă faţă de ea.

Prefăcându-se că nu l-a auzit ce spune, se întoarse spre el cu ochii scăpărând scântei:

— Îţi voi pune o simplă întrebare: care este motivul pentru care te dai în vânt după Anna?

Ridică fruntea nemulţumit şi se întoarse spre ea.

— Ce naiba te-a apucat de câteva zile încoace? Nu sunt băgat la stăpân, de mă descoşi în felul acesta?

— Te descos! exclamă ea revoltată. Ştii foarte bine că nu e vorba de aşa ceva. Este o întrebare pe care ţi-am pus-o cu toată sinceritatea.

— Ia mai slăbeşte-mă cu întrebările tale, puse cu toată sinceritatea! ripostă el supărat. Te rog să-ţi păstrezi întrebările puse cu toată sinceritatea numai pentru tine şi nu te mai ţine de capul meu. Sunt ani de zile de când mă pisezi în felul acesta. Cred că ceea ce spun eu acum este destul de limpede.

Auzindu-i vorbele acestea lipsite de cumpăt, ochii i se aprinseră de nemulţumire, dar ceva parcă o îndemnă să-i răspundă cu glasul sugrumat:

— Frank, cred că faţă de tine am procedat întotdeauna corect. Îmi închipui că tu vei şti mai bine decât oricare altul, dacă ai fost sau n-ai fost fericit alături de mine.

— Ai dreptate, răspunse el întunecat, eşti o femeie desăvârşită. Când te aud trecând pe lângă mine sau prin camerele casei noastre, mi se pare că aud bătaia aripilor tale de arhanghel.

Nu zise nimic, dar se întoarse spre el cu obrazul mereu aprins şi-i aruncă o privire încărcată de reproşuri. O clipă rămase nemişcată, apoi se întoarse şi apropiindu-se de canapea, cu degetele tremurânde luă broderia şi începu să lucreze, iar el se cufundă într-un mutism întunecat.

Rămaseră amândoi tăcuţi, dar într-un târziu el se ridică în picioare. Fără să vrea, femeia tresări şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Nu cumva – începu ea şi glasul îi tremura de dorinţa de a se împăca – ail nevoie de ceva!

— Mă duc să mă culc, răspunse el. N-am nevoie decât de somn.

Se uită la el consternată.

— Bine Frank, încă nu e ora nouă... şi întinse mâna spre el: haide să ne împăcăm. La urma urmei... noi ne iubim.

— Lasă-mă, protestă el, pentru astă seară mi-a fost de ajuns ce mi-ai făcut, şi ieşi din cameră, înainte ca ea să mai poată adăuga ceva. Rămase nemişcată şi ascultă vreme îndelungată mişcările lui la etaj, care încetară imediat ce se întinse în pat. Se uita cu ochii ficşi, cu privirile rătăcind departe, dincolo de pereţii camerei; supărarea i se topise toată, ştearsă de un neînţeles regret şi-şi simţi sufletul copleşit de o chinuitoare dezamăgire.

Într-un târziu se ridică în picioare şi întoarse ceasornicul de pe consola căminului: toate obligaţiile care de drept aparţineau stăpânului casei, le îndeplini ea. După ce termină, se urcă şi ea la etaj.

Se dezbracă pe întuneric şi se întinse în pat alături de el. Bărbatul nu adormise încă, dar se prefăcea că doarme. Respiraţia lui adâncă nu putea s-o amăgească şi rămase convinsă că se preface, când îi simţi rigiditatea aproape imperceptibilă a trupului întins alături de al ei. Ar fi dorit să-i spună ceva, dar era convinsă că nu-i va spune nimic şi nici ea nu îndrăzni să se expună unui nou răspuns brutal din partea lui. Îşi avea şi ea mândria el. Astfel rămase întinsă alături de el, fără să se mişte, fără să facă niciun semn, cu ochii închişi, ca să se ferească de lumina lunii ce se strecura în cameră, gândindu-se... gândindu-se cu sprâncenele uşor încruntate, pentru a putea înţelege ceva ce căuta mereu să scape din sfera capacităţii ei de înţelegere.

8

Era ferm hotărâtă să limpezească situaţia cu Anna – despre asta nu mai încăpea niciun fel de îndoială; ca termen de atac alesese după-amiaza, când probabil Peter va lipsi de acasă. Va încerca să-şi stăpânească nemulţumirea, să-şi aducă aminte că Anna se găseşte în

casa ei, dar cu toate acestea îi va cere fără niciun înconjur, să şi explice motivul purtării ei de acum. Dar dimineaţa următoare, cu totul pe neaşteptate, Anna plecă la Glasgow ca să facă nişte cumpărături, deci invocarea unui astfel de motiv, indica o intenţie premeditată, ceea ce nu era în firea Annei. Imediat ce terminară cu prânzul de dimineaţă, îi spuse:

— Plec să-mi cumpăr câteva rochii, apoi se ridică imediat de la masă şi plecă la gară, fără niciun fel de entuziasm, ca să ia trenul de orele zece.

Nu făcuse nicio pregătire, plecase calmă şi fără să fi prevenit pe Lucy sau să o roage s-o însoţească.

Nu că Lucy s-ar fi gândit câtuşi de puţin să meargă cu ea; în realitate, deşi plecarea aceasta grăbită îi zădărnicea planurile, o primi cu o uşurare nebănuită. În dimineaţa aceasta îşi simţea capul greu, gândurile îi erau confuze şi tulburate de îndoiala aceasta stranie şi obsedantă. Probabil era mult mai bine că Anna a plecat. Simţea mereu dorinţa destul de intensă generată de ceva ce se lupta în sufletul ei, pentru a ieşi la lumină, ceva din propria ei fiinţă care trebuia să se elibereze, cu riscul unor dureri, pentru a-şi putea găsi liniştea.

Umblând de colo până colo prin casă, cu mişcări aproape ritmice, pentru a aduna lucrurile de care avea Peter nevoie cu ocazia vizitei ce trebuia s-o facă spre sfârşitul săptămânii la Port Doran, se simţea ca şi când ar fi fost străină în mediul obişnuit al vieţii ei de toate zilele. Frământându-se fără încetare, se străduia din toate puterile să-şi lămurească bănuiala, să alunge fantoma care o chinuia fără încetare.

Chiar de la început încercase să se împrietenească cu Anna... amănuntul acesta îl admitea şi ea fără nicio ezitare. O primise cu plăcere în casa ei şi se străduise în toate chiupurile ca să-i fie simpatică. Dar gândindu-se la ceea ce s-a întâmplat până acum, înţelese că chiar din primul moment, când Joe o adusese în casa ei, simţise prezenţa unui uşor nor între ea şi femeia aceasta.

Convingerea de la început, că Anna îi este simpatică, fusese o simplă amăgire, o închipuire, un pretext datorat propriului ei simţ de ospitalitate: Anna nu-i fusese niciodată simpatică, căci deosebirea existentă între ele, era ca între cer şi pământ şi nu avea niciun fel de încredere în ea. Pentru prima dată simţise trezindu-se în sufletul ei această bănuială de neîncredere, în seara aceea când se întoarse de la Ralston şi constatase intimitatea dintre ea şi Frank. Pe urmă încetul cu încetul, piatră, cu piatră, se ridicase această structură de necrezut, probabil o structură confuză, un conglomerat de îndoieli, de bănuială şi neîncredere, dar toate... da, toate se datorau caracterului Annei Gallton şi influenţei exercitate de ea asupra lui Frank. Astfel vizita Annei, pe care o aşteptase cu atâta nerăbdare, la care se gândise cu mulţumire, devenise acum nu mulţumire ci un fel de ameninţare, ceva penibil şi aproape sinistru. Gândindu-se, la toate aceste amănunte, îşi zicea că ea nu poartă nicio răspundere pentru situaţia de acum. Cum ar fi putut ea să poarte răspunderea? Frank era soţul ei şi trăiau mulţumiţi şi împăcaţi împreună. Odată cu sosirea Annei această mulţumire dispăru. Fără îndoială pentru situaţia de acum toată răspunderea cădea în seama Annei. Dar cum s-a putut întâmpla aşa ceva? Îşi muşcă buzele şi încruntând din sprâncene încercă să cerceteze încă o dată linia întortochiată a bănuielilor ei. În cuvinele pronunţate de Joe nu erau oare subînţelesuri ciudate şi nu i se păruse că atitudinea lui Eduard avea o semnificaţie anume? Tot aşa atmosfera neobişnuită din casa parohială, sfiala aproape chinuitoare a domnişoarei Q'Regan... toate acestea se datorau oare numai bunei cuviinţe jignite? Pe urmă atitudinea Annei faţă de Frank, atitudinea lui Frank... tăcerea lui încăpăţânată. Dacă era obligat să tacă, dacă exista ceva ce trebuia să-i ascundă, ea ar fi înţeles imediat. Dar nu avea nimic de ascuns. Absolut nimic şi totuşi îi ascunsese ceea ce se petrecuse în Irlanda şi nu pomenise niciun cuvânt, deşi el fusese

tocmai în timpul acela la Belfast. O, cât de chinuitor i se părea gândul acesta de care nu mai putea scăpa.

Încruntă din nou din sprâncene şi respiră adânc. În închipuirea ei reuşise ca din aceste mici bănuieli şi întrebări fără răspunsuri, să clădească un ciudat edificiu căruia nu-i mai lipsea decât cheia de boltă pentru a fi terminat.

Probabil această cheie de boltă nici nu există şi probabil ea fusese pusă în mişcare numai de gelozie. Deşi se revolta împotriva acestei idei, o examina cu atenţie, înainte de a o alunga cu toată convingerea. Nu, nu putea fi gelozie. Sentimentul acesta se datora unui egoism feroce, ori dragostea ei nu era egoistă. În tot ce făcea, nu era condusă decât de un singur gând: binele lui Frank. Îl cunoştea atât de bine, îl înţelegea atât de mult şi-l iubea atât de profund, încât nu putea admite ca ceva să tulbure fericirea lui şi să împiedice desfăşurarea calmă a vieţii pe care o ducea. Sentimentul acesta nu era gelozie, era loialitate, devotament, bun simţ... da, esenţa sublimă a dragostei ei. Iată ce credea ea, şi de fapt era profund convinsă de temeinicia acestei fericiri.

Bineînţeles, Anna era cu totul altfel. Ea n-avea idealuri, nici ambiţii, nici scopuri determinate şi nici principii. Nenorocitul episod cu copilul, părea că ar vrea să caracterizeze exact atitudinea ei faţă de viaţă. Altfel care ar fi fost motivul că nu s-a căsătorit cu tatăl copilului, pentru a începe o existenţă nouă şi normală? Dar aşa ceva nu era pentru Anna. Cu siguranţă suportase această încercare cu o indiferenţă perversă, ca după aceea să se dovedească mult mai crudă şi mai nepăsătoare faţă de lumea din apropierea ei. Bărbatul fără îndoială fusese un om fără voinţă... – un individ nestatornic şi lipsit de seriozitate – care datorită slăbiciunii lui înnăscute, încercase să scape de obligaţiile ce le avea. Şi Anna la rândul ei îl lăsase să scape. În această clipă i se părea că aude pe Anna spunându-i cu indiferenţă de gheaţă: „În cazul acesta du-te dracului: fă ce vrei, căci mie puţin îmi

pasă!” Era convinsă că aceasta a fost scena desfăşurată între ei.

Dar toate acestea i se păreau atât de false, atât de contrare şi de deosebite felului ei sincer de a vedea lucrurile. Presupunând, de pildă, că ar fi adoptat şi ea aceeaşi conduită faţă de Frank, despre care ştia că este un bărbat nestatornic, uşuratic şi lipsit de măsură, care ar fi fost în cazul acesta viitorul lui şi al ei? Fără îndoială s-ar fi îndreptat spre dezastru.

Oftă şi proptindu-şi genunchiul în sertarul în care aranjase lucrurile lui Peter, îl închise. Apoi reculegându-se imediat, se duse ca să facă ordine în camera Annei. În prag însă se opri şi timp de câteva secunde privirile îi alergară nemulţumite în largul odăii. Dezordinea camerei i se păru respingătoare: patul nefăcut – în cazul când ar fi fost ea invitată, ar fi avut grijă cel puţin să-şi întindă patul – măsuţa de toaletă cu toate lucrurile val vârtej, talpa lucioasă a unui ciorap de mătase atârnat peste marginea unui sertar pe jumătate închis, o cămaşă era aruncată pe jos, mai mare ruşinea... cămaşa Annei expusă în felul acesta – un model foarte elegant şi ispititor, dintr-o ţesătură mult mai fină decât olanda subţire şi albă ce o purta ea – o făcu să simtă o nemulţumire adâncă şi nejustificată. Fără să vrea, în sufletul ei se trezi dorinţa nestăpânită: „O, de ar pleca, şi cât mai degrabă!” Fără îndoială de aici înainte Anna nu va mai întârzia mult. Va pleca, şi ea nu va avea niciun motiv s-o regrete. În această clipă începu să admită şi ea violenţa ostilităţii ce exista între Anna şi ea însăşi.

Cu sprâncenele mereu încruntate începu să facă ordine în cameră. Netta era ocupată la bucătărie, dar abstracţie făcând de aceste obligaţii ale ei, Lucy simţea un îndemn neobişnuit, să facă ea ordine. Presimţea, fără a fi pe deplin conştientă, că ceea ce face ea acum, este un act simbolic: oricât ar vrea Anna să-şi risipească viaţa, Lucy va încerca să şi-o aranjeze pe a ei şi în mod cât mai convenabil.

După ce puse toate lucrurile din cameră la locul lor, adună cele câteva bijuterii – o broşă şi un inel cu opal care rămăseseră răsfirate pe măsuţele din cameră, celelalte bijuterii Anna le luase cu ea – şi vru să le bage în cutioara de pe consola oglinzii. Deschise cutioara de culoare verde, apoi cu totul pe neaşteptate mâna i se opri în aer şi rămase nemişcată. Ochii i se tulburară, trăsăturile obrazului şi întreg trupul îi deveniră rigide, când sa uită la ceva ascuns în această cutioară. Rămase nemişcată, cu ochii speriaţi şi obrazul îi deveni palid ca ceara.

Apoi întinse mâna încet şi scoase ceva din cutie. Era o fotografie – un medalion, căci Anna nu era atât de sentimentală încât să poarte astfel de lucruri, – ci o simplă fotografie boţită, care probabil datorită lipsei ei de importanţă, rămăsese uitată de ani îndelungaţi. Era fotografia unui copil, o imagine tristă şi ştearsă, de mult uitată, dar neobişnuit de impresionantă. Atât de impresionantă, încât Lucy nu-şi mai putea desprinde privirile de pe ea. Nu se îndoi niciun moment: era copilul Annei, copilul acela misterios, ascuns şi mort de atâta vreme – fotografia aceasta descoperită din întâmplare, îl reprezenta pe el. În aceeaşi clipă, ca şi când s-ar fi desprins din portretul acestui copil, prin faţa ochilor ei începu să joace o altă imagine – a propriului ei fiu. Acum câţiva ani obrazul lui Peter semăna foarte mult cu imaginea acestui copil – nasul, poziţia ochilor, chiar modularea buzelor lui era identică – şi în clipa aceasta prin faţa ochilor ei tulburaţi aceste două imagini părură că se topesc una în alta pentru a deveni una singură... nu o imagina ci o simplă bănuială, o îngrozitoare şi penibilă bănuială.

Nu cumva visează, nu cumva închipuirea ei dezorientată era în stăpânirea unei idei greşite şi melodramatice, a unei porniri cu totul străine de firea ei morală şi sănătoasă? Dar nu, aceasta nu era închipuire. Pentru starea ei sufletească, neliniştită şi tulburată,

asemănarea aceasta neaşteptată, deveni nu o simplă lovitură ci şi o revelaţie. Dacă fiul Annei şi fiul ei seamănă atât de mult unul cu altul, nu poate să existe decât o singură explicaţie, posibilitatea îngrozitoare şi unică de care ea se temuse.

Începu să tremure şi tot aşa în sufletul ei tremura ceva care încerca să iasă la lumină şi să scape. Tot ceea ce până acum nu înţelesese, toate presimţirile ei tulburi şi neexplicate din ultimele zile, toate bănuielile nelămurite care-i chinuiseră imaginaţia, începură acum să se limpezească, să iasă la lumină şi să o copleşească cu violenţa puterii lor.

„— O Doamne, îşi zise ea orbeşte, acum înţeleg totul!”

Edificiul pe care-l ridicase... era acum complet... Cu cinci ani în urmă Frank petrecuse luni întregi în casa Annei. În timpul acela a fost conceput copilul Annei... copilul lor. Prin urmare era adevărat! Frank era tatăl copilului Annei, acum era convinsă că acesta este adevărul.

Îngrozită peste măsură, aruncă fotografia în cutie, îi închise capacul şi se lăsă pe marginea patului. Se simţea năucită şi rămase nemişcată, cu ochii mari şi întunecaţi de spaimă. Inima încetase să-i mai bată. Se simţea zăpăcită, frântă şi nu ştia ce să facă. Tot ce fusese de preţ în sufletul ei, în toată lumea aceasta, încetase să mai existe. Ecoul glasurilor nenumărate îi răsunau în auz, glasuri stăruitoare şi şoapte, ca un zumzet neadormit care-i repeta fără încetare că Frank, soţul ei pe care-l iubea, îi este necredincios.

Scoase un ţipăt scurt şi ridicându-se în picioare, încercă să-şi stăpânească tremurul trupului. Nu-i venea să creadă. Respira adânc şi tremura, stăpânită de o învălmăşeală bruscă de sentimente, şi-i era imposibil să creadă. Nu putea crede aşa ceva. Surprinzătoarea asemănare dintre copilul Annei şi propriul ei copil este o simplă întâmplare, o manifestare accidentală şi târzie a unei asemănări din familia lor. Aceasta nu putea fi cheia

de boltă a edificiului ei. Nu exista niciun edificiu. Nimic, absolut nimic nu putea să aibă importanţă, în raport cu dragostea ei faţă de Frank; în sufletul ei exista iubirea şi credinţa nestrămutată. „Trebuie să fiu nebună, îşi zise ea cuprinsă de remuşcări, ca să bănuiesc pe Frank de aşa ceva!” I se părea monstruos, ca datorită unui cuvânt, unei priviri, unei asemănări întâmplătoare, descoperite într-o fotografie, să-l învinuiascâ de o faptă care în mod inevitabil va distruge fericirea lor. În orice caz ea nu era femeia capabilă de o gelozie şi bănuială atât de josnică; personalitatea ei era mai presus de astfel de purtări. Numai datorită dragostei ei neţărmurite faţă de Frank, putuse ajunge în această situaţie care o făcea să simtă cum îi sângerează inima, înainte de a fi rănită de săgeată. Dar nu exista niciun fel de săgeată. Frank nu avea nicio legătură cu această întâmplare ticăloasă. Ea nu va crede aşa ceva despre Frank – ce bănuială îngrozitoare – despre Frank care o alintase, o iubise, fără să facă o singură dată aluzie la acest vis chinuitor care în clipa aceasta o făcea să se zbuciume atât de crunt.

Dar de ce? Făcu o pauză şi ochii i se întunecară din nou. Da, de ce nu i-a spus până acum nimic? Ar fi fost atât de uşor, atât de firesc să-i scape o singură vorbă, să facă o aluzie, cât de inocentă înainte de sosirea Annei în casa lor. Şi de ce se împotrivise atât de mult la această vizită a ei, când acum fiecare gest pe care-l făcea, era o dovadă de atenţie faţă de Anna? Cu un gest de deznădejde, întinse braţul peste speteaza patului şi-şi culcă fruntea pe el.

N-avea nicio dovadă, comitea o greşeală, se făcea de râs. Faptul că vizita lui Frank, şi naşterea copilului ei se întâmplase în acelaşi an, era o simplă coincidentă.

Dar ce... coincidenţă îngrozitoare! Nu cumva era mai mult decât o coincidenţă? Singur gândul acesta era de ajuns pentru a o face să se cutremure. Afară de asta nu-i pomenise niciodată despre acest incident şi tocmai purtarea aceasta a lui o făcea să sufere atât de îngrozitor.

Un val de amintiri pline de amărăciune se repezi asupra ei; priviri schimbate între Anna şi Frank pe care ea le surprinsese, cuvinte spuse în şoaptă. Tresări înspăimântată. Nu cumva cei doi aveau un semn de înţelegere ascunsă?

Îşi muşcă buzele şi strânse din pumni, ca să-şi poată stăpâni pornirile. În auz simţea cum îi zvâcneşte sângele şi gâtul i se uscase şi se contractase ca de o mare durere.

Cu o mişcare bruscă ridică fruntea cu mândrie, obrazul i se contractă şi trupul delicat, păru că face un efort; voinţa ei încerca să lupte din toate puterile împotriva duşmanului invizibil. Înstictul ei de posesiune se trezi cu toată violenţa. Frank era al ei! Trecutul n-avea decât să-şi păstreze tainele lui; pe ea o interesa prezentul şi viitorul. Se ridică repede în picioare şi strângând din fălci cu toată puterea, coborî scara la parter. Acceptând faptul ca o certitudine, se sili să-l înfrunte cu toată trufia îl va înfrunta.

Dar nu putu continua treburile casei. Intră în salon şi se aşeză pe canapea, unde stând rigidă trăsăturile obrazului începură să i se destindă încetul cu încetul, buzele i se îmblânziră şi privirile îi rătăciră din nou în gol. Umerii i se bleojdiră şi începu să se gândească din nou la ce a fost.

Cu obrazul chinuit de emoţiile ce se învălmăşeau în sufletul ei, cu trupul profilat pe fondul luminos al ferestrei, îţi făcea impresia unei femei extrem de tinere şi de impresionate. Părea că împrejurul ei s-a creat o atmosferă de tragedie. Dar tragedia aceasta era oare reprezentată de ceea ce descoperise ea, sau era mult mai adâncă şi se datora exclusiv stării ei sufleteşti?

Era tot pe canapea când veni Netta, ca s-o anunţe că a pregătit masa şi se ridică preocupată de aceleaşi gânduri dureroase, ca să treacă în sufragerie. Peter se aşezase pe scaun, cu şervetul legat împrejurul gâtului, şi văzându-l, simţi că ochii i se umplu de lacrimi de emoţie. În orice caz el îmi aparţine, îşi zise ea, şi va fi întotdeauna al meu. Îndemnată de o pornire bruscă şi stăpânită, întinse braţul

împrejurul umerilor lui şubrezi şi-l sărută repede.

— Mamă, unde este Anna? întrebă el şi începu să-şi soarbă supa cu toată energia.

— La Glasgow, răspunse ea cu glasul stins.

— Azi dimineaţă am simţit lipsa ei, declară băiatul înveselit. Anna îmi place, căci este o fată atât de bună.

Nu-i răspunse nimic. Gândul că fiul ei s-a putut apropia sufleteşte de Anna, i se părea de necrezut. O eventualitate respingătoare.

— Ieri am auzit-o vorbind ceva despre un yacht, continuă băiatul, unul cu pânze adevărate.

Strânse repede din fălci, de teamă să nu trădeze ceva din furtuna ce-i răscolea sufletul. În clipele acestea de deznădăjde şi nelinişte, până şi în atitudinea Annei faţă de Peter, i se părea că vede ceva nefiresc, excesiv şi suspect: Anna încerca să fie binevoitoare faţă de băiatul ei, din cauză că era fiul lui Frank, din cauză că-i aducea aminte de propriul ei fiu, al cărui tată fusese tot Frank.

Se ridică repede de la masă, chinuită de spaimă şi-şi duse palmele mâinilor la obraji.

— Mamă, strigă Peter, unde te duci?

— Eu am terminat, răspunse ea cu greutate. Am ceva de cusut, şi ieşi repede din odaie.

După-amiaza trecea încet, învăluită în lumina palidă a soarelui de toamnă, drămăluită de tic-tacul încet şi ritmic al secundelor care îi trezeau tristeţea şi chinuitoarele amintiri ale altor după-amiezi liniştite, intime şi împăcate, când ea şi Frank îşi dovediseră unul altuia dragostea,

Nu avea nimic de cusut şi nici ceva ce ar fi trebuit să termine. Trebuia să aştepte... să sufere înfrigurată întoarcerea lui. Şi când într un târziu se apropie ora sosirii trenului cu care trebuia să vină, nerăbdarea ei trepidantă o puse în mişcare: va merge în calea lui. Se ridică, îşi puse pălăria şi-şi îmbrăcă pardesiul, apoi plecă spre gară. Apucă în lungul drumului de pe chei – acesta era drumul pe care se întorcea el – şi nerăbdătoare să-l vadă cât mai curând, se împotrivise îndemnului de a lua şi pe Peter cu

ea. Deocamdată ea nu dorea decât pe Frank. O, cât de mult ţinea să se vadă singură cu el, pentru a pecetlui cât mai adânc în uitare această întâmplare nenorocită, pentru a rămâne convinsă, pentru a-i putea spune că-l iubeşte şi a fi sigură la urmă şi de dragostea lui faţă de ea.

Pe măsură ce se apropia de oraş, ochii ei cercetau tot mai lacomi trecătorii de pe alee, gata să se aprindă, imediat ce-l vor vedea apropiindu-se. Fără îndoială nu apucase pe celălalt drum, de vreme ce acesta era drumul pe unde se întorcea de obicei acasă. Pe măsură ce înainta, paşii ei se domoleau; la mijlocul esplanadei se opri nehotărâtă, cu obrazul palid şi trăsăturile contractate, cu ochii speriaţi şi tulburi.

În aceaşi clipă, cu totul pe neaşteptate, un glas o făcu să tresară şi să se întoarcă repede şi nerăbdătoare. Dar imediat ochii i se tulburară din nou şi cu mare greutate încercă să-şi stăpânească dezamăgirea. Glasul de lângă ea nu era al lui Frank, ci al domnişoarei Hocking, care se uita la ea grav, ţinându-şi câinele de zgardă şi zâmbind fericită.

— Mă voi întoarce împreună cu dumneata, declară domnişoara Hocking, pe un ton ca şi când hotărârea aceasta neaşteptată ar fi fost cât se poate de firească.

Lucy nu se simţea dispusă să primească această tovărăşie; dorea pe Frank şi i se părea că tot sufletul ei se repede nerăbdător în calea lui.

— Am ieşit ca să-mi întâmpin soţul, răspunse ea cu oarecare rigiditate.

— În cazul acesta dă-mi voie să fac cel puţin câţiva paşi împreună cu dumneata, îi propuse ea, cu mai multă logică decât la început.

— Bine, răspunse Lucy abătută. Eu mă întorc acum acasă. Îşi continuará drumul împreună.

— Dacă ai vrea să vii să iei ceaiul cu mine, îi propuse domnişoara Hocking ispititoare, îţi voi servi şi *crumpets* şi un tort cu cremă.

Lucy se întoarse spre ea şi o examină cu ochi tulburi. Pe urmă încercă să zâmbească, de teamă să nu-i dea un răspuns nepotrivit. Dar zâmbetul ei păru sfios şi forţat.

— Nu pot veni astăzi, răspunse ea mâhnită.

— Pe urmă, după ce vom lua ceaiul... îţi voi cânta la violoncel. Probabil o bucată clasică, dar care să nu fie plictisitoare, o melodie blândă şi extrem de delicată.

— Nu pot veni. Declară ea cu glasul stins.

— A fost o simplă idee, murmură domnişoara Hocking, fără nicio părere de rău. Mi-a trecut aşa prin minte şi cred că n-am făcut niciun rău.

O vreme îşi continuará drumul în tăcere.

— Nu, n-ai făcut niciun rău, răspunse Lucy cu greutate şi aproape fără să vrea, o întrebă: Nu cumva ai întâlnit pe Frank – pe soţul meu? Am ieşit în calea lui.

Trăsăturile obrazului domnişoarei Hocking se adânciră, ca şi când ar fi încercat să se gândească, apoi îl răspunse:

— Nu. Nu l-am întâlnit.

Urmă din nou o perioadă de tăcere; apoi domnişoara Hocking adăugă cu o sinceritate calmă, cum numai ea singură ar fi fost în stare să remarce:

— Văd că-l cauţi, dar fără îndoială ar trebui să te caute el pe dumneata!

Lucy se aprinse în obraji ca o flacără: cuvintele acestea amicale şi sincere nu ascundeau niciun fel de aluzie, dar o loviră în mod dureros.

— O femeie, continuă domnişoara Hocking cu neaşteptată şi stranie filosofie, trebuie căutată întotdeauna. Eu nu caut niciodată pe nimeni, dar în mod instinctiv presimt că sunt căutată.

Auzind cuvintele acestea, Lucy îşi muşca buzele; i se păreau atât de absurde, dar cu toate acestea crezu că în ele descoperă o slabă lumină de adevăr. Mâinile i se frământau nervoase şi în glasul ei se simţi un tremur când îi răspunse:

— Eu ţi-am vorbit despre soţul meu. Cred că m-ai înţeles.

— A! făcu domnişoara Hocking cu glasul stins.

Nu mai schimbară nicio vorbă şi se despărţiră în locul unde drumurile lor în lungul cheiului se îndreptau în direcţii deosebite: miss Hocking apucă în sus spre apartamentul ei din cartierul elegant de pe coasta colinei şi Lucy îşi continuă drumul pe marginea golfului, pentru a se întoarce acasă.

Fără nici un motiv justificat se simţea deznădăjduită şi tulburată de această întâlnire, de aluzia mitocănească a domnişoarei Hocking, care o scotea din fire deoarece afirmase că ea aleargă după Frank. Dar cine altul afară de ea, ar fi avut mai mult drept să iasă în calea lui? Ea plecase de acasă pentru a-i ieşi în cale. Nu-i cerea ca el să alerge după ea şi nici ca el s-o caute, pentru a întrebuinţa expresia ridicolă a domnişoarei Hocking. Dar oare această expresie era cu adevărat ridicolă? Se întunecă la faţă. Gândurile ei apucară din nou drumul bănuielilor şi-şi simţi sufletul îngheţat de pornirea aceasta odioasă; trupul i se înfioră de răcoarea ceţii ridicate din largul golfului; înserarea cobora repede şi atmosfera deveni mai rece.

Ce gânduri îngrozitoare o cutremurau, în legătură cu Frank care odinioară alergase după Anna, care o iubise, trăise cu ea, îi făcuse un copil; tocmai el, despre care-şi închipuise că-i aparţine numai ei, fusese şi al Annei. Şi toate acestea se întâmplaseră fără ca ea să ştie ceva. Da, gândurile acestea negre se întoarseră acum din nou şi începură s-o tortureze.

Şi în clipa aceasta, datorită unei neaşteptate asociaţii de idei, îşi aduse aminte de împotrivirea rece a fratelui ei faţă de această căsătorie, de statornicele lui atacuri împotriva familiei Moore; da, până şi de cuvintele cu care încercase s-o prevină că ar putea să o aştepte o nenorocire. Atitudinea aceasta a lui nu se putea datora numai faptului, că se căsătoreşte cu un om mai prejos clasei sociale căreia îi aparţinea. Era oare posibil ca Frank şi Anna să fi fost în raporturi intime, chiar de pe vremea

când trăiau în Levenford? Nu cumva Richard era la curent cu anumite amănunte pe care ea nu le cunoştea? Împotriva acestei bănuieli, deşi în adâncul sufletului presimţea că ar putea să fie întemeiata, mândria ei se revoltă din toată puterea.

Datorită acestei reacţii, începu să se gândească mai liniştită şi în întunericul gândurilor ei, păru că se face lumină. Cum se poate ca Frank şi Anna fiind amanţi! – îşi zise ea încercând să ducă până la sfârşit această amară supoziţie – să nu se căsătorească chiar de la început? Firea nepăsătoare a lui Frank, perversitatea Annei faţă de o viaţă liniştită şi conformă obiceiurilor onorabile, nu erau amănunte care ar fi putut să explice în mod concludent omisiunea de a lua o hotărâre logică şi cuminte. Lucy tresări şi o clipă se simţi uşurată, slobodă şi aproape fericită. Singur argumentul acesta era o dovadă suficientă, despre lipsa de temei a bănuielilor ei şi că tot ce şi-a închipuit ea până acum, n-a fost altceva decât amăgire.

Dar în aceeaşi clipă, din cine ştie ce ascunziş al creierului ei tresări o nouă posibiltate care îi îngheţă fericirea şi risipi nădejdea abia născută în sufletul ei. Frank şi Anna erau veri primari, prin urmare această înrudire excludea posibilitatea de a se căsători în faţa bisericii. Gândurile ei chinuite, înspăimântate, dar lacome se repeziră asupra acestui amănunt de importanţă secundară cu o violenţă care o îngrozea. Îşi simţi trupul din nou îngheţat şi răcoarea umedă ce se urca din apele golfului i se păru că îngheaţă până şi sufletul din ea.

Se făcuse aproape întuneric şi puncte mici de lumină începeau să tresară împrejurul golfului. Lipsea de acasă de mai mult timp decât ar fi prevăzut; probabil Frank o fi ajuns de mult acasă, dar ea nu încercă să se grăbească. I se părea atât de ciudat, că tocmai ea, o fire atât de sinceră şi de iubitoare, atât de mândră – o mândrie conştientă – de casa ei, să se simtă acum sfioasă la gândul că trebuie să se întoarcă acasă şi în realitate chiar

să-i fie frică să revină la căminul ei. Până şi în această clipă se oprise în faţa porţii, ca şi când în mijlocul beznei, s-ar fi simţit în siguranţă; ca şi când ea ar fi avut un secret pe care nu trebuia să-l afle nimeni.

În aceeaşi clipă dragostea pătimaşă din sufletul ei se trezi din nou. Trebuia să-l vadă pe Frank, să vadă imediat pe Frank al ei. Sufletul o împingea spre el cu toată intensitatea chinurilor ce o cutremurau acum. Să stea de vorbă numai ei doi, să-i explice situaţia, şi totul se va limpezi din nou. Ea nu era o femeie care să-l tiranizeze; îl va asculta şi va înţelege tot ce-i va spune. Cu o mişcare aproape violentă apăsă clanţa uşii şi cu ochii strălucitori şi obrazul rigid, intră în casă.

Avea nevoie de prezenţa lui Frank şi Frank era aici, în fotoliul său din apropierea căminului din salon şi Peter era lângă el. Dar de cealaltă parte era Anna. Anna! Deodată se îngălbeni şi trupul îi tresări, ca sub biciuiala unei lovituri, când văzu pe cealaltă femeie. Obrazul i se contractă şi trupul îi tresări înspăimântat, în semiîntunericul vestibulului. Frank şi Anna se întorseseră împreună.

Constatarea aceasta fu întocmai ca un vas cu ulei turnat în pojarul incertitudinii ce o chinuia, ca o picătură de otravă peste rănile deschise de gelozia ei. O confirmare bruscă a temerilor de până acum. Toată duioşia trezită în sufletul ei, se destrămă cu o grabă inexplicabilă şi în aceeaşi clipă blândeţea pornirilor i se transformă în amărăciune, trăsăturile obrazului i se împietriră şi colţurile buzelor devenite subţiri, îi fugiră în jos. Clipind grăbită din ochi, pentru a se apăra împotriva luminii de la lampă, i se păru că în acest moment este exact ca un străin nepoftit, care vine să tulbure mulţumirea unui grup de oameni fericiţi. Tocmai ea, stăpâna casei să simtă efectul unei astfel de situaţii!

Câteva clipe rămase nemişcată uitându-se la ei, apoi i se păru că vorbele pe care le pronunţă îi răsună violent în auz:

— Care vasăzică, v-aţi întâlnit!
Peter începu să râdă.
— S-au întâlnit, repetă el. Ce expresie caraghioasă, pentru a exprima realitatea. Au sosit cu acelaşi tren.
— Da, acum înţeleg, răspunse ea cu glasul sugrumat.
— Şi ia uită-te, mamă, continuă el încântat, ia vezi ce mi a adus Anna. Cu mâinile tremurând de mulţumire îi întinse un model de yacht, un vas frumos, prelung cu pânze albe pe catarge, un dar încântător şi scump.
— E o bijuterie de corabie, declară Frank entuziasmat, şi fără îndoială Anna a trebuit să plătească destul de scump. Duminica viitoare voi coborî chiar eu cu ea la golf, ca să-i dăm drumul pe apă.
Se uită la el fără să clipească.
— Mamă, vorbeşte, ce stai aşa! strigă Peter, trăgând-o de rochie. Spune şi tu că este frumoasă.
— Constat că toţi o găsiţi frumoasă, răspunse Lucy, cu profundă amărăciune şi în mijlocul acestei atmosfere încălzite a camerei, obrajii ei bătuţi de vânt se aprinseră numaidecât.
Urmă un timp de tăcere grea şi neaşteptată; apoi Anna care se uita la ea, mişcă buzele, ca şi când obrazul i s-ar fi luminat de un zâmbet, dar fără să fi zâmbit exclamă:
— Ne-am închipuit că te-ai rătăcit pe undeva.
— Nu, răspunse Lucy cu glasul rece. Mie mi se poate întâmpla orice, dar de rătăcit nu mă rătăcesc niciodată.
— Corabia mea, murmură Peter mâhnit, mângâind liniile lucitoare ale jucăriei sale. Frumoasa mea corabie. Cred că puteai să spui şi tu că-ţi place.
— Linişteşte-te! se răsti Lucy. Eu mai am şi alte gânduri nu numai să mă ocup de jucăriile tale.
Nu se mai putea stăpâni: chinuită de spaima şi de presimţirile negre, în legătură cu existenţa ei de acum, se simţea şi mai nemulţumită de acest amănunt fără importanţă... de darul făcut de Anna fiului ei.
Din interiorul casei se auzi glasul gongului care-i invita la ceai.

— În sfârşit, declară Moore într-un târziu, ridicându-se în picioare, chiar dacă nu putem fi amabili, suntem obligaţi să mâncăm ceva.

Roşeaţa de pe obrazul lui Lucy deveni mai adâncă, dar fără să mai zică nimic se întoarse şi intră în sufragerie:

— Unde ai fost? întrebă Moore din nou, după ce se aşezară la masă. Părea bine dispus şi gata de orice amabilitate, chiar s-o îmbuneze: tu nu ai obiceiul să pieri de acasă la această oră.

— Am şi eu obligaţiile mele, răspunse ea cu glasul răstit; constată numaidecât intenţia lui de a fi amabil şi a se împăca cu ea şi deveni trufaşă. Cred că atâta lucru ar trebui să ştii şi tu.

— Da, încuviinţă el cu glasul blând. Ai toată dreptatea, draga mea.

Urmă o pauză, o pauză grea şi nefirească, apoi Anna începu:

— S-a întâmplat ceva foarte caraghios, Lucy, declară ea pe un ton de amabilitate neobişnuită. Eu şi Frank ne-am întors cu acelaşi tren, dar n-am ştiut nimic unul de altul, până când am ajuns la Ardfillan.

— Nu mai spune! zise Lucy şi făcu o strâmbătură. Este aproape de necrezut.

Străduinţa de a da această inflexiune dispreţuitoare cuvintelor ei, îi sângera inima. Presimţea, că Anna încearcă să o amăgească... căci cum s-ar putea altfel explica neobişnuita ei amabilitate de acum. Biata Lucy! Şi în cazul când Anna ar fi fost morocănoasă ea, totuşi, datorită stării sufleteşti de acum, şi-ar fi închipuit în mod inevitabil că Anna o înşală.

Timpul cât fu obligată să stea la masă, i se păru insuportabil: nu se simţea în stare să înghită mâncarea şi fiecare dumicat i se părea că o îneacă. Simţea un îndemn neaşteptat, să iasă din casă, la aer, să scape de insuportabila povară a gândurilor ei chinuitoare. Dar nu. Putea să se mişte, nu putea să scape. Era obligată să stea la masă şi să asculte ce vorbesc ceilalţi. Şi să-i

supravegheze tot timpul... da, o forţă irezistibilă o îndemna să-i supravegheze, chinuită de dorinţa de a surprinde vreun cuvânt sau o privire pe care ar schimba-o cei doi, care să-i confirme spaima ce o chinuia şi o înfuria.

Dar în cele din urmă masa se termină. Anna se întoarse numaidecât în salon şi Peter se repezi spre scara de la etaj, strângând în braţe yachtul pe care mama lui nu-l apreciase; Netta strânse masa şi se retrase în bucătărie. Rămaseră singuri şi Frank, care aşteptase şi el această clipă, o întrebă numaidecât, şi fără niciun înconjur:

— Lucy, draga mea, spune-mi ce s-a întâmplat? Eu credeam că am uitat amândoi de mica noastră neînţelegere.

Se ridică de la masă şi închise uşa pe care Netta o lăsase întredeschisă şi încleştând din fălci, se aşeză din nou şi se uită la el. Elanul ei de îndrăgostită dezamăgită se destrămase; acum era hotărâtă, definitiv hotărâtă, şi fără să mai ezite, începu cu glasul ferm:

— Frank, vreau să vorbesc cu tine.

— Ei bine, răspunse el şi zâmbi împăciuitor, acesta nu este un motiv să faci o mutră ca la înmormântare.

— Ar fi mai bine să nu vorbim despre mutra mea, răspunse ea categoric, mai ales că văd că nu-ţi place.

— Lucy, te rog să nu mă înţelegi greşit, se grăbi el să adauge cu glasul blând. Ştii foarte bine că am făcut o glumă.

— Nu sunt dispusă de glume tocmai acum, răspunse ea serioasă. Toată viaţa n-am fost niciodată mai serioasă ca în această clipă.

— Bine, Lucy, interveni el cu glasul aproape rugător, ce s-a întâmplat cu tine?

— Frank, îţi vorbesc extrem de serios, declară ea cu glasul încet şi categoric, aşa că ar fi fost imposibil să nu-şi dea seama de gravitatea cuvintelor ei: Nu formulez niciun fel de bănuială împotriva ta. Situaţia mi se pare îngrozitoare, dar aceasta nu schimbă realitatea. Mai mult decât atât: nu există decât un singur mijloc pentru a

putea scăpa de ea, şi acesta este, ca tu să spui adevărul. Spune-mi – în aceeaşi clipă glasul îi deveni ţipător şi tremura de gravitatea acuzărilor – spune-mi: tu ai fost amantul Annei?

— Ce! exclamă el cu glasul sugrumat de groază.

— Nu numai atât, continuă ea, cu glasul cutremurat de patimă. Spune-mi dacă tu ai fost tatăl copilului ei.

Se uită la ea îngrozit şi rumeneala de pe obraz îi cuprinse şi fruntea. Vasăzică acesta este motivul... acesta le explică pe toate: ajunsese la o oribilă concluzie şi comitea o greşeală... o greşeală îngrozitoare.

— Vasăzică iată ce-ţi închipui tu, îngână el într-un târziu. Iată ce idei îţi faci despre mine.

— Răspunde-mi, strigă ea din nou, cu glasul ascuţit. Nu vezi că aştept răspunsul tău?

— Bine, Lucy! îngână el complet năucit, luând o atitudine ca şi când ar fi fost vinovat de ceva. Nu fi absurdă! Cuvintele tale... întrebarea pe care mi-o pui, este de-a dreptul ridicolă.

— Nu este tocmai absurdă, izbucni ea, respirând şuierător, când constată deznădejdea lui vizibilă, şi nici cuvintele mele nu sunt atât de ridicole, din moment ce pe tine te-au speriat atât de mult.

Cu toate simţurile concentrate, încerca în mod inconştient să cerceteze obrazul lui Frank, pândind fiecare inflexiune a glasului său, fiecare cuvânt pe care şi-ar fi putut întemeia bănuielile. Dându-şi seama de felul în care îl cercetează, Frank îşi pierdu cumpătul.

— De ce te uiţi la mine în felul acesta? Felul tău de a mă privi nu-mi face plăcere.

— Prin urmare ai motive, ca să te temi de ceva? Era cu obrazul palid, vorbea cu glasul sugrumat şi simţindu-se jignită de tonul defensiv al soţului ei, adăugă cu amărăciune: vinovăţia ţi se vede zugrăvită pe obraz. Pe mine Frank nu vei putea să mă amăgeşti. Eu te cunosc. O, cum de nu eşti în stare să înfrunţi situaţia cu toată bărbăţia şi să-mi mărturiseşti fără înconjur adevărul!

Cuvintele ei repezite cădeau unul după altul, rostogolindu-se ca la înghesuială şi datorită acestei violenţe, Frank începu să se frământe neliniştit, şi se aprinse şi mai mult la obraz, deoarece ştia că este slab şi cu atitudinea lui nu face altceva decât să-i confirme bănuielile.

— Aceasta este nebunie, protestă el. Eu n-am nicio legătură cu această întâmplare. Înţelegi, niciuna! Tu ştii doar, că numai pe tine te iubesc. În viaţa mea n-am avut niciun fel de legături cu Anna. Dacă nu mă crezi pe mine, întreab-o pe ea.

— Anna! strigă ea, furioasă. Crezi că aş fi în stare să mă umilesc atât de mult, încât să întreb pe Anna? Eu, soţia ta să mă înjosesc în faţa ei! Dar afară de asta – se răsti ea – ce aş putea să aştept de la ea? În orice caz nu m-aş putea aştepta să aflu adevărul. Nu mă îndoiesc câtuşi de puţin că între voi există o îngrozitoare înţelegere.

— Sfinte Atotputernice! exclamă el, căci începuse să-şi piardă răbdarea şi se simţea incapabil să se mai stăpânească. Ce urmăreşti? Nu înţelegi că ai apucat pe un drum greşit? De ce perseverezi în această greşeală condamnabilă?

— Da, este condamnabilă, răspunse ea cu violenţă, dar faptul că este condamnabilă, ţi se datoreşte ţie.

— Bine, fie aşa cum spui tu ţipă el. Dacă-ţi doreşti să-mi pui în spate o faptă pe care eu n-am săvârşit-o, n-ai decât să faci tot ce pofteşti şi du-te dracului!

Se măsurară unul pe altul cu privirea, clocotind amândoi de mânie. Dar numaidecât după aceea trăsăturile femeii se îmblânziră. Cuprinsă de un val de duioşie neaşteptată faţă de el, privirile i se limpeziră şi ochii începură să-i strălucească rugători.

— Frank, nu eşti în stare să înţelegi, cât de cumplit mă torturează gândul acesta? întrebă ea. Haide să ne înţelegem unul cu altul, pe urmă vom putea începe viaţa din nou.

Dar acum furia lui ajunsese la maxim şi cu revolta caracteristică omului cu voinţă slabă care se simte jignit, refuză s-o mai asculte. În loc să stea de vorbă cu ea, sări în picioare.

— Mi-a fost de ajuns. Nu vreau să mai aud nicio vorbă.

Tot atât de repede se ridică şi ea în picioare şi-l apucă de braţ:

— Frank, îl imploră ea cu pasiune, ştii foarte bine că eu te iubesc. Fără îndoială ai reuşit până acum să te convingi de acest adevăr. Trebuie să ştii că sunt gata să fac orice pentru tine. Orice în lumea aceasta. Nu s-ar putea ca cel puţin să-mi ceri să te iert?

Bărbatul se îndreptă spre uşă şi fără să se mai întoarcă spre ea, îi ripostă cu glasul răstit:

— Ce nevoie am de iertarea ta tâmpită! exclamă el.

Păstrează-ţi-o până când ţi-o voi cere.

— Nu pleca Frank, stărui deznădăjduită. Purtarea aceasta nu face altceva, decât să mă convingă şi mai mult de vinovăţia ta.

— Pentru numele lui Dumnezeu, dă-mi drumul! ţipă el şi desprinzându-i mâna de pe braţul său, ieşi din cameră.

Acum plecase. Rămase împietrită, cu ochii plini de lacrimi, îndreptaţi spre uşă. Soţul ei tăgăduise acuzaţia ce o făcuse împotriva lui. Da, era inevitabil să tăgăduiască. Dar această tăgăduială nu folosise la altceva, decât să confirme insuportabila convingere pe care şi-o făcuse. Cel puţin dacă ar fi fost sincer. O, cât de fericită ar fi fost să-l ierte, dacă el şi-ar fi recunoscui vina. Dar în loc de asta, ieşise furios din cameră. Acesta nu era Frank, nu era bărbatul pe care-l iubea ea; era numai o carapace, o mască pe care şi-o potrivise pe obraz, pentru a-i ascunde adevărul. Cunoştea slăbiciunea lui, capriciile şi ciudăţeniile lui de până acum, şi tocmai de aceea dorise atât de mult să-i împrumute ceva din energia ei. Nu-l iubea pentru calităţile ce le-ar fi putut avea, ci pentru acel amănunt nedefinit care era el însuşi, aşa cum şi-l închipuise în realitate. Şi iubindu-l, ea încercase să-l ajute.

Timp de opt ani încheiaţi fuseseră fericiţi împreună: ar fi fost imposibil ca el să nu recunoască devotamentul ei; dar iată că astăzi se pomeneşte faţă în faţă cu această necrezută şi îngrozitoare situaţie. Din atitudinea lui de acum, părea că între el şi Anna ar mai existat şi astăzi ceva.

Şi din nou îşi simţi trupul înfiorat, cum sta cu ochii îndreptaţi spre uşa care i se părea în această clipă un fel de simbol – ceva ce s-a închis în faţa ei şi care ducea spre o stare de lucruri pe care niciodată de aici înainte nu o va mai putea retrăi. În aceeaşi clipă, cu totul pe neaşteptate, din interiorul salonului spre care se îndreptase soţul ei, se auzi melodia *The Minstred Boy* pe care Anna o cânta la pian. Tresări. O durea capul; se simţi copleşită de o nespusă deznădejde. Era singură în cameră, clipa şi locul în care se găsea, păreau anume indicate pentru a da drumul durerii şi amărăciunilor ei. Dar nu voia să plângă. Strânse din fălci cu toată puterea; obrazul ei mic şi cu trăsături energice luă expresia unei hotărâri noi. Amănuntul că bănuiala ei fusese confirmată, n-avea nicio importanţă. Pe soţul ei îl iubea şi-l va salva din mâinile Annei, îl va feri de propriile sale slăbiciuni. Supărarea îi trecuse; nu va face nicio scenă; dar va veghea, va aştepta şi va fi gata să reacţioneze, imediat ce va fi nevoie să intervină încercă să se stăpânească şi trecu foarte liniştită în salon.

9

Acum de fiecare dată când se trezea, simţea greutatea aceea care o apăsa pe inimă, ca o mare povară. Timp de câteva clipe gusta toropeala plăcută a somnului, plăcerea subconştientă a zilei ce începea, apoi numaidecât se trezea amintirea ce-i tulbura cât ai clipi strălucirea dimineţii. Această opresiune dureroasă care-i spulbera delicioasa nerăbdare de a trăi, i se părea insuportabilă.

Cu ochii îndureraţi şi gura încleştată, sta fără să se mişte şi se uita la peretele din cealaltă parte a camerei. Pe peretele acesta, ca o sângeroasă ironie, atârna e gravură frumoasă care îi plăcuse întotdeauna: *Împăcarea*, – doi îndrăgostiţi, în costume romantice, se opriseră îmbrăţişaţi într-o clipă de avânt inocent pe scările de marmură ale unui peron, în apropierea unui havuz; în prim plan un câine care alerga şi un valet bătrân, probabil impresionat de această scenă, în mână cu o tavă pe care era în stare să-şi dea seama de drăgălăşenia lui. Sta cu sprâncenele încruntate şi se gândea; nu mai pot suporta. Tortura gândului acesta mă va ucide.

Dar trebuia să suporte. Va trebui să suporte. Tocmai ea... să cedeze, să capituleze, să admită că a fost învinsă? Aşa ceva nu se poate imagina şi imediat după aceea venea răspunsul categoric: voi merge până la capăt, da, până la capăt, oricât de grea ar fi amărăciunea acestui sfârşit. Apoi după ce luă hotărârea aceasta începu să se mai liniştească puţin, se ridică din pat, se îmbrăcă fără zgomot şi coborî la parter, ca să prepare prânzul lui Frank, deoarece atenţiile ei faţă de el nu încetaseră nici acum. Nu, dimpotrivă, încerca să le intensifice, fără să pară că s-ar strădui anume, dar încercând să fie calmă în timpul cât îşi dovedea priceperea. Mâncarea lui de dimineaţă nu fusese niciodată mai gustoasă şi nici mai bine servită ca acum. Îi încălzea rufele când se îmbrăca, cu un zel neobişnuit. Îi apropia mănuşile de căldura căminului şi îl însoţea chiar până în vestibul, ca să-l ajute să-şi îmbrace pardesiul cel nou.

Dar Doamne, dincolo de această linişte aparentă, cât de puternic fermenta germenul nemulţumirii în ea.

Se făcu sâmbătă şi ea tot nu se cuminţise şi nici nu se liniştise încă. Trecuseră patru zile de la discuţia dintre ei – cum de le putuse suporta – şi în fiecare dimineaţă zilele o primeau cu strălucirea de care ea acum nu-şi mai dădea seama. Limpezi şi însorite, dar totuşi răcorite de uşoarele răbufneli ale vânturilor toamnei, zilele acestea din urmă

se scurseseră într-un fel cu totul neobişnuit pentru ea. Nu putuse obţine satisfacţie – aceasta era fraza despre care ştia că exprimă exact situaţia şi care o chinuia până o scotea din minţi. Dacă Frank ar fi cuprins-o cel puţin în braţe şi ar fi negat în mod categoric şi fără înconjur singurul amănunt de care se temea, s-ar fi simţit imediat liniştită şi împăcată. Dar după scena pe care i-o făcuse, el nu se mai apropiase de ea Nu încercase să se apere împotriva acuzaţiilor ei. Era când ironic, când glumeţ, când amabil şi curtenitor, renunţând parcă anume la rezerva lui obişnuită şi agravând spaima ei, cu atenţiile noi şi neobişnuite ce le dovedea faţă de Anna. Făceau impresia, că de faţă cu ea, manifestând o stranie similitudine de temperament, ar fi constatat că sunt aliaţi unul cu altul, datorită necesităţii. De ce adică el care odinioară îi fusese necredincios în relaţiile dintre el şi Anna, să nu înceapă acum din nou. Obrazul îi tresărea chinuit. Pe Frank îl cunoştea foarte bine. Înainte de asta avuseseră clipe de neînţelegere – cine ar putea să nu le aibă – dar el revenea întotdeauna. De astă dată însă, zilele trecuseră una după alta şi el nu revenise încă. Nu cumva el îşi închipuia că a acceptat situaţia şi că s-a dat bătută? La gândul acesta jignitor, trupul i se încorda întocmai ca al unui cal nărăvaş.

Stând în picioare în odăiţa lui Peter şi supraveghindu-l ca să-şi „facă bagajul”, cum se exprima el foarte grav, îşi simţi toată fiinţa cutremurată de nedreptatea a cărei victimă era. Până şi în această clipă când îşi examina fiul, i se părea că a fost nedreptăţită. Da, până şi aici fusese prinsă într-o cursă şi pusă într-o situaţie falsă. Peter pleca pentru câteva zile la Port Doran, dar deşi chiar ea propusese această vizită, nu simţea nicio dorinţă să-l vadă plecând. În timpul ultimelor zile prezenţa băiatului fusese pentru ea un fel de consolare. A stat mult timp de vorbă cu el, încercase să fie mereu împreună, căci stând amândoi de vorbă, i se părea că găseşte un fel de uşurare. Dar mai presus de orice, se mândrise cu fiul ei şi

în faţa Annei făcuse paradă în mod ostentativ, de dragostea dintre ei. Datorită mândriei, se simţea incapabilă să o atace pe faţă, dar era hotărâtă şi hotărârea aceasta se datora unei porniri sălbatice, să întrebuinţeze mijloacele ce le avea la îndemână, pentru a jigni pe Anna şi a o determina să-şi scurteze cât mai repede timpul de şedere în casa lor. Preocupată de acest gând, joia trecută îl luase de mână pe Peter şi uitându-se la ea stăruitor, îi spusese:

— Peter, tu vei pleca sâmbătă la Port Doran. Unchiul Eduard ţine ca tu sa mergi la ei, imediat ce va pleca Anna.

Dar Anna nu ţinu socoteală de această aluzie transparentă şi nu se grăbi câtuşi de puţin să plece, aşa că era tot în casa lor. Iar fiul ei, încântat de ideea acestei schimbări a mediului, se pregătea să plece şi clipa despărţirii lor era foarte aproape. Până şi acest, rezultat atât de neînsemnat o făcea să simtă că nu a reuşit şi aproape să admită că şi-ar fi pricinuit înfrângerea.

— Mamă, cred că am împachetat tot, declară el foarte grav şi ridică privirea de pe geamantanul care sta deschis în faţa lui pe covor.

Uitându-se la el cum stă îngenunchiat, constată cu tristeţe, şi cu un fel de mândrie maternă, că este un băiat neobişnuit, cu un gust foarte exact pentru ordine şi precizie. I se părea ciudat cum băiatul acesta ştia toate lucrurile pe care le are şi locul unde le poate găsi De la hainele lui, de care fireşte putea să se îngrijească şi ea, până la toate celelalte lucruri mărunte care erau ale lui, de la jucării până la cravată, faţă de toate acestea băiatul dovedea o grijă specifică posesorului – calitate care fără îndoială o moştenise de la ea, – amănunt care era de necrezut la un băiat atât de tânăr.

— Nu-ţi pare rău, fiule, că trebuie să te desparţi de mine? întrebă ea, dornică să audă un cuvânt de mângâiere şi uitându-se la el cu ochii umezi.

Băiatul închise geamantanul şi se ridică vesel în

picioare.

— Mă voi întoarce foarte curând acasă, mamă răspunse el pe un ton de optimism firesc. Totuşi îmi pare rău de Anna. S-ar putea ca la întoarcerea mea, ea să fie plecată. Pe urmă obrazul i se lumină de speranţă când adăugă: S-ar putea s-o mai găsesc aici. Niciodată nu poţi şti dinainte.

În timpul cât spuse aceste cuvinte, la uşa din spate se auzi cineva bătând cu putere.

— A sosit Dave, strigă el încântat şi apucă spre scară. E timpul de plecare. Apoi se opri brusc, ca şi când i-ar fi trecut ceva prin minte: cred că va trebui să-mi iau rămas bun de la Anna.

— Bine, du-te răspunse ea cu glasul rece. Îţi făgăduiesc că nu vei mai avea ocazia s-o vezi. În timpul cât el se îndreptă spre camera Annei – era devreme: pendula bătuse abia adineaori ceasurile nouă şi Anna nu ieşise încă din odaia ei – Lucy coborî încet scara şi intră în bucătărie.

— A venit tânărul Bowie, ca să-l ia pe Peter, declară Netta care lustruia o gheată. Cel care venise era Angus şi nu Dave, aşa că Netta, pentru a-şi ascunde dezamăgirea, freca furioasă cu peria.

— Ai grijă de el Angus, ca să ajungă bine acolo, zise Lucy, apropiindu-se de uşa deschisă şi din nou se simţi înfiorată de neliniştea stranie ce i-o pricinuia despărţirea de fiul ei.

— Sigur că voi avea, răspunse tânărul cu glasul grav. Deşi semăna cu Dave, nu era atât de vesel ca fratele său, ci era rezervat, prevăzător şi mult mai sigur pe sine, apoi adăugă, repetând propriile eî cuvinte: voi avea grijă de el ca să ajungă acolo cu bine.

— Îţi mulţumesc, răspunse ea cu glasul calm şi se întoarse spre Peter care tocmai atunci intra în bucătărie, într-o mână cu geamantanul şi în cealaltă cu un schilling nou-nouţ.

— Iată-mă, strigă el vesel, şi Anna mi-a dat un shilling

întreg. Ce zici de asta? Hai să plecăm Angus; eu sunt gata!

— Să nu cheltuieşti banii aceştia pe bomboane proaste, zise Lucy cu glas sever, dându-şi seama că i-a luat-o înainte, căci avusese de gând să-i de-a şi ea un shilling de cheltuială: nu vreau să-ţi strici stomacul.

— Nu mamă, n-avea nici-o grijă, răspunse el imediat. Nu voi cumpăra bomboane colorate. Se uită la obrazul lui vesel şi nerăbdător, cuprinsă de o inexplicabilă emoţie. Despărţirea aceasta de câteva zile nu era altceva decât un amănunt banal, dar datorită faptului că intervenea după chinuitoarea stare de nervi în care se găsea, semnificaţia ei i se părea copleşitoare. Despărţirea îi lăsa impresia ciudată a unei ameninţări, a ceva irevocabil şi o presimţire tulbure, un avertisment nedefinit în legătură cu întoarcerea lui, parcă ar fi vrut să-şi facă loc în conştiinţa ei. Sentimentul acesta o puse în mişcare.

— La revedere adoratul meu, zise ea întinzând braţele spre el. Expresia aceasta de duioşie superlativă i se părea unică şi neobişnuită, dar actualele împrejurări îi scăpă fără să vrea de pe buze.

Îl urmări cu ochii în timp ce cobora aleea împreună cu Angus şi mai simţea încă pe buze senzaţia plăcută a buzelor lui fierbinţi, lipite de gura ei. Lacrimi prosteşti şi dureroase îi umplură ochii. Apoi se întoarse repede, căci nu voia să devină ridicolă de faţă cu Netta.

Intră în salon. Şi oprindu-se în faţa ferestrei, se uita îngândurată la peisajul din faţa ei. Îşi dădea seama că a rămas singură şi înţelegea de asemenea, că plecarea fiului ei va trebui să provoace deznodământul crizei în care se zbătea. Prezenţa lui în casă fusese un fel de stăvilar care amortiza violenţa ciocnirii dintre ea şi Anna.

Şi acum se întreba din nou, care este motivul că nu a încercat să limpezească situaţia odată pentru totdeauna, poftind pe Anna să plece, din casa ei. Deşi presimţea că acesta trebuie să fie adevărul, înţelegea că dreptul la ospitalitate nu putea să fie singurul motiv care a oprit-o.

Nu, motivul era mult mai adânc şi mai subtil. Ca să rezolve problema în felul acesta, ar fi însemnat să recunoască în mod tacit slăbiciunea ei, temerile şi resemnarea. Nu ea, ci Anna avea obligaţia să se retragă. Afară de asta, fără să-şi dea seama anume, bănuielile ei erau întocmai ca un fel de boală ce trebuie supravegheată. Era sigură din anumite puncte de vedere, dar în acelaşi timp din alte puncte de vedere nu avea nimic pe ce s-ar fi putut întemeia. Dorea din tot sufletul să descopere adevărul, să-l precizeze în mod definitiv şi pentru totdeauna. De nenumărate ori, datorită unei dureroase introspecţiuni, cântărise fiecare amănunt al situaţiei, înşirând dovezile, cântărindu-le şi punându-le faţă în faţă, sondând până în adâncuri rana deschisă şi dureroasă a bănuielilor ei. Era încredinţa că Frank fusese tatăl copilului Annei, încredinţată că el a înşelat-o din nou cu această femeie, şi cu toate acestea... nu ştia nimic. Ea nu ştia şi tocmai amănuntul acesta reprezenta esenţa chinurilor ei, durerosul nucleu al vieţii zbuciumate ce o trăia acum. Toate senzaţiile ei intuitive, dovedeau temeinicia bănuielilor, dar cu toate acestea dovezile lipseau. Aceasta era situaţia şi sigur gândul ezitării ei de acum, era de ajuns pentru a-i dovedi incapacitatea chinuitoare de a înţelege.

Nu putea pune niciun fel de întrebări. Întrebase pe Frank, dar el evitase întrebările ei. Acum era hotărâtă să repete întrebările chiar dacă lumea întreagă ar fi scandalizată de vâlva acestui secret divulgat. Mândria ei se împotrivea unui astfel de procedeu. Dar afară de asta stăruinţele ei nu vor trezi niciun ecou: secretul era îngropat, pecetluit şi nimeni afară de ea nu încerca să-l descopere: o singură persoana în afară de ea cunoştea toate amănuntele pe care ea le-ar fi dorit. Această persoană era Anna; ar fi fost în stare să facă orice numai să poată citi o singură clipă gândurile acestei femei.

Începu să se frământe neliniştită, cuprinsă din nou de dorinţa imperioasă de a afla, de a cunoaşte în mod

concludent, de a prinde din zbor această băşică fugară, aceasta nesiguranţă chinuitoare, pentru a o putea sparge. Stuaţia ei de acum i se părea îngrozitoare.

Încercă să îmbrăţişeze din nou cu gândul realitatea faptului care o chinuia fără încetare şi cu o violenţă nemăsurată, se cutremură la imaginea trezită în gândurile ei: Frank şi Anna îmbrăţişaţi, în pornirea lor de dragoste. Îşi muşcă buzele cu sălbăticie.

Cum ar putea ea să aştepte liniştită: scena aceasta face parte din trecut... un trecut foarte depărtat, când femeia aceasta era aici în casa ei, mânca la aceeaşi masă cu ea, dormea şi trăia sub acelaşi acoperiş şi o vedea în fiecare clipă, uitându-se la ea trufaşă şi enigmatică. Situaţia era intolerabilă şi era nedrept ca această pacoste să cadă din senin asupra ei, şi imposibil ca ea să primească cu supunere o astfel de lovitură. Tocmai ea care îşi concentrase toată putrea în dragostea faţă de Frank – însuşi gândul anilor fericiţi, din căsătoria lor o făcea să i se umple ochii de lacrimi – nu putea să accepte cu indiferenţă o astfel de lovitură.

Nu va tolera această situaţie. Durase vreme destui de îndelungată... prea îndelungată: probabil simţul ei de bună cuviinţă şi ospitalitate îi întunecase puterea de a judeca. Da, în această clipă presimţea că nu mai poate suporta şi nu se poate mărgini numai la aşteptare şi veghe. Gândul că-şi trimisese copilul de acasă pentru a da Annei acest avertisment inutil, îi pricinuia o dureroasă senzaţie de nereuşită. Ea... tocmai ea să nu reuşească! Dacă Anna era destul de groasă de obraz, ca să nu înţeleagă această aluzie, înseamnă că va trebui să intervină într-un fel mult mai categoric. Necesitatea unei acţiuni, o făcea să se simtă nerăbdătoare. Înfruntând pe această femeie, nu însemna că ea capitulează în faţa ei, şi nici că s-ar teme de Anna. La gândul acesta buzele i se strâmbară uşor şi se simţi cuprinsă de un îndemn neaşteptat. Situaţia nu era ceva obişnuit, prin urmare va trebui să lupte îmoptriva ei cu mijloace neobişnuite.

Mâinile se încleştară cu toată puterea. Glasul lui Netta, care cânta în bucătărie, o făcu să se simtă şi mai categorică în hotărârea pe care o lua; dacă n-ar fi fost Anna, poate ea ar fi cântat acum, în timpul lucrului. „Nu voi mai suporta situaţia aceasta, îşi zise furioasă. Nu o mai suporta! Mă duc numaidecât să vorbesc cu ea”. Da, va trebui să vorbească cu ea... şi numaidecât! Se întoarse cu o mişcare impulsivă, ieşi în vestibul şi începu să urce scara la etaj.

Cu toată nerăbdarea ei de acum, cu toate că era mică de statură, înfăţişarea ei părea aproape înspăimântătoare. Cu gâtul uscat şi inima bătându-i furioasă în piept, intră în camera Annei.

Anna era în pat – acum ea nu mai cobora niciodată în sufragerie dimineaţa – şi sta întinsă, cu părul negru răvăşit pe pernă, cu ochii împăienjeniţi de somn, cu cămaşa de noapte brodată cu dantele, deschisă la piept. I se vedeau sânii rotunzi, buza inferioară rumenă şi plină, dar obrazul ei nu exprima nicio mirare, faţă de vizita aceasta neobinşnuită şi neaşteptată.

Fără să zică nimic, Lucy se aşază pe un scaun, atât de aproape, încât putea vedea punctele mici şi galbene care pigmentau irisul ochilor Annei; şi tot fără să zică nimic, se uitară una la alta cu atenţie.

— Nu te-ai dat încă jos din pat? întrebă Lucy într-un târziu, încercând din toate puterile să-şi stăpânească tremurul glasului, pentru a face ca vorbele ei să pară calme şi reci.

— Aşa se pare, răspunse Anna cu indiferenţă.

— Constat că iei lucrurile foarte uşor. Cuvintele acestea le pronunţă mult mai repede şi cu glasul mai ridicat decât ar fi trebuit.

— Nu eşti de părere că acesta este procedeul cel mai cuminte?

Lucy încercă să se reculeagă; îşi umezi buzele, căci şi le simţea uscate şi rigide.

— Anna, eu nu sunt în stare să te înţeleg, continuă ea

cu violenţă stăpânită.

— Ce crezi că ar fi de înţeles?

— Nu ai ocupaţie, nici principii, nici religie... nici nimic! Trăieşti numai pentru propria ta plăcere.

— La ce altceva ar putea folosi viaţa? întreabă Anna cu indiferenţă. Cel mult să accepţi tot ce-ţi poate oferi. Este un fel de goană, pentru a obţine ceea ce doreşti şi vai de cel care ajunge cel din urmă la ţintă.

— Vasăzică aceasta este părerea ta, răspunse Lucy cu glasul tăios. Acest amănunt explică şi atitudinea ta.

Drept răspuns, Anna începu să zâmbească – era oare zâmbet expresia aceea formată dintr-un amestec de indiferenţă, veselie şi dispreţ, care emana din privirile ochilor ei reci? Văzând această privire provocatoare şi încărcată de dispreţ, Lucy păli.

— Vasăzică aceasta este concepţia ta despre viaţă, continuă ea cu glasul răstit. În sufletul tău nu se găseşte nicio fărâmă de loialitate.

— Dar în al tău se găseşte?

— Eu am soţul meu, îngână Lucy şi se aprinse la obraz, şi pe fiul meu şi credinţa mea...

— Tatăl, Fiul şi Duhul Sfânt, Amin! declară Anna pe un ton batjocoritor, ca şi când s-ar fi gândit la altceva.

Urmă o pauză chinuitoare, în timpul căreia Lucy simţi cum se trezesc în sufletul ei toate nemulţumirile de săptămâna trecută.

— E îngrozitor! ţipă ea, pur şi simplu îngrozitor! Cum se poate să vorbeşti în felul acesta? Felul acesta de a vorbi este sordid... e blasfemie! Îţi baţi joc de tot ce poate fi bun şi nobil în viaţă.

Stăpânită de propriile ei emoţii, ultimele cuvinte le pronunţă fără să-şi dea seama ce face.

Anna se ridică într-un cot, atitudinea ei de acum exprima nemulţumire şi glasul păru că este mai răstit decât adineaori.

— Te rog, mi-e silă de prostiile acestea sentimentale, declară ea pe un ton de violenţă neaşteptată. Eşti exact

ca toate celelalte femei... puţin sărită. Sanctitatea căsătoriei! Frumuseţea maternităţii! Dar când stai să te gândeşiti bine, ce rămâne din toate acestea? Te căsătoreşti pentru un scop pe care nu îndrăzneşti să-l realizezi pe altă cale, apoi pentru acest ceva anume, sfârşeşti prin a avea un copil. Acesta este felul în care începe viaţa. Glasul care a tremurat în grădinile raiului. Făcu o scurtă pauză şi în privirile ei se concentră o ironie inexplicabilă. E încântător, nu-i aşa? Cât despre rest, poţi să dai în brânci, îngrijindu-ţi copilul care la sfârşit tot se va întoarce împotriva ta şi te va scuipa în obraz. Pe urmă, altă momeală pentru proşti: nemurirea sufletului! Mai ai răbdare până când vei muri... şi atunci te vei convinge că ai alergat după băşici de săpun.

— Cum de îndrăzneşti să vorbeşti în felul acesta? îngână Lucy, tremurând de furie. Cum de îndrăzneşti? Eu nu voi tolera o astfel de purtare.

— Nu vei tolera! Tocmai aici este greşeala ta. Apuci băşicile acestea cu atâta putere în mâini şi le scuturi, încât într-o bună zi vor începe să plesnească şi atunci vei avea ocazia să constaţi, că ideile tale false încep să se destrame ca un fum.

— Va trebui să le văd destrămându-se, ca să te pot crede, ripostă Lucy cu glasul chinuit de deznădejde. Prefer să mor decât să împărtăşesc aceste concepţii de viaţă... această explicaţie pe care mi-o dai. Se opri brusc, stăpânită de un îndemn irezistibil: dar de vreme ce am ajuns aici... spune-mi te rog cum explici asta? exclamă ea şi întinzând mâna, deschise cutioara verde de pe masa de toaletă.

Dar gestul ei dramatic rămase fără efect... cutioara era goală. Şi cât ai clipi, Anna începu să râdă cu hohote, într-un fel neobişnuit, brutal şi sarcastic; toată atitudinea ei se schimbă. Bunăvoinţa ei obişnuită dispăru, ochii i se aprinseră şi părea gata să primească atacul şi sa riposteze.

— Aceasta este o situaţie cu adevărat caraghioasă,

declară ea. Nu draga mea, fotografia aceasta am aruncat-o în foc, chiar din ziua când am constatat că-ţi place să cotrobăieşti prin lucrurile oamenilor.

Pe obrazul lui Lucy se văzură numaidecât două pete roşii şi ochii începură să-i scapere din cauza furiei.

— Îmi pare bine că situaţia aceasta ţi se pare caraghioasă, ţipă ea. Probabil vei avea bunătatea să-mi explici şi mie, unde este caraghioslâcul.

— Este cam răsuflat, aşa că nu merită să-ţi mai explic.

— După cât ştiu eu, n-ai avut obiceiul să vorbeşti despre amănuntul acesta.

— Nu, sigur că n-am avut.

— Nici nu cred că va fi nevoie, ţipă Lucy întărâtată peste măsură. Sunt informată despre toate amănuntele... în legătură cu tine şi copilul pe care l-ai avut.

— La urma urmelor copilul l-am avut eu, răspunse Anna în bătaie de joc, aşa că nu ai niciun motiv să te frământi.

Urmă o pauză, în timpul căreia Lucv jignită şi încercând să-şi stăpânească indignarea, încleşta din pumni şi se uita cu ochii mari la femeia din faţa ei.

— Îmi vei spune acum ceva, ţipă ea cu glasul cutremurat de deznădejde, ceva ce aş vrea să ştiu.

— Da?

— Da! Care este motivul că ai venit aici?

— Mi se pare că tu m-ai invitat să vin, nu-i aşa?

— Pe vremea aceea nu te cunoşteam.

— Şi crezi că astăzi mă cunoşti? Cuvintele acestea provocatoare, îmbibate de o ucigătoare ironie, făcură pe Lucy să tresară şi din nou simţi ridicându-se în sufletul ei nemulţumirea aceea cu puteri uriaşe, aşa că zbieră furioasă:

— Ce rol are Frank în viaţa ta?

— Ca să-ţi spun drept... Frank mi-a plăcut întotdeauna, răspunse Anna cu glasul calm şi batjocoritor. Când am venit aici, aproape îl uitasem. Dar tu, dintr-un anumit punct de vedere, tu m-ai făcut să-mi aduc aminte de el. Dacă n-ai fi fost tu, nu cred că i-aş fi acordat nici cea mai

mică atenţie. Nu, crede-mă, nu i-aş fi acordat.

— El este soţul meu, înţelege bine ce-ţi spun, declară Lucy cu glasul încet şi tremurând.

— Asta înseamnă că-ţi aparţine... cu trup şi suflet şi toată scânteia divină? Nu eşti dispusă, ca din când în când să-l laşi să mai treacă şi în ograda vecinului?

— Asta înseamnă că eu îl iubese. N-ai decât să-ţi baţi joc cât pofteşti, mie puţin îmi pasă. Când pronunţă aceste cuvinte, în glasul ei tremură un uşor accent de trufie. Nu mă interesează ce crezi tu. Şi nici nu mi-e ruşine de atitudinea mea. Chiar dacă înainte de asta ar fi avut oarecare legături cu tine, amănuntul acesta nu poate schimba situaţia.

— În cazul acesta, de ce te mai frământi?

În ochii lui Lucy scapără o lumină prevestitoare de primejdie. Buzele începură să-i tremure şi părea că este gata să se repeadă la Anna.

— Vasăzică aşa, ţipă ea. Acesta este felul în care răsplăteşti ospitalitatea ce ţi-am oferit-o. Ai venit în casa mea şi ai încercat să profiţi de o aventură, acum uitată şi trecută, pentru a-mi lua soţul... Da, ai făcut totul pentru ca să-l înstrăinezi pe Frank de mine.

O clipă Anna înfruntă liniştită privirile ei sfredelitoare, pe urmă încetul cu încetul pe obrazul ei îşi făcu loc obişnuita expresie.

— Faci o greşeală mare, răspunse ea cu glasul liniştit. Eu n-am făcut nimic. Tot ce s-a întâmplat, s-a întâmplat din cauza ta. Se opri, întoarse capul şi privirile îi fugiră pe fereastră. Recunosc că am încercat să trezesc puţin pe Frank. Îmi făcea impresia că este atât de aservit voinţei tale, încât îmi închipuiam că are nevoie de această trezire. Dar altceva n-am făcut.

— Nu te cred, ţipă Lucy cu glasul sugrumat. De ce încerci să-mi spui minciuni? Între voi doi a fost ceva. Te întreb pentru ultima dată, spune-mi adevărul.

— La ce ţi-ar putea folosi? răspunse Anna cu indiferenţă. Adineaori ai declarat singură: în nici un caz

nu mă vei crede.

— Dacă nu-mi vei spune, ripostă Lucy cu glasul sugrumat de furie, va trebui... va trebui să pleci chiar astăzi din casa mea.

— Foarte bine, răspunse Anna îngândurată, prevedeam că aşa se va sfârşi. E foarte uşor să-ţi satisfac cererea.

Fără să zică nimic, Lucy se uită la ea, încercând să-şi stăpânească valul de revoltă intolerabilă ce clocotea în ea. Răspunsul ei fu ultima picătură, pentru ca paharul să se reverse. Femeia aceasta nu mai putea întârzia o singură clipă sub acoperişul casei în care trăieşte ea. Se ridică numaidecât în picioare.

— Ei bine, în cazul acesta vei pleca, declară ea cu glasul stins, şi vei pleca numaidecât. Aceasta este cea mai favorabilă soluţie. Ai un tren care pleacă la orele douăsprezece.

— Când am venit la voi, n-am avut intenţia să stau mai mult de o săptămână, răspunse Anna, gândeşte-te puţin la acest amănunt.

Fără să mai adauge nimic, Lucy se întoarse şi uşa se închise cu zgomot în urma ei. Obrazul îi era palid şi aproape contractat când începu să coboare scara. Îşi ajunsese scopul... Ana va pleca... Dar amănuntul cel mai ciudat i se părea absenţa totală a mulţumirii ce ţi-o poate oferi o victorie câştigată. În loc de asta, simţea o ciudată şi chinuitoare senzaţie de deznădejde.

— Femeia aceasta este lipsită de orice sentiment omenesc, îşi zise ea cu amărăciune, o femeie fără suflet! Auzi, s-o învinuiască pe ea, că ar fi contribuit la crearea acestei situaţii îngrozitoare, pe ea care iubea pe Frank şi care nu făcuse altceva decât să-şi apere integritatea căminului. Un hohot de plâns fără lacrimi părea că încearcă s-o înece. Se opri în mijlocul vestibulului şi îşi apăsă mâna pe piept, pentru a-şi stăpâni bătăile inimii, înainte de a intra în bucătărie.

— Netta, strigă ea şi întoarse fruntea ca să nu-i poată vedea obrazul, dă fuga până la Frew şi roagă-l să vină cu

trăsura.

Netta îşi ridică încet mâinile roşii la cheutorile şorţului.

— Nu cumva... are de gând să plece? întrebă ea pe un ton din care se simţea mirarea.

— Du-te şi adu trăsura, răspunse Lucy, cu glasul aproape stins.

Netta plecă şi se întoarse, şi după aceea sosi trăsura şi aşteptă vreme îndelungată şi în mod semnificativ în faţa intrării: vizitiul pe capră, încârligat sub pălăria cu gardini largi, calul întinzând nerăbdător cu copitele dinainte în pavajul străzii.

Într-un târziu Anna coborî, calmă, nepăsătoare, dar cu o expresie de indiferenţă ostilă şi cu zâmbetul pe buze... era oare un zâmbet... strâmbătura aceea enigmatică de haz şi dispreţ a buzelor ei? Şi de astă dată, exact ca şi la sosire, înfăţişarea ei îţi făcea impresia unei ciudate linişti.

— Iată-mă, după cum vezi, declară ea cu glasul calm, îţi îndeplinesc dorinţa. Ai reuşit să faci aşa cum ai vrut.

În lumina tulbure a vestibulului, obrazul lui Lucy părea mic, palid şi cu ochii negri strălucind sumbru. Atitudinea aceasta de acum era contrară instinctelor ei fireşti, dar presimţea că era singura atitudine justă în această împrejurare.

— La revedere, zise ea simţindu-şi bătăile furioase ale inimii, şi întinse mâna spre ea, dar Anna refuză să i-o strângă.

Vizitiul – care se trezise – tocmai ieşea din casă cu geamantanul Annei pe umăr.

— Ei bine, la revedere, zise Anna. Se opri o clipă pe treptele scării de la intrare, apoi întoarse capul şi adăugă peste umăr: ţi se va părea ciudat, dar crede-mă nu pot să nu te compătimesc. Nu uita ceea ce ţi-am spus, în legătură cu băşicile de săpun.

Numaidecât după aceea, se auziră scârţâind roţile trăsurii pe pavaj şi plecă.

Lucy simţi o strângere dureroasă a inimii şi închise uşa. O undă uşoară de parfum, singurul amănunt ce-i mai

aducea aminte de prezenţa Annei, îi pătrunse în plămâni, cu mireasma ei dulceagă şi fără să-şi dea seama, intră grăbită în salon. Simţi o slăbiciune neînţeleasă şi trupul începu să-i tremure, dar eliberată de această prezenţă deprimantă, se simţi şi spiritualiceşte mai liniştită. Da, se simţea mai uşurată şi pe deplin împăcată. Cu buzele mereu tremurânde, întinse braţul şi se propti în consola căminului, apoi începu să se uite la jocul flăcărilor care tremurau vesele şi păreau vioaie şi nerăbdătoare să se ridice spre ceva definitiv. O clipă se simţi din nou stăpânită de dorinţa aceea tulbure, născută din zbuciumul ei, o dorinţă pe care o simţea de multa ori ridicându-se în ea, ca şi când ar fi izvorât din ceva ce s-a întâmplat demult, foarte demult. Ce reprezenta această dorinţă?

Cu trupul plecat spre lumina caldă a flăcărilor care îi jucau în ochii tulburi, îşi simţi fiinţa inundată din nou de slăbiciunea aceea nelămurită care făcea să pară o fiinţă de dincolo de timp şi de orice spaţiu. Care erau aspiraţiile ei? Erau, trebuiau să fie dragostea ei faţă de Frank, dorinţa ei de a-l vedea fericit, apărat împotriva oricăror primejdii ce l-ar fi putut ameninţa.

Reuşise să creeze pentru el această atmosferă de siguranţă. Din emoţiile ei de până acum se desprindea această certitudine. Da, procedase just! Era convinsă că a procedat just, şi cu toată surescitarea ei de acum, îşi simţi sufletul inundat de o linişte nebănuită.

10

În aceeaşi seară, înainte de întoarcerea lui Frank de la slujbă, se strădui în mod special, pentru a se pregăti să-l primească. În timpul după amiezii, îndemnată de o dorinţă imediată, făcuse curăţenie în casă, aşa că acum toate străluceau: mai ales scuturase şi ştersese în camera Annei cu cea mai mare grijă, schimbase rufăria patului şi

deschisese larg ferestrele, ca boarea venită din largul mării să legene perdelele şi aerul curat să pătrundă în casă, ca să şteargă orice urmă a odioasei şi contagioasei ei prezenţe.

Străduinţele ei aveau ceva simbolic: purificarea templului căminului ei de pângărire. Şi acum, cu aceeaşi nerăbdare şi minuţioasă grijă îi pregăti felul preferat de mâncare, îi aşeză papucii, ca să se încălzească în apropierea căminului, se îmbrăcă în rochia cenuşie de voal şi-şi pieptănă părul cu cea mai mare atenţie. Se strădui mai mult decât oricând înainte de asta, ca înfăţişarea ei să pară cât mai frumoasă – unica grijă caracteristică pentru ea care se îmbrăca de obicei foarte repede şi simplu – dar la urmă nu fu mulţumită. I se păru că n-a arătat niciodată atât de prost. Că lui Frank s-ar putea să i se pară că este cu buzele palide şi cu obrazul obosit, tocmai acum, când dorea din tot sufletul să i se pară că este seducătoare. Oftă uşor şi se ridică din faţa oglinzii, ca să coboare în salon, unde cu gesturi nervoase şi fără niciun motiv, începu să aranjeze bibelourile de porţelan pe micile console din colţuri.

Cât de insuportabile fuseseră zilele din urmă şi cât de îngrozitoare i se părea situaţia pe care fusese obligată să o accepte. Dar o acceptase, o înfruntase şi reuşise, înfruntase această situaţie, luptase împotriva ei şi acum Anna plecase. Frank era aici, Frank al ei, gata să uite împreună trecutul şi să regăsească farmecul iubirii lor comune.

În clipa aceasta se gândea la Frank şi la amănuntul că el şi ea vor fi împreună, şi singuri în toată casa: un sentiment atât de puternic şi de rar, care o făcea să tremure de speranţă.

Acum dispăruse efectul imediat al plecării de adineaori, odată cu liniştea trecătoare a frământării ei. Dispăruse şi calmul ce urmase după aceea, ca în locul lui să simtă o duioşie adâncă, o dorinţă arzătoare de a ierta, de a iubi şi a fi iubită. Probabil în timpul săptămânii ce trecuse fusese

puţin severă cu Frank, nepoliticoasă, mai ales faţă de Anna, fiind chinuită de bănuielile trezite în sufletul ei, ceea ce era de altfel firesc. Dar acceptând realitatea, dovedise că are curaj şi acum cu purtarea ei reuşise să obţină, dacă nu o victorie, salvarea – salvarea fericirii ei, a fericirii lui Frank a căminului ei. Nu citise în istorie – sau poate aceasta era o simplă legendă – despre femei care apăraseră fericirea căminului lor şi care-şi tăiaseră un sân, ca să portă trage cu arcul? De atunci trecuse vreme multă, dar ea înţelegea această situaţie. Tot aşa procedase şi ea, îşi apărase căminul şi acum, ca o reacţie inevitabilă, îşi sărbătorea triumful supunându-se nu împrejurărilor, ci dragostei ce trăia în ea.

Trepidând de nerăbdare, cu sufletul răscolit de patimă, aştepta. Soţul ei întârzia să se întoarcă. În majoritatea cazurilor sâmbăta după-amiază era liber. Dar astăzi Lennox îi ceruse să plece până la docurile din Leith, pentru a face pregătirile, în legătură cu mărfurile ce trebuiau să sosească din Olanda. Dar, deşi se întorcea mereu şi se uita la ceas, se făcuseră aproape cinci după-amiază, când i se păru că aude zgomotul cunoscut pe care-l făcea portiţa de pe alee. Sări numaidecât în picioare şi o roşeaţă uşoară îi apăru pe obraz, ca să dispară numaidecât. Deşi nu se repezi spre vestibul ca să-l întâmpine – purtarea aceasta ar fi revelat numaidecât dispoziţia ei de acum – rămase în picioare cu ochii strălucitori, cu buzele întredeschise, aşteptând clipa când va intra.

Apariţia lui fu ca întotdeauna, discretă: cu fruntea plecată, cu umerii bleojdiţi, cu înfăţişarea blândă, puţin ironică.

— E gata ceaiul? întrebă el, frecându-şi mâinile cu un uşor susur. Afară e răcoare şi ceaţa ce se ridică din largul mării te îneacă.

— S-a făcut răcoare, răspunse ea repede şi nerăbdătoare – dar trebui să facă un efort pentru a-şi stăpâni tremurul glasului – ţi-am făcut însă un pateu

ciobănesc foarte gustos care te aşteaptă la cuptor.

Se uită la ea cu atenţie, mirat, dar întoarse numaidecât privirea şi apropiindu-se de foc, întinse mâinile să se încălzească şi nu mai zise nimic.

— Ai avut o zi grea? întrebă ea cu solicitudine.

— N-a fost grea din cale afară, răspunse el nehotărât. Drumul mi-a luat multă vreme. Nici nu se putea ca un om ca Lennox să nu-mi ceară un astfel de serviciu, tocmai într-o zi de sâmbătă. Se opri, deoarece băgă de seamă schimbarea favorabilă din atitudinea soţiei sale. Apoi întrebă: ai reuşit să expediezi în bună regulă pe Peter?

— Da, a plecat foarte mulţumit, răspunse ea şi întinse mâna spre sonerie.

Ceaiul, pesmeţii şi pateul fierbinte, prăjit şi gustos, fu adus numaidecât la masă, apoi Netta se retrase fără să zică nimic.

— Aşează-te la masă, îl pofti Lucy, şi se apropie de scaunul ei.

Bărbatul ridică numaidecât fruntea, ca şi când ar fi vrut să se convingă încă o dată de buna ei dispoziţie.

— Dar Anna unde este? întrebă el. Cred că nu vrei să începem fără ea.

— Ea nu va lua ceaiul împreună cu noi, răspunse ea fără să se uite la el şi mâna în care ţinea cleştele pentru zahăr începu să-i tremure uşor. A plecat mai adineaori.

— A plecat?

— Da. Cu mare greutate reuşi să rămână indiferentă. Îi va explica atitudinea ei la momentul oportun, dar nicio clipă mai devreme. Bărbatul vădit mirat, se aşeză la masă şi-şi luă ceaşca de ceai ca apoi să înceapă să amestece îngândurat cu linguriţa.

— S-a întâmplat ceva? întrebă el într-un târziu.

În timpul ultimelor zile ce trecuseră, devenise neîncrezător faţă de toată lumea.

— Nu s-a întâmplat nimic, Frank, răspunse ea şi se aprinse uşor la obraz. Dimpotrivă, sper că de aici înainte ne vom înţelege foarte bine.

Întinse încet mâna după furculiţă şi cuţit.

— Să sperăm că ne vom înţelege, răspunse el cu înţeles.

Masa continuă să se desfăşoare liniştit şi în acelaşi ţimp rumeneala de pe obrajii femeii deveni mai intensă. Întinzându-i farfuria cu a doua bucată de pateu, îi spuse, pe neaşteptate:

— Ce plăcut este, să ne vedem din nou singuri, numai noi doi, nu-i aşa?

Cu ochii plecaţi asupra ziarului, împăturit alături de farfuria sa, dădu din cap în semn de aprobare, ca şi când n-ar fi auzit destul de limpede întrebarea pusă de ea.

— De zile întregi, continuă ea grăbită, ni se întâmplă pentru prima dată să fim numai noi doi la masă. Îmi face impresia că am redevenit iarăşi ceea ce am fost înainte de asta.

— Vrei să spui că tu ai revenit la sentimente mal bune, murmură el îngândurat.

Femeia tresări şi bătu în retragere, examinând creştetul plecat al soţului, dar nu răspunse nimic.

După ce termină cu masa, luă ziarul şi se apropie de canapea.

— Oare pe unde umblă Anna, întrebă el fără să-şi desprindă ochii de pe ziar. Unde a putut să plece?

Femeia tăcea. Apoi presimţind că nu va mai putea prelungi această tăcere, se ridică de la masă şi apropiindu-se de canapea, se aşeză lângă el. Clipa aceasta îi aducea aminte de ziua când îi mărturisise pentru prima dată bănuiala trezită în ea. Dar din ziua aceea gândurile ei intime o apucaseră în altă direcţie. De astă dată, deşi emoţia prin care trecea era mult mai dureroasă, nu se pregătea de atac. Cu această atitudine terminase în mod definitiv. Acum nu cerea altceva, decât să uite amândoi trecutul şi să se gândească numai la viitor. Făcu un efort, pentru a putea vorbi cu uşurinţă şi începu:

— Frank! Seara aceasta îmi aduce aminte de timpurile

de altădată, când în toată casa, ca şi acum nu eram decât noi doi. Îţi mai aduci aminte?

Ziarul din mâna lui fâşâi când întoarse pagina.

— Fireşte că-mi aduc, răspunse el, cred că nu ţi-ai închipuit despre mine că am uitat.

— Bine Frank, nu-ţi aduci aminte, repetă ea emoţionată şi luându-i mâna i-o strânse între degetele ei fierbinţi. În timpul după amiezii m-am gândit la o mulţime de amănunte... care au atâta importanţă pentru noi. La ziua aceea pe care am petrecut-o – ziua când ne-am dus în pădurea din Craigmore – mi se pare că în timpul din urmă nu ne-am mai gândit la ea.

Impresionată de propriile ei cuvinte, se simţi cuprinsă de melancolie şi începu să se frământe, simţind din nou razele fierbinţi ale soarelui dogorind printre crengile pinilor, mirosul reavăn al tufelor de ferigă, oglinda golfului la picioarele lor, ea mulţumită în braţele lui, simţindu-şi bătăile speriate ale inimii şi inima lui Frank bătând la fel cu a ei.

— Ce s-a întâmplat cu tine? întrebă el, întorcându-se încet spre ea şi văzând sfiala oglindită pe obrazul el, adăugă: ce ai mai făcut acum din nou?

Se dădu mai aproape de el pe canapea şi apucându-l de mână, îşi culcă obrazul fierbinte în palma lui.

— N-am făcut nimic altceva, decât te-am iubit întotdeauna, Frank.

Se uită la ea stânjenit şi se simţi ispitit să se apropie, dar îşi dădu numaidecât seama de atitudinea ei neobişnuită.

— În timpul ultimelor două săptămâni ai încercat să-mi dovedeşti într-un fel cu totul neobişnuit iubirea aceasta, răspunse el cu glasul tărăgănat.

— Aş vrea să luăm totul de la început, murmură ea cu sfială. Frank iubitul meu, va trebui să uităm tot ce s-a întâmplat. Dacă ne vom iubi unul pe altul, restul nu mai are nicio importanţă.

— Bine Lucy, începu el neliniştit, dar imediat după

aceea prin minte îi trecu un gând neaşteptat, se îndreptă pe canapea şi se uită cu atenţie la ea. Cred că n-ai... sigur, aşa ceva nu se poate... Unde spuneai că a plecat Anna?

Femeia întoarse privirea şi începu să întindă enervată de un fir deşirat din manşetele lui Frank, apoi îi răspunse cu glasul chinuit:

— Ştii foarte bine că n-aş fi vrut să fac aşa ceva. Crede-mă Frank, nu mi-a fost deloc uşor.

— Pentru numele lui Dumnezeu! explodă el, dar se opri imediat. Urmă o tăcere chinuitoare: doar nu vrei să spui, continuă el cu glasul stins, aproape năucit, doar nu vrei să spui că ai poftit-o să plece din casă?

— Şi de ce să n-o poftesc? Blândeţea glasului ei cu care încerca să-şi ascundă zbuciumul sufletului, părea nemăsurată.

— Ai determinat-o să plece? bâlbâi el. Ai dat-o afară din casă? Era incapabil să admită o astfel de posibilitate.

— Da, răspunse ea cu glasul ceva mai ridicat, deoarece revolta ascunsă începea să-şi facă loc pe sub masca ce şi-o aplicase pe obraz, îşi smulse mâna cu violenţă din mâna ei.

— Ai dat-o afară din casa mea! ţipă el. Este imposibil... pe Anna... pe verişoara mea!

— M-am săturat până peste cap de o astfel de rubedenie, răspunse femeia cu glasul stăpânit. Am rugat-o în propriul tău interes, să plece din casa mea,

— În propriul meu interes! ţipă el. Felul în care te-ai purtat faţă de ea săptămâna trecută... şi acum purtarea aceasta a ta, le pune vârf la toate!

Pieptul începu să i se frământe şi luminile ochilor îi scăpărau de furie.

— Tu nu voiai s-o vezi în casa noastră, răspunse ea, încercând zadarnic să-şi păstreze calmul. Prin urmare de ce să ţi pară rău că a plecat?

— Avea intenţia să plece săptămâna viitoare, ţipă el şi cutremurat de deznădeide, cuvintele lui deveniră un fel

de urlet: chiar dacă nu puteai s-o suferi, ar fi trebuit să mai aştepţi câteva zile!

— Nu puteam Frank, deoarece eu te iubesc.

Acesta era argumentul ei suprem, explicaţia purtării ei, argument care rezuma esenţa sublimului ei sacrificiu.

Se măsurară unul pe altul cu privirea, chinuiţi de tensiunea aproape insuportabilă a momentului. Era palidă, cu ochii aprinsi şi fără lacrimi, respira repede şi simţea o zvâcnire grăbită în inimă, însoţită de dorinţa nemăsurată de a-l vedea că se întinde spre ea, ca s-o cuprindă în braţe. Dar în aceeaşi clipă făcu o mişcare de nemulţumire şi colţurile gurii îi fugiră în jos.

— Nu cumva îţi închipui că eu sunt proprietatea ta? întrebă el întunecat. Nu cumva îţi închipui că ai dreptul să mă supraveghezi? Cred că dacă ai iubi pe Dumnezeu cel Atotputernic, ai fi în stare să-l legi şi pe el de lanţ.

— Frank! exclamă ea rugătoare. Nu cumva te aşteptai să închid ochii... să las lucrurile să-şi urmeze cursul?

— Să-şi urmeze cursul! Ce crezi că putea să-şi urmeze cursul? Îţi închipui că le ştii pe toate, dar nu le ştii. Oricât ai încerca tu să-ţi dai aere. Pentru mine Anna n-a fost cu nimic mai mult decât ar fi putut să fie oricare altă femeie. Cu toate acestea m-ai suspicionat chiar din ziua când a intrat în casa noastră. N-ai decât să continui în felul acesta şi vei reuşi să distrugi totul... Vei reuşi să te distrugi şi pe tine însăţi.

Simţi un val de amărăciune ridicându-se în ea şi dorind să iasă spre lumină, dar refuză să-l formuleze în cuvinte. Iată ce răspunde el! Acesta e felul în care înţelegea să se poarte faţă de oferta pe care i-o făcea de bună voie. Acesta era felul în care trata onestitatea, sinceritatea şi dragostea ei pentru el; cuvintele acestea i le spunea după tot ce se întâmplase până acum între ei, după clipele lor de intimitate care îi încântaseră atât de îndelung în suflet şi care nu mai puteau fi nici uitate, nici şterse. Cu o mişcare bruscă îi întoarse spatele, simţindu-se jignită şi chinuită de umilinţa acestei clipe îmbibate de dorinţe. Era

convinsă că a procedat just, şi va stărui în scopul pe care-l urmăreşte. Ştia că va trebui să-l recucerească, acesta fiind singurul mijloc, deoarece lăsându-l de capul lui, se va îndrepta fără putere de împotrivire spre dezastru. Atitudinea lui nu făcu decât să contribuie la confirmarea convingerii ei, că a procedat în propriul lui interes.

— Eu te las acum, zise ea pe un ton al cărui tremur nu-l mai putea stăpâni. Sunt convinsă că după ce te vei mai gândi puţin, va trebui să recunoşti că am dreptate. Şi ridicându-se în picioare, se îndreptă spre uşă. Când ieşi din odaie, se gândi îndurerată la clipa când se va întoarce la ea şi-i va mulţumi pentru ceea ce a făcut, recunoscând că a suferit şi ea în aceeaşi măsură ca şi el.

Intră în salon şi se aşeză la fereastră, gândindu-se, cu ochii umezi şi buzele tremurând îndurerate, la ceasul care va justifica corectitudinea procedeului ei. Gândurile începură să-i alerge mai repede, şi mult mai departe şi, datorită unui ciudat capriciu copilăresc al deznădejdii ei, se vedea pe sine îndeplinind treburi umilitoare, stând îngenunchiată şi frecând scândurile, înjosindu-se pentru el şi făcând sacrificii în interesul lui, ca apoi el, care n-a ţinut seama de cuvintele ei să vină, probabil prea târziu, ca să-i ceară iertare.

Rămase multă vreme nemişcată în faţa ferestrei, constatând că începuse să se întunece. Dar, cu totul pe neaşteptate, în timpul cât gândurile ei alergau vârtejuri, i se păru că aude uşa închizându-se, şi tresări; se ridică şi ieşi în vestibul. Plecase de acasă! Constatarea aceasta neaşteptată o dezamăgi şi o înspăimântă, ca şi când ar fi fost o lovitură. El n-avea obiceiul să plece seara da acasă, deoarece prefera să se aşeze în fotoliul său din apropierea căminului şi această abatere de la obiceiurile lui înveterate, o umplu de spaimă. Cu ochii închişi intră în sufragerie şi se aşeză pe fotoliul pe care el îl părăsise abia adineaori.

În clipa aceasta i se păru că bănuiala ei este pe deplin justificată: felul în care primise ştirea despre plecarea

Annei, era ultima zală-n lanţul dovezilor definitive. Un oftat adânc i se ridică din pieptul îndurerat. Lovitura aceasta i se părea zdrobitoare. Cu toate acestea o va primi, deoarece pe soţul el îl iubea.

Dar ce noroc providenţial pentru ea, că şi-a dat seama de situaţie şi a reacţionat împotriva ei cu această prevedere categorică. Ce fel de femeie ar fi fost ea, dacă ar fi stat nepăsătoare şi ar fi admis ca în propriul ei cămin să suporte fără protest reînnoirea acestei legături ruşinoase? În orice caz nu era femeia care să stea fără nicio putere şi să aştepte până când această nebunie s-ar fi desfăşurat în întregime, ca pe urmă să-i spună: „Întoarce-te Frank. Totul este aşa cum a fost înainte de asta”. Nu, de o mie de ori nu! Aceasta nu era căsătorie. Ea îşi afirmase drepturile ei, le apărase şi era mulţumită că le-a putut apăra. Posesiune! Aceasta nu era posesiune, ci dragoste, dragostea ei pentru el – un val de duioşie ce i se ridica din adâncul sufletului şi-i umplea ochii în timp ce sta aşezată în fotoliul din apropierea căminului şi-l aştepta să se întoarcă.

11

După ce Moore trânti uşa de la intrare – al cărei ecou tremură prin odăi şi o făcu să tresară – coborî treptele scării şi o apucă de-a lungul drumului, cutremurat de indignarea care-l întuneca privirile şi făcea ca buzele să-i tresară, într-o strâmbătură de amărăciune.

Îşi trase pălăria pe ochi şi se îndreptă repede spre litoralul golfului care la această oră era pustiu şi cu mâinile în buzunare şi umerii repeziţi în sus, apucă pe alee. Ceaţa se subţiase şi-i tremura ca un voal pe deasupra capului, aerul nopţii era mai cald, nemişcat şi deprimant. Unde se va duce acum? Se simţea chinuit în aşa măsură, încât aproape nu-şi mai dădea seama ce face şi nici nu-l interesa încotro se duce. Presimţea că la

această oră târzie nu dorea câtuşi de puţin să rătăcească de-a lungul litoralului, când ar fi putut să stea acasă, aşezat confortabil în fotoliul său din apropierea căminului. Dar ea reuşise să-l alunge de acasă datorită stăruinţelor ei de a pune stăpânire pe toate mişcările lui. Situaţia aceasta paradoxală îi făcea impresia unei imprudenţe sinistre.

Când se gândea că în timpul zilei ea de fapt poruncise Annei să părăsească fără întârziere casa lor... purtarea ei i se părea monstruoasă. Anna, verişoara lui, care acum cinci ani trecuse printr-o nenorocire atât de dureroasă, dar o suportase şi pe bună dreptate i se cuvenea o compensaţie pentru această nenorocire. El nu cunoştea niciun amănunt în legătură cu această întâmplare, nici locul, nici felul în care s-a desfăşurat şi nu bănuia nici cine a fost bărbatul. Nici nu-l interesa, deoarece întâmplarea aceasta nu privea pe nimeni, afară de ea. Pe vremea aceea el nu se gândise niciodată la Anna, dar acum simţea faţă de ea o simpatie crescândă, trezită la început de atitudinea soţiei sale, un sentiment de compătimire ca între doi prieteni buni. Nu pentru că Anna ar fi avut nevoie de compătimirea lui – ea era o femeie îndrăzneaţă – şi faţă de încăpăţânarea ei simţea o admiraţie caracteristică bărbaţilor cu voinţă slabă dar în atitudinea Annei era ceva mai mult decât încăpăţânare. Era... presimţea că trebuie să fie un temperament neîmblânzit, care primeşte viaţa aşa cum i se oferă şi-şi ia plăcerile acolo unde le găseşte. Dar deşi la început se împotrivise să vină la ei, tocmai din acest motiv, i se părea ciudat că acum nu mai avea nimic să-i reproşeze.

Dar când se gândea că Lucy a fost în stare să născocească o posibilitate atât de caraghioasă în legătură cu eventualitatea unor raporturi intime între Anna şi el; că el, tocmai el ar putea să fie tatăl copilului Annei, gândul acesta i se părea caraghios, dacă nu insuportabil. În orice caz recunoştea că supoziţia aceasta era cu totul lipsită de umor. E adevărat că începuse să râdă, că protestase, că-

şi bătuse joc de afirmaţiile ei, dar toate acestea fără niciun motiv temeinic. Ce vină avea el? Era caracteristic pentru incapacitatea lui, să nu reauşească s-o convingă. Care o fi oare motivul că el nu reuşeşte niciodată să înfrunte o situaţie cu tot calmul şi toată energia necesară? Ar fi trebuit să primească această acuzaţie ridicolă cu o superioritate rece şi să o spulbere cu un dispreţ nimicitor.

Dar nu, el nu fusese omul acesta şi niciodată nu reuşise să ia o astfel de atitudine. Îmi lipseşte voinţa, îşi zise el cu amărăciune. Sunt tot atât de nestatornic ca şi Anna şi nu voi reuşi niciodată să mă ridic deasupra gândului lui Dumnezeu... sau poate este din Shakespeare? În aceeaşi clipă se simţi copleşit de senzaţia inferiorităţii sale şi înfiorat de o pornire de dispreţ împotriva lui însuşi. Ce om ciudat era el, ce fiinţă nenorocită şi cum nu avea puterea să scape de gândurile acestea negre! Într-o bună zi se va întâmpla o nenorocire. Cu siguranţă va trebui să se întâmple.

Încruntă din sprâncene în mijlocul ceţii. Pe el nu-l interesaseră niciodată prea mult femeile; nu-l interesaseră nici chiar în anii tinereţii sale, şi cu atât mai puţin puteau să-l intereseze acum. Rare capricii trecătoare, probabil avusese şi el: cum fuseseră de pildă fotografiile acelea pe care i le arătase un client, fotografii artistice de la Paris (la cerere indicaţi vârsta), dar între el şi libertinaj existase întotdeauna o barieră. Bariera era el. Veselia şi tovărăşiile uşoare erau frânate de temperamentul său ciudat. Dar afară de asta, când stăteai să te gândeşti bine, trebuia să ţină socoteală şi de soţia sa. Ca câtă amărăciune trebuia să-şi dea semaa în această clipă, că el ţine la ea. O iubea, dar cât de încăpăţânată era uneori! Cât de – încercă să găsească o expresie – rigidă era atitudinea ei, când îşi închipuia că are dreptate. Nu se putea spune despre ea că ar fi geloasă în adevăratul înţeles al cuvântului, judecând de pildă după cele câteva zile când îl lăsase singur cu Anna –

la gândul acesta i se păru că a scăpat o ocazie – atitudinea ei părea că ar vrea să-i spună în mod categoric, că el îi aparţine în mod exclusiv şi definitiv numai ei. Simţindu-se mulţumit să treacă prin viaţă cu o indiferenţă uşoară, nu se sinchisise niciodată de acest sentiment al ei de posesiune, dar în această clipă atitudinea ei îl nemulţumea întocmai ca o jignire sângeroasă, ce i s-a făcut fără niciun temei, în clipa aceasta ajunse în strada principală a oraşului şi îndemnat de o pornire neaşteptată, trecu drumul şi intră în localul Shandon Bar.

Ceru un pahar de whisky al cărui gust amar se armoniza cu dispariţia lui de acum.

— Mai dă-mi unul, domnişoară! Stătea îngândurat în faţa celui de al doilea pahar, care, ca întotdeauna nu putea să fie atât de bun ca cel dintâi. Nu va mai cere şi pe al treilea, deoarece nu voia să aibă nemulţumiri. Pe el nu-l interesa băutura... nu va deveni niciodată un beţiv şi nu va deveni nimic.

Ştergându-şi gura se uită împrejurul său, apoi cu un gest instinctiv îşi scoase ceasornicul. Era aproape timpul să se întoarcă acasă; soţia lui se va întreba pe unde umblă. Lucy! Ea era o soţie bună. Intenţiile ei erau ideale şi calităţile acestei femei erau evidente. Prin urmare căror motive se datora nemulţumirea sa de acum?

Când ieşi din localul barului se simţi din nou cutremurat de revoltă. Ce-l determină să se gândească la astfel de lucruri? Şi ce căuta el aici, ca să se frământa din cauza nemulţumirilor ce cloceau în el? Se opri o clipă nehotărât, uitându-se în susul şi josul străzii, pe marginea căreia clipeau luminile felinarelor, dar când dădu să apuce spre casă, auzi un glas în apropierea lui.

— Hello, Frank! Ce mai faci? Se întoarse în loc, se uită şi cât ai clipi, pe obrazul lui se oglindi o expresie de mirare.

— Anna! Mi-am închipuit că ai plecat.

Se oprise în faţa lui, înfăşurată într-o haină călduroasă

de blană, cu obrazul strălucind sub lumina felinarelor, cu buzele umede din cauza ceţii, cu ochii adânci şi enigmatici; părea o femeie încântătoare, puţin misterioasă şi în acelaşi timp ispititoare.

— Mi-am închipuit, îngână el, mi-am închipuit că ne-ai părăsit.

— Când am ajuns la gară mi-am schimbat gândul. Voiam să plec şi pe urmă n-am mai plecat. Mi s-a năzărit mie aşa. Voi petrece noaptea la Hotel Craig. Mâine mă voi duce până la Port Doran ca să iau vaporul.

— Eu n-am vrut... bâlbâi el din nou. N-am ştiut nimic despre...

— Să nu mai vorbim despre asta, Frank, interveni ea. La Hotelul Craig mă simt tot atât de bine, ca în altă parte. A sosit timpul ca să mă întorc acasă. Vaporul pleacă mâine seară spre Belfast.

— Bine, Anna...

— Hai să ne plimbăm, zise femeia, şi nu încerca să-mi dai niciun fel de explicaţii.

Se uită la ea. Pentru prima dată în viaţă se simţi înfiorat de senzaţia unei întâlniri clandestine. Dacă as fi întâlnit-o în împrejurări obişnuite, ar fi zâmbit şi ar fi considerat propunerea ei ca ceva serios; dar acum, întâlnirea aceasta atât de neaşteptată şi atât de potrivnică concepţiilor soţiei sale, aproape oprită, i se părea foarte ciudată. I se făcuseră atâtea reproşuri din pricina Annei şi iată că acum este aici lângă el.

Dar această reacţie fu numai trecătoare, o impresie fugară de intimitate care-l înfioră uşor şi-l lăsă tot atât de indiferent ca şi până acum.

— Vrei să ieşi în oraş sau vrei să te plimbi în lungul cheiului? întrebă el puţin alarmat.

— Drumul în lungul cheiului este tot atât de bun ca oricare altul, răspunse ea cu indiferenţă. Vom putea sta de vorbă.

Astfel se întoarseră şi o apucară de-a lungul aleii pustii. Seara, când făcea această plimbare împreună cu Lucy, o

simţea cum îşi strecoară mâna caldă şi prietenoasă în mâna lui, într-un fel cu totul deosebit şi ciudat: felul lor de a se „plimba împreună” cum spunea ea; dar acum, după ce trecură de cheiul întunecat, fu cel care se întinse şi apucă pe Anna de braţ. Nu înţelegea motivul care îl determina să facă acest gest, dar probabil încerca în mod instinctiv să-şi manifeste independenţa.

— Acum pare că este mai multă lumină, declară el, străduindu-se să se simtă în largul lui.

— Frank, ce te determină să vorbeşti despre vreme? răspunse ea cu amabilitate. Ştiu foarte bine că nici nu te gândeşti la aşa ceva.

El nu-i răspunse şi imediat după aceea adăugă pe un ton plin de păreri de rău:

— Bietul Frank! Care vasăzică ai remuşcări din cauza unei fapte pentru care nu porţi nicio vină.

Tresări şi nu găsi ce să-i răspundă, dar femeia începu să râdă uşor şi continuă:

— Mi se pare caraghios, Frank, ca tu să suporţi toate ponoasele şi să nu ai niciun fel de foloase.

— Din moment ce ţie îţi face plăcere, murmură el, tulburat şi fără să se simtă în largul lui.

— Vezi, aceasta este atitudinea cea mai indicată, răspunse ea cu uşurinţă. Dacă nu poţi să profiţi, încearcă cel puţin să râzi.

Îşi continuară drumul alături, învăluiţi de întuneric, fără ca paşii lor să trezească ecoul străzii. Ce făcea el la această oră – aici, împreună cu Anna? Cum s-a întâmplat de au ajuns până aici?

— Ca să fim sinceri, Frank, continuă ea pe neaşteptate şi cu glasul ceva mai grav, îmi pare extrem de rău că ţi-am pricinuit nemulţumiri. Lucy este o femeie foarte cumsecade. Da, ţine atât de mult la tine, încât m-a revoltat. Nimic n-a fost mai departe de mine decât gândul de a-ţi pricinui nemulţumiri. Mi-ai fost întotdeauna prea simpatic, pentru a mă putea gândi la aşa ceva.

— Ştii foarte bine, că situaţia aceasta nu are nicio

legătură cu tine, răspunse el întunecat.

— Adevărul este, ripostă ea cu o uşoară maliţiozitate în glas, da, adevărul este că tu eşti căsătorit şi în mod firesc trebuie să ţii socoteală de acest fapt.

— Te rog! răspunse el tot atât de tulburat. Te rog. Nu mai stărui. Deşi avea nemulţumirile sale proprii, pe acestea nu dorea să le discute cu Anna.

— N-am fost în stare să-mi închipui despre tine niciodată, că ai putea să fii cap de familie, începu ea din nou. Dar iată, a venit ziua când ai plecat şi ţi-ai asumat şi această răspundere. Acum va trebui să ţii pasul şi să fii până la capăt la înălţimea datoriei. Vei fi obligat ca toată viaţa să porţi zgardă.

— Ei bine, în orice caz este zgarda mea, murmură el nemulţumit, simţind-o chiar prin întuneric că se uită la el şi zâmbeşte. Anna zâmbise cu adevărat, iar acum începu să râdă din toată inima.

— Foarte bine Frank, declară ea cu glasul schimbat. Îmi mai rămâne o speranţă, când te aud răspunzându-mi în felul acesta. Îmi închipuiam despre tine că vei încerca să-ţi descarci sufletul şi să plângi. Mă temeam că ai pierdut orice curaj. Acesta este motivul pentru care la început m-am decis să te scutur puţin. Dar, Sfinte Doamne, nici n-am bănuit că Lucy ar fi în stare să facă o astfel de scenă ca să-ţi spun sincer, purtarea ei m-a nemulţumit. În orice caz trebuie să ştii că mi-e indiferent. Nu-mi fac nicio grijă din cauza aceasta, căci nu este vorba de mine. Acum, după ce am moştenit ce mi-a rămas de la tatăl meu, încerc să mă bucur de viaţă şi să mulţumesc cerului pentru ceea ce va veni de aici înainte!

— Tu îţi trăieşti viaţa şi ştii cum trebuie să ţi-o trăieşti, răspunse el.

— Ia spune Frank, întrebă ea pe neaşteptate, cu aceeaşi nuanţă de ironie în glas ca şi adineaori, spune drept, nu te-ai gândit niciodată că poate aş merita puţină atenţie din partea ta? Sunt cu adevărat o snoabă atât de bătrână, încât să nu-mi dai atenţie?

Se întoarse repede şi se uită la ea, încercând să dezlege, nu atât înţelesul cuvintelor ei. Cât mai mult enigma obrazului ei ascuns de întuneric. Se simţea nesigur. În acelaşi timp simţi atingerea şoldurilor ei şi înghiţi cu greutate prin întuneric.

— Nu, răspunse el cu prudenţă, n-aş putea spune că m-am gândit.

Femeia râse din nou – părea neobişnuit de veselă – şi ca să-l pedepsească, îl ciupi de braţ, apoi adăugă înveselită.

— Îmi face impresia că pe dinăuntru eşti umplut cu rumeguş de fierăstrău.

Ajunseră la capătul extrem al aleii, şi în faţa lor se aşternea pânza albă a golfului înecată de aburul cenuşiu, desprins din undele uşoare ale refluxului ce clipocea pe ţărm.

— E încă devreme, zise ea uitându-se la el, dar cred că e timpul să te întorci acasă.

Ştia că e timpul să se întoarcă acasă şi dintr-un anumit punct de vedere, dorea chiar el să se vadă acasă, dar totuşi ceva din atitudinea ei părea că îl întărâtă.

— Timpul ca să mă întorc acasă va fi atunci când voi crede eu de cuviinţă, declară el.

— În cazul acesta să ne plimbăm pe marginea mării, răspunse femeia. E plăcut să cobori pe litoral.

— Foarte bine, murmură Frank.

Fără să mai adauge nimic, se întoarseră şi se deplasară de-a lungul litoralului, dar după câţiva paşi ea se opri.

— Aici e nisip! declară ea şi ridicând un picior se sprijini de umărul lui. Nu pot merge pe nisipul acesta. Îmi intră în pantofi.

Ezită şi uitându-se la ea, se întrebă dacă n-ar fi mai bine să-i propună să se întoarcă, dar în clipa următoare, o auzi spunând:

— Să ne aşezăm puţin pe nisip. Este destul de cald. Aprinde-ţi o ţigară şi ne vom aşeza pe mantaua mea.

Îşi descheie nasturii hainei şi netezi un muşuroi de

nisip, ca să se poată aşeza lângă el. Nisipul era moale şi trupul ei cald aproape de el, noaptea plină de şoapte şi liniştea plină de taine. Cu gesturi stângace îşi aprinse o ţigară, deoarece apropierea ei îi stânjenea mişcările. Urmă o tăcere de câteva clipe, apoi îi auzi glasul şoptindu-i la ureche:

— Dă-mi să trag un fum.

Tresări auzind această cerere neaşteptată.

— Vorbeşti serios? întrebă el. Pronunţă aceste cuvinte mai mult pentru a se linişti pe sine, căci ca să se poată aşeza pe mantaua ei trebuise să se strângă foarte aproape de ea.

— Sigur că da, murmură Anna. Vreau să încerc de toate.

Ezită o clipă, apoi se întoarse şi apropie ţigara de buzele ei pe care le distingea în mijlocul ovalului misterios şi alb al obrazului ei. Se simţea stângaci şi întinse mâna pe pipăite, iar când se plecă spre el, îi simţi buzele umede şi fierbinţi pe degetele lui, când dădu drumul fumului sorbit din ţigară.

— Nu este atât de bun, pe cât pare, declară ea şi începu să tuşească, sprijinindu-se de el. Şi fără greutate îi trecu un braţ împrejurul mijlocului, ca s-o susţină: acum m-am uşurat, zise ea după ce tuşi pentru ultima dată, şi îşi sprijini cu indiferenţă mâna pe genunchii lui.

Prin minte îi trecu un gând: cât de necrezut i se părea, ca el să fie acum aici împreună cu Anna, cu un braţ împrejurul mijlocului ei... atât de ciudat încât realitatea aceasta i se păru că se destramă ca şi umbra unui vis.

— Mai vrei un fum? întrebă el.

Clătină din cap, apoi se sprijini de umărul lui şi ridică ochii mari şi luminoşi spre el, ca şi când ar fi aşteptat ceva. Cu o mişcare involuntară se plecă spre ea şi o sărută.

— Frank, n-ar fi trebuit să faci aşa ceva, murmură ea când se termină sărutul şi-l strânse uşor de mână. El se simţea mereu stăpânit de aceeaşi senzaţie de irealitate.

Era oare el bărbatul acesta care sta aici alături de Anna şi-i simţise buzele catifelate, căldura trupului mlădios şi elastic sub rochia uşoară cu care era îmbrăcată? O sărută încă o dată şi ea îi răspunse la acest sărut.

— Uite ce Frank, zise ea în şoaptă şi ca prin vis, noi nu purtăm nicio vină pentru ceea ce se întâmplă acum. Am fost condamnaţi atât de sever, pentru ceea ce n-am făcut până acum, aşa că astăzi fără să ne dăm seama ce facem, am ajuns aici. Cred că de asta îţi dai tot atât de limpede seama ca şi mine.

Stăpânit de un îndemn mai presus de puterile lui, trezit de logica cuvintelor ei, se întoarse şi se uită la ea. Vorbele ei erau pe deplin întemeiate. El nu făcuse nimic, absolut nimic, şi chiar din prima clipă când intrase în casa lui, au fost dirijaţi unul spre altul ca şi când ar fi fost predestinaţi în mod irezistibil să ajungă în situaţia de acum. Şi toate acestea se întâmplau din cauza lui Lucy… numai din cauza ei.

— Constat, îngână el din nou, că nu te sinchiseşti prea mult din cauza asta.

Cu mintea tulbure şi creierul îngreunat de ceaţa nopţii, aproape nu-şi dădea seama de ceea ce spune.

— Te-ai mira, spuse ea în şoaptă, întorcându-se încet spre el, te-ai mira dacă am ajunge până acolo? Buzele ei umede erau aproape de gura lui; în ochii cu pupilele întunecate păru că se aprind sclipiri mici de dorinţă.

Sunt anumite lucruri pe care nu le poţi evita şi nici el nu ţinea să evite situaţia de acum. Un val de dorinţe i se răspândi în trup şi făcând o mişcare impetuoasă, se întoarse spre ea, se plecă spre ea. În aceeaşi clipă femeia lăsă capul pe spate, îl cuprinse şi se întinse pe aşternutul moale de nisip.

— De ce nu te-ai gândit la asta mai demult? murmură ea şi respiră repede şi adânc, apoi fără nicio împotrivire închise ochii care erau atât de aproape de ochii lui Frank.

Undele nevăzute ale apei clipoceau pe ţărm, dar ei nu le auzeau; apoi aerul nopţii li se păru mai rece, ceaţa mai

umedă şi mai pătrunzătoare. Într-un târziu femeia se desprinse din îmbrăţişarea lui şi se înfioră uşor iar el îşi îndreptă trupul şi întoarse privirea melancolică spre partea unde se auzea freamătul apei. Astfel, fără să ştie şi fără să înţeleagă, între ei intervenise şi mobilul bănuielii soţiei sale, iar acum se simţea ridicol şi stingherit. Câteva clipe niciunul nu zise nimic.

— Ei bine, murmură ea într-un târziu, cred că ar fi timpul să ne întoarcem. Când se ridicară în picioare, femeia îl strânse uşor de braţ şi adăugă: Frank, ştii că tu nu eşti băiat rău?

El nu-i răspunse şi apucară împreună în lungul litoralului aşternut cu nisip, ca să iasă pe alee. De astă dată îl luă ea de braţ.

— Nu-ţi face gânduri negre din cauza asta, zise femeia pe tonul ei obişnuit de simpatie sarcastică. Nimeni nu va putea afla nimic. Şi eu... eu nu sunt femeia care să se ţină scai de tine. Mâine voi pleca.

Cuvintele ei îi treziră un sentiment de recunoştinţă melancolică şi se simţi mulţumit şi uşurat că va pleca.

— Când... cum vei pleca? îngână el cu glasul stins.

— Voi traversa golful cu şalupa Eagle. Vaporul Rathlin pleacă la orele patru.

Cât ai clipi, se simţi ruşinat şi chinuit, mult mai incapabil decât până acum; îi era silă de sine însuşi.

— Nu cred că ar fi frumos să pleci în felul acesta, îngână el tulburat. Dacă vrei, te voi însoţi până dincolo.

— E o atenţie foarte frumoasă din partea ta Frank. Răspunse femeia mulţumită. Însoţeşte-mă până de cealaltă parte a golfului. E foarte probabil că după despărţirea noastră, nu mă vei mai revedea niciodată.

La mijlocul aleii, se opri pe neaşteptate.

— Nu veni mai departe! zise ea... Cât de limpede înţelegea starea lui sufletească de acum. Dar mâine dimineaţă, vino să mă iei de la Craig. Apoi cu o mişcare grăbită se ridică spre el şi buzele ei fierbinţi îi înfiorară obrazul, se întoarse în loc şi în clipa următoare dispăru.

Rămase nemişcat, siluetă stranie şi singură în mijlocul ceţii, apoi se întoarse şi el şi plecă în direcţie opusă. Din nou se întrebă mâhnit, cum de se putuse întâmpla aşa ceva, când el nici nu premeditase, nici nu dorise o astfel de faptă. Dacă Lucy nu l-ar fi bănuit, nu s-ar fi purtat faţă de el aşa cum se purtase, n-ar fi cerut Annei să părăsească casa, n-ar fi plecat nici el de acasă, la această oră, aşa că întâlnirea cu Anna putea fi evitată şi nici n-ar fi existat.

Continuându-şi drumul şi simţindu-se din ce în ce mai dezgustat de sine. Se întrebă, cum va putea explica soţiei sale că se întoarce acasă la această oră. Evident, nu-i rămânea decât un singur drum de ales. Va trebui să pară că este mereu supărat, să se prefacă nemulţumit, deşi acum nu mai era câtuşi de puţin, şi să intre numaidecât în camera de oaspeţi unde avea obiceiul să doarmă din când în când. Mâine dimineaţă va însoţi pe Anna până la vapor. Apoi debarasat pentru totdeauna de această chinuitoare amintire, îşi va putea continua viaţa normală. Da, aşa va trebui să facă. Dar în aceeaşi clipă pe obrazul lui tresări o expresie de dureroasă ironie, aducându-şi aminte, de protestul său, când spusese: „Nu vreau să văd pe Anna în casa mea”. Şi acum întâmplarea asta! Nu-i venea nici lui să creadă, că lucrurile au putut ajunge atât de departe.

În clipa când ieşi de pe alee, petrecut de ecoul stins al paşilor săi în lungul străzii, departe, din inima ceţii, auzi un glas de sirenă, tremurând în largul apelor, pe urma unui vapor care traversa golful.

12

A doua zi dimineaţa, Lucy se trezi la o oră mult mai târzie decât de obicei. Dormise de astă dată prost: un somn intermitent, tulburat de spaimele prevestitoare ale dezastrului, spaime care treceau încet, în rânduri reci şi

destrămate, întocmai ca pânzele de ceaţă care înveliseră copacii nemişcaţi din faţa casei. Apoi spre ziuă, silită de o mână grea şi nevăzută, căzu din nou în toropeala unui somn din care se trezi acum cu urechile vâjâind şi-şi aduse îndurerată aminte de amănuntele întoarcerii acasă a lui Frank, în seara din ajun. Se îndreptase întunecat spre camera de oaspeţi, fără să spună o vorbă şi fără să se uite la ea, apoi auzise mişcarea violentă a cheii întoarse în broasca uşii. Aducându-şi aminte de acest amănunt, îşi simţi trupul cutremurat de un fior. Fusese în stare să se întoarcă acasă în felul acesta, când ea îl aşteptase cu inima şi sufletul deschis, ca să-l primească; acest amănunt era pentru ea cea mai dureroasă lovitură dintre toate.

Dar hotărârea ei era definitivă. Îl iubea – numai ea singură ştia cât de mult îl iubeşte – şi acum, ca întotdeauna îl va apăra, îl va apăra împotriva lui însuşi. De câte ori nu constatase şi înainte de asta pornirile contradictorii ale caracterului său, slăbiciunea şi încăpăţânarea pe care numai ea singură putea s-o combată. „Bietul Frank, îşi zicea ea, cum îşi zisese de atâtea ori până acum, şi un val de lacrimi îi întunecă privirile, este cel mai mare duşman al său”. Da, de sute de ori. Până acum trebuise să facă apel la dragostea, la voinţa, la fermitatea ei proprie pentru a-l salva de urmările uşurinţei şi încăpăţânării acesteia care era pacostea şi farmecul caracterului său. Niciodată până acum străduinţele ei în această privinţă nu fuseseră atât de justificate, ca în ultimele două săptămâni. Chiar în mijlocul zbuciumului celor câteva zile din urmă, hotărârea ei rămăsese nestrămutată.

Cine ştie ce catastrofă s-ar fi putut întâmpla, dacă n-ar fi intervenit în mod atât de categoric şi definitiv! Ce importanţă putea să aibă faptul că bănuielile ei erau întemeiate pe o înspăimântătoare incertitudine, când ea se lăsa condusă de instinct, de simţul ei de loialitate şi de prevedere înnăscută? Afară de asta, dragostea ei pentru

el era piatra de încercare, forţa care o susţinea şi care îi condusese paşii spre această intrigă nesuferită. Dar mai presus de orice, nu dorea ea numai binele lui, fericirea lor comună, mulţumirea lor şi integritatea căminului pe care-l aveau? Nu simţea nicio dorinţă de a domina şi nici nu admitea ca idealul ei să fie pervertit. Totuşi era obligată să-l conducă. Iubindu-l cu toate greşelile lui şi considerând defectele soţului ei drept o completare a propriului ei caracter, nu putea admite ca fericirea lor comună să fie tulburată. Ar fi fost curată nebunie să se dea la o parte şi să se uite liniştită şi indiferentă cum se spulberă fericirea lor.

În dimineaţa aceasta, oftând fără să-şi dea seama, aprobă din nou felul înţelept în care procedase. Limpezise odată pentru totdeauna situaţia. Frank era revoltat – cât de bine cunoştea ea felul lui aproape insolent de a-şi strâmba buzele. Această trecere subită la nemulţumire a temperamentului său care putea să treacă cu egală uşurinţă de la revoltă la entuziasm, la scepticism şi exaltare dar revolta aceasta nu va fi de lungă durată; şi ea era dispusă să aştepte clipa când şi el va fi dispus să se întoarcă la ea. Chiar acum ea aştepta şi-şi imagina împăcarea dintre ei – nu se va întâmpla pentru prima dată ca el să-i dea dreptate – când va veni pocăit şi va confirma înţelepciunea atitudinii luată de ea. Aceasta era clipa încântătoare pe care ea o aştepta întotdeauna.

După ce aruncă o privire spre ceasornicul de pe consola căminului, oftă din nou şi dând la o parte pledul, coborî din pat. Se îmbrăcă încet, cu o încetineală premeditată, apoi ieşi din cameră, ezită un moment şi bătu la uşa camerei lui.

— Frank, începu ea cu glasul blând. Vrei să ieşim împreună la orele zece?

Nu primi niciun răspuns.

Deşi aşteptă cel puţin un minut, ascultând nerăbdătoare, convinsă că el este în spatele uşii, nu repetă întrebarea. Nimic n-ar fi dorit mai puţin, decât o

nouă discuţie între ei; era dispusă să-l lase în pace şi să-i dea ocazia ca nemulţumirea împotriva ei să i se liniştească de bună voie. Îşi zicea că este de ajuns, ca ea să fie la îndemână, pentru a împiedica posibilitatea de a reînnoi această nemulţumire. Imediat după aceea va trebui să urmeze şi răsplata ei.

Astfel, ridicând fruntea cu mândrie, coborî scara la parter şi intră în sufragerie ca să se aşeze la masă, înfiorată de o presimţire neînţeleasă de singurătate. Astăzi nu va ieşi împreună cu ea: amănuntul acesta era evident; porunci lui Netta să-i prepare o tavă cu mâncare pe care o duse chiar ea şi o aşeză în faţa uşii, apoi plecă singură de acasă.

Era o zi cenuşie; crengile copacilor picurau din pricina ceţii care mai stăruia încă, iar cealaltă margine a golfului se vedea ca o linie tulbure şi şerpuită în peisajul de negură. Sub picioare, frunzele scuturate nu mai susurau, ci păreau moarte, simple căzături întinse pe pământul din care le lua acum înapoi, pentru a le contopi din nou în substanţa sa. În atmosferă se simţea un fel de apăsare grea, o senzaţie de decreptitudine, de ceva care s-a sfârşit în mod definitiv. La distanţe mari, câte o rază de soare îşi făcea loc prin aşternutul de nori şi tremura pe apa nemişcată a golfului învelit de negurile din interiorul cărora se auzeu semnalele stinse ale corăbiilor nevăzute ce treceau prin apropierea ţărmului, îndreptându-se spre Ardmore Buoy al cărui dangăt de clopot se auzea sunând monoton şi melancolic.

Umezeala din atmosferă îi lăsa o impresie de tristeţe şi, cu trupul înfiorat, grăbi pasul ca să ajungă cât mai repede la biserică. Aici, probabil datorită dispoziţiei în care se găsea, totul i se păru că se desfăşoară cu încetineală, predica fu prea lungă şi mai plicticoasă decât până acum. Cu obrazul contractat, cu ochii pe cartea de rugăciuni – luase cu ea *Cheia Cerului* – continuă să se gândească la Frank şi aştepta nerăbdătoare să se poată întoarce la el. În cele din urmă slujba se termină şi ieşi din biserică cu

conştiinţa împăcată că şi-a făcut datoria, apoi cu paşi repezi şi nerăbdare stăpânită, se îndreptă spre casă.

În vestibul, după ce-şi scoase pălăria şi pardesiul, primul ei gând, deşi se prefăcea indiferentă, fu să se îndrepte spre camera lui Frank. Dar, cu multă greutate reuşi să-şi stăpânească acest îndemn şi intră în bucătărie unde constată imediat prezenţa tăvii pe care i-o lăsase în faţa uşii. Se opri: vasăzică mâncase, şi mâncarea îi făcuse plăcere; apoi întorcându-se spre Netta o întrebă cu prefăcută indiferenţă:

— Domnul a coborât?

Netta curăţa nişte cartofi la chiuvetă şi fără să se întoarcă spre ea, îi răspunse:

— A plecat de acasă. Mi se pare, spunea că se duce să vorbească cu domnul Lennox.

— A... da, răspunse Lucy cu glasul domolit. Îmi aduc aminte. Încercă să-şi stăpânească emoţia şi repetă: da, acum îmi aduc aminte.

Fireşte, ea nu-şi aducea aminte de nimic, dar era mai bine să confirme încă o dată atitudinea ei înşelătoare. El nu plecase la Lennox, ci plecase – de asta era pe deplin încredinţată – să facă una dintre plimbările lui solitare care indicau întotdeauna maximul de nemulţumire. Buzele îi tresăriră îndurerate; asta însemna o nouă amânare a împăcării dintre ei. Dar va trebui să se întoarcă acasă, din această plimbare şi atunci va reveni la ea.

Ieşi din bucătărie şi intră în salon, unde luă o carte în mână şi se aşeză în apropierea căminului, dar nu era în stare să vadă rândurile. Din când în când se surprindea pe sine, că sta cu ochii pierduţi, uitându-se pe fereastră. Într-un târziu auzi ecoul unor paşi în curte şi reculegându-se repede, se pregăti să-l primească. Dar nu era el, şi văzându-şi propria imagine reflectată în oglindă, se simţi cuprinsă de o nelinişte ciudată. S-o fi dus oare la Lennox? Sau se plimbă pe undeva prin ceaţă?

Pendula se auzi bătând ceasul unu după amiază şi el

tot nu se întorsese. Începu să simtă un fel de nelinişte în care era amestecată o nemulţumire... ciudată. Fără îndoială că nu e frumos din partea lui să se poarte în felul acesta; şi la orele unu jumătate, când apăru Netta, nerăbdătoare să servească cât mai repede masa, pentru a profita de după amiaza liberă ce o avea, îi spuse pe acelaşi ton de prefăcută linişte:

— Foarte bine! Eu voi mânca singură. Probabil domnul Moore a fost reţinut.

Totuşi... era foarte probabil că el a fost reţinut... eventualitatea aceasta era puţin probabilă, dar nu imposibilă; ducându-se la Lennox, acesta stăruise să rămână şi să mănânce împreună o friptură preparată pentru ziua aceasta de duminică. O palidă lucire i se aprinse în ochii tulburi, când se gândi, că poate s-a dus la Lennox pentru a vorbi despre problema asociaţiei dintre ei. Acesta ar fi de fapt supremul gest de pocăinţă din partea lui. Era oare posibil? Obrazul i se întunecă din nou. Se putea concepe aşa ceva? Obsedată de aceste gânduri, nu mâncă aproape nimic, ci mai mult se prefăcea că mănâncă, pentru a se feri de privirile cercetătoare ale fetei şi a-şi linişti frământarea neaşteptată ce pusese stăpânire pe ea.

— Netta, păstrează ceva cald la cuptor, în cazul... zise ea când se ridică de la masă. Acesta fu singurul pretext pe care-l invocă, pentru a-i da să înţeleagă că nu s-a întâmplat nimic neobişnuit.

Intră din nou în salon şi se aşeză, dar de astă dată nu în apropierea căminului, ci în faţa ferestrei, pentru a-l aştepta. Ar fi fost inutil să se prefacă şi acum că citeşte; aştepta pur şi simplu şi pe măsură ce aşteptarea se prelungea, simţea cum în sufletul ei se adânceşte neliniştea.

Cum se va întoarce? Va fi ud până la piele din cauza ceţii, dar după ce va intra fără să facă niciun zgomot, va încerca să amâne întâlnirea cu ea? Va întârzia vreme îndelungată în vestibul, pentru a-şi scutura pălăria şi

pardesiul şi va rătăci prin casă, fără niciun scop anume. Va intra în odaie şi se va preface să nu se uită la ea, apoi va deveni din ce în ce tot mai stingherit, ca să se apropie încet de foc şi după aceea să se aşeze în fotoliul său obişnuit. Va urma o perioadă de tăcere şi numaidecât ea se va ridica în picioare, nerăbdătoare să se împace şi după ce se va apropia de scaunul lui, se va lăsa în genunchi şi-l va cuprinde în braţe. O, ce clipă încântătoare! Tresări, numai gândindu-se la ea şi-şi reţinu respiraţia. Dar el nu se întorsese nici acum,

Două jumătate; Netta plecase; era singură în toată casa şi el nu se întorsese încă. I se părea... i se părea nemaipomenit. Fără să vrea, un fior de spaimă îi cutremură trupul. Cu siguranţă, s-a dus la domnul Lennox... aceasta era singura explicaţie plauzibilă... trebuie să se fi dus la Lennox; nu se poate să se plimbe atât de mult prin ceaţa umedă. Era de necrezut.

Se ridică repede în picioare, cu ochii înspăimântaţi şi cu o mână ridicată la obraz, într-un gest ciudat şi caracteristic. Apoi făcu o mişcare categorică şi regăsindu-şi energia, se îndreptă imediat spre uşă. Se va duce ea însăşi ca să se convingă; era singurul lucru ce-l mai putea face; s-ar putea de asemenea să se întâlnească cu el pe drum.

Afară începuse o ploaie măruntă, o burniţă uşoară care venea dinspre golful cenuşiu, întocmai ca nişte nori ce se desprind de pe suprafaţa unei oglinzi burate. Şi din nou simţi un fior, când începu să urce coasta colinei spre casa lui Lennox. Constată că a început să alerge... să alerge grăbită, fără să ştie de ce. Continuându-şi drumul, se strădui să-şi stăpânească această teamă ridicolă, să se liniştească, să găsească o explicaţie pentru vizita neobişnuită ce vroia s-o facă.

Dar nu mai avu nevoie să inventeze un astfel de pretext; la marginea de sus a oraşului, la încrucişarea cu Garsden Street, se pomeni faţă în faţă cu Lennox care – înţelese imediat – se întorcea de la obişnuita lui plimbare

de duminică după-amiază. Şi consternată, se opri numaidecât, simţindu-şi inima zvâcnind, la gândul că Frank n-a fost acolo unde îl căuta.

— Ia te uită, exclamă Lennox şi oprindu-se, o acoperi numaidecât cu umbrela lui de picăturile de ploaie. Pari foarte grăbită, pentru o zi de duminică.

— Da, îngână ea cu sfială. Sunt foarte grăbită.

— Totuşi ai apucat pe un drum pe unde nu vei putea să-i întâlneşti, continuă el şi se uită zâmbind la ea.

Respirând grăbită, din cauza urcuşului pe coasta colinei, strânsă alături de el sub umbrelă, cu părul şi obrajii umeziţi de ploaie, îi răspunse grăbită, fără să fi înţeles limpede ce vrea să-i spună:

— Să-i întâlnesc?

— I-am întâlnit pe litoral – şi făcu o uşoară mişcare cu capul, pentru a-i indica direcţia, – pe soţul dumitale şi Anna. Coborau drumul împreună.

Lovită în plin de cuvintele lui, păli şi ridică spre el ochii îngroziţi. În aceeaşi clipă i se păru că la picioarele ei s-a deschis o prăpastie adâncă. Încercă să vorbească, dar nu reuşi să articuleze niciun cuvânt.

— Acum trebuie să fi ajuns acasă, adaugă el fără să bage de seamă deznădejdea ei. Haide, intră la mine să bei o ceaşcă de ceai fierbinte, înainte de a te întoarce acasă.

I se păru că-şi simte limba paralizată, ca o bucată de lemn; ceva o strângea de gât. Vasăzică Anna nu plecase! Aşteptase, întârziase cu o făţărnicie nebănuită şi Frank se întâlnise cu ea. Dar care... Doamne, care va fi rezultatul acestei întâlniri?

— Haide, intră în casă, repetă Lennox.

Făcu un efort, ca să poată vorbi.

— Nu, îngână ea cu greutate, trebuie... trebuie să mă întorc acasă.

— O ceaşcă de ceai îţi va spăla ceaţa ce ţi-a intrat în plămâni.

— Nu, nu, răspunse ea cu glasul sugrumat. Nu pot... nu

am timp.

Şi înainte ca el să mai poată adăuga ceva, se întoarse în loc, copleşită de emoţie şi se depărtă repede şi grăbită, împletidndu-se pe picioare.

Vasăzică a avut dreptate. Lacrimi de revoltă şi durere îi scăpară de sub pleoape şi se amestecară cu picăturile de ploaie ce o loveau în obraz. Presimţise, dar acum certitudinea era absolută: ei doi îşi reluaseră relaţiile intime întrerupte, cu toate precauţiile ei. Făcuse totul pentru a evita această catastrofă, dar datorită unei împrejurări neaşteptate, nu reuşise să-i ţină departe unul de altul. Gândul acesta i se părea chinuitor şi o scotea din minţi.

Îşi muşcă buzele cu violenţă şi-şi încleştă pumnii în buzunarele pardesiului cu care era îmbrăcată. Silueta ei firavă cobora repede strada pustie, bătută de ploaie şi presărată cu un strat gros de frunze scuturate, dar datorită durerii chinuitoare ce o sfâşia în această clipă, se simţea dusă înainte ca de o forţă nebănuită. După ce reuşi să se reculeagă de pe urma loviturii ameţitoare ce o primise, se simţi cutremurată de furie din cauza decepţiei. Nu pentru că Frank n-ar fi iubit-o. Ştia că el o iubeşte; ştia de asemenea că ea îl iubeşte pe el, dar bănuia că a fost obligat să procedeze în felul acesta, fără să vrea.

Cum de s-a putut întâmpla aşa ceva? Gâfâind din cauza alergăturii, încerca din toate puterile să găsească un răspuns, să depisteze greşeala comisă. O, cum de s-a putut întâmpla aşa ceva? Se străduise din toate puterile şi gândul că n-a reuşit, i se părea îngrozitor. Încerca cu toată deznădejdea, să se liniştească. Încă nu se putea spune că ea n-a reuşit. Nu s-a întâmplat până acum nimic ce nu s-ar putea îndrepta. Convingerea ei era absolută, dar la prima certitudine se adăugă numaidecât şi alta. Va încerca să limpezească situaţia, să înlăture ameninţarea de deasupra căminului ei, să facă pe Frank să-şi revină şi să se întoarcă la ea. Ea nu era nici slăbănoagă şi nici

proastă. Oricât ar fi fost de jignită. Dragostea ei era mai presus de această jignire. Ea nu era femeia despre care s-ar fi putut spune că este de o modestie prostescă; cunoştea puterea ce o avea asupra lui Frank şi va uza de ea. Se va întoarce acasă. Îl va aştepta să se întoarcă şi-l va salva, în propriul lui interes.

Se strădui să-şi stăpânească graba cu care alerga, presimţind – cu toată spaima de acum – că va trebui să fie calmă, ca să nu atragă atenţia trecătorilor asupra ei. Ajunsese aproape de casă şi la oarecare depărtare văzu pe Dave Rowie venind spre ea din partea opusă. Încercă să se destindă la faţă: cel puţin nu-şi va expune deznădejdea şi nu va da posibilitatea străinilor să-i vadă umilinţa. Se întâlniră exact în faţa porţii de la casa ei şi plecând capul în piept, dădu să intre, dar Dave se opri.

— Dumneata n-ai plecat împreună cu ei? întrebă el, înveselit.

Se întoarse în loc şi se uită la obrazul lui roşu, încadrat de boneta ceruită de marinar, cu băierile legate sub bărbie. Pe marginea bonetei lui de muşama galbenă se închegaseră cristale mărunte din apa de mare.

— Ce vrei să spui? întrebă cu glasul neobişnuit de stins...

— Îmi pare şi mie rău; vremea aceasta este adevărată pacoste, încercă el să-i explice cu toată bunăvoinţa. Dar astăzi după-amiază am plecat cu şalupa Eagle până la Linton. Nu ştiam că soţul dumitale va avea nevoie de ea, căci altfel m-aş fi putut întoarce mai devreme.

Se uită la el fără să clipească, simţindu-se mereu îngrozită şi în acelaşi timp cuprinsă de o stranie dezamăgire. Ceva parcă ar fi vrut să-i spună, că ceea ce vede şi aude nu poate să fie realitate, ci delirează.

— Dave, ce vrei să spui? întrebă ea a doua oară.

— Dumneata n-ai plecat împreună cu ei? întrebă el întors abia adineaori. Tatăl meu mi-a spus că erau foarte grăbiţi şi n-au vrut să mai aştepte... Angus a trebuit să scoată luntriţa şi să-i treacă dincolo.

— Unde dincolo? Glasul ei părea nerăbdător, dar privirile nu i se desprinseră de pe obrazul tânărului.

— Pe ţărmul celălalt al golfului, ca să ia vaporul, îngână Dave. Doamna care a stat la dumneavoastră. Şi domnul Moore, soţul dumneavoastră

— Vaporul! exclamă ea cutremurată de o emoţie pe care nu şi-o mai putea stăpâni. Apoi cuprinsă de o spaimă îngrozitoare, de o posibilitate nebănuită şi neprevăzută, simţindu-se năucită de această spaimă, tăcu. O zvâcnire dureroasă îi tremură în trup, ca şi când o coardă întinsă până la extrem s-ar fi rupt pe neaşteptate. Frank a plecat... cu Anna. Procedeul acesta explică totul şi confirmă dureroasele ei presimţiri. Soţul ei o părăsise şi se întorsese la Anna.

Stând aici în faţa portiţei, unde în atâtea rânduri îl aşteptase cu sufletul trepidând de dragoste şi unde în această clipă îşi dădea seama de dureroasa realitate că el a plecat, nu se mai gândi la prezenţa lui Dave. Şi de pe buze îi scăpă un ţipăt. O părăsise! Obrazul ei încadrat de părul umed părea că a devenit mai mic şi buzele i se făcuseră livide.

O clipă rămase nemişcată, chinuită de o deznădejde fără hotar, de sentimentul unei îngrozitoare înfrângeri. Apoi cu o mişcare impetuoasă îşi ridică mâna la frunte. Nu cumva soţul ei a înnebunit? Fără îndoiala trebuie să fie nebun sau cel puţin sărit, ca să fie în stare să comită o astfel de aberaţie, care nu se putea repara cu nimic. S-o părăsească, să-şi distrugă căminul, pentru a se uni cu o fiinţă atât de odioasă!

Anna! Buzele i se contractară într-un rânjet şi încleşta dinţi. Cum de-şi închipuise că ar putea să fie fericit alături de ea? Când îşi aduse aminte de Anna, de trândăvia ei, de vulgaritatea şi de lipsa ei totală de pudicitate, îşi simţi fiinţa înecată de valuri furioase.

Nu putea admite ca Frank să săvârşească o astfel de faptă. Fiind bărbat cu voinţa slabă, uşor influenţabil, fusese atras în această aventură împotriva voinţei lui...

Da, fusese atras cu toate străduinţele ei de a-l feri de primejdie.

În aceeaşi clipă simţi cum se trezeşte curajul în ea şi ochii începură să-i scapere, obrazul i se îmbujora din nou şi toată fiinţa începu să-l trepideze de energie.

Înfrântă! Nu, încă nu era înfrântă. Ea nu era femeia care să stea abătută şi nepăsătoare şi nici să plângă în timpul cât această creatură fugea împreună cu Frank al ei! O hotărâre neaşteptată se trezi în ea şi-şi aduse aminte că ea este decisă să-l salveze.

Cu o mişcare bruscă se întoarse spre Dave şi apucându-l de braţ, îl întrebă cu glasul tremurând de patimă:

— Va trebui să mă treci dincolo... acum... imediat.

— Ce s-a întâmplat? întrebă el. Nu înţeleg nimic.

Nu-i răspunse, dar ţinându-l mereu de braţ îl târî cu ea şi începu să alerge într-un suflet spre pontonul care era în cealaltă parte, în josul drumului. Portiţa grădinii se închise cu zgomot.

— Câtă vreme a trecut de când au plecat? întrebă ea cu glasul răstit, în timp ce alergau.

— Eu nu ştiu, murmură tânărul, speriat de atitudinea ei neobişnuită. Poate să fie un sfert de ceas, poate să fie mai puţin. Pe mine nu mă aşteptau să mă întorc atât de repede. Dar ce este... ce s-a întâmplat cu dumneata?

— Un sfert de ceas, repetă ea cu dinţii încleştaţi, ca şi când ar fi vorbit numai pentru ea. Vom putea ajunge la timp.

Ajunseră la ţarcul lui Bowie şi acum se îndreptau spre cheiul de piatră care părea că se pierde în mijlocul ceţii cenuşii ce se legăna până departe. Dar în aceeaşi clipă Dave păru că ezită şi se opri.

— Eu nu pot pleca, zise el speriat. Este prea târziu. Şi iată că ceaţa începe să se aştearnă pe deasupra golfului.

Păru că nici nu aude, şi continuându-şi drumul, intră în cală şi trecu grăbită peste lespezile umede. Văzând-o că nu se opreşte, tânărul, fără să vrea, se luă după ea.

— Ţi-am spus că nu vom putea trece dincolo, repetă el pe un ton ceva mai categoric. Vremea aceasta nu-mi place deloc. Ceaţa a devenit mai deasă; nu poţi vedea nici la o sută de paşi.

Întorcându-se spre şalupa Eagle care era ancorată la picioarele ei, se uită la el cu ochii scăpărând ca nişte flăcări.

— Vei trece, Dave, zise ea cu glasul sugrumat, şi eu voi trece împreună cu dumneata!

— Şalupa nu are presiune, răspunse el nemulţumit şi se uită la ceaţa care se volbura pe deasupra apelor tulburi ale golfului.

Femeia se uită la el furioasă.

— Ai sosit adineauri, ţipă ea. Şi acum vei pleca din nou.

— Nu sunt deloc dispus, murmură tânărul, ferindu-şi ochii din calea privirilor ei furioase. Astfel rămaseră câteva clipe, măsurându-se unul pe altul trufaşi, în timp ce fluxul trezi apa liniştită şi o făcu să clipocească la picioarele lor. Urmă o clipă de ezitare, o clipă îngrozitoare, o clipă dureroasă în timpul căreia i se păru că se va decide soarta ei şi a lui Frank. Apoi cu totul pe neaşteptate Dave îşi propti capul în piept şi se îndreptă spre otgonul care era înfăşurat împrejurul bintei minuscule de pe chei. Se termină şi asta: reuşise. Fără să zică nimic, se întoarse şi trecu parapetul de metal al şalupei.

— Te-am prevenit, începu el cu sfială, dar stăpânit de îndemnul neobişnuit care-l târa împotriva voinţei sale, desfăcu amarele şi se urcă pe bordul şalupei: eu nu sunt dispus să plec, murmură el din nou, te rog să ţii seamă de acest fapt şi întinzând mâna spre bara de comandă, puse maşina în mişcare.

Nu-i răspunse nicio vorbă şi fu o mişcare aproape nesimţită, şalupa se desprinse de chei şi cât ai clipi, pierdură ţărmul din vedere, ca să intre în adâncul ceţii aşternute ca o vată pe deasupra mării. Şalupa o apucă spre larg, tăindu-şi drumul spre cealaltă parte.

— Navighează repede Dave, murmură ea eu glasul stins. Cât se poate de repede.

Stăpânită de o emoţie insuportabilă, rămase rigidă alături de el, cu ochii ca două urme de răni deschise, pe obrazul palid. Ce se va întâmpla dacă nu va reuşi? Dar ştia că va trebui să reuşească. Frank n-ajunsese încă de cealaltă parte; nu putea să fie cu mult înaintea lor; va reuşi să-l salveze, datorită promptitudinii cu care acţionase. Cel puţin dacă ar putea vedea prin faldurile acestei ceţi care o învăluia din toate părţile, întocmai ca o şubă de scamă. Dar ceaţa era deasă şi aici pe deasupra apelor adormite ale mării, părea că devine din ce în ce mai deasă; un nor palid de aburi, impalpabil, dar real ca o răsuflare otrăvită ce o îneca cu densitatea şi gustul ei sălciu. Strângându-şi gulerul pardesiului împrejurul gâtului, îşi plecă trupul înainte, sufocată de umezeala ceţii şi de zvâcnelile furioase ale inimii. Apoi cu totul pe neaşteptate, când ajunseră cam la jumătatea drumului, ceaţa păru că începe să se îndesească şi mai mult, înfăşurându-i ca într-o perdea ş: nu mai putură distinge nimic împrejurul lor, afară de siluetele lor proprii, strânse una lângă alta. O clipă deveniră două umbre rătăcite şi pierdute în mijlocul deşertului umed.

Dave reduse imediat viteza şalupei.

— Ce ţi-am spus adineaori! ţipă el, va trebui să ne întoarcem numaidecât. Glasul lui se auzea stins, ca şi când ar fi venit din mari depărtări.

— Mergi înainte, stărui ea, cu ochii îndreptaţi spre grosul ceţii.

Tânărul făcu un gest de deznădejde, apoi trase cu violenţă de cablul sirenei şi plapuma de ceaţă se înfiora de un şuierat strident şi ascuţit.

— În cazul acesta fii cu băgare de seamă, strigă el şi uită-te drept înainte spre proră.

Fără să zică nimic, se strecură în partea din faţă a şalupei. Rămase chircită la proră, cutremurată de o nerăbdare sălbatică, fără să simtă umezeala şi frigul şi

părea modelată din aceeaşi bucată cu prora, lansând ea însăşi îndemnul de a merge înainte, căci singură voinţa ei îi determina să-şi continue drumul. Vălătucii de ceaţă treceau pe lângă ea ca perdele de fum, desfăşurate în interiorul unei gigantice caverne pustii. Nu putea vedea nimic, afară de albeaţa impenetrabilă care-i tăia vederile, o sugruma şi se condensa în părul ei, picurându-i în lungul obrajilor, întocmai ca dârele de lacrimi.

Pustiul se îngrămădea împrejurul ei tăios, ca aerul îngheţat al iernii şi greoi ca respiraţia umedă a mării. Pe deasupra apei auziră tremurând glasul de alarmă al clopotului de la Ardmore Buoy care venea monoton şi stins, ca un ţipăt de deznădejde. Trupul i se cutremură de un fior şi încleştă cu putere din dinţi. I se păru ca şi când o fantomă ar fi trecut prin aer şi ar fi atins-o cu degetele reci şi umede pe frunte. Sta tremurând şi singură, fără să poată vedea nimic. N-are importanţă, ea merge înainte; merge ca să salveze pe Frank.

— Ce-a fost asta? strigă Dave pe neaşteptate. N-ai auzit lovituri de vâsle? Şi în aceeaşi clipă sirena şuieră violent în apropierea ei.

Întinse urechea şi ascultă, dar ea nu auzea nimic; nimic afară de şuierul sirenei, de clipocitul apei nevăzute, de glasul depărtat al clopotului din Ardmore Buoy, sunând plângător, trist şi monoton, ca un strigăt în pustiu.

— Ai auzit? strigă marinarul din nou.

Dar ea n-auzise nimic. Şi numaidecât după aceea, din faţa lor, de dedesubtul şalupei, porni un ţipăt uriaş care clocoti în aşternutul de ceaţă, atât de aproape de ei, încât li se păru că ar vrea să-i atragă în adânc.

— Ahoi! strigă Dave şi smâci barca de la cârmă.

Rămase cu trupul înţepenit la proră şi auzi strigătul de adineaori repetându-se mult mai puternic, mai de aproape şi stăruitor ca în faţa primejdiei. Apoi în aceeaşi clipă, scurt ca o părere, simţi o zguduitură care o făcu să se cutremure, lăsând-o năucită şi aproape paralizată: nu fu o pârâitură violentă, ci o ciocnire domoală, o lovitură

surdă, ca şi când ceaţa sau un obstacol elastic ar fi îmblânzit violenţa ciocnirii. O lovitură sfâşietoare care făcu să-i fugă tot sângele din inimă şi o lăsă încremenită.

Imediat după aceea pe dedesubtul ei se auzi un pârâit, un amestec de ţipete, un zgomot asurzitor, apoi totul se stinse în urma lor şi se făcu tăcere. O tăcere cenuşie şi spaima înghiţi totul.

— Sfinte Atotputernice! ţipă Dave îngrozit. Ne-am ciocnit cu cineva.

În aceeaşi clipă întoarse manivela maşinilor şi făcu şalupa să acţioneze elicea în sens invers, aşa că toată chila vasului se frământa din pricina dublului impuls ce o pusese în mişcare. Trupul lui Lucy se cutremură chinuit de o presimţire îngrozitoare. Sta nemişcată, ca şi când ar fi fost ţinută în piroane, tot timpul cât vasul îşi încetini mersul şi se opri. Ceaţa dimprejurul lor părea că a devenit mai deasă şi mai întunecată, din pricina nopţii ce se apropia.

— Ahoi! strigă Dave cu glas sălbatic, făcându-şi mâinile pâlnie în faţa gurii.

— Ahoi! se auzi răspunsul tulbure, destul de apropiat, ca un strigăt stins din fundul unui deşert fără hotar.

— Sfinte Doamne! se auzi din nou glasul deznădăjduit al lui Dave. Este Angus cu luntriţa!

Se repezi tremurând din tot trupul spre pupă şi se opri alături de Dave care sta plecat peste parapet şi încerca să răscolească întunericul cu ţipetele lui.

— Frank! strigă ea cutremurată de deznădejde. Frank!

Perdeaua de ceaţă era ca un zid în care se frângea glasul ei, răbufnind ca un ecou batjocoritor, un ecou sinistru, care hăulea în pustiul deznădejdii ei. Apoi numaidecât auziră răspunsul care se ridică în imediata lor apropiere.

— Aruncaţi-ne o frânghie.

Într-o clipă colacul de frânghie din mâna lui Dave se răsuci în aer şi căzu în direcţia de unde venea ţipătul stins de ajutor, apoi frânghia se întinse cu putere nebânuită.

— Au prins-o, gemu ea înecată de suspine. Au prins-o; şi proptindu-se în picioare începu să tragă împreună cu Dave de frânghia care şiroia de apă.

Ca printr-o minune, din mijlocul ceţii apăru o mână udă care se încleştă de parapet, apoi un cap întunecat, ud ca un cap de focă. Era Angus care ţinea în braţe trupul Annei.

— Ia-o, gemu el; ia-o căci mai este unul.

În timp ce Dave ridică trupul Annei peste parapet, Angus apucă din nou frânghia şi coborî în apă unde dispăru.

Chinuită de o dureroasă dezamăgire, Lucy îşi muşcă buzele până la sânge.

— Frank! ţipă ea cutremurată de spaimă, Frank!

Cu mâinile încleştate pe parapet, nu dădu nicio atenţie Annei care rămase fără putere, proptită de apărătoarea de scânduri a motorului, şi încercă să răzbată cu privirea prin peretele opac de ceaţă, aşteptând în chinurile morţii. Minutele treceau încet, parcă ar fi fost ceasuri, se zbuciuma, scăldată în sudoare rece şi dorind din tot sufletul să fie salvat. Inima îi tremura ca o flacără, gata să se stingă. Imediat după aceea de pe buze îi scăpă un ţipăt de mulţumire nebănuită.

— Aici! gemu ea. Aici! Aplecându se peste parapet, începu să tragă cu deznădejde şi din toate puterile la frânghie. Un ţipăt sugrumat îi scăpă de pe buze, când ajută lui Angus să se urce pe bord pentru a ridica trupul soţului ei peste parapet.

— Frank! gemu ea înecată de plâns şi-l cuprinse în braţe. Mi-am închipuit... mi-am închipuit că tu ai plecat! Bărbatul nu-i răspunse, ci se întinse moale şi rămase nemişcat pe punte. Imediat după aceea deschise ochii şi se uită la ea îndurerat, părând că a recunoscut-o.

— Şalupa... începu el cu greutate, m-ai lovit aici... Şi încet, cu o mişcare înspăimântătoare, mâna îi căzu fără putere pe pieptul care părea turtit şi deformat.

Lucy se lupta să respire.

— Frank! ţipă ea înecată de plâns şi se lăsa în genunchi alături de el. Cred că nu ţi s-a întâmplat nimic.

— Prora şalupei, îngână Angus clănţănind din dinţi, în timp ce apa se scurgea gârlă din hainele lui, prora şalupei l-a lovit în piept şi l-a apucat sub chilă... trupul i se cutremură: a fost o lovitură înspăimântătoare.

— Frank! îngână ea cutremurată de groază, cred că nu eşti... că nu eşti rănit, scumpul meu.

— Eu nu... răspunse el cu glasul stins şi înecat, eu nu mă simt bine. Ceva... ceva fierbinte simt că-mi năvăleşte pe gură, adăugă el cu mare greutate.

Îşi simţi trupul zguduit ca de friguri. În glasul lui se simţea ceva care-l făcea să se înece şi ei îi paraliza trupul. În clipa următoare se repezi spre el, dar bărbatul tuşi, o tuse îngrozitoare, o tuse convulsivă care se repezi spre ea şi o stropi pe piept cu un val cald de viaţă vie. Părea că nimic nu poate opri gâlgâitul sângelui cald ce-i curgea în dâre groase printre sâni. Paralizată de groază, încercă să-l ajute, dar cuprins de spaimă, bărbatul se încleştase de ea şi nu-i mai dădea drumul.

— Frank! Frank! zise ea tremurând. Lasă-mă... dă-mi drumul, să-ţi ajut. Se simţea îngrozită, stând încleştată de trupul lui în mijlocul acestui întuneric alburiu, zguduită de spasmele ce cutremurau trupul rănitului ca un fel de convulsii mortale. Simţi că este gata să leşine, dar în clipa aceea mâinile lui Frank încleştate pe trupul ei, începură să se destindă. Şi mâinile acestea fără putere căzură şi trupul i se întinse moale în lungul punţii.

Tremurând de spaimă, îi ridică încet capul şi i-l aşeză în poală.

— O, Doamne! murmură Angus îngrozit şi clănţănind din dinţi. E în stare gravă... apoi adăugă în şoaptă: a fost lovit de proră. De-a dreptul... în piept...

Aprinse felinarul şi-l trase cu mâna tremurând aproape de ei: o flacără de lumină galbenă jucă pe obrazul palid al femeii cu părul desfăcut şi pe hainele ei ude care i se lipiseră de trup.

Lumina cădea şi pe trupul nemişcat şi inert al lui Moore, pe obrazul lui palid, un obraz lipsit de expresie, ca şi când o putere îngrozitoare i-ar fi stors toată puterea de viaţă din trupul în care nu mai rămăsese nimic.

Văzând expresia de pe obrazul lui, care se schimbase atât de repede, începu să tremure ca de friguri; hainele atârnau leoarcă pe ea, nu-i mai puteau ţine cald şi i se lipiseră de trup; genunchii îi tremurau fără putere, când se lăsă lângă el.

— Frank! Uită-te la mine! ţipă ea. Eu te iubesc. Şi-l ţinea strâns în poală ca pe un copil, în timp ce şalupa se legăna uşor pe oglinda apei nevăzute şi împrejurul lor tremura stins glasul de clopot venit din depărtări, ca să petreacă un suflet ce trecea în altă lume.

Bărbalul nu se mişcă, ci rămase inert, cu obrazul tras şi cu înfăţişare de fantomă. Mâna încleştată în mâna ei rece şi moale, părea că nu mai este mâna unui om viu, ci o mână moartă a cărei răceală o îngheţa. Urmă o clipă dureroasă în timpul căreia nu mai zise nimic, apoi simţi un nou val de deznădejde care păru că-i dă putere. Era imposibil... ea îl iubeşte; este aici lângă el şi trebuie să-l scape. Cu o mişcare frenetică, ridică privirea şi întâlni ochii lui Dave.

Plecase de lângă Anna care sta năucită şi fără putere, proptită de apărătoarea de scânduri a maşinilor şi apropiindu-se se plecă spre ea cu obrazul chinuit şi-i spuse:

— Se simte rău, arată foarte rău...

— Dă-mi puţină apă, strigă ea cu glasul înspăimântat şi-l strânse cu mâna ce o avea slobodă atât de tare, încât articulaţiile degetelor pătate de sânge i se făcură albe. Dă-mi repede!

Cu apa pe care i-o aduse, îl spălă pe obraz şi-i umezi buzele şi fruntea, mişcându-şi sfioasă degetele tremurânde.

În aceeaşi clipă, cu totul pe neaşteptate şi atât de subit, încât nu-ţi venea să crezi, rănitul deschise ochii în

care îi străluci o vagă lumină de recunoaştere.

— Lucy, gemu el făcând un slab efort, pentru a se încleşta de ea, nu mă părăsi.

Un suspin repede şi sugrumat era gata să-i scape dintre buzele chinuite, dar se stăpâni:

— Nu Frank, răspunse ea înecată de plâns, nu te voi părăsi. Vom fi împreună, întotdeauna.

Trebuie să ştii... murmură el a doua oară, apoi se opri. Puţin după aceea murmurul stins continuă cu greutate: cu Anna n-a fost nimic... am vrut numai să însoţesc pe Anna... s-o însoţesc până la vapor.

Simţi că inima a încetat să-i mai bată. La început nu putu înţelege. Dar imediat, ca la o scăpărare de fulger simţi ceva... un fior de groază întocmai ca un sloi de gheaţă... apăsând-o pe piept.

— Mi-e sete, murmură el, apoi ca şi când ar fi vrut să parodieze în mod sinistru ironia lui obişnuită când vorbea, gemu cu glasul stins: dar... nu mai pot să înghit.

Sfâşiată de chinurile ce-i torturau sufletul, nu fu în stare să răspundă. Universul cu toate constelaţiile lui încetaseră să mai existe. Înţelegea că a pierdut totul şi ar fi vrut să moara. O!... unde a ajuns... ce-a făcut cu purtarea ei!

— Mi se pare că s-a făcut întuneric, suflă el cu glasul stins. Întunericul este aici, sau... este întunericul de dincolo?

— O, Doamne! ţipă ea înecată de suspine şi trupul i se frânse de durere, iar lacrimile de rugă începură să-l izvorască din ochii stinşi: scapă-mi-l Doamne! Frank, iubitule, întoarce-te... întoarce-te la mine! Te voi vindeca, eu te iubesc!

Gura i se deschise fără putere; pleoapele grele coborâră peste ochii tulburi. Capul se lăsă pe un umăr, buzele i se întredeschiseră într-un rânjet suprem care părea c-ar vrea să-şi bată joc de ea.

PARTEA A DOUA

1

— Şah! zise unchiul Eduard suflându-şi uşor nasul, şi mat!

Peter încruntă din sprâncene; cunoştea mişcările tuturor pieselor: ce plăcere deosebită să poţi alerga în toate părţile cu calul! Totuşi, cine ştie de ce, jocul se termina întotdeauna în felul acesta – ca şi acum – fără să fi putut bănui ceva dinainte.

— Mi se pare caraghios, zise el. Eu credeam...

Un zâmbet fugar jucă pe obrazul preotului. Degetele lui lungi şi albe mângâiau paharul de porto care lucea cald, întocmai ca un rubin, alături de farfuria cu alune de pe masa de mahon lustruit. Draperiile de catifea roşie erau strânse cu grijă peste ferestre, pentru a opri vântul umed şi rece ridicat din largul golfului şi-i despărţea de întunericul îngrămădit afară, îmblânzind lumina lămpilor ce tremura pe deasupra lor. Unchiul Eduard ridică paharul şi ţuguind uşor buzele, gustă vinul exact în clipa când în tăbliile ferestrelor se auzi o bătaie grăbită a picăturilor de ploaie purtate de vânt, care îl făcură să ridice fruntea şi după o clipă de tăcere să declare mulţumit:

— Astă seară este mai plăcut să stai în casă... ce zici, tânărul meu domn?

Peter îşi lăsă trupul să-i alunece de pe scaun, aşa că rămase cu ceafa proptită în spătar.

— De multe ori după ceaţă vine ploaie, răspunse el pe un ton de prevestire; auzise pe bătrânul Bowie făcând

această observaţie, aşa că acum o repetă şi el, prefăcându-se că observaţia îi aparţine numai lui.

— Dar după ce-ţi iau regina, ce urmează? întrebă unchiul Eduard cu maliţiozitate.

Începură amândoi să râdă şi în timpul acesta se auzi o bătaie în uşă... o bătaie la care nu se aşteptau, căci îşi închipuiseră că seara aceasta şi-o vor putea petrece numai singuri.

— Intră! strigă unchiul Eduard şi domnişoara O'Regan se strecură în odaie.

— Reverenţa voastră, începu ea cu sfială, apoi se bâlbâi şi începu a doua oară: Reverenţa voastră...

Privirile ei coborâte în pământ se ridicară în sus şi ochii începură să se învârtească sălbatic în orbite, arătându-şi albul cristalinului, o mişcare din care puteai deduce toată resemnarea şi presimţirile negre ce o stăpâneau. Datorită unor motive neînţelese, părea perplexă şi obrazul ei ridicat în sus avea aceeaşi înfăţişare, ca şi Sfântul martirizat, din icoana atârnată pe peretele din dosul ei.

— Vă rog... iată ce a sosit! Când aceste cuvinte îi scăpară dintre buzele palide, îşi retrase mâna ascunsă la spate şi tremurând îi întinse un plic de culoare portocalie.

Cu gesturi automatice deschise telegrama şi obrazul său ca fildeşul deveni mai alb, iar gura i se contractă, în aceeaşi clipă un sunet ciudat i se stinse în gât.

— Sfinte Doamne! exclamă el cu glasul chinuit şi înspăimântat. Sfinte Doamne!

Apoi tot sângele îi năvăli din nou în obraz, făcându-l să pară mai rotund, şi ridicându-se emoţionat împrăştie găocile de alune ce le avea în poală.

— Va trebui să mă duc la biserică, murmură el fără să se uite la Peter şi părând că se adresează micii statui a Madonei din apropierea uşii. Da, trebuie... trebuie să mă duc la biserică. Sunt obligat să mă duc la biserică.

Îşi luă bereta de pe consola căminului şi când dădu să plece, sub tălpile pantofilor lui cu catarame se auziră pârâind găocile de alune împrăştiate în faţa căminului.

Ţinând în mână telegrama deschisă, ieşi din odaie şi domnişoara O'Regan se luă după el, tremurând ca o umbră înspăimântată. Când trecu pragul, îşi muie degetele în bazinul cu apa sfinţită şi-şi făcu semnul crucii, încredinţându-şi Domnului sufletul înspăimântat.

Obrazul copilului se întunecă, văzând schimbarea neaşteptată din atmosfera plăcută a camerei calde, şi îndreptându-se în scaun, îşi simţi trupul înţepenit şi îngheţat.

Aripile vântului ce şuierau pe sub ferestre i se părură că au devenit valuri întărâtate şi reci care freamătă împrejurul său în timpul cât face cele nouă mile de apă răscolită care-l despart de casa părintească de pe celălalt ţărm al golfului. Cu intuiţia tulbure, dar caracteristică pentru vârsta lui, i se păru că în mintea sa se face lumină şi amănunt de necrezut, prin faţa ochilor îi tremură statura înaltă şi tulbure a tatălui său. Dar imaginea aceasta îmbrăcată într-o lungă şi albă cămaşă de noapte, i se păru grotescă şi tulburătoare.

Ce păcat că o seară atât de plăcută a fost întreruptă în felul acesta, mai ales acum când unchiul Eduard îi făgăduise un ban de trei pence, dacă va câştiga partida. De fapt răsplata făgăduită, banul acesta lucitor era aici lângă jocul de şah. Întinse mâna după o alună, dădu s-o spargă, dar o puse din nou în farfurie şi ridică banul de pe masă. L-ar fi câştigat... fără îndoială l-ar fi câştigat; era convins că banul era ca şi al lui, aşa că fără să mai stea la îndoială, îi dădu drumul în buzunar. Apoi se ridică repede de la masă şi începu să adune piesele în cutia lor.

După ce aşeză cu grijă cutia în sertarul anume indicat al biroului cu capacul rulant, stătu câteva clipe cu bărbia proptită în piept şi se gândi. Apoi ieşi din odaie.

Căutând să găsească pe cineva, coborî scara şi apucă în lungul coridorului rece şi cu duşumelele acoperite de un linoleu. Domnişoara O'Regan şi Eilleen erau în bucătărie: domnişoara O'Regan plângea, alergând de colo până colo şi murmura rugăciuni, înşirându-şi boabele

mătăniilor grele pe care le ţinea în mână; Eilleen sta în apropierea plitei şi se uită cu ochii trişti la administratora casei. În clipa când el apăru în prag, domnişoara O'Regan se opri la mijlocul unei „Sfinte Născătoare de Dumnezeu...” şi suflă spre Eilleen:

— Lui nu i-am spus nimic; apoi îşi continuă rugăciunea: „Roagă-te pentru noi păcătoşii, acum şi în veacul veacului, Amin”. Şi lacrimile începură să-i scape din nou din ochii înroşiţi.

Ştia că domnişoara O'Regan nu plânge din cauza ştirii aduse de telegramă, ci datorită presimţirii că unchiul său are vreo nemulţumire. Totuşi, ca să spună şi el ceva, întrebă:

— De ce plângi, domnişoară O'Regan?

— Mă doare capul, răspunse administratora înecată de suspine şi-şi duse mâna la frunte.

Era un pretext plauzibil. Durerile de cap ale domnişoarei O'Regan erau tot atât de frecvente ca şi clipele ei de extaz. Odaia i se părea acum neprimitoare; focul se stinsese şi băşica din vârful degetului unde se arsese acum câteva zile, prăjind castane, începuse iarăşi să zvâcnească dureros.

— Şi pe mine mă doare degetul, zise el îngândurat şi-şi examinâ degetul, dar înţelese că astă seară nimeni nu se mai gândeşte la el.

De obicei Eileen se uita la picioarele lui subţiri ca nişte fuse şi începea să râdă:

— „Ce ziceţi de băiatul acesta, nu-i aşa că are picioarele anume făcute pentru fusta costumului de scoţian?” sau făcea glume pe socoteala sporran-ului său, care pentru Eilleen reprezenta un perpetuu motiv de veselie. Dar de astă dată, aruncând o privire fugară spre pendulă, se mulţumi să-i spună:

— E aproape nouă, stăpâne Peter. Îţi voi da un pahar de lapte şi un pesmet, apoi te voi duce la culcare.

În timpul cât el îşi sorbi cu tristeţe laptele şi-şi ciuguli pesmetul, domnişoara O'Regan încetă să se mai roage şi

foarte delicat îşi şterse de câteva ori nasul în batista cu margine de dantelă. Ea şi Eilleen îi urmăreau fiecare mişcare, deşi se prefăceau că nu-l bagă în seamă, şi din privirile lor băiatul presimţi că mâna nepăzută a nenorocirii se întinde spre ei. Dar mâna aceasta era pentru el prea lipsită de realitate, pentru a-l putea impresiona. Când termină de mâncat, deşi se străduise să dureze cât mai mult, Eilleen se uită la administratoră pentru a-i auzi poruncile şi întrebă:

— Doriţi să-l iau acum domnişoară, sau poate să mai aştepte?

Miss O'Regan dădu încet din cap în semn de aprobare şi această mişcare a ei îl făcu să presimtă semnificaţia neobişnuită ce o avea seara aceasta. La începutul sosirii lui, când Eilieen se oferise să-l dezbrace, domnişoara O'Regan respinsese această îngrozitoare propunere vorbindu-i sever, ceea ce făcuse pe tânăra fată să se aprindă la obraz.

— „Eilleen, dacă nu eşti în stare să înveţi să fii modestă, în casa unui preot, atunci unde Dumnezeu crezi că vei mai putea învăţa?"

Totuşi seara de astăzi se vedea că este deosebită şi după ce ajunseră la etaj, Eillen îl acoperi bine cu păturile călduroase. Fireşte, înainte de a se culca, trebui să se uite spre farul din Linton care-şi plimba luminile pe deasupra apelor întunecate ale golfului. Trei raze de lumină aruncate pe cer apoi o lungă pauză; din nou cele trei raze frumoase tremurau pe deasupra apelor... era o vedere încântătoare.

Urmă apoi un murmur grăbit de rugăciuni: „Mărire Tatălui, Fiului şi Sfântului Duh..." Era plăcut să constaţi cât de repede se poate termina rugăciunea, ca pe urmă să sari în pat. Eilieen zâmbea cu blândeţe – dintele care-i lipsea din faţă îi da o înfăţişare plină de haz – şi-l săruta cu o duioşie atât de fugară, încât de fiecare dată câte o şuviţă a părului ei îl gâdila pe pleoape. Apoi rămase singur.

Flacăra mică a lămpii tremura în interiorul globului de sticlă burată cu marginea trandafirie – căci ochiul cel mai de sus al ferestrei era deschis – şi umbrele obiectelor de afară jucau pe peretele spre care sta întors. Deşi avea aproape nouă ani, umbrele acestea monstruoase şi mobile aveau puterea ca să transforme pentru el odaia aceasta într-o cameră plină de fantome. Uneori îşi simţea trupul scăldat în sudoare rece, când îşi închipuia că umbrele acestea sunt lăsate de mâini lungi şi lacome care se întind după el şi trebuiau să treacă minute întregi, înainte de a putea să strângă bine din dinţi şi să se întoarcă, pentru ca să constate că puştiul era tot aici, dar totuşi ar fi putut să nu mai fie, în seara aceasta umbrele rătăcitoare nu erau numai rezultatul imaginaţiei sale înfierbântate. O altă umbră; – grotescă şi îmbrăcată într-o cămaşă lungă albă – se trezi din nou şi reveni în închipuirea sa, ceea ce îl sperie, dar nu reuşi să-i trezească nici regrete, nici groază. Afară de asta, un gând tulbure părea că îi dă curaj. Toropit de somn, se gândi ce poate să fie, apoi îşi aduse aminte. Banul de trei pence... da, acesta trebuia să fie. Şi numaidecât adormi.

A doua zi dimineaţa un soare cald arunca valuri de lumină gălbuie, fluturându-le pe deasupra apelor golfului şi cerul albastru şi senin, făgăduia o zi frumoasă. Cu toate acestea deasupra casei plutea o atmosferă neobişnuită şi prevestitoare de nenorocire care se simţea în toate părţile, întocmai ca aerul stătut în odăi care au fost închise vreme îndelungată. În dimineaţa aceea nu văzu pe unchiul său; capul domnişoarei O'Regan despre care ştia că este un barometru al stării ei sufleteşti, era şi acum plecat cu melancolie; până şi Eilleen care îi aduse tăcută farfuria cu porridge şi ouă moi, părea altfel decât fiinţa blândă şi prietenoasă care seara trecută îl strânsese în braţe cu atâta căldură. În cele din urmă simţi o deprimare uşoară punând încet stăpânire pe el, întocmai ca o senzaţie letargică. Mâncă şi plecă de acasă, şi după ce se gândi îndelung, îşi cumpără câteva bomboane pe

care le descoperise de curând în prăvălia unei doamne, credincioasă a bisericii unchiului Eduard, despre care era încredinţat că i le va cântări bine – dar nici bomboanele acestea nu reuşiră să-i alunge neliniştea. Se opri câteva clipe şi se uită la un grup de soldaţi care treceau de-a lungul pasarelei pentru a se urca la bordul unui vas prelung, de culoare galbenă, acostat la chei; apoi se întoarse şi examină fără interes vitrinele câtorva magazine; ascultă un bărbat care trecea, cântând melodia *Adorabilă Flossie*, şi la urmă se întoarse abătut spre casa parohială.

Întâlni pe Miss O'Regan care-l aştepta în vestibul.

— Peter! exclamă ea de cum îl văzu că trece pragul. Te-am căutat în toate părţile. Pe unde ai umblat, băiatule?

— O, am fost pe afară, răspunse el cu indiferenţă.

— Ştiu, dar... şi se opri.

Misiunea pe care o avea o deznădăjduia şi o încânta în acelaşi timp. Preotul îi spusese de dimineaţă:

— „Cred că va fi mai bine să previi copilul, domnişoară O'Regan. Ştirea i se va părea mai puţin dureroasă, dacă o va afla de la *dumneata*".

La aceste cuvinte pleoapele sale tremuraseră de o mulţumire profundă şi umilă. Presimţea că această însărcinare este o dovadă de înaltă stimă şi-i atribuia calitatea de confidentă, deci mai presus de situaţia unei femei care avea grija casei preotului. Se temea puţin la gândul, că ştirea aceasta fulgerătoare va trebui să fie pronunţată de buzele ei cuvioase şi palide.

— Peter, începu ea într-un târziu, vino să mergem sus.

Îi luă mâna fierbinte de copil între degetele ei subţiri şi îngheţate şi în timpul cât îl ducea cu ea de-a lungul covorului vărgat, atingerea degetelor ei îi aduse aminte de picioruşele delicate ale unui brotac pe care într-o zi îl prinsese în grădină – reci dar totuşi vii – şi care îi pricinuiseră o senzaţie atât de neplăcută.

Intrară în salon unde nu era nimeni; se aşezară pe

canapeaua de pluş din apropierea ferestrei şi se uitară unul la altul. Câteva clipe între ei se statornici o tăcere grea, apoi buzele femeii începură să tremure, ochii i se învârtiră de două ori în orbite şi părură că devin mai mari din cauza aşteptării.

— Peter, copilul meu, suflă ea abia simţit, va trebui să ai curaj. Întinse braţul şi i-l petrecu împrejurul umerilor, uitându-se la el dintr-o parte. Da, va trebui să ai curaj, ca orice băiat mare, adăugă ea. Sunt obligată, Peter, să-ţi dau o veste tristă.

Simţi privirile ei cercetătoare şi examenul acesta îl făcu să se tulbure; ar fi preferat şi dorea din tot sufletul să i spună mai repede ce are de spus.

— Trebuie să-ţi spun Peter, adăugă ea ţâfnind uşor pe nări, că tatăl tău e bolnav... foarte grav bolnav.

Neliniştea lui deveni mai adâncă, dar constată că domnişoara O'Regan se străduieşte din toate puterile în interesul său, aşa că dădu din cap, ca şi când ar fi vrut s-o încurajeze.

— Dar va trebui să ştii, Peter zise domnişoara O'Regan în şoaptă, că tatăl tău... că de fapt tatăl tău nu mai este bolnav... el se găseşte acum în ceruri, împreună cu îngerii... A murit, Peter!

Se pregătise dinainte şi începu imediat să plângă. Datorită unei presimţiri ciudate, bănuise că s-a întâmplat ceva, chiar din clipa când apăruse în odaie cu telegrama în mână; da, cu toate încercările lor de a-i ascunde adevărul, el ştiuse; dar acum atitudinea acestei femei în vârstă, formularea neaşteptată în cuvinte a presimţirilor lui, felul în care ea se aştepta ca să-şi manifeste durerea, îl făceau acum să plângă. Plângea cu sughiţuri; apoi strângându-l la piept îşi amestecă lacrimile cu ale lui, lăsându-se pradă durerii. Astfel, strânşi unul lângă altul, plânseră împreună.

Se opri o clipă din plâns, ca să-şi sufle nasul şi, întorcând capul fără să-şi mişte trupul, se uită îndurerat pe fereastră. Jos freamătul străzii continua; şirul nesfârşit

al soldaţilor – mai mult furnici decât oameni – se revărsa mereu spre vasul ancorat la chei; pe tăblia ferestrei se urca încet o viespe, până la marginea canatului, ca apoi să cadă din nou şi să înceapă să bâzâie; o balenă din corsetul domnişoarei O'Regan îi intra în coaste şi îl supăra.

Într-un târziu, fără să vrea, domnişoara O'Regan trebui să-i dea drumul:

— Când te vei întoarce acasă împreună cu reverenţa sa, va trebui să spui mamei tale, că am avut grijă de tine, zise ea ştergându-şi o lacrimă ce i se aninase în vârful nasului. Asta va face mare plăcere unchiului tău şi reverenţa sa va fi mândră de tine.

— Da, domnişoară O'Regan, încuviinţă el din toată inima. Fireşte că-i voi spune.

Aproape nici nu se gândea la răspunsurile pe care i le dă, deoarece gândul neaşteptat că va revedea pe maică-sa, îi inunda sufletul de o imensă mulţumire. Dar prin minte îi trecu un alt gând şi o întrebă cu toată sfiala:

— Noi vom lua masa pe vapor, domnişoară O'Regan?

Întoarcerea împreună cu unchiul Eduard însemna că vor face un drum plăcut pe bordul vaporului *Lucy Lamon*. Se uită la el speriată şi era gata să-i răspundă, când uşa se deschise pe neaşteptate şi în odaie apăru Eduard. Se ridică imediat în picioare, îşi împreună mâinile pe piept şi plecă ochii în pământ.

— Da, reverenţa voastră, murmură ea ca răspuns la întrebarea pusă în şoaptă. A primit ştirea destul de liniştit, căci mi-am dat toată silinţa să-l fac să înţeleagă.

În felul acesta părea că revendică, în mod discret un modest merit pentru tactul ei feminin.

Se întoarseră amândoi şi se uitară la Peter care în faţa privirilor lor cercetătoare, pleca ochii în pământ şi se aprinse în obraz, ca şi când ar fi presimţit că n-a plâns de ajuns. Apoi domnişoara O'Regan îi făcu un semn misterios şi ieşi din odaie în urma ei.

Totuşi nu se întoarse acasă în aceeaşi zi; nici ziua

următoare. I se părea de necrezut şi nu era în stare să înţeleagă, dar trebuiră să treacă două săptămâni, până să constate prezenţa unei stări de frământare generală în casă şi din aceasta înţelese că a sosit ziua plecării lui. După ce domnişoara O'Regan îl spălă pe faţă şi pe mâini şi-i pieptănă părul, dădu fuga în fundul grădinii, ca să mai vadă odată brotacul care sta ascuns în umbra umedă a unei grote. Dar deşi se uită în toate părţile şi se murdări din nou pe mâini, răscolind frunzele de iederă aşternute pe jos, nu-l mai putu descoperi. Scuipă cu băgare de seamă în palme şi şi le şterse de dosul pantalonilor, ca să nu bage de seamă domnişoara O'Regan şi să-l certe; pe urmă se duse să-şi vadă încă o dată iniţialele pe care le tăiase cât mai drept şi cât mai adânc putuse în scoarţa teiului de la poarta din spatele curţii. Vederea acestor litere gălbui şi gândul că acestea vor rămâne ca o amintire a numelui său, îi pricinui o adâncă plăcere şi-l făcu chiar să zâmbească, ca apoi să se depărteze cu părere de rău şi să intre în casă.

După o masă uşoară, veni o despărţire grea care îl lăsă cu sufletul la gură; şi înainte de a putea respira din nou în voie, se pomeni pe bordul vaporului împreună cu unchiul său.

În timpul deplasării, el se simţi într-o stare foarte ciudată, parţial emoţie, parţial spaimă: cu un gol de la stomac care se adâncea pe măsură ce vasul se apropia de Ardfillan. La început se plimbă pe covertă, dar curând, foarte curând, se întoarse la unchiul său şi la mâna lui ocrotitoare. Debarcară fără să schimbe nicio vorbă.

În timpul drumului pe marginea litoralului simţi că se împleticeşte pe picioare şi un nod i se urcă în gât; ajunseră foarte curând la capătul aleii, trecură de colţul unde era jgheabul lung şi neted de metal – cel în care într-un rând dădu drumul câtorva svârlugi – ca să ajungă în faţa casei albe de piatră ce se ridica în faţa lui, dubios de reală.

Când văzu pe unchiul său că întinde liniştit mâna spre

sonerie, se simţi cuprins de o dorinţă fără hotar să scape, să alerge, să alerge oriunde, numai să poată scăpa de spaima neînţeleasă ce pusese stăpânire pe el. Apoi uşa de la intrare se deschise şi văzu obrazul mamei sale, un obraz care i se păru neobişnuit de mic şi de tânăr, cu ochii mari, umezi şi strălucitori. Câi ai clipi, picioarele lui pierdură îndemnul de a alerga şi începură să i tremure. Nodul vârtos de adineaori i se ridică din adâncul stomacului, i se opri în gât şi se topi într-un hohot de plâns. Lacrimi de adevărată fericire şi adevărată tristeţe îi izvorâră de sub ploape. Fără să-şi dea seama, întinse braţele şi cât ai clipi, îşi simţi fiinţa inundată de plăcerea, aproape uitată, a sărutului mamei sale.

2

În sfârşit, în mijlocul îngrozitoarei deznădejdi ce o chinuia, fiul ei se întoarse acasă şi acum îl ţinea în braţe. Simţi că lacrimile de dragoste şi de duioşie îi alungă lacrimile de durere.

— Nu trebuie să plângi, Peter, zise ea şi încercă să zâmbească, căci altfel voi începe şi eu să plâng.

Dar zâmbetul ei şi rochia ciudată de culoare neagră cu care era îmbrăcată, îl făcură din nou să plângă şi în timpul plânsului acestuia reuşi să îngâne:

— Atunci nu voi mai plânge, mamă; mă voi opri. Da, mă voi opri.

Îl apucă strâns de mână şi se înoarse spre Eduard.

— Intră în casă, Eduard, îl îndemnă ea cu glasul domolit. Ai făcut foarte bine că mi l-ai adus acasă. A venit şi Joe.

Uşa se închise în urma lor şi după ce trecuseră prin vestibul, intrară în salon.

— Vino mai aproape, Ned, se auzi numaidecât glasul trist şi stăpânit al lui Joe, care nu se ridică din fotoliul

unde era aşezat. Tocmai mă gândeam, că vei veni împreună cu Peter. Cred că a sosit timpul să stăm de vorba în familie. E, ia te uită! Ce băiat frumos şi voinic ai devenit Peter! Nu plânge Peter, băiatule. Ia uită-te la femeiuşca aceasta care e maică-ta, cât este de curajoasă; să nu plângi niciodată,

Peter îl ascultă supus şi ridicând ochii spre maică-sa, deşi simţea că ceva îl îneacă în gât, dădu din cap şi răspunse:

— Da, unchiule Joe.

— Bravo, băiete, eşti un băiat vrednic, răspunse el cu glasul tremurând de aproape, în timp ce degetele lui botocănoase pipăiau pecetea ce atârna în lanţul greu de aur pe care-l avea întins peste pântec. Ochii lui străluceau şi ei cu o tristă bunăvoinţă, plimbându-se pe deasupra lor, ca apoi să se oprească asupra lui Eduard care tocmai se aşeza pe scaun, într-o atitudine de solemnă melancolie.

Lucy care-şi trecuse braţul împrejurul umerilor băiatului ei, se întinse după el şi-l ridică pe genunchi; salonaşul părea supraîncărcat în atmosfera grea de tăcere. O rază de soare îşi făcu loc pe fereastră şi tăie umbra odăii, întocmai ca o sabie aurită. Părea că nimeni nu are nimic de spus

— Ei bine, începu Joe într-un târziu, uitându-se împrejurul său, am spus şi adineauri şi mai spun o dată: este o lovitură îngrozitoare, apoi oftă. Dar acum n-ai ce face. A plecat, bietul de el, şi Dumnezeu să-i facă parte de odihnă. Se întoarse şi se uită la Eduard: putem nădăjdui că reprezentantul Bisericii îşi va spune şi el cuvântul?

Eduard se frământă pe scaun. N-ar fi bine să zică o rugăciune? Poate nu mai e nevoie, de faţă cu familia; afară de asta oficiase chiar el slujba înmormântării.

— E, să vedem ce ai de spus, repetă Joe.

— Ai încercat... ai încercat să examinezi situaţia mai de aproape? întreabă Eduard cu sfială, adresându-se lui Lucy. De pildă, te-ai interesat de cheltuielile de

înmormântare?

Cu toată amabilitatea evidentă a lui Joe, se simţea obligat să vorbească mai puţin pompos, de faţă cu fratele său mai mare. Şi iată că de fapt Joe ridică o mână păroasă în aer, ca să-l oprească.

— Stai! interveni el pe un ton teatral. N-am înţeles ca tu să intervii în felul acesta. Aceasta este o chestiune care mă priveşte pe mine, dacă îmi dai voie, şi se întoarse spre ei, luând o atitudine generos de agresivă. Dumnezeu să mă ierte! strigă el indignat. Drept cine mă luaţi? Nu v-am spus că voi plăti eu toate cheltuielile? Nu cumva vă închipuiţi despre mine că eu sunt un zgârie-brânză? Vorbiţi ca şi când eu n-aş fi în stare să fac atâta lucru pentru bietul frate-meu!

Nările lui uriaşe începură să tremure şi pântecele îi juca spasmodic; între pleoape i se oprise o lacrimă. Era sincer emoţionat şi continuă pe un ton categoric:

— Da, şi cred că i-am făcut o înmormântare frumoasă, ce ziceţi? Admirabilă! Şi pronunţând aceste cuvinte, le prelungi, ca şi când ar fi vrut să le guste plăcerea. Pe cinstea mea, că vă spun adevărul. I-am cumpărat cel mai bun sicriu bătut cu plăci de alamă, ce s-ar fi putut cumpăra cu bani. Şi flori cu nemiluita şi tot ce trebuie într-o astfel de împrejurare, a fost cum nu s-ar putea să fie mai bine. Voi plăti eu până la ultimul ban, căci pentru mine banul nu înseamnă nimic, când te gândeşti că a murit atât de neaşteptat. Dumnezeu să mă ierte, dar dacă n-aş fi fost în stare să îngrop cu cinste pe propriul meu frate, ce fel de om ar trebui să fiu?

Îşi trecu dosul mâinii peste ochi şi se uită spre Lucy, ca şi când ar fi aşteptat s-o vadă că-l aprobă.

Palidă şi tăcută, epuizată de durerea ultimelor două săptămâni, ea sta cu fruntea plecată şi ochii ei urmăreau modelul covorului întins pe duşumea. Joe nu are de gând să termine odată cu efuziunile acestea relative la înmormântare? Stăruise ca Frank să fie înmormântat în cavoul familiei din Levenford – dispoziţie care ar fi

implicat un drum foarte lung cu trăsura – şi declarase zgomotos că toate cheltuielile le va plăti el. Copleşită de durere, nu se simţise în stare să protesteze împotriva acestei generozităţi ostentative şi vulgare.

Strângându-şi cu putere băiatul în poală, trupul i se înfiora din nou, când îşi aduse aminte de ziua aceea. Plouase. I se părea ciudat că ceremonia funebră a înmormântărilor se asociază atât de aproape cu vremea tristă şi ploioasă. Dar adevărul acesta era. Fusese o zi umedă şi ploaia cădea fără încetare cu picături grele şi stăruitoare, parcă ar fi vrut să-şi bată joc de dispoziţiile lui Joe. Bătea neostenită hainele rigide şi negre ale cioclilor, dricul somptuos, lăcuit şi cu tăbliile de sticlă lucitoare, buchetele de flori albe ofilite şi tot spectacolul inutil al acestei pretenţioase ceremonii funebre... Ultimul lucru la care s-ar fi putut gândi Frank şi tot ceea ce ea ar fi dorit mai puţin decât orice.

Dar Joe era în elementul său: sta cu jobenul pe o ureche, scoţându-şi numai rareori degetele mari din subţioara jiletcei, şi în ochii lui lucitori se oglindea tristeţea.

Ploua câineşte şi fără întrerupere.

Se revărsă fără milă asupra cortegiului solemn tot drumul până la Levenford – un cortegiu care plecase cu paşi ritmici şi măsuraţi, dar care începuse să se grăbească după ce traversă oraşul şi ajunse dincolo de Garsden Street. Trăsurile se legănau pe arcuri şi împroşcau cu noroiul drumurilor pustii de ţară. Ea se gândea cu tristeţe la trupul zdrobit al mortului care se zbuciuma răsucindu-se în atitudini caraghioase şi nedorite în sicriul larg şi costisitor. Ce căuta el acolo? Gândul acesta chinuitor o făcea să tresară.

La o cotitură a drumului băgă de seamă că unul dintre cioclii se urcase pe dric şi-şi fuma liniştit luleaua de lut. Vederea lui o făcu să tresară, gândindu-se la lipsa de respect a cioclului. Procedase foarte bine când se opusese ca pe Peter să-l aducă acasă: Joe stăruise ca

băiatul „să ţină una dintre panglici” în faţa gropii. În clipa aceasta înţelese că această parodie de doliu nu era un spectacol pe care ar fi putut să-l vadă şi fiul ei.

Împrejurul gropii ploaia transformase suprafaţa humei într-o clisă imundă şi murdărise florile cununilor. Eduard în reverenda lui neagră era palid şi părea speriat de umezeală. Lacrimile lui Joe – care începuse în ultima clipă să plângă cu hohote – îi pecetluiră în suflet propria durere şi rămase împietrită, în timpul cât groparii întinseră frânghiile cu care coborâră sicriul în groapa deschisă.

După înmormântare se duseseră cu toţii în casa lui Joe, la Shamrock Tavern pentru a pune capăt acestei zile tragice. Interiorul casei îi făcea silă; camerele erau murdare şi în dezordine, în toate erau aruncate haine şi alimente, într-un colţ biciul lui Joe care părea că se leagănă în aer, pe bufet haina de blană a lui Polly, alături de costiţele crude de porc şi din tot ce vedea împrejurul ei, se desprindea un amestec de mirosuri ale tuturor mâncărurilor gătite în această încăpere neîngrijită.

Odaia era plină de fum, în urechi îi vâjâiau conversaţiile:

„— Ai dreptate, acesta a fost anul când a venit Branagan”.

„— Ar fi trebuit să aducă o sumă egală de bani”, declară Joe trăgând din ţigară.

„— Dacă vrei să ştii părerea mea, atunci îţi voi spune că pe el l-au tras pe sfoară”.

— Vorbă să fie!” Toţi erau adunaţi roată împrejurul lui. Joe, cu care erau prieteni, dar ea nu cunoştea pe niciunul dintre ei.

Ceva mai la o parte stăteau rezervaţi ceilalţi, proprii ei prieteni: fratele ei Richard; Lennox care se uita la ea cu ochii curioşi şi plini de simpatie.

Îi văzuse pe toţi, îi văzuse tulbure prin perdeaua opacă a durerii, a chinuitoarei deznădejdi ce-i sfâşia sufletul.

Dar acum s-a terminat. Ridică repede fruntea, încercând să alunge aceste amintiri, pentru a putea

înfrunta viitorul, în interesul propriului ei fiu.

Joe continuă.

— Ascultă-mă pe mine, declară el cu glasul îmbibat de logoreea ce părea că în timpul din urmă s-a accentuat şi mai mult. Voi avea grijă ca Lucy şi băiatul să nu sufere din cauza acestei întâmplări. Ce fel de oameni am fi noi, dacă n-am fi în stare să ne ajutăm unul pe altul?

— Foarte bine, murmură Eduard cu sfială, dacă tu Joe ai cu adevărat această intenţie.

Ştia că fratele său trăia destul de bine; din acest punct de vedere nu se putea măsura cu el, căci datorită vocaţiei sale, nu avea alte mijloace decât retribuţia sa anuală în calitate de preot.

— Fireşte că o am. Altfel de ce crezi că mi-aş mai răci gura? ripostă Joe şi se uită la el cu ochii agresivi. Prin urmare vei lua vorba mea drept literă de evanghelie.

Urmă o pauză. Apoi Eduard începu să vorbească din nou, dar de astă dată uşor nemulţumit, din cauză că Joe îşi asuma o sarcină care pe bună dreptate, ţinând seama de menirea sa, i s-ar fi cuvenit lui însuşi aşa că începu pe un ton de uşoară superioritate:

— Care anume sunt planurile tale, Lucy?

— Da, interveni Joe şi se cufundă în scaun. Ce ai de gând să faci? Ce sumă a rămas de pe urma lui Frank?

Eduard îşi reţinu respiraţia. Joe acesta n-avea niciun pic de bunăcuviinţă, niciun respect faţă de haina lui preoţească, dacă era în stare să discute în mod atât de grosolan o astfel de problemă?

Lucy se aprinse la obraz, simţindu-se jignită de cuvintele lui. Totuşi crezu că va trebui să răspundă corect la această întrebare; intenţia lui Joe nu era să o jignească.

— Eu nu ştiu, răspunse ea cu glasul sfios. Sunt o mulţime de lucruri care trebuiesc plătite. Chiar ea propusese în mod spontan să plătească fraţilor Bowie o despăgubire pentru luntriţa pierdută. Dar după ce totul va fi lichidat, cred... că ne va mai rămâne ceva mai mult de o sută de lire.

Auzind aceste cuvinte, Joe rămase cu gura căscată, apoi fluieră mirat şi lăsându-se în spătarul scaunului, ridică ochii în tavan. Eduard păru că a rămas impresionat.

— Frank era abia la începutul ascensiunii sale, adăugă Lucy pe aceiaşi ton stins şi silit.

Se bâlbâi uşor, uitându-se de la unul la altul şi o rumeneală neobişnuită îşi făcu loc pe obrazul ei palid.

— El nu era asigurat? întrebă Joe.

Clătină din cap; doar Frank nu era omul care să-şi bată capul cu aşa ceva.

— Ei bine, suma aceasta nu e lucru mare, declară Eduard încet pe un ton de logică indiscutabilă.

— Uhâm! făcu Joe cu dispreţ şi începu să sune banii ce-i avea în buzunarele pantalonilor. Asta e nimic, absolut nimic. Chiar mai puţin decât nimic. Nu înţeleg ce a putut să-şi închipuie Frank, dar cred că este adevărată sinucidere să-ţi laşi soţia şi copilul numai cu o sută de lire, din care să trăiască. L-aş fi ajutat foarte bucuros, ca să adune ceva, dacă m-ar fi întrebat. Dar el era un om care nu se putea apropia de nimeni şi n-ar fi cerut nici Papei o favoare.

— V-am spus adineaori, că Frank a început să progreseze, repetă Lucy din nou şi simţi că i se taie respiraţia.

— Ştiu, ştiu! N-am nimic de spus împotriva bietului meu frate, şi plecă ochii spre ea: dar aceasta nu schimbă situaţia... n-o schimbă câtuşi de puţin.

Prin minte îi trecu un gând neaşteptat şi îi dădu drumul cu brutalitate:

— Crezi că fratele tău te va ajuta?

Ochii înecaţi de lacrimi ai lui Lucy, se tulburară auzind tonul cu care îi pune această întrebare.

— Nu am intenţia să-i cer ajutor... nici lui, nici altcuiva, dacă este vorba de asta. Prin faţa ochilor îi trecu numaidecât imaginea lui Richard, aşa cum îl văzuse în timpul înmormântării. Chiar în clipa aceasta i se părea că aude condoleanţele lui pline de rezervă: „Îmi pare foarte

rău, te rog să mă crezi... îmi pare rău de ceea ce s-a întâmplat Eva. Eva a rămas îngrozită”.

Deşi Richard vorbise foarte amabil cu ea. Nu se interesa de starea ei materială, decât cu foarte multă precauţiune. Îi dăduse destul de limpede să înţeleagă că ar fi indicat ca de aici înainte familia lui Frank să se intereseze de situaţia ei viitoare. Întrucât îl privea pe el însuşi, încercă să-i atragă atenţia asupra răspunderilor grele pe care le avea. Totuşi Lucy nu se miră câtuşi de puţin de această atitudine a lui.

— „Eu dispun de un anumit simţ de independenţă, Richard, îi răspunse ea, şi voi încerca să mi-l păstrez. Nu vreau să am obligaţii faţă de nimeni”.

Dădu din cap în semn de aprobare, fără să zică nimic, încercând astfel să-şi exprime aprobarea faţă de mândria celor din familia Murray. Uitându-se acum la Joe, adăugă cu glasul liniştit:

— Fratele meu îşi are familia sa şi propriile sale răspunderi. Are destule obligaţii, fără să mai încerc să-i pricinuiesc şi eu bătaie de cap.

Eduard începu să se frământe. Stătuse şi se gândise, aşa că i se părea indicat să ţină un mic discurs:

— Cred că se va putea găsi o posibilitate, ca să ieşim la lumină, declară el. Nu e niciun motiv să ne alarmăm. Dumnezeu e bun, şi fără îndoială se va găsi ceva şi pentru tine Lucy.

Înţelegea că ar fi lipsă de tact din partea lui să-i propună să se căsătorească din nou, dar în realitate aceasta era ideea care-l preocupa şi încercă să şi-o exprime cu toată prudenţa.

— În cazul acesta, spune-ne, ce ai de gând să faci? întrebă cu discreţie Joe care tot timpul o urmărise cu atenţie din dosul mâinii ridicate în faţa obrazului.

— Fără îndoială cred că voi putea să încep ceva, ripostă ea.

— Să lucrezi? După tonul cu care-i puse această întrebare, părea că nu-i vine să creadă.

— Şi de ce să nu lucrez? întrebă ea răstită. Cred că nu se poate să stau cu mâinile încrucişate, fără să fac nimic.

Cei doi fraţi se uitară unul la altul miraţi. Nu trăiau într-o epocă modernă când femeile, cu excepţia celor mai de jos, ar fi fost dispuse să lucreze de bună voie? Afară de asta, ea nu avea niciun fel de pregătire. Să intre vânzătoare la un magazin? Să se angajeze în gospodăria cuiva? Aşa ceva nu se poate concepe, îşi zise Eduard şi preocupat de acest gând o întrebă cu îndoială:

— Ai ceva anume în vedere?

— Da, am, răspunse ea, străduindu-se să-şi stăpânească tremurul glasului. Am posibilitatea să ocup slujba pe care a avut-o Frank. Am vorbit cu domnul Lennox şi el mi-a făgăduit să-mi acorde posibilitatea de a face o încercare.

Spunea adevărul. În faţa necesităţii urgente de a lupta împotriva durerii, de a înfrunta viitorul şi a proteja pe fiul ei, se adresase domnului Lennox, şi acesta după multe stăruinţe, consimţise să facă o încercare cu ea.

— El nu-ţi va acorda niciodată această slujbă, interveni Joe neîncrezător. Pentru nimic în lume nu va face aşa ceva.

— Totuşi n-ar fi ceva neobişnuit, declară Eduard ţuguindu şi buzele şi apropiindu-şi degetele mâinilor unul de altul. De altfel slujba aceasta nu ar fi ceva neobişnuit. Dimpotrivă, cred că ar fi compatibilă cu situaţia unei doamne din societate.

Joe nu zise nimic şi urmă un timp de tăcere.

— Nu vei face niciodată aşa ceva. Părea jignit de această intenţie a ei, fără să ştie de ce

— Dar cu Peter ce ai de gând? întrebă Eduard pe neaşteptate. Vei lipsi toată ziua de acasă şi uneori vei fi obligată să te întorci târziu

La aceste cuvinte atitudinea lui Joe păru că devine mai blândă şi lovi braţul fotoliului cu latul palmei.

— Da. Va trebui să dai băiatul numaidecât într-un colegiu, declară el şi în scopul acesta te voi ajuta şi eu. Îl

voi trimite la Colegiul Călugărilor din Laughtown. Tot acolo a fost şi fiul meu... şi este o şcoală bună, frecventată de spanioli şi de elevi din toate părţile. Pe călugărul John Jacob îl cunosc, anul trecut l-am condus la campionatele sportive din Green; este în stare să ridice mingea de foot-ball cu o singură mână; John Jacob este un vlăjgan şi jumătate! E voinic şi înalt cât o prăjină. Bineînţeles, îţi voi da tot ajutorul de care vei avea nevoie pentru Peter.

Se uită abătută la Joe; în mod tulbure îşi închipuise că el se va interesa de viitorul fiului ei; nu era mulţumită cu şcoala pe care o frecventa Peter, dar se vede că va fi obligată să renunţe şi la el...

— Este o şcoală destul de bună, consimţi Eduard în calitate de cunoscător. Călugării aceştia fireşte nu sunt recunoscuţi, dar au o şcoală destul de bună

— O! este o şcoală excelentă, crede-mă pe mine, interveni Joe. Au făcut om din Barney al meu. Şi taxele le vei lăsa în grija mea.

Eduard ridică dintr-o sprânceană, dar nu mai zise nimic Presimţea că a fost luată o hotărâre definitivă şi că înlăturaseră un obstacol greu din calea viitorului. Nu-i plăceau dificultăţile; deşi era un om drept, deşi urma întotdeauna îndemnul propriei sale conştiinţe, îi era groază de împrejurările ce ar fi putut să tulbure liniştea spiritului său. Se uită îngăduitor la Lucy pentru a o face să înţeleagă că a avut dreptate când a afirmat că cel Atotputernic îi va indica drumul pe care trebuie să apuce.

Cu braţele împreunate mereu împrejurul umerilor fiului ei, vorbind cu el în timpul acestei duioase îmbrăţişări, Lucy îi suportă privirea fără să zică nimic.

— Ei bine, exclamă Joe într-un târziu, iată că am reuşit să luăm o hotărâre, Peter va pleca la Laughtown şi eu voi plăti toate cheltuielile. Se uită din nou la ea pe furiş: şi tu, probabil vei face o încercare, ca să vezi cum îţi convine slujba. Cred că te vei sătura foarte curând. Apoi se uită la ea foarte serios. Ia să vedem, cât e ceasul, adăugă el şi

scoţându-şi uriaşul ceasornic de aur din buzunar, clipi din ochi şi se uită la el: ei comedie.

Va trebui să plec numaidecât, căci altfel voi scăpa trenul.

Se ridică în picioare, îi luă mâna şi o bătu pe umeri cu efuziune. Nu-i pomeni nimic, dacă se va întoarce sau nu, dar din atitudinea lui se vedea limpede că va reveni şi după ce-şi luă cu toată afecţiunea rămas bun, clătină din cap şi copleşit de evidentă mâhnire, ieşi din odaie pe vârfurile picioarelor.

După plecarea fratelui său, nici Eduard nu mai întârzie prea mult. Conversaţia aceasta îl găsise mult mai puţin sigur de sine decât alte dăţi. Atitudinea lui părea puţin silită, ca şi când tonul moderat al cuvintelor sale, după declaraţiile impulsive ale lui Joe, ar fi părut prea stins în mijlocul acestei odăi şi cuvintele pronunţate de el ar fi fost puţin ridicole. Când se ridică în picioare, se uită cu băgare de seamă la nepotul său.

— Dar despre Anna, întrebă el prevăzător, ai mai auzit ceva de când a plecat?

Lucy clătină din cap şi plecă ochii în pământ.

— Nu, răspunse ea cu glasul tremurat, n am auzit... şi nici nu vreau să mai aud de ea vreodată.

Preotul nu mai zise nimic, ci se retrase discret şi plin de demnitate, după ce-i făgădui că se va întoarce, pentru a se convinge că bunăstarea ei nu lasă nimic de dorit. Uşa se închise uşor şi suav pe urma lui.

Astfel rămaseră singuri, Lucy şi fiul ei, şi păreau că se simt stingheriţi, datorită tocmai iubirii lor reciproce şi îngrozitoarei situaţii în care se găseau.

Se uită la el înduioşată, întoarcerea lui, apariţia lui în clipa când se oprise stângaci în faţa uşii, îi generase impresia unei consolări divine. Tragedia îngrozitoare a morţii lui Frank, o tortura tot atât de chinuitor, ca şi când cineva i-ar fi amputat o parte din trup. Copleşită de durere se lăsase pradă mâhnirii adânci care o făcea să nu se mai gândească şi să nu mai vadă nimic, afară de

pierderea pe care o suferise şi de despărţirea definitivă şi irevocabilă dintre ea şi soţul ei. Dar, la urma urmelor, avea ceva pentru care să trăiască. Avea pe fiul ei, un motiv care să-i dea noi speranţe. Imaginea ce o vedea plutind prin faţa ei, din adâncul întunecat al durerii ce pusese stăpânire pe ea, era imaginea lui şi spre ea se întorsese acum cu tot extazul. O rază de lumină părea că se desprinde din viitor, din viitorul lor comun, pentru a o încălzi şi a o face să înţeleagă că viaţa ei nu s-a terminat încă; aceasta este numai o nouă perioadă care începe şi în timpul acesteia va sta şi mai strâns legată de el.

Cuprinsă de o slăbiciune neaşteptată, nu înţelegea cum se va putea despărţi de el pentru a-l trimite la şcoală. Ar fi dorit să-l ţină întotdeauna lângă ea. Când îi dădu ceaiul – periodic se uitau unul la altul cu un fel de neîncredere – simţi acest sentiment cum se ridică în ea cu toată puterea. Nu aveau obiceiul să vorbească prea mult unul cu altul, deşi din când în când ea încerca să lege o frântură de conversaţie, pentru a-l face să se simtă mai la îndemână. Nu pomeniră nimic despre îngrozitorul subiect, nu făcură nicio aluzie, nu pronunţară niciun cuvânt şi nu schimbară nicio privire.

Din când în când trupul ei parcă tresărea, lovit de un nou val de durere, în privirile ochilor mereu strălucitori apăreau umbre şi obrazul ei lua o ciudată expresie, ca şi când ar fi stat la pândă.

Tocmai terminau ceaiul, când se auzi soneria de la intrare. Un zbârnâit neaşteptat vibră chinuitor prin nervii ei suprasolicitaţi. Speriată, fără niciun motiv, se duse să deschidă. Dar văzu că nu e decât domnişoara Hocking, care stătea în picioare şi, amănunt de neînchipuit, ţinea în mâinile mari şi înmănuşate un borcan de dulceaţă învelit cu grijă în hârtie.

— Iartă-mă, începu domnişoara Hocking stângace, ştiu că prezenţa mea ţi se pare neobişnuită, dar m-am gândit că-ţi va face plăcere, dacă-ţi voi aduce borcanul acesta. Nu arăţi deloc bine şi cred că dulceaţa aceasta îţi va face

bine.

Urmă o clipă de tăcere în timpul căreia Lucy examină cu îndoială obrazul calm al domnişoarei Hocking i era exact ca un copil care-ţi oferă o jucărie, cu un gest naiv şi nepremeditat din care nu puteai vedea decât o simplitate plină de veselie.

— Este foarte amabil din partea dumitale, răspunse ea şi întinse mâna cu sfială după borcan.

— Mi-a făcut plăcere să ţi-l aduc, răspunse domnişoara Hocking, ca şi când ar fi vrut să-şi ceară iertare. Totul este amestecul din care am făcut-o... şi culoarea care este foarte frumoasă. Zâmbetul i se şterse de pe buze – când nu zâmbea, obrazul ei era cu totul lipsit de expresie – apoi adăugă: de aici înainte va trebui să vii mai des pe la mine.

În cuvintele ei nu se simţea niciun motiv ascuns, ci numai prietenie binevoitoare.

— Astăzi am fost toată ziua abătută, adăugă domnişoara Hocking îngândurată. Ceva din tristeţea dumitale a ajuns până la mine... întocmai ca mireasma unei flori întunecate.

Lucy nu-i răspunse, ci se retrase puţin în interiorul vestibulului.

— Nu vreau să te reţin prea mult, continuă domnişoara Hocking. Dar tot ce-mi va fi posibil să fac, voi face, Da, voi face, deoarece eu înţeleg. Şi întorcându-se, îşi învălură uşor rochiile şi se depărtă fără nicio grabă.

Lucy închise uşa. Acum era obişnuită cu aceste manifestări capricioase ale simpatiei domnişoarei Hocking, dar astă seară sufletul ei era plin numai de sentimentul urgent al duioşiei şi al tristeţii. Apropierea nopţii o făcu să-şi simtă trupul îngheţat şi chinuit de durerea ce se trezea din nou în sufletul ei.

Intră în salon şi se aşeză lângă Peter care, sprijinit în coate, se întinsese pe covor, ca să se joace cu soldaţii săi de plumb, iar ea îi urmărea lumina zâmbetelor ce-i tremurau pe obrazul grav şi serios.

După ce se jucară un timp împreună, se duseră devreme la culcare; se întinseră alături unul de altul în patul îngust din camera de oaspeţi şi începură să vorbească molcom, despre lucruri care nu pot fi comentate decât pe întuneric. Cu totul pe neaşteptate simţiră statornicându-se între ei o intimitate, un fel de caldă tovărăşie; îi simţi respiraţia fierbinte pe obraz; şi – auzindu-i promisiunile ce i le făcea – vorbindu-i despre blănuri şi despre automobilele ce i le va cumpăra, despre funcţiile strălucitoare ce va reuşi să le ocupe, de dragul ei – i se părea că viitorul se aşterne luminos în faţa lor.

Într-un târziu glasul i se domoli, apoi toropit de somn, respiraţia lui deveni mai adâncă. Se ridică într-un cot şi aplecându-se spre el, prin semiîntuneric îi examină obrazul adormit. Uitându-se la el, auzi zvonul stins al unei melodii ce venea de departe şi tremura în note melancolice, înfiorând tăcerea nopţii. Se întinse lângă el, strângându-şi trupul alături de al fiului ei şi simţind că ceva o îneacă în gât, apoi sfârşită de multele nopţi de zbucium prin care trecuse, respiraţia i se domoli şi închizând ochii, adormi.

3

Dimineaţa următoare încercă să se reculeagă şi se strădui din toate puterile să se gândească numai la viitor. Cu toată încrederea ce o manifestase faţă de Joe şi Eduard, adevărul era, că numai cu mare greutate reuşise să convingă pe domnul Lennox, să-i dea voie să ocupe slujba ce o avusese soţul ei.

— „Nu pot să fac altceva decât să-ţi dau posibilitatea să faci o încercare, îi răspunsese el pentru a o încuraja. Dacă nu vei reuşi, nu vei putea rămâne în slujbă”.

Bătrânul părea că ezită nefiind tocmai sigur de sine, dar se simţea impresionat puţin şi de simpatia ce i-o inspira, gândindu-se că răspunsul lui ar putea să fie un

pretext destul de abil. Deşi faţă de Moore avusese o anumită consideraţie şi Lucy îi era simpatică, nu s-ar fi putut spune, că a cedat stăruinţelor ei numai datorită simpatiei şi afecţiunii. Îşi zicea că este femeie tânără şi prezentabilă şi afară de asta era foarte probabil că va fi primită cu bunăvoinţă de clienţii săi, datorită nenorocirii prin care trecuse; nu avea nimic de riscat, salariul ei va fi fixat pe bază de comision, iar slujba era destul de simplă şi se întemeia numai pe cunoaşterea preţurilor şi a calităţii mărfurilor, amănunte pe care şi le putea însuşi cu uşurinţă. Da, fusese prudent... foarte prudent, îi spusese că o astfel de încercare va fi o inovaţie cu totul lipsită de precedent, o inovaţie care aproape nu avea nicio posibilitate de reuşită, dar adăugase, nu va ezita să-i dea ocazia să încerce.

— Îmi asum o mare răspundere, declară el. Te rog să mă înţelegi, o mare răspundere. Tocmai eu care sunt tot atât de vechi în fruntea acestei întreprinderi, ca şi Turnul Londrei. Dar să-ţi dau o şansă.

Prin urmare vedea limpede, că pentru a reuşi, va trebui să lupte şi ca să-şi poată asigura succesul, înainte de orice, va trebui să ia toate măsurile pentru educaţia lui Peter.

Nu ştia cum va putea să se despartă de el... dar după toate probabilităţile despărţirea aceasta era inevitabilă. În timpul slujbei va trebui să lipsească toată ziua de acasă, uneori când va fi obligată să facă turnee mai lungi, va lipsi până noaptea târziu; pentru a putea face economii, hotărâse să concedieze pe Netta, prin urmare nu va fi nimeni care să aibă grijă de el şi să-i pregătească de mâncare. Afară de asta, nu va fi niciodată liniştită. Când va lipsi de acasă, ci va fi mereu chinuită de gândul că în absenţa ei, băiatului i s-ar putea întâmpla ceva. Tot aşa şcoala pe care o frecventa Peter acum, era o instituţie inferioară şi frecventată mai ales de copii din clasele de jos; ea îşi făcea planuri îndrăzneţe în legătură cu fiul ei care în curând va împlini nouă ani şi afară de asta Joe

foarte generos, s-ar putea spune chiar elegant, se oferise să plătească toate cheltuielile, pentru a-l înscrie într-un pension despre care toată lumea era convinsă că este excelent. Ar fi fost incapabilă să admită, ca propriile ei sentimente să stea în drumul intereselor băiatului şi să-i zădărnicească această strălucită ocazie. Da, îşi dădea seama cu toată părerea de rău, că această hotărâre era indiscutabilă: deocamdată va fi obligată să se despartă de Peter. Era un sacrificiu, un sacrificiu enorm, pe care va trebui să-l facă.

De teamă ca nu cumva să revină asupra hotărârii luate, se aşeză repede la masă şi făcu o scrisoare conducătorului instituţiei din Laughtown.

Şi tot atât de repede primi un răspuns foarte curtenitor de la conducătorul Ordinului care-i mulţumea din toată inima pentru interesul dovedit faţă de instituţia lor şi îi spunea că noul semestru începe peste zece zile, subliniind în acelaşi timp modicitatea taxelor şi-i trimitea un prospect ilustrat, cu învelitoare verde şi litere de aur, care îi explica în termeni foarte călduroşi, multiplele avantaje ce le oferea şcoala. Citi cu toată atenţia frumoasa broşură care începea: „Destinat pentru a oferi o eminentă, sănătoasă şi practică educaţie fiilor din familiile catolice, Colegiul este admirabil situat în orăşelul Laughtown, în mijlocul unei încântătoare şi sănătoase regiuni pe care poetul Brown a numit-o pe bună dreptate „Perla Landurilor din Răsărit”. Clădirile lui impunătoare, situate pe frumoasele terenuri care sunt proprietatea Ordinului, sunt mereu răcorite de suflul îmbălsămat şi înviorător al adierilor litoralului din miazăzi, dispun...” şi termina cu următoarea frază: „Hrana mai ales este corespunzătoare şi abundentă se acordă atenţie specială copiilor debili şi nedezvoltaţi pe deplin. Nu se plătesc taxe suplimentare. Călugării sunt mereu în apropierea copiilor şi iau parte la jocurile lor sportive şi la recreaţia lor. În toate cazurile şi fără excepţie, taxele şcolare se plătesc cu anticipaţie”.

Era o reclamă foarte elegantă, cumpătată, care impresiona pe Lucy... o impresiona profund. Oftă şi începu să examineze fotografiile; văzu fanfara şcolii, orchestra (cu puţină deosebire aproape aceeaşi fotografie), corul elevilor, Societatea Dramatică a şcolii în costumele piesei clasice: *Nerone sau Sclavul Creştin*; grupuri din diverse clase de elevi: broşura dădea fotografiile tuturor elevilor şi Lucy îi examină pe rând.

Citi şi câteva rezumate încântătoare din *Laughtown Courier*: „O reuniune elegantă... sub preşedinţia Episcopului de Nofar... în asistenţă am remarcat... Citi lunga listă a premiilor oferite elevilor, apoi lăsă broşura în poală şi se uită la Peter.

Partea cea mai ciudată i se păru nerăbdarea cu care băiatul aştepta să plece. Nu-i venea să creadă, dar aceasta era realitatea. Băiatul acesta timid, sensibil şi copilăros, care nu mai departe decât săptămâna trecută, plânsese în braţele ei, acum părea nerăbdător să scape din braţele acestea. Citise obişnuita literatură despre viaţa şcolară; citise şi prospectul acesta şi acum se vedea pe sine conducând orchestra, bătând toba cea mare, în fanfară, şi ţinând o sală întreagă de spectatori cu respiraţia întretăiată, admirându-l pe el în rolul sclavului creştin; în aceste clipe nu cerea vieţii nimic altceva, decât să-şi vadă propria fotografie reprodusă în paginile acestei broşuri cu învelitoare verde, tipărită cu litere de aur. Cu toată uşurarea ei de acum, se simţi dezamăgită, când constată că în atitudinea lui nu se vedea nicio urmă de ezitare. Deşi înţelegea că ar fi lipsit de orice logică, ar fi preferat să-l audă protestând înduioşat, împotriva acestei despărţiri: „Nu vreau să plec de acasă, căci nu m-aş putea despărţi de tine”. Dar el nu formulă niciun protest ci dimpotrivă, părea încântat de această eventualitate.

Cumpărarea echipamentului – prescris de conducerea şcolii – fu pentru el o expediţie tot atât de veselă, pe cât de tristă şi tragică fu pentru Lucy.

Se duseră fireşte la Gow. Îi servi domnul Gow în

persoană – care fu impresionat când află despre moartea lui Frank – şi se purtă amabil, aproape protector, făcându-le o generoasă reducere de aproape trei shilingi asupra preţului. Da, Lucy trecu prin clipe dureroase, făcând pregătirea fiului ei pentru această aventură a vieţii. Dar Peter era încântat de hainele lui cele noi, de „articolele pentru bărbaţi” ce i le cumpărase.

Se întoarse acasă entuziasmat, îşi încercă pijamalele şi jobenul care, la sfatul domnului Gow, fusese anume ales ceva mai mare, pentru a permite dezvoltarea firească a capului pentru a sta împins pe ceafă, sprijinit pe urechi, într-o poziţie de îndrăzneală specific semită. Se examină în oglindă învârtindu-se mândru ca un păun, încântat de înfăţişarea lui şi era atât de mândru, încât ceru să vină şi domnişoara Hocking să-l vadă. Aceasta veni şi examină încântată echipamentul, lăudând mai ales culoarea noilor lui bretele, menite să înlocuiască pe cele vechi care acum erau fără valoare. Nu făcu nicio observaţie referitoare la şcoală: tatăl ei, la care făcu o vagă aluzie, se părea că şi-a făcut educaţia într-o şcoală publică extrem de exclusivistă; ea însăşi îşi făcuse educaţia la Leipzig. Dar cu toate acestea îi plăcură bretelele lui şi râse din toată inima, văzându-l sărind prin cameră îmbrăcat numai în pijama şi expunându-şi fără sfială trupul firav, la fiecare mişcare emoţionată pe care o făcea. Fiecare salt provoca un nou hohot da râs din partea lui Pynkie. Ochii ei albaştri străluceau de veselie, în faţa acestui spectacol emoţionant, dar Lucy se mulţumea să zâmbească sfioasă.

Faptul că trimestrul începea atât de curând, îi pricinuia o durere neaşteptată şi i se părea că zilele trec în zbor. De fapt treceau ca o vâltoare, atât de repede, încât cea din urmă şi inevitabilă zi, sosi înainte de a-şi putea da seama. Dar cu toate acestea sosi.

Plecară cu trăsura la gară; cufărul lui negru şi lucitor cu iniţialele vopsite în alb – o vizibilă dovadă de rafinament a civilizaţiei moderne – era cocoţat deasupra lor pe coverga trăsurii; Miss Hocking care venise ca să-şi ia rămas bun

de la el, dădu vizitiului tot felul de dispoziţii care aproape îl zăpăciră, şi după ce plecară, se opri în pragul uşii şi începu să le facă semne cu o eşarfă roşie. Pentru Lucy ocazia aceasta fu nu numai tristă, ci şi solemnă, şi solemnitatea momentului părea că luptă şi că aproape reuşeşte să-i alunge mâhnirea. Plecarea aceasta i se părea semnificativă. O considera drept primul pas în viaţă al acestui tânăr încântător care era băiatul ei, începutul unui drum în lungul căruia el va trece încununat de glorie. După ce se urcară în tren, ea rămase tăcută, urmărind când peisajul ce fugea pe sub ferestrele compartimentului, când obrazul emoţionat al fiului ei

Simţea cum în sufletul ei se adânceşte tot mai mult hotărârea luată. Sentimentul ei de mândrie şi drogostea fără hotar îi dădură puterea ca să ia această hotărâre. Era un fel de aspiraţie: un elan grăbit de dureroasă dorinţă, temperată de propriul ei curaj.

Trecutul era acum îngropat. Nu putea şi nu trebuia să se mai gândească la el, căci pentru ea acesta reprezenta numai durere şi înfrângere. Era hotărâtă să reuşească; întrucât privea pe Peter, succesul lui va fi şi al ei; împreună vor putea să facă ceva şi rezultatul colaborării lor va trebui să fie fără precedent.

Drumul fu lung şi trebuiră să schimbe trenul, după o interminabilă aşteptare, dar ajunseră la Laughtown imediat după amiază. Când trenul intră în gară, îşi umezi batista şi şterse cu grijă funinginea de pe obrazul lui Peter. Apoi coborâră pe peronul plin de călători şi bătut de vânturi. Îşi închipuise că vor fi întâmpinaţi în gară de cineva, dar în mijlocul înghesuielii era zi de târg şi gara era plină de ţărani şi de vitele lor – nu putu distinge pe nimeni care să o caute nărăbdător pe ea şi pe băiatul care se oprise cu jobenul în cap provocator, alături de cufărul lui cel nou.

Hamalul căruia i se adresă, păru că nu prea cunoaşte şi nici nu-l interesează din cale afară şcoala şi locul unde se găseşte aceasta; fu îmbrâncită de câţiva ţărani care

treceau; vacile mugeau şi băteau fără încetare din cozi, alungând muştele; oile behăiau triste şi din coteţele învecinate se auzea guiţatul discordant al purceilor. Îşi dădu seama că sosirea ei în această „Perlă a Landelor de Răsărit” nu era câtuşi de puţin aşa cum şi-o închipuise ea, şi ţinând pe Peter de mână, încruntă din sprâncene, simţindu-se zăpăcită. În cele din urmă luară o trăsură şi plecară, însoţiţi de zgomotul roţilor ferecate de-a lungul unei străzi pavate cu piatră, între hulube, calul se opintea înaintând încet, în ritmul ropotului de copite şi i se părea că tot atât de înceată şi de adormită era şi viaţa oraşului. Avea o înfăţişare calmă şi rurală: prăvăliile erau pline de unelte agricole. Butoaie de cartofi erau înşirate pe trotuare; în piaţă văzu un grup de ţărani care stăteau nemişcaţi şi indiferenţi sau îşi târau cizmele grele spre o crâşmă apropiată: da, era o localitate plină de dezamăgiri, pe mijlocul căreia trecea un râu cu ape cenuşii, dar fără niciun farmec, târându-se fără nicio ţintă anume, pe sub podurile cu arcuri joase.

Într-un târziu scârţâitul trăsurii încetă şi se opriră – în faţa şcolii unde cel puţin de astă dată, spectacolul nu le mai pricinui nicio dezamăgire. Clădirile de piatră albă de calcar ale colegiului, aveau o înfăţişare curată şi masivă. Aleea de la intrare împrejmuită cu tufe de dafini era măturată şi îngrijită. Instituţia îţi făcea impresia că este foarte comodă şi amănuntul acesta linişti temerile ei.

După ce sună la intrare, uşa se deschise şi în faţa lor apăru un servitor, încins într-un şorţ verde de pânză; când îi văzu, obrazul lui oacheş şi ras se lumină numaidecât de un zâmbet amabil

— Vă rog să aveţi bunătatea şi să mă urmaţi pe aici, madam, zise el şi-i conduse de-a lungul unui coridor ceruit, spre o cameră mică şi liniştită. Lucy şi fiul ei se aşezară ceremonioşi pe marginea a două scaune cu spătarele rigide, şi se uitară unul la altul „ca din mari depărtări, aproape intimidaţi de situaţia neobişnuită în care se găseau neîndrăznind să spună ceva, apoi privirile

le fugiră prin cameră, într-un vas de porţelan de pe o masă acoperită cu postav cafeniu era un buchet de flori; un ceasornic încrustat într-o bucată de marmură care reprezenta un templu, drămuia clipele pe consola Căminului; de-a lungul pereţilor erau rafturi pline da cărţi, cu legături întunecate, care-ţi făceau impresia de temeinică erudiţie.

Peste câteva minute un om în vârstă intră încet în cameră.

— Eu sunt călugărul William, zise el întinzând o mână tremurândă şi adăugă cu naivă satisfacţie: conducătorul colegiului.

Purta o calotă mică neagră pe creştetul capului, o reverendă lustruită din cauza uzării şi plină pe piept de firicele de tutun de prizat, iar pe umeri îi atârna o pelerină scurtă şi neagră. Era adus de spate şi umbla cu paşi târşiţi, iar obrazul lui vărgat de vinişoare subţiri şi roşii, ras complet, nu indica nicio vârstă. Avea sprâncenele dese, gâtul îi era plin de zbârcituri şi până şi obrajii îi atârnau fleşcăiţi, ca două otrepe, pe ambele părţi ale bărbiei, întocmai ca ai unui bulldog bătrân.

Cu toate aceste evidente semne de bătrâneţe, părea un bărbat bun şi înţelept, deşi în perspicacitatea lui arăta probabil puţin cam simplu, dar datorită uşoarei şiretenii, cu atât mai subtil, mai ales că nici nu încerca să-şi ascundă această însuşire.

— Da, eu sunt călugărul William, repetă el şi aşezându-se pe scaun zâmbi cu bunăvoinţă, aşa că văzând zâmbetul acesta, Lucy uită de vârsta lui şi înţelese că bătrânul călugăr îi este simpatic: probabil ai prefera să faci o mică plimbare ca să vezi câţiva dintre viitorii dumitale colegi? se adresă el lui Peter, după ce stătură un timp de vorbă.

Întinse mâna spre un clopoţel de pe masă şi aproape imediat apăru un călugăr mai tânăr, cu părul negru, vioi şi cu înfăţişarea îngrijită.

— Frate Aloysius, zise călugărul, ia pe tânărul acesta cu

dumneata şi vizitaţi şcoala. Nu te speria, adăugă el, adrosându-se lui Peter, căci mama dumitale nu va pleca încă.

Dar Peter nu avea niciun motiv să se sperie, deoarece emoţia lui de la început mai continua şi acum. Ieşi din odaie aproape în fugă şi luă de mână pe călugărul Aloysius.

— Este un băiat încântător – declară superiorul şcolii pe un ton convingător, întorcându-se încet spre Lucy – şi extrem de sensibil.

Cuvintele acestea le repeta în faţa fiecărei mame care-şi aducea copilul la şcoală. De faţă cu tatăl lor îşi formula gândul în următoarele cuvinte: „un bărbăţel în miniatură”. Călugărul era un bătrân foarte cumsecade. Tot aşa îşi zicea şi Lucy, fără să bănuiască miile de convorbiri similare care în ceruri fuseseră trecute în beneficiul călugărului William, aşa că primi complimentul şi, datorită recunoştinţei, se aprinse uşor în obraz.

— Cred că v-ar face plăcere să luaţi o felie de cozonac şi un pahar de vin, pentru a vă reface după oboseala drumului ce aţi făcut? Da, cred că ar fi bine, murmură el, şi mişcând uşor din fălci, se apropie de bufetul unde era o carafă de sherry alături de o felie de cozonac cu anis. În clipa următoare se întoarse spre Lucy şi-i oferi un pahar de vin şi o bucată de cozonac. Apoi se aşeză din nou, în faţa ei, fără ca el să guste vinul şi cozonacul şi continuă cu glasul blând: Se va simţi foarte mulţumit printre noi, după ce se va obişnui.

Lucy dădu din cap în semn de aprobare şi ridicându-şi voalul de pe obraz, îşi scoase o mănuşă, prefăcându-se că ia o bucăţică din cozonacul de pe farfurie. Gândul că despărţirea de fiul ei se apropie, începu s-o chinuiască şi vorbea din ce în ce cu tot mai mare greutate.

— Trebuie să ştiţi că este foarte tânăr, declară ea cu sfială, frământând între degete o fărâmă de cozonac, şi sunt foarte îngrijorată de sănătatea lui.

— Avem mulţi elevi mult mai tineri decât el, îi răspunse

bătrânul îngândurat şi încercă s-o liniştească. Da, mult mai tineri decât el, şi totuşi vin la noi. Îi îngrijesc şi îi alint ca o mamă. Chiar eu însumi!

Urmă o scurtă pauză, apoi Lucy declară cu sfială, ezitând la fiecare cuvânt:

— Sper că-l veţi păzi cu cea mai mare grijă. Trebuie să ştiţi că nu mai am pe nimeni afară de el.

Se apropie puţin de ea şi o mângâie cu un gest protector pe braţ, murmurând ceva afirmativ. Apoi uitându-se la rochia ei neagră, adăugă pe un ton care inspira încredere:

— După câte văd, aţi suferit de curând o pierdere dureroasă?

— Da, încuviinţă ea

— Şi pierderea aceasta v-a îndurerat, adaugă el cu bunăvoinţă. Se vede destul de limpede.

O lacrimă grăbită şi fierbinte îi scăpă dintre pleoape, când dădu din nou din cap în semn de încuviinţare.

— Biata femeie! Biata femeie! murmură el binevoitor.

Simţea o senzaţie plăcută, fugară şi impersonală, să vadă pe această femeie îndurerată, că este dispusă să primească cuvintele lui de simpatie. Îi plăcea acest stimulent uşor şi senzual care i se părea un deliciu rar; de multe ori în lipsă de altceva, ademenea pe elevii mai mici şi îi determina să se spovedească în felul acesta.

— A zăcut vreme îndelungată? murmură el.

Dar dintre ploapele lui Lucy scăpă o nouă lacrimă fierbinte şi căzu în paharul de vin. Camera aceasta necunoscută şi liniştită, calmul ca de mănăstire, raza de soare în care jucau firicelele de praf pe deasupra cărţilor învechite, călugărul acesta bătrân care-i oferea binevoitoarea lui simpatie şi mai presus de orice, despărţirea de fiul ei... toate acestea o copleşiră în această clipă. Afară de lacrima de adineaori, durerea ei nu se exterioriza, dar cu toate acestea i se păru că mâhnirea ei este ruşinoasă.

O strânse de braţ cu mâna lui plină de vene, şi

murmură câteva cuvinte de mângâiere. El nu avea calitatea care să-i dea dreptul să exercite funcţia de confesor, totuşi această impresie senzuală, puternică şi blândă îl încânta, întocmai ca parfumul unul vin vechi sau melodia şoptită a unei romanţe vechi.

Când se reculese şi putu din nou să vorbească, reproşându-şi clipa aceasta de slăbiciune, călugărul începu să i vorbească despre şcoală, despre speranţa de a reface şi moderniza clădirile care erau de patruzeci de ani. Îl ascultă cu atenţie, fără să se gândească să facă tradiţionala vizită prin dormitoare, dar nici el nu se oferi s-o conducă; nu apăru nicio matroană de la care s-ar fi putut informa în această privinţă – slujba aceasta era deţinută de fratele Adolphus, infirmierul, care cosea nasturii pe pantalonii elevilor când era nevoie – căci era firesc ca în această instituţie să nu existe nicio femeie.

— Taxele petru primul trimestru aş vrea să le plătesc chiar acum, zise ea şi scoase din portmoneu unsprezece lire, cât reprezentau aceste taxe. Joe nu mai venise pe la ea, dar prefera să se achite de această obligaţie imediat, ştiind că Joe îi va putea da banii mai târziu.

Călugărul William făcu un semn cu mâna, ca şi când ar fi vrut să înlăture atât discutarea acestei teme cât şi banii. Dar fără să ştie cum, mâna care făcu gestul de protest, primi monedele de aur şi în clipa următoare Lucy băgă în portmoneu chitanţa ştampilată şi semnată. Apoi se ridică în picioare.

— Băiatul! exclamă el şi sună din nou clopoţelul de pe masă, apoi se întoarse spre fereastră şi începu să se uite în curte. Ea rămase nemişcată în mijlocul odăii, ţinând strâns poşeta cu amândouă mâinile şi uitându-se spre uşă. Aceasta se deschise şi Peter apăru, mai bine dispus şi emoţionat de ceea ce văzuse. Se vedea cât de colo că întâlnise şi alţi băieţi în curtea şcolii, de care cu greu se despărţise şi abia aştepta să se întoarcă din nou la ei.

Se resemnă şi nu încercă să-l îmbrăţişeze, ci îl sărută uşor, fără să-şi ridice voalul de pe obraz.

— Cred că te vei simţi bine? întreabă ea, încercând să se stăpânească.

— O, sigur că da, se grăbi el să-i răspundă. Mai încape vorbă, mamă.

Îşi luă rămas bun de la călugărul William care se întoarse exact la momentul stabilit şi puse mâna pe umărul lui Peter, înainte ca ea să iasă din cameră cu fruntea plecată în pământ.

Drumul de întoarcere spre casă fu însoţit de o serie de imagini ce se perindau prin faţa ochilor ei: obrazul lui de copil pe care se succedau toate expresiile posibile, profilat pe peisajul ce începea să se întunece. Despărţirea de el fără lacrimi amare şi fără proteste, fusese atât de grăbită, încât Lucy simţea un gol împrejurul ei, aproape un fel de realizare nereuşită al cărei paroxism trebuia să se anunţe abia de aici înainte.

Când ajunse acasă, aceasta i se păru rece şi pustie. Concedierea Nettei se făcuse cu părere de rău, dar fără niciun fel de protest: Netta primise situaţia inevitabilă... şi acum n-o aştepta nici focul aprins, nici mâncarea pregătită. Dar nu simţea nici nevoia să mănânce şi nu avea nici energia necesară pentru a se duce la bucătărie. Îşi prepară o ceaşcă de ceai şi o bău. „Iarăşi ceai”, îşi zise ea descurajată. În timpul din urmă începuse să bea prea mult ceai. Totuşi băutura caldă o făcu să se simtă mal bine şi fiind convinsă că fiul ei se va simţi şi el bine acolo unde este, începu să se gândească la problema esenţială a preocupărilor ei viitoare. Luni va trebui să-şi înţeapă slujba. Uneori singur gândul că va fi obligată să ocupe această slujbă fără nicio experienţă şi fără nicio pricepere, în lumea aceasta a afacerilor, era de necrezut; uneori i se părea chiar ridicol de nepotrivit cu situaţia ei. Tocmai ea, dintre toate cunoştinţele ei, să încerce aşa ceva! Aceasta era exclamaţia ce-i stăruia mereu în minte, dar astă seară, deşi se simţea incapabilă, fu totuşi cuprinsă de o uriaşă dorinţă de a reuşi şi era ferm hotărâtă să reuşească. Cu sufletul plin de speranţe, se

duse să se culce, în casa aceasta pustie, simţindu-se înfiorată de începutul unei mulţumiri curajoase.

4

— Ştiţi ce va trebui să faceţi acum? întrebă unul cu numele Andrews, uitându-se la ea cu neîncredere.

— Bineînţeles, răspunse ea cu toată liniştea de care era capabilă.

Bărbatul se uită din nou la ea cu îndoială. Era un om mic de statură, de vârstă mijlocie, cu o mustaţă ţepoasă care-i atârna melancolică peste buze, uşor saşiu de ochiul stâng, amănunt care accentua şi mai mult intenţia lui de a părea un om important.

— Cunoşti numele clienţilor noştri?

— Da.

— Dar lista preţurilor?

— O ştiu pe dinafară.

— Să ţii seamă de tot ce ţi-am spus.

Dădu din cap şi încercă să se încurajeze zicându-şi: „Dacă omuleţul acesta este în stare să-şi îndeplinească slujba, atunci cu siguranţă voi fi şi eu în stare să mi-o îndeplinesc pe a mea”. Dar nu avea atâta încredere în sine, cât se prefăcea că are.

Era fatidica dimineaţă din lunea aceea, şi aştepta în birou, îmbrăcată într-un costum cenuşiu închis – trebuise să renunţe cu părere de rău la rochia neagră de doliu care ar fi fost sentimentală şi nepotrivită în acest mediu – ca să sosească domnul Lennox. Venise devreme, foarte devreme; el întârzia, şi în timpul acesta Andrews îi schiţase în linii generale obligaţiile ce le avea.

Interesul ce-l dovedea faţă de ea, era în întregime şi în mod cert egoist. Nu avea nicio consideraţie faţă de Lucy şi nu simţea nicio dorinţă străruitoare de a-şi păstra slujba ce o avea. Odinioară cunoscuse şi el vicisitudinile slujbei de „agent comercial”, şi Lennox făcuse aluzie, că

în cazul când Lucy nu va reuşi, va fi obligat să ia el locul lui Moore. Eventualitatea aceasta era foarte neplăcută pentru Andrews care, cum spunea chiar el, era sătul „până în gât” de turnee de afaceri.

Avea nenumărate motive să ţină la slujba lui de acum, între care nu cel mai puţin important, era faptul că locuia în Gallow Gate, foarte aproape de birou şi mai presus de orice, că se putea întoarce acasă să-şi ia masa în mod regulat. Dar nu prea credea că ea va reuşi. La ce ar putea să folosească o femeie, după ca o scoţi din bucătăria ei? Această părere o împărtăşea, în mod vizibil, şi tânărul Frame, practicantul de birou care acum era foarte ocupat cu clasarea scrisorilor din ajun şi se uita din când în când la ea, luându-şi aere de protector.

Stând în mijlocul acestui birou, i se părea o apariţie ciudată şi nepotrivită, Costumul ei era elegant şi părul strălucitor; trăsăturile obrazului îi erau calme dar calmul acesta părea uşor silit şi în degetele mâinilor încleştate simţea zvâcnirea grăbită a sângelui. În clipa aceasta se simţea copleşită de atâtea răspunderi... căci nimeni nu-i putea da niciun ajutor. Gândul acesta i se părea ciudat şi o umplea de un sentiment, nu de incapacitate, ci de forţă: o forţă dezlănţuită care în această clipă alerga slobodă, înfiorându-i toată fiinţa.

— În orice caz, conchise Andews întunecat şi-i întoarse spatele, altceva eu nu pot face.

Ea nu zise nimic, dar desprinzându-şi privirile de pe obrazul lui, se uită în largul biroului. Dintr-un anumit punct de vedere, aspectul acestui birou o dezamăgea. Îşi închipuise întotdeauna ca „biroul lui Frank” este o încăpere desăvârşit de elegantă şi demnă, dar aceasta... odaia aceasta şi una interioară, pe uşa căreia era scris „Intrarea oprită”, erau pline de lăzi ale căror paie de împachetat erau răspândite în toate părţile, şi amândouă încăperile păreau vechi şi neîngrijite. Se uită la ferestrele închise. La cornişele plesnite, la pereţii trişti de culoare verde, la un birou liber care de fapt fusese biroul lui Frank

şi în faţa căruia în această clipă i se păru că vede statura şubredă cu umerii bleojdiţi ai soţului ei şi se simţi înfiorată de emoţie. Până şi intrarea în acest birou îi pricinuise o dezamăgire. Deasupra intrării, când veneai dinspre Saddleriggs, era firma Lennox & Galton gravată pe o placă de alamă de formă ovală – nelustruită şi îngălbenită, în anumite locuri acoperită de pete verzi cenuşii, aşa că unele litere nu se mai puteau distinge; coridorul era murdar şi întunecat şi conducea spre o scară de piatră în formă de melc pe care când o urci, trebuie să te ţii de frânghia care era întinsă împrejurul ei. Însăşi uşa de la intrare, cu una dintre tăblii plesnită, părea o prevestire a decrepitudinii senile ce se găsea dincolo de ea. Se vedea cât de colo că Lennox nu risipea bani pentru a face ca reşedinţa sa să pară mai impunătoare. Tresări şi încercă să se reculeagă, simţind privirile practicantului oprite asupra ei, – despre care ştia că-l cheamă Dougal Frame – un băiat mic de statură de vreo paisprezece ani, cu părul sbârlit şi un guler de culoare îndoielnică, cu gâtul suspect de întunecat, cu nişte urechi parcă i le-ar fi adăugat ulterior, pe una avea proţăpit un toc, iar în dosul celeilalte un muc de ţigară, în priviri cu o expresie ostilă care răzbătea prin sticlele groase ale ochelarilor săi încadraţi în sârmă. În orice caz bănuia în mod vag această ostilitate şi încercând să-şi stăpânească nervozitatea, se adresă practicantului:

— Odăile acestea nu se curăţă niciodată? întrebă ea cu bunăvoinţă

Se uită la ea îndelung şi păru că se gândeşte, apoi îi răspunse enigmatic:

— Din când în când, şi continuă să claseze scrisorile.

— Cred că ar trebui să mături mai des, adăugă ea. În toate părţile e plin de praf.

— Eu nu sunt plătit ca să curăţ biroul, ripostă el cu indiferenţă, fără să ridice privirea.

Urmă o clipă de tăcere, apoi în adâncul acestei tăceri de pe scară se auziră paşi.

— Iată că vine şi domnul Lennox, zise băiatul, pa acelaşi ton de indiferenţă, dar ceva mai puţin brusc, ca şi când i-ar fi părut rău de ostilitatea de până acum a atitudinii lui.

— Îşi simţi inima zvâcnind şi se întoarse imediat; când se deschise uşa, văzu pe domnul Lennox intrând în birou. Obrazul lui întunecat de umbrele unei severităţi neobişnuite – când intra în casa ei obrazul său nu avea această expresie – se întunecă şi mai mult când o văzu; împingându-şi pălăria spre ceafă, exclamă numaidecât:

— Vasăzică ai venit!

Se simţi jignită de tonul cuvintelor lui... de ce o fi vorbind cu ea în felul acesta, când ei se înţeleseseră şi abia acum o săptămână îi confirmase prin viu grai această înţelegere. Dar se strădui să zâmbească... un zâmbet de femeie speriată şi nerăbdătoare de a-i câştiga simpatia.

— Domnul Andrews mi-a dat toate explicaţiile, ripostă ea cu prefăcută mulţumire. Sunt gata să încep numaidecât.

— Sunt un prost, răspunse el nemulţumit, dumneata nu vei reuşi niciodată într-o astfel de întreprindere.

— Nu spuneţi astfel de cuvinte, domnule Lennox, se grăbi ea să protesteze pe acelaşi ton de veselie prefăcută.

— Ţine minte ce-ţi spun, dacă în timp de o săptămână nu vei obţine niciun rezultat, vei fi concediată!

Ce dobitoc sentimental a fost, când a angajat pe femeia aceasta sau în general pe oricare altă femeie! Auzi, să fie în stare ca în timpul unui ceai pe care i l-a oferit, să declare: „dacă vrei să iei această slujbă, va fi de ajuns să-mi spui un singur cuvânt!” – şi acum iat-o că este aici în biroul său, venită să ocupe această slujbă, – întorsătura aceasta monstruoasă a situaţiei îl făcea să se simtă zăpăcit. Da, în lumina difuză a acestei dimineţi se întrebă, dacă a fost prudent din partea lui să facă o astfel de promisiune, aşa că declară:

— Şi să ştii că dacă se va întâmpla să pierzi pe vreunul dintre clienţii mei, va trebui să nu te mai arăţi în faţa mea.

— Aşa ceva nu se va întâmpla, răspunse ea categoric, fără să ezite.

— Huâhm! făcu el nerăbdător şi întorcându-se spre Andrews: Unde va începe?

— La Linton, răspunse Andrews, şi m-am străduit să-i dau toate explicaţiile de care va avea nevoie.

Lennox se propti în picioare şi începu să se uite întunecat pe fereastră, apoi se întoarse brusc spre Lucy care se uita la el înspăimântată.

— Ei bine, ce mai stai aici şi te uiţi la mine? strigă el nemulţumit. Nu te plătesc pentru aşa ceva. Pleacă şi vezi-ţi de treabă!

— Am aşteptat sosirea dumitale, răspunse ea, speriată de purtarea lui. M-am gândit...

— Nu te mai gândi. Apucă-te de lucru!

Zâmbi acru, după ce pronunţă acest aforism şi scoţând din buzunarul jiletcei un creion şi-l înfipse lângă ureche, sub calota pălăriei, unde sta ameninţător, întocmai ca o lance.

Se uită la el indignată, dar de pe buze nu-i scăpă nicio vorbă. Îşi stăpâni revolta ce clocotea în ea şi adunându-şi de pe birou hârtiile şi carnetul nou de comenzi, cu obrazul aprins ca para, ieşi încet din cameră.

Era umilitor să se vadă tratată în felul acesta atât de nedemn. Ar fi avut poftă să se întoarcă şi să-i trântească în obraz slujba aceasta ticăloasă pe care i-o oferise. Când ajunse la jumătatea scării, auzi pe cineva alergând în urma ei şi oprindu-se în loc, Dougal, care alerga într-un suflet, se lovi de ea.

— Ţi-ai uitat creionul, declară el cu sfială, încercând să se reculeagă.

I-l luă din mână şi se uită la el fără să zică nimic. Băiatul o examină cu mândrie.

— Ţi l-am ascuţit, declară el şi se înroşi până după

urechi. Apoi, înainte de a-i putea răspunde ceva, făcu spre uşă o mişcare cu degetul mare al mâinii: „N-asculta ce spune Lennox. Luni dimineaţa el este întotdeauna prost dispus. Vei reuşi foarte bine! Apoi, întorcându-se repede, dispăru, sărind tot câte trei trepte dintr-o dată.

Se opri o clipă, apoi buzele i se întredeschiseră uşor, fruntea i se lumină şi ieşi în stradă, aproape zâmbind.

Era o dimineaţă limpede, cu aerul rece şi umezit de o brumă timpurie; vântul uşor ce bătea în lungul străzii Saddleriggs o făcu să se îndrepte spre gară. Trecerea bruscă din biroul murdar în aerul rece şi atmosfera limpede de afară, îi trezi o senzaţie neaşteptată de curaj şi nerăbdare. Împrejurul ei se scurgea valul grăbit al circulaţiei oraşului, freamătul stăruitor şi neodihnit al străzilor: o pereche de cai ce se opintea în hamuri la oişte, zvâcnirea policromă şi grăbită a tramvaielor, ropotul de copite al unui cal ce alerga între hulubele unei trăsuri, în toate părţile mişcare plină de viaţă care o absorbea fără să-şi dea seama şi, propagate de valul acesta neîntrerupt ajungeau până la ea zgomotele stinse ale oraşului, întrerupte de şuierul unui remorcher de pe celălalt ţărm al golfului, de semnalele manevrei unei locomotive, de strigătele unui vânzător ambulant care trecea cu căruciorul… toate aceste zvonuri tremurau prin aer şi încercau să-şi facă loc cu toată intensitatea în fiinţa ei.

Trecu drumul şi intră în Young Street; aici trotuarele erau mai pline de lume, drumul mai înţesat de cei care veneau şi plecau. Intră în gara din Queen Street, traversă uriaşa hală cu lumina tulbure ce se scurgea prin tavanul de sticlă şi coborî prin fumul înecăcios cu miros de pucioasă ce se legăna pe sub bolţile umede ale subsolului, ca să iasă pe peronul subteran.

Aici luă trenul care pleca spre Linton şi în timpul drumului, legănată de ritmul metalic al trenului, se simţi cuprinsă din nou de hotărârea definitivă de a-şi face datoria, şi-şi zise:

— Nu trebuie să mă mai gândesc la trecut. Mi-a rămas Peter... şi viitorul care mă aşteaptă.

Ajunse la destinaţie, respiră adânc şi se uită la oraşul din faţa ei, ca şi când ar fi vrut să-l cucerească. Era un oraş plin de activitate. Aerul răsuna de loviturile miilor de ciocane, de pocnetul ritmic al celor care băteau niturile şi scârţâitul metalic al cariolelor care aşezau şinele; pe cer se profilau scheletele corăbiilor pe jumătate terminate în mijlocul cărora se vedeau oamenii mişunând ca nişte furnici; macaralele gigantice îşi plimbau braţele uriaşe din care atârnau lanţuri groase ca piciorul. Dincolo de drum în faţa porţilor şantierului, o locomotivă mică pufăia, lăsând o fulguire de abur şi pământul se cutremura pe urma ei. Spectacolul era crâncen şi îmbibat de viaţă, întocmai ca lutul proaspăt răscolit de târnacoapele lucrătorilor care începuseră construcţia unui şir întreg de case. Dar se simţea încântată Cântecul oţelului înghesuit de baroase, şuierul aburului, scârţâitul unei macarale, toate acestea le simţea odată cu forţa lor care o impresiona. Atmosfera se cutremura de o activitate nobilă şi ea însăşi avea un scop în viaţă. Nu numai plasarea simplă a margarinei... ci ceva mai presus de aceasta, mult mai important şi mai vital.

La încrucişarea dintre High Street şi o ulicioară îngustă ce se îndrepta spre şantier, ajunse în faţa primei prăvălii, o brutărie cu o vitrină mică pătată de muşte în care erau expuse câteva pâini şi două tăvi rotunde de sticlă cu prăjituri, primul client pe care trebuia să-l viziteze. Una dintre tăvile acestea era goală; cealaltă era plină de prăjituri uleioase: flori stranii pe o tulpină retezată şi deasupra ferestrei era firma *Danl. Harbottle şi Nepotul*. Nu va uita niciodată de aici înainte, numele acestei firme şi nici clipa aceasta. Numele de Harbottle, mai presus de oricare alte nume, deveni pentru ea de importanţă capitală, când prin tăbliile opace de sticlă văzu un bărbat care sta în dosul casei de marcaj. Bărbatul se propti într-un picior şi păru că se gândeşte, în timp ce cu vârful

pantofului celuilalt se scărpina pe fluierul piciorului proptit în pământ. Sta cu braţele goale, pline de cocă uscată, sprijinite în tejghea, cu mijlocul încins în şorţ, cu trupul plecat spre spate şi întinzând gâtul subţire. Aproape în aceeaşi poziţie ca şi o barză. O fi oare nepotul sau este chiar Dani în persoană? Amănuntul acesta n-avea importanţă. În el nu vedea decât personificarea primei victime ce-i ieşea în cale şi intră cu tot curajul în prăvălie.

— Bună ziua, domnule Harbottle, începu ea. Am venit din partea domnului Lennox. Vorbea cu glasul ferm, fără să ezite şi fără sfială: Aveţi astăzi vreo comandă pentru mine? întrebă ea cu îndrăzneală.

I se păru că vede umbra sfioasă a lui Andrews! Unde, unde era dovada sfaturilor lui înţelepte, căci el îi spusese să intre foarte discret în prăvălii şi să înceapă cu negustorii o conversaţie stăruitoare asupra mersului vremii...

— O comandă? întrebă el. Sosise în faţa cuptorului de la patru dimineaţa şi acum picotea de somn în prăvălie, în timp ce fiica lui îşi lua prânzul la etaj; omul se uită la ea consternat, ca şi când s-ar fi îndoit că ceea ce aude şi ce vede ar putea fi realitate.

— De aici înainte voi veni eu la dumneavoastră, declară ea cu prefăcută linişte, deschizând carnetul. Trebuie să ştiţi că am ocupat slujba pe care a avut-o soţul meu.

Omul continuă să se uite la ea. Dar în cele din urmă trăsăturile obrazului său rumen se luminară.

— Înţeleg! Da, înţeleg! zise el. Bietul de el. Vasăzică aşa, ai ocupat slujba lui. De, ce să mai zic! Trăim zile neobişnuite, dacă am ajuns să văd că-mi intră o femeie în prăvălie, ca să ceară o comandă!

Îşi scoase creionul şi se uită la el.

— În orice caz, am nevoie de ceva, adăugă brutarul prevăzător; eu nu sunt om cu prejudecăţi. Cred că voi avea nevoie de ceva marfă de la Lennox.

Creionul se opri nerăbdător pe carnet.

— Da, cred că vei putea să-mi trimiţi ca de obicei, un

butoi.

Începu să scrie repede – ştia din ceea ce-i spusese Andrews, ce înseamnă „ca de obicei”, apoi după câteva clipe întrebă:

— Puţină margarină? întrebă ea. V-am putea livra la paisprezece shillingi şi trei penny.

Fraza aceasta a fost o lovitură de maestru, îşi zise ea ceva mai târziu când îşi aduse aminte, şi o dovadă de cunoştinţele ei temeinice în domeniul afacerilor.

— De, dacă am ajuns până aici, răspunse el încet, cred că vei putea să-mi trimiţi o jumătate de ladă şi din aceasta.

Degetele lui Lucy începură să tremure uşor, când trecu această comandă în carnet. Abia după ce termină de scris, ridică ochii şi zâmbi, apoi îi mulţumi.

Se uită după ea, aproape năucit, când o văzu că iese din prăvălie şi murmură:

„Ei bine... cine a mai auzit de aşa ceva!”

După ce ieşi în stradă, se opri. Da, solicitase această comandă şi o obţinuse. Cu toată liniştea ei aparentă, simţi că inima-i zvâcneşte cu furie. Acesta era începutul... şi începutul era un triumf. Ştia dinainte că va reuşi. Succesul ei faţă de acest mic brutar îi dovedea profunda emoţie ce i-o poate pricinui existenţa. Se simţea încântată, dar încercă să se liniştească, străduindu-se din toate puterile să fie cât mai calmă, în vederea următoarei vizite.

Alerga neostenită în toate părţile prin oraş. Dar nu i se întâmplă ca în toate părţile, în mijlocul prăvăliilor deşarte pe care le cercetă, să găsească oameni care să-i asculte vorbele cu bunăvoinţă. Trebuia să aştepte, să se frământe nerăbdătoare, până când patronii brutari – uneori enervaţi, altădată uitându-se la ea întrebători – apăreau din adâncul subsolurilor unde erau cuptoarele, în prăvăliile mai importante trebuia să înfrunte impertinenţa femeilor tinere. Încercările ei nu reuşeau întotdeauna atât de uşor. Trebuia să înfrunte refuzuri, dar începutul fusese

bun... aproape o prevestire favorabilă. Reuşi să câştige încrederea clienţilor, când era nevoie şi de aceasta, şi încetul cu încetul putu face o listă întreagă de comenzi. Dintr-un anumit punct de vedere rezultatul acesta era inevitabil: ea nu era femeie proastă şi firma Lennox avea o reputaţie bună. Mărfurile lor, cum spunea Frank, se vindeau singure.

După ce ieşi de la ultimul client, îşi scoase ceasornicul din buzunărelul brâului de lac cu care era încinsă. „Sfinte Doamne, e trei după amiază!” Fusese atât de preocupată de gândul datoriei, încât nu-şi mai adusese aminte că trebuie să şi mănânce. Acum însă încântată de succesul ei, simţi că va trebui să mănânce ceva, deoarece era aproape înfometată. Uitându-se împrejurul ei, descoperi un mic restaurant în apropierea porţii şantierului naval. Era un local modest, şi la această oră pustiu; după resturile de pâine şi inelele de umezeală de pe mesele acoperite cu muşama, putea deduce că nu este mereu în starea aceasta; se aşeză la o masă şi ceru să-i aducă un sandwich cu şuncă şi un pahar de lapte. Mâncarea i se păru foarte gustoasă. Îşi simţi trupul destins şi sorbi lacomă restul de lapte ce-i mai rămăsese în pahar.

În tăcerea micului restaurant răzbea ciocăneala neîntreruptă din curtea şantierelor, împletindu-şi la nesfârşit variaţia sunetelor, sub tavanul cenuşiu, câteva muşte bâzâiau încet şi netulburate de zgomotul dimprejurul lor... care acum nu o mai putea tulbura nici pe ea. Îl primea, îl asculta şi se complăcea în tovărăşia lui, considerându-l drept un simbol şi un stimulent în noua ei existenţă.

Puţin după aceea, starea ei sufletească se schimbă, pentru a deveni calmă, aproape rece, când apucă în jos pe Saddelrigs şi urcă într-un suflet scara spre birou. Când întră cu mişcări precise, aproape teatrale, în odaie se făcu tăcere. Nu zise nimic, nu... deoarece în dimineaţa aceea fusese umilită. În mod tacit şi conştientă de valoarea ei proprie, aştepta să i se ceară scuze.

— Ei bine, zise Lennox, într-un târziu, uitându-se la ea într-un fel cu totul neobişnuit, ia spune cum a mers?

Îi întinse carnetul, fără să zică nimic, şi tot fără să zică nimic îl luă şi el. Fu un moment dramatic, la care Andrews şi Frame asistau înmărmuriţi, când Lennox parcurse grăbit comenzile aduse într-un târziu lăsă carnetul din mână.

— Nu e tocmai rău, declară Lennox cu glasul schimbat. Apoi îşi frecă mâinile una de alta, ridică ciocul de barbă spre ea şi zâmbi, arătându-şi dinţii îngălbeniţi! Nu e tocmai rău, pentru început.

Fireşte, pentru început! Ştia că a reuşit, dar ştia de asemenea că el îşi dă seama de acest amănunt.

Bătrânul ridică din nou carnetul:

— Toţi clienţii aceştia cer marfă de prima calitate? întrebă el.

— Butoiul de optsprezece şilingi este marfă de prima calitate, răspunse ea pe un ton care dovedea o temeinică pricepere profesională.

Zâmbi din nou înaintând cu un pas mai aproape de stima ce i se cuvenea. Fireşte, el prevăzuse chiar de la început! Este o femeie pricepută şi deşteaptă, cu o judecată extrem de limpede. Fireşte! Nici nu s-ar putea altfel!

— Da. Constat că ai reuşit foarte bine, murmură el şi întorcându-se, intră fluierând în odaia de alături.

Se uita la ceilalţi şi cu un gest categoric de invitaţie, Dougal zâmbi şi-i arătă propriul său birou.

— Facturile le vei putea scrie aici la masa mea, declară el.

Asta însemna că o acceptă în mod definitiv, ca făcând parte din firmă.

5

Ajunse acasă după orele şase şi fără să-şi dea seama

se uită trufaşă la uşa de la intrare. Dintr-un anumit punct de vedere se simţea profund uşurată, datorită acestui succes, căci înţelese cu totul pe neaşteptate cât de reduse erau posibiltăţile ce-i stăteau la îndemână şi se simţi înfiorată de groază, când se întrebă, ce-ar fi făcut dacă posibilitatea acestei slujbe nu i s-ar fi oferit tocmai în momentul când avea cea mai mare nevoie de ea. Când trecu prin vestibul, constată că în faţa uşii era o scrisoare care o aştepta. De la Peter, îşi zise ea imediat şi un zâmbet îi tremură instinctiv pe buze, când se aplecă s-o ridice.

Era de la Peter, dar nu o scrisoare. Era o simplă carte poştală boţită şi murdară, cu colţurile răsucite, ceea ce dovedea că o scrisese în grabă şi o expediase pe ascuns, o carte poştală care nu conţinea decât o singură frază care i se părea de necrezut: „Ia-mă de aici numaidecât”. Încolo nu era nici semnată, nu avea nici alte adaosuri, decât o singură pată care putea să fie o urmă de lacrimă, şi îngrozitoarele cuvinte: „Ia-mă de aici numaidecât”! Îngrozită, repetă aceste cuvinte cu glasul ridicat. Rămase nemişcată, ca împietrită, apoi intrând în salon, se lăsă pe un scaun. Ce putea să însemne asta? Prin minte îi trecură o mulţime de explicaţii. O spaimă tulbure părea că-i spune că fiul ei se găseşte într-o îngrozitoare şi deznădăjduită situaţie. Se simţea oare nenorocit în mediul acela nou, sau fusese bătut şi tiranizat? Nu cumva îl maltratau? În această clipă cartea poştală stâlcită pe care o ţinea în mâna fără putere, pentru ea era în realitate întocmai ca şi o bombă căzută din senin, cu o violenţă neaşteptată şi nimicitoare.

Cu toate acestea... îşi aducea aminte de bunăvoinţa liniştitoare a călugărului William, de glasul lui plin de simpatie; de privirile compătimitoare ale ochilor negri ai călugărului Aloysius; de demnitatea discretă a broşurii aceleia verzi cu litere de aur... ar fi fost incapabilă să se îndoiască de sinceritatea acestor dovezi de integritate.

Petrecu o noapte zbuciumată, chinuită de incertitudine

şi de temerile ei. Se simţea deznădăjduită de această întorsătură neaşteptată, tocmai în momentul când îşi închipuia că a reuşit atât de bine să-şi limpezească viitorul şi chiar să plătească taxele şcolare pentru primul trimestru. Problema ce se punea în faţa ei, trebuia tratată cu toată atenţia. Instinctul o îndemna să plece chiar a doua zi la Laughtown, dar nu vru să asculte de acest îndemn. Imposibilitatea de a-şi părăsi slujba tocmai acum şi slăbiciunea ce indica o astfel de purtare, fură motive destul de puternice pentru a determina amânarea plecării, deşi îi venea foarte greu. După o noapte de zbucium şi somn neliniştit, se trezi devreme şi făcu fiului ei o scurtă scrisoare, spunându-i că va veni să-l vadă sâmbăta viitoare, când va avea o jumătate de zi liberă.

Tot restul săptămânii trebui să lupte împotriva neliniştii şi să se împotrivească din toate puterile îndemnului de a se duce într-un suflet la el; dar sâmbătă, imediat ce putu pleca de la birou, se repezi la Gara Centrală şi luă trenul de unu şi un sfert, care pleca spre Laughtown. Ce drum fusese acesta... aceleaşi banale peisaje rurale şi acelaşi oraş şi mai banal! I se păru că a comis cea mai mare prostie plecând la drum. Cheltuiala, deşi renunţase să mai ia o trăsură până la gară, reprezenta un gol important în câştigul ce-l avusese în timpul săptămânii. Prevedea că din acest punct de vedere de aici înainte va trebui să fie extrem de prevăzătoare. Şi ce-i vor spune acum? Ce va zice călugărul William, când va vedea că abia după o săptămână, vine din nou şi cere să vorbească cu fiul ei?

Dar nu întâlni pe călugărul William şi, de astă dată cel puţin, i se păru că a dat dovadă de supremă înţelepciune. Deşi fu introdusă de acelaşi servitor, în aceeaşi odaie, călugărul William nu apăru şi nici nu fu tratată în semn de ospitalitate cu obişnuitul pahar de vin şi felia de cozonac. În loc de asta, după câteva clipe apăru Peter, cu obrazul contractat şi palid ca un talger tulbure de lună, şi imediat ce văzu pe maică-sa, începu să plângă cu sughiţuri şi să o roage să-l ia numaidecât de la şcoală.

Se uită la el cu ochii strălucitori, fără să fie în stare să spună ceva, ca să-l liniştească.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea repede.

— Mi-e dor de casă, mi-e dor de casă, repetă el de câteva ori la rând.

De fapt răspunsul acesta al lui devenise cuvânt de ordine în situaţia în care se găsea, deoarece chiar de a doua zi după plecarea ei, încrederea şi mulţumirea lui se destrămaseră şi acum se simţea înspăimântat şi copleşit de singurătate. Din ziua aceea plânsese fără încetare.

Îl strânse de mână şi îl determină să se uite la ea.

— Spune-mi, ai fost tratat cum se cuvine? întrebă ea cu glasul răstit.

— Da! O, da! răspunse el printre suspine. Sunt foarte bine tratat, sunt binevoitori, foarte binevoitori faţă de mine. Călugărul Aloysius mă sărută în fiecare seară înainte de culcare. O, da, sunt cumsecade, foarte cumsecade.

Repetă din nou aceste cuvinte, ca într-un spasm de isterie.

În sufletul ei simţi că se încinge o luptă uriaşă. Vedea limpede lipsa de importanţă a emoţiei lui de acum şi-şi dădea seama de pretextul ridicol care o făcuse să vină la Laughtown. Procedase greşit, extrem de greşit faţă de ea. Totuşi se simţea profund impresionată de dorinţa lui de a o revedea.

Un îndemn neaşteptat o făcea să renunţe la prefăcuta ei severitate de acum, să simtă obrazul lui fierbinte şi ud de lacrimi pe obrazul ei, să-i strângă la piept trupuşorul zguduit de suspine, dar se împotrivi. În loc de a ceda acestei dorinţe, se stăpâni şi se ridică în picioare.

— Haide, zise ea eu glas ispititor şi-i întinse mâna înmănuşată.

I-o luă numaidecât, dar dacă îşi făcuse iluzia că vor pleca împreună, această iluzie fu repede spulberată, când o auzi adăugând cu blândeţe:

— Vom face o plimbare împreună.

O însoţi supus de-a lungul coridorului, unde deşi se auzea un murmur stins de glasuri, din fiecare clasă de studiu, nu întâlniră pe nimeni. Ar fi vrut să ceară voie ca Peter să poată ieşi împreună cu ea, dar de vreme ce nu apăru nimeni, deschise uşa şi ieşiră din localul şcolii, ca să apuce repede în lungul trotuarului. În mod insensibil, datorită deplasării ritmice, mâhnirea băiatului se linişti.

Intenţia ei era să-i dea timp ca deznădejdea ce-l chinuia să se liniştească şi după ce trecură o potecă din marginea oraşului, se întoarse şi se uită la el pe furiş. Constată că a încetat să mai plângă.

— Un băiat atât de mare ca tine! zise ea într-un târziu şi continuă să se uite drept înainte. Mă miră purtarea ta!

Căuta anume să discute din nou despre această chestiune.

— Mamă, eram atât de singur, încercă el să-i explice. Am început, să plâng, fără să ştiu de ce, şi apoi nu m-am mai putut opri. Ceilalţi elevi mi-au spus că a început să-mi fie dor de casă. Fără îndoială mă vei lua acum cu tine, nu-i aşa?

Pesemne el nu vedea nicio dificultate ce ar putea-o împiedica să-l ia de la şcoală şi să-şi asume din nou chinuitoarele răspunderi de care de curând reuşise să scape.

— Îţi plac ceilalţi băieţi care sunt colegi cu tine? întrebă ea pe neaşteptate.

— Da, sunt băieţi foarte cumsecade, admise Peter. Unul dintre ei are crize; cade cât e de lung şi începe să facă spume la gură. Pe urmă spaniolii au un miros ciudat şi unii dintre ei poartă pantofi galbeni cu vârfuri ascuţite. Între ei joacă oină.

— Tu nu joci cu ei?

— Eu am jucat bile. N-am vrut să joc, dar călugărul John Jacob a stăruit.

— Călugărul John Jacob! repetă ea, prietenul lui Joe… şi prin minte îi trecu fraza întrebuinţată de el: „Călugării se amestecă între copii şi iau parte la jocurile lor sportive şi

în recreaţii”. Se vede că văzându-i mâhnirea lipsită de orice motiv, încercase să-l liniştească.

Se uită la el cu atenţie.

— Dar ceilalţi elevi, stărui ea? Nu ţi-ai găsit niciun prieten printre ei?

— Ba da. Păru că rămâne întunecat şi că se gândeşte. Este un băiat mare căruia îi zic Ranford. Este un băiat extraordinar şi imită pe toţi ceilalţi. Este în stare să facă orice. Mi-a spus că doreşte ca eu să fiu protejatul său.

— Protejatul său? întrebă ea. Ce vrei să spui?

— Nimic deosebit, adăugă el. Se spune pur şi simplu că eşti protejatul cutăruia şi atâta tot. Băieţii mai mari au toţi câte un protejat. Aşa este obiceiul. Dacă eşti protejatul unui băiat, se întâmplă uneori ca la ceai, acesta să-ţi dea o bucată din cozonacul său.

— Călugărul William ştie de asta?

— Fireşte că ştie... el ştie tot ce se întâmplă.

Se uită la el, fără să zică nimic.

— Pe urmă gândeşte-te mamă că în fiecare dimineaţă trebuie să merg la biserică să ascult slujba. Spune drept, nu ţi se pare exagerat? Afară de asta, lecţiile pe care trebuie să le facem! Aici te învaţă carte, nu glumă!

Încetul cu încetul trăsăturile obrazului ei se destinseră. Începea să înţeleagă, în parte, noua existenţă a fiului ei.

— Ei bine, zise ea şi respiră adânc. Vom vorbi amănunţit despre toate acestea.

— Bine, mamă, încuviinţă el cu glasul trist; pe urmă va trebui să mă iei de aici.

Se uită iscoditor împrejurul ei. Ar fi vrut să se aşeze undeva, pentru a putea limpezi definitiv această problemă. Pe partea stângă văzu cimitirul oraşului în care erau câteva bănci şi abătându-se din drum, intrară împreună pe poarta de grilaj. Niciunul dintre ei nu-şi dădu seama de ironia situaţiei, când preocupaţi de propriile lor gânduri, se aşezară sub ramurile unui ulm care umbrea un mormânt impunător.

— Uite ce Peter, începu ea; trebuie să înţelegi...

Dar era greu să-l facă să înţeleagă; el nu cunoştea situaţia ei adevărată şi se gândise la ea, chiar de la început, ca la o salvatoare. Cum ar fi putut el să înţeleagă că după ce va mai trece o săptămână, simptomele nostalgiei lui de acum nu vor mai exista? Da, era foarte greu, extrem de greu să-şi impună propria voinţă în faţa acestui copil, atât de sensibil şi de neîncrezător, care era al ei. Dar îşi dădu toată silinţa să şi-o impună; vorbi cu el cu toată blândeţea, apoi categoric. Începu din nou să plângă şi suspinele lui cutremurau cimitirul, anume indicat pentru aşa ceva.

Din crucile mormintelor se desprindea o atmosferă de melancolică simpatie; ramurile ulmului tânăr se legănau blânde pe deasupra lor, ca şi când ar fi vrut să-i alinte. Îşi simţea ochii umezi, dar cu toată slăbiciunea aceasta trecătoare, toată fiinţa îi tremura de nerăbdare. I se părea ridicol să-l vadă făcând atâta caz pentru o nimica toată; atâta bătaie de cap fără niciun motiv şi fără să ţină seama de devotamentul ei faţă de el, iar drept culme a nenorocirii, îşi pierduse şi batista.

— Este inutil să plângi, dragul meu, declară ea categoric, şi-i oferi propria ei batistă. Va trebui să te resemnezi.

Îşi şterse ochii şi se uită vreme îndelungată drept înainte.

— De... dacă aşa spui tu, atunci cred că va trebui să mă supun.

— Tocmai, declară ea mulţumită. Tu eşti un băiat cumsecade.

Părea că se linişteşte tot mai mult şi că a început să se gândească la ceva.

— La şcoală sunt unii băieţi care au cutii de bomboane... sticluţe cu sosuri şi tot felul de lucruri, zise el într-un târziu, şi eu nu am nimic.

— Vrei să-ţi cumpăr şi ţie? întrebă ea repede, profitând de ocazie, ca să-şi arate bunăvoinţa.

Cu buzele mereu strâmbate de mâhnire, dădu din cap

în semn de încuviinţare.

— Atunci haide să plecăm! zise ea veselă. Ne vom duce să vedem ce se găseşte în prăvălii.

Se ridica şi ieşi din cimitir în urma ei. Repurtase o nouă victorie pe care o trecea în beneficiul ei şi partea cea mai importantă era, că această victorie nu o datora faptului că l-ar fi răsfăţat.

Ajunseră împreună în oraş şi fu foarte mulţumit când văzu că-i cumpără un borcan de castraveciori, o sticlă de pastă de pătlăgele roşii – din care spunea că în timpul ceaiului băieţii îşi ung pe pâine – o pastă de raci, o cutie de pesmeţi şi o litră de turtă cu anis. Băiatul rămase încântat.

Apucară apoi ţinându-se de mână pe ţărmul râului şi ceva mai târziu intrară într-o ceainărie unde îl lăsă să se ghiftuiască cu prăjituri. La intersecţie se oprea şi şi se uita la ea speriat.

— Ascultă Peter! îi spuse ea prevenitoare. Să nu uiţi ce-am vorbit împreună.

Când ajunse cu el în faţa porţilor şcolii unde, dintr-un sentiment de delicateţe se feri să mai intre, îi repetă încă o dată şi în mod categoric:

— Va trebui să lucrezi din toate puterile şi să progresezi, ca astfel să devii un om celebru şi să ai o mulţime de bani, îi spuse ea înainte de despărţire.

Dădu din cap supus şi se opri în poartă – o siluetă firavă şi nebănuit de impresionantă – ca să-i facă semne cu mâna, în timp ce ea se depărta ca să dispară la colţul străzii.

Se terminase. Acum se îndrepta spre gară, chinuită de o tristeţe neaşteptată, dar reuşise... reuşise şi de astă dată.

6

Lucra de trei luni încheiate şi rezultatul acestei

străduinţe era sentimentul liniştitor, că a reuşit să-şi creeze o situaţie., Evident erau şi unele săptămâni când comisionul ei era dureros de mic, dar altădată se întâmpla să câştige până la trei lire pe săptămână; în afară de asta, datorită economiilor şi ingeniozităţii, reuşea să câştige câte ceva şi din diurnele ce i le acorda firma, Deşi admitea întotdeauna, că este favorizată de noroc, avea clipe când succesul ei i se părea surprinzător; afară de asta Peter făcea progrese vizibile la şcoală; uitase de mult de tracul lui de la început şi scrisorile săptămânale ce le primea de la el – în conformitate cu dispoziţiile oficiale ale şcolii – erau modele de compoziţie scrise cu cerneală violetă şi în caractere energice. Avansase în grupul elevilor bine notaţi ai clasei sale, – amănunt la care de altfel se aşteptase chiar de la început – iar acum se vorbea că va fi admis între elevii care cântau în fanfară. Îşi simţea inima tresărind de mulţumire, când citea aceste rapoarte naive ale lui.

Fiziceşte Lucy se simţea bine, plină de energie şi de sănătate, amănunte care erau intensificate de activitatea ei variată de fiecare zi. Nu prea avea timp să se gândească, dar îşi dădea seama că durerea pricinuită de moartea soţului ei începea să se atenueze, deşi uneori se simţea chinuită de singurătate între pereţii casei sale şi înfiorată de pierderea tovărăşiei lui. În clipa tragică a morţii lui i se păruse că viaţa s-a terminat odată eu această pierdere. Dar astăzi, pierderea aceasta începuse să devină o amintire idealizată – uitase toate defectele lui şi-i exagera calităţile – înconjurată de o aureolă postumă pe care i-o atribuia. Refuza în mod categoric să se gândească la felul în care murise. La început sa simţea ca ieşită din minţi, când se gândea la amănuntele dureroase care contribuiseră la sfârşitul său tragic. Dar nu voia să se mai gândească la acestea şi nu voia să se mai gândească la Anna. Pe Anna o eliminase în mod definitiv şi irevocabil din gândurile ei. Uneori stătea nemişcată şi încerca să-şi amintească figura lui Frank – închidea ochii şi se străduia

să-l vadă, ca şi când ar fi fost în apropierea ei – dar trebuia să constate cu tristeţe că astăzi această amintire era mai presus de puterile ei. Îi vedea obrazul, dar nu ca ceva real şi prezent ci ca pe ceva foarte depărtat, luminos şi intangibil. Un singur amănunt îl vedea cât se poate de limpede: mâinile lui fără putere şi ca de ceară, aşa cum fuseseră împreunate pe piept când îl întinseseră în sicriu. Vedea de multe ori mâinile acestea şi deveniră pentru ea aproape un simbol al amintirilor.

În general vorbind, nu se simţea nemulţumită şi avea o neţărmurită încredere în ea. Afară de asta, în felul ei ciudat, domnişoara Hocking îi dovedea din ce în ce mai multă simpatie şi adeseori Lucy urca coasta colinei şi-şi petrecea serile împreună cu ea, ascultând-o cum cântă şi uneori se aşeza şi ea în faţa preţiosului instrument de proveninenţă germană a cărui adâncă rezonanţă o făcea să i se pară atât de mediocre notele clămpănite la pianul ei de casă.

Un singur gând îi întuneca mulţumirea: Joe încă nu-i făcuse vizita făgăduită şi faptul acesta îi umplea sufletul de o nelinişte tulbure. Cheltuielile înmormântării – în mod foarte firesc – i le expediase cu un mandat poştal şi acestea reprezentau patruzeci de lire, o sumă considerabilă; afară de asta mai avea de plătit florarului o sumă care nu era atât de mare, dar Joe stăruise să o plătească tot el şi pe aceasta. Datorită simţului ei de ordine, abstracţie făcând de sentimentul cinstei, – ea îşi făcea întotdeauna comenzile cu bani cash – gândul acestor datorii neachitate care aşteptau întocmai ca o ameninţare, o nemulţumea. Şi afară de asta, odată cu apropierea noului trimestru, care bătea la uşă, se punea şi problema taxelor şcolare pentru Peter. Evident, totul era în cea mai bună ordine. Deşi vedea că Joe întârzie, avea încredere în el. Dacă s-ar fi îndoit de el, încrederea i-ar fi fost imediat redată de sosirea – probabil ciudată, dar totuşi generoasă – a preţiosului dar pe care-l primise.

Într-o seară, odată cu coborârea umbrelor pline de

mister ale nopţii, sosi un camion care descărcă trei lăzi de mărimi diferite. Spusese imediat vizitiului că ea nu ştie nimic despre transportul acesta, dar omul ridicase fruntea cu mândrie şi-i răspunsese că lăzile sunt de la Levenford; le adusese la cererea lui Joe Moore... Big Joe, de la Shamrock Tavern şi de la Green Foot-Ball Club. Doar toată lumea cunoaşte pe Big Joe... Se întâmplă de multe ori ca el să aducă de la gară până la tavernă, colete de mărfuri pe care domnul Moore le comandă de la negustorii cu ridicata din Glasgow.

După plecarea chirigiului, se uită mirată la lăzile grosolane care tulburau ordinea şi simetria micului ei vestibul. Apoi luând o daltă, care datorită opintirilor ei neîndemânatice se îndoi, reuşi să le deschidă. Pe linoleul curat se răspândiră paie şi bucăţi de hârtie, până când să vadă ce este în ele. În prima ladă era o şuncă de Belfast, cafenie şi enormă, cât o pulpă de cal; în a doua ladă erau douăsprezece sticle pe a căror etichete scria: „Vin de Porto Rubin Regal”, iar a treia era plină până în gură de banane, nu numai câteva bucăţi, ci un butaş întreg, o miniatură de pom din insulele Canare, cu fructele galbene şi aromatice, tocmai bine pârguite. Ce putea ea face cu atâtea banane? Unele dintre fructe erau negre la capete şi păreau putrede.

Vederea acestor stranii provizii de mâncare şi băutură o determină să se uite la ele năucită; apoi începu să-şi dea seama de buna intenţie care determinase acest gest generos al donatorului.

Fără îndoială bananele prezentau riscul de a se strica. Trimise imediat o parte dintre ele lui Peter, dar pe măsură ce treceau zilele, trebuia să facă eforturi pentru a evita pierderea fructelor care începeau să putrezească; eforturile acestea erau un fel de goană deznădăjduită, deoarece pe măsură ce încerca să le mănânce mai repede, fructele putrezeau din ce în ce mai mult. Lucy care era econoamă din fire, îşi simţea inima îngheţată, văzând lupta zadarnică pe care o dădea. Se simţea

cuprinsă de o nelinişte chinuitoare, care culmină în ziua când domnişoara Hocking refuză cu bunăvoinţă, dar în mod categoric, al treilea coşuleţ ce i-l trimise din fructele care nu se mai terminau.

Şunca deveni şi ea un motiv de serioasă îngrijorare. La început mânca destul de des din ea: dimineaţa; de multe ori la ceai, dar repetarea zilnică a acestui fel de mâncare, îi tăie foarte curând pofta şi preferinţa ce o avusese faţă de şuncă. Se simţea întocmai ca marinarul pe bordul unui vas ale cărui provizii sunt pe terminate şi este obligat să mănânce în fiecare zi carne de porc ţinută în saramură. Toate camerele erau îmbibate de mirosul şuncii prăjite; mirosul acesta se desprindea din perdelele ferestrelor, ea însăşi era urmărită fără încetare de acest miros şi în timpul nopţii se trezea şi trebuia să coboare din pat şi să bea un pahar de apă, pentru a spăla gustul de sare ce-l simţea în gât. Şunca aceasta pe care o păstra în bufetul de la bucătărie, deveni pentru ea un fel de spaimă.

Cât despre sticlele de vin, acestea stăteau neatinse, un şir lung, fără folos, ameninţător şi aproape sinistru.

Îşi dădu seama că darul acesta n-a avut succesul la care s-ar fi aşteptat. Totuşi nu avea niciun motiv să pună la îndoială generozitatea lui Joe.

Astfel aştepta liniştită şi plină de speranţe, iar la sfârşitul lui noiembrie, primi o carte poştală – felul obişnuit de corespondenţă al cumnatului ei – în care-i spunea că va veni la ea şi va sosi a doua zi în timpul ceaiului. Se simţi mulţumită şi începu să facă planuri. Bănuia ce poftă de mâncare ar putea să aibă Joe şi cum îşi închipuie el masa căreia îi zicea de obicei ceai. Dar afară de asta ţinea în mod deosebit să-i facă plăcere. Astfel se întoarse acasă devreme, făcu toate pregătirile, întinse masa şi o împodobi cu lucrurile cele mai bune ce le avea în casă, pregăti o mâncare gustoasă şi se bucură cu anticipaţie de străduinţele ei.

În cele din urmă totul fu gata. Aţâţă focul în salon şi se aşeză pe un scaun, ca să-l aştepte. Focul ardea, vesel şi

lumina flăcărilor îi juca pe obraji. De afară se auzea şuierul vântului printre crengile copacilor şi se făcuse întuneric.

Cu totul pe neaşteptate se auzi soneria de la intrare care o trezi din adâncul gândurilor. Se ridică numaidecât, ieşi în vestibul şi deschise uşa.

— Iată-ne! strigă Joe din pragul uşii. Iată-ne! Am sosit teferi, sănătoşi!

Era îmbrăcat într-o mantie groasă, cu pălăria împinsă pe ceafă şi din toată fiinţa lui părea că se desprinde un îndemn de amabilitate şi veselie.

— Tocmai mă întrebam, dacă ai primit cartea mea poştală. Planul de a veni încoace mi-a venit aşa pe neaşteptate.

Îşi strânseră mâna şi-i cuprinse degetele în palma lui uriaşă. Apoi cu mare greutate admise să-şi scoată mantia, îşi spânzură pălăria în cuier şi frecându-şi mâinile, se apropie de salonul care rămăsese cu uşa deschisă.

— Haide, Lucy! exclamă el, ca şi când ar fi fost stăpânul casei. Haide, intră!

Intră după el în salon.

— Aha! făcu el numaidecât. Aha! Ce frumos miroase aici. Cred că pe o seară atât de friguroasă mirosul acesta ar face chiar pe un mort să-i lase gura apă. Şi, aşezându-se în apropierea căminului, se întoarse spre ea şi zâmbi.

— Da, răspunse Lucy şi buzele îi tremurară uşor, ţi-am pregătit ceaiul.

— Nu mai spune! zise el făcând ochii mari şi adulmecând împrejur, cu nările dilatate. Ei comedie, dacă aş fi ştiut dinainte ce mă aşteaptă, veneam mai de mult.

Apoi expresia de veselie pieri numaidecât de pe obrazul său care deveni grav şi serios. Clătină capul cu părul tuns scurt şi adăugă îngândurat:

— Nu, nu, draga mea, am vrut să-ţi las timpul necesar să te mai linişteşti şi să te reculegi. Mi-a fost şi mie destul de greu să mă împac cu gândul morţii bietului meu frate.

Clătină din cap şi-şi frecă repede de câteva ori la rând

nasul între arătător şi degetul mare, apoi îşi trecu dosul mâinii peste vârful nasului, un gest caracteristic al său cu care termina de multe ori fraza începută, ca şi când astfel ar fi alungat o emoţie trecătoare sau ar fi înlăturat o pornire de veselie sau tristeţe, provocată spontan de propriile sale cuvinte.

— Cred că ai început să te mai linişteşti, nu-i aşa Lucy? şi zâmbi din nou.

— Da, cred că m-am mai liniştit.

— Foarte bine. O, dar ştiu cât este de greu. N-am fost şi eu în aceeaşi situaţie? Parcă eu nu ştiu ce înseamnă să-ţi pierzi tovarăşul? Când Katie a mea s-a dus, totul s-a prăbuşit împrejurul meu! Da! Oameni suntem şi noi. Spuneai că ceaiul e gata?

— Da, şi aş putea să-ţi ofer aperitive. Nu cunoşteam exact preferinţele dumitale, dar pot să-ţi dau şuncă prăjită în ouă sau dacă preferi o costiţă... tot ce vrei, căci toate sunt gata şi aşteaptă calde la cuptor.

— Şuncă şi ouă sau costiţă, repetă el îngândurat, repezindu-şi bărbia înainte şi trecându-şi palma peste ea cu un sunet ca o scuturare de frunze uscate. Apoi întoarse capul rotund ca o ghiulea spre masă: şuncă şi ouă şi costiţă. Sună bine şi, pe cinstea mea miroase tot atât de bine. Pocni din buze întocmai ca dintr-un bici şi conchise cu glasul liniştit: ce ar fi să gustăm din toate, de vreme ce nu ne putem decide... niciunul nici altul.

— Da, fireşte, încuviinţă ea. În dorinţa de a-i face plăcere, se simţi încântată de cuvintele lui şi ieşi numaidecât, ca să-l servească.

Când se întoarse, într-o mână cu farfuria de şuncă prăjită şi ouă şi în cealaltă cu altă farfurie în care sfârâiau costiţele, îl găsi stând în picioare, cu spatele spre cămin, cu haina ridicată pentru a se încălzi, ca la el acasă.

— Haide, aşează-te la masă! zise ea, şi începe de mănâncă, cât sunt calde.

— Pe cinstea mea, Lucy, răspunse el, apropiindu-se în mare grabă, mi se par bune de tot. Costiţele lucesc de-ar

trezi pofta de mâncare chiar unui mort. Zău aşa! Ia să ne vedem de treabă şi poţi fi sigură că voi lăsa farfuriile curate.

Se aşeză pe scaun, îşi puse mâncare din plin pe farfurie şi după ce unse cu unt o bucată de pâine prăjită, începu să mănânce. După ce înghiţi de câteva ori, se frământă pe scaun, îşi sumese mânecile, ridică din spate şi se uită la ea.

— Uite ce! exclamă el, eu sunt un om simplu... aşa că m-am obişnuit să-mi scot haina când mă aşez la masă, dacă se întâmplă să fiu îmbrăcat. Nu te superi dacă mi-o voi scoate, aşa cum fac la mine acasă?

— Nu, nici pomeneală, răspunse ea, făcând un efort, ca să-şi ascundă uşoara iritare ce-i tremura în glas. Nu mă supăr de loc. Dar această cerere neobişnuită din partea lui, aproape o sperie.

Joe dădu din cap cu recunoştinţă, se ridică în picioare, îşi scoase haina şi se aşeză din nou, numai în cămaşă şi începu să mănânce cu lăcomie. De la celălalt capăt al mesei Lucy se uita la el, fără să zică nimic. I se părea ciudat să vadă pe omul acesta gras, aşezat la masă numai în cămaşă, mâncând, după ce săptămâni de-a rândul stătu numai singură în toată casa; niciodată nu văzuse până acum o astfel de voracitate, o astfel de concentrare şi plăcere atât de evidentă, manifestată de fiecare dată când ducea bucăţica la gură. Când lua în furculiţă o bucăţică de carne sau sorbea o fărâmă de ou lipită de tăişul cuţitului sau când începea să mestece cu violenţă, de i se contractau toţi muşchii obrazului, acţiunea asta de masticaţie se desfăşura cu o plăcere atât de evidentă, încât părea că mâncarea îi pricinuieşte un extaz sublim. Pe măsură ce înghiţea, gustul mâncării părea că-i îmbibă toată fiinţa şi i se reflecta pe obraz cu o strălucire adâncă şi blândă. De vorbit nu vorbea prea mult, dar după ce ducea la gură o bucată de mâncare, lăsa din mână cuţitul şi furculiţa şi se uita drept înainte, bucurându-se de plăcerea ce i-o făcea mestecatul.

Într-un târziu reuşi să sfârşească. Aşeză cu zgomot furculiţa şi cuţitul în farfurie, înghiţi ultimele picături din a patra ceaşcă de ceai, şterse sosul rămas în farfurie cu un miez de pâine, cu o mişcare îndemânatică şi-l asvârli în gură, îşi linse degetele, se lăsă în spătarul scaunului, oftă şi-i spuse fără niciun înconjur:

— A fost un praznic, Lucy, cum n-am mai pomenit de luni întregi. Pe sora mea Polly ai putea s-o bagi în buzunar. Cred că ar trebui să vii să stai cu noi la Tavernă.

Ochii lui strălucitori se îndreptară ispititori spre ea, dar Lucy îi răspunse în mod categoric:

— Joe, cred că amănuntul acesta l-am mai discutat o dată împreuna.

— Sigur că da, sigur că da. Tu ţii să rămâi femeie independentă, încuviinţă el cu amabilitate şi scobindu-se în dinţi cu unghia degetului mare, pe care apoi şi-l linse, se ridică de la masă, se aşeză în fotoliul din faţa vetrei şi adăugă: În orice caz, e sigur că ai tot dreptul să încerci să ţi-o păstrezi.

Se uită la ea cu privirea caracteristică omului trecut prin lume care încearcă să fie îngăduitor, faţă de capriciile unei femei, chiar când acestea sunt contrare convingerilor sale proprii, fiind dinainte încredinţat că timpul îi va da lui dreptate.

Lăsându-se în spătarul scaunului, îşi scoase luleaua şi încercă să vorbească despre altceva.

— O lulea de tutun şi o gură de băutură, cred că vor fi tocmai de ajuns, ca să fiu în formă pentru a pleca la Dublin.

Obrazul lui Lucy se făcu prelung. Cu toate minuţioasele ei pregătiri de până acum, uitase totuşi ceva.

— Nu cred că am vreo picătură de wisky în casă, răspunse ea cu sfială, apoi se lumină din nou: Doamne, unde mi-e mintea? Am uitat de vinul de Porto.

Cu o singură privire o opri în loc, tocmai când se îndrepta spre bufet.

— Nu, protestă el, aşa ceva nu este pentru mine. Vinul

de Porto este băutură pentru doamne. Apoi clătină cu energie din cap: stomacul meu nu se împacă decât cu băuturile tari.

Se opri în loc, înţelegând din atitudinea lui, că a omis ceva din prerogativele ospitalităţii. Apoi declară cu toată sfiala:

— În casă mai este puţin coniac, din cel pe care l-am cumpărat odinioară pentru Frank. Crezi că-ţi va face plăcere, să-l guşti?

— Mai încape vorbă, sigur că-mi va face, răspunse el făcând o mişcare spre ea cu mâna în care ţinea luleaua.

Ieşi din salon şi intră în dormitorul ei unde avea dulăpiorul cu medicamente; scoase o sticlă prelungă de culoare verde cu o etichetă albastră, în care era coniac până la jumătate. Când Joe i-o luă din mână, buza inferioară îi tresări în semn de apreciere.

— Bietul băiat! Vasăzică aceasta este băutura lui! zise el cu tristeţe. Marca Trei Stele, ei comedie, este de cea mai bună calitate. Tăcu şi-şi şterse nasul. Ei bine, la ce să se piardă de pomană. Frank bietul de el, nu-l va mal bea niciodată. Ai un pahar? Poate fi cât de mare.

După ce se instală în fotoliu cu paharul de coniac în mână, subţiat cu puţină apă, îi făcu semn spre scaunul de lângă el şi îi spuse cu colţul gurii, neocupat de lulea:

— Şi acum draga mea, ia să-mi spui cum merg treburile tale?

— De, în orice caz am început să lucrez, răspunse ea numaidecât, în timpul cât se aşeză.

— Ai început, sigur că ai început! răspunse el cu ochii strălucind de haz. Dar câtă vreme crezi că va mai dura?

— Sper că va dura atât cât voi dori eu.

Începu să râdă cu hohote şi se lovi cu palmele peste pulpele picioarelor.

— Lucy, mă omorî când te aud vorbind în felul acesta, Auzi, o femeie ca tine să facă o astfel de treabă. Îi vine omului să se prăpădească de râs, când te aude vorbind.

Nu ştia cum să interpreteze veselia lui inocentă şi nici

cum să-şi ascundă indignarea, despre care-şi închipuia că i se reflectă pe obraz; se plecă şi ridică repede coşuleţul în care era şalul ce-l tricota pentru Peter. Înfăşurând lâna împrejurul degetului delicat, începu să tricoteze, apoi îi răspunse:

— Dumneata iei lucrurile în glumă,

— Eu cred că ar trebui să renunţi la gândul de a te ocupa de afaceri, răspunse el cu îngăduinţă. Nu vrei ca Big Joe să aibă grijă de tine?

Auzindu-l vorbind în felul acesta, îşi aduse aminte de facturile neplătite ce le păstra într-un sertar al biroului şi dori din tot sufletul ca parada lui de generozitate să ia o formă ceva mai concretă.

— Peter progresează foarte bine, începu ea, ca să schimbe vorba.

— Bine face! Cu atât mai bine pentru el, declară Joe.

Îşi zise că probabil acum cu siguranţă va aduce vorba despre răspunderile pe care şi le-a luat, dar după ce-şi mai toarnă un pahar de coniac, se uită la lâna din care tricota şi o întrebă pe nerăsuflate:

— N-ai vrea să-mi faci şi mie într-o bună zi o pereche de ciorapi?

Veselia lui nu se armoniza câtuşi de puţin cu starea ei sufletească de acum, dar se sili să zâmbească, în timp ce ţăcănea cu andrelele.

— Fireşte că vreau, îţi voi tricota, chiar o duzină.

— Nu mai spune! Eşti foarte amabilă, adăugă el încântat. Eu nu prea umblu, mult, cred că în această privinţă nu mai încape niciun fel de vorbă. Aşa că nu prea uzez ciorapii, dar din cauza sudorii, putrezesc.

Se aprinse la obraz auzind respingătoarea vulgaritate a limbajului lui – atât de deosebite de rezerva caracteristică a soţului ei sau de sincera distincţie a lui Eduard – şi se simţi stânjenită. Încercă, să justifice grosolănia lui, zicându-şi că felul acesta de a vorbi reprezintă sinceritatea lui nedisimulată.

— Acesta este un şal pe care îl tricotez pentru Peter, îi

explică ea.

Efectul coniacului i se răspândea din ce în ce mai mult în organism, aşa că nu dădu atenţie cuvintelor ei.

— Eu sunt un bărbat care a făcut ceva, după cum ştii, Lucy, declară el şi începu să râdă mulţumit. Sunt un om simplu, dar am reuşit foarte bine Nu mă feresc să-ţi spun că am adunat ceva parale şi că am o situaţie bună. Când trec pe stradă toată lumea spune: „Ia te uită, trece Big Joe Moore”. Pe cinstea mea, Big Joe, toată lumea îmi spune în felul acesta!

Îşi umflă pieptul şi pântecele i se repezi în jos; terminase coniacul.

— Nu ţi se pare că în cameră este prea cald? întrebă ea cu sfială, retrăgându-şi puţin scaunul din faţa sobei.

— Dar crede-mă, mă simt singur, continuă el; da, aşa este, sunt un bărbat singur şi cred că nu mai este nevoie să-ţi spun, că pentru o matahală de bărbat ca mine, e foarte greu să trăiască singur.

Buza superioară i se frământă într-o strâmbătură de compătimire faţă de sine însuşi. Clătină din capul uriaş sprijinit pe gâtul de taur şi îşi frecă bocancii grei de obrocul căminului, stăpânit de îndemnul de a se explica; fără îndoială Lucy, tu eşti o femeie cum nu se mai găseşte, adăugă el uitându-se la ea dintr-o parte. Fratele meu a ştiut ce face când te-a ales. Ar fi fost bine să fi avut şi eu acelaşi noroc, dar Katie a mea, Dumnezeu s-o odihnească, ajunsese o mână de oase înainte de a muri. În sfârşit, Frank a plecat şi Katie a mea a plecat de asemenea, aşa că noi am rămas! Tu şi eu, noi doi!

Se uită la el cu sfială. Vederea acestui om, numai în cămaşă, stând aşezat în fotoliul care fusese al soţului ei, atât de aproape de ea, o determină să simtă un fel de spaimă care-i fugi întocmai ca un fior în lungul spinării, până la rădăcina părului. Prezenţa lui îi trezea o ciudată senzaţie de deprimare, ca şi când cineva i-ar fi pus un deget umed şi rece pe frunte. Urmărită de privirile lui, scăpă două ochiuri pe care acum încerca să le ia din nou

pe andrele. Prevedea că gândurile ce o preocupau acum, o puneau într-o situaţie ridicolă faţă de omul acesta, care era şi cumnatul ei. Şi el, fără îndoială îşi dădu seama de situaţia în care se găseşte, deoarece continuă foarte mulţumit şi buzele îi tremurară într-un fel de zâmbet:

— Eu nu sunt un bărbat cu educaţie, ţine minte ce-ţi spun. Sunt pur şi simplu crâşmarul Joe Moore. Se poate foarte bine ca să fiu slobod la limbă, dar cu toate acestea ştiu foarte bine ce fac şi ţin foarte mult la tine Lucy; crede-mă, aşa să te creadă Dumnezeu! Mi-am dat seama cu cine am de a face, chiar de prima dată când te-am văzut, şi nu te voi pierde din vedere nici de aici înainte.

— Ce să-ţi spun, începu ea cu glasul grăbit, crede-mă, îţi sunt foarte recunoscătoare.

— E, lasă că pentru asta mai avem vreme şi de aici înainte, răspunse el generos. Spune drept, nu simţi niciodată lipsa unui bărbat în casă? Aş putea veni mai des să te văd.

Nu-şi dădea seama nici acum ceea ce urmăreşte cu vorbele lui. Se simţea stânjenită de felul în care se uita la ea, dar semnificaţia purtării lui era prea de necrezut, încât să poată înţelege realitatea imediat. Nu zise nimic şi tăcerea aceasta a ei, fu luată drept un semn favorabil. Deşi hotărâse să fie prudent, efectul băuturii trezea în el o dorinţă pe care nu şi-o putea stăpâni. Presimţea că femeia aceasta are nevoie de ajutorul lui şi văzându-i silueta elegantă, luminată de flăcările focului din cămin, atât de aproape de el, dorinţa ce se trezise în el, deveni cu atât mai puternică. Femeia începuse să respire mai repede şi pieptul i se zbătea cu mişcări încântătoare. Îşi simţi gura uscată ca o iască, atunci când întinse mâna şi i-o puse pe genunchi.

— Noi, Lucy, nu suntem altceva decât oameni, nu-i aşa? zise el cu glasul sugrumat. Tu şi eu, am putea să ne purtăm drăguţ unul cu altul.

Gestul mâinii lui, chiar mai mult decât cuvintele, o umplură de o groază neaşteptată. Pielea se încreţi pe ea

şi simţi că i s-a pus un nod în gât. Lucrul îi scăpă din mână pe parchet.

— Ce vrei să spui? ţipă ea şi întinse mâna spre mâna lui, ca să i-o dea la o parte, dar el o apucă numaidecât, îşi smulse mâna şi se ridică în picioare cu buzele tot atât de palide ca şi obrazul. Respiraţia părea că o îneacă.

— De ce te fereşti de mine? încercă el s-o îmbuneze şi se ridică în picioare cu greutate.

— Nu te apropia de mine! ţipă ea furioasă.

Ochii lui se îndreptară spre ea, examinând-o pe sub sprâncenele groase, întocmai ca ochii unei fiare. Prin minte îi trecu gândul tulbure, văzându-l că se apropie de ea, fiind singură în casă şi ca în mijlocul unui vis chinuit de spaime, îşi dădu seama ceea ce urmăreşte

— Nu-ţi pierde cumpătul, începu el şi încercă să zâmbească seducător, dar zâmbetul lui – un fel de strâmbătură – deveni rigid când se apropie de ea: eu voi avea grijă de tine, draga mea.

Se retrase până când se lovi de masă şi mâna întinsă cu care încerca să se apere răsturnă paharul gol din care băuse. Stăpânită de o furie rece, îl luă în mână şi se uită la el fără să zică nimic.

— De ce te-ai speriat, începu el din nou.

Acum era foarte aproape de ea, aşa că-i văzu muşchii obrazului tresărind şi pe frunte îi apăreau broboane de sudoare. Îşi simţi picioarele moi ca nişte otrepe şi i se părea că împrejurul ei toată casa a început să se învârtească. Nu se temea, dar îşi simţea toată fiinţa înecată de revoltă şi dezgust.

— Ce vrei să spui? ţipă ea cu dinţii încleştaţi,

— O, ia-o încetişor, murmură el după ce făcu o pauză.. Eu am ţinut la tine întotdeauna. Tu şi eu ne-am putea înţelege foarte bine unul cu altul şi nimeni nu va afla nimic...

Păru că ezită.

Se uită la el cu ochi de gheaţă, apoi în aceeaşi clipă se simţi cuprinsă de o copleşitoare revoltă. Clipa lui de

ezitare îi fu de ajuns. Ridicând braţul, îl repezi cu toată puterea şi făcu paharul cioburi între dinţii lui descoperiţi. Simţi un fior de plăcere de-a lungul braţului, după această lovitură.

Speriat şi dezmeticit, îşi ridică stângaci mâna la buzele strivite. În odaie tremura clincătul cioburilor de sticlă ce căzuseră pe jos. Mâna lui Lucy începu să sângereze, deşi nu simţea nicio durere. Imediat după aceea trupul ei rigid, păru că se trezeşte din nou la viaţă şi întorcându-se ieşi din odaie şi în clipa următoare deschise larg uşa de la intrare, se opri în pragul vestibulului luminat, tremurând din pricina aerului rece de afară, cu ochii aprinşi şi cutremurată de o revoltă fără margini. Aşteptă un timp ce i se păru o veşnicie, apoi îi auzi paşii în vestibul. Îl auzi cum se îmbracă şi-şi ia pălăria; se apropie încet şi se uită la ea. Batista cu care îşi acoperise gura îi ascundea proape tot obrazul, dar în ochii lui mărunţi se oglindea o neobişnuită şi dureroasă umilinţă.

— Ce nevoie ai avut să faci o astfel de faptă? murmură el cu greutate din dosul batistei. Puteai să-mi spui ceea ce aveai de spus, fără să procedezi în felul acesta.

Acum nu se mai temea de el. Dar obrazul acestui bădăran tâmpit o făcea să-i fie silă.

— Ai terminat? întrebă ea cu amară indiferenţă.

— N-am avut intenţia să-ţi fac niciun rău, murmură el cu glasul aproape plângător.

Tăcu şi se uită la el, apoi îi spuse limpede şi cu glasul de gheaţă:

— Pentru că eu am terminat cu tine.

O clipă se uită la ea, apoi ochii i se umplură de lacrimi şi fără să mai zică nimic, cobori treptele scării şi o apucă cu paşi grei de-a lungul aleii.

După ce plecă, intră în vestibul, trânti uşa, o zăvorî şi cuprinsă de o slăbiciune neaşteptată, se propti cu spatele în ea Nu simţea uşurare, ci mai curând o îngrozitoare scârbă, un fel de indispoziţie fizică. Neprevăzutul, spaima, jignirea, toate aceste amănunte din purtarea lui, o făceau

să se simtă chinuită de silă şi revoltă. Nu era în stare nici cel puţin să plângă. După ce intră în salonul plin de fum, se opri tristă în faţa ferestrei şi o deschise, lăsând să intre aerul rece al nopţii, care o învălui numaidecât. Cu ochii mari şi întunecaţi se uită în adâncul tenebrelor. Apoi se întoarse şi ochii ei – mult mai sumbri şi mai întunecaţi după ce absorbiseră întunericul de afară – se opriră asupra mesei pe care erau încă resturile pregătirilor ce le făcuse pentru ca să-l primească. Singură vederea acestora o făcea să-i fie ruşine: îşi dăduse toată silinţa ca lui să-i poată face plăcere. Buzele i se strâmbară de scârbă când îşi aduse aminte de felul în care se ghiftuise. Fratele lui Frank! Frank avusese dreptate: În aceeaşi clipă i se păru că tot ce are viaţa mai nobil, a încetat să mai existe.

Încercă să nu se mai gândească la nimic şi rămase multă vreme cu privirile îndreptate spre focul care ardea în cămin, apoi cutremurându-se de un fior, închise fereastra şi se duse la culcare. Dar nu putu adormi. Când într-un târziu reuşi să aţipească, se trezi subit şi se ridică înspăimântată în capul oaselor. Cu totul pe neaşteptate înţelese consecinţele de importanţă aproape vitală, ce le va avea ruptura ireparabilă dintre ea şi Joe.

7

A doua zi plăti toate facturile ce le avea – facturi pentru care Joe îşi luase răspunderea şi care de fapt cădeau în sarcina lui, deoarece el făcuse aceste comenzi. Moraliceşte nu se simţise responsabilă pentru aceste conturi nelichidate, căci altfel le-ar fi plătit de mult. Dar acum, revoltată de consimţirea ei de la început, îşi luă cu mândrie toate obligaţiile asupra ei şi căută cu adâncă amărăciune să scape de ele cât mai repede. Urmarea fu că nu-i mai rămaseră decât vreo patruzeci de lire, dar acum nu se simţea dispusă să se gândească nici la

modicitatea, nici la importanţa ce o reprezenta această sumă. Problema sordidă a banilor nu putea să însemne nimic, în raport cu mândria ei jignită, în oarecare măsură achitarea acestor facturi reprezenta un fel de uşurare pentru sentimentele ei jignite. Se considera răzbunată, dar cu toate acestea în suflet îi mai clocea încă îngrozitoarea nemulţumire. Uneori se oprea în timpul lucrului, îngrozită de amintirea scenei petrecute în casa ei, altădată în timpul nopţii se zvârcolea fără odihnă şi înfrigurată de această amintire. După astfel de nopţi, într-una din zile luă hotărârea să informeze pe Eduard despre purtarea lui Joe. Se aşeză la masă şi cu fălcile încleştate, cu sufletul răscolit de tumultoasă indignare, făcu repede o scrisoare îmbibată de revoltă. Dar o rupse cu gesturi încete şi o aruncă în foc. Nu, ea nu putea să se înjosească cu o astfel de faptă. Tăcerea, îşi zicea ea, este cea mai tăioasă armă.

Totuşi, abstracţie făcând de curajul ei, avea uneori clipe când se simţea îndurerată până în adâncul sufletului. Săptămâna ce urmă după aceea, se scurse încet şi sâmbăta următoare, când se întoarse acasă cu trenul de douăsprezece şi jumătate, se simţi obosită şi deprimată. Pe peronul gării din Ardfillan se pomeni faţă în faţă cu domnişoara Hocking care stătea ca o statuie în costumul ei şi părea că nu se sinchiseşte de înghesuiala din gară. Văzând că o aşteptă cineva, fără ca ea să fi ştiut dinainte, obrazul i se lumină de mulţumire şi exclamă încântată:

— Cred că nu mă aştepţi pe mine?

Domnişoara Hocking dădu cu gravitate din cap şi pe un ton tot atât de impresionant îi răspunse:

— Haide! Apoi adăugă ceva mai misterios: Haida cu mine!

Pentru prima dată, de zile întregi, Lucy începu să râdă din toată inima.

— Nu cumva ai de gând să fugi cu mine? întrebă ea, ca şi când ar fi vrut să spună că o bănuieşte de rapt prin

violenţă,

— Probabil! răspunse domnişoara Hocking foarte serioasă. Era în stare să pară serioasă chiar în clipele de expansiune; râsul ei izbucnea în mod neaşteptat şi de multe ori în situaţii care ar fi implicat cea mai mare seriozitate.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Lucy veselă.

Ce plăcere, îşi zise ea, să fii întâmpinată în felul acesta de o femeie prezentabilă şi prietenoasă,

— Mergem la Allen! răspunse domnişoara Hocking pe un ton sentenţios şi laconic.

Plecară deci împreună – domnişoara Hocking cu paşi siguri şi demni – spre Allen, care era un restaurant, dar nu dintre cele obişnuite. Allen era un local modern şi chiar celebru. Spre deosebire de modestul salon al ceainăriei unde Lucy lua uneori dejunul, când era în Ardfillan, restaurantul Allen reprezenta maximul de eleganţă contemporană al cofetăriilor. Era un local plin de palmieri, de covoare impresionante, de fete cu bonete albe care serveau clientela, o clientelă distinsă, şi cu preţuri care nu erau câtuşi de puţin moderate. Orchestrele însă nu erau la modă, căci altfel fără îndoială Allen ar fi exploatat, şi pe Mendelssohn.

În astfel de localuri domnişoara Hocking se simţea ca la ea acasă şi Lucy, aproape târâtă de statura ei impunătoare, fu condusă la o măsuţă frumoasă, pentru două persoane, din apropierea ferestrei, sub ramurile unui palmier încărcat de frunze.

După ce se aşezară, domnişoara Hocking îşi scoase mânuşile şi se uită împrejur, mândră ca o regină. Imediat apăru o fată – Lucy care se uită la ea cu atenţie, rămase impresionată de felul în care purta boneta albă – şi Pinckie, fără să pară câtuşi de puţin că-i dă atenţie, îi spuse să le aducă supă şi sparanghel. Cu degetul mic încârligat cu eleganţă, cercetă lista misterioasă franţuzească a restaurantului. Da, e încântător, îşi zise Lucy, să fii din nou tratată în felul acesta. Este extrem de

plăcut pentru o tânără femeie care a fost în ultimul timp atât de crunt lovită de soartă. Cu totul pe neaşteptate se simţi înfiorată de o uşoară mândrie, intimă. În ultimul timp nu i se întâmplase să cedeze acestui îndemn, dar de astă dată şi-l putea permite. Când era tratată cum se cuvine, era şi ea bună şi fermecătoare, dar când te purtai urât faţă de ea, devenea rigidă şi se închidea întocmai ca o stridie în scoica ei.

De astă dată după primele linguri din supa gustoasă care avea gust de pasăre, dar era totuşi mult mai ambroziacă, murmură uitânduse la ea:

— Este foarte frumos, că m-ai invitat, zise ea în semn de apreciere – în dimineaţa acelei zile prânzise în mare grabă – dar nu înţeleg de ce.

— O mică serbare pentru noi două, răspunse miss Hocking cu uşurinţă, dar destul de limpede pentru a-şi dovedi mulţumirea. Eu am obiceiul să ies uneori în felul acesta în oraş. Dick are grijă de Fairy, aşa că plec, fără să mai stau pe gânduri.

Lucy începu să frământe între degete o bucată de franzeluţă – ciudată abreviaţie – Dick era doamna Dickens, femeia de serviciu a domnişoarei Hocking şi Fairy, bine înţeles era fox-terrier-ul ei cel gras.

În orice caz, eşti foarte amabilă că m-ai invitat în felul acesta, declară Lucy cu glasul sfios.

— Prostii! Prostii, draga mea, enorme!

După supă li se aduse sparanghel. Aroma acestei legume, amestecată în gustul untului topit, vârfurile delicate şi verzi, le lăsau în gură toată suculenţa parfumată a primăverii.

— Domnişoară, pâinea aceasta nu este destul de bine prăjită! zise domnişoara Hocking cu glasul autoritar. Miezul este pufos.

Lucy tresări. O dâră subţire de unt i se scursese pe bărbie. Mâncarea îi făcuse o plăcere desăvârşită şi se întreba, nu cumva acum o discuţie va tulbura armonia clipei? De obicei, Frank discuta cu cei care îl serveau la

masă, în restaurante mult mai puţin selecte decât acesta, iar fata care îi serveau, i se păru extrem de atentă.

— Vă aduc numaidecât altă pâine, doamnă, şi la două minute după aceea le schimbă pâinea şi-şi ceru scuze.

— Trebuie să le ţii din scurt, declară domnişoara Hocking râzând, după ce fata se depărtă. Le place să le cerţi. *Îmblânzirea femeii îndărătnice*. E plăcut, ce zici?

„Eu n-aş fi îndrăznit”, îşi spuse Lucy, apoi îi răspunse:

— Sparanghelul a fost delicios. Mâncase legumele aşa cum se cuvenea, ţinând firele foarte delicat între degete.

— Firele sunt cam subţiri, răspunse domnişoara Hocking pe un ton binevoitor. Acasă la noi aveam în grădină sparanghel mult mai gros. Te rog să mă crezi. Aveam şi dovlecei enormi. Nu fac paradă, ci o simplă constatare.

Fata de serviciu le schimbă farfuriile cu multă îndemânare şi le servi o porţie de cremă, care reprezenta ultima noutate.

— Mai serveşte-te, stărui domnişoara Hocking îngândurată; dumitale îţi plac dulciurile. Dulce ca floarea de caprifolii. Eu sunt ca şi o albină.

Da, Lucy admitea slăbiciunea ei pentru dulciuri, dar ceea ce li se servise acum, întrecea orice aşteptare. Era un vis, ceva ca dispoziţia de acum a domnişoarei Hocking, fluid, fugar ca o spumă, îndulcită cu o uşoară aromă de fragi şi bătută în frişcă până la solidificare. Era o minune, sau cum ar fi zis Eduard „un deliciu”! Ultima linguriţă făcu pe Lucy să ofteze încântată.

— Sfinte Doamne! exclamă miss Hocking, uitându-se la ceasornicul de la mână. Dacă nu ne grăbim vom întârzia. „O, Doamne, o Doamne, zise iepuraşul cel alb: am întârziat şi de astă dată!”

— Am întârziat, repetă Lucy şi se uită la ea cu ochii mari, lăsând din mână ceaşca de cafea goală, dar tovarăşa ei plătise nota şi foarte generoasă, lăsase pe masă un shilling pentru fata care le servise.

Când ajunseră în stradă, constatară că a început să

cearnă o ploaie subţire.

— Ce păcat, exclamă Lucy, am fi putut face o plimbare!

După un astfel de festin, întoarcerea acasă i se părea un final aproape dureros; dar trăsăturile mobile ale domnişoarei Hocking se luminară de un zâmbet fugar.

— Este exact timpul indicat pentru un concert, declară ea pe un ton, ca şi când ea ar fi pus la cale mersul vremii şi al universului. Şi se întâmplă ca tocmai astăzi să se dea un recital la Victoria Hali. Lehmann! Ultimul cuvânt al ei vibra cu putere.

Lucy nu zise nimic. Înţelegea aluzia, dar epuizase toate superlativele ce le avea la îndemână. Era la curent cu toate amănuntele privitoare la acest concert care reprezenta marele succes al sezonului concertelor cu abonament de la Victoria Hall: un recital în matineu, dat de Lehmann. Văzuse afişele şi în mod instinctiv dorise şi ea să meargă la concertul acesta. Numai datorită situaţiei în care se găsea şi doliului pe care-l purta, putuse renunţa la această dorinţă, dar iată că domnişoara Hocking pregătise şi rezolvase totul, luând-o acum cu ea. De fapt datorită celor două bileţele galbene de carton pe care domnişoara Hocking le ţinea în mâna înmânuşată, fură conduse spre două scaune care erau cele mai bune în primele rânduri ale spectatorilor. Împrejurul lor se auzea murmurul stins şi discret al melomanilor: Un murmur foarte discret pentru auzul unei femei care a luat masa la Allen şi care avea aspiraţii fireşti, de a face parte din cea mai aleasă societate.

— Am aflat că acesta este ultimul său concert, declară miss Hocking cu glasul ridicat, pentru a amplifica plăcerea spectacolului..

În acea epocă Lehmann, inaugurase seria recitalurilor de adio, care trebuiau să se desfăşoare în mod dramatic în lungul următorilor treizeci de ani.

— Adevărat! murmură Lucy profund impresionată. Apoi începu şi ea să aplaude politicoasă, când pe estradă apăru pianistul şi se înclină rigid pe deasupra mâinii albe

care se oprise pe ultimul nasture al magistralului frac cu care era îmbrăcat. Era un bărbat înalt şi pântecos, cu obrazul palid şi lipsit de expresie, încadrat în şuviţe subţiri şi negre de păr; gesturile sale erau repezite, aproape un fel de staccato. Îşi feri clinii fracului cu o mişcare bruscă şi, cu o precizie aproape militărească, se aşeză pe scaunul din faţa-pianului. Apoi în timpul altui ropot de aplauze discrete, îşi plimbă ochii în largul sălii şi lăsându-şi capul pe spate, păru că ar vrea să se inspire, examinând policandrul din tavanul sălii, şi începu să cânte. Cântă o melodie de Chopin şi în timpul cât degetele lui înfiorau cu o nebănuită delicateţe notele *Polonezei în La Minor*, Lucy îşi reţinu respiraţia. Împrejurul ei aerul fremăta de extazul coardelor nevăzute. Rămase vrăjită, tot timpul cât dură prima parte a programului.

— Un *tur de forţă*! declară domnişoara Hocking cu glasul calm, în timpul pauzei, şi ridicându-se în picioare, se uită împrejurul ei. Un adevărat *tur de forţă*!

Lucy oftă, încercând să se reculeagă şi reveni la realitate; un fior îi străfulgera trupul; ochii îi mai străluceau şi acum.

— A cântat admirabil, declară ea cu glasul în şoaptă. Eu nu înţeleg muzica atât de bine ca dumneata... dar mi s-a părut copleşitor.

— Tehnica... chestiune de tehnică, murmură domnişoara Hocking şi-şi îndreptă lorgnetta spre artistul de pe estradă care se înclina în faţa publicului. Se spune că face în fiecare zi şase ore de exerciţii. Şi apropiindu-şi degetele mâinilor unele de altele, se asocie şi ea la aplauzele publicului, care renunţase la atitudinile grave, caracteristice oamenilor care înţeleg muzica, şi nu mai stăteau cu ochii îndreptaţi spre infinit, nici cu frunţile plecate în palme, cufundaţi în contemplare, ci aplauda frenetic.

— Bravo! Bravissimo! strigau entuziaştii cei mai îndrăzneţi.

Lehmann îşi dovedise talentul în faţa auditoriului şi

acum acesta cauta cu toată discreţia să-şi manifeste gustul, personalitatea şi aprecierea faţă de geniul său, Ardfillan era un oraş cult, aproape cosmopolit, judecând după felul în care ştia să aprecieze arta.

Dar sentimentele lui Lucy erau instinctive, neprefăcute şi simple. Când începu partea a doua a programului închise ochii, pentru a nu se mai gândi decât la bijuteriile muzicale ce începuseră să se reverse împrejurul ei. Deveni liberă de orice legături pământeşti, se simţea ca într-o peşteră sub bolţile unei subterane care vibrează de armonie întocmai ca o gigantică scoică în care tremură ecourile vânturilor şi ale valurilor. Din străfundul acestor ecouri se ridica motivul principal al armoniei, încercând să pătrundă din afară în adâncul grotei, se retrăgea din când în când, apoi revenea mult mai impetuos, crescând tot şi transparente. I se părea că s-a transformat într-o personalitate eternă; ceva din sufletul ei aspira să ajungă până la forţa exterioară care se apropia ispititoare de ea, în sunetele din ce în ce mai distincte. Sunetele acestea deveneau tot mai puternice, până când răzbiră prin deschizătura strâmtă a cavernei şi se apropiará în mod vizibil de ea, întocmai ca un puhoi de apă înspumată. Apa aceasta venea în trei valuri distincte. Văzu primul val încingând stâncile cu lăcomie, al doilea se prăbuşi cu zgomot uriaş şi se frânse la picioarele ei; al treilea şi cel din urmă, se prăvăli cu putere irezistibilă şi înecă toată grota, iar când se retrase, ea nu mai era pe colţul ei de stâncă. Apa verde se linişti şi pe sub sclipirea oglinzii ei opalescente se vedeau săgetând, ca lumini de fulgere, peştişorii coloraţi. Apoi totul se stinse în mijlocul unei tăceri generale.

Lucy deschise ochii şi tresări, aproape speriată. Recitalul se terminase.

— Credeam că ai adormit! declară domnişoara Hocking şi râse uşor. Mi s-a părut că te aud sforăind.

— O, nu! protestă Lucy cu ochii umezi. Mi-a plăcut, a fost un concert divin. A fost ceva – nu ştiu cum să mă

exprim – ceva după care aş fi vrut să întind mâna şi pe care nu puteam să-l ajung.

— Este un artist admirabil, declară domnişoara Hocking, după ce ieşiră din sală. Dar n-ar fi în stare – începu din nou să chicotească şi-şi umezi buzele – să accepte să-l sărut.

Apucară în lungul drumului, fără să zică nimic. Ploaia încetase şi primele stele clipeau sfioase în fundul cerului brăzdat de norii călători.

— Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc, începu într-un târziu Lucy, cu toată sfiala. După-amiaza aceasta a însemnat atât de mult pentru mine!

— Sfinte Doamne; asta nu face nimic, răspunse domnişoara Hocking şi apucând-o de braţ, o strânse uşor. Sper că de aici înainte vom avea ocazia să ne vedem destul de des. Adevărul este, că astăzi te-am aşteptat anume – şi făcu o pauză impresionată – pentru că aveam ceva de vorbit cu dumneata.

— Da?

— Uite ce, adăugă domnişoara Hocking, adevărul este că noi suntem ca nişte nuci, închise în găoci deosebite.

Mirată de această metaforă neaşteptată, Lucy se uită la însoţitoarea ei, fără să înţeleagă.

— O, drăguţa de dumneata! Nu te uita în felul acesta la mine! adăugă Pinkie grăbită. Te uiţi la mine, ca şi când te ai gândi la cine ştie ce lucruri triste – exact ca şi copilul rătăcit în mijlocul pădurii – din tabloul lui Doré. Mă faci şi pe mine să plâng.

Lucy zâmbi şi-i răspunse:

— Mă gândeam tocmai la înţelesul vorbelor dumitale.

— Uite, draga mea, care este sensul vorbelor mele... În realitate eu m-am gândit mai demult la acest amănunt. Amândouă suntem singure. Între noi nu există altceva decât nişte şipci acoperite cu mortar care ne despart şi acestea n-ar trebui să existe. Eu ţin foarte mult la dumneata. De ce nu vii la mine? Să împărţim pe din două apartamentul meu!

Lucy plecă repede ochii în pământ; urmă o scurtă pauză.

— O, nu ştiu ce să zic, răspunse ea cu glasul domolit. N-aş putea să renuţ la casa în care trăiesc.

— Bine, draga mea, ripostă domnişoara Hocking cu bunăvoinţă, cred că nu mai ai nevoie de ea. Toată ziua lipseşti de acasă; micul dumitale scoţian este la şcoală.

În timpul vacanţelor va veni să stea împreună cu noi. Da, şi se va distra foarte bine în societatea noastră.

Afară de asta, te rog să mă ierţi, şi adăugă cu mult tact, cred că reducerea cheltuielilor ar putea...

— Este amabil... foarte amabil din partea dumitale, să-mi faci o astfel de propunere, dar te rog să mă crezi... nu sunt în stare să mă gândesc la aşa ceva.

— Nu vorbi copilării! Mie mi-ar face plăcere să te ştiu lângă mine.

Când se întâmpla ca domnişoarei Hocking să i treacă ceva prin minte, persevera în planul ei, cu toată străduinţa şi cu aceeaşi nerăbdare, ca şi un copil când începe să alerge după un fluture.

— Ei haide, spune că vei veni! Spune-mi repede... că eşti de acord.

— În sfârşit... mă voi mai gândi, răspunse Lucy evaziv.

Nu era firea ei să evite o situaţie precisă, dar domnişoara Hocking îi era simpatică, iar acum nu se simţea în stare s-o jignească, refuzând-o fără niciun înconjur.

— Afară de asta, continuă domnişoara Hocking cu efuziune, Fairy ţine şi el la dumneata şi abia aşteaptă să te vadă.

Întrebuinţă aceste cuvinte, ca şi când ar fi fost un argument extrem de serios.

— El nu ţine decât la oameni care sunt cu adevărat foarte distinşi, te rog să mă crezi, este un căţel fără pereche.

Văzând entuziasmul ei, Lucy zâmbi din nou. De fapt, cu mult timp în urmă se gândise şi ea de mai multe ori la

viaţa singuratică pe care o ducea; mai ales seara când singurătatea în mijlocul întunericului din casă i se părea neobişnuit de grea; afară de asta responsabilităţile ce şi le asumase, erau o povară prea grea pentru umerii ei.

Începu să se gândească tulbure şi îndelung la propunerea aceasta. Motivul de economie era ispititor... dar nu, ea nu era dispusă să-şi părăsească locuinţa; căminul ei sigur, cu mobila ei, era pentru ea exact ca un colţ de stâncă pe care s-a refugiat. Şi totuşi mai exista un motiv mult mai puternic... Dorinţa chinuitoare de a se şti în apropierea cuiva. Domnişoara Hocking îi era simpatică, vedea că este o femeie distinsă şi beneficiase chiar de acum de amabilitatea eî. Recunoştea excentricitatea ei, cochetăria aceea neobişnuită care era un fel de amestec de demnitate şi veselie, purtările ei sincere, dar în acelaşi timp impenetrabile, temperament expansiv şi uneori închis. Un ciudat amestec de porniri nejustificate şi fără nicio legătură între ele. Ce se ascundea dincolo de acestea, ea n-avea de unde să ştie. Acesta era felul de a fi al domnişoarei Hocking şi nu încerca niciodată să şi-l explice. Da, Lucy admitea această excentricitate din partea ei, o admitea fără niciun fel de rezervă, dar nu o considera drept o piedică în calea relaţiilor dintre ele.

— Am petrecut împreună câteva ceasuri foarte plăcute, declară domnişoara Hocking, în momentul când erau gata să se despartă, căci ajunseseră la poalele colinei, ce păcat că trebuie să ne despărţim: câteva şipci şi un aşternut de mortar...

— Uite ce, îţi făgăduiesc să mă mai gândesc la propunerea dumitale, declară Lucy, fără să ezite, şi încercă să zâmbească.Îţi mulţumesc încă o dată pentru amabilitatea dumitale.

Se despărţiră cu toată afecţiunea şi intrară fiecare la casa ei.

Dar deşi Lucy se gândi la propunerea ce i-o făcuse prietena ei, nu se putu decide aşa dintr-o dată. Cu obişnuita ei prevedere, se gândi în toate chipurile şi

cântări pe toate feţele amănuntele acestei propuneri. Apoi la zece zile de la prima propunere – care de atunci încoace fusese repetată de mai multe ori – interveni ceva care făcu o puternică impresie asupra ei şi o deermină să ia cât mai curând o hotărâre.

Întâmplarea aceasta fu vizita neaşteptată a lui Polly. Da, Polly sosi într-o seară, toată asudată şi gâfâind din cauza treptelor pe care le urcase; era şi îmbrăcată cu grijă: în haină de blană, în cap cu pălărie cu pene, la gât un şir lung de mărgele şi încălţată în pantofii hăbuciţi, numai pe jumătate încheiaţi, dar cu toate acestea părea neastâmpărată, ca o svârlugă şi emoţionată de străduinţa ei de a fi amabilă. Lucy o primi cu răceală. Polly nu-i făcuse nimic, ea nu era Joe, dar în orice caz făcea parte din tabăra duşmană şi se vedea cât de colo, că venise trimisă de Joe, „în recunoaştere”, căci intenţia de a cerceta şi a se convinge de realitatea situaţiei, cu toate vicleşugurile ei, era tot atât de caraghioasă ca şi hainele cu care era îmbrăcată.

— Stăpânul ar vrea să ştie cum îţi mai merge, declară Polly, după o lungă conversaţie preliminară.

De multe ori, când încerca şi ea să facă din când în când câte o glumă greoaie, vorbea despre Joe, numindu-l „stăpân”.

— Ooo! exclamă Lucy, fără să mai zică nimic.

— Pe Neddy l-ai mai văzut în ultima vreme? Neddy era Reverenţa sa, Eduard Moore.

— Nu! răspunse Lucy pe acelaşi ton.

Polly se uită la ea uşurată. Lucy nu putu afla niciodată, la ce se gândise ea, dar înţelese din nou, că-şi asumase rolul de mijlocitoare, pentru a salva reputaţia compromisă a lui Joe.

Faptul că o trimisese la ea, era caracteristic pentru un om ca Joe: se vedea cât de colo, că nu este în stare să se stăpânească, nici chiar într-o împrejurare ca aceasta. Da, un bărbat ca el trebuia să se zbucіume puţin şi să-şi liniştească remuşcările, trimiţând pe soră-sa, ca să

împace lucrurile. Lucy îşi muşcă buzele: cum de îşi închipuia c-ar mai putea să stea vreodată cu el de vorbă, după cele întâmplate între ei!

— De ce nu admiţi ca stăpânul să facă ceva în interesul tău? întrebă Polly. Este un om cumsecade. Nu vezi ce a făcut pentru mine!

Clătină din cap, scuturându-şi penele de la pălărie şi îşi netezi haina de blană, cu o mişcare plină de subînţelesuri.

— Astea au costat douăzeci de lire, nicio para mai puţin, şi toate acestea mi le-a cumpărat, şi le-a plătit, fratele meu.

— Da? făcu Lucy.

— Ei, draga mea, dacă ştii cum să-l iei, poţi obţine de la el tot ce pofteşti. Cred că ar fi zadarnic să încerci să-l iei cu răul. Când este bine dispus, banii nu mai au niciun preţ pentru el. În orice caz Lucy, eu cred că prea te porţi indiferentă faţă de el.

— Învinuirea aceasta o merit, pe bună dreptate, răspunse Lucy pe un ton de muşcătoare ironie.

Polly se uită la ea bănuitoare.

— Uite ce, adăugă ea, am venit să te invit să vii la noi la Tavernă; este o invitaţie din partea lui Joe şi de cumva nu eşti prea îngâmfată, cred că ar trebui să primeşti invitaţia. De fapt eu sunt de părere că Joe ar fi dispus să bage mâna în buzunar şi să te ajute, prin urmare ar trebui să fii o proastă ca să nu vii.

Buzele lui Lucy se strâmbară:

— Prefer să fiu o proastă, ripostă ea cu dispreţ.

— Sunt convinsă că eşti proastă, declară Polly încet şi se ridică în picioare. Te crezi atât de deşteaptă, încât nu eşti în stare să vezi pe ce parte ţi-e unsă felia de pâine cu unt. Dar dacă ai fi ceva mai puţin mândră, ai veni să stai împreună cu noi.

— Îmi pare rău, ripostă Lucy, fără să-şi poată stăpâni pornirea. Acum am alte planuri. Am fost invitată de o doamnă – înţelege-mă bine, de o doamnă – să stau cu ea în acelaşi apartament.

— Serios, nu mai spune? întrebarea aceasta i-o puse pe un ton de batjocură, temperată de mirare.

— Aşa că vei spune fratelui dumitale, că nu am nevoie de binevoitorul său ajutor. Nu! Şi Lucy începu să râdă cu dispreţ. În orice caz, nu voi avea nevoie să mă mut împreună cu voi la Tavernă.

Ironia cuvintelor ei nu avu niciun efect asupra lui Polly, dar auzind-o cum râde, obrazul i se aprinse şi mai mult.

— E de mirare, cum de te-ai putut căsători cu un bărbat din familia noastră, declară ea şi ridică fruntea cu mândrie. Dacă ar fi să judeci după felul în care vorbeşti, ar însemna că pentru tine noi nu suntem mai mult decât gunoiul pe care-l calci în picioare.

— Eu m am căsătorit cu Frank Moore, ripostă Lucy cu glasul răstit. El era un gentilom.

— O! Nu se deosebea prea mult de Joe! răspunse Polly cu răutate, pe vremea când era tânăr, alerga şi el destul după fete. Dacă te-ar interesa, aş putea să-ţi povestesc câteva aventuri din ale lui.

Nările delicate ale lui Lucy începură să tremure şi ochii îi scăpărau ca nişte bulgări de gheaţă.

— Te poftesc să ieşi din casa mea! zise ea cu glasul tremurând de indignare.

Cu obrazul aprins de furie, atitudinea ei era puţin teatrală, dar nu-şi dădea seama de această situaţie. Nu dorea altceva decât să vadă plecată din casa ei pe această femeie vulgară şi cu limba otrăvită, aşa că fără nicio părere de rău, încercă s-o alunge. Şi Polly, biciuită de privirile ei încărcate de dispreţ, ieşi din cameră, murmurând ceva neînţeles şi agitându-şi colacul de grăsime de sub bărbie.

Astfel părea că destinul hotărâse dinainte ca ea să primească oferta domnişoarei Hocking, dar în realitate destinul nu intervenise în favoarea acestei hotărâri, nici nu contribuise ca balanţa să încline spre acceptare, ci ea însăşi şi temperamentul ei contribuiseră la alegerea acestui destin. Spusese lui Polly că va pleca, prin urmare

aşa trebuia să se întâmple şi nu simţi dorinţa de a-şi modifica această hotărâre, nici după ce se mai gândi la conversaţia ce-o avusese cu Polly. Ziua următoare spuse domnişoarei Hocking că acceptă propunerea ei şi domnişoara Hocking rămase încântată. Era extrem de mulţumită. Valul de optimism care o cuprinse, o purtă de astă dată prin tărâmuri înalte. Se simţea entuziasmată de mulţumirea ce o vor avea amândouă de pe urma acestei schimbări şi stărui ca Lucy să-şi manifeste toate dorinţele în legătură cu bucătăria şi confortul, şi poruncea lui Fairy să se aşeze pe labele lui greoaie dinapoi, pentru a-şi manifesta aprobarea. Totul i se părea extrem de plăcut şi încântător.

La început se gândi să păstreze casa şi să o închirieze mobilată. Asta ar fi însemnat un supliment de venit foarte folositor, dar agentul imobiliar care administra vila, se dovedi inflexibil. Nemulţumit şi inflexibil. Aşa ceva nu s-a mai pomenit şi nici nu s-a admis într-un cartier atât de select ca Ardmore Road. Declară însă, că nimic nu este mai uşor decât să-i rezilieze contractul de închiriere pe timpul cât nu va mai locui în casă şi să găsească un nou chiriaş, după ce o va evacua.

Astfel se văzu obligată să-şi vândă mobila. Nu putea fi vorba s-o depoziteze, ţinând seama de taxele exagerate ce ar fi trebuit să le plătească, şi apartamentul domnişoarei Hocking nu putea cuprinde mobila pentru două familii. Lucy păru că ezită. Hotărârea pe care trebuia să o ia, era irevocabilă. Nevoile viitorului imediat erau mult mai stăruitoare, decât dacă ar fi fost vorba de o vreme ce ar fi putut veni mai târziu, iar Peter va trebui să mai stea la şcoală cel puţin trei ani. Afară de asta cântărise dinainte cele mai mici amănunte; hotărârea luată de ea, era definitivă, prin urmare nu se mai putea opri.

Mobilele fură transportate într-o sală de licitaţie şi fără să se mai ţină licitaţia, fură cumpărate de un negustor. Îşi simţi inima sfâşiată, când trebui să se despartă de ele. Şi

i se păru dureros să renunţe la obiectele cu care se obişnuise şi despre care timpul şi întrebuinţarea zilnică o făcuseră să creadă că fac parte din viaţa ei. Când le cumpărase cu atâta plăcere şi nerăbdare, împreună cu Frank, – îşi aducea aminte aşteptarea înfrigurată a acelei zile, conversaţiile îndelungi şi amănunţite ce le avuseseră cu domnul Gow în legătură cu neîntrecuta calitate a stejarului şi mahonului, seriozitatea cu care o ascultase şi privirile furişe, însoţite de zâmbete, ce le aruncase lui Frank – străduinţele ei, susţinute de sentimentul posesiunii, în timpul anilor, pentru a le păstra frumoase, fără să se gândească niciodată că va trebui să se despartă de ele. În acelaşi timp i se oferise atât de puţin. O sumă ticăloasă care abia trecea de treizeci de lire.

Păstră câteva obiecte – dulapul ei, un tablou pe care îl primise de la maică-sa, fotoliul turnant din camera ei de dormit, pe braţul căruia Peter îşi strivise buza, pe vremea când abia îi răsăriseră dinţii, în timpul cât se ţinea de rochia ei.

Apoi într-o seară de la începutul lui februarie, se întoarse acasă de la slujbă şi făcu pentru ultima dată drumul spre casă, pe aleea din lungul golfului. Nu mai era nevoie să facă drumul acesta, – casa fusese evacuată în întregime în aceeaşi zi – dar sentimentul acela neobişnuit care o punea uneori în mişcare, o determinase să facă acest pelerinaj.

Intră în vestibulul mic şi pustiu. Casa, despuiată de tot ce avusese, avea o înfăţişare pustie şi rece, fără nimic material, dar populată – după cât i se părea – de imagini, de fapte din trecut, de păienjenişul însăilat din intimităţile vieţii ei, mai păstra încă o neobişnuită demnitate.

Ochii i se umplură de lacrimi. În casa aceasta o iubise Frank, aici se născuse Peter; de aici se repezise furioasă şi ca o ieşită din minţi spre pierzanie, în ceaţa aceea, pentru a-şi distruge dragostea... şi pe Frank.

Cu totul pe neaşteptate se simţi cutremurată de hohotele plânsului nestăpânit. Cum de se putuseră

întâmpla toate acestea? Se întoarse în loc şi ieşi grăbită; pământul bătucit se pregătea pentru odihna iernii şi nu mai avea decât puţine vrejuri, lujere fără sevă, şi mărul era desfrunzit şi nemişcat. Cu ramurile pustiite şi întinse ca două braţe subţiri şi fără putere, părea o sperietoare. Prundul de pe aleea spălată de ploi, poleit de ger... pietricelele pe care le adusese ea şi Frank ca să le aştearnă pe această alee, luceau sub brumă.

Făcu un ultim efort, pentru a se smulge din mijlocul acestor amintiri, încuie casa şi coborî din nou pe marginea golfului, cu ochii înroşiţi de plâns.

Lăsă cheia la biroul agentului imobiliar şi copleşită de o neînţeleasă oboseală, urcă treptele scării spre apartamentul domnişoarei Hocking, din Victoria Crescent şi se opri în faţa intrării, apoi deschise uşa şi intră cu paşi înceţi.

8

Apartamentul domnişoarei Hocking era aranjat cu gust de artist. Pe pereţi nu erau tapete cu buchete de trandafiri şi nu-mă-uita, legate în panglici; casa era tapetată cu o hârtie verde ca de tufănică, şi se potrivea admirabil pentru a pune în valoare gravurile lui Burne-Jones şi femeile lui Rossetti, care cu bărbia ridicată în vânt şi buzele senzuale aruncau priviri languroase din cadrele lor de stejar lustruit, în general vorbind, mobilele erau frumoase – mobile care fără îndoială erou moştenite din familie – şi purtau pecetea autentică a antichităţii; patul domnişoarei Hocking era de fapt un pat uriaş cu patru stâlpi care-şi susţineau pologul cu istorică demnitate. Dar în casă mai erau şi obiecte de dată mai recentă, o casetă, un raft pentru note muzicale şi câteva mărunţişuri care dovedeau un gust ales pentru decoraţia modernă.

În salon pianul, pe care nu erau înşirate fotografii, era

acoperit cu o bucată de mătase cu franjuri, şi violoncelul sprijinit de raftul cu note, justifica prezenţa de romantică neglijenţă a acestei învelitori. În atmosfera camerei nu era nimic ce ar fi putut indica dezordine sau obiceiuri de boem; Holman Hunt care era şi el prezent pe pereţi, se opunea categoric acestei tendinţe şi atribuia interiorului o înfăţişare de devotament auster.

În casă erau şi cărţi – o mulţime de cărţi moştenite, altele nemoştenite şi cu foile netăiate – aşezate pe mese, dovedind astfel un *penchant* de diletantism la ordinea zilei.

Afară de asta într-un colţ sta provocator un şevalet şi pe consola căminului un vas smălţuit de culoarea frunzelor veştede. Nu se vedeau nicăieri bucheţelele burgheze de aspidistra, dar în loc de acestea vrejurile subţiri de iederă ce se ridicau de pe o etajeră de bambus, înlocuiau verdeaţa cerută de modă. De fapt verdele, care predomina până şi în umbrarele lămpilor, era tonalitatea esenţială a apartamentului, şi însăşi domnişoara Hocking, când era acasă şi-şi dezbrăca taiorul, purta rochii de culoarea aceasta: ţesături de mătase fină, cu mânecile largi, care foşneau seducător la fiecare mişcare.

Fără îndoială interiorul acesta avea farmec, un farmec propriu stăpânei sale, pe care Lucy îl găsea impresionant, dar care fără să ştie de ce, o intriga. Îi plăcea această casă, îi plăcea tovarăşa ei de acum – ar fi fost imposibil să fie altfel – dar cu toate acestea nu reuşea să „fixeze” pe miss Hocking, care după cum admitea chiar ea, era o vagaboandă, – o proscrisă, acesta era calificativul pe care şi-l atribuia râzând – rătăcită în Ardfillan pentru motive inexplicabile. Avea puţini prieteni – un mic grup care se reînnoia mereu – şi nicio rudă, afară de un singur frate despre care vorbea rareori şi care trăia şi astăzi în orăşelul ei natal din Anglia de miazăzi. Da, era un amănunt pe care Lucy nu-l putea înţelege, un amănunt misterios care o punea pe gânduri.

Acestea erau întrebările ce-l treceau prin minte într-o

duminică după-amiază, când se aşezase în faţa ferestrei, la câteva săptămâni după instalarea ei. Terminaseră cu masa, o masă excelentă, rece pe care o pregătise doamna Dickens – Lucy refuza să accepte porecla ce i-o dădu prietena ei – şi acum începuse să-şi depene gândurile liniştite. Uitându-se pe fereastră, văzu crengile încărcate de frunzele copacilor legănându-se, ca să-i acopere şi din când în când să-i lase vedere slobodă spre grădina de peste drum; văzu o trăsură ieşind din curtea unei case, ceva mai încolo în josul drumului; prin liniştea după-amiezii auzi tremurând o melodie stinsă, cântată la pian; soarele o lumina, proiectându-i umbra pe parchetul camerei. În starea aceasta de spirit gusta farmecul, liniştea ordonată a mediului, extrăgând din ansamblul emoţiilor ei, o senzaţie de beatitudine şi de păreri de rău, Miss Hocking apăru pe neaşteptate în cameră.

— E timpul să ne facem obişnuita plimbare! declară ea cu glasul categoric. Plimbă-te, şi toată lumea se va plimba cu tine. Stai acasă, şi vei sta singură.

Lucy care înainte de amiază fusese la biserică şi care acum avea intenţia să se odihnească, ridică privirea spre ea.

— Eu aş prefera să mă odihnesc, răspunse ea cu blândeţe. Nu uita că eu alerg cât e săptămâna de lungă.

— E timpul de plimbare! stărui domnişoara Hocking cu obişnuita ei exuberanţă. E o zi superbă, şi Fairy abia aşteaptă să iasă la plimbare. Adie vântul printre ramuri, este o vreme ca în operele lui Walt Whitman. El nu poate să renunţe de a face mişcare, exact cum nu poţi renunţa nici dumneata.

Fairy, cufundat în somnolenţa digestiei şi căznindu-se să intre sub canapea, deschise un ochi în semn de protest.

— Ei bine, începu Lucy care n-ar fi vrut să jignească pe prietena ei a cărei fire expansivă era singura justificare a stăruinţei de acum, nu mă simt dispusă să alerg prea mult,

— Vorbă să fie! Cred că nu te-ai săturat încă de viaţă! interveni domnişoara Hocking, pe obişnuitul ei ton de glumă Nici nu bănuieşti cât eşti astăzi de drăguţă. Nu trebuie să mori înainte de a uza rochia cea nouă pe care ţi-ai făcut-o. Îţi şade atât de bine, încât ai scos toate femeile din minţi.

— Foarte bine... dacă ţii atât de mult să te însoţesc, răspunse Lucy zâmbind şi se ridică să-şi pună pălăria şi mănuşile.

— Admirabil! exclamă domnişoara Hocking. Haide Fairy! Fairy! Nu trândăvi.

Ca să-l ispitească, începu să-i facă semne şi să strige: Brioaşe! Brioaşe! Hai, să-ţi dau brioaşe. Câinele începu să se târască pe pântece, încercând să se sprijine pe picioare şi mârâi încetişor.

Plecară, şi în timp ce domnişoara Hocking continuă să vorbească neostenită, câinele venea abătut pe urma lor.

Se înţeleseră să facă numai o scurtă plimbare, dar Pinckie înainta neostenită, aşa că foarte curând ajunseră departe de oamenii care de obicei populau în fiecare duminică aleea de pe marginea golfului şi ajunseră în regiunea împădurită de la poala dealurilor de dincolo de Rhu.

— Cred că ar fi bine să coborâm până la Rhu şi ne vom întoarce pe marginea mării, declară domnişoara Hocking veselă. Nouă ne place să facem plimbări lungi şi este o zi splendidă.

— Cred că drumul este prea lung, dacă mai facem acest înconjur.

Pantofii noi cu care se încălţase Lucy erau tari şi dreptul începuse să o supere la călcâi.

— Cum se poate! Hai să mergem! Pe aici e foarte frumos, şi apucă din nou la drum, în lungul unei poteci care şerpuia prin pădurea din apropiere.

Lucy o urmă fără să se mai împotrivească; nu-i făcea nicio plăcere să se vadă târâtă în felul acesta, deşi pădurea era frumoasă, plină de umbră şi liniştită. Teii şi

fagii ale căror frunze abia răsăriseră, se ridicau în faţa lor ca nişte perdele verzi; castanii încărcaţi de bobocii albi de floare îşi legănau crengile ostenite; o bogăţie de flori de câmp presărau poala pădurii cu puncte albastre şi galbene.

— Ne vom odihni puţin. Să nu uiţi, strigă domnişoara Hocking ca s-o încurajeze. Era mereu în frunte, întocmai ca o călăuză în fruntea unei expediţii. Sigur că ne vom odihni! În apropiere este un colţişor adorabil.

Continuă să vorbească, întorcând din când în când capul peste umăr, despre copaci, şi despre flori. Recita frânturi de versuri şi răspândea şuierul păsărilor, îndemna pe Fairy din toate puterile, să alerge după iepuri invizibili şi părea plină de veselie şi de viaţă.

Apoi la jumătate de drum, pe la mijlocul pădurii se opri sub crengile încărcate de flori ale unui cireş sălbatic.

— Acesta este locul! declară ea. Aici ne vom face siesta. Întinde-te pe iarbă. Culcă-te şi fă tot ce te trage inima.

Se trânti şi ea mulţumită în iarbă, întinzându-şi trupul, încântată. Lucy se aşeză alături de ea. Îşi scoase pălăria şi mânuşile şi sprijinindu-se de trunchiul copacului, îşi propti palmele mâinilor pe aşternutul rece al petalelor de flori scuturate împrejurul ei.

— Mi-e cald, zise ea pe un ton de reproş. Dumneata alergi ca un soldat din gardă. Câteva petale din florile cireşului se scuturară şi începură să tremure uşor în lungul unei raze de soare, ca apoi să i se aşeze în păr. Închizând ochii pe jumătate, adăugă: Şi mi-e somn!

— N-ai decât să dormi, răspunse Pinkie, împletind o cunună de margarete pentru Fairy. Mi-ar face plăcere să te văd dormind. Dacă aş avea violoncelul cu mine, ţi-aş cânta un cântec de leagăn, ca să adormi.

Dar Lucy nu adormi; printre pleoapele întredeschise îşi examină curioasă prietena. Simţea o stranie intimitate, să se găsească aici în inima pădurii, singură alături de femeia aceasta extraordinară şi superbă pe care i se

părea că nici n-o cunoaşte. Gândul acesta o făcu să tresară, când îi văzu formele pline, dar elegante, întinse neglijent pe iarbă. Din ce se gândea mai îndelung la acest amănunt, i se părea că devine mai sfioasă.

— Te uiţi la picioarele mele? zise miss Hocking, uitându-se pe neaşteptate la ea. Le admiri!

Lucy se aprinse la obraz şi întoarse privirea. Dintr-un anumit punct de vedere începuse să se gândească la...

— Cred că sunt destul de frumoase, adăugă domnişoara Hocking, mângâindu-şi fluierele picioarelor cu un gest de cunoscător. Linia clasică elenă; da, aşa este. Ar trebui să mă vezi când sunt dezbrăcată sau când sunt numai în pantalonaşi... sunt încântătoare!

Lucy încercă să se uite în altă parte şi-şi strânse cu grijă poala rochiei împrejurul gleznelor. Nu-i plăcea genul acesta de conversaţie. Sfiala ei, ca şi mândria, erau excesive. Ea nu era femeia care să-şi studieze în toate amănuntele trupul şi cu atât mai puţin trupul altei femei care începe să se dezbrace. Dar domnişoara Hocking continua cu încăpăţânare şi aproape cu lăcomie, să discute acest subiect.

— Datoria noastră faţă de trupul nostru este să-l menţinem în formă cât mai desăvârşită. Nu trebuie să ne ruşinăm cu el. Crezi că nu e bine să procedezi în felul acesta? Nuditatea unei femei este creaţiunea lui Dumnezeu. Spune-mi, întrebă ea cu totul pe neaşteptate, te-ai simţit fericită după ce te-ai căsătorit?

— Da; răspunse Lucy cu glasul sec. Ea nu era de acord nici cu această conversaţie şi nici nu înţelegea ce urmăreşte.

— Spune-mi, ai simţit o mulţumire adâncă? stărui domnişoara Hocking. Nu vrei să-mi spui şi mie? Subiectul acesta părea că trezeşte în ea o emoţie stranie.

Dar Lucy tăcea, tăcere grea ca de piatră.

— Crede-mă, am un motiv anume, continuă domnişoara Hocking, uitându-se la ea cu ochii mari şi inocenţi. Mi-ar face plăcere dacă mi-ai spune.

— Prefer să nu-ţi spun nimic, răspunse Lucy categoric şi cu glasul rece.

— Căsătoria... o suavă uitare, declară miss Hocking atârnând cununa de flori de gâtul ţeapăn al lui Fairy. Fireşte, nu toată lumea poate... nu-i aşa Fairy, dragul meu? Dar eu... ei bine... eu...

Se întrerupse şi începu să râdă silit şi pe un ton care părea că scoate pe Lucy din fire. N-o văzuse până acum niciodată într-o postură atât de ridicolă. Stăruinţa ei de a discuta despre raporturile dintre sexe o revolta. Apoi cu totul pe neaşteptate îşi aduse aminte de o scenă: domnişoara Hocking aplecându-se în extaz spre Peter care dansa pe jumătate gol, în pijamaua lui; da, manifestase aceeaşi stare de surescitare neobişnuită, care strălucea şi acum în ochii ei visători. Se simţi revoltată.

— Hai să plecăm, zise ea cuprinsă de nelinişte şi se ridică numaidecât în picioare.

Domnişoara Hocking se întinse şi împreunându-şi mâinile sub ceafă, se uită la ea cu ochi languroşi.

— Am început o conversaţie atât de plăcută... atât de intimă! Aş vrea să continuăm, să mergem înainte, înainte mereu, ca izvorul lui Tennyson.

Drept răspuns, Lucy începu să coboare poteca. O palidă lumină de înţelegere, o rază tulbure, o intuiţie de nelinişte începuse să-şi facă loc în sufletul ei.

După câteva clipe, miss Hocking o ajunse din urmă. Era tot veselă şi părea că are poftă de vorbă. Dar Lucy nu mai era veselă. Când ieşiră din pădure şi apucară pe marginea mării spre Ardfilian, părea îngândurată şi tăcută.

— Ţi-am spus că nu vreau să merg prea departe, declară ea aproape supărată, şi totuşi am făcut drum de câţiva kilometri.

De fapt drumul părea că nu se mai termină; era convinsă că a făcut o băşică la călcâi; Fairy, cu cununa de margarete, căzută pe o ureche, părea chinuit şi gâfâia cu

limba scoasă în urma lor, oprindu-se la fiecare pas, pentru a lepăi câteva picături de apă din băltoacele tulburi ce le întâlneau în cale. Până şi domnişoara Hocking părea plictisită de vânt şi de arşiţă, dar nu se dădea bătută. Scoase o prăjitură cu ciocolată din buzunar şi întinse o bucată lui Lucy care o refuză, aşa că începu să morfolească mulţumită, numai ea singură.

— Am întotdeauna câte ceva în buzunar, declară domnişoara Hocking veselă. În buzunare! În buzunare! Şi începu să muşte cu lăcomie. O dâră cafenie îi apăru în colţul gurii. Lucy nu zise nimic. Începuse să şchiopăteze.

Ajunseră la Ardfillan, cu picioarele îndurerate, ostenite, şi flămânde, pe la orele şase, exact când începură să bată clopotele. Când apucară pe Garden Street, Lucy făcu un efort şi stăpânindu-şi nemulţumirea, se întoarse spre tovarăşa ei:

— După ce vom ajunge acasă, vom face o baie, declară ea, şi abia aştept să pot bea o ceaşcă de ceai.

Acestea fură primele cuvinte pe care le pronunţă în timpul ultimului kilometru pe care îl făcuseră. Dar domnişoara Hocking cu obrazul scăldat de sudoare încercă să zâmbească şi-i spuse cu amabilitate:

— Dumneata ia-o înainte, ca să-ţi poţi face baia şi să-ţi poţi bea ceaiul.

— Cum se poate, exclamă Lucy mirată. Dumneata nu vii?

— Nu, draga mea. Efectul vorbăriei uşoare de adineauri părea că se destrămase; acum arăta timidă şi sfioasă: eu voi intra aici, şi întinzând un deget, îi arătă Catedrala pe ale cărei uşi deschise, credincioşii începuseră să vină pentru a asista la slujba de vecernie.

Lucy se uită la ea mirată... la pantofii plini de noroi, la pălăria care-i sta pe o ureche, la şuviţa de păr lipita pe obrazul murdar de ciocolată şi la urmă de tot la expresia aproape de necrezut ce o vedea acum oglindită în trăsăturile ei.

— Sper că nu vei face aşa ceva! protestă ea. Azi

dimineaţă ai fost plecată de acasă şi poţi fi sigură că eu nu mă voi duce la slujba de astă seară. Cred că abia aştepţi să te poţi aşeza pe un scaun. Haide acasă, şi vom bea un ceai.

Domnişoara Hocking clătină din cap.

— Nu! răspunse ea cochetă. Nu, nu!

— Bine, dar nu vezi în ce hal eşti!

— Trebuie să mă duc. Da, trebuie, murmură ea. Astă seară va predica el. Şi prezenţa mea îi va lipsi, dacă va constata că nu sunt în scaunul meu.

— El! exclamă Lucy. Cred că nu vrei să spui...

— Da, Reverenţa sa Adam... sau mai bine zis Malcolm. Se aprinse la faţă şi adăugă: ar fi deznădăjduit, dacă ar constata că eu nu sunt în biserică.

— Deznădăjduit? repetă Lucy consternată. De ce?

Nu bănuia nimic, dar ştia despre preotul Malcolm Adam că este un om liniştit, metodic, un bărbat auster şi tăcut. Se uită mirată la miss Hocking. Era ferm convinsă că domnişoara Hocking a început să aiureze.

— Cred... cred că nu vorbeşti serios! exclamă ea.

— Vorbesc foarte serios! răspunse domnişoara Hocking, făcând o mutră caraghioasă. Ar trebui să ştii... că între mine şi preotul Adam există o înţelegere desăvârşită. Am putea să ne căsătorim dintr-o zi într-alta.

Lucy rămase cu gura căscată. Nu i venea să creadă ceea ce auzea. Se simţea pur şi simplu îngrozită de vorbele ei.

— Vorbeşti serios? Te-a cerut în căsătorie, îngână ea.

Domnişoara Hocking se opri. Ajunseseră exact în faţa bisericii şi-i răspunse pe un ton extrem de caraghios!

— O, nu! Nu mi-a spus nimic, nicio vorbă. El este prea sfios pentru a putea vorbi. Dar felul în care se uită la mine m-a făcut să înţeleg. Mă adoră. Ştiu că mă adoră, da, ştiu foarte bine. Şi mă păstrez exclusiv pentru el!

Lucy rămase nemişcată. Se simţea năucită. Sta ca de piatră şi se uita după statura impunătoare a acestei femei care dispărea pe sub bolta în stil gotic a Catedralei, apoi,

se întoarse încet şi apucă, spre casă.

Acum aflase, aflase în cele din urmă secretul purtării ei lipsite de cumpăt, pe care şi-o ascundea cu atitudinea în aparenţă atât de demnă şi impunătoare. Da, secretul acesta era descoperit şi ieşea în mod revocabil la lumină. I se părea că după-amiaza aceasta o condusese pas cu pas spre banalul acestui îngrozitor şi ridicol *dénouement*. Excentricitatea domnişoarei Hocking putea fi... în sfârşit, orice! Dar în realitate iată ce era: Lucy se simţea profund dezamăgită şi consternată de gândurile contradictorii ce-i treceau prin minte. Dar aici nu mai încăpea niciun fel de îndoială; vedea limpede şi acum se întreba, cum de nu şi-a dat seama mai demult. Îşi legase soarta de cea a unei femei care îşi pierduse echilibrul minţii: a unei femei obsedate de o idee grotescă şi neverosimilă. Da, situaţia era de necrezut! Dacă i-ar fi vorbit cineva despre această pornire obscură şi violentă, păstrată în taină şi în conformitate cu tradiţia, faţă de un preot, poate n-ar fi crezut. E absurd! ar fi declarat ea. Vorbe lipsite de temei, inevitabile şi revoltătoare, colportate de când există lumea. Dar iată faptele reale în faţa cărora se pomenise pe neaşteptate şi care în mod indirect se amestecau în viaţa ei.

— Intră în casă cu obrazul întunecat. Dădu drumul robinetului de la baie şi dezbrăcându-şi rochia boţită şi plină de praf, intră în apa caldă şi binefăcătoare. Se întinse pe spate, cu obrazul dogorit de aburul apei şi cu sprâncenele mereu încruntate. Îşi repetă totul în minte: scena din pădure, scena din faţa bisericii... le vedea limpede, absolut limpede. Nu se condamna câtuşi de puţin. Făcând apel la mândria ei şi îmbărbătându-se cu gândul că va reuşi să scape şi din această încurcătură, începu să se simtă mai liniştită. Când ieşi din baie, pregătită pentru cine ştie ce eveniment dramatic, un eveniment care va precipita situaţia, aştepta calmă, îmbrăcată în halat, ca să i se întoarcă tovarăşa.

Dar nu interveni nimic dramatic. Domnişoara Hocking

se întoarse liniştită... probabil puţin visătoare, dar tot atât de inocent de veselă. Începu să pregătească o salată pentru Lucy. O salată delicioasă, răcoritoare şi pigmentată în conformitate cu bucătăria franţuzească – domnişoara Hocking avea o îndemânare neîntrecută în astfel de lucruri – şi discută cu entuziasm despre ingredientele pe care le întrebuinţa.

Astfel Lucy mâncă salata şi nu zise nimic.

9

Lucy se aştepta la o ruptură bruscă, la o imediată încetare a tovărăşiei lor, dar nu se produse nicio ruptură. Continuă să trăiască în casa domnişoarei Hocking şi să se ducă la slujbă, pe măsură ce trecea timpul – şi cât trecea de repede – săptămânile se făceau luni şi lunile ani, aşa că ea îşi dădea seama tot mai limpede de aberaţia lui Pinkie. Constată toate atenţiile ascunse şi dovezile de adoraţie, darurile pe care i le trimitea şi a căror primire destinatarul nu o confirma niciodată. Bineînţeles Adam n-avea câtuşi de puţin cunoştinţă de pasiunea tainică şi langouroasă ce i-o inspira. Datorită acestei ignoranţe, Pinkie îşi închipuia că aceasta este o dovadă subtilă de înţelegere secretă între ei. O privire trecătoare aruncată asupra ei când era în biserică, o mişcare involuntară a capului, când se întâmpla să treacă pe sub ferestrele casei lor, o inflexiune a glasului, când îi adresa câte o vorbă banală şi fără importanţă în legătură cu vremea – toate acestea ei îi pricinuiau o mulţumire neaşteptată şi îi confirmau iluziile ce şi le făcea, dându-le o formă de încântătoare şi pozitivă convingere. Îi trimitea pe ascuns daruri, mănuşi, cravate, eşarfe… până şi flanele dintre cele mai fine… Lucră un an întreg la o uriaşă adresă de elogiu compusă şi desenată de ea, cu arabescuri admirabile, pictate pe pergament, în care preamărea virtuţile lui. Uneori, dimineaţa se scula foarte devreme şi

se aşeza la fereastră, pentru plăcerea de a-l vedea când trece

În rest, din toate punctele de vedere era o femeie normală – puţin frivolă, veselă probabil şi afectată, dar destul de cumpănită; era în *acelaş timp* de ajuns de normală pentru a putea disimula aproape întotdeauna, simptomele neîndoielnice de femeie maniacă.

În fond, totul se reducea la faptul că Pinkie făcea uriaşe eforturi ca să găsească un ventil pentru pornirile ei stăpânite. Nu interesa că drumul acesta de ieşire era iluzoriu. Instinctul ei se mulţumea cu atât. Lucy accepta cu toată liniştea această stare de lucruri, ca pe ceva inevitabil şi permanent. Presimţea că va continua până la infinit în felul acesta. Când în timpul conversaţiilor venea vorba despre pasiunea ei, Lucy căuta să evite subiectul, printr-o trecere rigidă şi inflexibilă.

Uneori domnişoara Hocking o plictisea şi chiar o supăra. Chiar din prima sâmbătă când Lucy fusese copleşită de amabilităţile stăruitoare ale lui Pinkie, avusese de nenumărate ori prilejul să suporte amabilitatea şi o serie neîntreruptă de atenţii din partea ei, inspirate fără îndoială de o sinceră bunătate sufletească, dar atât de exagerate încât deveneau aproape o tortură. Plimbările lor obişnuite, ceasurile nedorite de tête-a-tête, conversaţiile neîntrerupte, cascadele ei de râs, exclamaţiile: „O, va trebui draga mea!” şi „Bine, dar vreau numaidecât, drăguţo!” Toate acestea deveneau plictisitoare, din cauza repetării continue şi datorită faptului că nu spuneau nimic. De multe ori seara se întorcea acasă obosită de la lucru şi ar fi vrut să stea liniştită şi singură, dar găsea pe domnişoara Hocking emoţionată, gata să râdă şi de o exuberanţă revoltătoare. După ce începeau să se certe, Lucy se ducea numaidecât să se culce, şi Pinkie se retrăgea în salon, unde drept pocăinţă, începea să cânte melodii triste şi melancolice. Era un adevărat spectacol să vezi pe Pinkie strângând cu toată duioşia, violoncelul între

genunchi; ca şi când ar fi îmbrăţişat trupul preotului Malcome Adam.

Uneori lui Lucy i se trezea în minte întrebarea: „De ce stau eu în casa aceasta? Nu cumva trăiesc în casa acestei femei, numai pentru avantajele ce le obţin de la ea?” Dar alunga acest gând, căci adevărul nu era acesta. De multe ori se împotrivea pornirilor domnişoarei Hocking de a face risipă, deoarece ea nu cunoştea valoarea banului. Afară de asta Lucy nu era un parazit. Îşi plătea partea de chirie, în mod regulat. Bineînţeles, pentru ea era un noroc fără pereche, putea trăi făcând economie într-un mediu plin de gust şi chiar luxos şi în acelaşi timp îşi putea permite să se îngrijească şi de educaţia fiului ei. Acesta era principalul argument în favoarea situaţiei de acum, şi de câte ori se întâmpla să se îndoiască de adevăratele ei motive, îşi zicea că sacrificiul acesta îl face pentru fiul ei.

Uneori avea momente când era hotărâtă să părăsească pentru totdeauna apartamentul şi să se stabilească undeva, numai singură şi în condiţii mult mai modeste. În mai multe rânduri fusese gata să facă pasul acesta, dar de fiecare dată în ultimul moment se întâmplase să-şi dea seama, că are anumite obligaţii faţă de domnişoara Hocking, şi renunţase. La urma urmelor domnişoara Hocking în felul ei, fusese bună eu ea; intenţiile ei lipsite de orice maliţiozitate, se datorau temperamentului ei generos şi nu erau tulburate decât de forma excesivă pe care o luau. Afară de asta fusese foarte bună cu Peter, fapt care pentru Lucy era acum în general argumentul cel mai de seamă. Avuseseră de pildă vacanţa aceea de la Fort William, un intermezzo foarte vesel pentru toţi trei, produs şi subvenţionai de Pinkie, cu excepţia unei modeste contribuţii din partea lui Lucy. Se gândea de multe ori la acest episod: micul tren care şerpuia de-a lungul liniei înguste, printre munţii înveliţi în ceaţa albastră şi liliachie din partea de apus a regiunii Highland; imaginea neaşteptată a unui iezer care apăru la picioarele lor, împrejmuit de trunchiurile uriaşe şi răsucite

ale pinilor, o apă adormită cu adâncuri nemişcate în liniştea lor de secole; jnepenii se aşterneau în faţa lor până în marginea zării şi aerul era îmbibat cu mirosuri de turbă şi ferigă; un cerb speriat de gâfâitul locomotivei, alerga cu gâtul întins şi coarnele lăsate pe spate; haltele pustii – al căror nume era scris cu pietricele – ascunse sub poala stâncilor, ca să fie apărate de viscole şi troieni, dar cu ferestrele înflorite de muşcate şi cerceluşii ca nişte limbi de flăcări. Îşi simţea sufletul cuprins de nostagie, când se gândea la peisajele acestei regiuni în care se născuse şi pe care o adora. Deşi în timpul acestei vacanţe domnişoara Hocking se întrecuse pe ea însăşi în exuberanţă – umbla îmbrăcată într-o fustă vărgată de tartan, pe umeri cu un şal, în cap cu o pălărie cu pană, prinsă cu o agrafă de topaz cât un dop de carafă, luând atitudini pitoreşti, oprindu-se cu mâinile în şolduri pe marginea fiecărui iezer ce-l întâlneau în drum, cum făcea Flora Macdonald cu care spunea că seamănă foarte de aproape – oricât de extravagantă ar fi fost, se purtase foarte frumos faţă de Peter. Înainte de plecare scotocise într-un dulap de unde scoase o undiţă care fusese a tatălui ei – nu una de bambus, ci de trestie veritabilă – şi o carte legată în piele de porc, cu o mulţime de muşte iar între pagini erau cârlige, unele ruginite dar cea mai mare parte dintre ele încă strălucitoare. Astfel Peter putuse pescui în Spean şi într-o zi se întoarse acasă cu mâinile tremurând de emoţie, după ce prinsese un păstrăv care cântărea aproape un kilogram. Amintirea expresiei de extaz ce o văzuse pe obrazul fiului ei, blocase de multe ori hotărârea luată de a părăsi apartamentul şi a lăsa pe domnişoara Hocking să facă ce vrea.

Da, trebuia să admită că Peter era motivul existenţei ei de acum. În timpul acesta distribuirea premiilor şcolare îi pricinuia cea mai mare mulţumire şi i se părea de necrezut, cât de repede se succedau aceste mulţumiri una după alta; tot atât de necrezut i se păreau şi schimbările pe care le provocau acestea în atitudinea

fiului său. Îşi aducea foarte bine aminte de prima serbare şi de mândria cu care s-a uitat la el, când l-a văzut apropiindu-se modest dar cu mişcări distinse – era convinsă că fiul ei părea foarte distins – pentru a primi din mâna împodobită cu inel a Episcopului de Nofar, ceasornicul şi lanţul de argint, pentru cunoştinţele lui de religie, şi un maldăr de cărţi care erau premiile pentru geografie, ortografie şi aritmetică

„Este un băiat cu noroc”, auzise ea spunând o doamnă grasă care era mama unui elev mai puţin strălucit, în timp ce Peter îşi făcea loc printr-un labirint de picioare întinse, ca să se apropie de ea, în fundul sălii cu atmosfera încărcată de aburul respiraţiei fierbinţi.

„Vorbă să fie, noroc!” îşi zise Lucy indignată, când întinse mâna pe furiş şi apucând pe fiul ei, îl strânse de braţ. Din cauza emoţiei era tot atât de aprinsă la obraz ca şi el, şi se încruntă uşor în direcţia unde se vedea o pălărie încărcată de pene, de sub care pornise afirmaţia de adineauri. Nu, acesta nu era noroc. ES adevărat că fiecare elev primea câte un premiu... în această privinţă se spunea despre călugărul William că ar avea un contract cu un librar din Londra. „Bill nu este om de ieri – de alaltăieri” spusese într-un rând Ramford. Era de asemenea adevărat, că numele fiecărui elev era trecut în prospectul elegant tipărit al premiilor, chiar dacă alături de el nu era altă menţiune decât: „premiul al patrulea pentru pian” sau „premiul al cincilea pentru bună purtare”. Dar ce importanţa are? Şi abstracţie făcând de observaţia lipsită de tact a lui Ramford nu se putea spune că numai norocul a ajutat pe Peter să culeagă primele roade din arborele ştiinţei; tot aşa nu s-ar fi putut spune că a fost simplu noroc, când l-au ales să recite în faţa aceluiaşi public distins bucata: *Înmormântarea Iul Sir John Moore* – cu gesturi anume indicate – despre care la o săptămână după aceea *Laught won Courier* scria: „încântătorul tânăr a dovedit un talent indiscutabil de mim şi când s-a înclinat în faţa publicului a fost răsplătit

cu aplauze îndelungi”. Lucy păstrase ani de-a rândul această tăietură în ziar care cu timpul începuse să îngălbenească.

Cântase şi în orchestra Colegiului. În program era o uvertură de Weber, dar deşi nu i se încredinţase toba cea mare la care era un elev spaniol, gras şi cu ochelari, i se dădu însărcinarea – mult mai indicată după părerea ei – de a cânta la piculină. Îi sorbise cu ochii agilitatea graţioasă a degetelor care alergau pe clape şi pentru ea tot valul acesta sfios de armonie al orchestrei, părea că emană numai din suflul fălcilor lui umflate.

La sfârşit, călugărul William îi pusese cu bunăvoinţă mâna pe creştetul capului şi adresându-se unei alte mame spusese: „Suntem mândri de băiatul acesta”, aşa călugărul Aloysius care sta în fundul sălii, întorsese ochii negri spre ea şi murmurase: „Este o adevărată plăcere să ne ocupăm de instrucţia băiatului dumneavoastră, doamnă Moore,” aşa că dădu triumfului o nuanţă de intimitate şi de ceva mult mai personal.

După terminarea serbării, plecase cu fruntea sus, cu obrajii răcoriţi de aerul serii, cu inima tresărind de mulţumire, spre Lang’s Private Hotel care-i fusese recomandat de călugări cu toată căldura: „Văduva Lang este o persoană foarte onorabilă!” Ceea ce era de altfel foarte firesc, deoarece avea patru fii semiinterni lîa colegiu.

În noaptea aceea Lucy dormi foarte puţin şi dimineaţa următoare, după ce luă pe Peter cu ea, ca să plece în vacanţă, stând împreună în compartimentul trenului se uita la el cu mândrie şi se gândea la viitoarele lui succese care vor fi şi succesele ei.

Da, acesta fusese începutul, un început care se menţinuse în mod strălucitor. Băiatul ei era pe cale să devină un tânăr de valoare. Mulţumirea ei iniţială începuse să se canalizeze în vederea unui scop permanent. Faţă de succesele lui deveni mai rezervată, căci deşi era o mamă duioasă, nu era proastă. Înţelese că

şcoala aceasta este o instituţie foarte bună, chiar cea mai bună ce şi-o putea permite ea şi taxele de aproximativ patruzeci de lire pe an, erau corespunzătoare mijloacelor ei modeste. Constată de asemenea că regimul şi viaţa ordonată folosea lui Peter care se dezvoltase şi crescuse normal. Temerile ei, că e prea şubred – îşi închipuise întotdeauna că este slab de plămâni – o pândeau întocmai ca un spectru şi cu toate că refuza să admită aceste temeri, simţea o adâncă mulţumire, văzând că fiul ei se dezvoltase, dând dovadă de o stare fizică normală. Schimbările progresive care îl transformaseră din băiatul naiv, cu buzunarele pline de bile, în tânărul voinic, incomparabil de fermecător, dar mereu neastâmpărat, care strica hainele şi purta pantofi numărul patruzeci, care cânta în gura mare şi cu toată energia de fiecare dată când pleca în vacanţă:

Nu-i latină,
Nici franceză,
Stau acasă
Şi port freză

Pe urmă deveni tânărul zvelt care părea ruşinat, din cauza glasului ce i se schimbase, dar spunea cu sfială că ar fi timpul să-i cumpere şi lui pantaloni lungi... schimbări care-i generau lui Lucy o impresie de transformare înceată şi inevitabilă.

Înţelegea că toate acestea trebuiau să se întâmple şi cum transformările se desfăşurau încet şi într-o direcţie care i se părea favorabilă, nu se simţea câtuşi de puţin tulburată. Legătura dintre ei deveni un fel de amestec de duioşie şi devotament. Acum era înalt, cu maniere rezervate, foarte îngrijit ca înfăţişare şi dovedea uneori interesul de a se examina cu atenţie în oglindă. Constată la el o calitate, care-l deosebea de tinerii obişnuiţi: nu numai indiscutabilul farmec şi distincţia, nu numai absenţa totală a stângăciei impetuoase, caracteristice

tinerilor de vârsta lui, ci ceva nedefinit, care îi da nota caracteristică de fiu al ei, între milioanele de fii ai altor milioane de mame. Începea să constate la el o asemănare din ce în ce mai apropiată de tatăl său – modularea buzelor, zâmbetul, dinţii puternici, albi, strălucitori şi desăvârşiţi – descoperea anumite calităţi care făceau ca în sufletul ei să tresară o coardă a amintirilor ce o înfiorau. În intimitatea sufletului ei era convinsă că e băiat frumos în imaginaţie era mereu lângă el şi gusta o adâncă mulţumire, datorită entuziasmului şi succeselor lui.

Îşi închipuia că şi în firea ei trebuie să se fi produs anumite schimbări, dar numai rareori se gândea la acest amănunt. Trecu perioada care se desfăşură încet şi monoton în orice existenţă, fără să-şi dea seama, că ea însăşi s-ar fi schimbat. Trupul i se mai împlinise, pieptul îi era mai puţin elastic, zâmbetul umbrit de mai multă rezervă. Dar numai rareori stăruia asupra acestor schimbări ale înfăţişării ei şi nu se gândea niciodată mai îndelung la posibilitatea unei aventuri romantice. În această privinţă Joe îi dădu chiar de la început o lovitură crâncenă; pasiunea absurdă a domnişoarei Hocking o dezgusta, şi mai presus de orice, ea avea pe fiul ei. Astfel, deşi nu-şi dădea seama, felul de viaţă pe care-l ducea, îi impunea un fel de stăpânire a oricăror porniri şi o determina să-şi îndrepte toată dragostea spre Peter. Clienţii ei, oricare ar fi fost atitudinea lor faţă de ea, nu reprezentau altceva decât vedenii pline de făină care apăreau şi dispăreau în mod subit, fără să aibă nicio semnificaţie în viaţa ei. Lennox ţinea la ea, acest amănunt îl cunoştea. Dar el îşi avea afacerile lui care pentru el erau aproape o obsesie şi era incapabil să se mai gândească la altceva. Într-un rând, în birou, întinsese braţul cu sfială şi o cuprinsese de mijloc. Dar ea îi spusese foarte calmă, să renunţe la astfel de gesturi. Şi el se supuse numaidecât, ruşinat, cerându-i scuze, simţindu-se mult mai tulburat decât ea. În general căuta să

reprime în sufletul ei orice tendinţă de visare care o făcea să se întristeze şi să se simtă cuprinsă de o pornire bolnăvicioasă de a se compătimi singură. Dar numai rareori avea timp liber, să poată sta cu mâinile încrucişate şi să se lase pradă acestor gânduri.

Avea ocupaţia ei, se obişnuise ca dimineaţa să mănânce în grabă şi să plece la gară; aştepta pe peroanele gărilor, în vânt, în ploaie şi arşiţa soarelui; îşi făcea turneele săptămânale prin regiune şi aştepta cu toată răbdarea în prăvălii umede şi brutăriile de la subsoluri. Se obişnuise să fie optimistă, iar când era vorba de afaceri, îşi însuşise arta de a fi exuberantă. După ce avalanşa de comenzi, datorate simpatiei, se mai linişti, se împăcă şi cu derularea calmă a obligaţiilor ei. Câştigul ei deveni mai mic şi încasările mult mai regulate, dar cel puţin se simţea mulţumită. De multe ori începea să se gândească, cât este de absurd, ca tocmai ea să îndeplinească o astfel de misiune şi să-şi petreacă viaţa cu vânzarea unui articol atât de vulgar. Dar fie vulgar fie nu, margarina îşi croise drum şi Lennox stăruia să o impună chiar în detrimentul afacerilor ce le făcea cu untul. I se părea ridicol ca ea să vândă acest surogat, dar mergea înainte. Nu se simţea nemulţumită, dar de fapt nu-i rămânea altceva de făcut. Cu felul de viaţă pe care-l ducea acum, avea mijloace suficiente pentru a trăi confortabil, a se îmbrăca cu gust şi chiar cu eleganţă – la dorinţa fiului ei pe care şi-o manifestase în timpul unei vizite ce i-o făcuse la şcoală – pentru a se bucura de modestele plăceri ce i le putea oferi viaţa şi mai presus de orice, pentru a putea plăti cheltuielile necesitate de educaţia fiului ei. Bineînţeles nu avea un cont creditor la bancă. Tot capitalul ei îl reprezenta curajul şi dragostea faţă de Peter.

Dar înţelegea, cum îi spunea şi Eduard, că trebuie să fie recunoscătoare lui Dumnezeu pentru bunăvoinţa ce i-o arătase. Din când în când, i se părea de neînţeles, cum de rudele ei se interesează atât de puţin de situaţia în care

se găseşte, şi gândul acesta o umplea de amărăciune. Eduard era mai presus de orice îndoială, cel mai atent: îi scria din când în când, venea uneori la ea în vizită, lua pe Peter în casa lui în timpul vacanţelor, vorbea în termeni foarte generoşi despre studiile nepotului său şi în raport cu mijloacele lui reduse, avea şi accese de generozitate faţă de el. Nu făcea nicio aluzia cu privire la Joe, dar avea convingerea neplăcută că el bănuieşte motivul tăcerii persistente a fratelui său, dar din consideraţie, se ferea să vorbească despre el. În mod insesizabil atitudinea ei faţă de Eduard suferi o uşoară modificare sau pentru a întrebuinţa propriile ei cuvinte „nu mai avea despre Eduard aceeaşi părere” ca înainte de asta. Cât despre Richard, fratele ei, el ca întotdeauna păstra aceeaşi rezervă. Presupunea, îşi zicea Lucy, că „reuşeşte foarte bine” şi astfel face cinste inteligenţei şi caracterului familiei Murray. Într-un rând, de Crăciun, primi de la Vera un suport pentru tocuri şi a doua oară o învelitoare de mătase trandafirie pentru ceainic, lucrată de Eva pe care i le trimiseră împreună cu cele mai bune urări din partea întregii familii şi ca dovadă a consideraţiei lor faţă de ea.

Totuşi, cine ştie din ce motive, aceste atenţii prieteneşti determinară pe Lucy să fie şi mai rezervată. Începu să piardă puţin din instinctele ei sociale, dar nu renunţă nici acum la obişnuita ei generozitate: cu ocazia căsătoriei lui Netta cu Dave Bowie – un eveniment neobişnuit de semnificativ pentru triumful dragostei şi trecerea anilor – dărui fostei sale servitoare o superbă garnitură de pat a cărei valoare întrecea cu mult mijloacele ei. Sfera intereselor ei se reducea în mod imperceptibil. De pildă nu era câtuşi de puţin la curent cu interesele naţiunii. Recucerirea Sudanului, organizarea politică a Australiei în regim de republică, o lăsară indiferentă. Nu află că Marconi a descoperit telegrafia fără fir şi nici că Langley reuşise să zboare cu minusculul său aparat. Numele lui Kruger nu i se părea nici înspăimântător, nici obscen. Suportă moartea Reginei

Victoria, fără să simtă nicio zvâcnire dureroasă a inimii.

Deşi problemele mondiale o lăsau pe de-a-ntregul indiferentă, ea se simţea mulţumită. Avea preocupările ei, un scop în viaţă şi atât îi era de ajuns.

10

În ziua de trei septembrie a anului o mie nouă sute patru, intră bine dispusă în birou şi se aşeză imediat la masă, pentru a-şi pune registrele la zi. Nu intervenise nimic deosebit, ce ar fi putut influenţa starea ei sufletească, afară doar de primul suflu al toamnei ce se simţea în aer. Sezonul acesta îi fusese drag întotdeauna şi astăzi la Darroch suflul răcoros al vântului ridicat de pe ţărmul golfului, aducea mireasmă de frunze veştede – un miros delicat de pământ reavăn care o făcea să se oprească în loc şi să respire adânc şi îndelung.

Spuse lui Andrews ceva în treacăt şi luă registrul de facturi, ca să-şi treacă comenzile. De câte ori nu îndeplinise până acum această însărcinare... Astăzi nu mai stătea să se gândească şi nici nu se oprea, cum făcea odinioară, cu creionul între dinţi, cântărind îndelung fiecare cifră pe care o scria, de teamă să nu facă vreo greşeală. Acum părea plină de încredere şi pricepută, în timp ce creionul alerga neostenit pe hârtie.

— Ce ai astăzi? întrebă ea adresându-se lui Andrews, fără să ridice fruntea.

Adineauri când intrase, nu-i răspunsese la salut şi nici de astă dată nu zise nimic.

— Te supără din nou indigestia? stărui ea cu bună voinţă, continuând să scrie tot atât de grăbită ca şi până acum. În ultima perioadă, acest devotat al bucătăriei soţiei sale, începuse să sufere de dureri atroce şi cu întârziere, să-şi trateze indispoziţiile ficatului cu medicamente.

Dar el nu răspunse nici de astă dată şi rămase

încruntat, mângâindu-şi uşor mustaţa coborâtă pe oală şi-şi îndreptă ochii tulburi spre Lucy. Ea începu să râdă şi întoarse cu zgomot pagina registrului.

— Fiecare imagine îşi are povestea ei! cită ea. Era posibil oare să fie aceeaşi femeie care odinioară în biroul acesta îi spusese: „Mă voi strădui să-mi aduc aminte de tot ce mi-aţi spus, domnule Andrews”.

— Dumneata râzi, răspunse el cu glasul încet. Ei bine, râzi înainte. Probabil îţi va trece pofta să mai râzi, după ce voi afla despre ce este vorba.

Pesimismul lui înveterat o făcu din nou să zâmbească.

— Unde este Dougal? întrebă ea.

În timpul anilor ce trecuseră, atitudinea lui bruscă şi duşmănoasă se schimbase. Astăzi era „un băiat foarte cumsecade” şi prietenul devotat al lui Lucy.

Andrews îşi întinse capul pleşuv şi făcu o mişcare spre uşa camerei celeilalte.

— La patron, răspunse el întunecat şi făcu o pauză. M-a chemat şi pe mine... şi după ce va ieşi Dougal, va trebui să intri şi dumneata.

De astă dată ridică ochii şi ducându-şi creionul la obraz, se uită la el mai cu atenţie. Văzu că este mult mai abătut decât de obicei.

— Ce s-a întâmplat? întrebă ea.

— Sunt sigur că vei afla în curând, răspunse el cu glasul domolit, şi-ţi garantez că nu vei mai avea motive să râzi.

— Spune-mi ce este, stărui ea curioasă, văzându-l că arată atât de speriat. Spune-mi ce s-a întâmplat?

— S-a întâmplat tot ce pofteşti! răspunse el cu neobişnuită violenţă.

Exact în clipa aceasta uşa de la camera interioară se deschise şi Dougal intră în birou, urmat de aproape de Lennox.

— Vasăzică te-ai întors, nu-i aşa? zise Lenox văzând pe Lucy. Te rog, intră puţin la mine.

Se ridică încet de pe scaun; vederea obrazului lui Dougal şi invitaţia lui care venea după cuvintele

prevestitoare ale lui Andrews îi inspiră o nelinişte neobişnuită; dar ştia că ea este în ordine; nu făcuse nicio greşeală şi lucrările ei erau la zi, prin urmare nu avea niciun motiv să se sperie.

— Ia loc, doamnă Moore, o invită el şi din nou, atât invitaţia cât şi întrebuinţarea numelui ei de familie, pe care el de obicei niciodată nu-l întrebuinţa, o făcu să presimtă ceva cu totul neobişnuit. Am vorbit şi cu ceilalţi, adăugă el, învârtind nervos creioanele în mână.

— Da încuviinţă ea prudentă.

De astă dată în atitudinea lui constată o frământare, o mulţumire stăpânită, ce se ascundea dincolo de felul ceremonios în care vorbea. Urmă un timp de tăcere.

— Mi-a venit foarte greu să iau această hotărâre, continuă el pe neaşteptate, jucându-se de astă dată cu un echer, dar am fost obligat s-o iau fără să mai ţin seama de nimic. Lăsă echerul din mână şi adăugă pe un ton categoric: Sunt obligat să ţi dau preavizul.

La cuvintele lui neaşteptate se făcu palidă la obraz ca o moartă. O clipă se uită la el fără să zică nimic, apoi răspunse cu glasul sugrumat:

— Bine, dar eu mi-am făcut datoria cât se poate de bine. Asta o ştii şi dumneata.

— Ştiu, ştiu, răspunse el cu evidentă părere de rău. Sunt profund mâhnit.

— În cazul acesta... îngână ea, fără să mai poată continua.

— Am lichidat... da, am vândut toată marfa, cu căţel, cu purcel, lui Van Hagelmann!

Se lăsă în spătarul scaunului şi cu tot calmul cu care vorbea, entuziasmul său se vedea destul de limpede. Glasul puternic îi tremura de un triumf trist.

— Ştii foarte bine că pentru oamenii aceştia, cu toată importanţa afacerii lor, eu am fost tocmai ca un ghimpe în ochi; le-am dat demult şi vreme îndelungată, lovituri destul de grele. Au încercat să mă înlăture, dar n-au reuşit. Am vândut margarina olandeză, cu toată

împotrivirea lor – am vândut marfa aceasta chiar sub nasul lor – şi acum s-au săturat. Nu vor să mai aibă concurenţă; adevărul este că intenţionează să-şi asigure monopolul. Eu ştiam... da, ştiam mai de mult. Mi-am dat seama de multă vreme că aşa va trebui să se întâmple. Acesta este motivul pentru care am stăruit să vindem margarina, în detrimentul celorlalte mărfuri. În cazul acesta a intervenit şi simţul prevederii. Acum s-a făcut, şi înţelegerea este definitiv încheiată. Eu plec şi rămân ei.

La aceste cuvinte obrazul lui Lucy se făcu roşu ca para. Vasăzică, iată ce le pregătise el.

— Bine... dar cred că pe noi ne vor păstra în slujbă? întrebă ea înspăimântată.

Bătrânul clătină încet din cap.

— Tocmai aici este nenorocirea, răspunse el schimbând tonul. Oamenii aceştia au localul lor propriu, personalul necesar şi agenţii lor. Probabil vor lua pe Dougal. Este un băiat tânăr pe care-l vor putea folosi. Dar Andrews şi dumneata... de... Făcu o pauză semnificativă şi adăugă: crede-mă, îmi pare foarte rău!

Deşi încercă să pară că este impresionat, nu-i părea rău de nimic. Se simţea încântat de tranzacţia pe care o făcuse, era mulţumit de norocul pe care l-a avut de a trece întreprinderea sa modestă unei firme importante care îşi extindea afacerile şi care cumpărase întreprinderea lui mai mult din principii de tactică, decât condusă de intenţia monopolului.

Înţelese limpede adevărul şi se simţi cutremurată de nedreptatea ce i se făcea.

— Cu alte cuvinte după atâţia ani de muncă, eu voi fi dată afară. Acesta este felul în care voi fi răsplătită pentru străduinţele mele.

— Pentru străduinţele dumitale ai fost plătită, murmură el cu blândeţe.

— Nu e omenesc! Este nedrept! izbucni ea, fără să se mai poată stăpâni. Ar fi trebuit să ne previi că aşa se va întâmpla.

— Nici eu n-am ştiut cu certitudine. Apoi ezită şi adăugă cu glasul mult mai blând: ar fi zadarnic să te superi din cauza asta.

Probabil amintirea neaşteptată a acelei după amiezi calde când, foarte de mult, într-o clipă de slăbiciune îi petrecuse braţul împrejurul mijlocului, îl opri să-i dea un răspuns mai brutal. Probabil mai păstra şi acum ceva din sentimentele lui de altădată faţă de ea.

— De multă vreme mă preocupă gândul să mă retrag din afaceri, continuă el. Dumneata va trebui să-ţi găseşti o altă slujbă. O femeie atât de pricepută ca dumneata...

Simţi că este gata să-i dea un răspuns jignitor, dar se stăpâni şi se ridică în picioare, uitându-se la el cu ochii scăpărând de nemulţumire.

— Când va trebui să încetez lucrul? întrebă ea, oprindu-se în pragul uşii.

— De astăzi într-o lună, răspunse el, ca şi când ar fi vrut s-o îmbuneze.

Trecu în odaia de alături. Simţea că a început să tremure de indignare. Se vedea pe sine, umilită din prima zi când intrase în biroul acesta mizerabil; da, fusese umilită; şi acum era din nou umilită în mod dureros de această concediere forţată şi subită. Şi cât se zbătuse în timpul dintre aceste două scene de umilinţă. Cât lucrase pe vreme bună şi pe vreme rea pentru netrebnicul acesta de Lennox, ca să-i dea posibilitatea să se retragă cu un capital cât mai important.

— Nu ţi-am spus? zise Andrews. Ştiam chiar de la început că te va da pe uşă afară.

— Lasă-mă în pace! se răsti ea

Dougal tăcea. Pe el nu-l dădea afară şi prin urmare se simţea chinuit de aceleaşi remuşcări, ca şi unul care şi-ar fi trădat prietenii.

Cu dinţii încleştaţi se aşeză din nou în faţa registrului, termină de transcris comenzile şi la orele cinci plecă de la birou.

Ieşi pe poarta îngustă şi apucă de-a lungul străzii, dar

trebui să facă jumătate de drum, până când să-şi dea seama că a început să plouă. Părul îi era umed de picăturile de apă când cu un gest mecanic îşi deschise umbrela. Luminile galbene ale vitrinelor tremurau pe lângă ea; un vânzător de ziare se oprise în colţul străzii şi anunţa cu glasul răguşit, câştigătorul ultimei curse; siluete tulburi şi întunecate mergeau cu ea alături spre gară.

Se urcă în tren. Din colţul compartimentului un călător se plecă spre tovarăşul său de drum şi peste marginea ziarului ce-l ţinea în mână, începu să-i vorbească despre criza ce se declarase în domeniul afacerilor.

— Lucrătorii şantierelor sunt concediaţi în roiuri, ca muştele, conchise el cu glasul grav.

Se întoarse şi se uită cu ochii calmi spre omul care vorbea. Situaţia aceasta, îşi zise ea, este în totul identică, cu situaţia în care se găseşte ea acum. Fusese dată afară. Anii mulţi de viaţă calmă şi fără incidente, se terminaseră pe neaşteptate, în mod banal şi aproape grotesc. Ce frază caraghioasă, „să fii dat afară”, pentru ea reprezenta o catastrofă neaşteptată şi nebănuită. Datorită încrederii ei naive, nu prevăzuse, nu se gândise niciodată la această posibilitate. Cuprinsă de un nou acces de furie, buzele i se strâmbară când se gândi din nou la profunda semnificaţie a acestei concedieri.

Când ajunse la Ardfillan, ploaia nu contenise încă, ci cădea în valuri iar după ce intră în casă simţi că poala rochiei i se lipeşte de picioare.

— Brrrh! făcu domnişoara Hocking, când apăru în vestibul. Eşti udă până la piele, draga mea.

— Da, sunt udă, răspunse ea cu mare greutate. La plecare n-am luat pardesiul.

— Haide repede şi te schimbă, continuă domnişoara Hocking care era îmbrăcată în inevitabilul ei halat de mătase verde şi ochii îi străluceau.

Lucy îşi scutură apa de ploaie din păr.

— Eu nu voi mai ieşi din casă, declară ea categoric.

Sunt obosită. Fuseseră invitate la masă, dar ea nu se simţea dispusă să accepte această invitaţie.

— Bine, dar trebuie... O, sigur va trebui să vii! protestă Pinkie cu efuziune. Te vei mai înveseli. Vom avea muzică. Înainte de a ne aşeza la masă, va cânta cineva. Va fi foarte odihnitor pentru tine. Haide, te rog!

— Ţi-am spus că nu voi mai ieşi! ripostă Lucy cu violenţă. Nu mă simt dispusă.

— Draga mea, va trebui să te simţi dispusă. Îţi voi ajuta să te îmbraci.

— Lasă-mă în pace! ripostă Lucy şi desprinzându-se din braţul care încerca să o cuprindă, îi spuse dintr-o răsuflare: Mi-am pierdut slujba.

— Slujba? repetă ea neîncrezătoare şi aproape cu dispreţ.

— Da, slujba... ocupaţia pe care am avut-o... situaţia. Am fost dată afară, dacă înţelegi ce vasăzică asta.

— Sfinte Doamne! exclamă domnişoara Hocking cu amabilitate, apoi zâmbi împăciuitoare şi adăugă: vei găsi altă slujbă, chiar mâine dimineaţă. Sunt sigură că vei găsi. Haide să plecăm! Da, haide, nu mai întârzia.

Lucy nu-i mai răspunse nimic ci trecu cu brutalitate pe lângă ea, intră în camera ei şi începu să-şi dezbrace hainele leoarcă de ploaie.

Felul în care fusese primită în vestibul, contribuia la agravarea nemulţumirii ei.

„Ce femeie nebună! îşi zise ea cu amărăciune. Şi cât am fost de proastă, în ziua când m-am hotărât să mă mut la ea!”

Începu să-şi şteargă picioarele cu toată energia ce i-o insufla revolta, îşi puse ciorapii uscaţi şi papucii, apoi îşi scoase din dulap rochia de catifea roşie. Un zgomot uşor făcut de cineva care pipăia tăblia uşii o făcu să se oprească, apoi auzi glasul lui Pinkie care întrebă şireată:

— Vii, draga mea? Eu sunt gata.

Lucy făcu un efort ca să-şi stăpânească nemulţumirea:

— Du-te singură, eu nu sunt dispusă să plec de acasă

— Trebuie! Trebuie să vii şi tu! strigă Pinkie nemulţumită şi începu să zguduie clanţa uşii, ca un copil pe care l-ai pedepsit, dar Lucy care cunoştea încăpăţânarea ei, avusese prevederea să încuie uşa. Tăcerea ce urmă numaidecât, i se păru grea, revoltătoare, dar când auzi trântindu-se uşa de la intrare, Lucy simţi că trupul i se destinse şi că toată atmosfera casei începe să se limpezească. Termină cu îmbrăcatul, apoi coborî în bucătărie unde îşi pregăti un ceai şi pâine prăjită cu unt.

Stând aşezată în faţa acestei mâncări frugale, scoase ultima scrisoare a lui Peter şi aşezând-o în faţa ei, începu să o citească încet. Rândurile scrise cu îngrijire îi dădeau curaj şi îi limpezeau în minte situaţia de acum mult mai clar decât ceasuri întregi de meditare. Îşi făcea trimestrul al doilea şi cel din urmă la şcoală şi la sfârşitul anului când se va întoarce acasă, va fi obligată să se gândească imediat la viitorul lui. În amintirea ei se trezi din nou viziunea ultimei serbări a distribuirii premiilor. Călugărul William – mult mai prevăzător decât până acum şi „cu destulă îndrăzneală” cum spunea el – de astă dată cu mâna nu pe creştetul ci pe umărul băiatului, îi spusese: „Băiatul acesta este un tânăr de viitor”. Dacă situaţia ei de până acum fusese grea, cu cât mai grea va fi de aici înainte! Dar, deşi viitorul nu era încă limpezit, ambiţiile ei în legătură cu el îi erau de mult limpezite în minte.

După toate sacrificiile ce le făcuse pentru a-i da o educaţie corespunzătoare, gândul de a se învoi ca ei să-şi ia o slujbă fără importanţă şi lipsită de posibilităţi, i se părea nu numai absurd, ci o risipire inutilă a strădiunţelor ei de până acum, o recunoaştere a înfrângerii. Un practicant? Un funcţionar? Ucenic în vreo prăvălie? Toate aceste eventualităţi i se păreau imposibile.

Nu, durerea şi revolta ei de acum, nu putură decât să intensifice hotărârea luată mai de mult. Ea îşi avea ţinta ei – că drumul până la această ţintă nu era încă definit, nu o supăra câtuşi de puţin – pe care nu putea s-o vadă

încă în mod distinct, dar avea toată încrederea în puterile ei proprii. Îşi va găsi fără întârziere o altă slujbă, va face orice, indiferent ce i se va cere. Cu o mişcare de revoltă, împături scrisoarea din faţa ei şi-şi lăsă gândurile să alerge slobode.

Se culcă devreme, dar nu putu adormi. Gândul că fusese concediată i se trezea mereu în minte şi nu o lăsa să se liniştească. Întinse mâna şi-şi turnă un pahar de apă din carafa de pe noptieră, dar imediat ce se întinse din nou în pat şi închise ochii, creierul ei surescitat începu din nou să se frământe: să i se întâmple tocmai ei aşa ceva, să fie dată afară de netrebnicul acesta, pentru care lucrase şi robotise ca o sclavă.

Încă nu adormise, când auzi pe domnişoara Hocking că s-a întors. Stând întinsă prin întuneric, auzi uşa de la intrare deschizându-se de o mână nesigură care pipăia clanţa, apoi se închise din nou. O auzi trecând prin vestibul, dar nu cu paşi impetuoşi cum avea obiceiul, căci paşii păreau târşâiţi şi-i atraseră numaidecât atenţia. Ascultă, şi propriile ei griji se destrămară numaidecât, după ce zgomotul paşilor continuă şi în odaia domnişoarei Hocking.

Foarte ciudat, îşi zise ea, şi ridicându-se într-un cot, se uită spre uşă unde o dâră slabă de lumină dovedea că lampa din vestibul n-a fost stinsă. Totul i se părea neobişnuit. Se aşteptase la o întoarcere exuberantă, ca de obicei, se aşteptase s-o audă trecând din cameră în cameră, fredonând frânturi de melodii sau chiar să vină şi să-i spună cât de încântătoare a fost serata de la care s-a întors. Puţin după aceea, stând mereu sprijinită într-un cot, auzi alte sunete care înfiorară întunericul, sunete care nu puteau fi nici lacrimi, nici hohote de râs, ci un amestec din amândouă, o serie de suspine pricinuite de un acces de isterie. Coborî numaidecât din pat, îşi puse papucii şi îmbrăcă halatul. Deschise uşa şi scoţând capul în anticamera luminată, strigă:

— Ce s-a întâmplat?

Nu primi niciun răspuns decât sunetele îngrozitoare ale deznădejdii care deveniră şi mai exagerate.

Lucy încruntă din sprâncene şi strângându-şi halatul împrejurul trupului, coborî în hol, bătu la uşa domnişoarei Hocking şi aşteptă să audă răspunsul, dar cum acesta nu veni, întinse mâna şi apăsând pe clanţa uşii intră în odaie.

Aici se opri din nou, mirată şi înspăimântată. Domnişoara Hocking era întinsă pe canapea, ca şi când s-ar fi trântit în timp ce se dezbrăca şi obrazul îi era vărgat de lumina proiectată de sub globul verde al lămpii. Rochia şi fusta ei erau aruncate pe jos, dantela de la cămaşă era boţită şi umerii despuiaţi, părul des şi blond îi atârna în parte pe spate, părea o fiinţă măreaţă, pe jumătate despuiată, într-o voluptoasă atitudine de abandonare. Un sân cu sfârcul trandafiriu îi scăpase din corset şi pe deasupra ciorapilor lungi şi negri se vedea o vargă de piele albă şi lucitoare ca mătasea. În atitudinea aceasta plângea şi scâncea, chinuită de deznădejde.

— Ce s-a întâmplat? strigă Lucy cu glasul răstit.

Pentru ea femeia aceasta care îşi dădu drumul atât de nestăvilită, era un spectacol prea neobişnuit, prea impudic, pentru a-i putea trezi simpatia şi nici nu se simţea impresionată de gemetele ei. Atitudinea aceasta i se părea mai curând absurdă decât impresionantă. Îşi strânse şi mai mult faldurile halatului împrejurul trupului delicat.

— Te întreb, ce s-a întâmplat? strigă ea, ridicând glasul

— M-a părăsit... m-a părăsit! izbucni domnişoara Hocking. Am aflat în timpul seratei şi ochii ei mari începură să verse un nou torent de lacrimi.

— Ce vrei să spui? întrebă Lucy cu glasul rece. Se simţea jignită de purtarea lui Pinkie. Bănuia că trebuie să fie vorba despre obsesia ei vulgară, dar presimţea că aici a mai intervenit ceva, aşa că nu se putu stăpâni să n-o întrebe din nou: Explică-mi ce vrei să spui!

— S-a terminat, totul, totul s-a terminat! M-a părăsit. S-a logodit cu altă femeie... logodna a fost anunţată astăzi,

gemu ea. M-a părăsit după atâţia ani, după tot ceea ce am făcut pentru el, fără să ţină socoteală că l-am iubit şi nici de felul în care se uita la mine. Trupul i se cutremură din nou spasmodic şi începu să bată din picioare, ca o ieşită din minţi. Spectacolul i se părea de necrezut! Prea era lipsit de orice cumpăt! Dar aceasta era realitatea. Nenorocita aceasta se zbuciuma chinuită de o durere frenetică, din cauză că pierduse ceva ce nu i-a aparţinut niciodată.

— Linişteşte-te, zise Lucy cu glasul schimbat, şi dă mi voie să-ţi ajut să te întinzi în pat.

— Cum aş putea să mă liniştesc? ţipă domnişoara Hocking. L-am iubit, da, eu l-am iubit şi m-a iubit şi el pe mine. Ştiu că m-a iubit, sunt convinsă de asta. Am avut încredere unul într-altul. L-am aşteptat, da... l-am aşteptat! Îngrozitoarea clădire a propriei ei amăgiri, monstruoasa iluzie cu care se înşelase pe ea însăşi se prăbuşise la prima ciocnire neaşteptată cu realitatea. Temelia vieţii ei se prăbuşise şi părea că şi ea s-a prăbuşit împreună cu ea.

Gemu din nou şi ochii îi străluciră sălbatic.

— L-am iubit! L-am iubit! strigă ea din nou. În faţa lui Dumnezeu, noi eram soţ şi soţie.

Lucy începu să se sperie.

— Nu mai plânge, încercă ea s-o îmbuneze şi o bătu pe umăr, străduindu-se să-i acopere nuditatea ce şi-o expunea.

— Mă crezi, nu-i aşa? întreba domnişoara Hocking, înecată de suspine şi apucând-o de mâna întinsă şi-o trecu de câteva ori peste obrazul vărgat de lacrimi: Lucy, buna mea Lucy.

— Da... te cred, răspunse Lucy grăbită. Linişteşte-le şi haide să mergem la culcare.

Reuşi s-o facă să se ridice şi începu să-i desfacă corsetul şi s-o dezbrace.

La atingerea degetelor ei, Pinkie încetă să mai plângă şi rămase supusă, o tragică imagine, în pantalonaşii ei de

dantelă, dar deşi părea încântătoare, obrazul ei crispat şi pătat de dâra lacrimilor, nu mai exprima decât o spaimă monstruoasă în clipa când întrebă pe neaşteptate:

— Ce se va alege de mine, de aici înainte?

— Linişteşte-te, răspunse Lucy pe un ton categoric.

În cele din urmă îi desfăcu corsetul care-i lăsase vărgi trandafirii pe trup, şi trecându-i o cămaşă de noapte peste cap, îi ajută să se urce în uriaşul pat cu stâlpi.

— Nu vrei să-ţi aduc o ceaşcă de ceai? întrebă ea. Era profund convinsă de calităţile restauratoare, în orice împrejurare, ale acestei băuturi.

Miss Hocking dădu din cap cu privirile tot atât de rătăcite ca şi mai înainte. Lucy ieşi din odaie şi curând după aceea se întoarse cu ceaşca cea mare pe care prietena ei o folosea în fiecare dimineaţă.

— Ia ceaşca şi bea, îi porunci ea numaidecât. Pinkie supusă, întinse mâna, o mână mare şi bine îngrijită, şi luă ceaşca; dar nici n-o apucă bine şi ceaşca îi scăpă din mână fără putere pe duşumele. Nu se sparse, dar ceaiul se vărsă pe covor, făcând o baltă care aburea.

— Ia, vezi ce ai făcut! strigă Lucy.

Gestul ei lipsit de cumpăt o făcu să se supere. Se plecă şi ridicând ceaşca şi farfuria îi spuse:

— Cred că acum vei putea să renunţi la ceai.

— Te rog să mă ierţi, zise domnişoara Hocking cu umilinţă. Mă gândeam la ceva. La dragostea mea pentru Malcolm. Nu ţi se pare sublimă?

Ridicându-se, cu obrazul aprins, Lucy se uită la trupul întins pe pat al acestei femei vrednice de milă. Nu simţea nici un fel de simpatie pentru ea, ci numai o adâncă nemulţumire care o îndemna – cum spunea ea – „să-i tragă câteva să-şi bage minţile în cap”. Se dispreţuia din adâncul sufletului, că fusese în stare să tolereze vreme atât de îndelungată prostiile ei. Gândându-se la propriile sale griji care o preocupau în aceste clipe, încercă să compare lipsa de importanţă a acestei deznădejdi stupide, a acestei emoţii, absolut închipuite, cu situaţia

deznădăjduită în care e aruncată ea, chiar în timpul acestei zile. Nu se putu împiedica să n-o întrebe:

— Nu vrei să-ţi dau puţină bromură?

— Aş vrea puţină bromură, repetă Pinkie întocmai ca un copil. Şi când Lucy îi aduse doza necesară, o luă tot atât de abătută şi fără nicio rezistenţă, luându-i mâna în mâinile ei, când îi duse lingura la gură.

Acum nu mai părea chinuită de durere, devenise absentă.

Lucy continuă să se uite la ea nemulţumită.

— Noapte bună, zise ea într-un târziu.

— Noapte bună, răspunse domnişoara Hocking nepăsătoare.

Lucy stinse lampa şi ieşi din odaie, fără să facă niciun zgomot. La început se simţise profund tulburată, dar acum era aproape liniştită. Deplasându-se de-a lungul coridorului, prin minte îi trecu fraza pe care o auzise de atâtea ori: „Nenorocirea nu vine niciodată singură”. Se gândi la ea şi fraza aceasta i se păru că devine un fel de obsesie. Ani de-a rândul viaţa ei se scursese liniştită. Tolerase pe domnişoara Hocking şi se simţise în siguranţă aproape deplină, iar acum într-o singură zi se întâmplase îndoita catastrofă!

Totuşi nu se simţea alarmată din cale afară din cauza prietenei ei.

„Mâine dimineaţă se va simţi mai bine”, îşi zise ea, aproape cu severitate, când se urcă în pat.

11

Dar dimineaţa următoare Pinkie nu se simţi mai bine. După ce prânzi, complet îmbrăcată şi gata de plecare, Lucy intră în camera ei – domnişoara Hocking nu se scula niciodată înainte de ceasurile nouă – pentru a-şi lua ca de obicei, rămas bun.

— Te-ai restabilit? întrebă ea.

— Mă simt foarte bine, răspunse domnişoara Hocking ostenită. Ştii că m-am mai gândit.

Între femeile acestea două era un contrast neobişnuit: una dintre ele, stând în picioare dreaptă, îngrijită ca înfăţişare, sigură de sine, lovind cu umbrela bine înfăşurată vârful pantofului lucitor; cealaltă stând indolentă, în négligé, cu părul răspândit pe perna de dantelă, cu ochii mari şi frumoşi tulburaţi de o dureroasă melancolie.

— Da, continuă ea cu aceeaşi expresie de calm rigid, probabil motivul este că eu nu cânt la orga aceea din biserică. Dacă aş putea să cânt, ar reveni la mine. Făcu o pauză, apoi adăugă: va trebui să învăţ în cursul zilei de astăzi.

Lucy se încruntă, speriată, sub voaleta care-i acoperea obrazul. Cât de mult se deosebeau cuvintele acestea de exuberantul ei fel de viaţă, când se despărţeau: „La revedere, la revedere, scumpa mea Lucy. Întoarce-te curând acasă!”

— N-ai dormit bine? întrebă Lucy.

— Am dormit, răspunse domnişoara Hocking, şi astăzi voi lua lecţii de orgă. Înainte de amiază mă voi duce la biserică. Apoi adăugă suspinând: Voi face totul pentru el, pentru Malcolm. Soţul meu în faţa lui Dumnezeu.

— Lasă acum vorbele acestea, se răsti Lucy, ca şi când datorită voinţei ferme a ei, ar fi putut să-i bage puţină minte în capul găunos. Ştii foarte bine că nu sunt dispusă să-mi pierd timpul cu aşa ceva.

— Ştiu că nu eşti dispusă, Lucy, răspunse domnişoara Hocking cu tristeţe. Dar dumneata nu înţelegi. Eu însă trebuie să mă ocup... trebuie să mă gândesc la el. Nu se poate să fac altfel.

Lucy îşi muşcă buzele şi se uită la ceasornic. Era obligată să plece la gară şi să ia trenul; trebuia să se ocupe de propriile ei griji; nu putea să-şi piardă toată ziua veghind asupra acestei femei nebune, aşa că, se întoarse să plece.

— Atunci eu plec, declară ea şi ieşi din odaie, lăsând pe domnişoara Hocking cu privirile pierdute în gol şi pe obraz cu aceeaşi expresie visătoare şi nostalgică.

Totuşi se opri în vestibul; ar fi vrut să dea câteva instrucţiuni femeii care făcea curăţenie în casă, dar – lipsa de punctualitate în serviciu a acestei femei era un fel de omagiu faţă de indiferenţa domnişoarei Hocking – femeia de serviciu ca de obicei, nu sosise încă, aşa că Lucy fu obligată să plece fără să se simtă liniştită.

În timpul zilei încercă din toată puterea să-şi alunge din minte această problemă. Trebuia să se gândească la necesitatea imediată de a limpezi situaţia ei proprie. Avea o lună pentru a-şi putea găsi o nouă slujbă; mai avea pe fiul ei de care trebuia să ţină seama şi îşi zicea că acest amănunt şi problema viitorului lui trebuie să primeze faţă de orice alte preocupări. Începu chiar din prima zi să se intereseze la clienţii ei şi să-i întrebe, mai mult în trecere şi ca un fel de glumă, dacă au cunoştinţa de vreo slujbă liberă care să fie pe măsura capacităţilor ei. Majoritatea acestora îşi exprimară părerea de rău că este obligată să renunţe la slujba ce o avea acum. „Pentru numele lui Dumnezeu, cred că nu vorbeşti serios!” sau „De, după părerea mea eu cred că este mai mare ruşinea şi nu înţeleg cum o femeie atât de pricepută ca dumneata...” Dar din exclamaţiile acestea constată cu amărăciune, că nu se va alege decât cu aceeaşi solicitudine superficială pe care o constatase şi cu ocazia morţii lui Frank. Oare se gândeau în mod serios la cuvintele ce le pronunţau în astfel de împrejurări? În orice caz nu erau toţi serioşi. Unii dintre ei îi răspundeau mai mult în glumă şi îi dădeau să înţeleagă posibilitatea unei căsătorii favorabile; alţii mergeau ceva mai departe cu exuberanţa, dar erau abstracţi şi-i făgăduiau fiecare în parte, să-şi aducă aminte de ea în cazul când vor afla ceva despre vreo slujbă corespunzătoare, „îşi vor aduce aminte de ea cu toată certitudinea”. Chiar atât însemna ceva: făcuse începutul.

Se întoarse acasă cu convingerea că a reuşit să facă ceva. Fusese atât de preocupată de acest gând în timpul zilei, încât abia după ce apucă pe Victoria Crescent, îşi aduse aminte de Pinkie.

— „Fără îndoială trebuie să fie plecată, îşi zise ea optimistă. Ce femeie proastă!”

Dar după toate probabilităţile Pinkie încă nu-şi venise în fire şi ce era mai grav, la întoarcere Lucy găsi femeia de serviciu îmbrăcată şi cu pălăria pe cap, aşteptând-o.

— Am fost obligată, madam, ca să vă aştept, începu femeia numaidecât, cu glasul în şoaptă. S-a purtat atât de ciudat şi mi-am zis „fie că-mi va plăti, fie că nu-mi va plăti orele suplimentare”, va fi bine să aştept până când vă veţi întoarce

— Ce s-a întâmplat? întrebă Lucy nerăbdătoare.

— Mi s-a părut cu totul altă femeie, madarm. Ştiţi cum este de obicei. Toată ziua cântă şi râde sau începe să cânte la dibla aceea mare şi mă întreabă: „Dick, n-ai vrea să faci cutare?” sau „Vrei cutare Dick?” Dar astăzi... ce să vă spun... Şi tăcu.

— Înţeleg, răspunse Lucy numaidecât.

Dădu femeii un shilling şi o lăsă să plece. Apoi încercă să se reculeagă şi luând o expresie de prefăcută veselie, intră în salon.

— Am renunţat la orgă, îi spuse domnişoara Hocking, fără să mai întârzie; era îmbrăcată fără nicio grijă, într-un costum cenuşiu şi sta înţepenită pe un scaun din mijlocul odăii. Nu mi-ar fi folosit la nimic.

— Ce vrei să spui? întrebă Lucy fără să vrea.

— Am chemat organistul – un om foarte cumsecade care mă cunoaşte, – în foişorul unde este orga, ca să mă înveţe, dar nu se poate, mi-am dat seama numaidecât, cu bucata aceea de lemn pe care trebuie s-o ţii între genunchi... Cum aş putea să o manevrez, când sunt îmbrăcată în fustă? Făcu o pauză lungă, ca şi când ar fi vrut să continue cu o soluţie eficientă: cel mult dacă aş îmbrăca tunica aceea pe care o întrebuinţez în timp ce

fac gimnastică. Aş putea să o îmbrac pe sub fustă, înţelegi, şi pe urmă în biserică să-mi scot fusta. Totuşi... eu cred...

— O, Pinkie, te rog! interveni Lucy şi uitându-şi de toată severitatea de până acum, se simţi înfiorată de o spaimă, care o determină să continue pe un ton aproape rugător: Te rog, nu vorbi în felul acesta.

— Nu, nu mă gândesc să fac aşa ceva, răspunse domnişoara Hocking pe acelaşi ton calm. Cred că ar fi preferabil să învăţ limba ebraică. Da, îmi voi procura mâine cărţile necesare pentru a învăţa limba ebraică, pe urmă vom conversa împreună, el şi eu ne vom plimba, ţinându-ne de mână. Pentru fapta aceasta mă va iubi; şi întorcându-se spre Lucy, se uită la ea cu ochii mari şi speriaţi.

— Pinckie, nu vorbi în felul acesta! protestă Lucy din nou. Ştii foarte bine că toate acestea nu au niciun rost. Purtarea asta îţi va face rău... şi tot aşa şi mie.

— Mâine dimineaţă primul lucru ce-l voi face, va fi să-mi cumpăr Vechiul Testament în limba ebraică, continuă foarte liniştită domnişoara Hocking. Ne vom plimba împreună – Malcom şi eu vom citi în ebraică

Cuvintele ei păreau caraghioase, dar în acelaşi timp te îngrozeau. Lucy nu mai era supărată, ci impresionată şi tulburată peste măsură; în primul moment nici nu ştia ce să facă. Se simţea zăpăcită, dar...

Dimineaţa următoare, care era o sâmbătă, aşteptă să sosească doamna Dickens – care mai mult din curiozitate decât datorită excesului de zel, veni mai devreme – şi-i spuse să stea în casă până la amiază, când ea se va întoarce. Aranjă de asemenea ca domnişoara Hocking să rămână la pat, apoi plecă la birou.

Din nou, dar de astă dată trebui să facă un efort mult mai mare, gândurile ei se concentrară numai asupra situaţiei ei proprii. „Va trebui să găsesc ceva”, îşi zise ea. Îşi vizită într-un suflet clienţii – de acum nu mai avea motive să-şi prelungească vizitele – termină devreme şi

se întoarse la Glasgow pe la orele unsprezece. Aici în conformitate cu planul dinainte formulat, se duse direct la noile birouri ale lui Hagelmann din Alston Street şi ceru să vorbească cu directorul. Da, ceru să vorbească cu el! Dar firma Hagelmann era cu totul altceva, decât Lennox şi nici intrarea elegantă, cu coridorul de faianţă, nu era atât de accesibilă ca scara de serviciu, întunecată şi murdară din Saddleriggs. Trebui să se oprească într-o sală de informaţii unde i se ceru să-şi dea numele şi motivul pentru care a venit. Dar nu a putut vorbi cu directorul. I se spuse foarte suav, dar categoric, că nu poate aştepta să vorbească cu directorul, nici să obţină vreo slujbă la această firmă.

Ieşi în stradă cu fruntea sus. Oamenii aceştia nici nu bănuiau ce pierd, tratând-o cu dispreţ – tocmai pe ea care era o femeie cu experienţă, agent comercial care avea o clientelă –, fără să fi vorbit mai întâi cu ea şi fără să-i spună ce-l puţin un cuvânt de regret. Dar va veni vremea când le va părea rău, da, va avea ea grijă să le dea motive, ca să le pară rău. Fără îndoială o firmă concurentă va profita de serviciile ei. În primul moment de indignare, fiind abia unsprezece şi un sfert – şi când te gândeşti că-şi făcuse planul să piardă cel puţin un ceas cu această întrevedere şi-şi pregătise cu cea mai mare grijă argumentele cu care să-i poată convinge – hotărî să-şi continue imediat drumul început.

Mai cunoştea alte trei firme, cărora ar fi putut să se adreseze, firme care făceau afaceri de import. Cea mai mare dintre acestea era în imediată apropiere – în Carswell Street – şi fără să mai întârzie, hotărî să se adreseze imediat acesteia. Aici, cel puţin, nu întâmpină niciun fel de greutate, pentru a fi primită: îi venea aproape să zâmbească, văzând contrastul între felul de adineauri şi cel de acum în care o tratau. Ar fi trebuit, îşi zise ea, să vină chiar de la început aici. Dar când le spuse motivul pentru care a venit, având grijă să se explice cât se poate de limpede, situaţia se schimbă numaidecât.

Afacerile mergeau prost, răspunse directorul, mult mai prost decât până acum, din cauza concurenţei ce le-o făcea străinătatea. Afară de asta aveau un număr corespunzător de agenţi comerciali şi în timpurile acestea grele, ar fi nedrept să ia unui bărbat posibilitatea de existenţă, numai pentru motivul de a angaja o femeie. De ce adică să nu se adreseze mai bine lui Margotson? Probabil ei vor avea posibilitatea să o angajeze.

Încercă şi la Margotson, care în realitate era a doua firmă la care se gândise pe urmă încercă şi la a treia şi după ce termină, se întoarse la birou, cu fruntea sus, cu obrajii mereu îmbujoraţi, simţind o nelinişte uşoară, un fel de descurajare cu care nu era obişnuită. Îndoiala aceasta tulbure parcă ar fi încercat să-i slăbească încrederea în sine.

Nu cumva fusese un noroc neaşteptat, că reuşise să-şi câştige cu atâta uşurinţă slujba ce o avea acum? Presimţea în această clipă, că împrejurările de care ea nu-şi dădu seama pe vremea aceea, contribuiseră probabil la reuşita ei, fără prea mare greutate. Dar făcu un efort şi încercă să se reculeagă. Era ridicol... tocmai o femeie ca ea care dovedise ce este în stare să facă. Ceva mai târziu când ajunse în gară, cumpără două ziare, *News* şi *Citizen* şi în compartiment citi cu atenţie pagina anunţurilor şi-şi însemnă slujbele libere pe care ar fi putut să le solicite. Pe care ar fi putut! Da, căută să facă expresia aceasta cât mai elastică, dar erau foarte puţine slujbe dintre acelea pe care ar fi putut să le solicite. Cu totul pe neaşteptate începu să-şi dea seama, că ea nu este indicată pentru slujba de birou. Nu cunoştea maşina de scris, nu cunoştea stenografia. De ce, se întrebă ea furioasă, nu s-a apucat până acum să înveţe? Nu mai era nici tânără: „Tânără domnişoară se caută Nu, ea nu mai era. Înţelese că dacă va avea noroc, va putea găsi o slujbă de vânzătoare într-un magazin, cu şase shillingi-jumătate pe săptămână, sau să facă bucătărie într-o familie nu tocmai distinsă, cu salariul princiar de douăzeci de lire pe an... ambele

eventualităţi fiind imposibile.

Dar mai era şi domnişoara Hocking. În starea de acum nu putea să alunge în mod definitiv această grijă. Presimţea că este extrem de surescitată şi speriată, dar îi mai rămânea week-end-ul. Fără îndoială va putea face ceva. Va reuşi, datorită unui efort, să alunge ideile extravagante ce obsedau pe prietena ei.

Coborî din tren la Ardfillan şi începu să urce încet colina, simţindu-se obosită. Se făcuse cald, era o zi blândă, plină de miresmele verii întârziate şi susurul frunzelor veştede care păreau că protestează meloncolic şi stins, întocmai ca amintirile ce se destramă.

După ce făcu jumătate din Garden Street, întâlni un băiat care vindea ziarul săptămânal ce apărea în localitate, şi cumpără un exemplar, pe de o parte pentru motivul că băiatul îi aducea aminte în mod ciudat de Peter – un gând absurd ce-i trecuse prin minte – pe de altă parte pentru că era obsedată mereu de gândul slujbei pe care o căuta. Şi în timpul cât îşi continuă drumul, parcurse paginile ziarului, apoi cu totul pe neaşteptate se opri fără să vrea. Văzu o ştire scurtă, câteva rânduri care anunţau logodna oficială a preotului Malcolm Adam. Prin urmare era adevărat. La urma urmei incidentul acesta normal şi cât se poate de obişnuit... motivul care făcuse să plesnească băşica multicoloră a iluziilor domnişoarei Hocking, devenise realitate. Împături ziarul şi potrivindu-şi-l la subţioară, intră în casă.

— Ei, ce este? întrebă ea numaidecât pe doamna Dickens.

— A vrut să se scoale, răspunse doamna Dickens pe un ton ca şi când ar fi încercat să se scuze, cu toate dispoziţiile date de dumneata. Dar la urmă s-a aşezat în salon, unde a stat tot timpul în faţa cărţilor ei.

— Bine, răspunse Lucy. Tonul acesta care nu admitea comentariu nu fu pe placul doamnei Dickens, care ar fi vrut să discute problema aceasta mai cu de-amănuntul.

După ce-şi scoase pardesiul şi pălăria, Lucy trecu în

salon. La vederea ei domnişoara Hocking păru nemulţumită. Era aşezată în faţa biroului, încărcat de cărţi şi împrejurul ei pe parchet erau aruncate mai multe volume.

— Nu vezi că sunt ocupată? protestă ea numaidecât, uitându-se la ea distrată şi absorbită de nerăbdare, iar în timpul cât pronunţă aceste cuvinte, îşi trecu mâna prin părul răscolit.

Lucy se uită la cărţi... din fericire nu erau cărţile ebraice de care se temuse, ci câteva volume despre botanică, din raftul cel mai de sus, pe care Pinkie nu le deschidea aproape niciodată.

— De ce vii să mă tulburi? protestă Pinkie din nou. Nu vezi că mă străduiesc din toate puterile pentru a limpezi starea în care mă găsesc?

— Mi se pare că mi-ai făgăduit să nu te dai jos din pat, răspunse Lucy cu blândeţe şi făcu un pas spre ea.

— Nu te apropia de mine! strigă Pinkie imediat. O doamnă păstrează întotdeauna o anumită distanţă. Şi eu nu ştiu încă limpede ce sunt anume. Probabil acesta este motivul pentru ceea ce se întâmplă acum şi încerc să găsesc în cărţile acestea o explicaţie.

Lucy ezită şi rămase cu ochii îndreptaţi spre obrazul neted şi nerăbdător, dar absent, al femeii din faţa ei.

— Nu vrei să mănânci ceva? întrebă ea cu glasul blând.

— Nu! Nu vreau, răspunse Pinkie pe un ton de neobişnuită convingere. Am lucruri mult mai importante la care trebuie să mă gândesc. Dacă nu voi reuşi să descopăr motivul la timp, până mâine dimineaţă când mă voi duce la biserică, voi fi obligată să fac un compromis. Va fi inevitabil. Voi îmbrăca un costum scoţian. Da, sunt hotărâtă; acesta va fi ceva intermediar.

— Înţeleg, răspunse Lucy.

Se întoarse şi ieşi din odaie, închizând cu grijă uşa în urma ei. În sfârşit, vedea adevărul dureros în realitatea lui. Înţelegea că are de-a face cu o femeie care şi-a pierdut minţile. Se simţea profund tulburată. Ce avea de

făcut acum? Se aşeză la masă şi începu să mănânce, fără să ştie ce are în farfurie, şi întrebă înspăimântată, ce hotărâri ar trebui luate. I se părea dureros, dureros şi de necrezut să se gândească la Pinkie, femeia asta care ani de-a rândul se lăsase amăgită de o iluzie absurdă, la care ţinuse întocmai ca un copil la jucăriile sale şi astăzi pierzând această iluzie, pierduse odată cu ea tot ceea ce însemnase echilibrul vieţii ei.

Amănuntul paradoxal era tocmai faptul că această iluzie reuşise să o reţină pe marginea vieţii normale, dar acum după ce această iluzie se destrămase, ea încerca să o înlocuiască cu alte amăgiri care o duceau departe, dincolo de judecata sănătoasă. În realitate ea rătăcea prin labirintul problemelor sexuale, întocmai ca un gigantic animal rătăcit.

După ce termină, trase scaunul şi se ridică în picioare. Din ce se gândea mai îndelung, se simţea tot mai tulburată. Se apropie de fereastră şi după câteva clipe simţi că buna ei dispoziţie revine din nou şi-şi zise aproape cu convingere: „Va trebui... O, va trebui să se vindece! Este o fază de dezechilibru trecător. Cu timpul voi reuşi să o scap şi de această obsesie”. Gândul acesta o făcu să se simtă mai liniştită. De altfel, dacă ar fi cerut ajutorul cuiva, acest lucru ar fi însemnat să divulge starea în care so găseşte prietena ei, ceea ce ar fi însemnat aproape o trădare. Luă hotărârea fermă să mai aştepte. Da, va aştepta cel puţin până va trece ziua de astăzi; după-amiază nu se va apropia de Pinkie; singurătatea şi liniştea ar putea să rezolve această enigmă cât se poate de simplu.

După ce ridică lucrurile după masă, îşi luă ziarele şi stiloul şi se pregăti să răspundă la anunţurile pe care şi le însemnase în timp ce se întorcea cu trenul. Fusese întotdeauna înceată, când trebuia să-şi scrie scrisorile, dar astăzi fu şi mai înceată, deoarece cântărea cu grijă fiecare cuvânt şi alegea frazele cele mai potrivite, pentru a exprima convingerea că este corespunzătoare pentru

slujba ce o solicita. Fiecare scrisoare îi cerea o concentrare neobişnuită, dar din când în când se trezea din adâncul concentrării şi asculta cu stiloul oprit în aer, să audă o mişcare din odaia de alături. Într-un târziu auzi uşa că se deschide şi se închide, dar în afară de zgomotul acesta, nu mai auzi nimic.

După ce termină scrisorile, le puse mărcile, apoi lăsându-se pe spătarul scaunului, se uită la ele. Aşezate în ordine, constată că sunt un maldăr mititel, dar impunător, care părea că îi mai dă curaj. Marţea viitoare, cel mai târziu, îşi zise ea, vor sosi răspunsurile.

— Doamnă Dickens, la plecare vei pune scrisorile acestea la cutie, zise ea, când o văzu că intră în cameră.

— Da, madam, răspunse doamna Dickens care-şi petrecuse după-amiaza intrând şi ieşind din odaie, învârtindu-se împrejurul mesei şi uitându-se pe furiş la Lucy care sta cu trupul aplecat; de astă dată profită de ocazie, ca s-o întrebe: Şi dacă nu este cu îndrăzneala prea mare din partea mea, v-aş întreba... ce-aveţi de gând să faceţi cu domnişoara Hocking?

Lucy ridică ochii şi se uită la ea.

— Vom mai aştepta puţin, răspunse ea cu prefăcută încredere. Sper că această... această uşoară indispoziţie îi va trece.

— Nu sunteţi de părere că ar trebui anunţate rudele? stărui doamna Dickens. Are un frate pe undeva – în timp ce făceam curăţenie am văzut mai multe rânduri de scrisori care erau răspândite prin casă, uneori pe birou... ar fi fost inevitabil să nu le văd, adăugă ea, ca şi când ar fi vrut să se scuze.

Trăsăturile lui Lucy deveniră ceva mai severe; vedea limpede că Dick depăşise şi de astă dată obligaţiile ca le avea în casă.

— Cred că va fi mai bine ca toate astea să le laşi în grija mea, răspunse ea pe un ton care-i da să înţeleagă, că chestiunea aceasta este definitiv închisă. Voi face ce voi crede eu că va fi mai bine.

— Nu sunteţi de părere... stărui doamna Dickens, dar se opri şi după ce făcu o pauză, adăugă cu sfială: mie mi-ar fi frică să stau toată noaptea singură cu ea... în starea în care se găseşte acum. Mă apucă groaza, şi ca să-ţi spun adevărul, n-aş sta cu ea pentru nimic în lume.

— Mie nu mi-e frică, doamnă Dickens, răspunse Lucy înveselită. N-avea nicio grijă. Apoi întinzând mâna după scrisori, adăugă cu glasul schimbat: în drum spre casă, pune-le la cutie.

— Da, madam, murmură Dickens şi ştergându-şi mâinile de şorţ, mai mult ca o dovadă de atenţie decât din necesitate, întinse mâna după scrisori. Atunci noapte bună, madam. Făcu o pauză: ceaiul aştepta.

— Noapte bună.

Doamna Dickens plecă şi peste câteva clipe uşa de la intrare se auzi închizându-se în urma ei. Auzind zgomotul acesta Lucy se ridică în picioare. Se simţea mulţumită, aproape liniştită, datorită uşurinţei cu care repurtase această victorie morală faţă de femeia de serviciu pe care în realitate ea nu o aprobase niciodată.

Astfel intră repede în bucătărie şi bău ceaiul. I se părea că nu s-a străduit de ajuns pentru a trezi pe domnişoara Hocking din starea de spirit dureroasă în care se zbatea acum şi-şi făcu chiar reproşuri, din cauza acestei indiferenţe. „O voi vindeca de boala aceasta, îşi zise ea, nu ştiu pentru a câta oară. Da, va trebui să alung răul care a pus stăpânire pe ea”.

Îndemnată de gândul acesta, intră în salon cu tava de ceai. La urma urmelor Pinkie fusese întotdeauna bună cu ea.

— E timpul ceaiului, declară ea cu îndrăzneală, imediat ce trecu pragul, şi va trebui să bei şi dumneata o ceaşcă, fie că vrei, fie că nu.

— Fireşte, cine ţi-a spus că nu vreau ceai? răspunse domnişoara Hocking numaidecât. Ceaiul ale cărui miresme simt că se apropie de noi, aduse de adierea vântului.

Abandonase cărţile şi acum sta întinsă într-un fotoliu, închizând şi deschizând mereu o umbrelă, pe care şi-o adusese singură din vestibul.

— Atunci haide, o îndemnă Lucy, punând tava pe masă, ca să toarne ceaiul. Încercă să se prefacă, vreme cât mai îndelungată, că nu băgă de seamă umbrela, dar când îi întinse ceaşca de ceai, fu obligată să-i spună:

— Nu vrei să laşi puţin umbrela din mână?

— Îmi place să mă joc cu ea, ripostă domnişoara Hocking. Tocmai de aceea am renunţat la cărţi. Deocamdată nu sunt în stare să descopăr motivul pe care-l caut. Mă simt mai bine jucându-mă cu umbrela, căci jocul mă linişteşte.

Continuă să o închidă şi să o deschidă, dar în cele din urmă, văzând ceaşca de ceai pe care Lucy o ţinea în mâna întinsă, aruncă umbrelă deschisă şi cu un gest impulsiv îi luă din mână ceaiul care aburea şi-l înghiţi dintr-o sorbitură.

— A fost foarte bun! exclamă ea după o clipă de gândire. Dar eu vreau dragoste; iată ce-mi lipseşte.

— Să-ţi dau şi o bucată de cozonac? întrebă Lucy cu glasul ferm.

— Cozonac! Nu-mi satisface întotdeauna gustul. S-ar putea să fie prea dulce. Depinde cum este făcut.

— Acesta este foarte bun, adăugă Lucy categoric. Este proaspăt adus de la Allen. Allen! Cu totul pe neaşteptate îşi aduse aminte de prima dată când luase masa împreuna cu domnişoara Hocking în acest restaurant. Câta vreme trecuse de atunci şi câtă deosebire între ceea ce a fost atunci şi parodia de acum. Ochii i se umeziră şi exclamă cu glasul spontan şi plin de afecţiune. Haide, încearcă şi mănâncă o felie. Întinse farfuria spre ea. Felia de cozonac deveni un fel de simbol... Dacă îl va primi, va fi o victorie, dacă îl va refuza, va fi o înfrângere. Haide! încercă ea s-o îmbuneze ca pe un copil. Haide, Pinkie, ia o felie ca să-mi faci plăcere! Ştii foarte bine cât de mult ţin la dumneata.

Dar domnişoara Hocking îi dădu la o parte mâna în care ţinea farfuria.

— Vasăzică am aceeaşi putere de fascinaţie pentru femei ca şi pentru bărbaţi? răspunse ea, trecându-şi piciorul voinic unul peste altul. Mi se pare că tocmai amănuntul acesta reprezintă problema care mă interesează.

Lucy, indignată, lăsă numaidecât farfuria din mână.

— Dă-mi o cămaşă de noapte de-a dumitale, ca s-o îmbrac, adăugă domnişoara Hocking încântată în felul acesta voi rămâne convinsă.

— Te rog, pentru ultima dată, o întrerupse Lucy, încetează să mai vorbeşti în felul acesta.

Dar la privirile ei rugătoare, domnişoara Hocking se uită la ea cu ochii tulburi.

— Ştiu că procedeul acesta este îndoielnic, dar dacă Dumnezeu va dori să facă o minune, mă voi simţi din nou bine. Este un amănunt pe care trebuie să-l cunosc. Prin urmare să-mi spui adevărul: Dacă aş ieşi pe stradă şi m-ar opri un bărbat, cam cât crezi că mi-ar da?

Lui Lucy îi scăpă o exclamaţie de deznădejde, aproape un hohot de plâns. Vedea că este cu desăvârşire inutil să mai stăruie. Trebuia să cheme pe cineva în ajutor.

— Nu râde! ţipă domnişoara Hocking cu glasul schimbat, nu râde, m-ai înţeles! Glasul ei tremura de nemulţumire şi aplecându-se repede, o lovi uşor peste obraz.

O clipă cele două femei se uitară una la alta, apoi domnişoara Hocking începu să râdă ascuţit şi batjocoritor.

— Mică idioată! exclamă ea cu dispreţ. Nu-ţi dai seama că eu îţi sunt superioară din toate punctele de vedere

— Lucy se aprinse la obraz; se ridică în picioare şi fără să zică nimic, luă tava cu ceaiul şi ieşi din odaie. Sufletul îi clocotea mai mult din pricina indignării, decât a sentimentului înfrângerii. Se opri în picioare, în mijlocul bucătăriei, cu trupul rigid, fără să vadă nimic. Femeia aceasta – creatura aceasta dementă pentru care făcuse

totul ca s-o ajute – îndrăznise s-o pălmuiască! Fapta aceasta reprezenta picătura care făcea paharul să se reverse. Acum va trebui să facă numaidecât ceva. Mai rămase câteva clipe tot nemişcată şi în timp ce roşeaţa de pe obrajii ei devenea tot mai adâncă, se gândea; apoi luând o hotărâre, intră în dormitor şi-şi luă repede pardesiul şi pălăria.

— Unde eşti? strigă domnişoara Hocking din cealaltă cameră. Ce faci acolo?

Lucy nu-i răspunse.

— Vino încoace! strigă domnişoara Hocking. Se vedea limpede că este surescitată şi că aleargă neliniştită prin cameră. Vreau să vii numaidecât...

Drept răspuns Lucy încleştă cu putere din fălci, ieşi repede în vestibul şi ajunse la ieşire.

— Am nevoie de dumneata! Am nevoie de dumneata! se auzi glasul furios de alături şi în clipa următoare la celălalt capăt al vestibulului apăru domnişoară Hocking şi cu statura ei uriaşă umplu cadrul uşii sufrageriei. Cum de îndrăzneşti să nu vii când te chem?

— Eu plec de acasă, răspunse Lucy cu glasul sec. Mă voi întoarce în curând. Şi înainte ca domnişoara Hocking să mai poată adăuga ceva, scoase cheia din broască, deschise uşa şi ieşi din casă. Cu o mişcare violentă încuie uşa pe dinafară, se opri o clipă în loc şi se gândi, apoi plecă repede

Afară se făcuse întuneric şi un vânt puternic învăluia copacii de peste drum, dându-le forme fantastice. Cu capul aplecat în piept, ca să se apere împotriva vântului, Lucy apucă grăbită de-a lungul drumului, fără să ţină socoteală de vâjâitul crengilor care se zbăteau, căci i se părea că violenţa vântului îi adânceşte şi mai mult hotărârea luată.

Peste cinci minute ajunse în faţa porţii de la casa doctorului Hudson care era cel mai aproape de Victoria Crescent. De când apucă pe aleea prunduită a grădinii şi până când întinse mâna să sune la intrare, se gândi cu

groază la ceea ce va face acum domnişoara Hocking în absenţa ei şi presimţea că se va întâmpla un dezastru.

Ardea de nerăbdare; gândul că nu s-a-gândit să ceară chiar din prima zi ajutorul medicului o nemulţumea; iar când veni servitoarea să-i deschidă, îi spuse că vrea să vorbească numaidecât cu doctorul. Hudson era acasă, dar deşi avea o consultaţie, la rugămintea ei, întrerupse această consultaţie şi ieşi imediat în sala de aşteptare, ca să vorbească cu ea.

Cunoştea pe Hudson – într-un rând îl chemase acasă, ca să vadă pe Peter – era un bărbat zvelt, de vârstă mijlocie, cu maniere sfioase şi extrem de politicos. Însăşi înfăţişarea lui părea foarte îngrijită: purta o bărbuţă ascuţită şi căruntă, întotdeauna pomădată, purta pantofi frumoşi de lac, părul destul de lung îl purta pieptănat cu bucle, rufăria lui era întotdeauna strălucitoare şi fără nicio pată. În toată înfăţişarea lui se simţea un rafinament subtil şi când apăru în sala de aşteptare, se apropie numaidecât de ea. Încercă să-i explice cât mai pe scurt şi uitându-se direct la el, spuse:

— Este vorba de domnişoara Hocking – doamna cu care locuiesc în aceeaşi casă – aş vrea să veniţi imediat s-o vedeţi. Purtările ei mi se par neobişnuite.

— Neobişnuite! repetă el şi se uită la ea într-un fel ciudat. Pe femeia aceasta o cunosc; cred că purtarea ei a fost întotdeauna neobişnuită. Atâta lucru ar fi trebuit să ştii şi dumneata. Trăiţi doar de atâţia ani în aceeaşi casă.

Obrazul ei bătut de vânt, se îmbujoră numaidecât; i se păru că în felul în care se uita la ea, se ascunde o întrebare, o neaşteptată bănuială din cauza prieteniei ei cu domnişoara Hocking... bănuială indirectă şi nedreaptă ce se adresa ultimilor cinci ani din viaţa ei.

— Până acum n-am constatat la ea decât uşoare extravaganţe, răspunse Lucy la subînţelesul cuvintelor lui. Dar acum... este cu totul altceva,

— Cum altceva?

Îi spuse tot ce s-a întâmplat, stăruind mai ales asupra

amănuntelor principale din ultimele zile. În timp ce ea vorbea, ochii doctorului fugeau prin cameră. Nu înţelegea în întregime motivul purtării lui, dar îşi dădea seama că omul acesta o priveşte cu ostilitate.

— Nu poţi şti niciodată dinainte, ce sunt în stare să facă astfel de oameni, declară el într-un târziu, şi din ceea ce-mi spui dumneata, mi se pare că aşa-zisa purtare neobişnuită din partea ei a devenit categoric un fel de... făcu o pauză semnificativă.

— Ce? întrebă ea nerăbdătoare.

— Demenţă, răspunse el cu glasul rece, că şi când ar fi formulat un reproş la adresa ei; nebunie acută.

Deşi de fapt ea îşi dădu demult seama de adevărata stare în care se găseşte domnişoara Hocking, se simţi speriată de cuvintele lui şi de felul în care le pronunţă. Trăise mai mulţi ani în apropierea unei femei care se găsea la marginea demenţei şi i se părea că doctorul o bănuie de ceva, ce ea nu era în stare să înţeleagă

— Vasăzică veţi veni? întrebă ea îngrijorată.

— Da, voi veni, răspunse el rece. Aşteaptă-mă până termin consultaţia şi vom pleca împreună

— O, nu, nu se poate! exclamă ea împreunându-şi mâinile. Mă tem să nu i se întâmple ceva. Nu pot s-o mai las singură.

— Eu te sfătuiesc să mai aştepţi, răspunse el prevăzător. Omul nu ştie niciodată ce i se poate întâmpla.

Dar lui Lucy i se părea că vede dezastrul ce ar putea să se întâmple în absenţa ei... un dezastru pentru care ar purta ea însăşi răspunderea. Clătină din cap, se apropie de uşă, speriată şi neliniştită.

— Eu plec chiar acum, declară ea grăbită. Veniţi, imediat ce veţi fi liber.

— Faci cum vrei, răspunse doctorul cu glasul tot atât de rece ca şi la început.

Ieşi din casă în întunericul rece de afară şi apucă repede în josul colinei. Chiar dacă în sufletul ei ar mai fi stăruit încă o umbră de îndoială, această vizită la doctorul

Hudson i-o risipise în întregime. Cum ar fi putut să mai aştepte, acum când îşi dădea seama de gravitatea situaţiei! În amintirea ei se treziră toate dovezile de bunăvoinţă şi gesturile amabile ale acestei femei faţă de ea şi se simţi cuprinsă de o duioşie care o făcu să uite de revolta ce i-o pricinuise brutalitatea gestului ei, înainte de a pleca de acasă, şi-şi simţi sufletul apăsat de păreri de rău.

Urcă scara într-un suflet, cu respiraţia întretăiată din cauza goanei, descuie uşa şi intră în casă. Se opri în loc şi începu să respire cu greutate. În vestibul era acum întuneric. Nu vedea nimic, dar din adâncul întunericului i se păru că aude un sunet neobişnuit, ca ceva ce se sfâşie şi se opri speriată.

— Unde eşti? strigă ea şi îşi auzi sângele cum îi vâjâie în urechi.

Nu primi niciun răspuns, dar din salon se auzea mereu acelaşi sunet care continua. Cuprinsă de spaimă deschise uşa şi văzând pe domnişoara Hocking, se opri imediat. Pinkie sta în picioare în faţa mesei şi conturul trupului ei uriaş se profila exagerat în penumbra salonului. Sta cu trupul chircit, cu umerii ridicaţi în sus, cu fruntea plecată şi mâinile ce i se agitau fără încetare, sfâşiau încet, cu mişcări vindicative şi îmbibate de răutate, ziarele pe care ea le lăsase pe masă.

— Pinkie, gemu Lucy. Ce faci acolo?

Domnişoara Hocking se întoarse şi se uită la ea.

— Unde ai fost? întrebă ea şi glasul pe care nu şi-l mai stăpânea, răsună răstit şi duşmănos.

— Am fost plecată câteva clipe, răspunse Lucy respirând cu greutate.

— Asta mi-ai spus-o şi adineaori, ţipă domnişoara Hocking şi buzele i se strâmbară cu răutate, dar ştiu unde ai fost. Tot timpul ai uneltit împotriva mea. Se opri şi arătându-i panglicile de ziare pe care le ţinea în mână, strigă din toate puterile: Ziarul acesta este al dumitale?

— Da, îngână Lucy este al meu... dar nu mai continua

în felul acesta. Ai început să mă sperii. Dă-mi voie... să aprind lampa.

Tresări pe neaşteptate, văzând privirea fioroasă a domnişoarei Hocking care se uita la ea; în mijlocul întunericului care se îngroşa, trupul enorm şi cu linii neprecise i se păru nebănuit de ameninţător.

— N-am făcut nimic... crede-mă Pinkie, n-am făcut nimic, îngână ea.

— Ba ai făcut! strigă domnişoara Hocking ca ieşită din minţi. Ai recunoscut. Am văzut ştirea în legătură cu el, în ziarul dumitale. Am văzut-o în timp cât ai lipsit. Am citit-o, înţelegi; am citit-o cu ochii mei.

De fapt citise anunţul fatal şi cu logica ei de dementă, arunca toată răspunderea în sarcina lui Lucy.

— Eşti împotriva mea, ţipă ea din nou cu glasul ridicat şi tremurând de răutate; dumneata porţi vina, pentru tot ce s-a întâmplat! Mă urăşti şi te urăsc şi eu.

Uitându-se la ea încruntată şi ameninţătoare, se mişcă încet împrejurul mesei, încercând să se apropie de Lucy,

— Nu, Pinkie! Nu te uita la mine în felul acesta! strigă Lucy, retrăgându-se spre perete.

— Ba da! Mă voi uita! răcni miss Hocking, care reuşise în cele din urmă să descopere un mijloc de a da drumul patimei stăpânite timp atât de îndelungat, găsise pe cineva asupra căruia să-şi descarce forţa sălbatică a imensei ei vitalităţi. Începu să smulgă nebuneşte hainele de pe ea, aruncându-le în urma ei cu mişcări sălbatice pe care le făcea cu braţele. Obrazul care lucea palid prin întuneric, încadrat în părul răvăşit, părea că tresare de furie şi privirea ei devenise fioroasă şi indescriptibilă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Pinkie! gemu Lucy. Eu n-am făcut nimic! Linişteşte-te!

Dar Pinkie nu-i dădu atenţie. Îşi smulse şi cămaşa ce-i mai rămăsese pe trupul uriaş şi alb, şi se apropia de Lucy înspăimântătoare ca o fantomă.

Acum era aproape de ea, cu trupul complet despuiat şi obscen şi cu un gest frenetic, îşi strânse în palme sânii

vârtoşi.

— Dumneata eşti de vină, scrâşni ea. Mi-ai distrus viaţa.

— Lasă-mă în pace, ţipă Lucy şi se feri din calea ei, încercând să se apropie de uşă.

— Te-am prins, urlă Pinkie cutremurată de furie. Acum nu vei scăpa.

Şi sări asupra ei.

Lucy scoase un ţipăt, dar în aceeaşi clipă două mâini uriaşe, care se întinseră din întuneric, se încleştară pe gâtul ei. Mâinile lui Pinkie aveau degetele ca de oţel, şi acestea îşi făcură loc şi se îngropară în gâtul ei catifelat, strângându-se ca o menghină. Încercă să se apere, se zbătu din toate puterile, ca să poată scăpa. Ţipă din nou... sau poate vru numai să ţipe. Nu ştia nici ea. Mâinile încleştate pe gâtul ei îi sugrumau viaţa. Deznădăjduită, se propti în trupul despuiat care o strângea atât de aproape şi care părea mulţumit de zvârcolirile ei. Începu să azvârle din picioare şi plecând capul îşi încleştă dinţii tăioşi în mâinile diabolice care o sugrumau. Dar mâinile acestea se încleştau cu şi mai multă putere. Trupul catifelat şi cald se strângea mai aproape de ea, încercă... încercă din nou să ţipe... să scoată un strigăt cât de stins. Se simţea cuprinsă de o spaimă de moarte; trupul începu să i se zbată fără putere şi apoi să cedeze. Capul i se plecă pe un umăr, apoi îi căzu pe spate; ochii parcă ar fi vrut să-i iasă din orbite; întunericul dispăru şi în locul lui i se păru că vede o ceaţă uşoară roşie, prin care tresăreau lumini fugare. Năucită şi îngrozită, încercă să se gândească la Peter. Trebuia să moară... Ce va face el fără ea? Buzele i se întredeschiseră; o şoaptă părea că ar vrea să se desprindă de pe buzele acestea, apoi un muget, un zgomot neaşteptat îi răsună în urechi; căzu fără putere şi întunericul ce se ridică împrejurul ei o învălui din nou.

Ea nu ştia nimic despre acest întuneric, dar în mod tulbure i se părea că din adâncul lui se ridică lumini fugare, ţâşnesc ţipete, ceva i se păru că mişcă în

apropierea ei, trupuri de oameni care aleargă; apoi tăcere.

Când îşi reveni din nou în simţiri, era întinsă pe canapea. În nări simţea un puternic miros de amoniac; odaia i se păru inundată de lumină şi de zgomotul paşilor celor care intrau şi ieşeau; văzu pe Hudson că se apleacă spre ea, apoi – ce caraghioslâc – un bărbat în uniformă... un poliţist. Din odaia de alături – sau poate din mari depărtări – se auzeau ţipete ascuţite şi stăruitoare, ca urletele de deznădejde ale unei fiare rănite. Acesta era glasul lui Pinkie.

— Acum te simţi mai bine? auzi ea glasul lui Hudson. Nu ţi-am spus să nu te întorci singură acasă?

De ce s-o fi uitând oare poliţistul acesta atât de speriat la ea? Ce caută el aici în casă? Încercă să zâmbească şi să dea din cap spre el, dar din nou simţi pumnalul spaimei de moarte pătrunzându-i în gât Astfel îşi pierdu a doua oară cunoştinţa.

12

Trebuiră să treacă patru zile, înainte de a coborî din pat. Hudson îi spusese că va trebui să stea cel puţin o săptămână, dar Lucy proceda întotdeauna aşa cum credea ea, aşa că în după-amiaza zilei a patra după ce o concedie pe doamna Dickens, care o îngrijise, făcu un efort şi coborî din pat. Dar, când puse picioarele pe parchet, tresări şi numai cu mare greutate îşi stăpâni un ţipăt de durere. La cea mai mică mişcare a capului, gâtul îi trimitea un val de durere în lungul spinării şi durerea aceasta i se părea cumplită. Fu obligată să umble cu băgare de seamă, să nu mişte capul şi nici trăsăturile obrazului să nu-i tresară. Trebuia să stea ţeapănă, pentru a evita aceste dureri. Totuşi nu se dădu bătută.

Ţinându-se de mobilă, traversă odaia şi se examină în oglindă. Era palidă şi pe pielea lividă a gâtului se vedeau

două urme mari de vânătăi, întocmai ca aripile desfăcute ale unui fluture uriaş. O clipă se uită curioasă la aceste urme, apoi întoarse privirea, şi un fior îi fugi în lungul trupului. Cu aceleaşi mişcări rigide, îmbrăcă un halat şi ieşi încet în vestibul. Se simţea extrem de slăbită, dar o dorinţă nestăpânită, de a scăpa de moliciunea patului, o punea în mişcare.

În mod instinctiv – de astă dată durerea ce o simţi fu generată de amintirea celor întâmplate – se feri de salon şi intrând în bucătărie, se aşeză cu băgare de seamă în apropierea ferestrei. În faţa ei se aşternea acelaşi peisaj strălucitor al apelor mării şi al cerului, pe care îl văzuse de atâtea ori din propria ei casă. Trei zile la rând în starea de subconştienţă ce urmase după primele ceasuri de letargie, se uitase fix la tapetul de pe peretele din faţa ei – o pată neschimbată de verde – aşa că acum în starea de slăbiciune fizică în care se găsea, vederea acestui peisaj îi umplea fiinţa de o voluptoasă melancolie. Totul era calm. Împrejurul ei vedea mereu apartamentul pustiu şi fără niciun zgomot, din care lipsea prezenţa domnişoarei Hocking. O duseseră la azil. I se părea atât de straniu să se gândească la această întâmplare. O duseseră cu trăsura închisă la azilul Blandford, din marginea oraşului Glasgow. Îl văzuse de multe ori venind cu trenul – o clădire impunătoare de piatră cenuşie, cu metereze ca de castel – pe vârful unei coline în mijlocul unui parc încântător. Totuşi nu-şi închipuise niciodată că Pinkie...

În mod retrospectiv i se părea că vede desfăşurarea acestei drame cu tot calmul unei femei care examinează fără niciun fel de pornire, un tablou. Totul se petrecuse atât de repede, urletele acelea îngrozitoare ale domnişoarei Hocking, când se repezise la ea, pe care le auzise stinse, ca din adâncul unui vis, apoi trezirea şi întrebările doctorului Hudson; telegrama expediată fratelui domnişoarei Hocking... un bărbat înalt şi oacheş, puţin cam ciolănos, cu obrazul tras şi trist şi cu gulerul lui alb şi înalt. Cine ştie din ce motive, gulerul acesta alb

rămăsese fixat în amintirea ei, deşi la sosirea lui avea temperatură... un guler rigid, fără colţuri ascuţite, exact ca gulerul unui preot. Dar deşi gulerul acesta era caracteristic, totuşi stăpânul lui nu era preot. Era avocat, şi unul dintre cei mai renumiţi, un bărbat cu viitor – îi spusese doctorul Hudson – care avea cea mai mare grijă să nu se compromită.

— Ne-am aşteptat mereu la acest accident, îl auzi ea spunând cu glasul limpede, caracteristic englezilor. Ne-am temut mereu de această nenorocire. El se temea şi de repercursiunile ce le-ar putea avea acest accident asupra carierei sale de avocat. Nu trebuia să afle nimeni ce s-a întâmplat, repetase el de douăzeci de ori, cu o stăruinţă din care se simţea spaima. Ar fi o lovitură fatală pentru cariera mea. La urma urmelor, prudenţa lui era justificată, îşi zicea Lucy, căci nimeni nu ar fi dispus să-şi încredinţeze interesele pentru a fi apărate de un avocat care are o soră nebună.

Şi astfel sorei acesteia i se puse diagnosticul... cum îi ziceau? Manie acută! Da, aceasta era boala şi starea ei – cum îi spusese Hudson – era fără şanse de îndreptare. Trăise mai bine de cinci ani în aceeaşi casă cu o femeie excentrică despre care constataseră acum că era o nebună incurabilă. Gândul acesta o făcea să se cutremure; i se părea că aceşti cinci ani din viaţa ei erau ceva îngrozitor şi unic. Dar lucru ciudat, nu-şi mai aducea nimic aminte de extravaganţele domnişoarei Hocking şi nu simţea nicio ură împotriva ei, din cauza atacului ei îngrozitor lipsit de temei; nu se gândea decât la bunătatea ei faţă de ea. „Da, a fost o femeie bună”, îşi zicea ea, simţindu-şi ochii umezi.

Acum trebuia să părăsească apartamentul acesta, în termen de o lună. Mobila va fi ridicată – pentru a o depozita sau vinde – nu ştia nici ea. Totul fusese aranjat de fratele ei, avocatul. Cât fusese de amabil faţă de ea! Dar în ochii lui i se păruse că descoperă aceeaşi expresie neobişnuită, ca şi în cei ai doctorului Hudson. Ştia de

asemenea, că ea nu va fi în stare să suporte singură chiria unui astfel de apartament.

Gândurile i se concentrară în mod subit asupra situaţiei în care se găsea; ochii ei îşi pierdură strălucirea şi privirile lor deveniră mai aspre. De fapt, situaţia ei era extrem de serioasă. Avea câteva lucruri – un dulap, un fotoliu turnant, un tablou, câteva rochii de bună calitate, din cauza cărora îşi făcea acum reproşuri, că a cedat stăruinţelor lui Pinkie fără nicio împotrivire – şi o sumă de douăzeci de lire. Mai avea şi pe fiul ei; fiul ei adorat a cărui imagine îi tremurase prin faţa ochilor în clipa aceea tragică, despre care-şi închipuise că va fi cea din urmă. Pe el nu-l considera drept o povară, ci se gândea la el ca la principala valoare în creditul contului vieţii ei. Mai avea – un gând ulterior pe care-l alungă numaidecât – şi rudele. Dar nu, nu va fi niciodată în stare, după atâţia ani, să accepte amarul pahar al umilinţei, şi să se apropie de ele. Ea nu era o fire care să-şi asume rolul de umilă femeie pocăită. Se schimbase, şi pierduse cu desăvârşire blândeţea care o caracteriza odinioară. Cu toate acestea, afară de cazul când ar fi făcut un gest disperat, la sfârşitul acestei luni se va pomeni nu numai fără slujbă, ci şi fără un cămin în care să-şi plece capul.

Începu să se frământe şi gândurile acestea negre o torturau. Deznădăjduită de propria ei slăbiciune, începu să-şi mişte intenţionat capul, pentru a provoca durerea ce i se ridica din trup şi pentru a o face să amorţească, luptând împotriva ei din toate puterile. Iată atitudinea ei de acum în faţa vieţii.

Se simţea nemulţumită de lipsa ei de activitate forţată şi-i părea rău de zilele acestea pe care trebuia să le piardă fără folos, deoarece era sigură că până lunea viitoare nu va putea face nimic. Faptul că lipsea de la birou, nu o interesa prea mult; pentru zilele acestea era plătită şi atât îi era de ajuns; era pe deplin încredinţată că a terminat pentru totdeauna cu Lennox. Dar trebuia totuşi să se reculeagă cât mai repede, deoarece reculegerea

aceasta era inexorabilă.

Gândindu-se la toate acestea, se ridică în picioare. Era patru după-amiază, dar nu simţea nevoia să bea un ceai – ştia dinainte că de fiecare dată când ceaiul îi pricinuia dezgust, însemna că nu se simte bine – şi turnându-şi puţin lapte într-un ibric, îl încălzi la plita cu găz. Îl bău cu sorbituri încete, apoi simţind o uşoară slăbiciune, se urcă din nou în pat. Aici începu să se gândească la viitor, frământându-se, până când se lăsă întunericul care învălui casa şi o făcu să cadă într-un somn adânc.

Veni şi ziua de luni, când putu să iasă din casă, dar chiar aşa, simţea că se împleticeşte pe picioare şi o cuprinse o uşoară ameţeală, când se îndreptă grăbită spre birou. Aici căută să vorbească cât mai puţin despre accidentul ei – cum îi ziceau cei din birou – şi nu încercă să-i contrazică cu nimic. Nu avea nevoie de simpatia lor nici chiar atunci când Dougal îi spuse: „Nu arăţi deloc bine, doamnă Moore”. Se mulţumi să dea din cap, deşi astăzi Dougal era favoritul ei. Cu toate că-şi simţea capul vâjâind, îşi făcu totuşi obişnuitul turneu. Îndemnul care o punea în mişcare nu era obligaţia ce o avea faţă de slujba ei de acum, ci preocuparea constantă a celei ce va trebui să şi-o găsească de aici înainte. Toate gesturile ei de acum erau delerminate de motive profund serioase, îşi zicea ea, şi de fapt începu să lucreze mai serios decât până acum.

Totuşi nici acum nu-şi dădea seama de greutăţile ce le avea de întâmpinat, sau refuza în mod categoric să se gândească la ele. În acea perioadă în toată regiunea se resimţea o stagnare a afacerilor, care se prelungea de mult timp, după războiul cu burii. În toate părţile se manifesta un fel de prudenţă pesimistă. Majoritatea şantierelor îşi reduseseră activitatea şi oţelăriile din Winton închiseseră porţile a două turnătorii, iar o parte a întreprinderilor pentru exploatarea minereului încetaseră lucrul sau continuau să lucreze numai cu jumătate din personal. Efectul acestei recesiuni se resimţea pe o scară

foarte întinsă şi se manifesta chiar şi în domeniul micului comerţ. Negustorii mai puţin importanţi, păreau speriaţi şi nu acordau decât credite pe termen scurt. Chiar în timpul ultimelor turnee ce le făcu pentru Lennox, constată o uşoară reducere a comenzilor; toată lumea se aştepta la o perioadă grea. În localităţile miniere lucrătorii stăteau pe vine, proptiţi cu spatele de pereţii caselor, ca şi când ar fi vrut să le susţină, ca să nu se prăbuşească, şi se uitau după ea posomorâţi; în regiunea Cyde, şomerii stăteau în grupuri în faţa crâşmelor; ropotul ciocanelor – pulsul industriei locale – îşi pierduse vigoarea şi acum se auzea slab şi intermitent. În mod instinctiv presimţea că acestea sunt semnele unei apropiate nenorociri. Cei care îi făgăduiseră cu exuberanţă să-i dea de ştire „imediat ce vor afla că se găseşte ceva”, îi răspundeau – dacă se întâmpla să le aducă aminte – că momentul de acum nu este prielnic pentru a găsi o slujbă.

Afară de asta lumea nu ajunsese încă nici acum atât de departe, încât să admită femeile pe picior de egalitate în slujbe şi ea nu avea nici atuurile necesare pentru lupta pe care trebuia să o ducă. Scrisorile pe care le expediase cu atâtea speranţe, nu-i aduseră niciun răspuns. Uneori se gândea îngrozită la zădărnicia intervenţiilor făcute de ea. Era oare posibil ca oamenii aceştia să nu-şi dea seama de ocazia ce li se oferă? Ea, Lucy Moore, o femeie atât de vioaie şi de pricepută, atât de dornică să facă ceva, poate fi trecută cu vederea în felul acesta atât de revoltător? Era incapabilă să înţeleagă, cum de se poate întâmpla aşa ceva.

Totuşi îşi cunoştea valoarea şi stărui. Era convinsă că într-un fel oarecare, va reuşi în cele din urmă să-şi găsească o slujbă strălucită, cu toată împotrivirea lor şi cu toate piedicile ce-i stăteau în cale. Cumpăra în fiecare zi cele două ziare obişnuite – dintre care unul îi fusese aproape fatal – şi în fiecare dimineaţă le deschidea înfiorată de o nouă speranţă, citea unul câte unul fiecare anunţ, şi însemna pe cele care puteau să-i ofere o

posibilitate cât de redusă.

Îşi scria ofertele cu o încăpăţânare acerbă şi încerca să fie cât mai optimistă. Îşi cumpără hârtie de scrisori de calitate mai bună, cheltui o mulţime de bani cu mărcile poştale şi făcu oferte chiar pentru slujbe imposibile: conducerea unui orfelinat, o slujbă de secretară la Londra sau o slujbă de conducătoare a unei spălătorii. În cele din urmă, neştiind ce să mai facă, publică un anunţ, solicitând o slujbă care să-i asigure un salariu cât de modest.

Zilele treceau una după alta, dar nu interveni nimic nou. Nu se refăcuse în întregime de pe urma accidentului, Hudson o sfătui să plece undeva să se odihnească, dar ea alungă acest gând, părându-i-se imposibil; totuşi vioiciunea ei de până acum parcă începea să se liniştească. Avea uneori clipe când se surprindea, stând cu privirile rătăcite în gol, şi se înfiora de spaimă. Altădată se trezea noaptea din somn şi se întreba, ce se va alege de ea de aici înainte. Ce va face Peter? Evident, el era preocuparea ei cea mai de seamă. Fără să ştie nimic despre situaţia în care se găseşte maică-sa acum, îi trimitea ca întotdeauna scrisori pline de optimism, cerându-i într-un rând un toc rezervor de o calitate mai bună, altădată făcând aluzie la perspectivele viitorului său. Fiecare dintre scrisorile acestea reprezenta pentru ea o sublimă încurajare, un motiv care o îndemna să reuşească. Trebuia şi era convinsă că va reuşi, pentru fiul ei... dar cu toate acestea dădea greş.

Sâmbăta următoare, care era ultima ce trebuia să o mai petreacă în biroul din Saddleriggs, veni la slujbă chinuită de o deznădejde cumplită. Se îndreptă abătută spre biroul ei şi începu să-şi transcrie comenzile care erau cele din urmă ce le mai aducea în spelunca aceasta tristă şi întunecată. Îmbrăţişa cu ochii, aproape îndurerată, interiorul acestei dughene triste şi se simţi înfiorată de păreri de rău, că va trebui să părăsească atmosfera ei lugubră. Acum o cunoştea atât de bine. Aici lucrase

Frank; primele mijloace de existenţă i le oferise această dugheană în care i se părea că a lăsat ceva din viaţa ei însăşi.

Într-un târziu ridică privirea şi constată că Lennox se uita la ea. Bătrânul păru că se simte stingherit şi dregându-şi glasul, întoarse privirea în altă parte. Dar în clipa următoare îl văzu că se apropie de ea. Erau numai ei singuri în birou.

— Ţi-ai găsit vreo ocupaţie? întreba el pe acelaşi ton stângaci şi ridicând ochii, constată pe obrazul lui aceeaşi expresie de interes care în timpul zilelor din urmă i se păruse că se accentuează din ce în ce mai mult.

— Da! declară ea, minţind cu vădită intenţie, din cauza compătimirii ce o văzu lucind în ochii lui. Alaltăieri am reuşit să-mi găsesc o slujbă destul de bună.

Obrazul lui Lennox se însenină uşor.

— Serios, ai reuşit? Îmi pare foarte bine, cât se poate de bine. Ochii i se luminară şi râse scurt, cum avea obiceiul. Începusem să-mi fac gânduri, din cauza dumitale. Mi s-a părut că de câteva zile încoace arăţi foarte rău. Oricât de extraordinar mi s-ar părea, adevărul este, că începusem să mă neliniştesc din cauza dumitale.

— Mă simt cât se poate de bine, răspunse ea cu glasul liniştit. Sunt pe deplin sănătoasă şi voinică.

— Da, ştiu, se grăbi el să-i răspundă. Eşti vioaie şi nerăbdătoare ca un mânz. Toate acestea eu le-am ştiut demult, dar în ultimul timp te-am văzut atât de abătută şi pentru nimic în lume n-aş fi vrut să admit, că eu aş fi pricina nemulţumirii dumitale.

Se întrerupse, pentru a-şi mângâia barba îngrijită, ca şi când el însuşi n-ar fi fost în stare să înţeleagă motivul pentru care stă acum de vorbă cu ea. Era o fire stranie, care nutrise pentru ea un sentiment ascuns, sentiment dominat de pasiunea lui pentru afaceri, şi fiind dat la o parte de şiretenia lui firească, stătuse ani de zile comprimat, fără să se manifeste, dar era totuşi prezent, deşi nu voise să ţină seamă de el. Astăzi însă, datorită

propriei sale voinţe, renunţa la negoţ. Se simţea puţin străin şi părea că nu a reuşit încă să-şi găsească locul în lumea aceasta nouă şi mai puţin substanţială în care intra. Dar în această clipă, examinându-i silueta elegantă, în mintea lui tresări amintirea acelei după-amiezi calde, când fără să vrea, îi petrecuse braţul împrejurul mijlocului. Cât de plăcută fusese tresărirea trupului ei care se încordase în semn de protest, cât de plăcut şi de catifelat fusese pretextul acesta trecător. Fără să-şi dea seama, obrazul cu trăsăturile împietrite, i se aprinse uşor. Rămăsese burlac pentru că aşa preferase – cunoştea destul de bine acest motiv – dar nu avea decât cincizeci şi şapte de ani şi, cum spunea el însuşi, se simţea vesel ca un cintezoi.

— Am fost atât de preocupat de semnarea documentelor privitoare la lichidare, încât am uitat de toate celelalte, declară el enigmatic şi pe un ton de neobişnuită sfială.

— Fireşte, răspunse ea, prefăcându-se veselă.

Nu înţelegea atitudinea lui de acum. După ce prima nemulţumire ce i-o pricinuise concedierea se destrămase din sufletul ei, revolta împotriva lui se mai liniştise şi i se părea că ar putea judeca situaţia din punctul lui de vedere.

— Sunt foarte mulţumit, stărui el, ridicând barba în sus. Îmi pare bine că ai reuşit să-ţi găseşti o slujbă. Apoi se uită la ea dintr-o parte şi adăugă: ce fel de slujbă ţi-ai găsit?

— O slujbă în învăţământ, răspunse ea la întâmplare, pe un ton destul de îndrăzneţ. O slujbă admirabilă.

— Înţeleg, răspunse el cu oarecare sfială. Înţeleg, repetă bătrânul a doua oară; o clipă se uită la ea cu sfială, apoi se apropie de fereastră, învârtind creionul între degete şi în minte cu un gând tulbure pe care nu-l putea formula încă.

Se uită la spatele lui colţuros, îmbrăcat în obişnuitul costum de homespun. Ce o determinase să-i spună

minciuni? Ea nu avea astfel de obiceiuri. Nu ştia nici ea, dar presimţea că va trebui să evite cu orice preţ cuvintele lui de mângâiere şi regret, ca să nu-l audă spunându-i: „Îmi pare rău... îmi pare foarte rău, că nu ai reuşit să găseşti ceva”. Cuvintele acestea, cel puţin acum, sufletul ei îndurerat nu le-ar fi putut suporta. Era în stare să facă orice, dar nu-şi putea expune deznădejdea în văzul altora.

După ce se aplecă din nou asupra registrului, simţi că s-a desprins de lângă fereastră, făcând o mişcare ca şi când ar fi vrut să vorbească din nou cu ea. Dar în aceeaşi clipă uşa biroului se deschise şi Andrews intră, urmat de Dougal. Lennox se opri numaidecât, îşi băgă mâinile în buzunar şi începu să fluiere încetişor. Simţi privirile lui Dougal şi Andrews îndreptate spre ea. Amândoi îşi găsiseră câte o slujbă sigură; Dougal la Hagelmann, Andrews era în aşteptarea unei existenţe plăcute în calitate de patron al prăvăliei Gorbals unde se vindeau ziare şi dulciuri, pe care o cumpărase cu „ceva din banii nevestei”. Da, ei se simţeau liniştiţi şi în siguranţă, dar ea... ea nu se simţea deloc, totul îi ieşise de-a-ndoaselea şi astăzi nu era decât o mincinoasă, o prefăcută şi o tâmpită! În sfârşit, n-are decât să fie; puţin îi păsa. Va ţine fruntea sus şi va încerca să zâmbească.

Termină cu transcrierea comenzilor, închise registrul, lăsă creionul din mână şi se uită la pendula din perete. Când ridică ochii, pendula bătu ceasul unu... o lovitură înceată, melodică şi prelungă.

— Ei bine, exclamă ea veselă – sau poate se prefăcea – cu asta se termină slujba în biroul Lennox!

Cuvintele ei fură primite cu solemnitatea corespunzătoare unei astfel de împrejurări îşi strânseră mâna pe rând şi Lennox le dădu plicurile cu salariul.

— Sper că ne vom mai revedea, doamnă Moore, zise. Dougal pe un ton foarte serios. Acum era cu un cap mai mare decât ea, umbla curat şi bine îmbrăcat – până şi urechile lui păreau că nu mai sunt atât de bătătoare la ochi – avea o înfăţişare de tânăr priceput. I se părea de

necrezut, cât de mult îl schimbaseră anii ce trecuseră. Dar ei, ce-i aduseseră anii aceştia?

— Drumurile noastre, Dougal, se vor mai întâlni, răspunse ea veselă. De asta sunt sigură.

— Tot aşa cred şi eu, răspunse el foarte serios.

— Şi nu uitaţi să mai treceţi şi pe la mine, declară Andrews, asupra căruia melancolia acestei despărţiri nu generase niciun efect. Când aveţi drum prin partea aceea, intraţi şi pe la mine şi – încercând să împace sentimentul cu utilul – adăugă: avem toate ziarele.

— Îmi pare bine că fiecare dintre dumneavoastră a reuşit să-şi găsească o ocupaţie, declară Lennox pe un ton confidenţial, dar încă timid şi sfios, şi strânse mâna lui Lucy mai îndelung decât ar fi trebuit. Voi veni într-una din zile, ca să iau un ceai la dumneata.

Un ceai! Era oare posibil ca omul acesta să-şi închipuie cu adevărat, că va mai putea lua ceaiul cu ea?

Îşi puse pălăria şi-şi îmbrăcă pardesiul, apoi îşi plimbă pentru ultima oară privirea prin birou şi oprindu-se în pragul uşii, dădu uşor din cap şi le zâmbi.

— Ei bine, la revedere, zise ea veselă, şi mult noroc!

Cu zâmbetul mereu pe buze ieşi din birou şi coborî scara. Dar când ajunse în stradă, zâmbetul ei deveni o strâmbătură. După ce ajunse la gară şi se urcă în tren, buzele începură să-i tremure. Aşezată în compartimentul pustiu, întoarse obrazul cu trăsăturile rigide şi se uită la canapeaua liberă din faţa ei; apoi pe neaşteptate îşi plecă fruntea în palme şi începu să plângă liniştită.

13

Lacrimile acestea, deşi inexplicabile, nu puteau fi în niciun caz o dovadă de înfrângere. Cum era de altfel firesc, după ce plânse, se simţi mult mai uşurată; datorită reacţiei imediate, înţelese că nici plecarea ei din slujbă şi nici evacuarea forţată a apartamentului nu puteau să

însemne o catastrofă. În sufletul ei trăia nestinsă flacăra speranţei. Va găsi o altă slujbă. Acum, când era liberă şi nu mai avea nicio obligaţie, va putea găsi această slujbă... O va găsi ea însăşi! Bineînţeles, va trebui să-şi găsească o locuinţă provizorie; o cameră... care să nu fie prea scumpă; şi se hotărî imediat să nu caute această cameră în oraşul Ardfillan. Deşi aproape nimeni nu o cunoştea, îi venea greu să-şi expună în faţa lumii schimbarea aceasta neaşteptată a situaţiei sau să-şi divulge grijile materiale în care se zbătea. Ar fi dorit să dispară cu totul şi să-şi înceapă viaţa din nou. În acelaşi timp era de extremă importanţă, ca ea să se găsească în mijlocul afacerilor, pentru a putea profita de prima ocazie ce i se va oferi; afară de asta era convinsă că la Glasgow va putea găsi cu uşurinţă o cameră ieftină, aşa cum ar fi dorit ea.

Prin urmare hotărârea privitoare la primul pas ce va trebui să-l facă era acum limpezită. Gândurile începură să i se deruleze vertiginos, dar cu toate acestea nu-i trecu prin minte niciun moment, să se adreseze rudelor ei. Această posibilitate ar fi fost cea din urmă dintre toate. Nu se va umili în faţa nimănui, Joe, bineînţeles, era cu desăvârşire exclus din orice combinaţie; interesul intermitent ce i-l dovedise până acum Eduard, nu făcuse decât s-o nemulţumească; cât despre Richard, propriul ei frate, ar fi preferat mai curând să moară, cum spunea ea însăşi; decât să-i ceară vreun ban.

Suma de care dispunea acum era ridicolă... câteva lire. Dar cu toate acestea îşi simţea moralul ridicat, hotărârea fermă şi curajul neîmblânzit. Începu campania cu toată energia. Nu mai cumpără ziare, ci se duse să le citească în sala de lectură a Bibliotecii Publice. Din nou începu să cerceteze coloana anunţurilor cu o concentrare aproape dureroasă. Lunea următoare expedie douăzeci de oferte. Marţi plecă la Glasgow şi examină din nou şi cu toată minuţiozitatea, firmele care aveau o legătură minimă cu slujba ce o avusese până acum. Miercuri descoperi un

anunţ care cerea ca solicitatorul să se prezinte în persoană la o agenţie de publicitate, pentru a fi angajat de o filatură mai mică din Raisley. Plecă numaidecât. Localitatea aceasta era în afara zonei abonamentului ei de tren, şi pentru a evita cheltuielile, luă un tren de navetişti şi se aşeză cu silă între muncitorii aceştia grosolani, îmbrăcaţi în pantaloni de catifea, care fumau şi scuipau în toate părţile, fără nicio alegere. Dar slujba fusese ocupată cu un ceas înainte de sosirea ei. Te pomeneşti că n-am noroc, îşi zise ea cu amărăciune. Poate situaţia de acum nu se va mai schimba niciodată. Se întoarse acasă, chinuită de amărăciune şi deznădejde.

Joi stătu toată ziua acasă şi scrise scrisori. Veniră câţiva oameni, ca să examineze mobilierul domnişoarei Hocking, pe care trebuiau să-l ridice lunea viitoare. Îşi scoase o parte din lucrurile ei şi începu să şi le împacheteze. Începu să-şi dea seama, că situaţia devine din ce în ce mai disperată. Trecuseră patru zile de eforturi, fără să poată face nimic. Începu să alerge neliniştită din odaie în odaie, se aşeza pe scaun, cânta câteva note la pian, apoi se ridica din nou în picioare se simţea cuprinsă de o ciudată nelinişte, datorată, după cât îşi închipuia, plecării apropiate. Luă o carte în mână, dar preocupată de aşteptarea factorului care putea sosi dintr-o clipă într-alta, nu reuşi să se concentreze asupra lecturii. Oare pentru ea nu se mai găsea nimic? Când, cu inima îngheţată, auzi factorul trecând prin faţa casei, fără să se oprească, lăsă cartea din mână şi se duse imediat la culcare.

Vineri îşi zise, fără să mai ezite: „Dacă nici astăzi nu se va întâmpla nimic, mâine va trebui să-mi caut o cameră”. Dar nici vineri nu se întâmplă nimic.

Prin urmare, ziua următoare plecă la Glasgow, pentru a-şi găsi camera de care avea nevoie. Era un pas pe care-l făcea împotriva dorinţei ei şi pe care-l amânase până în ultimul moment – tot ce i se părea provizoriu, o făcea să se simtă incapabilă – dar de astă dată nu mai putea

amâna. Înfruntă deci această dureroasă necesitate şi luă primul tren spre Glasgow unde sosi speriată şi cu obrazul crispat. Cobori în gara Queen Street şi apucă spre Unity Street.

Cu totul pe neaşteptate simţi că cineva se loveşte de ea se întoarse şi, ridicând repede fruntea, se pomeni faţă în faţă cu obrazul zâmbitor al lui Frame. Fu o întâlnire care-i aduse imediat aminte, de ziua aceea când debutase în biroul lui Lennox şi tânărul acesta se lovise de ea, alergând în josul scării.

Dar se aşteptase atât de puţin la această întâlnire, încât exclamă fără să vrea:

— Dumneata eşti!

— Ţi-am spus că noi doi ne vom mai întâlni, răspunse el şi zâmbetul de pe obraz îi deveni mai luminos. Dar ne întâlnim mult mai repede, decât mi-aş fi închipuit.

— Da, răspunse ea cu o uşoară răceală în glas, dar nu m-aş fi aşteptat să mă dai grămadă

— Îmi pare rău şi te rog să mă ierţi, adăugă tânărul şi zâmbetul i se şterse de pe obraz. Cred că am alergat foarte repede.

Făcu o pauză, mirat de lipsa ei de comunicativitate, în timp ce pe lângă ei se scurgea valul trecătorilor de pe trotuare

— Am fost la mătuşâ-mea, îi explică el, pe un ton ceva mai sfios. Este casieră la Henderson & Shaw... agenţia imobiliară pe care probabil o cunoşti.

Se uită la el şi încercă să zâmbească, întrebându-se cum va putea scăpa, dându-i să înţeleagă din atitudinea ei, că astăzi – mai puţin decât oricând – nu este dispusă să continue conversaţia aceasta lipsită de importanţă.

— Este în mare încurcătură, continuă el, şi când văzu că tace, se aprinse în obraz. Unul dintre încasatori a plecat fără preaviz şi nu ştie încotro să apuce ca să poată găsi imediat pe cineva care să fie demn de toată încrederea. Mi-a cerut să iau eu această slujbă, dar de aşa ceva nici vorbă nu poate fi, deoarece luni eu voi

începe lucrul la Hagelmann.

De astă dată ridică imediat fruntea şi se uită la el, nu cu zâmbetul de gheaţă pe buze, ci cu ochii albaştri, aprinşi de o lumină neaşteptată.

— O slujbă! exclamă ea cu glasul schimbat. Spui că ţi-a oferit o slujbă?

— Plătită numai cu douăzeci şi cinci de shillingi pe săptămână, şi obligaţia de a alerga cât e ziua de lungă după chirii. Nu, mulţumesc, răspunse el cu dispreţ. Asta nu e slujbă! Nici n-am vrut să stau de vorbă cu ea.

— Nu cumva... începu ea cu sfială. Nu ştii, nu cumva şi-a găsit pe altcineva?

Tânărul clătină din cap.

— Cred că va trebui să dea un anunţ în ziare.

— Dougal, exclamă ea cu violenţă neaşteptată, crezi că... ar putea să-mi dea mie această slujbă?

Tânărul se uită la ea cu gura căscată şi făcu ochii mari.

— Bine, dar dumneata ţi-aj găsit o slujbă, bâlbâi el. Ne-ai spus chiar la Lennox, că ţi-ai găsit altă slujbă. Şi afară de asta nu cred că slujba aceasta ţi-ar conveni.

— Mi-ar conveni! gemu ea; acum nu mai era timpul să-şi dovedească strălucita capacitate, aşa că adăugă dintr-o răsfluare: Ascultă Dougal, am nevoie să-mi găsesc o ocupaţie să nu mă întrebi de ce. Trebuie să fac numaidecât ceva Dacă eşti de părere că aş putea fi primită în această slujbă, m-aş repezi după ea cu amândouă mâinile... da, m-aş repezi, dacă eşti de părere că ar fi dispusă să mă primească.

Continuă să se uite la ea, tot atât de mirat şi-i răspunse cu glasul sfios:

— De reuşit vei reuşi... Ea este de mulţi ani casieriţă la întreprinderea aceea... Mătuşă-mea... De fapt ea conduce biroul. Îţi va acorda slujba, de asta nu mă îndoiesc câtuşi de puţin.

Fără să-şi dea seama de sângeroasa ironie a situaţiei – practicantul acesta de birou, la care odinioară se uitase de sus, o ajuta acum să obţină o noua slujbă – se uită la

el cu ochii aprinşi. Probabil băiatul acesta va fi salvatorul ei. Da, în orice caz, acum i se oferea o posibilitate… o posibilitate de a lucra, pe care o căutase zadarnic, săptămâni în şir, o posibilitate care din prima clipă ar fi putut să dea o nouă înfăţişare vieţii ei de acum.

— Explică-mi, cui să mă adresez, întrebă ea repede, căci vreau să mă duc chiar acum.

— Bagă de seamă, slujba aceasta nu merită atâta osteneală, se grăbi el să adauge. Nu poţi câştiga mai mult de douăzeci şi cinci de şilingi pe săptămână şi nu-mi vine să cred, că dumneata te-ai putea împăca cu o astfel de situaţie. Afară de asta obligaţiile ce ţi le impune nu s-ar putea spune că sunt plăcute. Se opri, văzând nerăbdarea cu care-i pândeşte cuvintele: dar probabil – ai putea s-o primeşti – în lipsă de ceva mai bun.

— Slujba aceasta îmi convine, numai să reuşesc s-o obţin. Începu să râdă încântată, cu respiraţia uşor întretăiată din pricina emoţiei. Şi când te gândeşti că abia cu câteva clipe în urmă, era gata să-i dea un răspuns lipsit de amabilitate. Apoi adăugă cu glasul ceva mai stăruitor: haide repede, spune-mi încotro să apuc.

— Ei bine, declară el într-un târziu şi zâmbi cu bunăvoinţă, biroul este în cealaltă parte, pe Davis Street. Henderson & Shaw, agenţie imobiliară. Nu se poate să nu nimereşti. Întreabă de doamna Tinto şi spune-i că eu te-am trimis. Îmi pare rău că nu te pot însoţi. Nu pentru că s-ar putea să întâmpini dificultăţi, ci pentru că nu-mi vine să cred, că ar putea să te intereseze o astfel de slujbă.

— Să nu mai vorbim despre aceasta, răspunse ea şi-i aruncă o privire plină de recunoştinţă. Eu am nevoie să lucrez.

— Înţeleg, răspunse el cu îndoială, dar se vedea limpede că nu înţelegea nimic. Pe obrazul lui mai stăruia încă zâmbetul acela sfios, când îl apucă de mână şi i-o scutură repede şi recunoscătoare.

— La revedere, zise ea cu entuziasm, şi mii de mulţumiri.

— Nu face nimic, răspunse el stângaci, n-ai de ce să-mi mulţumeşti. La urma urmei, cred că nu va trece prea mult şi ne vom întâlni din nou.

Dădu din cap în semn de încuviinţare şi uitându-se pentru ultima dată la el, se întoarse şi o apucă repede de-a lungul trotuarului. În sfârşit, asta însemna că a dat peste o fărâmă de noroc, prin urmare va trebui să încerce cu orice preţ să exploateze în favoarea ei această neaşteptată posibilitate. Aducându-şi aminte de slujba de la Raisley, care fusese ocupată înainte de sosirea ei, se repezi într-un suflet spre Davis Street şi din cauza nerăbdării i se părea că i-au crescut aripi. Nu mai aşteptă să sosească tramvaiul, căci i se părea că merge prea încet, şi în câteva minute parcurse toată distanţa. Puţin după aceea se opri în loc, căci în faţa ei văzu firma: Henderson & Shaw, agenţie imobiliară.

Constată imediat că este un birou respectabil, cu o faţadă ca de magazin, cu vitrina acoperită de un grătar de sârmă, cu uşa de la intrare de mahon, cu clanţe şi balamale de aramă, o înfăţişare cu totul deosebită de cea a biroului întunecat din Saddleriggs. Dar nu se simţea deloc intimidată. Ridică fruntea în sus şi după ce făcu un pas, puse mâna pe clanţă, deschise uşa şi întră.

Se pomeni în mijlocul unei săli spaţioase, cu tavanul înalt, cu un birou uriaş şi masiv, în faţa căruia era o femeie grasă. În sală mai erau şi alte mobile de birou: două mese, câteva scaune, o casă de fier de culoare verde, îngropată într-un perete, dar biroul şi femeia i se păreau ceva aparte, care-i atrase numaidecât atenţia. Lucy aştepta îndelung, stând în picioare şi uitându-se la femeia care părea că nu ţine socoteală de prezenţa ei, ci continua să scrie cu grijă într-un registru enorm.

Pentru a-i atrage atenţia asupra ei, Lucy tuşi încetişor, dar fără niciun rezutat. Totul se auzi scârţâind uşor; femeia se opri şi se uită întunecată la peniţă. O curăţi de o scamă invizibilă şi continuă să scrie fără grabă.

— Vă rog să mă iertaţi, începu Lucy fără să mai ezite.

Femeia se întoarse încet, arătându-i un obraz rotund şi aprins şi un nas cu nişte ochelari încadraţi în aur. Era îmbrăcată într-o rochie neagră, o rochie destul de sobră, cu un guler închis şi fără nici-o podoabă, doar cel mult un lănţişor de aur la gât. Lunecă încet de pe scaun şi se apropie de tejghea. Văzută de aproape, femeia părea mult mai grasă, iar pieptul ei opulent, aproape înspăimântător.

Coborând privirile pe deasupra acestui piept opulent, se uită la Lucy şi o întrebă cu glasul neobişnuit de blând:

— Da, doamnă, ce doriţi?

Copleşită de prezenţa impresionantă a acestei femei, Lucy începu să-şi dea seama de lipsa ei de importanţă, dar ridică bărbia în vânt şi întrebă cu toată încrederea:

— Doamna Tinto?

Femeia dădu din cap în semn de încuviinţare, bătând uşor cu tocul în tăblia tejghelei.

— Pe mine mă cheamă Moore, continuă Lucy repede, şi am venit să mă interesez de slujba care este liberă la biroul dumneavoastră. Apoi fără să mai aştepte răspunsul doamnei Tinto, începu să-i înşire motivele care au determinat-o să se intereseze de această slujbă. Îi făcu un raport amănunţit şi când termină, simţi din nou că trupul a început să-i tremure de nerăbdare.

— Foarte bine, răspunse doamna Tinto în cele din urmă, după ce o examina îndelung prin lentilele ochelarilor ei de aur. Apoi adăugă pe un ton confidenţial, cu totul neaşteptat: nepotul meu este un tânăr foarte cumsecade.

— Da, un tânăr foarte cumsecade, încuviinţă Lucy fără să mai ezite.

— După moartea părinţilor săi a rămas într-o situaţie foarte grea, adăugă doamna Tinto, copleşită de amintiri, dar trebuie să recunosc fără nicio reţinere, că a reuşit destul de bine să-şi croiască drum prin viaţa.

Lucy împărtăşi fără rezerve acest elogiu concis cu privire la cariera tânărului Frame.

— Din păcate, declară doamna Tinto prevăzătoare, în slujba aceasta eu am nevoie de un bărbat.

Doamna Tinto nu a pronunţat fraza în înţelesul ei cel mai sever. La vârsta de cinzeci şi cinci de ani, doamna Tinto ştia tot ce merita să fie ştiut în legătura cu bărbaţii şi cu perfidia lor. Doamna Tinto era o femeie de afaceri, şi pentru epoca ei un fel de pionieră calmă, pricepută, respectabilă, o fecioară, care era în stare să ţină hăţurile în aşa fel, încât să îmblânzească pe cel mai nărăvaş bărbat. Dar cu toată rigiditatea înfăţişării ei, doamna Tinto se pricepea să fie şi amabilă, când presimţea că cel cu care stă de vorbă, merită să fie tratat cu amabilitate. Astfel, după ce mai examină o dată pe Lucy, adăugă:

— Suntem obligaţi să ne încasăm chiriile din locuri cu totul neobişnuite

— Asta nu m-ar supăra câtuşi de puţin, răspunse Lucy într-un suflet, deoarece şase ani la rând am îndeplinit slujbă de bărbat.

— Cred că slujba aceasta ar depăşi puterile dumitale, răspunse doamna Tinto îngândurată. Văd că nu prea eşti voinică.

— Da, dar ceea ce vedeţi dumneavoastră în înfăţişarea mea, este de cea mai bună calitate, răspunse Lucy. Faceţi o încercare cu mine şi vă veţi convinge.

Un lucru de necrezut: obrazul lucitor al doamnei Tinto se lumină de un zâmbet.

— Văd că ai o părere foarte bună despre dumneata, declară ea maliţioasă şi după ce-şi netezi părul cărunt cu tocul ce-l avea în mână, trăsăturile obrazului ei deveniră din nou rigide. Va fi nevoie de certificate, cât se poate de bune, deoarece acestea sunt Indispensabile, adăugă ea după o clipă de tăcere. Încasatorii noştri manipulează bani, deci e uşor de înţeles.

— Aş putea să vă dau aceste certificate, răspunse Lucy într-un suflet şi fără să se mai gândească, pronunţă numele lui Lennox, al lui Eduard şi al lui Richard.

Efectul fu surprinzător.

— Fratele dumitale! exclamă doamna Tinto, imediat convinsă şi ultându-se la Lucy cu totul altfel. Va să zică eşti sora domnului Murray, apoi făcu o pauză: este un bărbat respectat de toată lumea, şi-l cunosc. Locuiesc şi eu în Ralston.

Urmă o tăcere impresionantă, apoi doamna Tinto întinse încet braţul şi ridică un colţ de la capacul tejghelei.

— Poftim înăuntru şi ia un scaun, zise ea şi în atitudinea ei de acum i se păru că simte o uşoară cordialitate. Voi vorbi cu domnul Rattray despre dumneata.

Lucy se aprinse uşor în obraz şi după ce intră, se aşeză pe un scaun mic, în timp ce doamna Tinto urcă cele câteva trepte ale scării, spre uşa cu tăblie de sticlă burată de la primul etaj şi după ce bătu, întră înăuntru. Pentru Lucy clipa aceasta reprezenta momentul hotărâtor care trebuia să decidă soarta ei. Era convinsă că de astă dată va reuşi; tot aşa era convinsă că nu greşeşte, închipuindu-şi despre doamna Tinto, că va fi binevoitoare faţă de ea. În privirile ei i se păruse că descoperă o lumină trecătoare de înţelegere. Stând pe scaun şi uitându-se la uriaşa casă de fier pe care totuşi n-o vedea, cu ochii rătăciţi în gol, cu mâinile împreunate pe genunchi, cu părul – care părea mai lucitor decât altădată, – răsucit cu graţie la ceafă, înfăţişarea ei părea animată de o aşteptare trepidantă.

Motivul pentru care venise, nu era deloc impresionant, dar avea o importanţă enormă pentru ea. Deşi salariul pe care-l va primi era foarte modest, îi va ajunge deocamdată. Dacă va reuşi, va renunţa pentru totdeauna la gândul respingătoarei camere de care avea nevoie acum. Gândindu-se la viitor se vedea pe sine luând un apartament modest, unde să se poată adăposti şi unde să poată primi pe Peter, aici la Glasgow, când se va întoarce de la şcoală.

Acesta era motivul esenţial pentru care ar fi dorit din

toate puterile să se poată stabili în oraş. Dorea din tot sufletul să-şi poată menţine independenţa, obţinând slujba aceasta. O va obţine! Trebuia s-o obţină; era o problemă vitală, urgentă şi imperativă, în interesul ei propriu şi în interesul lui Peter.

Cu totul pe neaşteptate, îşi simţi inima tresărind în piept şi ridicând privirea, văzu că doamna Tinto coboară scara. Se ridică numaidecât în picioare, simţind un tremur uşor fugindu-i de-a lungul trupului şi se uită la obrazul femeii care nu trăda nimic din importanta hotărârea ce trebuia să i-o comunice.

— Uite ce e, începu doamna Tinto fără să se grăbească, am vorbit cu domnul Rattray.

— Da, doamnă? răspunse Lucy cu glasul stins şi în aceeaşi clipă se întrebă: „Dacă nu voi reuşi nici acum, ce se va alege de mine, Doamne?” Niciodată în timpul încercărilor ei anterioare, nu se simţise atât de aproape de succes, ca de astă dată.

— El este directorul întreprinderii, continuă doamna Tinto; părea că nu se grăbeşte deloc să-i comunice rezultatul palpitant al acestei întrevederi şi începu să-i explice: Henderson & Shaw este pur şi simplu numele social al firmei. În realitate întreprinderea aparţine domnului Rattray.

— Da, doamnă, repetă Lucy încă o dată, aşteptând nerăbdătoare să afle rezultatul.

Urmă o tăcere.

— Astfel am hotărât să accept certificatele dumitale, declară doamna Tinto în cele din urmă şi zâmbi cu bunăvoinţă, uitându-se la ea pe deasupra ochelarilor. Dacă informaţiile ce le voi primi despre dumneata vor fi favorabile, vei putea să-ţi începi slujba chiar de săptămâna viitoare.

Lucy simţi ceva tresărind în ea, ceva care o îndemnă să plângă, să râdă, să ţipe. Fusese acceptată în slujbă! Putea începe din nou, viitorul o aştepta încă o dată… pentru a fi modelat de mâinile ei pricepute. Ca la lumina unui fulger,

amintirile nenorocirilor prin care trecuse luna aceasta, începură să se destrame ca nişte spectre. Uitându-se la statura impunătoare a doamnei Tinto, simţi o pornire sălbatică, nebună, aproape irezistibilă de a-şi culca fruntea pe pieptul ei de mamă. Dar se stăpâni la timp.

— Vă mulţumesc, îngână ea cu glasul stins. Sunt... sunt foarte mulţumită...

Nu se simţi în stare să mai articuleze nicio vorbă.

14

O lună mai târziu, stătea aşezată în faţa mesei din locuinţa ei cea nouă şi prânzea – o felie de pâine unsă cu unt şi o ceaşcă de ceai – la lumina lămpii cu gaz a cărei flacără tremura şi şuiera sub tavan. Încă nu era opt şi pe deasupra oraşului se aşternuse o pătură de ceaţă care alunga lumina dimineţii şi învăluise în umbră fereastra odăiţei în care locuia.

Nu era o odaie prea atrăgătoare şi deocamdată nici ea nu o considera ca atare, dar avea obiectele strict necesare existenţei. În apropierea ferestrei, exact în faţa ei, era o chiuvetă cu robinet – care deşi picura în continuu – era totuşi un mijloc de a avea apă mereu la îndemână; pe peretele din dreapta era o sobă neagră de bucătărie, cu o plită mică de gaz, legată cu o ţeavă de plumb de conducta principală care trecea pe deasupra căminului; pe stânga era o ladă veche de scânduri, pe jumătate depozit de combustibil, pe jumătate banchetă care îi oferea avantajul că avea la îndemână combustibilul necesar şi în acelaşi timp se putea şi aşeza pe ea. Aceasta era înfăţişarea simplă a odăii pe care o găsise, iar ca mobilier o măsuţă în patru colţuri, cu tăblia pătrată, două scaune de trestie, fotoliul ei turnant şi un pătuţ cu scheletul de fier, ascuns într-un alcov... prin urmare un interior destul de simplu. Prin uşa întredeschisă a acestei camere bucătărie, se vedea restul întunecat al casei: un

vestibul sumbru ca un beci şi o altă cameră în care nu era decât o garderobă şi un alt pat de fier, o cameră mică de baie cu cada putredă şi încinsă cu cercuri acoperite de o vopsea gălbuie, pe alocuri cojită. Pereţii acestei odăi, ca şi pereţii bucătăriei, erau tapetaţi cu o hârtie cafenie al cărei desen nu se mai cunoştea din cauza luminii tulburi de afară. Înfăţişarea ei părea aproape melancolică.

Iată deci care era casa ei cea nouă... „colţişorul liniştit” la care se gândise atât de mult. Totuşi se străduise din toate puterile. Două zile la rând căutase – scotocise, în toate părţile, cum spusese doamna Tinto – şi chiar cu ajutorul firmei Henderson & Shaw, această „cameră şi bucătărie” cu simulacrul ei de baie, situată la primul etaj al unei clădiri compusă în întregime din astfel de locuinţe, fusese singura casă care corespundea situaţiei sociale şi posibilităţilor ei materiale. Dar a lipsit foarte puţin, ca ambele condiţii să fie depăşite. Chiria reprezenta şapte shilingi pe săptămână, maximul ce şi-l putea ea permite, şi casa, în realitate tot şirul de case de pe ambele părţi ale străzii care purta numele eufonic şi nepotrivit de Strada Florilor, respira o atmosferă sinistră şi sordidă.

Clădirea cu intrările ei strâmte şi întunecoase, cu scările de piatră prost luminate, nu a arăta a cazarmă. Nici dinspre stradă nu s-ar fi putut spune că i se văd cărămizile deşi deveniseră suspect de subţiri. Ceva – probabil vestigiile unui trecut mai glorios – salva clădirile şi strada de eventualitatea unei înfăţişări respingător de vulgare. Prin urmare Lucy se mutase în Flowers Street 53 şi pentru moment, datorită conjuncturii, se instalase definitiv.

Prima ei dorinţă fusese să înveselească aceste încăperi şi să le mobileze cu un oarecare confort. Cu părere de rău trebui să renunţe şi să amâne de astă dată realizarea acestei dorinţe, deoarece fiind obligată să plătească taxele şcolare pentru ultimul trimestru al lui Peter, din puţinii bani ce-i avea nu putuse să-şi permită decât satisfacerea necesităţilor inevitabile: cumpărarea celor

două paturi, câteva scaune de ocazie, şi cele mai ieftine vase de bucătărie. Cât de rău îi părea acum de mobila pe care o vânduse pentru un preţ atât de modest... Dar fapta aceasta era de mult săvârşită, aşa că nimic nu se mai putea îndrepta.

În orice caz această nouă locuinţă nu era exact ceea ce şi-ar fi dorit ea; nu era încă un „cămin”, dar îl va face foarte curând să devină, sau, în cazul când situaţia ei se va îmbunătăţi şi va avea noroc, o va părăsi pentru a-şi căuta un adăpost mai convenabil.

Gândindu-se la toate aceste amănunte şi uitându-se la deşteptător – un ceas ieftin de nichel pe care şi-l cumpărase – se ridică de la masă. Închise focul de la plită şi ieşi în vestibul. În mijlocul obscurităţii acestei încăperi, îşi luă pălăria şi pardesiul dintr-un cuier mic, se îmbrăcă şi având în buzunar cheia de la intrare, deschise uşa şi ieşi din casă. Ceaţa care plutea de-a lungul străzii, o învălui numaidecât în faldurile ei; în cartierul acesta – probabil din cauza vecinătăţii fluviului – ceaţa era mai deasă şi dura de mai mult timp; spre cer începuse să se ridice o negură transparentă, străpunsă de lumina talgerului însângerat al soarelui, descoperind ceva mai limpede peisajul acestui cartier care se întindea de-a lungul cheiului Kelwin până în docuri, şi părea că aleargă în calea cocioabelor umile din partea aceea.

Chiar acum, trecând grăbită de-a lungul străzilor, presimţea în mod inconştient vulgaritatea înfăţişării acestui cartier. Străzile erau înguste, pietruite şi în mod inexplicabil, pline de hârtii murdare şi sfâşiate de coji de portocale, de cutii ruginite de conserve şi de gunoiul lăsat de caii care treceau în fiecare dimineaţă spre docuri. Prăvăliile păreau sordide. Vitrinele acestora şi chiar trotuarele din faţa lor, vărgate de linii trase cu tibişirul de către copiii care se jucaseră pe aici, aveau o înfăţişare respingătoare. La cealaltă extremitate plină de cotituri din Flowers Street, era o hală uriaşă, pe firma căreia scria cu litere frumoase aurii: „Sala de Spectacole Darner.

Miercurea şi sâmbăta baluri. Intrare bărbaţi 1 sh., doamne: 6 p.” iar sub această inscripţie, cu litere ceva mai mici: „Mănuşi, facultativ. Pantofi, obligatoriu”.

Hala aceasta cu firma ei ţipătoare reprezenta pentru Lucy specificul cartierului. Acest specific era vulgar, grosolan şi în general jignitor pentru bunul simţ şi pentru concepţia ei personală despre distincţie. Când se urcă în vagonul vopsit în roşu al tramvaiului, pentru a se duce la slujbă, chiar fără să vrea, trebui să se gândească la dureroasa schimbare intervenită în situaţia ei, care o aruncase în mod atât de neaşteptat în mediul acesta cu desăvârşire lipsit de interes.

Şi slujba ei de acum! Cât de mult regreta sinecura relativă a slujbei precedente, cu turneele plăcute în compartimente de tren şi cu salariul care astăzi i se părea măreţ.

Firma Henderson & Shaw administra casele sărace din cartierele lucrătorilor. Calificativul acesta reprezenta şi caracteriza toate nemulţumirile slujbei ce o avea acum. Recunoştea că tânărul Frame avusese dreptate, când îi spusese că „slujba aceasta nu face parale”, şi ea însăşi trebuia să admită această realitate. Şi totuşi o acceptase cu aceeaşi bună dispoziţie, cum acceptase şi numărul 53 din Flowers Street, zâmbind şi zicându-şi cu amărăciune: „Ai coborât o treaptă, dragă doamnă!” dar ferm hotărâtă că nu va trece mult şi va reuşi din nou să se ridice.

La intersecţia cu Davis Street, cobori din tramvai şi se îndreptă cu paşi grăbiţi spre birou. Intră repede, mulţumită că se poate adăposti împotriva frigului.

Biroul spaţios şi înalt încetase demult să o mai impresioneze; trecu fără nicio sfială şi cu toată încrederea în spaţiul de dincolo de tejghea, răspunse salutului de bun sosit al doamnei Tinto şi se aşeză la masa ei. Pe scaunul de la cealaltă masă era un bărbat, cu pălăria în cap şi îmbrăcat în pardesiu, care nu ridică fruntea la intrarea ei, ci se mulţumi să-i spună cu glasul răguşit, un singur cuvânt: „’Mneaţa!”

— Bună dimineaţa, răspunse Lucy zâmbind uşor. Invectivele neîntrerupte ale acestui Dandie împotriva tuturor, nu încetaseră încă să o distreze. El era al doilea încasator – Adam Dandie, un bărbat mic de statură şi îndesat, cu părul zbârlit, cu braţele lungi, cu obrazul întunecat şi încreţit, însăşi purtarea lui era violentă şi dispreţuitoare. Îmbrăcămintea lui, – gambeta turtită, cu panglica soioasă, trasă până pe urechile învineţite, pardesiul de ploaie, lucitor ca o oglindă şi prea strâmt pe trupul lui bine legat – dovedea şi ea o îndrăzneală care nu admitea niciun fel de compromisuri. Avea obrazul aprins – un pălănjeniş de vinişoare roşii – din mijlocul căruia ochii săi ascunşi sub sprâncenele zbârlite şi cărunte, păreau mici şi iscoditori. Fizic era mic şi îndesat, cu respiraţia scurtă şi cu răbdare şi mai scurtă; când era supărat, devenea agresiv şi încăpăţânat, iar cuvintele pe care le pronunţa, i se buluceau pe gură atât de grăbite, încât te împroşcau întocmai ca loviturile de copite ale unui catâr. Acesta era Adam Dandie, în linii generale, cu excepţia picioarelor. Realitatea dureroasă era că picioarele lui Dandie erau crăcănate, dar crăcănate în aşa măsură, încât dacă se ridica în picioare, extremităţile inferioare ale trupului său formau un O, cu circumferinţă desăvârşită şi diametrul transversal al acestui O, părea enorm. Iată motivul invectivelor lui neîntrerupte împotriva lumii care era plină de muşte, de ceaţă, de femei, de tramvaie prea încete, şi în care nu se găsesc niciodată cantităţile suficiente de whisky. S-ar mai putea spune ceva în favoarea lui Dandie: revolta lui împotriva lumii nu era pornită din răutate, căci el râdea de se prăpădea, de toate invectivele sale.

— Fir-ar ele afurisite de creioane, protestă el numaidecât, uitându-se la creionul pe care-l ascuţea şi a cărui mină se rupsese. Astăzi nu se pricep să mai facă nici creioane, nu se mai pricep la nimic

— Dă-mi-l să ţi-l ascut eu, se oferi Lucy.

— Huihm, murmură el. Nu cumva-ţi închipui că te

pricepi mai bine decât mine? Nu cred! Cel mult te vei tăia la degete şi probabil mă vei urmări în faţa justiţiei, pentru daune-interese

Cred că tot va fi mai bine aşa, Dandie, decât să fii urmărit pentru nerespectarea unei cereri în căsătorie, interveni doamna Tinto de la biroul ei. Ea nu prea avea obiceiul să vorbească, dar când vorbea, lovea întotdeauna în plin.

— Ar fi în stare să facă şi aşa ceva, declară Dandie, ascuţind mina creionului. Eu le cunosc pe femei.

Deşi era crăcănat, Dandie pretindea că ar cunoaşte în toate amănuntele sexul slab care îl înfuria, dar ale cărui farmece îl lăsau cu toate acestea indiferent, şi pentru a fi mai precis, adăugă:

— De asta sunt pe deplin încredinţat.

Doamna Tinto se uită la Lucy în semn de înţelegere; deşi superioară în slujbă, acceptase acum în mod definitiv pe Lucy – deoarece cu toate că era extrem de grasă şi avea obrazul acoperit de un pospai de barbă, doamna Tinto avea o inimă generoasă – şi relaţiile dintre ele erau în stadiu de prietenie.

— Sunt unii bărbaţi, adăugă ea întunecată, fără să se adreseze cuiva anume, pentru care spânzurătoarea este o pedeapsă prea uşoară.

Conversaţia nu mai continuă, deoarece în clipa aceea Rattray apăru în birou, sau mai bine zis, trecu prin birou pentru a intra în cabinetul său particular. Era un bărbat discret, înalt, uscăţiv pe care numai rareori aveai ocazia să-l vezi; dădu din cap în semn de salut pentru toţi, şi dispăru.

— În sfârşit, declară Lucy, ridicându-se în picioare. Fie că s-a ridicat ceaţa, fie că nu, cred că a sosit timpul să încep. Astăzi voi vizita pe cei din White Street. Cred că va ieşi destul de prost.

— Vezi să nu te rătăceşti, zise Dandie cu maliţioasă solicitudine.

Lucy clătină din cap şi zâmbi. Apoi îşi luă registrul şi

traista, semnele caracteristice ale slujbei ce o avea – registrul legaţ în piele neagră şi traista de piele lucioasă – şi ieşi din birou.

Deocamdată soarele apăruse şi ceaţa se destrăma în fâşii galbene care tremurau prin aer, ca nişte spirale de fum. Simţi că umezeala o înţeapă în gât şi începu sa tuşească. Pardesiul, îşi zicea ea, nu este destul de gros pentru vremea aceasta, împrejurul ei fremăta vâltoarea circulaţiei oraşului; dar acum nu mai simţea fiorul de mulţumire pe care-l simţise altă dată.

Era obişnuită cu acest spectacol şi era mult mai în vârstă (da, îşi zise ea, am început să îmbătrânesc); slujba pe care o avea, nu o interesa câtuşi de puţin şi nu-i plăcea nici ceaţa. Când intră în White Street începu din nou să tuşească, simţind aburul înecăcios în gât. Nu, ceaţa nu-i plăcea; dar mult mai puţin ar fi putut să-i placă strada aceasta căreia îi ziceu White Street.

Era o stradă strâmtă, un fel de prăpastie între două şiruri lungi de case întunecate şi urâte pe care soarele nu le lumina nici în timpul verii, chiar în zilele cele mai călduroase, iar acum părea un simplu canal, o râpă, un şanţ prin care se scurgea ceaţa.

Se făcuse unsprezece jumătate când Lucy intră în prima casă, pentru a-şi începe lucrul obişnuit. Coridorul era plin de un întuneric umed şi vâscos, faţă de întunericul de afară care părea exact ca şi zăpada faţă de smoală, dar în coridorul acesta se mai simţea şi mirosul stătut şi greoi, mirosul indescriptibil de murdărie, de trupuri îngrămădite în cocioabe, pe care ea îl cunoştea şi nu-l putea suferi.

După ce ajunsese la primul etaj, se opri în faţa uşii şi bătu cu creionul în tăbliţa subţire, – procedeu caracteristic pentru profesia pe care o avea şi cu care se obişnuise în timpul experienţelor din prima săptămână, când îşi julise pielea de pe încheieturile degetelor, bătând nerăbdătoare în uşile chiriaşilor.

După ce bătu, aşteptă. La început timpul ce i se

acordase pentru fiecaire casă i se păruse ridicol. În anumite case putea petrece o zi întreagă cu încasarea chiriilor săptămânale, dar acum nu se mai simţea nemulţumită din cauza timpului exagerat de lung. Dimpotrivă, i se părea că răgazul acordat este prea scurt. De pildă numai în casa aceasta erau patru scări care duceau la patru etaje şi fiecare etaj avea opt apartamente, prin urmare treizeci şi două de apartamente pentru intrarea aceasta îngustă. Douăzeci de coridoare similare reprezentau nebănuitul total de şase sute patruzeci de locuinţe, într-o clădire atât de mică. Şase sute patruzeci de odăi pline de oameni nenorociţi, adunaţi grămadă pe un teren de o jumătate de hectar. Şi de-a lungul trotuarelor din Hite Street erau trei case de felul acesta în spaţiul îngust al străzii se adăposteau în total – şi asta se întâmpla în secolul al douăzecilea de civilizaţie – patru mii de fiinţe omeneşti. Acestea erau aşa zisele „locuinţe etichetate”, deoarece pe fiecare uşă era o tablă cu numărul locatarilor care permitea ca în timpul nopţii, un inspector al sindicatului lucrătorilor să se poată convinge, că odăile nu sunt suprapopulate.

Măsură binefăcătoare din partea celor care reprezentau autoritatea, dar cu toate binefacerile acestor măsuri de prevedere, s-a constatat de multe ori, că douăsprezece persoane făcând parte din trei generaţii, dormeau în cea mai deplină armonie şi destul de confortabil într-o odaie, lungă de patru metri pe şapte. În orice caz se putea presupune că trăiesc în bună înţelegere şi confort, deoarece proprietarul acestor locuinţe nu primea niciodată reclamaţii.

Lucy ridică brusc creionul şi bătu din nou. Uşa se deschise ca de un lat de mână şi un glas întrebă: „Cine bate?”

— Henderson & Shaw, răspunse Lucy veselă, deoarece în timpul vizitelor adoptase această dublă personalitate: Henderson era întotdeauna agresiv, Shaw cel mai

îngăduitor. Afară de asta, formula întrebuinţată era mult mai impresionantă decât perceperea chiriei.

— O! se auzi din nou glasul care de astă dată nu mai păru întrebător ci numai resemnat. Urmă un timp de tăcere, mult mai elocvent decât exclamaţia; apoi uşa se deschise larg şi încet, iar în cadrul ei într-o lumină tulbure, apăru o femeie oacheşă, cu părul vâlvoi şi cu obrazul cenuşiu din cauza murdăriei. Femeia întoarse un ochi lucitor spre Lucy. Celălalt nu mai lucea, deoarece dispăruse, lăsând în locul său numai orbita deşartă şi aproape sinistră.

Dar femeia nu era deloc sinistră:

— Poftim înăuntru, zise ea cu blândeţe şi pe un ton obişunit să accepte inevitabilul.

Lucy intră. Odaia era deşartă – fără niciun fel de mobilă, afară de două lăzi de scândură şi o saltea de paie întinsă pe duşumele, de-a lungul unui perete. Pe una dintre lăzi era aşezat un lucrător şi pe cealaltă ladă din faţa lui, era mâncarea: o bucată de pâine, un capăt de cârnat şi o stacană de ceai.

Mânca zgomotos; îmbucând din capătul de cârnat şi sorbind lacom ceaiul, vărsându-l în farfuria pe care era cana, continuă să-şi vadă de treabă, fără să dea atenţie lui Lucy. De asemenea, copilul întins pe salteaua de paie nu o băgă în seamă, întins pe spate morfolea liniştit biberonul de cauciuc, în timp ce o dâră de păduchi trecea încet pe obrăjorul lui scofâlcit. Alţi doi copii rahitici, aşezaţi pe duşumele – cu picioarele încrucişate sub ei – se uitară la ea miraţi şi încetară sa se mai joace cu o ulcică spartă ce o aveau în mână. În apropierea lor, întinsă întocmai ca o dâră de lumină uitată de Dumnezeu, era o căţeluşă galbenă care răspundea la numele de Nellie. De fapt, acum Lucy ştia că în magherniţele acestea, nouă căţeluşe din zece răspundeau la numele de Nellie.

În timpul acesta femeia se îndreptă spre cămin şi frecându-şi mâna de-a lungul consolei prăfuite, luă ceva, apoi întorcând obrazul, îşi trecu degetele peste orbita

deşartă. Dar iată că acum orbita aceasta nu mai era deşartă ci conţinea un superb ochi de sticlă, a cărui strălucire întrecea cu mult strălucirea ochiului adevărat.

Făcând astfel onorurile casei, aduse registrul de chirie şi scotocindu-se îndelung prin buzunare, scoase cei doi şilingi şi şase pence.

— Vă rog să mă iertaţi, începu ea, dar nu m-am aşteptat să veniţi atât de devreme.

— Iată banii, zise ea întinzându-i suma şi condica. Apoi, în timp ce Lucy luă banii şi făcu înregistrarea, femeia adăugă aproape cu mândrie: După cum vedeţi, nu am întârziat nici acum.

— Da, răspunse Lucy, sunteţi la zi cu plata. Apoi cercetând cu privirea cuprinsul odăii acesteia sinistre şi probabil emoţionată de personalitatea domnului Shaw, se gândi la propria ei situaţie şi adăugă: Bănuiesc că aţi avut multe greutăţi... deoarece în odaia aceasta nu este aproape nimic

— Din păcate, încuviinţă femeia şi făcu un semn cu capul spre vlăjganul care înfuleca mereu. N-avem... Deoarece niciodată nu-mi dă voie să cumpăr mobile. S-ar putea să vină şi ziua când vom rămâne în urmă cu chiria – asta se poate întâmpla oricând – şi proprietarul ne execută şi ne ia tot ce avem. „La ce ne folosesc mobilele?” zice el. „Când n-au ce ne lua. Noi plecăm şi cu asta totul se termină.”

— Cred totuşi că soţului dumneavoastră i-ar plăcea să aibă mai mult confort, zise Lucy.

— Aşa este, încuviinţă femeia cu glasul blând. Bărbatului meu îi plăcea să trăiască confortabil, dar acum e plecat de doi ani. I-au dat cinci ani cu totul. Dumnealui, şi din nou făcu semn cu capul, locuieşte la mine.

— Înţeleg, zise Lucy şi privirile îi fugiră pe deasupra celor doi copil rahitici, ca să se oprească la copilul de pe saltea care nu avea mai mult de şase luni şi a cărui origine se discuta acum într-un mod atât de brutal. Dar copilului puţin îi păsa, tot atât de puţin le păsa şi celor doi

rahitici şi mai puţin decât tuturor, îi păsa celui care stătea pe ladă.

— Haide, Alfie, cântă să te audă doamna, zise femeia pe neaşteptate, întorcându-se spre băiatul cel mai mare care sta pe duşumele. Copilul îşi şterse gura şi se întoarse spre Lucy. Băiatul acesta cântă frumos, adăugă femeia.

Lucy se uită la Alfie. Era grăbită, trebuia să-şi vadă de treabă, dar îngăduitoarea personalitate a domnului Shaw, o îndemnă să mai întârzie.

— Haide, stărui ea. Dacă-mi cânţi ceva, îţi voi da un penny.

Alfie, care putea să aibă cel mult cinci ani, zâmbi fără să se simtă intimidat şi umezindu-şi buzele îi răspunse:

— Îţi voi cânta Maggie Murphy, cântecul care îmi place mai mult decât toate celelalte.

Şi ridicând bărbia în aer începu să cânte cu glasul subţire:

Pleci în vecini, s-a făcut seară,
Eşti mulţumit, nu-i greu să înţeleg,
Sunt slobod şi-i Sâmbătă iară.
Când cu băieţii de fete mă leg.

Au şi-o flaşnetă în salon,
Acolo totu-i de bon-ton.
Şi oricând bine venit vei fi,
În casa lui Maggie Murphy

Fu o scenă stranie şi tulburătoare care se desfăşură în cuprinsul acestei odăiţe deşarte: glasul subţire al acestui copil rahitic şi pentru totdeauna diform, ridicându-se tremurând prin ceaţă; zâmbetul mulţumit al celui de pe ladă; ochiul de sticlă lucitor de mândria de mamă; copilaşul care gângurea pe salteaua de paie, căţeluşa de care nu se mai ocupa nimeni şi alături de toate acestea, mişcarea continuă şi nesupărată a dârei păduchilor care treceau şi veneau mulţumiţi.

— Atât e tot, ciripi Alfie, după de termină. E frumos, nu-

i aşa? Şi întinzând o mână mică şi uscată, ca o ghiară, primi banul în palmă.

Lucy simţi ceva cum o îneacă în gât. Ea nu era făcută pentru meseria aceasta, nu putea fi făcută pentru aşa ceva: mizeria aceasta indescriptibilă dimprejurul ei, i se părea dureroasă. Făcu un efort, ca să se reculeagă şi se îndreptă spre uşă. După un schimb de saluturi, adăugă:

— Ne vedem săptămâna viitoare, tot pe vremea asta. Şi înclinând din cap, ieşi din odaie.

Trebuia să meargă înainte. Nu avea încotro; aceasta era existenţa ei.

Ridică mâna şi bătu în uşa de alături care se deschise larg, cu o surprinzătoare repeziciune, descoperind un interior cu totul altfel decât cel pe care-l părăsise. Era cochet şi confortabil, plăcut ca şi focul ce ardea în vatră, vesel ca şi flăcările ce aruncau lumini pe trupurile celor doi căţeluşi de porţelan de pe sipetul de culoare galbenă din colţul odăi, şi cu toată sărăcia lui, era confortabil şi primitor, ca şi femeia mică de statură şi grasă oprită, în prag, cu braţele tatuate, proptite în şolduri. Avea un obraz ostenit şi rumen, ochii şireţi şi lucitori, ca două boabe de mărgele; pe cap avea o pălărie neagră de sub care i se vedea părul negru şi strălucitor iar împrejurul gâtului o fâşie de blană roasă de molii. Lucy n-o văzuse încă şi nici de aici înainte nu credea că va avea ocazia s-o vadă fără pălărie pe cap şi fără blana ei tocită. Le purta atât pe stradă, cât şi în casă; aproape îţi venea să crezi că doarme cu ele. Motivul era că în White Street suprema dovadă de distincţie era să porţi o pălărie în felul acesta – nu o broboadă înfăşurată împrejurul capului – şi un guler de blană. Blana aceasta nu se scotea de la gât – amănunt care aparţinea de asemenea model – nici chiar atunci când stăpâna ei pleca de acasă, ca să lucreze în alte gospodării.

— Aţi venit din nou după chirie, nu-i aşa domnişoară? întrebă doamna Collins. Abia am plătit şi scadenţa vine din nou; aşa se întâmplă întotdeauna, ce să-i faci?

— În fiecare marţi, răspunse Lucy, uitându-se la doamna Collins şi la fiul ei, un tânăr voinic care sta întins sub pături în patul din alcov şi se uita peste umărul mamei sale.

— O! exclamă doamna Collins, este ziua care revine de mai multe ori pe săptămână, şi urmărind direcţia în care se uita Lucy, adăugă: Ben al meu lucrează acum în echipa de noapte. Tocmai de aceea s-a culcat. Închipuie-ţi că nu câştigă decât cinsprezece shillingi pe săptămână şi de mâncat mănâncă de două ori cât câştigă.

Se întoarse nemulţumită şi luă condica de chirie care, cu toate protestele ei, era pe masă, împreună cu banii. Lucy numără suma şi făcu înregistrarea.

— Să nu uiţi de lucrul pe care mi l-ai făgăduit! continuă femeia, după ce-i luă condica din mână şi controlă înregistrarea. Eu curăţ şi spăl foarte ieftin scările şi duşumelele.

— Îmi voi aduce aminte de dumneata, răspunse Lucy. Cred că voi avea nevoie de ajutorul dimitale, după ce fiul meu se va întoarce de la şcoală.

Părăsi odaia şi bătu la uşa de alături. Tap-tap-tap, tap-tap-tap se auzea creionul bătând în tăbliile uşilor.

Bătu la toate uşile ce se găseau de-a lungul acestui coridor întunecat şi respingător; semnă condicile murdare şi încasă banii soioşi, stărui şi vorbi cu glasul blând, ascultă explicaţiile şi plângerile. Traista ce o ţinea în mână, devenea mai grea şi capul – căci nici acum nu se obişnuise încă cu această ocupaţie – mai uşor. Fiecărei vizită îi lua în medie cam trei minute: pierdu mai bine de un ceas şi jumătate, vizitând locuinţele de pe coridorul de la prima intrare, şi trecuse de amiază când ieşi în stradă. Totuşi nu terminase. Lucrul era abia la început; şi fără să mai ezite, trecu la a doua intrare, bătu la prima uşă, aşteptă şi debită din nou formula: „Henderson & Shaw”! Continuă în felul acesta. Ce ocupaţie pentru o femeie ca ea, îşi zise Lucy cu amărăciune ea, care odinioară avusese căsuţa ei, o servitoare, o grădină cu un măr, cu

straturi de muşcate şi de garoafe! Oftă şi schimbă în cealaltă mână traista îngreunată de banii mărunţi, ca să bată la o nouă uşă. „De la Henderson & Shaw!”. Era un fel de cuvânt de trecere, care-i deschidea uşile, pentru a intra într-o lugubră şi tristă citadelă. Murdăria aproape nebănuită, mirosurile infecte, îngrămădirea respingătoare a tuturor mizeriilor omeneşti, numai rareori luminate de câte un zâmbet vesel, păreau uneori că devin pentru ea un vis chinuitor.

Se făcuseră ceasurile trei după-amiază, când termină cu vizitarea tuturor chiriaşilor din acest imobil. Ar fi trebuit, bineînţeles să se oprească, pentru a mânca ceva, dar prefera să continue lucrul fără întrerupere. Doamna Tinto recunoscuse şi ea că acesta este procedeul cel mal indicat şi-l aprobă cu binevoitoarea ei autoritate. Dar astăzi, după ce ieşi din White Street şi părăsi atmosfera care-i pricinuia rău la stomac, se simţi chinuită de foame. La colţul străzii se urcă într-un tramvai care apăru din fundul ceţii, cu toate ferestrele luminate. Se aşeză pe laviţa de lemn a vagonului, cu traista pe genunchi şi se gândi la ce şi-ar putea pregăti de mâncare. Mânca întotdeauna cu poftă şi lucrase fără întrerupere vreme de cinci ceasuri. Prin minte îi trecură tot felul de mâncăruri posibile, fără să se poată decide. În Kelvinbank cobori din tramvai şi intră într-o mică măcelărie, unde mai fusese şi înainte de asta, şi ceru să-i dea o costiţă de berbec. Măcelarul – unul cu numele Tutt – era un bărbat gras şi foarte cumsecade, dar în afară de asta o trata ca pe o clientă statornică. Probabil băgase de seamă că se uită la el şi-i urmăreşte fiecare mişcare – până când îşi dădu cuţitul pe amnar – dar în orice caz îi tăie o costiţă care părea fragedă şi făcea mult mai mult decât i-o socotise; în acelaşi timp felul în care o servi, i se păru neobişnuit de prevenitor.

De la băcănia din colţ cumpără cartofi de două pence – căci acasă nu mai avea niciun cartof, iar de aici se duse la o brutărie şi îşi cumpără o pâine.

Nu era tocmai uşor să care aceste pachete, împreună cu traista plină de bani; pâinea era învelită într-un ziar care se desfăcea mereu în timpul mersului. În orice caz însă, acum avea ce să mănânce şi o femeie care trece, încărcată cu pachete, pe Flowers Street nu este un spectacol neobişnuit.

La această oră casa ei, spre deosebire de casele din mijlocul cărora ieşise, părea liniştită şi odihnitoare. Îşi plimbă ochii în largul odăilor. La urma urmei „pentru început, locuinţa aceasta nu este atât de proastă".

Prima ei grijă fu, să intre îmbrăcată în cada de baie şi să-şi scuture hainele cu cea mai mare grijă. Purecii erau o adevărată nenorocire, dar nu se putea feri de ei, când intra în casele din White Street; chiar acum reuşiră să sară trei, unul după altul din cada de baie. Cu toate acestea putu scăpa de paraziţii mai înceţi la umblet şi mai respingători la vedere.

După ce ieşi din baie, dădu drumul robinetului şi se spălă pe mâini şi pe obraz. Apoi, după ce-şi scoase pardesiul şi pălăria, aprinse focul de la plita cu gaz, ca să-şi prepare cotletul. Pregătirile acestea reprezentau o corvoadă suplimentară, dar erau inevitabile. Deocamdată era obligată să renunţe la mâncărurile gustoase care s-o aştepte calde, când se întorcea de la slujbă. Dar cu toate acestea, mirosul fripturii ce şi-o pregătea, îi stârni pofta de mâncare şi când într-un târziu fu gata – rumenită exact cât trebuia – se aşeză la masă şi începu să mănânce, cu mulţumirea caracteristică unei femei flămânde. Cât era de gustoasă! Fără să-şi dea seama, îşi zise că a făcut foarte bine, hotărându-se să treacă pe la Tutt.

Mâncarea caâldă o făcu să se simtă mai bine. I se părea de mirare, în ce măsură o mâncare atât de simplă putea să-i redea puterile şi s-o înviorează atât de repede. Pe nesimţite dispoziţia ei se schimbă cu totul. Faptul că scăpase de toate obligaţiile ce le avea pentru ziua aceea, o făcea să se simtă mulţumită că şi-a făcut datoria. În

mod instinctiv îşi aduse aminte de fiul ei care pentru ea reprezenta motivul statornic de bună dispoziţie.

După ce termină, rămase câteva clipe nemişcată şi îngândurată. Ar fi plăcut, îşi zise ea, să nu mai plec de acasă pe o ceaţă ca aceasta: dar după ce se uită la ceasornic, se ridică în picioare, cu părere de rău. De astă dată nu ridică tacâmurile de pe masă; după orele şase va fi din nou acasă.

Plecă, în mână cu inevitabila triastă pe care nu o putea suferi, dar de care nu mai putea scăpa.

La patru jumătate ajunse la birou.

— Ce ceaţă! exclamă doamna Tinto. Toată ziua am lucrat cu luminile aprinse.

— Aici în birou nu este tocmai atât de rău, răspunse Lucy cu blândeţe, dar afară e o atmosferă îngrozitoare. Sunt foarte mulţumită că pentru astăzi am terminat.

Doamna Tinto dădu din cap, aproape mulţumită, şi întinzând mâna după traistă, îi răspunse:

— Sunt încântată că ai reuşit să te obişnuieşti cu slujba. La început e foarte greu.

Câteva clipe Lucy nu zise nimic; prin faţa ochilor ei îi trecu viziunea fugară a locuinţelor murdare şi copleşite de mizerie; apoi cutremurată de un val de amărăciune întrebă:

— A cui este propietatea... casa aceasta pentru care am încasat astăzi chiriile?

— Clădirea aceasta? repetă doamna Tinto puţin mirată. Aparţine unui domn Tully. Cel care are şi magazinul din Alstone Street. De fapt el trăieşte la Ralstone... în cartierul unde locuiesc şi eu. Da, îl cheamă Tully. Dar de ce întrebi? adăugă ea după o scurtă pauză.

— Mi-a trecut aşa prin minte, răspunse Lucy. Îşi aduse aminte de magazinul acesta – un magazin de bijuterii – cu vitrine mari, protejate cu grilaje de fier forjat, iar după colţ, deasupra intrării laterale, atârnau trei ghiulele de aramă, care indicau că aici este şi casă de amanet. Dacă se va întâmpla vreodată să întâlnesc pe acest domn Tully,

adăugă ea cu glasul stins şi îmbibat de amărăciune, îi voi spune de la obraz, ce părere am despre el.

15

Se îndreptă încet spre capătul peronului şi aşteptă cu prefăcută linişte, străduindu-se să-şi ascundă nerăbdarea. Soarele coborât spre asfinţit în această zi caldă de iunie, strălucea prin tremurul de ceaţă aşternut deasupra oraşului şi cernea o lumină chihlimbarie în Gara Centrală, poleind cu aur toate obiectele şi transformându-le într-un fenomen luminos şi depărtat. Deasupra ei, pe sub bolta acoperişului, se vedea un colţ senin de cer, strălucitor şi măreţ. Lumina aceasta ireală care-i lua vederea, atrăgând-o în radierea ei ca un tremur de valuri, i se părea un fel de vrajă.

Aştepta să sosească Peter. Doamna Tinto, cu obişnuita ei bruscheţe care îi ascundea actele de neaşteptată generozitate, îi poruncise să plece de la birou la orele patru şi jumătate, ca astfel să aibă timp să se întoarcă acasă, să se gătească şi să ajungă la gară, ca să aştepte trenul care pleca din Laughtown la orele trei. De fapt venise prea devreme şi alergase într-un suflet, căci după ce ajunse la gară, află de la un funcţionar, că trenul are cinci minute întârziere. Dar când a vrut să se întoarcă pentru a se plimba din nou până la celălalt capăt al peronului, se auzi un şuier strident şi garnitura neagră a trenului făcu o curbă, sunetul său metalic amuţi cu ultimul ţâşnit de aburi al locomotivei şi îşi încetini mersul. Se opri, pe obraz cu o expresie nerăbdătoare de aşteptare şi ochii începură să cerceteze lacomi în toate părţile. Îl văzu coborând din compartimentul său şi făcându-şi drum printre călători, ca să ajungă la ea: acum nu mai era băieţaşul care odinioară o ţinuse de mână şi traversaseră împreună peronul acesta, ci datorită unei minuni a timpului şi a sorţii, devenise un tânăr înalt şi

simpatic care înainta cu îndrăzneală, fără să mai aibă nevoie să-l însoţească ea. Nu se mişcă din loc ci îl urmări cu zâmbetul tremurând pe buze şi aşteptând, ca să constate prezenţa ei. Numaidecât după aceea surâsul îi lumină tot obrazul palid şi o transfigura cât ai clipi:

— Bine te-am găsit mamă! strigă el. Îmi pare foarte rău c-am avut întârziere.

La gestul plin de graţie cu care-şi scoase pălăria în faţa ei, se simţi încântată şi cu totul pe neaşteptate, trupul începu să-i tremure, când îl cuprinse în braţe şi îl sărută.

— Vasăzică te-ai întors, Peter.

— M-am întors definitiv, răspunse el mulţumit. De astă dată îl examină îndelung şi cu toată atenţia, în timp ce Peter se uita la ea şi râdea cu aceeaşi inocenţă, ca şi pe vremea când era copil.

— Ce facem cu bagajele mele? întrebă el într-un târziu.

— Da... bagajele, repetă ea şi se puse încet în mişcare. Cu un gest spontan o luă la braţ şi se îndreptară spre vagonul de bagaje; ea simţi ca şi odinioară, acelaşi fior de mulţumire fizică copleşindu-i trupul cu o uşoară moliciune. Mulţumirea de a-l vedea întors acasă în mod definitiv, cum spusese el însuşi, i se părea de necrezut!

— Iată-l! exclamă Peter.

Cufărul lui, care nu mai era lucitor – curelele erau plesnite, iniţialele numelui său îngălbenite dar totuşi descifrabile – era în faţa lor pe peron. Cât de mic i se părea acum. Odinioară când îl văzuse aşezat în picioare, cu un mâner în jos, fusese mult mai înalt decât el. Făcând semn unui hamal, o întrebă:

— Ce zici, să ni-l ducă la o trăsură?

Ezită; trebui să facă un efort, dar totuşi reuşi să-i răspundă:

— Eu cred... da, cred că va fi mai bine să ni-l aducă un camion al gării.

Peter ridică din sprâncene şi se uită la ea:

— Bine mamă, cred că l-am putea lua foarte uşor cu noi.

— Noi vom lua tramvaiul, răspunse ea cu glasul calm. Ne va veni mult mai uşor să ne întoarcem acasă în felul acesta.

Dădu din cap ca să-l liniştească şi plecă să dea hamalului instrucţiuni pentru expedierea cufărului de pe peron. Apoi închise portmoneul cu o mişcare imperioasă a degetelor şi se întoarse spre fiul ei, ca să-i spună:

— Cu asta, am terminat.

Când se îndreptară spre ieşirea din gară, adăugă pe acelaşi ton:

— Îmi pare rău că n-am putut veni şi eu la serbările de încheiere ale anului şcolar. Cred că nu te-ai supărat din cauza asta?

— O, nu! Nu m-am supărat deloc.

— Sunt foarte mulţumită, c-ai reuşit şi de astă dată atât de bine.

— Cu asta ar fi trebuit să te obişnuieşti mai demult, răspunse el pe un ton ca şi când s-ar fi gândit cu totul la altceva.

Apoi tăcură amândoi, şi coborâră costişa până în Young Street, unde aşteptară tramvaiul. Tăcerea aceasta continuă între ei, chiar după ce se urcară în vagonul vopsit în roşu şi se aşezară pe bancheta îngustă de lemn de pe imperială. Abia după ce veni conductorul şi le perforă biletele pentru care ea plăti un penny, Peter se întoarse spre ea, ca să-i spună:

— Mamă, în scrisorile ce le-am primit de la tine în ultimul timp, nu-mi spui aproape nimic despre... ce s-a mai întâmplat acasă. Mi-ai scris despre domnişoara Hocking şi despre noua ta slujbă, dar nu prea înţeleg exact, care este situaţia?

— Nu e cine ştie ce, declară ea, prefăcându-se liniştită; prevedea că va trebui să-i spună, dar va încerca să evite cu orice preţ amănuntele triste ale acestor întâmplări. Trebuie să ştii, dragul meu, că astăzi nu avem mijloace ca să putem trăi mai bine, dar vom reuşi să ieşim la lumină... vom reuşi fără prea multă greutate.

— Cred că situaţia aceasta nu va avea nicio urmare asupra... asupra...

— Nici vorbă, întrerupse ea cu toată convingerea. Va trebui să mergem până la capăt, indiferent de sacrificii. Probabil situaţia de acum nu ţi se va părea de ajuns... de mulţumitoare – calificativul acesta i se păru cel mai comod – ca la Ardiflan, dar va trebui ca un timp să ne împăcăm şi cu asta. Vom fi alături unul de altul şi foarte curând vom trece peste primele greutăţi.

— Înţeleg, declară el. Privirile i se înseninară şi se uită peste balustrada imperialei, în timp ce tramvaiul se îndrepta cu zgomot spre Apus.

Când se apropiară de colţul străzii Kelwinbank, Lucy se ridică în picioare.

— Iată că am ajuns, exclamă ea veselă şi de pe imperiala vagonului care se legăna, îi făcu un semn spre ceva important, asupra căruia ar fi vrut să-i atragă atenţia, ca asupra unui fapt indiscutabil, apoi adăugă: în orice caz, pentru tine va fi destul de *aproape*.

Se uitară amândoi spre clădirea pe care o indicase, o clădire lungă, cenuşie, cu un turn la mijloc, în vârful unei coline, dincolo de parcul Kelwingrowe, învelită în lumina razelor de soare ce tremurau oblic pe deasupra ei; înfăţişarea rece şi severă a clădirii de piatră părea că se şterge şi scoate în evidenţă sculpturile gotice de o delicată bogăţie ale turnului care o domina şi care părea întocmai ca o înseilare a pânzelor de funigei. Peisajul părea impresionant, dar pentru Lucy era chiar mai mult decât atât: un stimulent pasionant, o speranţă, o inspiraţie care i se reflecta în priviri şi în trăsăturile obrazului strălucitor.

— Nu te impresionează? întrebă ea pe neaşteptate şi cu ochii aprinşi.

— Da, aceasta este clădirea, încuviinţă el cu glasul încet, dar expresia obrazului său era cu totul alta: părea mai îndurerat şi mai grav, ca şi când ar fi cumpănit ceva în toată liniştea; privirile ochilor săi erau cercetătoare şi

reci, lipsite de orice emoţie, cutezătoare. După ce voi termina aici, cred că voi fi destul de bine pregătit, pentru a-mi putea începe drumul în viaţă.

Se uită la el şi zâmbi repede, apoi se îndreptă pe scară şi coborâră din tramvai.

În aceeaşi clipă, cuprinsă de o nelinişte subită, se îndreptă împreună cu el spre Flowers Street. Niciodată strada aceasta nu i se păruse atât de tristă, de aglomerată şi de respingătoare ca acum, aşa că i se păru că ea însăşi ar fi răspunzătoare pentru urâţenia ei. Ar fi dorit ca Peter să o vadă liniştită, sub cel mai favorabil aspect, dar căldura serii determinase oamenii să iasă în stradă, întocmai ca nişte iepuri din coteţe. De-a lungul trotuarelor se jucau şi alergau copii; unii dintre cei mai mici alergau atât de zburdalnici, încât îşi expuneau trupurile şi rufăria murdară; râdeau, ţipau şi se încăierau mulţumiţi, făcând o gălăgie infernală. În pragul porţilor de la intrările întunecate erau femei cu braţele încrucişate pe piept, şi meliţau din gură fără să se oprească, numai pentru a se uita curioase după trecători, sau a ţipa la copiii care se jucau. În cadrul ferestrelor deschise se vedeau bărbaţi cu luleaua în gură, citind ziarul şi din când în când ridicând mulţumiţi cănile pline de bere sau scuipând fără nicio sfială în stradă. Din sala de bal de la colţul străzii, se auzea vuiet de larmă şi de veselie. Prin uşile deschise larg din cauza zăpuşelii, se auzea ropot de picioare şi clămpănitul unui pian, însoţit de bătaia palmelor maestrului de dans care ţineau ritmul şi de ţipătul lui vesel – sau mai curând revoltător – care spunea: „Balancez la stânga... changez les dames!” Afară de asta în faţa intrării era un grup de tineri, cu umerii pleoştiţi şi şepcile trase pe ochi şi în colţul gurii cu mucul de ţigară stins, ceea ce ar fi vrut să simbolizeze priceperea lor în toate. Când Lucy şi fiul ei trecu pe lângă grupul acesta, tinerii începură să râdă în bătaie de joc.

— Mamă, cartierul mi se pare îngrozitor, declară Peter cu glasul schimbat. Nici nu mi-aş fi închipuit! Crede-mă,

nu bănuiam că ar putea să existe ceva asemănător.

— Nu este întotdeauna atât... atât de animat, răspunse ea cu sfială.

— Animat! Aici nu e vorba de animaţie. Toată zona aceasta este oribilă. Înspăimântătoare!

Nu-i răspunse, ci îşi continuă drumul, uitându-se drept înainte, până când ajunseră la intrarea casei de la numărul 53. Urcară tăcuţi, apoi scoase cheia şi deschise.

— Iată-ne ajunşi! exclamă ea şi în glas îi tremura o veselie pe care spaima din privirile ei părea că ar vrea să o dezmintă. Nu e mult de spus despre ceea ce vezi... dar în orice caz este casa noastră şi acesta este singurul lucru care are importanţă. Se opri, ca să încuie uşa, apoi intră după el. Aceasta va fi camera ta, îi explică ca şi asta de aici – arătându-i bucătăria – este un fel de salon pe care-l întrebuinţez şi ca dormitor pentru mine.

Lui Peter îi trebuiră câteva clipe, ca să-şi poată da seama în întregime de acest interior, apoi se întoarse spre ea, cu o expresie de spaimă pe obraz.

— Aceasta este casa în care locuim noi acum? întrebă el neîncrezător.

Dădu din cap în semn de încuviinţare. I se părea că ea s-a obişnuit cu această casă şi nici nu s-a gândit că el ar putea aprecia situaţia ca fiind atât de gravă. Îşi dăduse toată silinţa ca să înveselească interiorul, cumpărase perdele noi la ferestre şi spălase muşamaua de pe masa de la bucătărie, aşa încât acum lucea. În timpul ultimului week-end spoise şi tavanele.

— Bine, dar mobilierul!... Odăile sunt aproape goale, zise el cu glasul sugrumat. În odaia mea este un pat şi un şifonier, iar în cealaltă nu este aproape nimic. Auzi, cum răsună casa când vorbim, de parcă ai fi într-o casă pustie!...

Obrazul lui Lucy se aprinse şi ochii i se întunecară.

— La urma urmelor nu vom trăi toată viaţa aici, declară ea, şi încetul cu încetul voi completa mobila care lipseşte.

— Mama, este îngrozitor, crede-mă, îngrozitor! Mă

înspăimântă gândul că suntem obligaţi să locuim într-o casă atât de mizerabilă... dintr-un cartier atât de mizerabil!

— Este tot ce am putut face, răspunse ea cu glasul ceva mai ridicat. Deocamdată va trebui să ne mulţumim şi cu atât. Cred că nu este cazul să ne închipuim, că de aici înainte nu vom putea trăi ceva mai bine. Va trebui să ne împăcăm cum vom putea, până în ziua când ni se va oferi şansa să plecăm de aici.

Peter se lăsă pe un scaun.

— Ei bine, zise el într-un târziu, dacă aceasta este situaţia., atunci cred că va trebui să ne împăcăm cu ea.

— Aceasta este realitatea, răspunse Lucy şi obrazul i se însenină imediat. Am prevăzut numaidecât, că tu vei înţelege, şi te vei simţi mult mai bine după ce vei bea un ceai.

Tânărul întoarse capul spre masa care era întinsă, apoi se uită la ea şi-i zâmbi cu îndoială.

— Grupul de tineri pe care l-am văzut în colţul străzii, este suficient ca să-ţi taie pofta de mâncare.

Dar lui nu i-o tăiase şi când se aşezară împreună la masă, începu să mănânce mulţumit; din când în când, se uita la ea şi la lucrurile dimprejurul său, chinuit de îndoială.

— În orice caz, zise el într-un târziu, trebuie să recunosc că tu te pricepi la bucătărie.

— Ai răbdare şi vei vedea ce-ţi voi pregăti de mâncare, după ce vei fi la Universitate, răspunse ea mulţumită. Se simţi învăluită de dorinţa de a-l ocroti şi prin minte îi trecură tot felul de bucate gustoase ce i le va pregăti de acum înainte. Te vei simţi foarte mulţumit că te-ai întors acasă.

— Toate acestea sunt bune şi frumoase, răspunse el cu glasul încet, lăsându-se în spătarul scaunului, dar cred că ar fi bine să limpezim situaţia. Văd că ai toată încrederea, dar... crezi că vei reuşi să te descurci?

Mă voi descurca, răspunse ea numaidecât, cu aceeaşi

încredere pe care i-o reproşase adineauri, apoi se opri şi uitându-se la el, îl întrebă cu glasul schimbat: Dar tu?... Cred că nu-ţi închipui că nu vei obţine...

Făcu un gest cu mâna, oprindu-i vorbele, înainte de a le pronunţa.

— În această privinţă nu am niciun fel de îndoială. O voi obţine destul de uşor. Am studiat această problemă până la ultimul penny. Se opri, apoi continuă cu o precizie şi certitudine metodică, aşa că se simţi încântată: călugărul William mi-a dat prospectul Universităţii. În medie, taxele se cifrează la treizeci de lire pe an; cărţile şi diversele rechizite, să zicem că ar putea costa cinci lire, cu totul. Pentru a putea face faţă acestor cheltuieli, am Fundaţia Carnegie şi bineînţeles o bursă... Îmi stau la îndemână vreo douăzeci şi pe fiecare dintre acestea aş putea-o obţine cu ochii închişi. Acestea reprezintă fiecare câte douăzeci şi cinci de lire anual, cinci ani la rând. Şi întinzând mâna, în semn de explicaţie, adăugă: prin urmare îmi stau la îndemână şaizeci de lire; să zicem că voi cheltui cel mult patruzeci. Rezultatul: îmi rămân douăzeci de lire pentru îmbrăcăminte şi cheltuielile mărunte.

— Peter, este extraordinar! oftă ea uşurată, este măreţ.

Se simţea încântată de priceperea lui şi de felul în care judeca situaţia. Era încântată şi de intimitatea existentă acum între ei, în vederea aceluiaşi scop, spre care se îndreptau amândoi

— Da, toate acestea sunt bune şi frumoase, continuă el şi râse uşor. Dar situaţia de acum mai are şi un alt aspect.

Ochii i se tulburară.

— Ţi-am spus că mă voi descurca, repetă ea.

— Mamă, nu este de ajuns să-mi spui, ripostă el neliniştit. Procedeul acesta este caraghios şi mă face să mă gândesc la cârtiţa care scurmă pământul prin întuneric.

— Dar cu timpul, cârtiţa reuşeşte să iasă la lumină,

răspunse ea sfioasă şi simţind cum i se domoleşte entuziasuml, în faţa cuvintelor lui severe.

— Da, dar cum? Asta este întrebarea! Aici trebuie să ne gândim, că vom fi obligaţi să trăim vreme de cinci ani, ori această sarcină va cădea pe umerii tai. Cu o privire semnificativă îi dădu să înţeleagă mediocritatea casei în care locuia şi serviciul modest de pe masă. Uite ce, spune-mi drept, cât câştigi tu acum?

Ezită şi păru că nu se simte în largul ei.

— Haide spune-mi, stărui el! Cât îţi mai rămâne, după ce plăteşti chiria pentru acest măreţ palat?

Ridică ochii şi se uită la el.

— Optsprezece shilingi pe săptămână, răspunse ea cu glasul ferm.

Muşchii obrazului lui Peter tresăriră şi uitându-se la ea prostit, îngână:

— Optsprezece smlingi pe săptămână!... Mai puţin de cincizeci de lire pe an, ca să putem trăi amândoi şi să te îmbraci! Începu să râdă sinistru: şi să-ţi plăteşti abonamentul pentru loja de la Operă... Mamă, aceasta este curată nebunie!

— Ţi-am spus că eu voi reuşi să mă descurc, declară ea categoric.

Tânărul clătină din cap.

— Asta este nebunie curată, murmură el a doua oară. Imposibilitate absolută... Şi eu ştiu foarte bine ce vorbesc. Ştiu şi eu că doi cu doi fac patru. Ar fi zadarnic să-ţi propteşti capul în piept şi să te repezi orbeşte într-o astfel de aventură. Eu cred că dumneata mamă, chiar de la început...' nu te-ai gândit de ajuns vreau să spun că întotdeauna ai procedat în felul acesta... de pildă şi atunci când ţi-ai vândut mobila. Dacă aş fi avut şaisprezece ani şi n-aş fi fost copil pe vremea aceea, eu nu te-aş fi lăsat s-o vinzi. Pe urmă incidentul acela cu domnişoara Hocking... Fără îndoială ai fi putut prevedea... Se întrerupse în mod semnificativ şi adăugă: dar astfel de lucruri nu se pot limpezi niciodată, când încerci să te

încăpăţânezi.

Lucy simţi un val de indignare cum i se ridică şi e gata s-o înece, când constată lipsa de echitate a cuvintelor lui şi atitudinea aceasta critică ce o adoptase faţă de ea, după ce se străduise din toate puterile, ca să-l ţină la şcoală şi după tot ceea ce făcuse călăuzită numai de gândul de a-i fi lui de folos! Da, după ce se străduise şi se luptase din toate puterile, pentru a putea păstra independenţa lor comună! Nimeni, afără de el n-ar fi putut vorbi cu ea pe tonul acesta, fără să-şi primească răspunsul sângeros de brutal, dictat de revolta îngrozitoare ce clocotea acum în fiinţa ei. Dar pe Peter îl iubea, aşa că-i răspunse cu glasul liniştit:

— Va trebui să mă laşi să procedez, aşa cum voi crede eu de cuviinţă.

— Ce rost mai are faptul că eu am aranjat şi am calculat totul, când tu cu încăpăţânarea ta încerci să zădărniceşti ceea ce am făcut până acum, declară el nemulţumit. Şi ce rost mai au rudele bogate, dacă nu le ceri să-ţi acorde ajutorul lor, atunci când ai nevoie de acest ajutor?

— Eu îmi voi face datoria fără să apelez la ajutorul lor, răspunse ea categoric.

Se uita la ea stăpânit de o tristeţe subită şi emoţionat de inflexibilitatea ei.

— Nu înţelegi, că de aici înainte toate răspunderile vor cădea asupra mea? Eu sunt cel care va fi obligat să lucreze, pentru a putea scăpa din această spelucă îngrozitoare, declară el nădăjduit. Situaţia aceasta ar face chiar pe un sfânt să-şi piardă cumpătul.

Şi de fapt îşi pierdu cumpătul, şi glasul i se înecă de lacrimile unei mâhniri neaşteptate, care i se părea şi lui caraghioasă.

— Te rog, Peter, dragul meu! ţipă ea numaidecât, impresionată de lacrimile lui.

Cu toate că acum era înalt şi sigur de sine, rămăsese totuşi băieţaşul ei. Copilaşul de odinioară, care venea în

fugă şi-şi ascundea obrazul în poala ei, dornic să-i audă cuvintele de mângâiere. Amintirea duioasă a acestor scene depărtate, după despărţirea lor atât de îndelungată, o îndemna în mod inexplicabil, să cedeze stăruinţelor lui.

— La toate acestea vom avea timp să ne mai gândim şi de aici înainte, răspunse ea, ca să-l liniştească, şi-l apucă de mână. Probabil voi da o fugă până la Richard sau la Eduard, ca să văd ce vor spune ei.

— Va trebui să te duci numaidecât să vorbeşti cu ei, răspunse Peter, înăbuşindu şi ultimul suspin. Înţelege-mă ce-ţi spun, este singurul mijloc, pentru a putea scăpa din situaţia în care ne găsim acum.

— Da, da. Ai toată încrederea în mine, dragul meu, răspunse ea. Obrazul lui îndurerat, mâhnirea aceasta de acum, îi aducea aminte de slăbiciunea de odinioară a lui Frank; atitudinea aceasta atât de stăruitoare şi atât de inexplicabilă, legătura aceasta dintre ei, pe care ar fi vrut s-o ştie permanentă, trezea în ea o dorinţă nestăvilită de a-l ocroti, încercă să-l liniştească, îl strânse aproape de ea şi din adâncul fiinţei, simţi cum se ridică un irezistibil îndemn de dragoste pentru fiul ei.

— Mi se pare atât de caraghios să fac aşa ceva! exclamă el, într-un târziu, uitându-se la ea ruşinat şi adăugă mai mult în glumă: a doua oară nu se va mai întâmpla!

Îl strânse de mână şi se ridică în picioare.

— Trebuie să fii ostenit, fiul meu, zise ea cu glasul liniştit. Mă duc să-ţi fac patul.

Trecu în odaia pe jumătate goală de alături – acel simulacru de dormitor – şi imediat se ridică şi el şi intră după ea, ca să se oprească în faţa ferestrei şi să se uite indiferent la întunericul ce se îngroşa afară.

— Ia uită-te mamă, zise el după o scurtă tăcere, da aici se vede foarte bine.

Lucy se uită în direcţia unde se uita şi el. Pe vârful colinei, tulbure şi neprecisă, dar luminată de ultimele raze

ale soarelui căzut în asfinţit, se vedea clădirea, ţinta spre care se îndreptau toate ambiţiile şi speranţele lor. Întunecată şi impunătoare, pentru ei chiar măreaţă, li se părea că tronează pe deasupra acestui cartier sărac şi sordid care se aşternea împrejurul lor. Între crengile copacilor învăluiţi de umbră, câteva lumini începură să clipească la ferestrele caselor în care locuiau profesorii; iar în timp ce se uitau la ele, din turn se auzi glasul adânc al clopotului care bătea cu lovituri grele şi măsurate. O mică Universitate modestă, situată în punctul cel mai ridicat al unui trist orăşel de provincie, la care se uitau două fiinţe modeste, prin fereastra unei case modeste, un amănunt fără importanţă – un fapt banal – un lucru de nimica şi cu toate acestea amănuntul straniu era tocmai faptul că scena aceasta reprezenta ceva. Era un moment înălţător. Lucy îşi simţea sufletul plin de o speranţă dureroasă, ochii ei pierduţi în depărtare se opriră asupra unei stele palide care strălucea pe bolta cerului, prin întunericul ce se îngrămădea împrejurul ei.

16

Se gândi atât de îndelung la această problemă, până când îşi simţi capul vâjâind... până când îşi dădu seama că el avusese dreptate, când îi spusese că e proastă. Se frământase în toate chipurile, făcându-şi turneul de încasare la casele de raport pe care trebuia să le viziteze; la început îşi zise că va trebui să ceară sfatul doamnei Tinto, apoi renunţă la gândul acesta, pentru motivul că doamna Tinto locuia în Ralstone şi cunoştea, sau în orice caz aflase despre fratele ei Richard. Ajunse apoi la concluzia, că dacă va trebui să facă acest pas hotărâtor, atunci numai Richard putea să fie cel căruia i se putea adresa, Eduard nu avea mijloace necesare pentru a-şi dovedi statornica lui bunăvoinţă şi în actuala situaţie, i se părea un om atât de ireal, încât ar fi fost incapabil să aibă

încredere în el.

Dar ori din ce parte ar fi judecat această problemă, vedea că ceea ce va fi obligată să facă acum, reprezintă pentru ea o încercare dureroasă. Gândul de a cere ceva pentru ea însăşi, era cu desăvârşire exclus; totuşi cerând pentru Peter... oricât de dureroasă ar fi fost umilinţa, credea că va putea să o suporte.

Astfel, într-o după amiază de sâmbătă din luna iunie – împotriva propriei sale voinţe – făcu drumul care ducea din gara Ralstone până la casa lui Richard se opri în faţa gardului porţii vopsite în verde, o deschise şi intră în grădină. Coborând pe alee constată că de la ultima ei vizită, grădina casei suferise anumite modificări. Pajiştea fusese transformată în teren de tenis de-a lungul aleii plantaseră un şir de tei ca să ţină umbră, şi până şi sera cea mică era proaspăt vopsită în alb. Văzând aceste dovezi ale prosperităţii lui Richard, întinse mâna cu tot curajul şi sună, fără să mai tremure.

Veni o servitoare care o introduse în salon, unde se aşeză în faţa ferestrei deschise şi aşteptă. Aşteptă cinci minute şi-şi plimbă privirea pe deasupra mobilelor de catifea imprimată, a pianului de abanos, a vasului uriaş în care era un vrej de iederă şi a fotografiilor înşirate pe consola căminului. În mijlocul acestor fotografii era una care o reprezenta pe ea împreună cu Peter şi se gândi imediat, că fotografia aceasta a fost scoasă de Eva anume, şi aşezată acolo, pentru această ocazie. Eva nu-i era simpatică – amănuntul acesta îl admitea cu toată sinceritatea – şi nu se îndoia câtuşi de puţin, că Eva se făcuse vinovată de gestul acesta de politeţe ipocrită în legătura cu fotografia. Aşteptă vreme îndelungată şi era gata să-şi închipui că şi-au uitat de ea, când Eva intră în odaie cu mâna întinsă şi tipăind grăbită din picioarele mici, ca şi când ar fi vrut să se scuze.

— Îmi pare foarte rău Lucy, că te-am făcut să aştepţi, gânguri ea. Mă întinsesem să mă odihnesc puţin după masă... După cum ştii, eu îmi fac întotdeauna siesta.

Adevărul este că odihna aceasta de după-amiază îmi face bine şi din nenorocire eu... se întrerupse. Avea obiceiul comod de a întrerupe o frază, exact în momentul când credea că-i va veni greu să spună ce are de spus, şi începea să vorbească despre altceva, aşa că orice conversaţie cu Eva urma un drum foarte capricios. Copiii au plecat să joace golf, continuă ea. Le va părea rău, că n-au fost acasă, ca să te primească.

— Şi mie îmi pare rău, zise Lucy. Nu i-am mai văzut de multă vreme. „Nu cumva au avut grijă ca să-i expedieze de acasă, ca să nu fie obligaţi să vadă pe ruda lor cea săracă?” se întreabă Lucy.

— A trecut o veşnicie de când nu te-am mai văzut. Nu e frumos din partea ta, să nu mai treci pe la noi de atâta vreme, îi spuse Eva cu glasul plin de reproşuri. Îmi dai voie să sun, ca să ne aducă ceaiul?

Întinse braţul şi cu o mişcare cochetă a mâinilor ei delicate, sună. Ceaiul fu adus pe o tavă: un serviciu de argint, cu ceşti de porţelan de Wedgwood şi un suport cu o mulţime de compartimente pentru prăjituri: se vedea cât de colo că felul în care Eva serveşte ceaiul, nu lasă de dorit. Simţi o ciudată tresărire a inimii când se gândi la ceştile ei de acasă şi la ceainicul de teracotă – cumpărate de la magazinul Caledonian Bazar – şi-şi muşcă buzele.

— Peter s-a întors acum acasă? întreabă Eva, oferindu-i suportul cu prăjituri.

— Da, s-a întors.

— E un băieţaş atât de drăguţ... îmi aduc foarte bine aminte de el. Uite colo, mai avem fotografia lui şi întinzând mâna, îşi încârligă uşor degetul mic şi-i arătă fotografiile de pe consola Căminului. Acum câteva zile am fost la Annan, de m-am fotografiat.

— Serios?

— Da, a stăruit Richard, înţelegi... îi explică Eva cu cochetărie.

— Vasăzică aşa, conchise Lucy.

Efuziunile cumnatei sale o plictiseau într-un mod cu

totul neobişnuit şi o determinau să-i dea răspunsuri răstite şi laconice. Totuşi Eva nu părea deloc rezervată şi nici nu se purta brutal faţă de ea. Continuă să vorbească repede, mişcându-se neliniştită şi ferindu-se cu toată prudenţa să discute subiecte care puteau fi primejdioase.

Puţin după aceea uşa se deschise şi apăru Richard. Probabil datorită contrastului, Lucy simţi un fior de plăcere când îl văzu; ştia că fratele ei n-a ţinut niciodată din cale afară la ea; temperamentele lor nu se potriveau şi în ultimii ani, sufleteşte se înstrăinaseră foarte mult unul de altul; dar totuşi era fratele ei şi pentru ea legăturile de rudenie mai aveau încă o valoare pe care nu şi-o putea explica.

— Iarăşi ai întârziat de la ceai, gânguri Eva, apoi întorcându-se spre Lucy adăugă înduioşată: a fost ocupat la birou… cu studierea dosarelor pentru procese – Sfinte Doamne – cât este astăzi de greu să poţi ieşi la lumină.

— Arăţi bine, zise Richard, luând ceaşca în mână şi înghiţând ceaiul cu mişcări încete.

— Arată foarte bine, se grăbi Eva să-l aprobe.

— În ultimul timp eu nu m-am simţit tocmai bine, continuă Richard şi sorbi din ceaşca de ceai, mişcându-şi] gâtul înţepenit din cauza gulerului prea înalt. Doctorii îmi spun că sunt artritic, dar mie nu-mi vine să cred. După ce mai sorbi odată, îşi supse fălcile; da, nu-mi vine să cred aşa ceva.

— Dragul meu, totul se datoreşte faptului că lucrezi prea mult. Atitudinea Evei trăda impresionanta solicitudine a unei soţii desăvârşite, şi întorcându-se din nou spre Lucy, îi spuse pe un ton confidenţial – ştii că a candidat pentru un post de Procuror al Statului – un avantaj fiscal – şi cred că nimeni nu este mai îndreptăţit decât ei, ca să obţină această slujbă.

— Nu trebuie să crezi tot ce-ţi spune Eva despre mine, interveni el cu îngăduinţă.

— Cred că e foarte bine, declară Lucy. Băgă de seamă că Richard a devenit mai solemn, mai pretenţios decât

fusese până acum şi stătea înţepenit în scaun, ca şi când ar fi simţit chiar de acum roba de reprezentant al Ministerului Public apăsandu-l pe umeri.

— Tu, dragul meu, meriţi acest post... această onoare!

— În sfârşit, să vedem ce va mai fi. S-ar putea chiar să refuz. Nu mă interesează o slujbă de onoare care nu-mi produce nimica, tocmai în timpurile acestea atât de grele.

Urmă o scurtă tăcere, apoi Eva – cu un tact desăvârşit – se ridică în picioare şi zâmbi suav:

— Vă las, ca să puteţi sta de vorbă. Cred că aveţi să vă spuneţi o mulţime de lucruri, şi părăsi salonul, cu o grabă care părea dinainte premeditată.

— Ei bine, Lucy, în timpul din urmă n-am prea avut ocazia să te vedem, începu Richard imediat ce soţia sa ieşi din odaie. Cum îţi mai merge?

Lucy se simţi mai uşurată; se temuse de eventualitatea că va fi obligată ea însăşi să deschidă vorba despre acest subiect, aşa că-i răspunse cu glasul plin de recunoştinţă:

— Tocmai acesta este motivul pentru care am venit la tine.

Îl văzu că încruntă uşor din sprâncene în semn de aprobare.

— Am aflat cu părere de rău, că ţi-ai pierdut slujba ce o aveai la Lennox. În acelaşi timp cred că ai făcut foarte bine, că ai... că ţi-ai luat o nouă slujbă. Asta dovedeşte că eşti curajoasă. Apoi, făcând o pauză, o întrebă fără înconjur: de ce nu te-ai măritat din nou? Recăsătorindu-te, ai fi simplificat situaţia.

— Nu ştiu nici eu de ce nu m-am recăsătorit, îi răspunse ea cu sfială. Cred că nicioadată nu mi s-a oferit ocazia să mă recăsătoresc.

— Aceasta este o lege a naturii, ripostă el, umezindu-şi buzele rumene. Eu şi Eva suntem foarte fericiţi. Da... te asigur că suntem foarte fericiţi.

— Eu sunt destul de fericită cu Peter, răspunse ea, doar că... va trebui să am grijă să-şi poată deschidă drum în viaţă.

— E foarte firesc, încuviinţă el cu glasul solemn.

Încuviinţarea aceasta atât de neaşteptată din partea lui, îi dădu curaj; încercă din toate puterile să se reculeagă şi cu un uşor tremur în glas spuse:

— Richard, noi doi nu ne-am văzut de multă vreme. Probabil a fost şi vina mea. Dar acum, după ce Peter a terminat şcoala, am nevoie de sfatul şi de ajutorul tău. Vrei să mă ajuţi, în interesul fiului meu?

— Sigur că vreau, răspunse el numaidecât.

— Vrei să-mi acorzi ajutorul tău, în interesul lui Peter?

— Da... voi face tot ce îmi va fi posibil, răspunse el, fără să ezite.

Respiră adânc şi uşurată.

— Îţi mulţumesc Richard, zise ea fără să încerce să-şi ascundă emoţia. E foarte frumos din partea ta. Tu nici nu poţi bănui cât de greu mi-a fost să vin la tine. Eu nu sunt făcută ca să cer, dar totuşi va trebui să-mi dai un mic ajutor, pentru ca fiul meu să-şi poată termina Universitatea.

— Universitatea! Pierzându-şi calmul obişnuit, tresări cu violenţă în scaun şi se întoarse spre ea. Sfinte Atotputernice, femeie, ce te-a apucat?

— Da... aşa am plănuit, îngână ea. Vreau să studieze medicina.

— Să-l înscrii la Universitate... ca să studieze medicina... Renunţă la atitudinea lui demnă de până acum şi se uită la ea speriat; trebuie să fii nebună.

— Este un băiat inteligent, Richard, continuă ea, chinuită de deznădejde. Ar putea obţine o bursă; am dorit întotdeauna ca el să îmbrăţişeze o profesiune liberă... aş vrea să se facă doctor.

— Cred că nu vorbeşti serios, repetă el, ridicând uşor din sprâncene.

— Vorbesc foarte serios! stărui ea, cu toată convingerea. Va trebui să-i ofer toate posibilităţile, pentru a-şi încerca norocul.

Cuvintele ei îi dădură timpul necesar pentru a se

reculege; sprâncenele reveniră în poziţie normală, şi acum era iarăşi cel de adineauri.

— Draga mea Lucy, începu el pe un ton sever de magistrat, crede-mă, tu nu ai habar de ceea ce vorbeşti. Din fericire, eu îmi dau seama de situaţie. Nu vei reuşi niciodată, să dai o astfel de educaţie fiului tău, ţinând seama de cheltuielile enorme care sunt necesare, chiar dacă ţi-aş oferi tot ajutorul de care sunt în stare. Eu nu sunt un om bogat. Am şi familia mea, de care trebuie să ţin seama. Făcu ochii mici şi-şi plecă trupul înainte, în timp ce ea îi observa de aproape obrazul împietrit. După cum ştii şi tu, Charles îşi face stagiul la Kidston. Ori asta costă parale, dacă-mi dai voie să-ţi spun. Şi afară de asta mai trebuie să ţii seama şi de spezele pe care trebuie să le acopăr tot eu. În acelaşi timp trebuie să mă gândesc şi la educaţia artistică a Verei. Are un talent admirabil. Acum frecventează cursuri... mama ei ar vrea s-o trimită şi la Paris, dacă ne vom putea permite acest lux. Prin urmare, dragă Lucy vezi bine că nu sunt căptuşit cu aur. Te rog să nu te laşi amăgită de aspectul casei noastre şi de felul de viaţă pe care-l ducem Suntem obligaţi să ţinem pasul cu lumea, fie că vrem, fie că nu vrem. Situaţia mea socială îmi impune această obligaţie. Ridică mâna în semn de protest: nu caut câtuşi de puţin să mă mândresc. De multe ori îmi zic că aş prefera să trăiesc mult mai modest.

— Parcă spuneai că vrei să mă ajuţi, începu ea imediat ce-l văzu că a terminat.

— Da, fireşte că vreau să te ajut, se grăbi el să-i răspundă. În măsura puterilor mele. Am oarecare trecere, cred că voi reuşi să găsesc fiului tău o slujbă, în calitate de funcţionar.

— Funcţionar!... repetă ea.

— Şi de ce nu, mă rog? continuă el cu un glas glacial. A terminat cu succes studiile colegiale şi cred că a sosit timpul, ca tânărul acesta să facă şi el ceva pentru tine. Afară de asta, dacă are cu adevărat stofă, sa va putea

ridica foarte curând, mult mai presus de slujba unui practicant. Lasă-l să-şi croiască singur drumul în viaţă.

— Slujba de practicant n-ai decât s-o păstrezi pentru tine, declară ea cu amărăciune. Eu nu am nevoie de un astfel de ajutor. Fiul meu este în stare să facă mai mult decât atât.

Se uită câteva clipe la ea, examinând-o cu atenţie, apoi declară ferm:

— Constat că nu te-ai schimbat deloc.

— Nu m-am schimbat de ajuns, pentru a fi în stare să admit ca unicul meu fiu să lucreze ca practicant de birou, ripostă ea furioasă, iar în timpul acesta copiii tăi să se poată lăfăi în toate bunătăţile.

— De ce să nu facă ceva pentru el şi familia Moore? răspunse Richard. Hangiul acela e doldora de bani.

— Nu am nevoie de ajutorul lui, protestă ea cu glasul feroce şi nu am nevoie nici de banii lui. Mai mult decât atât – dă-mi voie să-ţi spun de la obraz – eu nu am nevoie nici de ajutorul tău.

— Nu?

— Nu!

Îi trânti răspunsul acesta ca pe un glonţ de pistol. Se uită la ea indiferent, jucându-se cu lanţul ceasornicului, apoi fără să pară că dă importanţă propriilor sale cuvinte, declară:

— Te-am prevenit chiar de la început, să nu te căsătoreşti în această familie. Ţi-am spus că va veni timpul când îţi va părea rău.

Ochii lui Lucy începură să scapere şi nările îi tremurau.

— Şi cât crezi că m-au interesat atunci cuvintele tale? ripostă ea cutremurată de furie. Tot atât cât mă interesează şi astăzi. Şi nu regret nimic.

— În sfârşit, cred că nu vei avea motive să spui că nu te-am prevenit din nou, continuă el cu glasul liniştit. Este cea mai mare nebunie, să te gândeşti la Universitate. N-ai avut noroc şi va trebui să te întinzi cât îţi permite plapuma.

— De asta voi avea eu grijă, zise ea şi începu să-şi pună mânuşile.

— Bagă-ţi minţile în cap, femeie, stărui el pe un ton mai împăciuitor. De ce ţii numaidecât să înoţi totdeauna împotriva curentului? S-ar putea să fii prinsă într-un vârtej şi să te îneci. Sunt gata să-ţi dau tot ajutorul meu, într-o anumită măsură. Voi aranja băiatului o ocupaţie onorabilă. Cu salariul ce-l va câştiga, vei putea să te ajuţi. Nu alerga întotdeauna după ceea ce nu vei putea obţine niciodată. Mulţumeşte-ta cu ce ai. Îşi încheie ultimul nasture de la mânuşă şi se ridică repede în picioare, cu obrazul palid şi trăsăturile împietrite.

— Vei avea ocazia să constaţi ce sunt în stare să fac! zise ea cu glasul tremurând.

Se ridică şi el în picioare, simţindu-se vexat şi protestă.

— Ascultă, Lucy, nu fi caraghioasă!

Emoţia ei părea de fapt caraghioasă şi violenţa revoltei ce clocotea în ea, întrecea cu mult proporţiile reale ale situaţiei.

— Ascultă sfatul ce ţi-l dau. Nu încerca imposibilul.

— La revedere, Richard, răspunse ea şi din cauza surescitării, mâinile începură să-i tremure.

O clipă se uită la ea, apoi ridică din umeri cu indiferenţă.

— Evident, dacă ţii numaidecât să fii melodramatică, atunci ar fi zadarnic să ne mai pierdem vremea.

În aceeaşi clipă uşa se deschise pe neaşteptate şi apăru Eva care înfioră atmosfera aceasta penibilă cu tremurul zâmbetului ei încântător.

— Lucy, cred că nu te gândeşti în mod serios să pleci? gânguri ea. Doar abia ai venit!

— Cred că am stat mai mult decât ar fi trebuit, răspunse Lucy cu rigiditate. Dar ironia cuvintelor ei păru tragică.

— Îmi pare atât de rău că nu rămâi şi la masă. Aveam de gând să-ţi tai câteva flori din grădină, protestă Eva cu suavitate, când o văzu că se apropie de ieşire.

Flori! îşi zise Lucy; ea venise să le ceară pâine şi ei îi ofereau flori. Va veni şi ziua când ea însăşi va da Evei „flori”. Se stăpâni totuşi, pentru a-şi putea lua rămas bun, dar când se deplasă, de-a lungul aleii din grădină, îşi simţi obrajii dogorind de indignare; amărăciunea pricinuită de această umilinţă aproape o sugruma. Da, se înjosise, dar ce obţinuse în schimbul acestei înjosiri? Richard care îşi putea permite să facă din fiul său un avocat şi pe Vera s-o trimită la Paris, se oferise să facă din fiul ei un practicant de birou, şi în dragostea ei faţă de Peter, nu văzuse altceva decât un sentiment caraghios. Poate în clipa aceasta începuse să discute acest incident împreună cu Eva şi o criticau. Buzele i se crispară şi începură să-i tremure, dar îşi continuă drumul fără să vadă încotro se duce. Evident, pentru toată această situaţie, vina o purta numai Eva; purtările ei insinuante şi influenţa ei răufăcătoare îşi produseseră efectul asupra lui Richard. Parcă auzea pe Eva râzând cu dispreţ şi spunând că nu vrea să mai discute această chestiune; îşi simţi trupul înfiorat de ruşine.

În drumul spre casă mândria ei revoltată o făcu să ia o hotărâre îndrăzneaţă. Intră în casa din Flowers Street, tremurând de energie. Fiul ei o aştepta, nu distrându-se mândru, pe un teren de golf, îşi zise ea, ci stând în bucătărie cu o carte în mână şi adâncit în lectură. Încercând ca glasul să-i pară cât mai liniştit, în măsura în care-i permitea emoţia, îl întrebă:

— Crezi că vei reuşi să obţii una dintre bursele acelea despre care mi-ai vorbit?

Ridică ochii şi se uită la ea, puţin speriat de glasul ei care vibra într-un mod cu totul neobişnuit.

— Da, mamă, răspunse el. Dar unchiul Richard nu a...

— Stai liniştit, se răsti ea. Apoi făcu un efort pentru a se stăpâni. Se uită la el înduioşat apoi spuse: vreau ca mâine să te înscrii la facultate, adăugă ea liniştită şi cu glasul schimbat. Va trebui, fiul meu, să obţii o bursă... şi ceea ce mai rămâne, mă voi descurca eu singură pentru tine.

Auzi, melodramatică! Îi va arăta ea lui Richard şi celor doi copii al lui, care erau de duzină, dar mai ales va avea grijă să-i arate Evei. Da, data viitoare când Eva va mai râde, ea va avea posibilitatea să-i răspundă calm şi cu un surâs încărcat de dispreţ. Ochii ei pierduţi în depărtare, se umplură de viziunea viitorului, şi încleştă din dinţi, cu energia sălbatică pe care i-o inspira hotărârea luată acum.

17

Cheia nu făcu niciun zgomot când o băgă domol în broască; intră cât putu mai încet ca să nu o simtă. În vestibulul mic şi slab luminat de lampa de gaz ce pâlpâia deasupra uşii, lăsă din mână sacul de piele; nu era faimoasa traistă de care se servea în timpul încasărilor, ci un sac pentru cărat pachete, pe care-l cumpărase de curând tot la Caledonian Bazar; apoi îşi scoase pardesiul şi pălăria, le atârnă în cuier şi intră încet în odaia din fund.

Peter studia cu coatele sprijinite pe masă, cu fruntea proptită în palme şi părul răscolit de degetele lui neliniştite; stătea cu trupul aplecat asupra unui maldăr de cărţi şi hârtii care îl preocupau atât de intens, încât nici nu ridică ochii ca să constate prezenţa ei. Lucy nu făcu niciun semn, ci cu mişcări domoale începu să pregătească ceaiul. Puse căldăruşa pe plită, aprinse arzătorul cu gaz şi din când în când se întorcea şi se uita la trupul lui frânt asupra mesei. Concentrarea aceasta dura de aproape trei săptămâni şi văzându-l în această atitudine, se simţea nespus de emoţionată. După ce într-un târziu termină cu pregătirile, se opri şi-l întrebă cu glasul stins:

— Peter, n-ai putea acum să-mi liberezi masa?

— Bună ziua mamă! exclamă el şi ridică privirea ca şi când abia acum şi-ar fi dat seama de prezenţa ei. Sa lăsă în spătarul scaunului: vrei neapărat să mă deranjezi din

nou!

— Dacă vrei, îţi mai acord cinci minute, murmură ea.

— O, nu face nimic, răspunse el îngăduitor. În timpul acestei după-amiezi am lucrat din greu.

Se uită la el şi i se păru că e palid în obraz. Apoi luă cărţile de pe masă, cu cea mai mare grijă, ca să nu întoarcă paginile la care se oprise, şi le aşeză pe lada de scânduri, frecată cu grijă şi care în semn de exagerată apreciere, se numea acum masă de toaletă. Rămase câteva clipe sprijinit în spătarul scaunului, urmărindu-i cu zâmbetul pe buze toate mişcările, apoi se ridică şi băgându-şi mâinile în buzunare, începu să se plimbe de colo până colo prin casă. În timp ce aşeza masa şi aduse ceştile, îl auzi plimbându-se prin odaia de alături murmurând fragmente de propoziţii savante care erau mai presus de capacitatea ei de înţelegere.

— Sunt gata, strigă ea veselă, când zgomotul din odaia de alături încetă. Ceaiul este pe masă. În casa aceasta, îşi zise ea, nu se simte nevoia să ai un gong.

— Cartierul acesta este cu adevărat încântător, declară el intrând în odaie; după ce reuşise să-şi stăpânească consternarea de la început, de o vreme încoace se obişnuise să facă spirite pe socoteala scenelor ce le vedea în apropierea sa. Am urmărit adineauri doi băieţi care jucau fotbal cu o cutie de conserve pe marginea trotuarului. Se aşeză la masă şi luă o bucată de pâine prăjită. Întrucât mă priveşte pe mine, cred că nu vom putea părăsi acest cartier atât de repede, pe cât aş dori eu.

— Ei bine, încuviinţă ea, întinzându-i o felie de peşte prăjit, va veni şi ziua când noi doi vom putea pleca de aici.

— Grija aceasta s-o laşi în sarcina mea, răspunse el cu toată convingerea. Rămase îngândurat, înghiţindu-şi ceaiul, apoi întinse mâna după furculiţă şi cuţit. Iar avem peşte! exclamă el fără să pară nemulţumit.

— Credeam că-ţi place, se grăbi ea să-i răspundă. Este

peşte proaspăt şi m-am dus în piaţă ca să-l cumpăr – nu m-am gândit că este atât de departe – şi preţurile în piaţă sunt mult mai reduse. Pe urmă, pentru tine este o mâncare mai uşoară cât eşti obligat să munceşti. Se spune că peştele, este foarte hrănitor pentru creier.

— Dă-o încolo de hrană pentru creier, răspunse el îngăduitor... dar şi de astă dată i se păru că în glasul lui aude protestele lui Frank mai mult în glumă. În orice caz, e bun, şi duse o bucată mare la gură. Are un gust foarte delicat. Aproape terminase când ridică privirea şi o întrebă pe neaşteptate. Unde este bucata ta? Tu n-ai mâncat nimic.

— Ştii foarte bine că mie nu-mi place peştele, răspunse ea, râzând. Afară de asta, adineauri am băut o cafea şi am mâncat o bucăţică de cozonac... În drumul spre birou eu şi doamna Tinto am intrat la Chislom, aşa că nu mai am poftă să beau ceai.

Se uită la ea cu îndoială, ducând ultima bucăţică de peşte la gură; dar i se păru că veselia ei de acum este prefăcută.

— Ei bine, dacă tu cauţi cu tot dinadinsul să-ţi strici stomacul în felul acesta, zise el, înseamnă că nu eşti deloc prudentă.

Reproşul acesta pe care în copilăria lui îl auzise da atâtea ori, se întorcea acum împotriva ei; zâmbi când îl văzu că ia în mână ziarul *Evening News* şi răsfoieşte paginile trandafirii, ca să caute rubrica sporturilor. La început citi fără să zică nimic, pe urmă întinse mâna pe pipăite după ceaşca de ceai, sorbi îndelung şi declară:

— West va avea anul acesta un sezon favorabil. Au o echipă destul de bună.

— Da? întrebă ea, prefăcându-se că o interesează.

— O echipă admirabilă, adăugă el; ascultă-mă ce-ţi spun.

Ea nu era în stare să deosebească un jucător de fotbal de un aruncător cu discul; interesul ei se datora animaţiei ce o vedea oglindită pe obrazul fiului ei; se simţea

încântată, văzându-l că vorbeşte cu ea atât de intim şi că-i explică, fără niciun fel de rezervă, gusturile şi preferinţele sale. În timp ce el citea, ea îşi sorbi ceaiul urmărindu-l cu zâmbetul pe buze şi răspunzându-i cu observaţii corespunzătoare la tot ce spunea, până când îl auzi exclamând pe neaşteptate:

— Mamă, asta face s-o asculţi şi dumneata.

Da, ea, mama lui se simţea acum mulţumită.

Într-un târziu, lăsă ziarul să-i scape din mână pe duşumele, căscă şi se întinse.

— Cred că stând în felul acesta la masă nu voi reuşi să ajung în capul listei; cu toate acestea am tocit toată după-amiaza.

Se obişnuise să nu-l întrebe niciodată despre felul în care progresa, dar îşi permise să-i răspundă în glumă:

— Cred că ai progresat destul de mult, dacă judec după paloarea obrazului tău. Afară de asta pari foarte mulţumit de tine.

— Mai ai răbdare şi vei vedea cât de mulţumit voi fi, în ziua când se va da rezultatul, răspunse el cu glasul liniştit. Sau voi fi în fruntea listei, sau nimic.

— Da, tu ai reuşit întotdeauna foarte bine, răspunse Lucy, gândindu-se la examenele lui precedente, chiar din primul trimestru, când ai intrat în şcoală.

— Prin urmare ce-ai vrea, ca tocmai acum să mă opresc?

— De vreme ce vei reuşi să obţii o bursă, răspunse ea cu glasul împăciuitor, nu interesează dacă vei ieşi primul sau cel din urmă de pe listă.

Se uită la ea îngândurat, când o văzu că se ridică de la masă, ca să adune farfuriile.

— Astă-seară îţi voi ajuta să speli vasele, zise el, văzând-o c-a început să le spele.

Lucy ridică mâna care aburea din cauza apei fierbinţi.

— Stai pe scaun şi nu te mişca, protestă ea.

Dar el se ridică şi luă cârpa din cui, apoi începu să şteargă vasele ude pe care le aşeza unul după altul pe

tava ieftină de imitaţie japoneză. Îşi simţi trupul înfiorat de o plăcere neaşteptată, văzându-l atât de apropiat de ea, ajutând-o la treburile casei. Stând aplecaţi amândoi asupra bazinului din bucătărie, îşi zise că într-o bună zi vor sta tot aşa în faţa unei mese de sufragerie, desăvârşit împodobită, într-o zi, când probabil se va întoarce de la o operaţie reuşită, o zi când îi va spune înveselită: „Îţi mai aduci aminte de vremea aceea, când spălam împreună vasele în căsuţa aceea din Flowers Street?”. Amintirea aceasta li se va părea aproape caraghioasă, dar deocamdată se simţea mulţumită de ajutorul lui pe care îl considera drept o dovadă a camaraderiei existente între ei.

— Îţi mulţumesc, zise ea, după ce termină. Apoi storcând spălătorul de vase, adăugă: şi acum te rog, du-te şi plimbă-te puţin, înainte de a te apuca din nou de lucru.

— Crezi că e nevoie? întrebă el nehotărât. Din nou i se păru că aude glasul lui Frank... un glas care nu părea sigur de sine şi aştepta îndemnul ei.

— Sigur că da, răspunse ea categoric. Îţi va face bine.

Îşi luă şapca şi ieşi din odaie, pe buze, cu zâmbetul acela fugar, aproape sfios, cu care se uita uneori la ea şi o făcea să simtă o căldură împrejurul inimii, presimţind dragostea lui devotată.

Pe perioada cât el lipsi din odaie, aşeză vasele la loc, făcu ordine şi înşiră din nou pe masă cărţile de pe ladă, punându-le cu cea mai mare grijă una lângă alta, aşa cum fuseseră, apoi îşi îmbrăcă repede halatul cenuşiu. Tot timpul pândi să-i audă zgomotul paşilor grăbiţi pe scară şi fluieratul, dinainte convenit, cu care-i anunţa întoarcerea.

Când auzi semnalul strident, se repezi la uşă, o deschise larg apoi se aşeză pe scaun şi când apăru Peter o găsi tricotând liniştită... dându-i astfel să înţeleagă, că uşa a rămas întredeschisă şi că ea, fireşte, nu putea să fie nici atât de prevenitoare şi nici atât de caraghioasă, încât să sară într-un suflet ca să i-o deschidă. El se plimbase

prin parc, urmărise jucătorii de tenis, se aşezase câteva minute pe o bancă, se uitase la cei care erau la popicăria publică şi la întoarcere intrase în Growe Café (proprietar Antonio Demario), ca să ia o îngheţată; „Ca să mă răcoresc puţin, după peştele pe care l-am mâncat, înţelegi mamă?” Deşi se întunecă puţin la obraz, când auzi că a intrat într-o cafenea, se feri să-i facă vreo observaţie.

Se cufundă din nou în lectura cărţilor lui. Aşezată la celălalt capăt al mesei, tricotându-i ciorapii şi prefăcându-se că citeşte romanul deschis în faţa ei pe masă, se întreba mirată, cum de a fost odinioară în stare să se despartă de băiatul acesta şi să-l trimită la şcoală; probabil numai pentru că această hotărâre era în interesul lui şi datorită împrejurărilor inevitabile; totuşi acum îşi dădea seama că, abstracţie făcând de schimbarea intervenită în sufletul lui, sau chiar al ei, nu va fi niciodată în stare să se mai despartă de el. Îi examina pe ascuns, urmărindu-i cu toată atenţia eforturile şi ajutându-l, chiar în mod inconştient, cu puterea ei de voinţă.

De pe peretele de deasupra căminului pendula îşi drămăluia suflul, în ritmul sacadat al secundelor grăbite; supa pregătită pentru masa lui de seară se auzea clipocind uşor în umbră, pe plită; pe undeva, din interiorul camerelor de sus se auzeau din când în când zgomote stinse de paşi sau zvon de glasuri. De afară venea fremătul stins al oraşului care tremura împrejurul clădirii, întocmai ca nişte note de flaşnetă venite din mari depărtări, să tremure sub ferestre. În interiorul acestei odăiţe stăpânea o atmosferă de devotament, împerecheată cu o strădanie nobilă şi o duioşie... o duioşie a dragostei ei, cum nu mai simţise de foarte multe luni.

Pe măsură ce treceau zilele – căci odată cu apropierea examenului, Chronos părea că-şi deşartă în ritm mai grăbit nisipul ornicului său – i se părea că munceşte tot

mai din greu. Avea la îndemână atâtea burse de aceeaşi valoare, aşa că străduinţele lui de a ajunge în fruntea listei, erau după părerea ei şi inutile şi primejdioase pentru sănătatea lui. De vreme ce el va reuşi să fie printre primii douăzeci de candidaţi, era sigur că va obţine bursa; dar nimic n-ar fi putut mulţumi pe Peter, aşa cum spunea el, decât dacă ar fi obţinut primul loc între cei care participau la acest concurs. Dorea din toată puterea sufletului, ca el să reuşească şi se ruga, cu un extaz neobişnuit, pentru reuşita lui. Când trecea de-a lungul străzilor înguste şi murdare, avea obiceiul de a se strecura pe nesimţite în câte o bisericuţă a cartierului – o bisericuţă modestă, dar destul de potrivită pentru scopul urmărit – unde îngenunchia, concentrându-şi toată puterea de voinţă în rugăciunea ce o rostea pentru el De multe ori aprindea lumânări în faţa statuii de ipsos a Sfântului Anton şi punea câte un penny în cutia de ofrande de la picioarele încălţate în sandale ale Sfântului. Banul văduvei, îşi zicea ea uneori, cu buzele crispate de durere, şi nu se putea ca Sfântul Anton, ocrotitorul tineretului, să nu asculte ruga ce o înălţa pentru fiul ei.

Când sosi şi ziua mult aşteptată, Lucy se simţi copleşită de o nelinişte neobişnuită; în dimineaţa examenului îl sărută – una dintre rarele ei dovezi de dragoste faţă de el – şi văzându-l că pleacă foarte liniştit spre marea lui aventură, simţi o lacrimă izvorându-i de sub pleoape, şi se repezi în camera din faţă şi de la fereastră se uită după el cum coboară strada, inima îi tresări de mândrie când îl văzu că întoarce capul şi-i face semne pline de afecţiune şi încredere... o încredere care o umplu de mulţumire. De obicei, datorită experienţei, curajul şi îndrăzneala ei erau fără limită. Dar astăzi se simţea fără voinţă şi frântă de lunga aşteptare. La birou îşi făcu datoria, vorbi cumpătat, dădu răspunsurile cerute celor care o întrebau, dar cu toate acestea i se părea că nu este pe deplin trează şi mai târziu, când se gândi ea însăşi la ziua aceasta, nu fu în stare să înţeleagă cum de a reuşit să desfăşoare toată

această activitate în mod automat. La amiază nu se întoarse acasă – Peter trebuia să mănânce la bufetul Universităţii – ci se duse singură la ceainăria doamnei Ghisholm, unde se aşeză la o măsuţă şi ceru de doi penny o pârjoală cu sos, pe care o mâncă distrată şi fără să-i simtă gustul. În realitate ea se simţea acum prezentă în sala examenelor unde urmărea goana neostenită a tocului cu care scria Peter; de fapt, furculiţa ce o ţinea în mână putea să fie chiar toc şi pârjoala călimară de cerneală, căci ea tot nu şi ar fi dat seama ce mănâncă.

Ziua aceasta care părea că nu se mai termină, se apropia de sfârşit; părăsi biroul exact la orele cinci şi luă tramvaiul pentru a se întoarce acasă.

Când urcă treptele scării începu să respire şuierător; deşi înţelegea că e prea devreme pentru ca el să se fi întors, presimţea rezultatul ştirilor ce i le va aduce. Nu se simţea dispusă pentru a începe o conversaţie accidentală, totuşi – după ce descuie uşa şi era gata să intre – uşa apartamentului din vecini se deschise şi o femeie tânără, în mână cu câteva pachete, se apropie zâmbind de ea.

— Acestea au sosit în absenţa dumneavoastră, zise ea întinzându-i pachetele. Cu părul blond, pe buza superioară cu o fulguială aurie, cu obrazul rotund, zâmbitor şi rumen, cu o uşoară urmă de burtă, femeia aceasta părea inocentă, dar în acelaşi timp ispititoare; apoi adăugă cu oarecare sfială: Le-am primit eu, pentru a nu mai merge la poştă.

— Aţi fost foarte amabilă, răspunse Lucy şi luându-i pachetele din mână, dădu să plece.

— Eu sunt doamna Finch, îndrăzni ea să adauge, oprindu-se în pragul uşii. Da... numele meu este Bessie Finch.

— Aşa, răspunse Lucy cu glasul rece. Constatase mai de mult, dar fără niciun fel de entuziasm, sosirea acestei noi locatare; afară de asta mai avusese într-un rând ocazia să suporte solicitudinea nedorită a unei vecine, şi nu era dispusă să înceapă acum din nou. Totuşi

simplitatea şi purtarea neprefăcută a celei de acum, o determinară să nu închidă uşa apartamentului ei.

— După cât am aflat, dumneavoastră aţi venit de curând în părţile acestea, adăugă Bessie din nou. Ca şi noi, de altfel. Se vedea cât de colo că femeii acesteia – aşa cum afirma ea însăşi în dialectul ei de periferie – pe care Lucy avu ocazia să-l cunoască ceva mai târziu – „îi lasă gura apă după o clipă de bărfeală”.

— Da, admise Lucy fără să vrea, suntem de curând veniţi.

— Sunt foarte mulţumită că pot face cunoştinţă cu dumneavoastră, răspunse Bessie cu toată sinceritatea. Trebuie să ştiţi că oamenii de la etajul acesta nu prea sunt sociabili; cel puţin aceasta este impresia mea. Şi eu sunt o femeie căreia îi place societatea. La Whiteinch, unde mama are un magazin cu fructe, casa era întotdeauna plină de lume; suntem o familie pe care o cunoaşte toată lumea, înţelegeţi, de vreme ce facem comerţ. Întreprinderea este veche şi bine cunoscută de lumea din cartier. Dar aici văd că este altfel. Domnul Finch – care este soţul meu (la aceste cuvinte Bessie se aprinse în obraz) – da, domnul Finch şi eu, ne-am căsătorit de curând. Soţul meu lipseşte toată ziua de acasă, fiind ocupat cu slujba şi uneori când se întoarce, este atât de obosit, încât nu mai are poftă de vorbă, aşa că viaţa pe care o duc, mi se pare foarte tristă.

— Tot aşa lipsesc şi eu toată ziua de acasă, răspunse Lucy pe un ton care ar fi vrut s-o descurajeze.

— Tânărul pe care-l văd venind şi plecând, este băiatul dumneavoastră, nu-i aşa? stărui Bessie. Este un tânăr foarte drăguţ. Mai zilele trecute când ne-am întâlnit pe scară şi-a scos pălăria în faţa mea... un gentelmen desăvârşit... Domnul Finch şi eu tocmai ne întrebam pentru ce meserie îl veţi pregăti.

La aceste cuvinte, care loviră punctul cel mai sensibil din platoşa mândriei sale, mâna lui Lucy care tocmai se întinsese spre clanţa uşii ca să o închidă, se opri.

— Fiul meu va învăţa la Universitate, declară ea cu glasul rece. Se va pregăti pentru cariera medicală.

Bessie păru că se uită la ea năucită; sprâncenele îi tremurau deasupra ochilor căprui, tăcu o clipă, apoi începu să râdă cu sfială.

— Domnul Finch lucrează pentru firma Lush & Co., zise ea. O firmă care face comerţ cu whisky... are o situaţie splendidă şi afară de asta o leafă foarte bună.

Lucy zâmbi în silă. Pe ea nu o interesa câtuşi de puţin domnul Finch, pe care-l văzuse de departe şi constatase că este un om mic de statură şi gras, care lăsa în urma lui un straniu miros de alcool; nu se simţea nici dispusă să primească avansurile acestea de prietenie, care odinioară – pe vremea când ea însăşi fusese femeie tânără şi singură – o impresionaseră atât de mult.

— Vă mulţumesc că mi-aţi păstrat pachetele, conchise ea şi dădu să închidă uşa.

— Mi-a făcut plăcere, răspunse Bessie şi zâmbi din nou Da, sunt încântată. Dincolo de zâmbetul acesta, se simţea un fel de nelinişte, o uşoară nervozitate care mai lupta încă pentru a putea fi formulată în cuvinte. Dar Lucy nu-i mai dădu timpul necesar ca să continue şi dând din cap, închise uşa încet în urma ei.

Intră în odaia din fund şi lăsă pachetele din mână, ca apoi să uite imediat această întâlnire neaşteptată.

Aştepta, şi pe măsură ce această aşteptare se prelungea, trăsăturile obrazului îi deveneau tot mai rigide din cauza spaimei. Totuşi, mândria ei refuza să admită această spaimă, iar când îl auzi bătând la uşă – de astă dată nu fluierase, ceea ce ar putea să fie un semn rău – îşi simţi inima cum începe să bată mai grăbită. Se apropie de uşă cu trupul aproape înţepenit.

Peter părea palid şi ostenit, pe partea stângă o obrazului avea o pată de cerneală şi când intră, nu-i spuse nicio vorbă. Intrară împreună în bucătărie.

— Ţi-am pregătit ceva, îi spuse ea numaidecât. Este gata, dacă vrei.

Se trânti pe patul din alcov – căci bineînţeles în toată casa nu se găsea o canapea – şi ridică ochii în tavan.

— Bine! răspunse el într-un târziu. Cuvântul acesta simplu şi tonul cu care îl pronunţă, îi înfioră sufletul ca un val de căldură şi mulţumire. Sub masca prefăcutei stări de linişte, îşi simţi inima că bate mai domolită, când îi aduse la masă friptura savuroasă ce i-o pregătise.

— Ei bine, constat că nu te interesează prea mult examenul meu, zise el pe neaşteptate şi după o clipă de întârziere, uitându-se mereu în plafon şi prefăcându-se liniştit, adăugă: de ce nu mă întrebi dacă am reuşit?

Se opri cu farfuria fierbinte pe care o ţinea cu o cârpă în mâna ridicată în aer.

— Ei bine, ai reuşit? întrebă ea, ridicând din sprâncene. Înţelegea că această atitudine de prefăcută indiferenţă, este cu totul lipsită de puterea convingerii, şi-şi simţi genunchii tremurând.

— Totul a mers ca pe roate, se grăbi el să răspundă. Evident, ar fi prematur, să vorbim acum despre rezultat, Temele ce ni s-au dat, mi s-au părut uşoare... neobişnuit de uşoare. Problemele de matematică le-am rezolvat dintr-o răsuflare, iar compoziţia de engleză o puteam face chiar dacă aş fi umblat cu capul în jos, pe palmele mâinilor, nu pe tălpile picioarelor. Pe măsură ce continua, devenea tot mai exuberant. Am reuşit neaşteptat de bine şi când am ieşit din sala de examene şi am stat de vorbă cu ceilalţi colegi, toţi mi-au spus că nu au fost în stare să rezolve lucrările scrise.

Nu se mişcă din loc, ci se uită la el cu ochii strălucitori şi în aceeaşi clipă îşi simţi sufletul înfiorat de păreri de rău, pentru mamele acestor colegi ai lui; în aceeaşi clipă toată mândria şi mulţumirea ce clocoteau în sufletul ei i se păru că încep să o înece. Câteva clipe nu fu în stare să spună nicio vorbă şi rămăsese nemişcată, cu obrazul transfigurat, examinându-i trupul zvelt întins pe pat. Pentru duioşia ei de mamă, trupul acesta era impresionant. Îi văzu mâinile osoase, apărând din

mânecile prea scurte, coatele hainei lustruite, obrazul palid şi – ca dovadă evidentă şi durabilă a eforturilor lui, pata de cerneală de pe obraz şi urmele de pe vârful degetelor – care o făcură să se cutremure de emoţie.

După ce constată că reuşita lui şi-a făcut efectul, începu să-i facă o descriere amănunţită despre felul cum s-a desfăşurat examenul, ce a răspuns el şi ce a făcut, îi sorbea fiecare cuvânt, gândindu-se la hotărârea înţeleaptă ce o luase odinioară, când îşi impusese sacrificiul de a-l trimite la şcoala din Laughtown şi întrebându-se în acelaşi timp, cum îl va putea răsplăti, pentru că stăruise vreme atât de îndelungată şi cu atâta putere pe drumul cel bun. Da, îşi zise ea, s-a aşternut pe muncă din toată inima şi cum spunea călugărul Aloysius „calul căruia îi place drumul, n-are nevoie de pinteni”. Pinteni! Tocmai pentru un băiat ca Peter. În timp ce-l servea la masă şi-l îndemna să mănânce, gândul răsplatei continua să-i stăruie în minte. Ar fi vrut să-i facă o bucurie, să-i dea un dar binemeritat, pentru victoria aceasta pe care a repurtat-o.

18

În următoarele zile, după ce efectul succesului său se mai linişti, Peter părea cu desăvârşire indiferent. Trebuia să mai aştepte o lună încheiată, până când se va da rezultatul examenelor şi în timpul acesta el nu mai avea ce face. Dispoziţia lui păru că s-a schimbat; se învârtea de colo până colo prin casă, plângându-se împotriva căldurii şi a prafului care îneca străzile oraşului. Se plângea că nu are niciun prieten şi spunea că-i pare rău, că nu are nici cel puţin o bicicletă cu care ar fi putut să plece undeva la aer, la ţară. Evident, nu putea fi vorba să se împrietenească cu tinerii din cartier şi ea „deocamdată” – aceasta era expresia stereotipă – nu-şi putea permite să-i cumpere o bicicletă. Tot aşa, într-o

seară când se întorcea acasă, îl văzu ieşind din cafeneaua Demario, unde fără îndoială se dusese ca să ia o limonadă rece. Lucy se alarmă şi se temea de felul în care stătea uneori cu umerii pleoştiţi, se gândea cu spaimă că poate sănătatea fiului ei se va resimţi din cauza lipsei de aer.

Apoi cu totul pe neaşteptate, ca din senin, le sosi o scrisoare. Rămase înspăimântată, tocmai ea care afirmase întotdeauna că nu are noroc şi că norocul îi vine numai datorită străduinţelor ei proprii. În realitate scrisoarea venea de la Eduard şi se datora, deşi ea n-ar fi putut bănui adevărul, remuscărilor conştiinţei lui preoţeşti. Îi spunea că ar fi dorit să invite pe Peter să-şi petreacă cele câteva zile de vacanţă în casa sa, dar îi părea foarte rău că nu-l mai poate primi. Medicii îl sfătuiseră să plece în Madeira pentru tratamentul crizelor de ficat şi ca dovadă, îi trimitea un dar de cinci lire. Era un gest caracteristic pentru Eduard, care refuza să-ţi dea bani atunci când îi cereai, dar ţi-i ofera când găsea el de cuviinţă. Totuşi o bancnotă de cinci lire! Rămase impresionată. Contactul cu această bancnotă care pârâia între degetele ei, îi pricinuia un fel de extaz; era atâta vreme de când prin mâna ei, car acum nu mai manipula decât bani de aramă şi piese tocite de argint, nu mai trecuse o sumă atât de mare. În primul moment se gândi să păstreze aceşti bani sau să cumpere vreo mobilă de care aveau nevoie imediat. Lui Peter ar fi trebuit să-i cumpere un covoraş în faţa patului; unul dintre droturile patului pe care-l cumpărase de ocazie, se stricase. Dar încleştă din fălci şi alungă imediat gândurile acestea. Prin minte îi trecu un gând nebănuit de îndrăzneţ... aproape o nebunie. Deşi îşi dădea seama că cedând acestui îndemn ar fi dat dovadă de o slăbiciune nejustificată, împrejurările care i-l inspiraseră, erau excepţionale. Săptămânile pe care Peter le petrecuse muncind din greu, înfăţişarea lui obosită de acum, atmosfera enervantă a oraşului care-i supăra pe amândoi, convingerea profundă

că au dreptul la o destindere, faptul că în calitate de funcţionară la H. & S. – deşi deţinea numai de puţină vreme această demnitate – avea dreptul la zece zile de concediu în luna iulie, toate acestea erau motive destul de puternice, pentru a o determina să stăruiască în hotărârea luată. În timp ce îşi făcea turneele de-a lungul străzilor murdare ale oraşului, înfierbântate de dogoarea soarelui, prin faţa ochilor ei se ştergea viziunea mării albastre, cu valurile în continuă mişcare şi se vedea pe sine împreună cu Peter pe litoralul mării, întrebuinţând propriile ei cuvinte: „fusese apucată de ceva”. În Madeira nu se puteau duce, dar în orice caz îşi puteau permite şi ei un concediu. Meritau acest concediu, atât Peter cât şi ea, şi vor pleca împreună, chiar dacă va trebui să cheltuiască aceste cinci lire, până la ultimul penny.

Când aduse această hotărâre la cunoştinţa fiului ei, ochii îi străluciră şi umerii i se îndreptară numaidecât în sus; încetă să se mai plângă împotriva vremii care acum i se părea ideală, pentru a putea petrece câteva zile pe litoralul mării. Toată săptămâna ce urmă după aceea, vorbiră numai în termeni marinăreşti, se duseră la toate gările din oraş ca să vadă afişele colorate şi în cele din urmă, după o îndelungă cercetare a prospectelor căilor ferate pentru a se convinge cât costa o astfel de excursie, se deciseră, la sfatul doamnei Tinto, să viziteze staţiunea Doune. În această staţiune doamna Tinto cunoştea o femeie care închiria camere cu pensiune, o anumită doamnă Tweedy, şi-i asigură că-şi asumă toată răspunderea pentru confortul camerelor, precum şi pentru respectabilitatea ei, apoi ridicând fruntea sus, se uită trufaşă la Lucy şi-şi ţuguie buzele, mai mult ca de obicei.

În mare grabă înştiinţară pe doamna Tweedy şi peste câteva zile sosi răspunsul: spunea, că nu există niciun motiv care să o împiedice să primească în pensiune pe doamna Moore şi pe fiul ei, în schimbul modicei sume de treizeci şi cinci de shillingi pe săptămână... exclusiv baia,

luminatul, curăţatul încălţămintei, ceaiul de după amiază şi întrebuinţarea plitei de la bucătărie. Astfel plecarea fu definitiv hotărâtă. Căldura înăbuşitoare a oraşului, dogoarea ce se desprindea din trotuare şi răzbatea prin tălpile pantofilor ei, mirosurile pestilenţiale din maghernițele în care-şi petrecea tot timpul zilei, nu mai însemnau acum nimic, în raport cu plăcerea ce i-o pricinuia această apropiată plecare. Îşi făcu toate pregătirile şi în ajunul plecării împachetă în cufărul lui Peter tot ce le trebuia, şi drept răspuns la cuvintele ironice ale lui Peter, care pomenise ceva despre luna de miere, deveni de o exuberantă veselie. Afară de asta, cu prevederea caracteristică unui comandant de armată, se înţelesese cu soţul doamnei Collins – care din nou rămăsese fără lucru în docuri şi era foarte bucuros să poată câştiga un ban de şase pence, – să le ducă cufărul până la gară, iar ei doi se vor duce cu tramvaiul. „un început favorabil, deoarece le permitea o economie de cel puţin doi shillingi.

În dimineaţa aceea, memorabilă dimineaţă, timpul era foarte frumos. Doamna Finch, care apăru cu totul neaşteptat pe coridor, îi făgăduise că va supraveghea în mod gratuit apartamentul în absenţa lor. E foarte frumos din partea ei, îşi zise Lucy impresionată de solemnitatea momentului. Coborâră strada şi la colţ se urcară în primul tramvai a cărui culoare li se părea atât de cunoscută, dar emoţia ce o simţeau acum era cu totul nouă. Nu puteau admite că este acelaşi tramvai care fugea zdrăngănind din toate încheieturile, ce o ducea în fiecare dimineaţă spre White Street. Nu, în această zi tot ce până acum i se păruse trist, avea o strălucire nouă şi până şi nasturii de pe tunica conductorului străluceau în toate culorile curcubeului.

În gară îi aştepta Collins, încălecat pe cufăr, şi astfel scăpă de spaima ce i-o pricinuise gândul că ar putea să nu fie treaz, şi puţin după aceea se urcară în tren şi plecară. Era o zi caldă şi însorită şi pe sub ferestrele

vagonului defila câmpul plin de florile galbene de păpădie. Aburul locomotivei se destrăma în şuviţe subţiri pe sub albastrul luminos al cerului. Când Lucy se lăsă pe spătarul canapelei şi-şi sprijini obrazul pe perna aspră şi caldă, i se păru că simte o destindere, că este mai uşoară şi în suflet îi tremura o mulţumire fără seamăn că a putut să scape din închisoarea aceasta a oraşului. Părea că a uitat de tot, dar acum regăsea din nou şi cu o nouă mulţumire, plăcerea ce i-o pricinuia verdele câmpului. I se păru aproape de necrezut, când îşi simţi inima zvâcnind de extaz în timp ce se uita la un câmp de flori de păpădie aşternut sub ferestrele vagonului. Da, acesta era adevărul. După murdăria şi atmosfera sufocantă a oraşului, drumul i se părea întocmai ca o băutură încântătoare, o nouă revelaţie a frumuseţilor vieţii, o trezire aproape dureroasă în faţa acestor mulţumiri. Când ajunseră la Doune era atât de emoţionată, încât aproape nici nu mai putea vorbi.

Casa doamnei Tweedy, pe care o găsiră cu mare greutate, era departe de ispititoarele distracţii ale terenului de golf şi de hoteluri, într-o regiune liniştită din cealaltă margine a staţiunii; iar doamna Tweedy era o femeiuşcă liniştită, cu un cap mic, un gât suplu şi alb, cu ochii mari şi melancolici şi cu inflexiuni nostalgice în glasul ascuţit şi metalic. Îi primi cu mulţi prietenie.

— Vasăzică, aţi reuşit să nimeriţi, zise ea abătută,

— O, da! Am reuşit fără greutate, răspunse Lucy amabilă.

— Toată lumea mă cunoaşte, declară doamna Tweedy cu melancolică mândrie în glas. În oraş toată lumea mă respectă. Sper că nu veţi fi exagerat de pretenţioşi la mâncare, şi se uită repede şi bănuitoare la ei. Pensiunea mea este fără nicio pretenţie. Tot ce poate fi mai simplu, dar de prima calitate.

— O, sunt convinsă de asta, consimţi Lucy.

— Dar cu preţurile de astăzi, conchise proprietăreasa, ridicând ochii spre cer şi făcând o mutră înspăimântată.

Este o, adevărată ruşine. Nu te mai poţi apropia de nimic. Untul s-a urcat cu două pence, zahărul cu un penny, făina cu jumătate. Nu înţeleg cum mai pot să trăiască oamenii cumsecade. Simţind privirile cercetătoare ale femeii, Lucy începu să se frământe.

— Doamnă Tweedy, dacă vreţi să vă plătesc ceva, peste suma la care am convenit, sunt gata să accept cererea dumneavoastră.

Doamna Tweedy ridică mâna palidă în semn de protest.

— Nu primesc niciun penny, doamnă Moore, peste ceea ce am convenit, nici dacă m-aţi ruga în genunchi, declară ea pe un ton teatral. Preţurile mele sunt moderate şi moderate vor rămâne. Sunt şi proprietărese – aş putea să vă numesc câteva chiar în strada aceasta – care ar întinde amândouă mâinile ca să primească oferta dumitale. Dar eu? Nu, doamnă Moore! N-au decât să facă paradă cu penele lor de struţ, dacă le face plăcere, eu însă îmi voi păstra intactă reputaţia, chiar dacă ar fi să mă înec, dar dacă în ziua când veţi părăsi pensiunea, veţi crede că aţi fost bine serviţi, nimic nu vă împiedică să sacrificaţi o jumătate de shilling pentru leproşi. De ani de zile, îmi aduc întotdeauna aminte că trebuie să alin suferinţele acestor nenorociţi. Mica proprietăreasă respiră încă o dată adânc, apoi aruncând lui Peter o privire languroasă, o întrebă cu glasul în şoaptă: este fiul dumneavoastră? Şi după ce primi răspunsul inevitabil, îşi ridică o şuviţă de păr de pe obraz şi şi-o prinse după ureche. N-aş putea spune că nu e avantajos să ai un doctor în familie; eu n-am nimic împotriva doctorilor, Doamne fereşte! Nu mă îndoiesc că ei îşi dau toată silinţa să facă bine. Dar uneori reuşesc, altădată nu, şi adăugă mai mult în şoaptă şi cu glasul tremurând: dar pentru soţia nepotului meu n-au putut face nimic.

— Ce păcat, zise Lucy. E bolnavă?

— A fost, doamnă Moore, a fost, răspunse doamna Tweedy pe un ton solemn şi impresionant. Am îngropat-o iarna trecută şi am întins-o chiar eu cu mâna mea pe

catafalc. A fost... şi buza inferioară începu să i tremure când ridică ochii spre cer... a fost cea mai frumoasă moartă pe care am îngrijit-o eu, doamnă Moore. Era ca un înger. I-am pus în mână un crin alb. Toată lumea. Spunea că a fost tot ce putea fi mai frumos. Trebuie să ştiţi că eu mă pricep. Era atât de frumoasă, încât îmi venea să plâng când au coborât-o în groapă. Trăsăturile obrazului doamnei Tweedy se luminau, pe măsură ce continua să vorbească. Într-o bună zi vă voi arăta medalionul pe care soţul ei mi l-a dat ca amintire. Mi-a fost foarte recunoscător şi este un bărbat tânăr, cu oarecare avere. Dar cred că se va căsători din nou, în ziua Bunei Vestiri.

Urmă o pauză, apoi după ce oftă, doamna Tweedy încercă să abată conversaţia asupra unor subiecte de ordin practic. Le aduse la cunoştinţă orele când se serveşte masa şi peisajele care merită să fie vizitate, le spuse că timpul se va schimba, îi preveni să nu facă baie în locuri primejdioase şi să nu întârzie seara. Apoi, plecând mulţumită fruntea, dispăru din odaie.

După plecarea ei urmă o tăcere semnificativă.

— În orice caz, totul mi se pare de o curăţenie exemplară, declară Lucy, uitându-se veselă împrejurul ei.

— În orice caz? întrebă Peter.

— Ei, bine... femeia aceasta mi s-a părut puţin cam stranie, tu ce zici?

— Un crin alb... repetă Peter cu înţeles.

Se uitară unul la altul, apoi începură să zâmbească şi zâmbetul lor deveni un hohot de râs. Fură cuprinşi de o veselie neaşteptată şi râseră amândoi din toată inima..

— Un crin alb... îngână Peter cu trupul cutremurat de râs şi sprinit de consola căminului, în timp ce Lucy îşi ştergea lacrimile.

— Ajunge! gemu ea în cele din urmă. Ar putea să te audă. Dar buzele ei continuară să tremure când întinse mâna după ceainic.

Totuşi doamna Tweedy li se păru mult mai simpatică după ce o cunoscură mai de aproape. În melancolia ei era

ceva care o împiedica să devină pesimistă. Cât despre bucatele ce le prepara, acestea erau neîntrecute. Brioaşele doamnei Tweedy deveniră cuvânt de ordine, ca şi crinul alb şi Lucy „o băgă în buzunar" – cum spunea ea însăşi – căci se dădea în vânt de dragul lor; în acelaşi timp îşi descărcă pieptul ofilit de povara unei întâmplări lugubre din familia ei, care se caracteriza, nu atât prin succesele strălucite repurtate, cât mai curând prin bolile lente şi dureroase de care sufereau membrii familiei ei şi care sfârşeau prin a-i duce în altă lume, mai bună.

Nici vremea nu se conformă profeţiilor sinistre ale ei, ci zilele frumoase urmau una după alta, întocmai ca nişte vedenii de vis. Lucy nu făcea aproape nimic. Principala ei mulţumire era să se mişte cât mai puţin. Mai mult decât orice, îi plăcea să se aşeze pe stâncile înfierbântate de soare şi să se uite în largul mării, nu la apele albastre ale oceanului pe care le văzuse în închipuirea ei, ci la valurile cenuşii ale mării care se frământau fără încetare, clipocind la picioarele digului din apropiere limbi lungi şi umede de ape tulburi. Frământarea neodihnită a mării era întocmai ca şi frământarea vieţii; pentru ea reprezenta o aspiraţie, un fel de aspiraţie de care nu-şi dădea limpede seama, dar pe care fiinţa ei o absorbea în timp ce stătea pe stânci cu trupul destins şi nemişcat, între stâncile acestea era o trambulină întinsă deasupra apei adânci şi verzi şi aici Peter făcea baie în fiecare dimineaţă. Când sărea în apă, mişcarea trupului său prin aerul diafan îi înfiora sufletul de o stranie plăcere romantică. Fraza lui ironică îl tresărea în minte şi-i venea să zâmbească: „luna de miere", împreună cu fiul ei... ce idee absurdă! Şi cu toate acestea...

După ce se îmbrăcă, venea la ea cu părul picurând de apă, cu prosopul înfăşurat bărbăteşte în jurul gâtului şi după ce o întreba ce impresie i-a făcut saltul de pe trambulină, plecau să facă o plimbare până în port, ca el să-şi pună sângele în mişcare. Erau mereu împreună, uneori Peter părea că ar dori distracţii mult mai variate şi

se uita cu părere de rău după jucătorii de golf care-şi duceau pe umăr sacul plin de crose; din când în când risca şi câte o cheltuială necontrolată împotriva modestelor mijloace de care dispuneau. Dar ea îi dădea întotdeauna bani de buzunar în limita posibilităţilor ei, iar el, în majoritatea cazurilor, se purta încântător faţă de ea.

Începu să-şi asume atitudini de indulgenţă binevoitoare faţă de ea şi dacă se întâmpla ca în timpul plimbărilor lor vreun bărbat să întoarcă ochii după ea, îi spunea făcându-i semn cu capul:

— Mamă, ştii că tu eşti şi astăzi o femeie destul de drăguţă... Născoci şi-i atribui o pasiune inocentă faţă de şeful trupei de balet şi o necăjea pentru simpatia aceasta ascunsă care o făcea să sufere fără ca sentimentul ei să fie împărtăşit. Seara, după ce-şi luau ceaiul, se plimbau la braţ de-a lungul aleii acoperite de iarbă de pe litoral şi intrau ca să vadă trupa de balet. Cu patru pence îşi puteau permite să se instaleze confortabil pe scaune, dar spuneau că luxul acesta este pentru ei un fel de economie. Plimbându-se pe alee ar fi însemnat să fie urmăriţi de traista de catifea roşie a celui care aduna ofrande şi Lucy, în starea ei sufletească de acum, nu ar fi putut să refuze obolul solicitat. Afară de asta spectacolul era foarte bun: trupa lui Val Pinkerton se bucura de o reputaţie care nu era cu nimic mai prejos decât a celorlalte trupe care dădeau spectacole în această staţiune; Val însuşi, deşi în timpul zilei era un bărbat cu totul lipsit de importanţă, seara devenea eroul principal care se distingea dintre ceilalţi membri ai trupei, printr-o panglică roşie care tăia în diagonală plastronul alb al fracului său, întocmai ca o decoraţie continentală. Val Pinkerton avea o prestanţă aristocratică, aproape un fel de măreţie şi un glas de bariton impresionant. Lui Lucy şi lui Peter li se părea că omul acesta atingea culmea cea mai înaltă a artei sale, când cu o mână ridicată într-un gest romantic şi cu cealaltă aşezată elocvent pe inima acoperita cu panglica roşie, începea să cânte:

Spune da, Margareta mea,
M-ai înnebunit cu dragostea
Când ne vom căsători,
Nicio trăsură nu va fi.
Pe bicicletă vom încăleca
Şi ce bine-ţi va şedea:
Decât un tandem.
Altceva n-avem,

— Eu cred, mamă, că noi ne vom putea permite şi o trăsură, spunea Peter cu maliţioasă mulţumire. Să nu-ţi faci nicio grijă din cauza asta.

Manifesta mereu această încredere fermă în viitor care o făcea să se simtă mulţumită, şi de fiecare dată o lua şi pe ea în avântul zborului său îndrăzneţ. De multe ori în timpul spectacolului începeau să aplaude şi să strige: „Margareta” şi când apărea impecabilul domn Val, ca să anunţe că „la cererea generală va cânta romanţa favorită” li se părea că o cântă numai pentru ei. În drumul spre casă, înaintând strânşi unul lângă altul prin noaptea caldă, fredonau melodia aceasta obsedantă şi în refrenul ei se împletea murmurul adânc al valurilor mării care se repezeau spre ţărmul învăluit de întuneric. În timpul mersului simţeau aerul umed bătându-le în obraz şi adierea sărată a vântului venit din larg; luminile portului aruncau dâre galbene peste ape, întocmai ca nişte creioane uriaşe şi pământul de sub picioare era umezit de rouă în faţa Hotelului Marinarilor, cu ferestrele uriaşe strălucind de lumină, ca o dovadă vizibilă a măreţiei lui interioare, Lucy strângea uneori pe fiul ei de braţ şi se opreau, învăluiţi de întuneric, pentru a contempla viaţa ce se desfăşura în interiorul lui. Şiruri de mese cu umbrare trandafirii, goana grăbită a chelnerilor, sinuozitatea unui umăr decoltat sub mantoul de spectacol al unei doamne, toată gama unei existenţe plăcute şi rafinate se desfăşura în faţa ochilor lor. Stăpâniţi de emoţia caracteristică celui care pândeşte din umbră, fiecare dintre ei urmărea acest

spectacol cu o mulţumire ascunsă: Peter trepidând de nerăbdare, ea calmă şi pasivă. Totuşi, pentru fiecare dintre ei, spectacolul acesta reprezenta o aspiraţie pe care o simţeau în fiinţa lor, intensificându-se pentru a lua forme mai precise. Lucy se vedea pe sine la capătul zbuciumului ei de acum, mişcându-se în mijlocul acestei atmosfere plăcute de bunăstare, şi el cu buzele întredeschise îşi imagina viitorul, profilat pe fondul acesta de eleganţă şi de bogăţie.

Când se urneau din nou la drum, fiecare preocupat de propriile sale gânduri, nu vorbeau unul cu altul, dar li se părea că legătura dintre ei a devenit mai strânsă, datorită scopului comun pe care îl urmăreau amândoi.

În timpul acestei fericite intermitenţe, plină de o intimitate atât de duioasă, aproape încetase să-l mai considere drept fiul ei. Camaraderia dintre ei îi umplea golul zilelor; îi sorbea cuvintele şi-i aştepta zâmbetul, încercând să-i satisfacă orice dorinţă. Mâncarea pe care o cerea doamnei Tweedy să le-o prepare, era întotdeauna mâncarea lui favorită. Capriciile lui deveniseră pentru ea un fel de mulţumire, pe care de cele mai multe ori i le satisfăcea prompt. Nu-şi permitea nicio dată ca fermitatea hotărârilor luate de ea, să fie influenţate de duioşia de mamă. Nu-i răsfăţa şi ar fi fost absurd să admită aşa ceva. Dacă-i satisfăcea o dorinţă, această atitudine nu însemna o indulgenţă din partea ei ci o dovadă de afecţiune care cerea să fie răsplătită.

Acestea fură relaţiile dintre ei în timpul vacanţei petrecute la Doune şi când vacanţa lor, ca orice vacanţă, se apropie de sfârşit, relaţiile acestea păreau că s-au stabilit în mod definitiv şi permanent între ei. Lucy se întoarse plină de încredere în Flowers Street, înarmată pentru lupta ce trebuia să o dea şi pentru viitor.

În timpul sejurului de la Doune, nu prea vorbiseră despre rezultatul examenului ci evitaseră acest subiect, totul având la bază înţelegerea tacită survenită între ei. În mod implicit, ea căuta cu toate mijloacele să

împărtăşească credinţa lui; chiar înainte de asta reuşise întotdeauna! Totuşi pe măsură ce se apropia ziua când rezultatul examenului trebuia să se publice, Lucy se simţea tot mai mult stăpânită de o înfrigurată nelinişte şi când în cele din urmă veni şi dimineaţa zilei memorabile, neliniştea aceasta fu trădată de tremurul mâinilor.

Era o zi de sâmbătă şi el îşi propusese ca la orele unsprezece să se ducă la Universitate, unde la această oră, fără îndoială, vor fi afişate rezultatele pe tabla din sala Universităţii, aşa că până la întoarcerea ei va putea să afle rezultatul, fie bun, fie rău şi va putea să i-l împărtăşească şi ei.

— O, fără îndoială rezultatul va fi favorabil, se grăbi ea să-i răspundă, când se opri gata de plecare în faţa uşii, unde întârzie, fără să-şi dea seama ce face.

— Cred că va fi favorabil, încuviinţă el. În dorinţa de a-şi stăpâni sentimentele, păreau că se poartă rigizi unul faţă de altul. Lucy trebui să facă un efort pentru a-i putea spune:

— Eu trebuie să plec căci altfel voi întârzia, şi se despărţi cu părere de rău de el.

Mergând de-a lungul străzii care mai păstra încă răcoarea aerului dimineţii, se simţea neliniştită şi chinuită de nerăbdare. Cu toate că aşteptase o lună întreagă cu un calm stoic, acum începuse să se frământe şi puţinele ceasuri ce-i mai rămăseseră până la amiază, i se păreau că nu se mai termină. În colţul străzii era chioşcul unui moşneag care tocmai scotea ziarele de dimineaţă, aşa că trecând pe lângă el, prin minte îi trecu un gând neaşteptat, se opri şi cumpără *Glasgow Herald*.

În drum spre tramvai ţinu ziarul împăturit în mână şi aproape iî părea rău că-l cumpărase, deoarece prevedea că ar fi imposibil ca rezultatele examenului să fie publicate în ziarele de dimineaţă

Şi totuşi, după ce se aşeză în tramvai, mâinile începură să-i tremure când îl deschise. Parcurse indiferentă coloanele pline de ştiri banale: cutremurul din Japonia, o

trombă marină în Borneo, un asasinat la Leeds, căutând nerăbdătoare să descopere informaţia mult mai importantă care o interesa. Dar îşi dădea tot mai mult seama că ziarul nu putea sa aibă nimic în legătură cu evenimentul de importanţă capitală pentru ea. Dacă numele lui Peter ar fi fost publicat în paginile ziarului, din mijlocul frazelor lipsite de semnificaţie şi a literelor moarte, acesta i-ar fi atras imediat atenţia. Era gata să lase ziarul pe genunchi, când cu totul neaşteptat, privirile i se opriră asupra titlului: Ştiri Universitare – după care urma o listă cu diverse nume; ochii îi fugiră de-a-lungul listei care nu conţinea decât douăzeci şi cinci de nume, toate fără nicio importanţă, nume cu desăvârşire lipsite de semnificaţie.

Nu era lista pe care o căuta ea şi ochii miraţi i se ridicară din nou spre titlul coloanei. Încercă imediat să-şi limpezească gândurile şi să găsească o altă explicaţie. Era lista pe care o căuta, dar fără îndoială trebuie să se fi întâmplat vreo greşeală. O greşeală de tipar. Numele fiului ei nu era pomenit în acest articol sumar. Îşi simţi gâtul uscat şi înghiţi cu greutate, apoi citi articolul de la început. Reuşiserâ douăzeci şi cinci de candidaţi, dintre cei aproape două sute care concuraseră pentru bursele disponibile. Ziarui publica toate amănuntele referitoare la aceşti fericiţi; şcoala pe care o terminaseră, sumele atribuite fiecăruia, până şi stupidele, pretenţioasele şi bombasticele nume de botez. Sprâncenele i se încruntară de amărăciune.

În sfârşit, acum vedea că se găseşte în faţa unei înfrângeri, nu a fiului ei, ci a ei însăşi. Din adâncul pieptului îi scăpă un suspin, întocmai ca o renunţare la orice speranţă. Lăsă ziarul să-i scape din mână şi-şi simţi toată fiinţa copleşită de o neagră deznădejde. Intensitatea acestei dezamăgiri îi pricinuia o indispoziţie fizică. Ajunsă la destinaţie, se ridică abătută şi coborî. Simţea nevoia, nu să treacă de-a lungul acestor stăzi aglomerate cât mai repede, ci să se întindă fără putere

pe marginea trotuarului şi să plângă.

La birou nu spuse nimănui nimic şi în timpul serviciului, i se păru că niciodată nu va fi în stare să înţeleagă ce s-a întâmplat; în adâncul gândurilor ei tulburi, parcă ar mai fi licărit încă o rază de soare. Studiile fiului ei la colegiul din Laughtown fuseseră satisfăcătoare; muncise din greu; în ziua când se întorsese de la examen îşi exprimase mulţumirea faţă de felul în care a făcut tezele; şi ea se rugase... da, ea se rugase cu toată ardoarea sufletului. Toate aceste amintiri o umpleau de o spaimă neaşteptată.

În aceeaşi stare de spirit se întoarse acasă, imediat după ora unu. Sâmbătă după-amiază era liberă şi se întorcea acasă mai devreme decât de obicei. O privire fugară aruncată spre Peter îi fu de ajuns ca să-i confirme temerile ce o chinuiau şi să-i alunge ultima fărâmă de speranţă. El se aşezase pe un scaun, unde sta cu capul plecat şi cu mâinile în buzunar, în aceeaşi atitudine de apatie şi deznădejde atât de caracteristică la el, chiar pe vremea când era copil la Ardfillan şi se întâmpla să fie nemulţumit sau să nu se simtă bine. Ştiuse întotdeauna că această atitudine reprezintă coborârea la nivelul cel mai redus a barometrului dispoziţiei sale şi înţelese că de astă dată este chinuit de o neagră deznădejde.

— Nu face nimic, fiule, zise ea numaidecât, uitându-şi de propria ei durere şi fără să mai ţină socoteală de mâhnirea lui. Tu ţi-ai dat toată silinţa.

— Asta este escrocherie, răspunse el îndurerat şi-şi feri obrazul palid din calea ei. Tot examenul acesta nu a fost altceva decât o fraudă.

— Ce vrei să spui? îngână ea, presimţind că bănuielile ei sunt confirmate de atitudinea lui.

— Examinatorii nu citesc nici jumătate din lucrările scrise, deşi ar trebui să le citească, adăugă el întunecat, le aruncă în tavan, pentru a se convinge care dintre ele rămân lipite acolo vreme mai îndelungată şi acestora li se acordă premiul întâi. Făcu o pauză, apoi izbucni din nou:

crede-mă, eu am făcut compoziţii superbe... compoziţii desăvârşite, din toate punctele de vedere... la toate tezele, fără nicio excepţie.

— Probabil au fost bune şi ale celorlalţi, murmură ea cu sfială. Probabil... În mod paradoxal se gândi la ceilalţi tineri care în ziua concursului îi spuseseră că n-au reuşit să facă tezele scrise.

— Procedeul acesta este favoritism... crede-mă pe mine... Totul depinde de şcoala unde ţi-ai făcut studiile, continuă el revoltat S-au purtat câineşte faţă de mine.

— Da, fără îndoială...

— Ai dreptate, ţipă el, condamnă-mă. Şi tu eşti împotriva mea, după ce am muncit de am dat în brânci?

Buzele lui Lucy începură să tremure; cu un gest de mângâiere îi trecu uşor braţul împrejurul umerilor, dar el îi îndepărtă mâna şi-i spuse pe un ton în care se simţea tremurul lacrimilor:

— Lasă-mă, mamă! Nu s-ar putea să mă laşi în pace? Ştii foarte bine că eu ar fi trebuit să reuşesc. Procedeul acesta n-a fost echitabil, crede-mă ce-ţi spun.

Nu mai zise nimic şi braţul îi căzu de-a lungul trucului; nu se gândise decât la el şi la dureroasa amărăciune care-l chinuia. Revolta lui, chiar dacă ar fi fost nejustificată, i se părea cât se poate de firească. Vreme îndelungată nu mai zise nimic, apoi cu sufletul chinuit de tristeţe începu să se învârtească prin odaie, ca şi când ar fi vrut să facă ordine.

Într-un târziu era gata să-i spună ceva, când cu totul pe neaşteptate, capacul cutiei de scrisori se auzi ridicându-se, apoi căzu din nou la loc. Auzi fâşâitul unei scrisori care flutura pe duşumele în vestibul. Se uită sfioasă spre profilul împietrit al lui şi-şi zise că aceasta trebuie să fie confirmarea ştirii neplăcute, confirmarea oficială a nereuşitei lui.

— Du-te, murmură el întunecat, fără să ridice capul, du-te şi ia scrisoarea. Dar mie să nu mi-o arăţi. Mi-e silă de toată afacerea asta.

Se gândise şi el exact la ceea ce se gândise ea, totuşi ieşi încet în vestibul şi ridică scrisoarea. După ce se întoarse, se uită din nou îndurerată la el şi cuprinsă de melancolie, desfăcu plicul scrisorii.

O clipă rămase cu desăvârşire nemişcată, apoi îşi duse mâna la piept şi de pe buze îi scăpă un ţipăt scurt şi nearticulat. Trăsăturile împietrite ale obrazului i se destinseră; ochii neîncrezători, îndreptaţi spre scrisoare i se măriră şi începură să strălucească,

— Peter! strigă ea cu glasul sugrumat. O, Peter!

— Ce este? Glasul mamei sale îl făcu să tresară şi-l smulse scrisoarea din mână.

— Tu nu vezi? răspunse ea, cu glasul stins.

Nu mai putu spune nimic; ochii i se tulburară şi pieptul i se cutremură convulsiv de hohotul plânsului, apoi se lăsă pe un scaun. Pe obrazul lui Peter se reflectau una după alta emoţiile contradictorii de surpriză, de mirare şi la urmă, de extaz nestăpânit.

— Reekie Trust! exclamă el emoţionat. N-am auzit niciodată de numele acesta.

— Da, dar eu am auzit, răspunse Lucy. Mi-a vorbit doamna Tinto despre această Fundaţie. Te-am înscris pe lista solicitanţilor, aşa... fără că mă gândesc la nimic anume... pentru orice eventualitate. Nu-i aşa că e splendid?

Peter se uită din nou la scrisoare. I se comunica în câteva cuvinte că a fost acceptat între beneficiarii fundaţiei Reekie Trust – o bursă de douăzeci şi cinci de lire anual, valabilă pentru o perioadă de cinci ani – creată de defuncta Kezia Reekie pentru ajutorarea fiilor de văduve care se găsesc în situaţii materiale extrem de dificile. Cu o precizare aproape brutală mai adăuga, că, deşi a fost clasat al nouăzeci şi şaptelea pe lista candidaţilor, este totuşi cel dintâi îndreptăţit pentru obţinerea acestei burse. Prin urmare să aibă bunăvoinţa să ia legătura cât mai curând posibil cu cel care semnează această scrisoare – la firma Fullerton & Co. la

adresa indicată.

— Despre asta eu n-am ştiut nimic. M-ai înscris tu pe lista solicitanţilor?

— Am auzit vorbindu-se la birou despre această Fundaţie, răspunse ea numaidecât. Nu credeam că va fi nevoie de vreo intervenţie, dar într-o după-amiază trecând prin faţa firmei Fullerton, nu ştiu ce mi-a venit – am intrat şi le-am dat toate informaţiile despre... despre mine... şi despre cât câştig cu slujba pe care o am.

Se uită la ea cu ochii mari.

— Ei bine, asta înseamnă că am obţinut ceva, răspunse el cu glasul domolit, ridicând ochii spre ea.

— Şi la urma urmei am reuşit, declară ea mulţumită. Obrazul i se rumeni şi cuvintele îi picurau nestăvilite de pe buze. Nu ştiam ce se va alege de noi şi-mi pierdusem cu desăvârşire cumpătul. Adineauri îmi închipuiam că totul s-a terminat. O, cât este de extraordinar!

Veselia ei îl contamină şi pe el, totuşi ochii i se tulburară pentru o clipă.

— Auzi, ce neruşinare din partea lor, să mă treacă al nouăzeci şi şaptelea pe listă, declară el, ca ultimă dovadă de dispreţ, faţă de comisia examinatoare.

— Totuşi este extraordinar, stărui ea. Am obţinut tot ce-am dorit – şi să nu uiţi – ai reuşit înaintea celor o sută de candidaţi care au solicitat această bursă.

Aspectul acesta al problemei, la care el încă nu se gândise, îi pricinui cea mai mare mulţumire.

— Ai dreptate, exclamă el, şi lăsându-se mulţumit în spătarul scaunului, ridică ochii în tavan şi adăugă: am reuşit faţă de toţi şi împotriva tuturor.

Mai mult nici nu s-ar fi putut spune. Totul fusese pierdut şi acum totul era recâştigat. După ce se terminase într-un fel atât de miraculos, perioada de zbucium prin care trecuseră le pricinuia acum o extatică senzaţie de uşurare. Lucy simţi cum se naşte în ea o încredere neţărmurită faţă de viitor şi în adâncul ochilor îi tremura o lumină de fericire nebănuită.

19

Viaţa, care acum li se părea încântătoare, trecea veselă pentru amândoi. Între ei se desfăşurau conversaţii intime în legătură cu viitorul său la Universitate.. Pronunţau numele acesta cu convingerea celui care foarte curând va avea dreptul să devină membru al acestei, instituţii strălucite; afară de asta, se plimba mult, mai ales seara, învârtindu-şi bastonul în mână şi umblând cu capul prăvălit înainte, ceea ce întărea convingerea lui, că este sau în curând va deveni „cineva”: un tânăr care se pregăteşte să treacă pragul ştiinţelor misterioase.

Într-o seară, întorcându-se mai târziu ca de obicei de la o astfel de plimbare, rămase mirat când găsi pe maică-sa, aşezată în fotoliul turnant, în mână cu o scrisoare. Fusese o avalanşă de scrisori: în luna aceasta primiseră trei, ceea ce însemna că au primit cu trei scrisori mai mult decât primeau de obicei. Era gata s-o întrebe, dar înainte de a-şi putea formula întrebarea, Lucy spuse:

— Nici nu bănuieşti de la cine este, Peter. Era încălţată cu papucii de postav şi trecându-şi picioarele unul peste altul, continuă să se legene în fotoliu. Este de la domnul Lennox.

Nu păru deloc impresionat. Pentru el amintirea lui Lennox era foarte tulbure şi o scrisoare de la el nu putea să însemne decât un fapt fără importanţă în existenţa fericită pe care o duceau ei acum.

— Mă lasă rece, ripostă el şi buzele îi tremurară de o uşoară ironie, potrivită situaţiei sale viitoare.

— Nu se poate Peter, răspunse ea ridicând repede ochii spre el. Şi lăsând scrisoarea pe genunchi, păru că rămâne îngândurată, apoi se uită din nou la el cu o expresie de mulţumire. Ar vrea ca sâmbăta viitoare să vină la noi în vizită.

— Nu mai spune, răspunse el şi fluieră mirat. Apoi

adăugă pe un ton plin de subînţelesuri. Pofteşte-l să vină, îi vom face o primire impunătoare în palatul nostru.

Îşi roti privirea asupra palatului, cum îi spunea el acum în bătaie de joc, şi-i răspunse:

— Cum aş putea să invit pe cineva în casa asta? Mi se pare îngrozitoare... când mă gândesc la felul cum am trăit la Ardfillan!...

Amintirea eleganţei rafinate a vilei de odinioară o făcu să încrunte din sprâncene, dar numaidecât după aceea obrazul i se lumină din nou.

— Aş putea să-mi dau o întâlnire cu el, ca să luăm ceaiul la Chisholm, declară ea categoric. Da, aşa voi face.

Peter izbucni într-un hohot de râs, care-i cutremură tot trupul.

— Mamă, tu şi bătrânul Lennox, îngână el, angajaţi într-o astfel de aventură... E nemaipomenit... extraordinar!

Îndreptându-şi trupul, ridică braţul şi făcu o mişcare caraghioasă, ca şi când ar trece împreună cu ea pe o stradă elegantă şi plină de lume.

Se uită la el şi nu ştia ce să facă, să se supere sau să râdă.

— Cum îndrăzneşti să-ţi baţi joc de mine în felul acesta? protestă ea şi făcu o pauză. Cu toate acestea să ştii că-l voi invita. Nu este un om rău... indiferent de impresia ce mi-am făcut-o eu înainte de asta despre el.

Simţea o vagă dorinţă, o dorinţă neînţeleasă de se revedea pe Lennox, acum după ce reuşise să asigure definitiv cariera fiului ei; şi ideea aceasta de a lua ceaiul împreună, o idee a ei despre care era convinsă că el o primi fără să ezite, o ispitea. După ce se mai gândi câteva clipe, luă tocul şi-i răspunse.

În timpul celor câteva zile ce urmară după aceea, nu reuşi să uite cu totul acest proiect. Îl simţea ascuns undeva în adâncul gândurilor ei, încercând să trezească în ea un instinct stăpânit şi uitat de vreme îndelungata; uneori se mira şi ea de nerăbdarea cu care aştepta această întâlnire, dar încerca să şi-o explice prin

amintirea obligaţiei ce o avea faţă de Lennox şi lipsa distracţiilor ei de acum.

Vineri seara îşi examină garderoba. Un examen minuţios şi îmbibat de melancolie. Costumul cenuşiu devenise rochia ei de toate zilele şi era plictisită de ea; constată în acelaşi timp, după ce o examină mai cu atenţie, că a început să se lustruiască la poale şi în coate. „Veche şi tocită”, îşi zise ea, examinând-o cu priviri triste. Totuşi era femeia care ştia cum trebuie să procedeze ca să iasă din încurcătură. Avea un guler de dantelă, un veritabil Cluny, un dar primit de la Frank, pe care-l păstra de multă vreme şi după ce căută puţin, îl găsi în fundul singurului sertar pe care-l avea. Îl spălă, îl calcă şi îl cusu cu grijă pe gulerul costumului, dându-i astfel o înfăţişare plăcută de frăgezime, cu o nuanţă corespunzătoare anotimpului şi ocaziei acesteia.

Sâmbătă după-amiază, după ce se îmbrăcă şi se opri în faţa oglinzii, examină gulerul şi constată cu mulţumire că-i vine foarte bine. Da, modificată în felul acesta, rochia ei cenuşie nu arăta tocmai rău.

Peter care urmărise toate aceste pregătiri cu priviri în care se simţeau ironia şi curiozitatea nestăpânită, îşi aranjase în aşa fel, ca el să meargă la un match de football. Surprinzând în privirile lui o întrebare neformulată, îşi luă rămas bun de la el, puţin cam rece, dar, asigurându-l că se va întoarce la timp, ca să-i pregătească masa.

Ca mijloc de locomoţie alese şi de astă dată tramvaiul de o jumătate penny; era un vagon de culoare galbenă şi mergea atât de repede încât îşi zise că va sosi prea devreme în George Square, unde trebuiau să se întâlnească. Se gândise că acum, contrar primei lor întâlniri din Saddleriggs, unde ea sosise înaintea lui, va trebui ca ea să sosească ceva mai târziu.

Era o zi plăcută, cu soare cald, cu cer albastru transparent, străzile erau liniştite şi stropite proaspăt. Se simţea bine dispusă. Pe buze îi juca acelaşi zâmbet

mulţumit care-i aducea uşor aminte de clipele când se simţea mai liniştită; o dovadă clară, cum era de fapt şi în realitate, a mulţumirii ce-i inunda sufletul.

Dar nu sosi prea devreme. Lennox era la locul de întâlnire şi după nerăbdarea ce se reflecta în trăsăturile obrazului său, se vedea că o aşteaptă demult.

O văzu de departe şi scoţându-şi repede pălăria, zâmbi... un zâmbet dinainte calculat, care datorită străduinţelor lui de a-l menţine, în clipa când se apropie de el, deveni rigid.

— Dumneata ai sosit prea devreme... sau eu am întârziat? întrebă ea veselă şi în felul în care se uită la el nu s-ar fi putut spune că ar fi vreo prefăcătorie.

— Cred că am sosit prea devreme... da, am sosit prea devreme, răspunse el cu înţeles; dar bătaia ceasului din turn, care anunţa sfertul, dezminţi numaidecât afirmaţia lui.

Lucy începu să râdă, simţindu-se aproape mulţumită de această inversare a relaţiilor dintre ei.

— Ei bine, întrebă ea într-un târziu, ia spune cum se simte un bărbat după ce se retrage din afaceri?

Lennox îşi mângâie barba:

— Nu tocmai bine, crede-mă, răspunse el, şi nici mulţumit din cale afară.

Urmă o scurtă tăcere şi câteva clipe rămaseră sfioşi unul în faţa celuilalt; apoi umflându-şi pieptul, Lennox întrebă:

— Vrei să iei un ceai împreună cu mine? Parcă aşa spuneai în scrisoarea dumitale...

— Mi-ar face plăcere, răspunse ea cu entuziasm. Abia aştept să beau un ceai.

— Foarte bine... foarte bine.

Siguranţa ce o vedea în atitudinea ei îi pricinuia o mulţumire intimă. O strânse de braţ, cum făcea odinioară şi apucară spre cea mai apropiată sucursală Chisholm din Alstone Street. Rămase puţin mirată de dovada evidentă a simpatiei lui faţă de ea, dar nu se trădă cu nimic şi după

ce intrară în salon, se opri şi uitându-se la el amabilă, îl întrebă:

— Unde să ne aşezăm?

Deşi localul era aproape plin, Lennox nu ezită niciun moment. Era tocmai perioada de succes comercial a localului doamnei Chisholm, care atrăgea un public foarte distins şi elegant; un ceai la Chisholm însemna maximum de rafinament al zilei. Dar Lennox nu se sinchisea de aşa ceva; văzând o masă liberă în apropierea ferestrei, ridică barba căruntă şi-i făcu semn spre ea.

Se îndreptară deci în partea aceea şi se aşezară la masă. Dar nici nu se aşezară bine pe scaune, când o chelneriţă sosi în grabă.

— Masa aceasta este ocupată.

Lennox se uită la ea.

— Nimic nu dovedeşte că ar fi ocupată, răspunse el indiferent, şi este singura masă liberă.

— Cred că v-am spus că este ocupată, răspunse chelneriţa cu înţeles, uitându-se la el nemulţumită şi ostenită de alergătură.

Dar în mod semnificativ, Lennox băgă mâna în buzunar şi o întinse şi mai semnificativ spre ea.

— Ei, bine domnule, adăugă chelneriţă cu glasul schimbat, să vedem... da, să vedem ce se poate face. Încuviinţă din cap, zâmbi şi plecă.

Lennox aruncă lui Lucy o privire de inocentă satisfacţie.

— Iată ce poate face puterea banului, zise el, urmărindu-i trăsăturile obrazului. După cum vezi am început să-mi schimb şi eu atitudinea. Înainte de asta îmi închipuiam că banul este făcut ca să-l păstrezi... dar acum constat că banul îţi poate genera şi plăcere, dacă ştii să-l întrebuinţezi.

Lucy nu răspunse, dar era de acord cu el; era foarte plăcut să ungi în felul acesta mecanismul complicat al vieţii. Li se aduse ceaiul şi ea însăşi îl turnă în ceşti, continuând să păstreze aceeaşi tăcere.

— Cred că nu te-ai supărat, îndrăzni el într-un târziu,

din cauză că ţi-am scris.

— Sigur că nu, răspunse ea şi-i zâmbi spontan. Făcu o pauză; acum, după ce m-am aranjat din nou, am uitat de nemulţumirile din trecut. Dar probabil, în ziua când mi-ai spus că mă vei concedia, îmi pierdusem puţin cumpătul.

Pronunţă această frază cu premeditată intenţie şi pe un ton de glumă trufaşă, dar el păru că nu ţine seama de cuvintele ei.

— Uite ce, răspunse el grav, nu aş vrea să vorbim despre concedierea dumitale. Cazul este tocmai invers. Nu ştiu dacă înţeleg, dar pentru mine, renunţarea la întreprinderea pe care o aveam, a fost o încercare dureroasă. Nu-mi vine nici mie să cred, dar mă simt ca şi când mi-aş fi pierdut soţia. La început mă simţeam ca năucit. Se opri şi păru că începe să caute distrat creionul pe care nu-l mai avea. Dar încetul cu încetul am început să mă liniştesc; mi-am dat seama că viaţa îţi mai oferă şi altceva, nu numai afaceri care aşteaptă să fie încheiate.

În mijlocul zgomotului acestui salon care vuia de conversaţii se uita la el fără să zică nimic, jucându-se distrată cu linguriţa şi presimţind că dincolo de aceste cuvinte se ascunde o emoţie neobişnuită; omul acesta mititel şi singur, lipsit de farmec, îşi întemeiase viaţa pe un singur principiu, pe o singură idee – şi ce idee... o idee care se deosebea atât de mult de cea a cărei realizare o urmăreşte ea, – şi acum constatase că acest principiu pe care s-a întemeiat, i s-a prăbuşit la picioare. S-a înşelat, sigur că s-a înşelat, dar fireşte principiul care o conducea pe ea în viaţă nu se va putea prăbuşi în felul acesta.

— Astfel s-a întâmplat, ca eu să doresc să-ţi spun ceva, stărui el pe un ton neobişnuit. Ceva important.

— Da? întrebă ea cu glasul calm.

Aşteptă. Obrazul lui Lennox, cu toată şiretenia lui înnăscută, i se părea acum o carte deschisă.

— Constat că nu eşti tocmai mulţumită de slujba pe care o ai, zise el într-un târziu şi se uită la ea cu atenţie:

— Sunt destul de mulţumită, răspunse ea calmă.

— Nu se poate să continui să lucrezi în felul acesta, declară el. Aceasta este o slujbă nesigură, o slujbă nedemnă pentru dumneata.

— Omul se obişnuieşte cu orice, dacă are bunăvoinţă şi încearcă. De altfel, eu fac această slujbă în interesul fiului meu.

— Renunţă la ea, zise el încet şi grav.

— Voi renunţa, după ce Peter îşi va termina studiile, Asta nu va dura prea mult, şi zâmbi cu înţeles. Afară de cazul când dumneata ai avea posibilitatea să-mi înlesneşti o slujbă mai bună

— Renunţă la ea, repetă el mult mai încet şi mult mai grav,

Încetă să se mai joace cu linguriţa şi ridicând fruntea se irită la el cu toată atenţia. Tresări speriată, nu atât de cuvintele lui, cât mai mult de expresia obrazului său grav în care i se păru că descoperă ceva care o determină să se uite la el mirată. Respiră adânc şi grăbit.

— Eu nu mai sunt tânăr, adăugă el. Dar nu sunt nici prea bătrân. Da, sunt un om sănătos şi sprinten ca o ciocârlie. Afară de asta am şi bani. Am nevoie de cineva care să mă ajute să mă bucur de ei. Mă simt singur... îngrozitor de singur din ziua când mi-am lichidat întreprinderea...

Făcu o pauză, deoarece văzu că ea îi ghicise gândul.

Rămase cu gura căscată şi cu ochii îndreptaţi, spre el. I se părea de necrezut, dar totuşi acesta era adevărul. Lennox, nume în jurul căruia se concentrase toată existenţa ei – vine acum în această cofetărie, atât de puţin indicată pentru o scenă romantică şi-i propune să se căsătorească cu el. O pornire neînţeleasă parcă ar fi vrut să o facă să râdă. Un îndemn pe care şi-l stăpâni, numai datorită obrazului grav şi impresionant cu care se întoarse spre ea.

— Cred că eu am fost tot timpul îndrăgostit de dumneata, îl auzi ea spunând pe un ton, ca şi când i-ar fi venit greu să pronunţe aceste cuvinte. Sentimentul

reprimat ani îndelungaţi, exprimat în aceste cuvinte, i se părea ceva absurd, dar în cuvintele lui se ghicea o deznădejde tragică... ceva ce fusese stăvilit atât de mult, încât acum era prea târziu pentru a mai fi mărturisit.

— Bine, dar nu se poate, răspune ea încet, cred că ştii şi dumneata... răspunse Lucy, făcând aluzie la pretextul evident al diferenţei de religie dintre ei.

— Eu sunt un om cu vederi largi şi la această vârstă un astfel de amănunt pentru mine nu mai prezintă nicio piedică.

Se uită la el, impresionată de această declaraţie şi se gândi la timpul când odinioară, la Ardfillan, venea la ei la masă. Dar trecuse atâta vreme şi străbătuse un drum atât de lung, din ziua aceea când îi zâmbise în grădina casei lor. Clătină încet din cap,

— Ar fi zadarnic, răspunse ea, plecând ochii în pământ. Am pe fiul meu, cred că înţelegi. Prin urmare, este zadarnic.

Tresări şi zâmbetul i se şterse de pe obraz.

— Cum! exclamă el neîncrezător. Nu vrei... nu ai fi dispusă...

— Vreau să spun că nu sunt în stare să fac aşa ceva, răspunse ea.

— Cred că nu vorbeşti serios? îngână el şi toată încrederea în sine păru că i se prăbuşeşte. Eu sunt un om vrednic... şi dumneata nu ştii ce avere am. Aş putea să-ţi cumpăr tot ce doreşti...

Păru că ezită o clipă. Ştia despre el că a bogat, că este un om cumsecade, că aşa cum era, reprezenta bunăstarea şi siguranţa. Dacă i-ar fi vorbit în felul acesta atunci, când rămăsese chinuită de deznădejde în biroul lui, fără îndoială, ar fi primit propunerea ce i-o făcea acum. Dar astăzi, venea prea târziu. Acum... o, acum era cu totul altceva: fiul ei urca pe drumul succesului. Ea îşi asumase răspunderi de la care nu se putea sustrage. Ridicase fruntea în vânt, nu mai cerşea ci pretindea cu toată energia, nu încerca să lase uraganul vieţii să treacă

peste ea, ci lupta... lupta pentru victoria supremă.

— Cred că ar fi bine să te mai gândeşti, declară el pe neaşteptate, aproape rugător.

— Nu ar folosi la nimic, răspunse ea din nou cu părere de rău şi în timpul cât pronunţă aceste cuvinte, sfiala dintre ei păru că se destramă.

Din nou auzi murmur de glasuri şi râsete, ţăcănitul farfuriilor şi ceştilor de porţelan El nu mai stărui; se simţea prea abătut. Încercând să-şi ascundă dezamăgirea cu râsul acela scurt şi caracteristic lui, adăugă:

— Cred că faci o mare greşeală. În orice caz, nu cred că am făcut vreun rău că ţi-am pus această întrebare.

— Nu, răspunse ea cu glasul grav şi începu să-şi pună mânuşile. Îmi pare rău… nimic altceva.

— Dacă nu te superi, ţi-aş mai spune ceva, declară el cu glasul puţin mai ridicat şi obrazul palid i se aprinse: dacă aş fi în locul dumitale, nu m-aş sacrifica atât de mult pentru acest copil pe care îl ai, mă înţelegi?

Îi zâmbi cu blândeţe; considerând că în aceste cuvinte ale lui se ascunde expresia unei nemulţumiri justificate, preferă să nu-i răspundă. Ea era ceea ce este acum şi Peter era Peter. Aceste două fapte incontestabile puneau situaţia lor de acum mai presus de toate celelalte probleme ale existenţei.

— Dacă nu vei încerca să păstrezi bunele raporturi cu prietenii dumitale... sau dacă nu te vei gândi la interesul dumitale propriu, continuă el uşor încruntat, înseamnă că te vei concentra prea mult asupra unei singure preocupări. Eu am făcut această experienţă în dauna propriei mele existenţe.

— Bine, dar dumneata şi eu, vom rămâne întotdeauna buni prieteni, răspunse ea cu încredere.

Se uită la ea curios, fără să răspundă, apoi ferindu-şi scaunul, se ridică stângaci şi ieşiră din cofetărie, fără să-şi mai spună nimic.

După ce ajunseseră în stradă şi traversară Square-ul, Lennox întrerupse tăcerea care se prelungea între ei

— Eu plec la gară să iau trenul, zise el. Nu mai am nimic de adăugat.

Gândul că va pleca îi produse o ciudată părere de rău; în această clipă o pornire perversă se trezi în ea, ca şi când nu ar fi dorit să se despartă de el. Dar cum, şi ce pretext ar putea invoca pentru a-l reţine?

— Crezi că te voi revedea în curând? zise ea, oprindu-se şi uitându-se la el, când ajunseră în faţa gării din Queen Street.

— Sigur că da... mai încape vorbă, răspunse el, dar ea nu înţelese câtuşi de puţin privirea ciudată şi cercetătoare cu care se uita la ea, când pronunţă aceste cuvinte.

În mod instinctiv întinse mâna spre el. Mâna lui Lennox era caldă şi venele proeminente cedară sub presiunea mâinii ei.

— La revedere!

— La revedere!

Rămase nemişcată şi-l urmări cu ochii cum se depărtează, exact cum îl urmărise cu atâţia ani în urmă, oprită în poarta grădiniţei şi uitându-se după el cum coboară în lungul străzii, ca apoi să-şi simtă sufletul cuprins de nostalgie. Îşi reprimă îndemnul nebunesc de a se repezi după el, şi întorcându-se în loc, se depărtă cu paşi înceţi.

Se simţi copleşită de tristeţe şi-şi zise: „Îl voi revedea foarte curând. Nu este un om rău, îmi este prea bun prieten pentru a mă putea uita cu totul”. Da, dorea să-l revadă, şi la gândul acesta îşi aduse pe neaşteptate aminte de observaţia pe care o făcuse înainte de despărţire. Tot atât de neaşteptat îşi dădu seama şi de semnificaţia cuvintelor lui, care ascundeau un fel de reproş. Încruntă din sprâncene, dar gândul acesta stărui în mintea ei tot drumul până acasă, agravându-se cu fiecare pas: afirmaţia că ea a pierdut cu totul sentimentul prieteniei. Şi felul acela în care se uitase la ea! Poate îşi închipuia că refuzând propunerea lui, va înceta să se mai

gândească la el, ca la un prieten? Tot aşa şi ceilalţi. Purta ea vreo vină că Joe dispăruse cu totul din viaţa ei? Că Richard abuzase atât de ruşinos de situaţia ei şi că Eduard se interesa atât de rar de modul de viaţă pe care îl ducea acum? Respiră adânc şi repede. Aşa ceva nu se poate, pentru nimic în lume! Apoi, cu totul pe neaşteptate îşi aduse aminte de domnişoara Hocking cu care îşi pierduse cinci ani din viaţă. Se împliniseră şase luni de când această nenorocită fusese internată la azil, dar ea nu o vizitase niciodată şi nici nu se interesase de ea. În această împrejurare se simţea vinovată. Intră în casă, simţindu-se uşor neliniştită şi făcându-şi reproşuri. Nu era o femeie egoistă, gândul acesta era departe de ea, totuşi încruntătura dintre sprâncene i se adânci, fără să se mai destindă.

Când Peter se întoarse acasă, găsi mâncarea gata, dar Lucy părea mereu preocupată şi nu se simţea dispusă să tolereze exuberanţa lui şi dispoziţia de a face glume.

— Ia spune, bătrânul Lennox ţi-a făcut curte? întrebă el vesel, lovind în plin cu îndrăzneala întrebării lui.

— Te rog să taci! se răsti ea. Şi să nu vorbeşti în felul acesta despre un om cumsecade, de faţă cu mine!;

Ridică din sprâncene, dar nu mai zise nimic. Se obişnuise să înţeleagă tonul cuvintelor ei, când vedea că vorbeşte serios.

Noaptea aceea şi-o petrecu neliniştită şi dormi prost. Ceva de care nu-şi putea da seama, o făcea să se frământe şi neliniştea ei nu se domoli. Luă hotărârea – care i se păru un fel de balsam pentru conştiinţa ei zbuciumată – să viziteze pe domnişoara Hocking la Blandford. Era un amănunt lipsit de importanţă, totuşi dintr-un anumit punct de vedere, i se părea că în felul acesta, va putea să-şi liniştească mustrările de conştiinţă.

Astfel, sâmbăta următoare, după ce află că aceasta este ziua când se permiteau vizite, plecă spre azil.

Era şi de astă dată vreme frumoasă, o nouă zi splendidă a verii care întârzia, şi când apucă pe aleea

principală din grădina frumoasă, rămase mirată. Nu vedea nimic neobişnuit... grădina era întocmai ca un parc bine întreţinut al unui domeniu. Pe partea dreaptă erau trei terenuri de tenis, iar pe stânga o grădină de pomi cu ramurile încărcate de fructe. Trecu pe lângă doi grădinari care, făcând gesturi încete şi metodice cu grebla, adunau primele frunze scuturate. În depărtare văzu un mic grup de oameni care se plimba liniştit şi în aparenţă cât se poate de normal. Ceva mai încolo, la o răscruce de pe alee, întâlni un nou grădinar care mătura cu târnul, şi neştiind încotro trebuie să apuce, se opri.

— N-ai putea să-mi spui în ce parte trebuie să apuc, ca să ajung la West House? întrebă ea amabilă.

Omul ridică fruntea şi se uită la ea, dar nu-i răspunse. În loc de răspuns închise ochii şi scoase limba, făcând o îngrozitoare strâmbătură de scârbă, întocmai ca un copil, apoi. Foarte liniştit redeschise ochii, îşi retrase limba în gură şi plecându-se asupra târnului, începu din nou să-l manevreze cu aceleaşi gesturi liniştite şi maşinale măturând frunzele moarte. Se aprinse în obraz şi plecă repede. Înţelegea că s-a înşelat: dincolo de liniştea aparentă a acestei instituţii se ascundeau lucruri neobişnuite.

Găsi fără nicio greutate pavilionul pe care îl căuta; şi aici totul era liniştit, răcoros şi plăcut, ca în orice casă de la ţară şi nu întâmpină nicio greutate când ceru să vadă pe domnişoara Hocking. Plecă în urma infirmierei, o femeie mai în vârstă, mică şi îndesată, cu o cheie legată de un lanţ ce-i atârna din brâu şi o bonetă albă pe cap. Merse de-a lungul coridoarelor pe urma ei şi trecu de mai multe uşi care toate trebuiau descuiate cu cheia care era un fel de talisman, emblema însăşi a acestei instituţii, şi când cheia se întoarse fără zgomot în broasca ultimei uşi, infirmiera se opri şi-i spuse doar atât: aceasta este celula.

Lucy intră. Era o încăpere ciudată şi imediat ce-i trecu pragul, simţi un fior de spaimă fugindu-i de-a lungul trupului. Pereţii şi duşumelele erau cenuşii, un cenuşiu

incolor ca de plumb: pereţii aceştia erau mai mult ca un bulgăre de chit şi când puneai mâna pe ei constatai că sunt capitonaţi. Odaia nu avea fereastră prin care să răzbată lumina plăcută a soarelui, ci o mică firidă pătrată şi zăbrelită, foarte sus, aproape de tavan, şi prin aceasta treceau sfioase câteva raze de soare. Nu erau nici mobile de niciun fel. În odaie nu se vedea nimic, decât trupul unei femei care sta chircită într-un colţ. Rămase nemişcată şi părea că nici n-a băgat de seamă uşa care s-a deschis; sta adâncită şi concentrată asupra activităţii ei unice: rupea fâşii de hârtie şi degetele i se mişcau neostenite. În poală avea un ziar şi pe acesta îl rupea în panglici subţiri şi fiecare panglică în bucăţele atât de mici încât unele erau mai mici decât gămălia unui ac. Împrejurul ei se vedea rezultatul acestei activităţi, o pulbere fină, albă, în unele locuri aşternută în straturi mai groase, ca troienele de zăpadă şi din când în când, cu mişcări încete ca o mângâiere, femeia îşi băga mâinile în pulberea aceasta. Când femeia ridică pe neaşteptate fruntea, văzu că este domnişoara Hocking. Obrazul lui Lucy se contractă şi făcu un pas spre ea.

— Pinkie! Nu mă mai recunoşti? ţipă ea.

Dar Pinkie nu răspunse şi în adâncul ochilor ei mari, albaştri şi trişti nu se aprinse nicio lumină de înţelegere; ochii ei nu mai erau visători, ci tulburi, plini de deznădejde şi aproape opaci.

— Pinkie! Cred că-ţi mai aduci aminte de mine? Se simţea emoţionată, speriată şi cumplit de deznădăjduită.

— Ar fi zadarnic să încerci să vorbeşti cu ea, îi spuse infirmiera cu convingere. Când este în starea aceasta, nu poţi scoate o vorbă de la ea, cu săptămânile.

— Dar fără îndoială... îngână Lucy.

— Şi te rog, nu te apropia prea mult de ea, zise femeia cu bunăvoinţă, deoarece s-ar putea să sară asupra dumitale.

Lucy rămase nemişcată, uitându-se la femeia aceasta, care odinioară fusese prietena ei şi care acum sta chircită

în colţul acestei îngrozitoare chilii, întocmai ca un animal straniu şi speriat. Datorită unui contrast neaşteptat, în amintirea ei se trezi viziunea primei lor întâlniri în restaurantul Allen şi toată mulţumirea şi vioiciunea copilăroasă a lui Pinkie din care nu mai rămăsese nimic... decât corpul acesta... Şi degetele mâinilor ei, care fremătau, sfâşiind fără încetare, stăpânite de pornirea nebunească şi încăpăţânată a distrugerii, dovada scrisă a acestor pagini de ziar. Ce strădanie zadarnică!

Trupul i se cutremură de un fior de groază şi se întoarse. Nu mai putea suporta acest spectacol.

— Îi dăm ziarele acestea pentru a o determina să stea liniştită, îi spuse infirmiera pe drumul de întoarcere, trecând pragurile uşilor nenumărate şi zăvorâte. Este singurul mijloc pentru ea...

— Da, da, se grăbi Lucy să-i răspundă. Înţelegea în mod tulbure motivul care determina această strădanie inutilă.

— Eu înţeleg şi cunosc toate obiceiurile acestea, declară infirmiera, mulţumită. Sunt de treizeci de ani în această instituţie.

Lucy se uită la ea dintr-o parte – la obrazul ei gras şi prozaic, la buzele care se strâmbaseră de dispreţ, la trupul care se legăna în timpul mersului – şi la cheia care era însăşi emblema regatului ei. Treizeci de ani într-o casă ca aceasta... treizeci de ani pe care i-a petrecut descuind şi încuind uşile unei case de nebuni. Ce existenţă!...

Îşi luă rămas bun de la infirmiera care îi surâse cu amabilitate, surâsul acesta făcea parte din obligaţiile ei de fiecare zi, şi se deplasă repede de-a lungul aleii.

Se simţea profund consternată de vizita făcută domnişoarei Hocking. Mâinile i se crispară în mod involuntar. Gândul că între oameni poate să existe o inegalitate atât de înspăimântătoare, o parodie a justiţiei divine, i se părea un lucru monstruos. Toate fiinţele omeneşti, cu creierul copleşit de întunericul veşnic, închise între zidurile acestei instituţii, erau mult mai

prejos decât animalele! Dar pentru ce? Amintirea femeii aceleia pe care o văzuse chircită în colţul chilieî, sfâşiind neostenită şi fără niciun folos paginile ziarelor... o obseda; femeia aceasta mai putea trăi ani mulţi în această celulă, fără înţelegere, fără folos, robită pentru totdeauna de însuşi întunericul minţii ei.

Trecu pragul porţii impunătoare şi se depărtă de azil, tulburată şi deprimată.

Zile de-a rândul sentimentul acesta dureros de chinuitor stărui în sufletul ei, dar încetul cu încetul se atenuă. Îşi avea grijile ei proprii. Deschiderea Universităţii se apropia şi înscrierea fiului ei era singura preocupare asupra căreia îşi concentra toată puterea de voinţă. Ea îşi avea planurile ei, ambiţiile ei, nu se putea gândi să rupă fâşii de ziare. Scopul pe care-l urmărea i se părea considerabil şi de asta era pe deplin convinsă, mult mai presus decât incindentul acesta din domeniul zădărniciei.

20

Câştiga douăzeci şi cinci de şilingi pe săptămână. Din această sumă, şapte plătea pentru chirie – în realitate aceşti şapte şilingi i se reţineau din salariul primit de la Henderson & Shaw – aşa că nici nu-i mai vedea; gazul pentru plita de la bucătărie şi luminat, cu opt pence, femeia care spăla scările pentru şase pence, deşi uneori în săptămânile mai grele scara o spăla ea însăşi şi nu doamna Collins, toate acestea o costau în medie încă trei şilingi pe săptămână. Prin urmare îi rămâneau cincisprezece şilingi, ca să asigure strictul necesar pentru două persoane şi alte plăceri mai mici, ce le putea oferi viaţa.

Cincisprezece şilingi pe săptămână... nu era mult. Nu încerca să se amăgească cu gândul că viaţa pe care o duce nu ar fi o luptă – în realitate pentru ea era o luptă îngrozitor de grea, dar această luptă nu putea să dureze

mereu. Gândul acesta era toată mângâierea ei. Ea nu era martiră şi se gândea mulţumită că perioada lipsurilor prin care va trebui să treacă, este limitată şi că acestea se vor diminua pe zi ce trece.

Deşi Peter o comparase cu o cârtiţă, Lucy era o admirabilă gospodină. Cunoştea prăvăliile care vindeau mărfurile mai ieftin şi era în stare să facă doi kilometri pe jos, pentru a profita de un astfel de avantaj. Se pricepea de asemenea cum trebuie să stea de vorbă cu negustorii; era amabilă şi fermă şi nu se lăsa atât da uşor convinsă de vorbele lor, cum spunea ea însăşi. Cum era să se lase înşelată, când viitorul fiului ei depindea de felul în care întrebuinţa fiecare ban ce-l avea şi de care nu se putea despărţi decât cu cea mai mare părere de rău. Se pricepea ca în schimbul banilor ei la fiecare cumpărătură să obţină cea mai bună calitate şi cea mai exactă măsurătoare a mărfurilor. Reuşise să se impună atât de mult domnului Tutt, măcelarul cel gras, cu gâtul ciupit de vărsat şi cu nasul colţuros, încât obţinea de la el infima cantitate de costiţă, de obicei un sfert de kilogram, tăiată gros, un procedeu cu totul imposibil şi contrar tradiţiilor în orice măcelărie. Sau accepta avansurile inocente ale doamnei Bessie Finch, pentru a putea obţine cu preţuri reduse fructele din prăvălia pe care o avea mama ei, fructe care sâmbăta erau foarte bune, dar care până lunea viitoare se stricau. Drumul până la Whiteinch şi înapoi era patru kilometri şi jumătate, dar îi făcea cu plăcere, seara pe răcoare, deoarece lui Peter îi plăceau fructele. Pentru a-i satisface toate gusturile, ar fi fost în stare să se sacrifice pe sine însăşi. De multe ori, sâmbăta de pildă, zi binecuvântată, când se plăteau salariile, se lăsa ispitită de slăbiciunea ei înnăscută şi de îndrăzneala pe care i-o dădea argintul din buzunar, aşa că până la sfârşitul săptămânii viitoare se întâmpla uneori, să nu-i mai rămână nicio para în punga ei veche şi scorojită. Pe urmă inventa tot felul de mijloace, ca să facă mici economii. De pildă o săptămână întreagă refuza să se mai

urce în tramvai şi se ducea pe jos până la birou, ca la sfârşitul acestei săptămâni să întrebuinţeze puţinul pe care-l adunase pentru a cumpăra lui Peter câte un dar modest: un cozonac de la Cooper sau un cartonaş de ciocolată cu suc de inibahar care lui îi plăcea atât de mult, nu pentru că ea ar fi vrut să-l obişnuiască cu astfel de extravaganţe, căci se pricepea ca puţine femei la prepararea bucatelor simple. Nu avea cunoştinţă de calorii, dar cu toate acestea dispunea de un admirabil instinct pentru discernerea valorii nutritive a fiecărui fel de mâncare. Chiar de la început îşi dăduse seama că Peter, în calitate de student şi adolescent în plină dezvoltare, cu o constituţie delicată, avea nevoie înainte de orice să fie bine hrănit. Cunoştea valoarea unei bucăţi de carne bine friptă, dar din nenorocire îi cunoştea şi gustul. Cei cincisprezece şilingi îi permiteau să cumpere un rostbeaf pentru o persoană, dar nu pentru două. În astfel de clipe când îi pregătea mâncarea, simţea o slăbiciune şi-i venea aproape să leşine. Întorcându-se grăbită din cartierul unde-şi desfăşura activitatea, se aşeza în faţa plitei şi în timp ce îi pregătea mâncarea, apetitul ei de femeie sănătoasă o lua în stăpânirea lui şi aproape o făcea să se trădeze. Simţea trezindu-se în ea instincte sălbatice şi primitive, mirosul ce se desprindea din friptură îi intra ispititor în nări şi o nelinişte a, făcând-o să îi lase gura apă. Dar se împotrivea din toate puterile şi nu ceda ispitei; urmărind mişcările grăbite ce le făcea cu cuţitul şi furculiţa, constata mulţumită că Peter are poftă de mâncare şi acest lucru îi liniştea teama privitoare la sănătatea lui. Astfel se împărtăşea şi ea, în mod indirect, din plăcerea ce i-ar fi pricinuit-o această friptură.

Dar problema hranei nu era singura ei dificultate; o mulţime de alte amănunte interveneau cu totul neaşteptat, pentru motive ridicole şi supărătoare. De pildă încălţămintea; hainele erau o problemă mult mai uşoară şi se împăcase demult cu gândul că va trebui să se mulţumească cu garderoba ei actuală. Rufele şi

ciorapii, la nevoie, putea să şi le cârpească, acum nimeni nu-i mai cerea să se îmbrace elegant, dar încălţămintea era altceva. Slujba ce o avea, o obliga să facă foarte multe drumuri pe jos. Dar afară de asta, umbla pe jos chiar mai mult decât ar fi trebuit pentru a economisi taxa biletelor de tramvai, aşa că circula pe drumuri rele şi anume menite pentru a uza cât mai repede tălpile. Rezultatul era că rupea încălţămintea într-un mod înspăimântător şi cu toate că ţinuse întotdeauna să fie bine încălţată – avea piciorul mic – după ce mai multe zile la rând se întorsese acasă cu picioarele ude şi îngheţate, ajunse la convingerea că mândria aceasta nu este altceva decât deşertăciune. Din ziua aceea începu să poarte pantofi cu talpa cea mai groasă posibilă; pantofii erau grei şi grosolani şi-i cumpăra de la un mic cizmar, nu departe de White Street, şi datorită placheurilor metalice aplicate pe vârfuri şi tocuri, îi purta până când se rupea pielea. Cu Peter era însă altceva. Avea un umblet uşor şi-şi îngrijea foarte bine hainele. De altfel fie chiar numai din motive de convenienţă, era necesar să fie bine îmbrăcat. Când intra în sălile de cursuri şi reuşea să se îmbrace din ceea ce-i mai rămânea, nu prea mult, după ce-şi plătea taxele universitare. Încerca şi el să iasă la lumină, dar procedând cu totul altfel şi reuşea în mod surprinzător. Totuşi ştia întotdeauna, până la ultimul penny, în ce ape se scaldă. Povestea cu „cana” lui din copilărie se repeta din nou: ţinea o mică agendă şi descoperi foarte curând, că e mai bine să-şi cumpere cărţile de la anticariatul Stenhouse; era un tânăr precis, meticulos şi se ferea de risipă. Chiar din prima zi refuzase propunerea lui Lucy de a-l ajuta să-şi păstreze banii. Aceştia, spunea el, sunt banii lui şi ştia exact ce trebuie să facă cu ei. Tot aşa se întâmpla şi cu hainele: deşi Lucy îşi avea partea ei de contribuţie în descoperirea, după repetate şi minuţioase cercetări – doamna Tinto se dovedise de astă dată un izvor nesecat de informaţii folositoare – a unui croitor cu numele Ward, care făgădui să facă lui Peter haine, în

conformitate cu statura lui zveltă şi cu punga exagerat de subţire, Prima vizită la acest Ward fu memorabilă, aproape le aducea aminte de ziua când îi alesese echipamentul pentru şcoală, deoarece şi de astă dată Lucy îl însoţi pe fiul ei la magazinul croitorului. Înţepenit, întocmai ca un manechin în faţa oglinzii, Peter îşi expuse bretelele tocite şi rumenindu-se uşor în obraz, suportă pe cel care se învârtea în jurul său ca să-i ia măsura. Totuşi Ward nu era un om lipsit de tact şi încăpăţânat – în mână cu centimetrul de muşama şi cu pieptul ca un arici din cauza acelor cu gămălie – ci era un tânăr priceput care-şi deschisese prăvălia de curând; cu alte cuvinte, era mic de statură, dar uriaş în ceea ce priveşte tactul şi priceperea; îmbrăcat în costumul confecţionat în propriul său atelier, cu jiletcă fantezie şi ghete, se dovedi şi un model de eleganţă. Lui Lucy îi spunea respectuos „madame”; o mai întrebă, deşi fără succes, dacă eventual doreşte, să-i acorde onoarea să facă şi pentru ea un costum; şi gândindu-se la posibilităţile viitoare, faţă de Peter adoptă un ton de amabilă bunăvoinţă.

Costumul era dintr-un homespun cenuşiu, ales de Lucy după ce-l pipăise îndelung şi cu atenţie, mai mult pentru a se convinge că este călduros şi durabil, decât pentru culoare. Peter ar fi preferat o stofă mai deschisă şi mai puţin sobră, dar Ward, deşi era de acord cu el, aprobă părerea ei în calitate de mamă; un gentleman, spunea el, nu trebuie să atragă atenţia cu modul de a se îmbrăca; modelul stofei alese era discret, dar se va purta bine şi era de o distincţie incontestabilă; esenţialul este felul în care costumul va fi croit – totul era tăietura şi (examină pe Peter cu ochi de specialist) ar fi vrut să spună că el garantează că este neîntrecut în domeniul acestei arte misterioase, înşelătoare, dar esenţială.

Costumul fu un triumf indiscutabil – jacheta o linie sinuoasă şi plină de graţie care cobora de la umerii judicios vătuiţi, spre mijlocul bine marcat, reverele mici şi în colţuri, pantalonii două linii paralele extrem de precise

– ultima expresie a eleganţei şi a artei croitoriceşti. Afară de asta în timpul probelor şi a corecturilor, până la terminarea costumului, Peter şi croitorul se împrietenіră: după fiecare probă amânau „pentru data viitoare” – expresia obişnuită pe care Ward o pronunţa drept invitaţie – şi în faţa unei cafele, discutau împreună viitorul strălucit ce se deschidea în faţa fiecăruia, în propria sa sferă de activitate. Pentru Peter era o adevărată plăcere să stea aşezat în faţa ferestrei, în timp ce tramvaiele treceau în sus şi în jos pe stradă şi circulaţia oraşului se scurgea prin faţa lui, întocmai ca un curent fermecat, dându-i posibilitatea să guste plăcerile vieţii ce se deschideau acum pentru el.

Odată cu aceste cafele Peter gusta savoarea existenţei: sentimentul certitudinii, în legătură cu cariera sa universitară şi mai presus de orice, motivul culminant al acestui spectacol care-i dădea certitudinea succesului său definitiv. Sentimentul acesta i se părea măreţ.

Avea cea mai mare grijă de acest costum făcut pe comandă, care era cel dintâi, şi de fiecare dată când se întorcea acasă de la cursuri, îmbrăca hainele cele vechi, îşi atârna cu grijă jacheta pe spătarul scaunului şi în fiecare seară dormea pe pantalonii cei noi, întinşi cu grijă sub salteaua aşternutului. Datorită justiţiei inevitabile a timpului şi împrejurărilor, fu răsplătit pentru această strădanie a lui. Data viitoare când primi a doua rată a bursei sale, după ce-şi plăti taxele universitare, foarte reduse în acest trimestru, îşi zise că e foarte firesc ca din ce i-a mai rămas să-şi completeze acest început de garderobă. În Flowers Street numărul 53 sosi al doilea costum – de astă dată cel în carouri – şi un foarte elegant pardesiu, împachetate într-o cutie de carton şi învelite în hârtie subţire. Peter deveni un tânăr foarte bine îmbrăcat, obiectul de admiraţie al mamei sale, al doamnei Bessie Finch, al doamnei Collins şi – ca o dovadă evidentă a distincţiei sale – obiectul observaţiilor ironice ale grupului de tineri care stăteau în faţa cafenelei veneţiene a lui

Demario, când trecea pe lângă ei. De fapt doamna Collins, scoţându-şi într-un rând luleaua de lut pe care o ţinea între dinţi, se întoarse şi se uită mirată după meteorul care trecuse pe lângă ea, ca să dispară spre ieşire şi la prima ocazie spuse lui Lucy:

— Arată ca un duce, şi întinse de şuviţa de blană ce-o avea împrejurul gâtului şi care începuse s-o sugrume. Ce nenorocire să te gândeşti că va începe şi el să fumeze şi să alerge după fete, ca toţi ceilalţi de seama lui.

Lucy primi complimentul meritat şi ignoră acuzaţia ridicolă pe care o trecu sub tăcere. Nu avea niciun fel de grijă; pe fiul ei îl cunoştea: statornicia lui, inocenţa sufletească şi dragostea lui faţă de ea. Alţi fii nu era exclus să se poticnească, dar Peter... era băiatul ei şi singur faptul acesta, mai presus de orice îndoială, îi era de ajuns, ca să se simtă liniştită.

Nu ajunsese încă preşedinte al Asociaţiei, dar progresul său ca şi purtarea erau ireproşabile şi i le urmărea cu interes şi pasiune. Acestea deveniră pentru ea motive de mulţumire constantă şi temeinică, izvorul secret al întregii ei fericiri. În timpul lungilor seri pe care şi le petreceau împreună, ocazii nepreţuite, stătea cu ea de vorbă şi-i mărturisea toate gândurile lui. Îl asculta vrăjită, când îi povestea amănunte din domeniul zoologiei, despre rechinul mort şi despre amibiile inerte, participa la cercetările lui chimice asupra nitratului de argint şi a clorurilor şi asculta mirată minunile botanicii’ şi din fizică principiul gravitaţiei a cărui existenţă nici nu o bănuise până acum. Ochii ei aprinşi, îndreptaţi spra buzele lui mobile, depăşeau legile opticii pe care el i le expunea cu toată bunăvoinţa, deoarece în aceste cuvinte, ea vedea în realitate progresele ce le-a făcut. Îl vedea stând la microscop, cu mâinile pătate de acizi, studiind lamelele, cu bisturiul ridicat urmărind un lumbricus mort, căruia odinioară îi spunea în mod dispreţuitor râmă şi-l întrebuinţa ca momeală; simţea căldura crescândă a flăcării albastre de la lampa Bunsen şi mirosul aromatic al

benzinei, amestecat cu balsam de Canada; auzea glasul profesorului, mişcările făcute de colegii lui şi zvonul paşilor stinşi de-a lungul coridoarelor de mănăstire. Îşi trăia viaţa împletită cu viaţa fiului ei, nu numai seara, când stăteau împreună de vorbă, ci chiar în timpul zilelor ce şi le petrecea la birou; când în rare ocazii ieşea mulţumită din cine ştie ce magherniţă infectă sau întâlnea o rază de soare în fundul unei curţi întunecate şi pline de gunoaie, gândurile ei se trezeau numaidecât în extaz şi se îndreptau spre fiul ei care lucra în clădirea aceea clasică de pe vârful colinei. Însuşi sunetul ceasornicului din tumul Universităţii, care trona pe deasupra oraşului şi vibra stins în auzul ei, o făcea să-şi aducă aminte de el, să se simtă strânşi unul lângă altul, apropiaţi de sentimentul dragostei şi al aspiraţiilor lor comune.

La cererea lui, în serile lungi, mai ales cele din ajunul examenelor, îl asculta la cursuri şi se străduia să pronunţe cuvintele limbilor moarte sau formulele ecuaţiilor chimice. Îngăduitoarea veselie cu care el urmărea străduinţele de a ţine pas cu el la enumerarea unor amănunte atât de profunde, ca nomenclatura schizomycetelor, îl făceau să zâmbească cu compătimire; când ajungeau la grupul nevertebratelor, greşelile ei de pronunţie creau neologisme care îi făceau pe amândoi să râdă. Dar foarte curând începură studiile alături de care aceste prime cercetări ale lui păreau o simplă jucărie. Fireşte, în acest domeniu, ea nu-l mai putea urmări şi ajutorul ei nu-i mai putea fi de niciun folos. Clătina misterios din cap, uneori chiar speriat, ca şi când ea ar fi încercat să pătrundă într-un domeniu oprit; totuşi în clipele de expansiune, o făcea să se simtă înfiorată când îi vorbea despre câte un amănunt macabru din sălile de disecţie, sau o îngrozea cu câte o anecdotă în legătură cu strâmbăturile unei maimuţe căreia îi scoseseră creierul. În anumite ocazii, care coincideau cu activitatea din subsolurile sălilor de disecţie, refuza să mănânce şi

manifesta o scârbă făţişă faţă de cotletele domnului Tutt, mai ales când nu erau bine fripte. Dar perioada aceasta trecu destul de repede şi putea să vorbească cu îndrăzneală şi bărbăţie despre trupurile care stăteau rigide sub bisturiul său. Oricât ar fi încercat să admită în firea lui această insensibilitate de student, nu fu niciodată în stare să-i ierte în întregime această insensibilitate de atitudine faţă de nenorociţii care-şi terminau viaţa în felul acesta pe o masă de marmură. Pentru ea acest sfârşit tragic, datorită nereuşitei, reprezenta una dintre cele mai dureroase calamităţi ale vieţii şi într-un rând petrecu o noapte îngrozitoare, chinuită de viziunile ororilor camerei mortuare. Să mori înfrânt şi necunoscut; să fii întins pe un catafalc atât de sinistru... gândul acesta o făcea să se cutremure de groază.

Dar îşi zicea, nu va putea niciodată să-şi facă studiile, fără să afişeze această indiferenţă superficială. Afară de asta succesul său în timpul examenelor periodice justificau mijloacele întrebuinţate pentru a ajunge la scopul nobil şi măreţ pe care-l urmărea.

Da, Peter făcea progrese şi gândul acesta îi umplea sufletul de mulţumire. Episodul concursului pentru obţinerea bursei îi trezise în suflet o spaimă trecătoare, dar acum aceasta era uitată şi îngropată, împreună cu toate celelalte gânduri care nu meritau să stăruie asupra lor. Lucra cu tragere de inimă şi-şi trecea examenele în mod onorabil, nu datorită amăgitoarelor menţiuni onorifice şi nici datorită premiilor discutabile, ci cu o regularitate calmă care-i dovedea încredere şi viziune bine cumpănită, calităţi mult mai statornice decât artificiile îndoielnice ale geniului.

I se părea că abia ieri s-a oprit în faţa ferestrei şi l-a văzut trecând – cu paşi măsuraţi în costumul său cel nou – ca să se prezinte la primul curs al facultăţii; şi astăzi îşi susţinuse al doilea examen profesional şi era îmbibat de cunoştinţe temeinice din studiul anatomiei şi fiziologiei.

— Am terminat cu pons asinorum (puntea măgarilor),

declară el şi oftă mulţumit. De aici înainte va fi mult mai uşor.

Cunoştea destulă latină, învăţată în ultimul timp pentru ca să înţeleagă sensul cuvintelor lui.

— Eu cred Peter, că puntea aceasta n-a fost făcută pentru tine, îi răspunse ea eu glasul liniştit.

— Probabil că nu, încuviinţă el şi păru că se gândeşte la ceva, apoi începu să râdă şi adăugă: totuşi avem în facultate doi sau trei oameni mai în vârstă care s-au împiedicat de acest examen. Au căzut câţiva ani la rând. Situaţia mi se pare caraghioasă... ce zici? Unul dintre aceştia este căsătorit... şi are doi copii.

Lucy clătină din cap şi declară aproape categorică:

— Nu toată lumea se naşte pentru a învăţa...

Când văzu numele lui Peter, scris negru pe alb pe lista celor care reuşiseră la al doilea examen, se simţi încântată de confirmarea justă a felului în care judecase, şi hotărârea luată de ea îl pricinui o mulţumire fără hotar; asta le va dovedi tuturor, îşi zise ea încântată, cuprinzând în această categorie pe toţi cei care fuseseră împotriva planurilor ei. Era mândră şi probabil această mândrie justificată a ei, era împărtăşită şi de Eduard. Reverenţa sa văzuse rezultatele publicate în ziarul Herald şi mulţumit de această nouă strălucire atribuită numelui Moore, probabil simţea că o parte a acesteia se revărsă şi asupra importanţei sale ecleziastice şi a popularităţii de care se bucura în dioceză; cu siguranţă în dimineaţa aceea se oprise cu ziarul în mână şi întrebase pe administratora casei: „Ce crezi? Oare episcopul va citi această ştire?” şi i se părea că aude pe domnişoara O’Regan răspunzând cu toată încrederea: „Cred că trebuie să ştie că tânărul acesta este nepotul reverenţei voastre”, confirmându-i astfel convingerea dinainte formulată. După o îndelungată chibzuire, Eduard trimise nepotului său o scrisoare de felicitare şi-l invită să-şi petreacă viitoarea vacanţă împreună cu el, de astă dată nu la Madeira, ci la St. Andrews, unde preotul care era mereu în îngrijirea

medicilor, fusese sfătuit să-şi stimuleze activitatea ficatului cu jocul de golf.

Lucy fu foarte mulţumită de gestul acesta care dovedea aprecierea din partea lui. Abstracţie făcând de avantajul material, ea se gândea şi astăzi cu grijă la sănătatea lui Peter şi problema vacanţei lui o preocupa fără încetare. În această propunere a lui Eduard găsea o satisfacţia personală şi o aprobare a atitudinii adoptate de ea, chiar de la început. Nu-i părea rău că nu a invitat-o şi pe ea să-l însoţească; eventualitatea aceasta nu ar fi fost posibilă în niciun caz: ea nu avea haine, „amândoi bărbaţii” doreau să fie singuri, prezenţa ei ar fi fost o piedică pentru amândoi; şi cu toate că în ultimul timp nu mai văzuse pe Eduard, îşi dădea seama de deosebirile inerente dintre felul lor de viaţă. Simţi o plăcută satisfacţie când îl însoţi pe Peter la gară, ca să plece la St. Andrews unde trebuia să se întâlnească cu unchiul său. Timpul petrecut într-un hotel de elită, va contribui la desăvârşirea manierelor lui şi va elimina şi restul de sfială ce i-a mai rămas din anii copilăriei; ştia de asemenea că în tovărăşia impecabilă a lui Eduard, fiul ei va fi în deplină siguranţă şi gândul acesta le făcu despărţirea mai puţin dureroasă. Nici ea nu mai avusese parte de o vacanţă din ziua primei lor escapade la doamna Tweedy, dar amănuntul acesta, cum spunea chiar ea, nu avea nicio importanţă pentru o femeie literalmente voinică şi rezistentă ca un cal de povară. Spiritualiceşte se împărtăşea şi ea din vacanţa lui.

Într-o zi din august, pe la amiază, în casa din Flowers Street sosi o carte poştală ilustrată, care reprezenta un hotel impunător – camera lui Peter era indicată cu o cruce făcută pe fereastră – şi Lucy începu să zâmbească, uitându-se la semnul acesta care părea un păianjen pe faţada impunătoare a clădirii. Părea un hotel simpatic. Ea nu avea oroare de hoteluri; îmbrăcată în mod corespunzător şi având o sumă mai mare de bani, era sigură că holul unui hotel de pe litoralul mării i-ar putea

oferi răcoarea plăcută în această după-amiază plină de zăduf, căci pe terasa hotelului se vedeau palmieri şi fotolii de trestie. Pe această terasă ar trebui să fie îmbrăcată într-o rochie albastră de shantung, pe cap cu o pălărie mare care să-i ţină umbră şi – îşi zicea ea – în mână cu o umbrelă.

Ar fi fost o adevărată uşurare să poată scăpa de rochia aceasta tocită, care deşi era trainică, nu putea fi la înălţimea unei locatare a acestui Grand Hotel. Ea prefera culoarea albastră şi închizând ochii se vedea pe sine aşezată sub ramurile unui palmier, alături de Peter care-i comanda o îngheţată, o îngheţată trandafirie cu migdale care îi plăceau atât de mult, şi chelnerul care-i servea părea puţin condescendent. Ea se temuse întotdeauna de chelneri, chiar pe vremea când fusese logodită cu Frank, o perioadă în timpul căreia se trezise şi el din obişnuita inerţie, dar astăzi, susţinută de prezenţa ireproşabilă şi devotată a lui Peter, simţea aproape un fel de dispreţ faţă de chelnerul acesta. Nu-i putea vedea obrazul, ci numai o urmă de chelie în creştetul capului plecat cu respect, dar bănuia că o consideră drept o femeie încântătoare din înalta societate. Îi întinse jumătate de shilling, apoi deschise ochii, ca să vadă în faţa ei resturile unui picior de viţel pe care îl înfrunta de trei zile la rând. Nu se simţea dispusă să facă bucătărie când Peter lipsea de acasă, aşa că prefera să se odihnească cât mai mult timp – de multe ori goana spre casă din cartierul în care era ocupată, pentru a-şi prepara mâncarea, era un fel de chin – dar de astă dată se înfruntă din mâncarea rece din faţa ei, fără niciun fel de nemulţumire. Privirile ei erau îndreptate spre viitorul nu prea îndepărtat; şi viziunea ei transforma acest ciolan de viţel într-o friptură de clapon în aspic cu... sparanghel. Plăcerea de o viaţă mai stăruia şi astăzi în sufletul ei, pricinuindu-i o adâncă mulţumire şi presimţind că perioada de lipsuri şi economii se apropie de sfârşit. Se ridică veselă şi aşează cartea poştală pe consola căminului – ca obiect vizibil de inspiraţie – spălă

ceaşca de ceai şi farfuria şi făcu ordine în cameră. Era aceeaşi cameră, cu aceleaşi obiecte modeste care ţineau loc de mobilă. Dar cum ar fi putut să fie altfel? Cum ar fi putut mobila casa, când uneori distanţa dintre ea şi nevoile de fiecare clipă nu era stăvilită decât de prezenţa unui singur shilling? Totuşi, acest shilling era la îndemâna ei, cât pentru rest, ea avea răbdare şi mai putea aştepta. Era tot atât de mulţumită, când îşi luă traista şi plecă la lucru – înapoi spre magherniţele mizerabile şi spre ciocănitul prevestitor în uşile inevitabile, înapoi spre inexorabilul răspuns „Henderson & Shaw” – pentru a urca scările întunecate şi a număra banii mărunţi şi murdari, purtând cu ea aceeaşi traistă ridicolă, chinuită de acelaşi spectacol sinistru, înecat de mirosurile pestilenţiale, scârbită de vederea paraziţilor, a murdăriei, dar înfruntând toate acestea cu încredere şi devotament.

Peter se întoarse din vacanţă ars de soare şi trepidând de o mulţumire aproape nautică. „A fost încântător”, aceasta fu expresia întrebuinţată de el, pentru a caracteriza mulţumirea deosebită ce i-o pricinuise vacanţa; părerile lui referitoare la unchiul Eduard – ca şi constituţia sa proprie – se modificaseră în timpul şederii pe litoral; de aici înainte unchiul era clasat drept un „moşneag foarte simpatic”.

După ce o zăpăci cu descrierea splendorilor acestei vacanţe, rămase mirat, auzind-o că-l întreabă, dacă nu cumva în hotelul acela a fost servit de un chelner cu chelie. Se uită la ea întrebător şi începu să râdă.

— Chelneriţe, mamă, toate erau chelneriţe. Hotelul nu are niciun chelner în serviciul său.

— Ei bine... într-o bună zi va avea, răspunse ea visătoare şi vor servi îngheţată de căpşuni.

Începu să râdă în hohote.

— Lucy, eşti o femeie fără pereche, îngână el; în ultimul timp începuse să vorbească cu ea întrebuinţând numele de botez, dar oricâtă duioşie s-ar fi ascuns în acest procedeu al său, ei nu-i făcea plăcere.

— Mamă! îl corectă ea cu glasul răstit.

— În orice caz, stărui el cu ochii umezi de lacrimi, vorbele acestea în legătură cu chelnerul... Şi cu un gest semnificativ îşi duse degetele la frunte.

Nu mai zise nimic, simţindu-se puţin nemulţumită de libertatea aceasta neobişnuită faţă de ea. Totuşi această libertate se inspira din dragostea lui plină de devotament, amănunt de care era pe deplin convinsă, aşa că nemulţumirea i se topi în faţa zâmbetului mulţumit al fiului ei.

În toamna aceluiaşi an îşi începu lucrările clinice şi tot în toamna aceea începu şi să se bărbierească, nu din când în când, ci în mod regulat şi cu convingere. Unchiul Eduard care era un bărbat foarte meticulos în privinţa toaletei – după ce se spăla cu grijă pe obraz, întrebuinţa întotdeauna şi un fel de cremă – îi dăruise unul dintre briciurile sale care chiar dacă nu era o lamă de Toledo, totuşi servise pentru netezirea obrazului său de prelat în timpul memorabilei perioade petrecute în Spania.

Gândul că a început să-şi radă barba o preocupa pe Lucy într-un fel cu totul neobişnuit. În fiecare dimineaţă înainte de a părăsi patul, îi încălzea puţină apă, anume pentru el. Dragostea faţă de el devenea din ce în ce tot mai adâncă. Uneori se uita la el şi rămânea îngândurată: acum din nou avea un bărbat în casă.

În atmosferă se simţea suflul toamnei. Ea nu se putea bucura de vacanţă, dar schimbarea sezonului i se părea tot atât de binefăcătoare ca şi o schimbare a decorului – îi plăcea mirosul reavăn şi îngheţat al dimineţilor, susurul frunzelor scuturate pe aleile parcului şi mirosul înţepător ce-l simţea în nări. Toate aceste schimbări îi dădeau un nou curaj... un curaj care-i înviora hotărârea de a merge până la capăt.

21

— Mamă, ştii că mâine – datorită experienţei din trecut el era totuşi convins că ea nici nu bănuieşte ce-i va spune – va fi o serată dansantă.

— O, nu mai spune, răspunsese ea cu indiferenţă, apoi după câteva clipe de ezitare adăugă: vrei să-ţi eliberez masa?

— Dacă vrei să fii atât de bună...

— Încă nu e ora şase, declară ea, ridicându-se de pe scaun, dar totuşi voi aprinde lampa cu gaz. Inserarea rapidă a acestui sfârşit de toamnă, făcea ca în odaie să nu pătrundă decât o lumină tulbure de asfinţit.

— Serata aceea... începu el din nou.

Gazul se auzi pocnind în ciorapul lui incandescent şi odaia se umplu de lumină; de obicei aprindea lumina cu cea mai mare grijă, dar de astă dată detunătura o făcu să tresară uşor şi să se întoarcă spre el.

— Ce serată? întrebă ea, puţin răstită.

— Vreau să-ţi spun că mi-ar face plăcere să merg şi eu.

Se uită la el mirată; în primul moment îşi închipui că vorbeşte despre obişnuitele serate ce se desfăşurau în sala Grove... cu „mănuşile, facultativ” şi „pantofii de lac, obligatoriu”. În realitate ce altfel de serată ar fi putut să se desfăşoare în apropierea casei lor? Dar înainte de a-i putea răspunde ceva, Peter adăugă:

— Este serata de la Union... a Clubului Beta... şi se mai spune că au un bufet excelent. Fraza aceasta misterioasă i se păru că imprimă dorinţei lui posibilităţi din domeniul fantasticului. Auzi, bufet! Tocmai astă-seară când amândoi mâncaseră atât de frugal: el, jumări dintr-un singur ou, ea, o felioară de brânză. În timpul zilei nu se simţise tocmai bine, avusese o zi grea, dar mai era şi o zi de vineri, când banii erau pe terminate şi, o mai durea şi gâtul din pricina laringitei de care suferea de pe vremea când era în Ardfillan; îşi înfăşurase un ciorap de lână împrejurul gâtului şi încălţase papucii de postav, aşa că acum îşi simţea picioarele calde şi se gândea cu plăcere la odihna bine meritată. Dar iată că el începe să-i

vorbească despre o serată dansantă!

— Mai aşteaptă, până când ne vom mai reveni şi noi, şi abia după aceea să vorbeşti despre serate dansante, răspunse ea, mult mai răstită decât ar fi avut intenţia. De unde crezi că ai putea să-ţi procuri fracul de care ai nevoie şi bani pentru biletul de intrare? Cred că biletul de intrare trebuie să coste destul de scump, dacă e să ţii socoteală şi de bufetul pe care-l oferă invitaţilor! răspunse ea, repetând nemulţumită vorbele pe care i le spusese.

— Te rog, madam Lucy, nu te supăra, zise Peter împăciuitor. Biletul l-am primit de la unul care face parte din Comitetul organizator, fără să mă coste niciun ban, de asta să n-ai nicio grijă. La bal au nevoie de cât mai mulţi bărbaţi... înţelegi!

Se uită la el, în timp ce îşi examina unghiile.

— Dar fracul? întrebă ea pe un ton ceva mai blând.

— Problema aceasta s-ar putea aranja... da, cred că n-ar fi tocmai greu.

— Cred că n-ai intenţia să iei unul cu împrumut? exclamă ea, aducându-şi aminte de respingătoarele anunţuri cu „Fracuri de închiriat” ale agenţiilor care se găseau pe străzile din cartierul odios în care lucra ea. Nu aş admite să faci aşa ceva.

— Sfinte Doamne, nici prin gând nu-mi trece, declară el jignit. Un bărbat nu face niciodată astfel de lucruri, pe urmă continuă pe tonul blând cu care vorbise la început: n-aş fi în stare să port o otreapă de asta. Nu! Am găsit ceva mai bun.

— Ce anume? întrebă ea nemulţumită; încetineala lui de a se explica, o nemulţumea, fiind vorba mai ales de un subiect atât de banal şi de contrar concepţiilor ei.

— Ei bine, mai zilele trecute am fost la Ward, se grăbi el să-i spună. După cum ştii, suntem foarte buni prieteni. Am discutat împreună despre problema hainelor de seară.

— Sigur, despre problema hainelor de seară, îşi zise ea.

De ce nu de-a dreptul despre un frac?

— I-am spus că eu nu-mi voi putea permite să-mi fac astfel de haine, cel puţin doi ani de aici înainte. S-a oferit să mi le facă pe credit, dar n-am vrut să primesc propunerea lui. Făcu o pauză semnificativă, în timp ce ochii lui, de astă dată inocenţi, încercau să prindă un gest de aprobare din partea ei; dar văzând că nu răspunde, continuă: În sfârşit... trebuie să ştii că Ward este un om foarte cumsecade. Are în prăvălie un frac lăsat de un client pentru a fi refăcut... Omul acesta a plecat în China. Am... încercat fracul şi-mi vine ca o mănuşă. Este foarte frumos, adăugă el.

Fracul unui om care a plecat în China! Atitudinea lui de acum i se părea cel puţin fantastică.

— Domnul Ward nu va putea să ţi-l împrumute, zise ea cu glasul încet.

— Ba da, mi-l va împrumuta, răspunse el numaidecât. Mi l-a făgăduit în mod categoric. Mi-l va trimite mâine dimineaţă şi nimeni nu va afla nimic.

— Bine, dar tu ştii să dansezi? stărui ea nemulţumită

— O, cred că atâta lucru, voi şti şi eu, răspunse el şi începu să râdă.

Atitudinea lui i se părea neaşteptată. Văzu că s-a gândit la toate amănuntele. De fapt el pusese totul la cale cu mult înainte de a vorbi cu ea şi o mira mai ales faptul că reuşise să găsească şi soluţia necesară. Nu ar fi vrut ca el să meargă la acest bal, de fapt era cu totul împotriva acestei intenţii a lui, dar el aşteptă. Aştepta un cuvânt de îmbărbătare din partea ei.

— De vreme ce ai fracul şi biletul de intrare, nu-ţi fămâne decât să mergi, declară ea într-un târziu cu toată părerea de rău.

— Eşti foarte amabilă, Lucy, răspunse el mulţumit încercând să o necăjească. Vasăzică, ne-am înţeles. Acum să liberăm masa şi să începem lucrul.

Adună vasele, dar în seara aceea privirile i se întorceau mereu spre el, cu un fel de ezitare. Discutarea acestui

subiect neaşteptat i se părea întocmai ca o cursă ce s-a deschis pe nebănuite în faţa ei şi se simţea înspăimântată, deşi vedea că nu are niciun motiv. Cunoştea adagiul; „Mereu muncă, fără niciun fel de distracţii” şi era convinsă de corectitudinea atitudinii lui; probabil, îşi zicea ea, nemulţumirea ei se datora acestui început de gripă care o supăra. Şi totuşi ideea balului, distracţie cu totul deosebită faţă de vacanţele petrecute împreună cu unchiul Eduard, o umplea de o nelinişte neînţeleasă care se menţinu toată seara şi în mod intermitent, chiar ziua următoare.

Seara următoare simţi că gâtul îi este mult mai inflamat, dar nu spuse lui Peter nicio vorbă. Acesta îşi bău ceaiul grăbit şi părea că nici nu băgă de seamă ce mănâncă; apoi se uită la ea dintr-o parte şi trecu în odaia de alături, în mână cu cutia de carton pe care o adusese cu el în aceeaşi după-amiază. Lucy îi duse apa caldă în camera de baie, şi după ce ascultă un timp, zvonul surd al mişcărilor lui, i se părea că se bărbiereşte vreme îndelungată, deşi înainte termina foarte repede. Se gândi şi la celelalte lucruri de care avea nevoie pentru a se îmbrăca în frac... cum a reuşit să şi le procure? În aceeaşi clipă prin minte îi trecu întrebarea, cum de se poate îmbrăca în felul acesta într-o casă atât de modestă ca a lor; era oare posibil ca el să nu aibă simţul acesta elementar de bunăcuviinţă? Nemulţumirea ei deveni mai adâncă şi se simţea mult mai indignată decât înainte.

Totuşi când îi auzi ecoul paşilor în faţa uşii de alături, întoarse capul şi păru că aşteaptă. Intră liniştit, umblând cu uşurinţa în pantofii de lac luaţi împrumut.

— Ei, cum ţi se pare? întrebă el calm.

Nu fu în stare să spună nicio vorbă şi rămase în picioare, cu buzele întredeschise, luptându-se să respirte, întocmai ca un peşte pe care îl scoţi din apă. Tânărul acesta nu putea să fie fiul ei! Acest tânăr distins, cu înfăţişare de semizeu, al cărui obraz trandafiriu strălucea deasupra gulerului înalt şi al plastronului alb ca zăpada şi

al cărui trup era de o eleganţă suplă şi delicată, în haina aceasta neagră cu linii armonioase, era mai presus de tot ce-şi închipuise ea! Val Pinkerton, cu tot cordonul lui de panglică roşie, era un caraghios în comparaţia cu el. Se simţea încântată şi atât de profund emoţionată, încât ochii i se umplură de lacrimi.

— O, Peter! murmură ea. Arăţi... arăţi cu adevărat superb.

Vederea fiului ei, stând în picioare şi profilat pe fondul vulgar al acestei bucătării, purtând ca un tânăr Apollo hainele acestea de împrumut, îi pricinui o senzaţie tot atât de chinuitoare ca şi o durere. În această clipă simţi pentru el un elan cum nu mai simţise niciodată până acum, o duioşie fără seamăn, admiraţie amestecată cu dragoste. Frank nu avusese niciodată frac! Frank! Nu, şi Frank nu arătase niciodată atât de bine ca fiul ei. În clipa aceasta iubea pe fiul ei cum nu fusese niciodată în stare să iubească pe Frank.

— Nu mă mai satur uitându-mă la tine, murmură ea din nou; aceasta era una din rarele ocazii când fără să vrea, îşi dezvăluia sufletul în faţa lui. Aproape nu-mi vine să te recunosc. Eşti... eşti atât de...

— Trebuie să ştii că haina face pe om, răspunse el. Văzând privirea cu care se uita la el, avu inspiraţia să se prefacă impresionat. Trebuie să recunoşti că fracul acesta este foarte frumos. Cred că nu va fi nevoie să mă aştepţi, continuă el, potrivindu-şi nodul cravatei în faţa oglinjoarei neîncadrate de pe perete.

— O, te voi aştepta, se grăbi ea să-i răspundă. Mi-ar fi imposibil să mă culc înainte de întoarcerea ta.

Întinse braţele ca să-şi scoată manşetele din mânecile hainei, apoi adăugă:

— E aproape timpul să plec. Uitându-se pe neaşteptate la obrazul ei în extaz, încercă s-o necăjească:Lhucy, mi se pare că ai avea poftă să vii şi tu. N-ai niciun motiv să te temi că nu vei avea dansatori câtă vreme eu voi fi cu tine.

Nu-i răspunse, dar tresări, şi trăsăturile obrazului i se

împietriră. Urmă un timp de tăcere.

— Să nu te întorci prea târziu, zise ea cu glasul rece.

— N-avea nicio teamă. Mâine mă aşteaptă aceleaşi ocupaţii ca în fiecare zi. Te rog mamă, perie-mă puţin.

Îl perie, apoi eleganţa fracului său dispăru sub pardesiu ca şi sclipirea plastronului cămăşii sub şalul vechi de mătase pe care îl descoperise în sertarul ei, apoi, făcându-i semn de rămas bun, coborî vesel scara de la intrare.

Cu sufletul îngheţat şi distrată, se întoarse ca să termine spălatul vaselor, fără să-şi poată da limpede seama de ceea ce face; cu totul pe neaşteptate casa i se păru deşartă şi tăcută, ca şi când s-ar fi stins o lumină.

Era seară, când îi veni rândul să spele scările, dar – procedeu pe care, ea întotdeauna, îl considera şi de astă dată drept o dovadă de slăbiciune din partea ei – din cauza inflamaţiei ce o avea în gât, trebuise să cheme pe doamna Collins. Ce fericire, îşi zise ea zâmbind îndurerată, căci cum ar fi arătat oare, dacă ar fi trebuit să-şi ferească din cale găleată şi cârpa de spălat, pentru a lăsa pe fiul ei să treacă.

Cu toată mulţumirea ce i-o pricinuise înfăţişarea lui Peter, dispoziţia aceasta începu să scadă în mod neobişnuit şi inexplicabil; aştepta deci ca pe o distracţie favorită sosirea doamnei Collins, care de cele mai multe ori, seara se simţea dispusă să filosofeze, dispoziţie pe care şi-o caracteriza cu următoarea expresie: „Pe mine toate acestea mă fac să mă tăvălesc de râs”. Dar astă seară Martha era, ca să întrebuinţăm propria ei expresie, într-o dispoziţie „de-i venea să urle”. După ce luă în primire găleata şi cârpa aproape fără să schimbe nicio vorbă, începu să le manevreze, însoţind fiecare mişcare de accentele nebune ale cântecului ei favorit; cântecul – cu intonaţii de falset în care cuvintele se amestecau cu pasionată mulţumire – era cam următorul:

Fată aş vrea să mai fiu

Şi de nimic să nu ştiu.
Dar fată nu mai pot fi,
Cât câmpul va înflori.

Copilul ce l-am născut,
Mai bine nu l-aş fi avut,
Ci moartă dac-aş zăcea,
În pământ, sub iarba
Ce în vânt s-ar legăna.

Prin uşa subţire de scânduri, ponosul doamnei Collins ajungea până la Lucy cu o stăruinţă chinuitoare. Astă-seară nu era dispusă să vorbească şi nici să asculte cântecul Marthei, dar cu toate acestea, după ce termină de spălat şi-i întinse obişnuita jumătate de shilling, o întrebă:

— Ce s-a întâmplat astă-seară cu dumneata, Martha? Soţul dumitale a rămas din nou fără lucru?

Martha Collins îşi îndreptă pălăria pe cap – simbol constant de respectabilitate – şi-i răspunse numaidecât, fără să clipească:

— De astă dată este vorba de băiatul meu cel mai mic, doamnă. Când îl apucă pandaliile, nu mă mail pot înţelege cu el. Şi acum voi fi obligată să-l căsătoresc cât mai repede, căci altfel se duce pe copcă.

— S-a întâmplat ceva? îndrăzni Lucy s-o întrebe.

— O, ştiu foarte bine că nu e ceva neobişnuit; nu este ceva care să merite să-mi fac atâtea griji. Cred că asta este voia lui Dumnezeu, dar unei mame îi vine greu, mai ales atunci când este vorba de băiatul ei cel mai mic. Ochii începură să-i scapere:

— A intrat în ghiarele unei dezmăţate şi acum pretinde că el ar fi tatăl copilului ei.

— Înţeleg, răspunse Lucy cu blândeţe. Îşi aducea aminte de tânărul acela cu zâmbetul inocent, cum fusese odinioară al lui Peter. Întâmplarea aceasta, datorită unei analogii neînţelese, îi umplu sufletul de o presimţire tulbure.

— Şi când te gândeşti că în fiecare sâmbătă aducea cincisprezece shillingl în casă... scânci doamna Collins. Să-i fie de cap, femeie dezmăţată!

Lucy rămase în pragul uşii, în timp ce doamna Collins coborî încet scara, blestemând scorpia care îl ademenise pe micul ei Benjamin.

Întâmplarea aceasta o deprimă într-un fel cu totul nebănuit, Intră în casă şi rătăci câtva timp prin camere, adună hainele dezbrăcate de Peter, spălă pămătuful de bărbierit în cada de baie, apoi se întoarse şi intră în camera din spate, unde se aşeză pe un scaun. Timp de o jumătate de ceas se întoarse de trei ori şi se uită la ceasornicul de nichel, apoi se ridică şi puse la foc un castron de supă, gândindu-se că la întoarcere, Peter s-ar putea să aibă nevoie de o supă fierbinte şi probabil, o ceaşcă îi va face şi ei bine la durerea ce o simţea în gât.

Se aşeză din nou pe scaun, căci nu avea energia necesară să înceapă să tricoteze; ceasornicul arăta că ora de culcare a lui Peter a trecut demult. Totuşi, i se părea ciudat că nu-l vede aşezat de cealaltă parte a mesei, în faţa ei. Probabil se distrează bine, îşi zise ea. Cu ochii rătăciţi în gol, cu mâinile încrucişate în poală, sta nemişcată şi în trăsăturile obrazului i se oglindea o severitate rece.

Tresări mirată când auzi o bătaie uşoară în uşă. În primul moment îşi închipui că trebuie să fie fiul ei şi se ridică numaidecât de pe scaun. Dar nu era el ci doamna Finch, vecina de alături, care se oprise neliniştită în faţa uşii.

— Am băgat de seamă că arde lumina şi nu te-ai culcat, zise ea, cu obişnuitul zâmbet ce-i flutura întotdeauna pe buze. Mi-am zis că poate ar fi bine să vin să stau puţin cu dumneata.

— Să stai cu mine, repetă Lucy. Pentru motive uşor de înţeles, Lucy nu primea pe nimeni în casă şi presimţea că această cerere, mai ales la o oră atât de înaintată, trebuie să fie extraordinară.

— Da, îngână Bessie. M-a cuprins un fel de spaimă neaşteptată. Aceasta este... una dintre serile când domnul Finch se întoarce mai târziu decât de obicei. Uneori nu soseşte acasă înainte de miezul nopţii. În lumina tulbure de pe coridor, obrazul femeii părea palid.

— Atunci intră, zise Lucy după o clipă de ezitare. Avea anumite obligaţii faţă de Bessie şi faţă de mama ei, aşa că nu-şi putea permite s-o refuze, deşi glasul ei era rece ca gheaţa. Intrară împreună în bucătărie, unde, cu toată neliniştea ei de acum, Bessie îşi plimbă privirea curioasă pe deasupra mobilei, şi se aşezară pe scaune, una în faţa celeilalte.

— Este foarte amabil din partea dumitale că mă primeşti, îngână Bessie cu respiraţia întretăiată.

— Nu văd de ce.

— Nu ştiu ce m-a apucat! Înţelegi ce înseamnă să stai singură toată ziua... aşteptând ceasuri la rând... se opri aproape revoltată, dar Lucy deşi băgă de seamă emoţia ei, nu manifestă niciun fel de curiozitate şi după aceste cuvinte, între ele se aşternu o tăcere grea.

— Peter a plecat la un bal, zise ea într-un târziu, făcând un efort ca să întrerupă această tăcere.

— La un bal! repetă doamna Finch şi o uşoară strălucire se aprinse în adâncul ochilor ei. Pe vremuri îmi plăcea şi mie să dansez... îmi erau atât de dragi melodiile vesele...

— Serios? întrebă Lucy politicoasă.

— O, da, fireşte, ripostă Bessie cu ochii umezi şi fulguiala aurie de pe buza superioară îi tremură uşor. Eu am cunoscut... pe domnul Finch, la un bal. Eram îmbrăcată, într-o rochie albă şi în păr purtam împletită o panglică galbenă şi o eşarfă foarte frumoasă împrejurul mijlocului. Spunea că eu sunt... Obrazul grăsuliu şi rotund i se strâmbă caraghios şi izbucni în lacrimi; îşi lăsă capul pe masă şi începu să plângă în hohote. Îmi pare rău... te rog să mă ierţi, scânci ea printre suspine, c-am venit la dumneata, să mă zbucium în felul acesta. Dar nu mă pot stăpâni, crede-mă, nu mă pot stăpâni. Mă gândesc la

John... la Johnnie al meu. Îl iubesc atât de mult... Se opri înecată de suspine, şi prin faţa lui Lucy trecu imaginea fugară a lui Johnnie, omuleţul cumsecade de alături, gras, chel în cap şi de vârstă mjlocie. Bărbatul acesta nu era câtuşi de puţin un Romeo, dar cu toate acestea era soţul, bărbatul model, izvorul şi motivul fericirii lui Bessie.

— Haide, spune, ce s-a întâmplat? întrebă ea.

— Băutura... băutura, scânci Bessie. Luni în şir n-am spus nimănui o vorbă, dar acum adevărul a început să mă sugrume. Nu face altceva decât bea, bea mereu, bea fără încetare şi se întoarce acasă beat. Eu nu am bănuit nimic până în ziua când l-am luat... credeam că-i place şi lui un păhărel, dar atât. Gândul acesta mă va ucide; gândiţi-vă, eu care am fost crescută între oameni cumsecade... să trec prin aşa ceva. Nu e seară dată de Dumnezeu, ca el să nu se întoarcă beat acasă. Mama săraca... ea m-a prevenit... dar eu îl iubesc, îl iubesc şi tocmai aici este marea nenorocire!

Prin mintea lui Lucy trecu o bănuială îngrozitoare.

— Nu cumva... nu cumva te mai şi bate?

— Nu, nici vorbă de aşa ceva, gemu femeia. Aş prefera să mă bată, să mă bată cu cureaua, să mă bată pe pielea goală, gemu ea din nou cutremurată de isterie. Eu îl iubesc şi îl doresc, înţelege-mă... dar el nu doreşte altceva decât băutura. Cade cât e de lung pe pat şi începe să sforăie ca un porc... Atât este tot ce pot obţină astăzi de la el... sforăitul! declară ea şi începu să râdă sălbatic. Apoi, dimineaţa următoare mănâncă şuncă, prăjită cu ouă şi se jură că nu va mai bea niciodată. Dar seara se întoarce acasă mai beat decât în alte dăţi şi nu mai este în stare să vadă nici unde calcă.

Începu să se legene pe scaun ca o bezmetică, lovindu-se cu fruntea de masă ca şi când fiecare lovitură i-ar fi făcut plăcere. Lucy nu ştia ce să facă. Din fire nu era un temperament demonstrativ, aşa că nu făcea paradă de simpatie, dar cu toate acestea se simţea impresionată. Sta cu membrele înţepenite şi se uita mâhnită la trupul

întins peste masă al femeii şi aştepta tăcută ca să se liniştească. Într-un târziu Bessie ridică fruntea şi-şi şterse ochii cu dosul mâinilor, întocmai ca un copil pe care l-ai certat.

— M-am făcut de râs, oftă ea, sunt o nebună, ce zici de o astfel de purtare?

— Nu face nimic, se întâmplă, răspunse Lucy îngăduitoare. Dar îmi pare rău, extrem de rău.

— În orice caz, mă simt mai uşurată, răspunse vecina, şi te rog să mă crezi, îţi sunt foarte obligată. Se opri, apoi adăugă cu o uşoară nuanţă de trufie în glas: Acum nu mai am niciun secret faţă de dumneata. Dar puţin îmi pasă. Eu sunt o femeie cumsecade şi nu mă puteam stăpâni. În timp ce îi spuse aceste cuvinte, plecă urechea ca şi când ar fi ascultat ceva, apoi adăugă cu glasul în şoaptă: Mi se pare că îl aud venind. Ia să merg, să văd...

Se apropiară împreună de uşă fără să zică nimic şi văzură pe John Finch care urca încet scara. Venea cu băgare de seamă şi cu paşi măsuraţi, ţinându-se cu mâna de balustrada scării; era calm, prea calm şi respiraţia lui umplea atmosfera de aburul băuturii. Precedat de mirosul puternic al hameiului, domnul Finch se apropia binevoitor şi demn. Privirile lui pline de recunoştinţă contemplau universul şi păreau că proclamă înfrăţirea dintre oameni.

— A! făcu el cu glasul liniştit când ajunse în capul scării şi se uită cu atenţie, dar fără să pară mirat la cele două femei; Miss Moore şi Bessie a mea. Bun! Sfiala lui din timpul dimineţii dispăruse şi părea circumspect şi gata de vorbă ca orice beţiv înveterat, închise un ochi şi adăugă cu înţeles: Faină vreme afară.

— Haide John, intră în casă, zise Bessie deznădăjduită.

— Eu, trebuie să vorbesc cu Miss Moore, răspunse John galant,

— O, John, te rog intră!

— Eu, trebuie să vorbesc, Bessie... nu înţelegi că trebuie să vorbesc...

Îl apucă de braţ şi încercă să-l bage în odaie, dar el se

propti în picioare şi scăpă din mâna ei.

— Miss Moore, eu cunosc pe cumnatul dumneavoastră Joe... Un foarte bun client al meu din Levenford. Big Joe... este un om fără pereche

Dar după ce aruncă o ultimă privire spre obrazul chinuit al lui Bessie, Lucy închise uşa. Câteva clipe rămase nemişcată în faţa pragului şi ascultă; într-un târziu îl auzi că intră în casă şi bâlbâitul beţivului se stinse.

Se întoarse în bucătărie. Ce seară! Se simţea dezorientată de incidentele acestea neaşteptate şi atât de deosebite unul de altul: abaterea de la obiceiurile ei de toate zilele, apariţia impresionantă a fiului ei care devenise cât ai clipi om de societate, plecarea lui la bal, apoi – ca şi când atât n-ar fi fost de ajuns – revelaţia neaşteptată a acestor două drame intime, banale şi vulgare, chiar dezgustătoare, dar din care se cristalizau în mintea ei două motive de spaimă, cu totul deosebite, care începeau s-o chinuiască. Ce se va întâmpla dacă şi fiul el va avea aceeaşi soartă nenorocită, ca şi fiul doamnei Collins sau chiar ca Finch de alături? Şi el îi spusese ceva în legătură cu un bufet. Prin minte îi trecu viziunea unui bar de formă semicirculară, strălucind de lumini, în faţa căruia tineri cu viitor de aur, îmbrăcaţi în fracuri, se dedau la desfrâu şi îndeamnă pe fiul ei să-şi pună o coroană de foi de viţă pe creştet. Fusese nebună că-i permisese să plece de acasă. Trăsăturile obrazului i se împietriră. Îşi făcea reproşuri din pricina slăbiciunii care o determinase să accepte acest capriciu al lui şi îşi simţea sufletul îngheţat de dureroasele presimţiri ale unui dezastru ce trebuia să vină.

Sta şi aştepta. În cele din urmă, din adâncul acestei nopţi stranii şi plină de spaime, pe scară se auziră paşi... uşori, siguri şi repezi. Nu se mişcă. Dar ochii i se luminară. Era fiul ei! Şi apăru imediat, trandafiriu, vesel, fără nicio grijă, împrejurul gâtului cu cămaşa uşor muiată de sudoare.

— Ce faci bătrânico, nu te-ai culcat? întrebă el, după ce

intră în cameră. Tu ar trebui să fii în pat de câteva ceasuri bune şi să dormi.

Să doarmă! Aproape îi venea să râdă! În realitate apariţia lui Peter îi pricinui o exaltare nebănuită. Se întorsese: normal, simplu, desăvârşit, în respiraţie fără nici-o urmă de băutură, pe obraz fără stigmatul mângâierilor lăsate de fete fără ruşine. Niciodată de aici înainte nu-l va mai bănui. Niciodată!

— Te-ai distrat bine? întrebă ea cu bunătate.

— O! destul de bine, răspunse el, după ce păru că se gândeşte puţin la întrebarea ei. Fetele nu au fost prea strălucite, şi ridică din umeri cu dispreţ, îşi simţi inima tresărind de mulţumire.

— Fără îndoială ai reuşit să-ţi găseşti o dansatoare drăguţă, stărui ea, torturându-se, pentru a se convinge de adevăr.

— N-a fost nicio dansatoare drăguţă! Apoi începu să râdă: o doamnă a fost destul de amabilă, ca să-mi spună că o calc mereu pe picioare.

Deşi ea nu-şi dădea seama, pentru el seara aceasta nu fusese un succes strălucit; din când în când i se spusese că a se învârti roată împrejurul sălii nu înseamnă că dansezi. Peter începu să caşte.

Căscatul, atât de natural, de spontan, infinit de liniştitor, îi readuse toată încrederea. Îi oferi o ceaşcă de supă fierbinte şi se uită la el până când o bău, apoi la orele unu şi jumătate se duse la culcare, zâmbind fericită de propria ei absurditate, numaidecât.

22

— Ce plictiseală, să ne determine să venim în felul acesta, zise Peter când ieşiră din birourile Fullerton & Co. Îţi vine să crezi că ne dau ceva de pomană.

Venise să-şi ridice rata trimestrială a bursei şi Lucy, pentru a îndeplini condiţiile binefăcătoarei, dar

neîncrezătoarei filantropii, trebuise să-l însoţească.

— Niciodată nu ştii ce se întâmplă, răspunse ea cu blândeţe şi se gândi la eventualitatea îngrozitoare, dar posibilă, când un student după ce-şi ridică bursa, dă fuga la prima crâşmă ce o întâlneşte în cale. Sunt şi oameni care ar putea să facă abuzuri, căci nu se poate să ai încredere în toată lumea. Nu mai adăugă „cum am în tine”, dar la asta se gândise. Atitudinea lui cu privire la felul de a-şi cheltui banii, fusese totdeauna ireproşabilă; nu risipise niciun ban, ci cheltuise totul în scopuri serioase şi pentru nevoile lui proprii.

— Cred că trebuie să fii fost o bătrână înăcrită, murmură el printre dinţi şi tonul cu care pronunţă aceste cuvinte era contrară cu conduita oamenilor civilizaţi.

— Ce-ai spus? întrebă Lucy, căreia i se părea ca uneori suferă de o uşoară surzenie.

— Binecuvântam pe Kezia, răspunse el cu două înţelesuri, văduva bogătaşului.

Se îndreptară împreună în lumina limpede a acestei după-amiezi de primăvară spre staţia de tramvai. Îşi ceruse voie de la birou ca să poată pleca mai devreme şi se simţea înfiorată de un sentiment de neobişnuită camaraderie, văzându-se la această oră în tovărăşia fiului ei. Numai rareori aveau ocazia să iasă împreună; în mod firesc dorinţa de a asista la câte un meci, îl determina să plece de acasă în fiecare sâmbătă după-amiază, iar duminica dimineaţa ea se obişnuise să se ducă la biserică şi să asculte liturghia. Peter pleca de acasă la orele unsprezece şi astfel putea să pregătească o mâncare caldă pentru amândoi.

După spaimele absurde pe care şi le făcuse în seara balului, din cauza cărora mai avea şi astăzi remuşcări, se simţea mult mai strâns legată de el decât până acum. Astăzi putea să zâmbească, când îşi aducea aminte de gândurile negre ce şi le făcuse, dar vreme destul de îndelungată după aceea, se simţise enervată şi uşor neliniştită. Constatând în dulap prezenţa inofensivă a

fracului, îl întrebase nemulţumită:

— Când va dispare acest costum din casă? Cred că nu este al tău, nu-i aşa?

Se uitase le ea zâmbind şi-i răspunse:

— Nu e nicio grabă, mamă. Fii liniştită, că nu te muşcă. Mai am timp destul să-l duc, când mi-l va cere Ward.

Blândeţea acestui răspuns i se păruse un fel de reproş. De astă dată, când intrară într-o stradă mai populată, amintirea acestor bănuieli ridicole o făcură să zâmbească. Se simţea mulţumită că se poate bucura de lumina soarelui, de tovărăşia lui şi de faptul că datorită unei epidemii de scarlatină, reuşise să scape de maghernițele la care se ducea. Slujba tocmai în acea perioadă o epuiza de puteri. În acelaşi timp se bucura şi de faptul că în trecere putea admira vitrinele magazinelor din acest cartier elegant al oraşului. Un lucru foarte ciudat: când era singură, evita întotdeauna această stradă cu magazinele mari şi luxoase şi grupurile de femei bine îmbrăcate, sau trecea grăbită; datorită contrastului dintre strada aceasta şi cele pe care umbla ea de obicei şi probabil şi din cauza rochiei modeste cu care era îmbrăcată, simţea un fel de inferioritate şi nemulţumire. Totuşi, acum când era împreună cu Peter, se simţea foarte plăcut impresionată că are un cavaler atât de elegant şi trecea uşoară şi mulţumită, înregistrând privirile de admiraţie cu care se uitau la ei trecătorii.

Constată că jabourile din culori trandafirii palide – pe care ea însăşi le preferase întotdeauna – erau acum la modă. Deşi în ultimii patru ani nu-şi cumpărase nicio rochie, constată mulţumită, că şi astăzi o mai interesează moda şi se gândi că ea a ţinut de fapt întotdeauna la acest lucru – îi plăcuse să fie bine îmbrăcată – şi după ce Peter va ieşi doctor, va avea din nou ocazia să-şi poată satisface acest capriciu. Însăşi vederea vitrinelor fu de ajuns pentru a-i intensifica buna dispoziţie.

— Este o zi admirabilă, zise ea şi întorcându-se spre Peter, zâmbi. Nu simţi în aer miresmele primăverii?

— În orice caz, în strada aceasta se găsesc foarte multe miresme, răspunse el, puţin abătut. În timpul plimbării fusese foarte tăcut şi de astă dată întoarse privirea, fără să se uite nici la ea şi nici la lumea care trecea pe lângă ei.

— Parfumul meu favorit a fost întotdeauna apa de levănţică, răspunse ea. Într-o bună zi aş dori să-mi aduci o sticlă uriaşă.

Abia pronunţase aceste cuvinte, când obrazul ei, luminat de mulţumire, se întunecă şi păli, iar privirile îi rătăciră departe spre infinit. Din magazinul Ray, cel mai elegant salon de croitorie din această stradă, văzu ieşind o femeie foarte elegantă. Era Eva, cumnata ei şi soţia lui Richard.

Nu era pentru prima dată când vedea pe Eva, care era o clientă neobosită a magazinelor din acest cartier şi în general a magazinelor din oraş; da, văzuse pe Eva destul de des, dar adevărul era că Eva nu o văzuse niciodată pe ea. Probabil datorită inferiorităţii ei – de care era conştientă atât în ce priveşte îmbrăcămintea cât şi ocupaţia, dar probabil şi datorită ultimei lor întâlniri de la Ralstone, când se simţiseră obligate în mod reciproc, să treacă una pe lângă alta cu vederea; totuşi în sufletul lui Lucy se trezise amara convingere că datorită snobismului ei caracteristic, Eva evita anume să o recunoască.

Preocupată de gândul acesta, începu să umble mai repede, când cu totul pe neaşteptate auzi glasul distins al cumnatei sale care vorbea cu ea. Tresari şi gândurile îi reveniră din nou la realitate.

— Ia te uită, Lucy, eşti tu cu adevărat! se auzi gângurind glasul Evei. Cine şi-ar fi închipuit că te voi întâlni aici!

— Da, sunt eu, răspunse Lucy cu vădită ironie. Nu-i aşa că ţi se pare ciudat? Sângele îi năvălise din nou în obraz şi se simţea nemulţumită, văzând că roşeşte fără niciun motiv. Nu se temea de Eva şi nici nu se sfia să-i dea să înţeleagă că n-o poate suferi. Dar Eva zâmbea calmă,

graţioasă şi uşoară. Strângând uşor buzele, Lucy constată eleganţa costumului ei cenuşiu, a pălăriei de culoare trandafirie, a jaboului de dantelă – se vede că se poartă cu adevărat – umbrela cu mânerul lung pe care o ţinea în mână; nu lipsea niciun amănunt pentru a desăvârşi toaleta ei costisitoare.

— Eu vin foarte des în oraş, dar sunt atât de mioapă, încât aproape nu mai recunosc lumea pe stradă, continuă Eva şi în această scuză inocentă Lucy constată o confirmare a bănuielilor ei.

— Slujba pe care o am mă obligă să circul în alt cartier al oraşului, răspunse ea cu înţeles şi pe un ton de evidentă răceală.

Eva murmură ceva în semn de înţelegere – cuvinte care îi veneau foarte uşor să le pronunţe – apoi zâmbetul ei trecu asupra lui Peter şi păru că apreciază înfăţişarea lui bine îngrijită.

— Cred că nu se poate să fie fiul tău! exclamă ea. Sfinte Doamne., tânărul acesta are înfăţişarea unui bărbat desăvârşit!

— O, nu s-ar putea spune, răspunse Lucy categoric; dar se gândi: vasăzică acesta este motivul pentru care te-ai oprit... Voiai să examinezi pe fiul meu mai de aproape... şi adăugă: ne grăbeam să ajungem mai repede în staţia de tramvai.

Dar Eva nu făcu nicio mişcare pentru a se despărţi de ei, ci se adresă lui Peter:

— Cred că nu te-aş fi recunoscut... şi când te gândeşti că eşti nepotul meu! Nu ţi se pare caraghios? Care este motivul că n-ai mai dat pe la noi în ultimul timp?

— Nu ştiu nici eu ce să zic, mătuşă Eva, răspunse Peter. Atitudinea lui distrată de până acum dispăruse cu totul în faţa amabilităţii ei şi încercă să zâmbească aproape expansiv: de fapt noi nu prea ieşim din casă, adăugă el şi cuvintele lui de uşoară resemnare păreau că vor să identifice izolarea lor cu cea a unui anahoret.

— Auzi, ce mamă răutăcioasă să te ţină legat de

poalele ei, răspunse mătuşa Eva în glumă şi întorcându-se spre Lucy, o ameninţă cu degetul mâinii înmânuşate. Uite ce... noi am vrea să vii într-o zi la *Le Nid*.

— Peter îşi are treburile lui, interveni Lucy cu glasul răstit, şi eu le am pe ale mele.

— O, mamă! exclamă Peter mâhnit.

Eva începu să râdă gâlgâit şi subţire, întocmai ca o pasăre, un fel de accesoriu la această conversaţie; cu nasul ascuţit, ridicat în vânt, părea de fapt că râsul îi gâlgâie ca printr-un cioc de pasăre.

— Noi nu prea avem timp pentru plimbări, adăugă Lucy. Înţelegea că atitudinea ei este jignitoare, dar datorită prezenţei suave şi eleganţei provocatoare a cumnatei sale, nu se putu împiedica să nu adauge: noi suntem obligaţi să muncim din greu.

— Te rog, mamă, interveni Peter din nou. Părea sincer ruşinat de lipsa de amabilitate a mamei sale şi se uită la Eva, ca şi când ar fi vrut să-i ceară iertare.

— Nu vă cer nimic altceva, decât să veniţi într-o sâmbătă la noi, continuă Eva cu graţie. Este absurd să crezi că noi aproape nici nu ne cunoaştem.

Absurd! Da, îşi zise Lucy încruntată, dar absurditatea asta nu este din vina mea.

— Mi-ar face plăcere să vin, declară Peter. Zona dimprejurul localităţii Ralstone este foarte frumoasă.

— Din când în când organizăm câte o partidă de tenis, fără niciun fel de ceremonie, declară Eva.

Fără ceremonie! Cine a mai auzit de partide de tenis cu ceremonie, îşi zise Lucy cu amărăciune.

— Tenis! repetă Peter, admirabil!

— Joci tenis, nu-i aşa? întrebă ea cu glasul ispititor.

— Ei, bine... Ezită... Cred c-aş putea juca. Am dorit întotdeauna să joc.

Fără îndoială în imaginaţia sa de adolescent se văzuse pe sine însuşi de nenumărate ori, îmbrăcat în costumul impecabil de flanelă albă şi în mână cu racheta de tenis.

— În cazul acesta, va trebui să vii numaidecât, gânguri

Eva, şi fireşte... va trebui să aduci şi pe mama ta. Îţi voi scrie când să vii.

— Din păcate, Peter nu are rachetă, interveni Lucy cu glasul sugrumat. Aşa că nu va putea veni la voi.

Era conştientă că se pune cu bună ştiinţă într-o situaţie falsă. Iubea pe Peter şi cu toate acestea, ridicându-se împotriva dorinţelor lui, intuia că-l înstrăinează de ea; dorea din tot sufletul să-l vadă jucând tenis, dar cu toate acestea simţea că ceva o strânge de gât şi o obligă să se împotrivească acestei invitaţii. Pe Eva nu o putea suferi şi se împotrivea din toate puterile intenţiilor ei de a-şi aroga drepturi asupra lui Peter; nici Richard şi nici ea, soţia lui Richard, nu se purtaseră corect faţă de ea şi fiul ei. Atitudinea de superioritate a Evei, în toaleta ei elegantă o jignea; însăşi prezenţa Evei i se părea că viciază aerul îmbălsămat şi întunecă strălucirea acestei zile de primăvară!

— Nu! repetă ea. Nu va putea veni la voi.

— Ei, bine, adăugă Eva după o clipă de ezitare şi zâmbi, eu trebuie să plec. Dar tonul cu care pronunţă aceste cuvinte, părea că ar vrea să spună lui Peter în mod confidenţial: „eu sunt o femeie prea distinsă pentru a mai stărui, dar rămâne să vedem dacă băiatul acesta drăguţ va veni sau nu va veni la *Le Nid*. Le strânse mâna – de la mare înălţime – la amândoi şi plecă cu paşi mărunţi.

Lucy şi fiul ei se urcară în tramvai, fără să mai schimbe nicio vorbă. Lucy stătea cu fălcile încleştate, cu fruntea ridicată în vânt. Cât despre el, Peter părea nemulţumit: sta cu ochii rătăciţi în depărtări şi atitudinea lui părea şi mai rigidă decât adineauri. După o lungă tăcere, fu cel dintâi care începu sa vorbească:

— Îmi dai voie să te întreb, ce te-a determinat să te porţi atât de brutal cu ea? Glasul lui avea calmul stăpânit al unui judecător.

— O, Peter, nu ştiu nici eu ce să zic, oftă ea şi se întoarse spre el, ca pentru a-i cere iertare. Cred că am făcut o prostie. Adevărul este că eu nu pot s-o sufăr. Nu

sunt în stare să admit că ar putea să fie sinceră. Cuvintele acestea rezumau în realitate, cu toată sinceritatea, părerea exactă ce o avea ea despre Eva.

— Ca să spun adevărul, mie mi s-a părut o femeie încântătoare şi a fost foarte amabil din partea ei că m-a invitat în casa lor, ripostă el grăbit.

— Cum crezi că ai putea să te duci? îl întrebă ea răstită. Ştii foarte bine că te aşteaptă examenul de sfârşit de an. Tu nu ai nici timp şi nici hainele necesare pentru aşa ceva. Nu cumva ai de gând să-ţi iei şi costumul de flanelă tot de la unul care a plecat în China? Buzele îi tresăriră batjocoritoare, dar imediat după aceea regretă aluzia referitoare la fracul împrumutat.

— Mătuşa Eva mi s-a părut tot atât de delicioasă, pe cât este de cumsecade, răspunse el cu aroganţă.

— Cumsecade! repetă ea cu amărăciune. Ce ştie el despre Eva... De unde ar putea el să ştie dacă sub pielea ei catifelată de cremurile pe care le întrebuinţează, curge lapte sau oţet!

Constată numaidecât tăcerea ei şi examinând-o cu atenţie, o întrebă nemulţumit:

— Sper că nu eşti geloasă, din cauză că ea umblă atât de bine îmbrăcată şi este mai bogată decât tine!...

Cuvintele lui insinuante căzură atât de just şi atât de aproape de adevăr, încât tot obrazul îi deveni ca o flacără din cauza indignării.

— Mie să nu-mi spui astfel de vorbe, se răsti ea.

— Nu? întrebă el ironic.

— Şi nu uita că sunt mama ta! ţipă ea furioasă. Richard şi familia lui n-au mişcat niciodată niciun deget pentru a ne ajuta cu ceva.

— În cazul acesta... Tonul cuvintelor ei de adineauri îl făcu să se domolească, dar deşi atitudinea lui deveni mai blândă, adăugă totuşi nemulţumit: îi vine omului să creadă, că lumea este obligată să alerge după noi şi să ne hrănească cu lingura. În vremea de azi trebuie să-ţi păstrezi cumpătul. Fiecare trebuie să se gândească la

propriile lui nevoi. Şi dacă vrei să ai prieteni, va trebui să te duci la ei, nu să te ascunzi într-o magherniţă întunecată.

În timp ce făcu aceste observaţii, ea strânse cu putere din fălci, pentru a-şi stăpâni indignarea şi ochii îi rămaseră îndreptaţi departe, înainte. Intuia că ar fi inutil să continue discuţia lor de acum. Trăind într-o intimitate atât de strânsă, înţelegea că discuţiile între ei sunt inevitabile, dar acestea o tulburau întotdeauna şi o nemulţumeau, aşa că îşi da toată silinţa, să le evite. Totuşi el părea mai nemulţumit când coborâră din tramvai şi răceala dintre ei continuă şi după ce ajunseră acasă. În timp ce se pregătea ceaiul, ea îşi tamponă obrazul cu un prosop muiat în apă fierbinte. Spre nemulţumirea sa, în ultimul timp constatase că i-au apărut pe obraz o mulţime de comedoni – corectase pe maică-sa care le zicea coşi – şi aşezat în faţa oglinzii, părea că încearcă să se pocăiască, scoţându-şi cu greutate punctele negre din pielea obrazului încălzit de aburi.

Judecând incidentul cu toată liniştea, reuşi să înţeleagă şi să admită punctul de vedere al lui Peter. El era tânăr şi în pragul vieţii; până când se vor putea muta într-o locuinţă confortabilă, pornirile lui fireşti pentru a se distra – care de fapt erau şi ale ei – rămâneau nesatisfăcute; resemnarea stoică datorită căreia reuşise să-şi păstreze curajul, nu putea fi impusă tinereţii impetuoase a fiului ei, aşa că sfârşi prin a regreta capricioasa lui nerăbdare.

Gândurile acestea îi treziră în minte ideea că existenţa lui Peter era prea tristă, prea severă şi simţi dorinţa stăruitoare să găsească ceva, o plăcere corespunzătoare de care s-ar putea bucura amândoi. Câteva zile la rând se gândi la această problemă, fără să găsească nicio soluţie, dar presimţi, că pentru a-l putea ţine atât de strâns lângă ea, va trebui să fie mai accesibilă plăcerilor lui; apoi cu totul pe neaşteptate, norocul o favoriză. Doamna Tinto îi oferi două bilete gratuite la *Empire*.

Era de neînchipuit cum pieptul opulent şi totuşi puritan al doamnei Tinto, simţea îndemnul de a frecventa un astfel de local de plăceri. Dar acesta era adevărul; doamna Tinto avea un suflet feciorelnic înzestrat cu vederi foarte largi ca şi sora mai mare şi mult mai impunătoare a doamnei Tinto. Împreună se duceau de multe ori să vadă „ce mai este” pe la *Empire* şi-şi luau locurile cu mult înainte de reprezentaţie – pentru spectacolele neobişnuite – şi aveau grijă ca întotdeauna locurile acestea să fie în partea cea mai bună a sălii. Dar de astă dată sora doamnei Tinto se îmbolnăvise; ţineau foarte mult una la alta şi Lucy o auzise de multe ori spunând că fac parte „dintr-o familie strâns unită” şi se gândise la situaţia ei atât de tristă; nu putea fi vorba ca doamna Tinto să se aventureze singură şi să treacă în mod egoist pragul aurit de la *Empire*, în timp ce sora ei se zbătea chinuită de o lombago. Biletele le dădură fără părere de rău şi în mod gratuit lui Lucy, care le acceptă, cu recunoştinţă, dar exprimându-şi, aşa cum se cuvenea, părerea de rău pentru acest incident neprevăzut.

De fapt, Lucy era încântată. Biletele costau fiecare câte trei shillingi– sumă pe care ea nu şi-ar fi putut permite s-o cheltuiască – şi erau exact locurile pe care le-ar fi dorit ea. Când se întoarse în seara aceea acasă, pe drum paşii ei erau mai elastici şi imediat ce apăru Peter îl întrebă emoţionată:

— Ce zici de asta? Am două bilete pentru spectacolul de mâine seară la *Empire*.

Ridică din sprâncene şi după o tăcere semnificativă îi răspunse:

— Mamă, sper că nu este vorba de cine ştie ce caraghioslâc! Apoi, dându-şi seama de felul în care se uita la el, adăugă ca unul care se pricepe: spectacol gratuit... bilete de favoare... înseamnă reprezentaţie proastă.

— Da de unde, Peter, protestă ea. Doamna Tinto nu este în stare de aşa ceva!

— Ce program este?

— Să-ţi spun adevărul, eu nu prea ştiu şi, văzându-l cum se uită la ea, entuziasmul ei se potoli numaidecât.

— Stai să văd... Trecându-şi palma peste bărbie, rămase îngândurat, ca unul care în astfel de cazuri se pricepe mult mai bine decât ea. Stai să văd... da... mi se pare că, în fruntea afişului este Marie Lloyd.

— Marie Lloyd! exclamă ea. Şi încrederea în sine îi reveni din nou. Este o artistă foarte bună, nu-i aşa? Mi-ar face plăcere s-o văd. Mi se pare că este favorita publicului londonez. Ştiam eu că doamna Tinto n-ar fi niciodată, în stare... Văzându-l că se uită înveselit la ea, încetă să mai zâmbească, dar se simţea mulţumită de spectacolul lui Marie Lloyd care justifica simţul de echitate al doamnei Tinto şi confirma gustul ei propriu pentru alegerea spectacolului la care se vor duce.

— Cred că ea este de multă vreme în teatru, adăugă Peter. Totuşi s-ar putea ca spectacolul să fie bun.

— Sigur că este bun, se grăbi ea să-i răspundă. Vom petrece o seară încântătoare.

Presimţea cu toată convingerea că, seara următoare se va distra şi surâdea cu anticipaţie, gândindu-se la Marie. Citise afişele de la intrarea localului *Empire* şi se aştepta ca Miss Lloyd s-o facă să râdă din toată inima; exact ceea ce dorea şi ea în actuala situaţie. Care era melodia pe care o fredona toată lumea *Eu sunt tot ce-a mai rămas din ruina lui Cromwell*. Da, aceasta era... o melodie plină de haz. Lucy începu şi ea s-o fredoneze.

Peter nu se întorsese acasă; fiind reţinut la clinică, se înţeleseseră să se întâlnească în Charing-Cross; astfel după ce se convinse încă o dată că a luat biletele – ce nenorocire ar fi fost să le uite acasă – încuie uşa apartamentului şi plecă.

Afară aerul era rece şi plin de vibraţii; chiar în centrul acestui cartier vulgar şi cenuşiu se simţea apropierea primăverii; un cal care trecea înhămat la o cotigă, purta o panglică roşie împletită cochet în coamă; câteva vrăbii

care se zbenguiau în praful drumului păreau că-şi fac baia de seară. Toate acestea îi aduceau aminte de zilele plăcute şi în aparenţă nu tocmai depărtate, când se plimbase la braţ cu Peter pe litoralul mării în Doune, îndreptându-se împreună spre localul unde cânta Val Pinkerton cu trupa lui de stele.

Ajunse în Charing-Cross prea devreme. Începu să se plimbe în sus şi în jos pe după Paltock’s Corner, bucurându-se de aerul proaspăt al serii şi de plăcerea anticipată a spectacolului. În apropierea ei mai erau şi alţii care aşteptau, acesta fiind locul obişnuit pentru întâlniri şi spectacolul i se părea policrom şi plin de viaţă. Apoi cu totul pe neaşteptate tresări, simţind că cineva o bate pe braţ...

— Circulaţi, vă rog, auzi ea un glas şoptindu-i la ureche. Tresări şi se întoarse imediat. Era Peter care-i surâse şi scoţându-şi pălăria şi-o aşeză pe o ureche, aşa cum se cuvenea cu ocazia unei petreceri.

— M-ai speriat, zise ea, dar ochii începură să-i strălucească.

— Spaima acţionează ficatul, răspunse el, imitând tonul grav al unchiului Eduard şi luând-o la braţ o conduse de-a lungul străzii asupra căreia coborâse întunericul serii.

Îşi ascunse surâsul, care astfel deveni un surâs misterios, declanşat nu atât de cuvintele lui caraghioase, cât mai mult de sentimentul neaşteptat al unei mulţumiri nebănuite.

— Aţi luat biletele, doamnă? întrebă el pe un ton de glumă extravagantă când ajunseră în faţa porţii de la *Empire*. Sau poate le-aţi lăsat pe lada de combustibil, destinată încălzirii palatului nostru.

Biletele le avea în mână şi în timp ce vorbea, îi făcu un semn din cap, ca dovadă a prevederii ei şi i le întinse.

Trecură prin faţa controlorului îmbrăcat în uniformă de amiral şi intrară în sala de spectacol, exact în clipa când orchestra din catacombele sălii intona triumfător melodia Grand March al lui Blake. Lucy se aprinse uşor în obraz

văzând efectul intrării lor, dar Peter părea de o linişte impunătoare. Cu un gest măreţ, întinse garderobierei un penny pentru program, găsi fără greutate locurile şi-şi plimbă privirea calmă pe deasupra spectatorilor, înainte de a se aşeza pe scaun lângă ea.

— Melodia are foarte mult elan, nu-i aşa? zise ea după ce se termină uvertura. Şi noi avem locuri foarte bune. Aruncând o privire împrejurul ei, îşi dădu seama că nu-l face de ruşine; îşi scosese pălăria şi jacheta şi se simţea mulţumită de bluza proaspăt călcată şi de felul în care se pieptănase. Era mulţumită şi de plăcerea anticipată ce i-o va oferi acest spectacol. Se împliniseră cinci ani încheiaţi de când nu mai călcase într-un teatru. „Atletho şi Angelo”, murmură ea citind programul, „exerciţii cu geutăţi”.

În timp ce vorbea, cortina se despărţi în două, descoperind un peisaj silvic, unde în faţa unui fundal cu forme arborescente întocmai ca braţele unui polip, Atletho şi Angelo se închinau în faţa publicului. Erau mici şi îndesaţi, cu picioare puternice şi feţe indiferente, cu mustăţi lungi şi bine pomădate şi îmbrăcaţi în tricouri aproape albe, strânse peste mijloc cu plăci strălucitoare de oţel.

— Copiii rătăciţi în pădure, suflă Peter la urechea ei.

Începu să râdă. Era atât de bine dispusă încât chiar în gluma aceasta atroce i se păru că descoperă scânteieri de spirit.

— Cel mai mic seamănă cu domnul Andrews, răspunse ea în şoaptă, probabil din cauza mustăţilor.

Urmăriră tăcuţi pe Atletho şi Angelo care ridicau, cu ochii bulbucaţi, haltere din ce în ce mai grele.

— Au fost destul de buni, declară ea cu convingere când se lăsă cortina, după un ropot sfios de aplauze subliniat de accentele fanfarei.

— Acesta este abia numărul de la început, răspunse el cu îngăduinţă, care niciodată nu poate fi extraordinar.

Dar chiar în timpul acestei scurte conversaţii, cortina se

ridică din nou, pentru al doilea număr şi Lucy ridică repede programul spre lumina ce venea de pe scenă şi citi: „P. Elmer Harrison, cântăreţ de culoare”. Apoi ridică repede privirea.

Elmer era negru. Dar abstracţie făcând de culoarea obrazului său, avea un glas impresionant şi plin de rezonanţă, şi afară de asta, un surâs încântător, buze pline şi roşii, un amestec de amploare şi fildeş care părea încântător sub urechile lui enorme. Cântă melodia Toreadorului din *Carmen şi Refluxul Mării*.

În melodia aceasta se dovedi magistral, coborând treptat cavernele necunoscute ale scalei cromatice, ultimele note atât de adânci şi de impresionante, încât fu aplaudat cu tot entuziasmul de publicul de la galerie. Ridicându-se cu totul pe neaşteptate din adâncul acestor note, Elmer începu melodia *Cât de modest bordeiul să fie*, un cântec domol, blând şi nostalgic, dar plin de elan; ar fi fost imposibil să pună la îndoială dragostea statornică a lui P. Elmer Harrison, faţă de bordeiul său natal.

Conveniră că Elmer a fost bun – „pasabil” fu cuvântul întrebuinţat de Peter – dar ceea ce trebuia să urmeze era mai mult decât pasabil. Fu un „număr superb”, cum ar fi spus doamna Tinto cu obişnuita ei prevedere, şi Lucy îşi simţi toată fiinţa îmbibată de plăcere, întocmai ca de aroma unui vin tare.

După Harrison urmă duetul Cascarellas, care făcură exerciţii de gimnastică la trei bare fixe şi după ce se învârtiră la înălţimi ameţitoare, apăru Otto şi Olga pentru a linişti nervii publicului cu o melodie. Cântară *Să-i zic tată* şi *Ai mai văzut o fată ca Marie*, într-o armonie impresionantă şi impecabilă de tonuri. După ei apăru Pimavesi, un jongleur neîntrecut, cum spunea ziarul Evening News şi apoi Ebenezer Eduard, ventrilogul îmbrăcat într-un impresionant costum trandafiriu şi Elle Tortamada, minunea fără oase, un contorsionist de o supleţe aproape respingătoare. Dar bineînţeles punctul culminant al serii, pe care spectatorii îl aşteptau cu toată

nerăbdarea, era Marie Lloyd care apăru – pentru a trezi şi mai mult curiozitatea – foarte târziu, după pauza dintre acte. Marie fu superbă. De fapt nu se putea găsi niciun calificativ destul de exagerat pentru a o caracteriza. Era îmbrăcată într-un tricou şi părea într-o formă desăvârşită. La început cântă cu obişnuita ei fineţe provocatoare: *„Singură mi-e frică să mă întorc acasă”*. O, şi ce de bărbaţi se găseau între spectatori, care ar fi vrut s-o însoţească, ca să nu-i fie frică să se întoarcă acasă. Cântă apoi o melodie despre o franţuzoaică ce suferea de o misterioasă boală numită *en bon point*. „Un bun pom”, cânta Marie şi de fiecare dată când repeta acest refren, şi îl repeta destul de des, trăgea cu ochiul, mişca din şolduri şi adăuga subliniind în calitate de cunoscătoare „Voui-voui… un-bon-pom-pom-pom… voui-voui”.

Îţi venea să te tăvăleşti de râs. Marie se învârtea în mijlocul scenei, se oprea şi lua diverse atitudini, cu mâinile îndemânatice făcea fel de fel de mişcări împrejurul şoldurilor, a pieptului şi în alte zone mult mai intime decât pieptul şi la fiecare repetare a refrenului: „Un-bon-pom” se ridica mugetul tromboanelor şi odată cu „voui-voui” tremurau sunetele piţigăiate ale clarinetului.

Toată sala se cutremura. Afară în oraş tramvaiele treceau obosite, dând semnale din clopot. Agenţii de circiulaţie stăteau mohorâţi la încrucişarea străzilor, bărbaţii îşi băteau soţiile, copiii… da, chiar copiii se năşteau în lume. Dar în interior… în această sală, Marie era centrul universului, idolul fiecărui bărbat din sală; şi favorita lui Lucy.

Lacrimile îi curgeau şiroaie de-a lungul obrazului şi strânse în extaz mâna lui Peter.

— O, Peter, îngână ea, femeia aceasta… este neîntrecută.

Incapabil să mai vorbească, Peter îi răspunse cu glasul stins:

— Voui, voui.

Îi făcu semn că nu mai poate:

— Eu... eu sunt... gemu ea, dar nu mai fu în stare să continue.

— Un-bun-pom, intona Marie pentru a suta şi ultima oară, şi toată sala îi răspunse la unison:

— Voui-voui.

Dar atât nu fu de ajuns, deoarece după ce făcuse publicul să se întindă în ţărână, Marie începu, metaforiceşte exprimat, să-l calce în picioare cu geniul ei. Revenind în lumina rampei, se repezi spre public şi cântă cu o violenţă frenetică: *„Eu sunt tot ce-a mai rămas din ruina lui Cromwell”* Auzi, delicioasa Marie o ruină... Asta era prea mult!

Era mai mult decât ar fi putut suporta un muritor. Oameni în toată firea se ţineau de pântece din pricina râsului. Peter fu apucat de sughiţ şi Lucy, sprijinită în spătarul scaunului, dădu drumul lacrimilor de veselie pe care nu şi le mai putea stăpâni.

Se simţea atât de impresionată, încât ultima apariţie a lui Marie nu o putu vedea decât ca printr-o ceaţă strălucitoare de extaz. Erau amândoi atât de impresionaţi, încât aproape nici nu luară în seamă ultimul număr de bioscop intitulat *„Sora băiatului de la cabine”* şi se legănau pe picioare când muzica intonă imnul *God Save the King*. Fu o seară delicioasă şi încântătoare. Îi făcuse o plăcere neobişnuită. Viaţa, având pe Peter lângă ea, i se părea plină de farmec.

Ieşiră din sala supraîncălzită în strada plină de răcoare, unde se formase de mult o nouă coadă de spectatori, pentru reprezentaţia următoare.

— Când te gândeşti că vor fi obligaţi să înceapă totul de la început, zise ea ceva mai liniştită, gândindu-se la Atletho şi Angelo. Dar spectacolul a fost admirabil, nu-i aşa Peter?

— Pentru asta sunt plătiţi. Banul! Acesta este mijlocul de a pune mecanismul în mişcare.

Se opri ca să cumpere un ziar de la un difuzor care răscolea strada cu ţipetele lui şi la primul colţ ridică braţul

cu un gest imperios, şi făcu semn unui tramvai de culoare galbenă. Tramvaiul se opri scrâşnind din frâne.

— La imperială? întrebă el uitându-se peste umăr, când se urcară în vagon.

Clătină din cap în semn de aprobare. În drumul spre casă el citi ziarul cu toată atenţia. Se aşezase foarte aproape de el şi din când în când îl examina pe sub borul pălăriei, gândindu-se cât de amabil s-a purtat faţă de ea astă-seară: până şi acum când se interesase de locul pe care îl preferă în tramvai se distrase atât de bine. Era fericită, tot atât de fericită pe cât fusese odinioară şi cu Frank. Îşi simţi întreaga fiinţă învăluită de o senzaţie de fericire extraordinară cu pleoapele pe jumătate închise, cu umărul strâns alături de umărul lui, ar fi dorit în această clipă ca tramvaiul să-şi continue drumul mereu., toată viaţa, fără să se mai oprească.

Cu totul pe neaşteptate îl auzi spunându-i:

— Ia te uită... ceva care te interesează şi pe tine. Deschise ochii şi se uită la el. Uite ce scrie aici... unchiul Eduard a fost numit Canonic. Îi citi cu glasul ridicat o ştire scurtă despre înaintarea preotului Eduard Moore la demnitatea de Canonic pe temeiul vârstei şi a importantelor servicii aduse diocezei. Ce zici de asta? Bătrânul trebuie să fie foarte mulţumit, declară el.

— E admirabil, încuviinţă ea; nu se simţea câtuşi de puţin extaziată de această ştire, dar în actuala ei stare sufletească, i se părea totuşi destul de plăcută.

— Va trebui să-i trimit o scrisoare de felicitare, adăugă el după câteva clipe de gândire.

— Vei face foarte bine, încuviinţă ea.

Se uită la ea curios şi ceva mai târziu, când apucară pe Flowers Street, o întrebă pe neaşteptate:

— Spune mamă, de ce nu eşti tu întotdeauna aşa cum eşti astăzi?

— Ce vrei să spui? întrebă ea repede.

— O, ştii foarte bine ce vreau să spun, răspunse el grav. Să fii mai naturală, să nu fii atât de susceptibilă şi

de rigidă.
Ea nu-i răspunse.
Când ajunseră acasă, în vestibul, pe duşumelele din faţa uşii, îi aştepta o scrisoare.
— Este de la unchiul Eduard, declară el. Dar acum noutatea este cunoscută de toată lumea. Totuşi scrisoarea pe al cărei plic se vedea o monogramă cu litere de aur, nu era de la canonic. Era de la Eva care-l poftea să vină sâmbăta viitoare pentru a juca tenis şi la post-scriptum adăuga: „Să aduci şi pe maică-ta, dacă-i face plăcere”. Se uită la ea, ca şi când ar fi vrut să-i spună: „Acum vei înţelege ce vreau să-ţi spun. Ce zici despre această invitaţie?”
Dar, deşi se simţi înfiorată de o uşoară nemulţumire, nu zise nimic, ci se gândi: „El ştie că eu n-aş vrea să merg. Şi nu voi merge”. Dar era hotărâtă ca această dorinţă să nu şi-o exprime în cuvinte. Prin urmare rămase tăcută şi se uită la el cum aruncă scrisoarea primită de la Eva în flăcările focului, apoi se aşeză la masă, ca să scrie o călduroasă felicitare unchiului său Eduard.

23

Totuşi el plecă la partida de tenis, dar ea nu-l însoţi. Între ei nu fu niciun fel de scenă. Totul se desfăşură extrem de simplu. Cât fu săptămâna de lungă, nici unul dintre ei nu aduse vorba despre acest subiect. Ea îşi zicea cu toată convingerea: „Ştiu că el nu va merge”. Dar el hotărâse să meargă. Sâmbătă, înainte de amiază se îmbrăcă cu cea mai mare grijă în costumul cel mai uşor pe care-l avea; faptul că nu avea costum de flanelă era un motiv de profundă nemulţumire pentru el, dar în această împrejurare nu se putea baza pe amabilitatea omului din China. Cât despre lipsa rachetei, îşi zise că va invoca pretextul că şi-a scrântit încheietura mâinii; scrise lui Lucy câteva rânduri în care îi explică motivul absenţei.

Era o dureroasă parafrazare – deoarece sistemul acesta cu bileţelele fusese introdus chiar de ea – pentru Lucy. Când în timpul prânzului era reţinut la cursuri şi ea era obligată să plece la slujbă, înainte de întoarcerea lui, îi lăsa un bileţel scris cu creionul, ca de pildă: „Mâncarea te aşteaptă caldă la cuptor; mă voi întoarce devreme. Cu dragoste”; dar cât de dureros era cuţitul ghilotinei care îi cădea de astă dată şi ei pe grumaz.

Încercând să-şi ascundă trufia, cu o glumă prostească, îi scrise pe bilet: „Îmi voi petrece după amiaza la mica Eva ss. Unchiul Tom”. Apoi se opri gata de plecare în faţa oglinzii şi se examină, ca imediat după aceea obrazul să i se lumineze de un zâmbet de mulţumire. Se înclină în faţa imaginii din oglindă şi făcu o mişcare ca pentru a-i strânge mâna, apoi ridică celălalt braţ şi cu toate că avea încheietura scrântită, făcu o mişcare ca şi când ar fi manevrat racheta; îi veni şi lui să râdă de propriile sale prostii, îşi îndreptă cravata, se mai examina o dată şi plecă.

Era o zi senină de vară – una dintre zilele când până şi aerul tremură de strălucirea razelor de soare – şi apucând în josul drumului, îşi îndreptă umerii mulţumit. Se umflă uşor în pene când trecu pe lângă Alice Maitland care tocmai se întorcea de la lecţia de muzică şi, la salutul ei însoţit de o uşoară îmbujorare o obrazului, îşi scoase pălăria cu superioară indiferenţă. Nu era nu ştiu ce de capul acestei fete şi fără îndoială un tânăr ca el îşi avea capul prea bine aşezat pe umeri pentru a comite vreo indiscreţie cât de neînsemnată în această privinţă, dar înregistra totuşi cu mulţumire tributul de respect al privirilor ei. Zâmbetul uşor cu care se uitase la ea, o va face să se simtă mulţumită tot restul zilei. Cine ştie? Ajuns la gară continuă să se simtă bine dispus şi datorită unui îndemn de extravaganţă, ceru un bilet de clasa întâi, dus şi întors, până la Ralstone. Nu era nevoie să facă acest gest atât de risipitor care venea din partea unui tânăr ce trebuia să ţină socoteala la fiecare ban ce-l avea.

Dar când se aşeză în compartimentul unde nu era nimeni altcineva şi-şi întinse ghetele lustruite pe pernele fotoliului din faţa lui, îşi zise că atâta lucru merita o cheltuială suplimentară de şapte pence.

Drumul îl făcu repede; nu era încă nici trei după-amiază când trenul intră în gara Ralstone, Fireşte, îşi dădea seama de deplorabila greşeală ce o comitea, sosind prea devreme, dar deşi de la gară venise foarte încet, ajunse cu mult înainte decât ar fi trebuit în faţa vilei *Le Nid*. Se opri la poartă nehotărât. În faţa lui se aşternea pajiştea întretăiată de o plasă şi marcată de liniile unui teren de tenis, pe ambele părţi cu câte un şir de scaune. Dar pajiştea era deşartă şi tot aşa şi scaunele. Cu totul pe neaşteptate i se păru că începe să-şi piardă încrederea în sine. El nu ştia să joace tenis; n-ar fi trebuit să vină. Se simţi înfiorat de o spaimă neaşteptată că s-ar putea face de râs. Se întoarse speriat şi apucă repede în susul străzii, umblând cu bărbia proptită în piept, pentru a nu fi descoperit de cei care îl puteau vedea de la fereastră. Pe măsură ce se depărta, încetini pasul şi vreme de un sfert de ceas rătăci plictisit prin cartier.

Cu toată nemulţumirea lui de acum, se surprinse admirând frumoasele clădiri din acest cartier încântător, mai ales că una îi plăcu mai mult decât toate celelalte... *Turnurile*. Acesta era numele pe care îl văzu scris deasupra porţii albe şi casa părea că se străduieşte să justifice acest titlu, cu turnuleţele în stil baroc, în parte făcute din lemnărie şi stucaturi care se vedeau printre boschetele de rododendroni ce împrejmuiau aleea cotită de la intrare. O reşedinţă impunătoare, îşi zise el şi numele clădirii îi rămase în minte.

După ce îi reveni încrederea în sine, se uită la ceas şi apucă din nou spre casa mătuşii Eva.

De astă dată sosise târziu şi scaunele erau ocupate de un grup de oameni care stăteau cu spatele la el şi râdeau, discutând după cât se părea, în toată intimitatea. Afară de asta, în faţa porţii mătuşii Eva se oprise un

automobil uriaş de culoare roşie, capitonat cu piele de marochin roşu şi cu un radiator strălucitor de alamă pe care era un leu de culoare albastră. O maşină Argyll... făcu numaidecât această constatare şi simţi un tremur uşor; un Argyll în faţa porţii mătuşii Eva; după ce deschise poarta se simţi din nou înspăimântat, neştiind dacă trebuie să apuce spre grupul celor aşezaţi pe scaune, sau spre intrarea casei.

Ultima tentativă i se păru preferabilă şi urcând cele trei trepte ale scării, sună uşor şi îşi dădu numele, vorbind cu gravitate şi puţin emoţionat cameristei care veni să-i deschidă uşa.

Fu introdus în salonul unde totul era gata pentru ceai şi pe masă erau o mulţime de sandwichuri, de prăjituri, de şerveţele de dantelă şi argintărie strălucitoare. Aşteptă cu trupul înţepenit pe marginea scaunului, cu ochii îndreptaţi spre aceste preparative complicate şi trăgând cu urechea la conversaţiile ce se auzeau prin fereastra deschisă, întocmai ca un ciripit de vrăbii. În realitate acesta era primul său contact cu lumea şi se simţea nervos. Precedenta lui încercare de a se impune colegilor săi de la Universitate, nu prea reuşise în timpul balului de pildă, îşi petrecuse cea mai mare parte a serii proptind, într-o atitudine graţioasă stâlpul unei uşi ce dădea în sala de dans. Tresări aproape speriat când văzu pe mătuşa Eva că apare fără zgomot în salon, urmată cu paşi mult mai înceţi de Charlie. Amândoi îl salutară cu zâmbetul pe buze.

— Unde-ţi este racheta? întrebă Eva alintându-se ca o fetiţă după ce schimbă câteva cuvinte cu el. Era îmbrăcată într-o rochie albă de pichet şi părul negru îi era prins cu o panglică portocalie, înfăşurată împrejurul capului, ca la o ţigancă. Doar nu vrei să-mi spui că nu vei juca.

Se aprinse în obraz şi îngână:

— Mi-am scrântit încheietura mâinii...

Mătuşa Eva se uită la mâna lui, apoi lăsându-şi capul

pe un umăr, se uită la el cochetă şi-l ameninţă cu degetul.

— Va trebui să joci, răspunse ea zâmbind, avem nevoie de tine. Dă fuga, împreună cu Charlie, până la etaj. Îţi va împrumuta ceva din lucrurile lui.

— Nu se poate... mi-e braţul ţeapăn, protestă el şi se aprinse şi mai mult în obraz.

Dar mătuşa Eva ganguri ceva, poruncindu-le să se urce numaidecât la etaj, şi nu vru să audă de pretextul invocat de el. Înainte de a putea invoca alt pretext, mai convingător, se pomeni în camera lui Charlie, o încăpere în care toate erau val-vârtej, pereţii cu gravuri colorate şi rafturi pline de cărţi, şi-l văzu că scoate un costum de flanelă dintr-un sertar burduşit.

— Cred că acesta ţi se va potrivi, declară Charlie îndreptându-şi mijlocul. Era aproape de înălţimea lui Peter şi de aceeaşi vârstă, oacheş, serios şi plin de sine, ca şi tatăl său, dar prietenos; se uită la Peter şi probabil se simţi mulţumit, căci începu să zâmbească fermecător şi scoţând tabacherea, i-o oferi. Vrei să-ţi aprinzi o ţigară, până când te îmbraci? Am undeva şi o rachetă de care te vei putea servi.

— E foarte amabil din partea ta, murmură Peter, desprinzându-şi bretelele. Eram atât de puţin dispus, încât nici nu m-am gândit să-mi aduc lucrurile mele. Charlie stătea priponit de consola căminului şi dădu drumul unei spirale de fum.

— Avem un teren mizerabil, declară el cu indiferenţă. Mingile sar una după alta şi se pierd printre tufe. Jocul mi se pare stupid, dar îl practic pentru a-mi păstra silueta.

— Nici eu n-am mai jucat de multă vreme, răspunse Peter pe acelaşi ton, potrivindu-şi ţigara în colţul gurii, ca să pară mai impunător. Cred că jocul acesta este făcut mai mult pentru fete. Îşi scoase cămaşa, fără să se sfiască să stea gol în faţa vărului său.

— Astăzi avem două fete drăguţe... Kitty şi Rose.

— Serios?

— Pe mine mă interesează domnişoara Darting... asta e

Kitty.

— Nu mai spune! se miră Peter. Ar fi vrut să-i spună ceva potrivit, un cuvânt de spirit? dar deocamdată nu era în stare să inventeze nimic. Prin urmare dădu drumul pe nări la două rotocoale de fum şi termină cu legatul pantofilor de împrumut, fără să mai zică nimic. După ce termină cu îmbrăcatul, coborâră împreună şi ieşiră pe pajiştea din faţa casei. Când se apropie de grupul celor aşezaţi pe scaune, se simţi din nou stângaci şi neîndemânatic. Lume elegantă, îşi zise el, pregătindu-şi zâmbetul. Îmbrăcat în costumul de împrumut, se simţea ca o paiaţă; racheta lui Charlie o ţinea în mână ca pe un banjo, dar trecu cu succes peste ceremonia prezentărilor, a strângerilor de mână şi a exclamaţiilor „încântat de cunoştinţa dumneavoastră”, în mijlocul râsului aproape neîntrerupt al celor prezenţi. De fapt oamenii aceştia i se păreau încântători, ca toţi prietenii mătuşii Eva, şi destul de tineri... ei îi plăcea să se vadă înconjurată întotdeauna de tineret. Între cei prezenţi era doamna Ivy McBride – cea mai bună prietenă a Evei, – blondă, elegantă, cu gesturi volubile, vioaie şi tânără, văduvă a unui gentilom care făcuse avere din negoţul cu corsete şi Kitty Darting, o brunetă veselă şi exuberantă care arunca priviri şirete lui Charles, cu un tată măcelar care în ultimul timp reuşise să multiplice câteva mii de lire, datorită unei incursiuni în domeniul comerţului cu carne refrigerată şi astfel îşi deschisese drumul în societate. Vera era şi ea de faţă, anemică, cu ochelari, languroasă, bine îmbrăcată, dar nu prea interesantă, iar alături de ea un tânăr pe care-l chema Jim, care avea un obraz roşu şi bucălat şi părea puţin cam expansiv, şi sora acestuia... Rose!

Se pomeni aşezat pe scaunul de lângă Roşe, uitându-se fix la o coardă ruptă a banjoului pe care-l ţinea în mână (sau te pomeneşti că asta o fi racheta lui?). Deşi părea preocupat, se uita mereu spre ea cu coada ochiului. Împrejurul său fremăta conversaţia întreruptă de sosirea sa; bârfeala elegantă a celor care au reuşit în viaţă: cine

va organiza viitorul campionat de bridge, cum progresează clădirea cea nouă a galeriei din Maidenhall Street; da, nu e mai mare ruşinea, c-au invitat pe doamna Moody (cea din urmă femeie la care te-ai fi putut gândi) să patroneze bazarul de caritate ce se va inaugura joia viitoare? Într-un târziu, cu totul pe neaşteptate ridică privirea spre fata de lângă el. Era înaltă, cu ochi căprui şi privirile melancolice, cu obrazul alb ca o spumă şi puţin presărat de pistrui, cu părul în străluciri de aramă, care păreau şi mai accentuate de panglica verde cu care şi-l strânsese împrejurul capului. Atitudinea ei distrată i se păru că-l intimidează, dar cu toate acestea îndrăzni s-o întrebe:

— Jucaţi mult... înţeleg, tenis?

Fata zâmbi şi zâmbetul acesta îi destinse numaidecât trăsăturile obrazului rigid, dându-i o înfăţişare atrăgătoare.

— Da, răspunse ea cu inocenţă. Dar dumneata? (Şi el îşi închipuise despre ea că-şi dă aere de superioritate).

Simţindu-se mai sigur el mişcă din sprâncene, presimţind că gestul acesta nu-l angajează la nimic.

— Sportul meu favorit este jocul de cricket, răspunse el distrat. Nu era el cel care odinioară marcase şaptesprezece puncte împotriva călugărului John Jacob? Şi adăugă, simţindu-se el însuşi convins de pretextul pe care-l invoca mereu: dar mi-am scrântit încheietura mâinii.

Prima afirmaţie impresionă pe Rose, a doua îi trezi simpatia.

— Dumneata locuieşti în oraş? întrebă ea cu sfială. Atitudinea ei plină de mândrie, nu era decât o mască, dincolo de care se ascundea duioşia ei adevărată; da, îşi dădea seama că pentru o fiinţă atât de divină ca ea, timiditatea aceasta părea umilă; nu te-am văzut până acum pe aici.

— Nu, încuviinţă el încet, uitându-se la mătuşa Eva care fiind la celălalt capăt al scaunelor nu-i putea auzi ce

vorbesc, dar se oprise din conversaţie pentru a-i face un semn de încurajare. De fapt noi locuim la ţară, adăugă el, dar am luat un apartament în oraş pe tot timpul cât eu voi fi la Universitate.

— Dumneata eşti la Universitate? Se întoarse spre el şi-l privi cu ochi strălucitori şi plini de simpatie.

— La medicină! răspunse el laconic şi dădu din cap.

— O, e admirabil! zise ea împreunându-şi mâinile. Tata a dorit ca Jim să îmbrăţişeze această profesie. Este o profesie atât de nobilă. Dar el a preferat să intre în comerţ. Cred că specialitatea chirurgie este o carieră... strălucită.

Urmă o pauză în timpul căreia Peter păru că nu se simte în largul lui.

— Dumneata locuieşti pe aici prin apropiere? întrebă el într-un târziu.

— Da. Casa noastră nu este tocmai departe de aici. Locuim la vila „Turnurile”. Are un nume îngrozitor... dar tata a ţinut morţiş.

Turnurile! Ciuli urechile şi se uită la Rose cu un nou interes în care se îmbina şi un fel de respect. I se părea o fiinţă ispititoare, cu ochii vioi, cu un gât foarte alb, cu mâinile fine, calmă, îmbrăcată cu gust, într-o rochie de mătase grea, încinsă peste mijloc cu un cordon de piele de culoare verde deschisă.

— Cum ai venit până aici? întrebă el pe neaşteptate şi aproape pe un ton de glumă. Nu te-am întâlnit în drum.

Se uită la el mirată şi zâmbi.

— Am venit cu maşina. Jim este nebun după maşină.

Turnurile şi Argyll-ul acela impunător care aştepta în faţa porţii. I se părea emoţionant şi mai presus de toată îndrăzneala visurilor lui. Aceasta era societatea pe care o prefera: cea în mijlocul căreia se simţea bine.

— Terenul e liber, strigă mătuşa Eva veselă. Rosie şi Peter vor juca împotriva lui Ivy şi Jim.

Se ridică supus şi fără să se simtă neliniştit.

— Va trebui să-mi dai ajutor, murmură el semnificativ,

adresându-se lui Rosie, în timp ce se apropiau de teren. E atâta vreme de când n-am mai jucat.

În loc de răspuns, se întoarse spre el şi-i zâmbi cu încredere.

Din fericire jocul nu fu violent ci se desfăşură calm şi cu uşurinţă, aproape ca o partidă de ping-pong de care jucase şi el o dată sau de două ori în Guild Hall, la Port Doran. Jim avea lovituri violente, dar majoritatea mingilor lie trimitea în plasă, iar văduva durdulie, fiind prea strânsă în corset, putea râde după pofta inimii, dar de mişcat se mişca numai într-un spaţiu foarte restrâns; din cauza sânilor mari scăpa mingea de fiecare dată, când încerca să alerge. Rose avea mişcări exacte şi era întotdeauna gata să-i dea un sfat. Datorită sfaturilor ei, nu comise nicio stângăcie, aşa că ţinând racheta ridicată în aer şi bătând mingile destul de sus i se păru că se achită în mod onorabil de rolul său. Câştigară partida şi ieşi de pe teren împreună cu Rose, însoţit de aplauzele asistenţei.

— A fost un set bun, gânguri mătuşa Eva. Acum e rândul nostru! Charles, tu vei juca împreună cu Kitty, eu o voi lua pe Vera, şi ridicând fruntea cu mândrie, se îndreptă spre terenul liber.

— Ai jucat strălucit, murmură Rose, sorbind din limonada pe care foarte galant i-o adusese el de pe o măsuţă din apropiere, şi când te gândeşti mai ales că ai mâna scrântită...

Înghiţi odată zdravăn din pahar, uitându-se la cei care începuseră să joace. Aceasta era viaţa adevărată! Îşi întinse picioarele – îmbrăcat în pantaloni de flanelă, arăta foarte bine, – îşi netezi părul bine pieptănat, apoi se întoarse spre Rose şi-i spuse cu îndrăzneală:

— Cauza este că am avut un coechipier foarte bun.

Fata zâmbi şi continuă să urmărească jocul, fără să mai spună nimic. Cei de pe teren jucară mai multe seturi. Mătuşa Eva era entuziasmată şi afişa o energia nebănuită, formând mereu echipe noi dintre invitaţii ei.

— Ivy, de astă dată tu vei lua pe Peter şi dumneata Kitty...

Distracţia mergea înainte în felul acesta. Urmărind pe mătuşă-sa, îşi zise că este o femeie încântătoare, un model de bunătate care îl făcea şi pe el să pară încântat. Începuse să se simtă în largul lui şi mulţumit. Mai juca o dată împreună cu Rose şi se întâlniră pe teren, ca şi când ar fi fost vechi prieteni. Câştigară din nou. Apoi mătuşa Eva îi adună pe toţi împrejurul ei şi plecară să-şi ia ceaiul. Fu o întrunire încântătoare şi fu impresionantă, datorită lipsei totale de ceremonie, experienţă de care nu mai avusese parte de pe vremea când era copil şi unchiul Eduard îl luase cu el la impunătorul local al odamnei Metara. Fără amintirea recentei sale victorii la tenis, care-i dădea curaj, probabil ar fi devenit stângaci în timp ce trebui să împartă ceştile şi să facă minuni de echilibru. Dar acum ar fi fost imposibil să-i mai lipsească încrederea în sine. Se lăsă în spătarul scaunului de lângă Rose, amabil şi mulţumit, ca să constate că fata aceasta este un camarad încântător, liniştit şi aproape sfios.

— Gustă puţin din cozonacul acesta.

— Eu prefer Abernnethys.

— Mai doreşti puţin ceai?

— Dă-mi voie să-ţi iau ceaşca.

Da, era extraordinar de uşor să stai de vorbă cu această fată, şi chiar plăcut, deoarece ea îşi concentra toată atenţia asupra lui. Nu era ca domnişoara Darting ai cărei ochi rătăceau neliniştiţi în toate părţile prin salon, sau ca Vera care părea languroasă şi indiferentă faţă de toţi şi de orice, fără de brioşele unse cu unt. Se simţea mulţumit de sine, de Rose... şi de toată lumea. Când începură să fumeze, Charles îi oferi port-ţigaretul.

— Ia o ţigară, prietene.

Prietene! Era o confirmare încântătoare a egalităţii dintre ei, sigiliul care pecetluia în mod definitv succesul lui în societate. Un fior de entuziasm îi fugi în lungul trupului. Oamenii aceştia erau prietenoşi, binevoitori şi

încântători. Era absurd din partea lui Lucy că nu admitea să aibă niciun fel de legătură cu ei. Se întoarse foarte liniştit spre Rose:

— Sper că ne vom întâlni şi de aici înainte, îndrăzni el să-i spună. Astăzi oamenii cu adevărat amabili sunt atât de rari...

Fata zâmbi fără nicio prefăcătorie şi-şi plecă ochii spre mâinile mari şi moi încrucişate în poală.

— E adevărat, răspunse ea visătoare.

Urmă o pauză. Văzându-i genele pleoapelor coborâte că lasă o umbră pe obrajii ei aprinşi, se simţi îndemnat să-i spună ceva măgulitor, să-i facă un compliment impresionant. Încercă să inventeze ceva ce n-ar fi fost o îndrăzneală prea mare şi în cele din urmă privirea i se opri pe agrafa cu care îi era prinsă rochia deschisă la gât, după ultima modă.

— Agrafa aceasta vă vine foarte bine, murmură el cu sfială.

— Eu nu ţin prea mult la astfel de lucruri, murmură ea, ridicând mâna cu indiferenţă spre agrafa rochiei, dar sunt pietre veritabile.

Peter respiră adânc şi se simţi năucit. Îşi închipuise că agrafa aceasta este împodobită cu cristale, dar în realitate era un diamant... atât de mare şi de strălucitor, încât acum, după ce ştia că este veritabil, îşi simţi ochii umezi şi aprinşi de admiraţie.

— Într-una din zile va trebui să veniţi în oraş şi să luaţi ceaiul împreună cu mine, se auzi el spunând pe un ton de îndrăzneală nebănuită

Privirile lor se întâlniră.

— Mi-ar face plăcere, răspunse fata şi zâmbi.

În clipa aceasta mătuşa Eva se ridică în picioare şi le spuse că dacă au terminat, vor trebui să iasă cu toţii în grădină, ca să admire măreţia apusului de soare.

— Constat că te distrezi foarte bine, spuse ea în şoaptă lui Peter, când trecu pe lângă el. Se uită la ea şi zâmbi, apoi cu un gest galant îi deschise uşa.

Începură din nou să joace tenis, să râdă şi să vorbească.

În pauza dintre două seturi îi ajută lui Rose să găsească o minge rătăcită printre tufe. Stând plecaţi sub ramurile unui merişor, capetele lor erau atât de aproape unul de altul, încât îi putea vedea broboniţele mărunte de sudoare pe buza superioară. Ce spectacol încântător!

Pe la orele şase apăru unchiul Richard, cum avea obiceiul – cu nasul în vânt, dar gravitatea lui părea totuşi îmblânzită de o uşoară veselie – pentru a se convinge cum se distrează invitaţii soţiei sale.

Păru mulţumit că îl vede pe Peter şi după câteva clipe se aşeză alături de el... ceva mai la o parte.

— Îmi pare rău că maică-ta n-a putut veni, declară el cu prudenţă şi se aşeză picior peste picior. Ce mai face?

— Se simte foarte bine, mulţumesc.

Richard dădu din cap.

— Îmi pare bine. Îmi pare foarte bine. Se opri şi-şi examină vârful degetelor. Uneori îmi face impresia că buna ta mamă este nedreaptă faţă de noi. Bineînţeles noi nu purtăm nicio vină pentru situaţia în care se găseşte acum. Cu toate acestea vă dorim numai binele.

— Evident, răspunse Peter grăbit, de asta îmi dau şi eu seama. Urmă o nouă tăcere.

— Probabil pentru Lucy viaţa a fost vitregă, adăugă Richard. Este uşor de înţeles, dar totuşi nu am nimic împotriva ei. Aş vrea ca tu dragul meu, să înţelegi acest lucru. Mătuşa Eva – privirile i se îndreptară înduioşate spre silueta depărtată a soţiei sale – da, mătuşă-ta Eva ţine foarte mult să vadă tineret împrejurul ei. Vino la noi de câte ori îţi va face plăcere.

Peter îi rămase profund recunoscător.

— Şi sunt foarte încântat de succesul tău, continuă unchiul Richard. Admit că a fost un timp când m-am îndoit de această perspectivă. Dar acum, când te văd în faţa mea, nu mă mir câtuşi de puţin că ai reuşit. Perseverează, dragă băiete, şi sunt convins că vei reuşi în

mod strălucitor şi de aici înainte.

— Îţi mulţumesc unchiule, îngână Peter. Nu se gândi pentru ce anume îi mulţumeşte, dar gândi că trebuie să-i mulţumească.

— Transmite mamei tale multe salutări din partea mea, zise Richard, scoţându-şi ceasul de aur din buzunar, cu un gest care indica bruscheţea lui obişnuită. Acum eu trebuie să plec.

După plecarea unchiului său, Peter se întrebă: Care este motivul că aducându-şi aminte de maică-sa, începe să nu se mai simtă în largul lui şi este stăpânit de o ciudată stare de inferioritate? Era aceeaşi senzaţie, ca şi când şi-ar fi simţit membrele încătuşate, un fel de oprelişte care i se împotriveşte şi pe care nu şi-o putea explica şi simţea dorinţa de a frânge aceste cătuşe şi a înlătura opreliştea. Totuşi, după câteva clipe gândul acesta îl părăsi şi începu din nou să se distreze.

Razele de soare se stinseră în largul grădinii şi o adiere uşoară de vânt făcu pe anemica Vera să se înfioare. Imediat după aceea toată lumea intră în casă şi, pentru a nu tulbura plăcerea neaşteptată a acestei zile, abuzând în mod exagerat de încântătoarea ospitalitate a mătuşii sale, se urcă imediat la etaj pentru a-şi schimba costumul. Înainte de orice, făcu un duş rece în uriaşa cadă de porţelan din camera de baie – care nu semăna câtuşi de puţin cu cada lor de acasă, putredă şi cu vopseaua cojită – se îmbrăcă cu cea mai mare grijă şi dându-şi pe păr cu briantină lui Charlie, şi-l întinse cu peria, până când începu să lucească, apoi coborî la parter.

Rose şi Jim erau gata de plecare – i se părea, fără să ştie de ce, că fata a întârziat această plecare până când va coborî şi el – şi acum Rose se întoarse spre el, ca să-i spună cu glasul tremurând de amabilitate:

— Nu vrei să te conducem până la gară?

— Să-l însoţim cu toţii, declară Kitty veselă, cu obişnuita ei spontaneitate.

Îşi luă rămas bun de la Eva şi Richard, mulţumindu-le cu efuziune; nici nu ar fi în stare să-şi exprime toată recunoştinţa faţă de ei, spunea el; apoi se apropie împreună cu toţi ceilalţi de uriaşa maşină roşie. I se părea de necrezut ca el, care cu câteva ceasuri în urmă, se oprise sfios în faţa acestei porţi, să plece acum tot din faţa acestei porţi cu maşina... şi făcând parte din grupul acesta atât de exuberant.

Era foarte aproape de Rose, pe bancheta din spate a maşinii şi la fiecare scuturătură a maşinii, simţea atingerea rochiei de mătase pe pielea ei netedă. Oare Rose este aprinsă în obraz? Nu ştia; dar ştia despre sine însuşi, că se simte fericit şi încântat.

Coborâră cu toţii pe peron unde trenul îl aştepta, staţia Ralstone fiind cap de linie. Cât de mulţumit era acum, gândindu-se că a avut ideea să-şi ia un bilet de clasa întâi! Intră în compartiment, luând atitudinea unui mare senior obişnuit cu astfel de lux şi scoase capul pe fereastră, ca să se uite la micul grup oprit în faţa vagonului. Glumele elegante şi râsetele continuau. Jim, ca să facă haz, scoase din buzunar un pumn de gologani şi goliră automatul. Începură să mănânce cu toţii ciocolată sub fereastra compartimentului său, apoi locomotiva şuieră, frânele pocniră, vagonul se mişcă, apoi garnitura se desprinse încet şi se depărtă de peron.

Cu un gest galant îşi scoase pălăria şi o ţinu în mână, ca să rămână cu ochii îndreptaţi spre grupul de tineri care dispărea din vedere. O fi oare numai închipuire sau Rose îi răspunsese la strângerea de mână? O văzu că-i face semn pentru ultima dată, când trenul apucă pe după o cotitură a liniei.

Închise fereastra mulţumit şi se aşeză pe canapea. Îi venea să chiuie şi să cânte. Petrecuse o după-amiazâ încântătoare, superbă, măreaţă. Se distrase din toată inima. Era un băiat drăguţ şi se achitase admirabil de rolul asumat... Înregistrase un succes extraordinar! Şi ce oameni cumsecade! Mai ales Rose, proiectată pe fundalul

acela de turnuleţe, cu uriaşul Argyll şi diamantul care arunca lumini fosforescente pe pieptul ei rotund, începu să râdă din toată inima. Viaţa se aşternea încântătoare în faţa lui. Apoi închise ochii şi-şi culcă tâmpla pe perna canapelei, şi pe buze zâmbetul îi tremură ca şi adineauri.

24

În ziua aceea, Lucy se întoarse târziu de la slujbă. Când la orele două fără un sfert intră în casă, constată că Peter lipseşte. Cu obrazul întunecat de grijă, se uită la biletul caraghios: „Îmi voi petrece după-amiaza la mica Eva. Unchiul Tom”. Niciun cuvânt despre ora când se va întoarce, nici un gând pentru ea, nicio vorbă de dragoste. Obrazul ardea ca o flacără în timp ce citi biletul, apoi îşi smulse pălăria din cap şi o aruncă furioasă pe dulap. Simţea că se îneacă: plecase, fără să ţină seama de ea. Se aşeză pe scaun şi-şi lăsă gândurile să alerge slobode. Dar numaidecât după aceea se reculese. De ce să-şi facă astfel de gânduri, de ce să se simtă cutremurată de o astfel de gelozie, de o astfel de amărăciune şi nemulţumire? Ce s-a întâmplat cu ea? Acum câţiva ani ar fi fost încântată de ideea unei astfel de excursii şi cu totul pe neaşteptate îşi aduse aminte de cea pe care o făcuse împreună cu Peter la Port Doran; dar de atunci sufletul ei trecuse printr-o schimbare stranie şi neînţeleasă. Evident, ea nu avea rochii, şi nu putea suferi pe Eva. Avea justificate motivele de nemulţumire împotriva lui Richard; afară de asta se simţea epuizată. Totuşi din motive cu totul deosebite şi independente de resentimentele ei, refuzase invitaţia. Nu cumva anii lungi de robot, de luptă şi spaimă, şi influenţa ticăloasă a cartierului în care trăia, îi stinseseră în suflet dorinţa de a se arăta în lume? Nu, nu putea să fie acesta motivul. Fără îndoială, Eva îşi va da seama că Peter nu ascultase de cuvântul ei. Amintirea recentei lor întâlniri mai stăruia încă şi o făcea să sufere

din cauza ei; da, Eva repurtase o victorie, totul fusese pus la cale de ea. Presimţea că triumful de acum va pricinui o mulţumire neaşteptată acestei femei cu glasul gângurit şi lipsit de sinceritate, când îşi va aduce aminte că a reuşit atât de uşor să-i facă o farsă. Simţi cum în sufletul ei se trezeşte o ură aproape diabolică împotriva Evei. Dorinţa ei de acum era să fie lăsată în pace, împreună cu fiul ei. Atât şi nimic mai mult. Ni«meni să nu se atingă de Peter. Era fiul ei şi ar fi vrut să-l păstreze numai pentru ea; când nu era acasă, se simţea deznădăjduită. Da, acesta era adevărul şi explicaţia chinurilor ei de acum.

Se ridică mecanic în picioare şi puse apa la foc pentru ceaiul care îi rămăsese acum singura consolare. Încercă să se stăpânească, adunându-şi toate puterile. Nu exista nicio conspiraţie care ar fi putut să-l înstrăineze de ea, căci Peter îi era devotat. Încercă să se consoleze cu amintirea serii pe care o petrecuseră împreună la *Empire*.

Îşi bău ceaiul, luă o carte şi începu să citească. La etajul de jos, Alice Maitland exersa nesfârşitele game la pian, care o plictiseau întotdeauna. Dar nu auzea nici notele care ezitau, nu vedea nici cuvintele tipărite care-i treceau prin faţa ochilor.

Aştepta, încercând să se stăpânească, pentru a nu-l jigni cu nemulţumirea ei. Totuşi când sosi de la Ralstone, constată cu o dureroasă strângere de inimă, că este radios şi se strădui din toate puterile să-l întrebe cu glasul plin de dragoste:

— Te-ai distrat bine?

Vizibil uşurat de această atitudine a ei, îi povesti cu toate amănuntele după-amiaza petrecută la *Le Nid*.

— Toţi te salută cu toată căldura, conchise el cu înţeles şi cu respiraţia întretăiată de entuziasm.

— Foarte bine! Trebuia să facă un efort supraomenesc pentru a-şi păstra liniştea până la capăt. Auzi, salutări! Nu cumva îşi închipuie că aceste salutări îi vor da posibilitatea să-şi termine studiile universitare?

— Eu n-am văzut la oamenii aceştia nimic ce ar putea

să mă determine să am ceva împotriva lor, adăugă el imprudent.

— Nu mai spune!...

— În ziua de astăzi suntem obligaţi să ne împăcăm cu cei între care trăim... nu să înotăm împotriva curentului.

— Spune-mi, cum arată Vera? întrebă ea pe neaşteptate.

— O, aproape nici n-am vorbit cu ea. Făcu o pauză şi se uită la ea zâmbind încântător: dar am găsit un grup de oameni foarte veseli. Câţiva dintre ei au venit cu una dintre maşinile acelea uriaşe, marca Argyll. Era un automobil foarte frumos. Cred că a costat o grămadă de bani. Să ştii că nu mă voi simţi mulţumit, până când nu-mi voi cumpăra şi eu o astfel de maşină, şi... până când voi avea banii necesari cu care să o pot întreţine. Începu să râdă: astăzi dacă ai bani, poţi face tot ce pofteşti. Apoi râsul îi muri pe buze şi se uită cu silă împrejurul camerei. E îngrozitor să te întorci într-o astfel de speluncă, venind dintr-o casă de oameni cumsecade. Să vezi ce baie au! Cum vom îndrăzni noi să invităm pe cineva într-o astfel de casă?

— Ei bine, dragul meu, răspunse ea aproape epuizată, de aici înainte nu ne-a mai rămas mult de aşteptat.

— Slavă Domnului, că nu ne-a mai rămas!

Felul în care vorbea i se părea aproape insuportabil; era gata în orice clipă să-i facă o scenă îngrozitoare, dar nu scoase o singură vorbă. Se uită după el tăcută când ieşi din odaie ca să-şi schimbe costumul. Apoi se întoarse, îşi aruncă pe masă cărţile şi se aşternu pe lucru.

— „Bine că a trecut, îşi zise ea după câteva clipe, felicitându-se că a reuşit să se stăpânească. S-a dus la ticăloasa lor petrecere, dar de aici înainte nu se va mai gândi la ea”.

În aparenţă nici nu se mai gândi la această petrecere, deoarece nu-i mai vorbi niciodată despre ea. Cu toate acestea, ea totuşi nu se simţea liniştită. Probabil era o simplă închipuire – ciudăţenia aceea pe care el însuşi i-o

reproşase într-un rând – sau se schimbase cu adevărat şi în mod neînţeles? Se simţea neliniştită, dar nu era sigură. Nu cumva în sufletul lui germina un început misterios de dezordine, datorită acestei excursii? Era un gând absurd şi ridicol, dar gândul acesta nu o părăsea. De multe ori seara se oprea din tricotat, ca să se uite la el şi-l vedea cu privirile pierdute în gol, departe de cărţile lui; constată că a devenit mult mai meticulos în privinţa îmbrăcămintei; se plângea mult mai des împotriva mijloacelor de care dispunea şi într-un rând se întorsese de la dispensar cu o loţiune de obraz. Tot aşa, întorcându-se într-un rând acasă pe neaşteptate, deoarece uitase ceva, îl surprinsese scriind furios în faţa mesei. Dar toate aceste indicii neînţelese nu-i spuneau nimic. Înţelegea că se frământă prosteşte şi fără niciun motiv. Afară de asta ea îşi propusese de multă vreme, că nu va admite ca cea mai mică umbră de bănuială să tulbure dragostea dintre ei. Tot aşa nu va admite să repete imprudenţa pe care o mai făcuse şi înainte de asta. Îngrozitoarea greşeală comisă faţă de Frank, îi fusese de ajuns. Nu... nu! Pe Peter nu-l bănuia de nimic.

Apoi într-o după-amiază de la sfârşitul lui mai, când se întorsese la birou, după ce-şi terminase turneul din ziua aceea, fu primită cu hohote de râs care o făcură să se oprească în loc. Nimeni nu o observase, din cauza veseliei generale al cărei motiv şi explicaţie era prezenţa lui Adam Dandie care sta în picioare în mijlocul biroului. Oprită în cadrul uşii, zâmbi fără să vrea. Dandie avea instinctul natural de a mima şi a imita în mod caricatural pe toată lumea, aşa că datorită înfăţişării lui fizice, făcea pe toţi să se tăvălească de râs; de astă dată începuse să imite ceva, pentru plăcerea doamnei Tinto şi în mod inevitabil, pentru plăcerea lui proprie. Cu fruntea sus, într-o atitudine de exagerată politeţe, cu braţul îndoit, plin de atenţie, cu picioarele crăcănate, aduse în forma arcului lui Cupidon, conducea împrejurul odăii un tovarăş invizibil, fără îndoială o femeie.

— L-am văzut cum vă văd şi mă vedeţi, exclamă el făcând un gest larg de pantomimă. Situaţia era extrem de caraghioasă şi Dandie se cutremura de râs: Pe Maidenhall Street! „Îmi daţi voie, scumpă domnişoară, spunea el, să vă ofer braţul”.

Doamna Tinto era gata să-şi repeadă capul pe spate şi să dea drumul unui nou hohot de râs, când dădu cu ochii de Lucy. Cât ai clipi îşi coborî dublul colac de sub bărbie pe piept şi obrazul i se aprinse; se întoarse imediat şi-şi văzu de registru.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Lucy, după ce închise uşa şi intră în birou. Se simţi cuprinsă de o uşoară nelinişte, din cauza acestei pantomime, care într-un rând – foarte demult – i-o executase şi Peter, cu gândul de a face haz.

Doamna Tinto scoase un sunet gutural şi nearticulat, dar inimitabilul Dandie, fără să piardă nimic din liniştea lui obişnuită, încercă să înfrunte situaţia cu tot curajul.

— Haide, spune-mi, stărui Lucy.

— N-a fost nimic, răspunse Dandie.

Lucy se uită la el, simţindu-se înfiorată de o neplăcută bănuială.

— A fost vorba de mine? întrebă ea cu glasul sever.

— Da de unde! protestă el. Încercam să facem haz...

— Presimt că a fost vorba de mine, stărui ea cu glasul răstit. Haide... dă-i drumul! Obrazul lui Dandie sa întunecă uşor.

— Ţi-am spus că nu este vorba de dumneata, repeta el. Din întâmplare astăzi după-amiază am văzut pe fiul dumitale... la braţ cu o fetişcană. Atâta tot! Şi întorcându-se la biroul său, deschise nemulţumit registrul şi începu să adune cifrele cu glasul în şoaptă.

Îşi simţi obrazul arzând ca o flacără; pe buze îi tremura răspunsul indignat cu care ar fi vrut să-l combată. Dar ezită, presupunând... presupunând că ar fi adevărat! El îl cunoştea pe Peter, căci îl văzuse într-un rând când venise ca s-o ia de la birou şi Dandie avea ochi buni... ochi îngrozitori care vedeau şi ce nu trebuie.

— Eu nu mi-aş face griji din cauza asta, declară Miss Tinto pe neaşteptate, adresându-se registrului din faţa ei. Din când în când i se poate întâmpla oricărui tânăr să mai facă şi câte o prostie.

Lucy nu răspunse. Fiul ei să facă o prostie! Îşi muşcă buzele, când simţi pe doamna Tinto că se uită pe furiş la ea. Se apropie de propriul ei birou, trânti traista cu banii pe masă şi începu să-şi treacă furioasă înregistrările. La orele cinci plecă de ia birou, fără să spună bună seara niciunuia dintre ei. Pe stradă aproape alerga, ca să ajungă cât mai repede acasă. Când ajunse în Flowers Street, constată, că el este acasă şi o aşteaptă.

— Haide repede Lucy, exclamă el amabil, căci abia aştept să-mi beau ceaiul.

Respiră adânc şi se uită la el fără să clipească.

— Unde ai fost astăzi după-amiază? strigă ea.

— Ce-i cu tine... ce s-a întâmplat? Trăsăturile obrazului i se schimbară, auzind-o că ţipă la el.

— Unde ai fost? repetă ea cu glasul mult mai ridicat.

— La dispensar... cu bolnavii din ambulatoriu... unde sunt întotdeauna.

— Şi unde te-ai dus după aceea? Cuvintele i se repezeau furioase.

Peter se uita la ea într-un fel cu totul neobişnuit.

— E, haide mamă, ce urmăreşti?

— Răspunde-mi!

— Ia ascultă, cu cine crezi tu că vorbeşti? întrebă el pe neaşteptate şi cu glasul schimbat. După felul în care te porţi cu mine, îmi vine să cred că tu mă consideri şi astăzi un băiat de şcoală

— Răspunde-mi, stărui ea, cu glasul ascuţit.

— O, pentru numele lui Dumnezeu, te rog linişteşte-te!

— Răspunde-mi! strigă ea pentru a treia oară.

— Nu fi nebună! ripostă el părând puţin intimidat de atitudinea ei. Se uitară unul la altul, măsurându-se cu privirea; buzele ei erau palide şi-şi auzea inima zbătându-se întocmai ca o pasăre prinsă în laţ.

— Astăzi după-amiază ai fost văzut pe Maidenhall Street, împreună cu o fată... umblând braţ la braţ. Ultimele cuvinte le pronunţă cu glasul sugrumat, adresându-i-le cu o grabă ridicolă... explicaţia nemulţumirii ei de acum şi a vinei de care îl acuza.

Peter se întunecă la faţă.,

— Şi ce-i dacă am fost văzut? răspunse el nemulţumit. Asta nu e treaba ta.

Prin urmare nu neagă! Durerea care îi cutremura trupul, i se părea intolerabilă.

— Nu e treaba mea! repetă ea furioasă. Pentru numele lui Dumnezeu, cum îndrăzneşti să vorbeşti?... Tocmai tu, care ai atât de lucru... să-ţi pierzi timpul cu astfel de prostii! Şi când te gândeşti că n-ai para chioară în buzunar!

— Şi dacă n-am, cine poartă vina?

— Auzi, aşa ceva, explodă ea. Să fii văzut în felul acesta, ziua în amiaza mare. Să ştii... să ştii că dacă se află despre asta, îţi vei pierde bursa. E umilitor! E ruşinos!

— Ascultă, mamă, ce tot vorbeşti? exclamă el pierzându-şi cumpătul. Te rog nu începe să te repezi cu gura la mine. Ce rău vezi tu în ceea ce am făcut?

— Rău?

— Da!... Rău!

Uitându-se la el, buzele începură să-i tremure.

— Nu cumva ţi-ai pierdut mintea, ţipă ea furioasă. Ai uitat de situaţia noastră de aici... că stăm închişi în această magherniţă? Eşti în stare să-ţi pierzi vremea cu cine ştie ce fată năucă pe Maidenhall Street – din cauza spaimei califica aventura lui drept un început de desfrânare – şi eu care muncesc de dau în brânci ca o roabă, numai pentru a-ţi ajuta ca să-ţi termini studiile. Alte griji nu ai, decât să faci astfel de prostii?

— Să-mi ajuţi să-mi termin studiile? ripostă el cu mândrie, profitând de acest pretext oferit de cuvintele ei. Eu credeam că am o bursă!

— Nu-ţi dai seama că eu îmi iau bucăţica de la gură,

pentru tine, gemu ea.

— Nu fii atât de dezgustător de vulgară, răspunse el cu un dispreţ care o îngheţa.

— Ce? Cuvintele lui îi întăreau temerile şi o făceau să-şi iasă din fire. Ridică braţul şi-l plesni din toate puterile peste o ureche. Sunetul loviturii, bufni în largul camerelor ca o detunătură.

Se clătină pe picioare, datorită acestui atac neaşteptat şi apucându-se de faţa de masă, o târî cu el, trântind pe duşumea serviciul de ceai care se sparse cu zgomot. Obrazul lui congestionat şi batjocoritor era palid, dar numaidecât după aceea pe el începură să apară vărgile roşii, lăsate de degetele mâinii ei.

— Vasăzică, aşa stau lucrurile? îngână el. Ei bine... acum vom şti ce avem de făcut. Încercă să se reculeagă luând o atitudine demnă şi după ce trecu în camera din faţă, trânti uşa cu zgomot în urma lui.

Îl urmări cu ochii aprinşi şi înecaţi în lacrimi; respira cu greutate ca şi când ar fi alergat. Apoi cu totul pe neaşteptate auzi un zgomot în vestibul; în grabă, la sosire uitase uşa deschisă şi doamna Finch apăru într-un suflet în casă.

— Mi s-a părut... mi s-a părut că aud ceva, ţipă Bessie, uitându-se la ea cu ochii rotunzi şi speriaţi, căci din ziua când îşi dezvăluise propria ei nenorocire, părea că se aşteaptă în orice moment la o nenorocire ce s-ar putea întâmpla celorlalţi din apropierea ei; nu cumva ai căzut?

— Da... m-am împiedicat, răspunse Lucy, uitându-se la ea ca la o arătare; apoi pentru a tempera pretextul invocat şi a-i da o tentă de adevăr adăugă: m-am împiedicat de masă.

— Nu cumva eşti bolnavă? îngână Bessie. Poate vrei să-ţi aduc ceva?

— Acum mă simt destul de bine. Pronunţă cuvintele acestea cu greutate şi se sprijini de masă cu braţul înţepenit. Doamna Finch se plecă şi începu să adune de pe jos obiectele căzute: o ceaşcă şi o farfurie ce se

spărseseră; apoi ridicând obrazul aprins, îi spuse cu sfială: aş putea să-ţi dau o picătură de coniac.

— Nu! răspunse Lucy şi făcu un gest, ca şi când ar vrea să refuze ajutorul ei. Te rog să mă laşi, aş vrea să rămân singură.

— Bine... stărui. Bessie. Apoi văzând atitudinea lui Lucy, renunţă să se mai împotrivească. Ieşi din odaie cu obrazul rotund şi aprins, contractat de spaimă şi închise uşa de la intrare, ca şi când ar fi vrut să-şi ceară scuze.

După plecarea doamnei Finch, Lucy se lăsă pe un scaun, se simţea ridicol de slăbită şi mâna pe care şi-o proptise pe genunchi, începu să-i tremure. Vreme de cinci minute rămase pe scaun, apoi se ridică şi bău un pahar de apă rece. Încetul cu încetul trăsăturile obrazului începură să i se înviorезe. Pregăti ceaiul, aşeză masa, aruncă în lada de gunoi cioburile şi la urmă de tot. Făcu un efort dureros, pentru a se reculege. Apoi se apropie de uşa odăii de alături şi bătu energic.

— Peter! strigă ea cu glasul încet şi stăpânit. E gata ceaiul.

Nu mai aşteptă răspunsul lui, ci se întoarse imediat în bucătărie unde peste câteva clipe de aşteptare chinuitoare, o urmă şi el. Intră încet, cu mâinile în buzunare, cu buzele strâmbate de nemulţumire şi – cu toată vârsta şi statura lui – pe obrazul său se vedea o expresie fie mâhnire şi deznădejde. Se aşeză la masă şi începu să-şi bea ceaiul, fără să zică nimic. Mâna cu căre i întinse ceaşca de ceai era fermă şi nu trăda nicio emoţie.

— Vrei puţină pâine prăjită? întrebă ea cu glasul limpede, împingând tava spre el.

Urmă o lungă tăcere.

— Mulţumesc, mamă, răspunse el cu greutate, mestecând pâinea caldă, unsă cu unt, de parcă ar fi fost o bucată de lemn.

Se simţi învăluită de o emoţie violentă şi profundă, în care se amesteca o imensă uşurare, un prodigios elan de duioşie ascuns sub prefăcuta ei linişte. Privirile i se opriră

emoţionate asupra creştetului său plecat. Îşi pierduse cumpătul. Nu avusese intenţia să-l umilească în felul acesta. Victoria trufaşă repurtată asupra lui, o durea, dar gestul pe care-l făcuse, era numai pentru binele lui. Numai pentru binele lui, şi probabil şi pentru al ei. Da... pentru binele lor comun.

25

Presimţea că a reuşit să restabilească raporturile dintre ei şi se străduia să-şi justifice atitudinea faţă de el, dovedindu-i în toate chipurile ce înseamnă el pentru ea. Începuse să se pregătească pentru ultimul examen şi chiar ea se pregătea în felul ei, pentru ultimul efort ce va trebui să-l facă. Era foarte greu. În timpul verii, cât el fu ocupat cu studiile, situaţia ei financiară deveni din ce în ce mai grea. În ultimul timp preţul alimentelor crescuse, dar salariul ei rămăsese acelaşi. Creşterea preţurilor nu era importantă, dar, cum spunea doamna Tweedy odinioară, o jumătate penny ici, o jumătate dincolo; totuşi pentru Lucy această jumătate penny era o dureroasă povară a existenţei pentru care trebuia să lupte şi să o păstreze încleştând mâinile din toate puterile pe ea. Până la această dată ar fi trebuit să-şi îmbunătăţească situaţia Acesta fusese optimismul cu care intrase în slujba biroului Henderson & Shaw, dar trecuse multă vrem de când îşi dăduse seama că posibilităţile ei au o limită. Nu era o femeie pricepută – nu odată se spusese că e chiar stupidă – şi îşi dădea seama, astăzi mai mult decât altădată, că va avea posibilitate să-şi îmbunătăţească starea umilitoare în care se găseşte. Va trebui să meargă până la capăt şi pe urmă va renunţa la această slujbă. Chiar dacă nu era o funcţionară strălucită, era totuşi tenace, de o tenacitate sălbatică, demult încercată, şi pe măsură ce dificultăţile se îngrămădeau împrejurul ei, lupta cu deznădejde crescândă.

Când o vedeai seara trecând pe Flowers Street, în serile zilelor zăpuşitoare ale verii, când aerul sta încremenit între clădirile moleşite, îţi făcea impresia că vezi un suflet a cărui voinţă depăşeşte învelişul său de humă. Umbla încet, îmbrăcată în costumul tocit până la ultima limită, cu rochia care i se lipea de trupul drept, dar cu un umăr prăvălit în jos din cauza greutăţii traistei în care îşi aducea cumpărăturile pentru hrana zilnică. Era cu buzele palide, cu ochii mari duşi în adâncul orbitelor, cu obrazul livid şi slăbit, aşa că i se vedeau umerii osoşi ai obrajilor, iar împrejurul ei părea că tremură o atmosferă de pustiu şi de izolare.

Nu da nicio atenţie lucrurilor dimprejurul ei. Se ferea de grupurile de copii care se jucau şi trecea indiferentă pe lângă femeile care stăteau de vorbă şi se opreau, ca să se uite după ea. Toate femeile aveau pentru Lucy un nume al lor, totuşi ea nu-şi aducea aminte de ele şi rămânea indiferentă, de tot ce-şi puteau închipui despre ea.

Deşi nu credea despre sine că este o martiră, în realitate totuşi era o femeie persecutată... persecutată de ea însăşi, care se îndrepta din dragoste şi de bună voie spre tortură şi sacrificiu. Oricât ar fi fost de obsedată de scopul pe care-l urmărea, ar fi fost imposibil să nu-şi dea seama de suferinţele pe care şi le impunea. Suferea şi presimţea în acelaşi timp, că oricât s-ar fi crezut ea de neînfrântă, ajunsese foarte aproape la capătul puterilor. De multe ori în timpul nopţii se trezea scăldată în transpiraţie rece, chinuită de visuri urâte. Visa că Peter a căzut la examen; sau că sănătatea lui a fost minată sau că a băgat mâna în buzunar şi a constatat că i s-a furat punga. Culmea nenorocirii şi a ridicolului, era mereu chinuită de această spaimă... de spaima că va fi înfrântă în ultimul moment, datorită unui dezastru bănesc. Puţin interesa că bugetul ei era calculat în gologani, creierul ei adormit lucra fără încetare, făcând socoteli meticuloase şi căutând mereu o posibilitate mai avantajoasă de a întrebuinţa puţinul pe care-l câştiga. Uneori se trezea

secătuită de putere, ca şi când trupul i-ar fi fost biciuit de o răpăială neîntreruptă de bani mărunţi care o loveau fără milă din toate părţile. Esenţa vieţii ei se rezuma la următorul amănunt: renunţa la tot în aşteptarea ultimei satisfacţii supreme. În scopul acesta niciun sacrificiu nu i se părea prea mare, pentru a duce stăruinţele ei până la capăt. Rochiile, vacanţa, toate acestea erau lucruri la care nici nu se gândea... le uitase pe toate şi uneori încerca să uite chiar să mai mănânce. Îşi fixă un regim tot atât de neschimbat, ca şi puterea ei de voinţă. Un regim foarte frugal, total deosebit de puiul fript şi de sparanghelul ei favorit, dar de ajuns pentru a putea trăi şi deocamdată atât îi era de ajuns şi nici nu dorea mai mult. Nici fiziceşte nu suferea din cale afară, decât cel mult de uşoarele ameţeli ce le simţea din când în când, din cauza alimentaţiei acesteia făinoase. Totuşi acest regim, fără ca ea să simtă, începuse să-i afecteze dinţii. Odinioară avusese dinţi puternici, regulaţi şi albi – cum spusese de atâtea ori şi Frank – ca laptele proaspăt. La început când se mutase în Flowers Street continuase să-şi îngrijească dinţii, spălându-şi-i seara şi dimineaţa cu un praf de calciu camforat; dar periile de dinţi – mai ales cele ieftine – se uzau atât de repede, încât încetase să-şi mai cumpere şi în loc de perie întrebuinţa un colţ împăturit de prosop. Apoi, preocupată mereu de gândul de a face economie – Peter îşi cumpăra întotdeauna pasta lui favorită – renunţase la praful de calciu camforat şi întrebuinţa sarea de bucătărie despre care ştia că este un mijloc foarte bun pentru a curăţa dinţii.

Rezultatul acestor economii fu că dinţii începură să i se strice unul după altul. În ultimul timp avusese de fapt nevralgii atroce, datorită molarilor cariaţi de pe ambele părţi ale maxilarului inferior. Nu ştia ce să facă pentru a-şi domoli aceste dureri, dar era hotărâtă să nu pomenească lui Peter nicio vorbă; preocupat de pregătirile examenului său, fiul ei îşi avea acum propriile sale griji. Zbuciumul acesta neîntrerupt o scotoa din fire, cu atât mai mult cu

cât chiar ea era absorbită şi dorea să fie absorbită de pregătirile lui Peter în vederea acestui examen. Durerile acestea o enervau, căci ar fi vrut să se dedice cu tot sufletul acestui ultim efort pe care trebuia să-l facă. Încerca să facă totul în interesul lui. În timpul zilei mergea la slujbă, seara se întorcea într-un suflet acasă, ca să se îngrijească de el; mâncarea apărea pe masă ca la un semn magic; de teamă să nu-l deranjeze, sta ceasuri întregi nemişcată în fotoliul ei turnant; trecea cu croşetatul în camera de alături, ca să nu-l supere cu clinchetul andrelelor. Cobora cu o îndrăzneală neobişnuită la parter, unde vorbea cu doamna Maitland şi o ruga să schimbe şi să reducă orele de exerciţiu la pian ale domnişoarei. Se gândea la toate şi nu uita nimic. De fapt cu toate dificultăţile prin care trecea, sacrificiul ei ajunse la culmi sublime şi nebănuite.

Dar nevralgia aceasta, această ridicolă îngerinţă în sacrificiul ei sublim... ce putea face oare împotriva ei. Exact în clipa când ar fi dorit să fie cât mai bine pregătită pentru ultimul efort în vederea examenului, durerile acestea îi paralizau orice putere de voinţă.

În ajunul examenului, când tocmai se pregătea să-şi facă turneul săptămânal în White Street, stând o clipă de vorbă cu doamna Collins, în mijlocul unei discuţii simţi că o străfulgera o durere îngrozitoare prin fălci, îşi duse imediat mâna la gură şi trăsăturile obrazului îi deveniră rigide.

— O nevralgie? întrebă Martha cu simpatie. Tocmai legăna copilul fiului ei rătăcit, care îi fusese încredinţat de „netrebnica” internată temporar la Rotten Row, fiind tocmai în perioada când trebuia să dea o nouă dovadă despre fecunditatea ei.

— Da, mă dor dinţii, răspunse Lucy, după ce valul de durere se mai linişti.

— De ce nu-ţi iei inima în dinţi să te duci să ţi-i scoţi? zise doamna Collins, bătând uşor cu palma peste dosul gol al copilului ca să-l liniştească şi trecându-i cu un gest

ispititor prin faţa ochilor, un căţel de porţelan. Benny al meu şi-a scos anul trecut unul la Clinica stomatologică şi n-a mai simţit nimic de atunci. După ce a cheltuit o mulţime de parale ca să-şi amorţească durerile cu whisky, s-a dus şi i l-au scos fără să-l coste nimic.

— Serios? întrebă Lucy cu glasul încet, obsedată de un gând. Clinica stomatologică... aici se putea duce şi ea, fără s-o coste nimic,

De fapt pe ea nu o speriau durerile, cât mai mult cheltuiala pricinuită de o extracţie. Totuşi mândria ei o oprea să se umilească, făcând apel la o instituţie gratuită; ea – Lucy Moore – să facă aşa ceva. Ar fi fost o faptă inadmisibilă.

Dar durerea de dinţi nu se domoli, şi în aceeaşi zi, după orele cinci, trecând pe Young Street, se opri în faţa cabinetului unui dentist american... un cabinet modest pe care-l văzuse de multe ori când trecea prin părţile acestea. Ezită câteva clipe apoi intră. Intenţia ei fusese numai să se informeze, dar dentistul – titlu care i se da numai din amabilitate, deoarece nu avea niciun fel de diplomă – o fire intempestivă, era un om voinic şi lat în umeri îmbrăcat într-un costum albastru de postav, pe buze cu un zâmbet plin de amabilitate, o făcut să se aşeze în fotoliul de pluş roşu, înainte de a-şi putea da seama ce se întâmplă eu ea.

— N-ar fi mult mai cuminte, zise el învârtind cleştele în mână, să-ţi scot toate rădăcinile acestea şi să-ţi pun o proteză? zise el vesel.

— Nu... nu. Vreau numai să scap de dureri, răspunse ea.

— Atunci chiar de la început va trebui să-ţi scot patru şi luă în mână o seringă. Îţi voi face o injecţie cu cocaină, aşa că nu vei simţi nimic. E tot atât de uşor, ca şi când ai scoate boabe de fasole din păstaie.

— Bine, dar cât îmi vei lua? protestă ea şi întinzând mâna, îl apucă de braţ. Aş vrea să ştiu chiar de la început.

— Cinci shillingi cu totul.

Privirile lui Lucy se tulburară.

— Nu cred să pot... începu ea.

— Atunci, să zicem patru.

Clătină din cap şi dădu să se ridice din fotoliu.

— Hai să zicem trei şi jumătate, stărui el, oprind-o să se ridice. Acesta este ultimul preţ, căci aproape nu e plătită nici anestezia.

Trei shillingi jumătate. Chiar aceasta era o sumă pe care nu o putea plăti. Se gândi o clipă, apoi uitându-se la el îl întrebă cu glasul stins:

— Cât m-ar costa fără asta... fără să-mi faci nimic?

Se uită şi el la ea şi abia acum îşi dădu seama că se găseşte în faţa unei paciente dintre cele mai sărace.

— A, vasăzică aşa, răspunse el, ţi-i scot pentru doi shillingi.

Păru că stă din nou la îndoială.

— Bine, scoate-mi-i, zise ea într-un târziu.

Se lăsă în spătarul fotoliului, îşi încleşta mâna pe braţul lui, închise ochii şi căscă gura. Durerea i se păru îngrozitoare, întocmai ca un cleşte înroşit care-i sfâşia gingiile şi o înjunghia până în creier. Nici nu visase că ar putea să existe ceva atât de îngrozitor. Scrâşnitul cleştelor pe ultimul dintre, o cutremură până în măduva oaselor, dar nu scoase niciun geamăt.

În sfârşit, se terminase. Se ridică în picioare, îşi clăti gura şi se spălă cu apa pe care i-o întinse, apoi cu obrazul palid, cu mâna tremurând, scoase din punga învechită cei doi shillingi şi-i dădu. Era un preţ destul de redus pe care-l plătea, pentru a-şi putea păstra mândria.

În drumul spre casă se simţi epuizată din cauza nervilor care fuseseră supuşi la o maximă încercare.

— Sfinte Doamne, ce s-a întâmplat cu dumneata, mamă? întrebă Peter ridicând ochii şi uitându-se la ea.

— Nimic, răspunse Lucy. Probabil sunt toropită de oboseală şi de căldură. Dar tu... ce ai făcut în absenţa mea? Şi începu să-i pregătească ceaiul, cum făcea întotdeauna.

Ziua următoare începea examenul: ultima încercare.

Gingiile i se vindecau încet, dar acum după ce scăpase de durerile continue, era cu totul altă femeie. Zilele următoare păru că nu se teme de nimic. Era calmă şi ar fi vrut să-i dea şi lui curaj, cu încrederea ei nemărturisită. Timp de o săptămână îl văzu că vine şi pleacă, îndemnându-l să meargă înainte şi îmbărbătându-l, ca la întoarcere să-l primească cu o linişte de nimic tulburată. Când totul se termină, imediat după aceea, reacţia se manifestă şi la ea. Se simţea frântă, fără putere, ca după un ropot cumplit şi înfiorată de spaimă intermitentă.

Când se apropie ziua pentru publicarea rezultatelor, neliniştea ei, stăpânită vreme atât de îndelungată, rupse stăvilarele şi era gata să o trădeze. Pentru ea succesul însemna tot. Presimţea, întocmai ca o fatalitate, că dacă nu va reuşi, ea nu va mai fi niciodată în stare să facă din nou acest efort. Înţelegea că pentru ea a fost ultima şi suprema încercare a puterilor ce-i mai rămăseseră.

O nouă săptămână trecu încet, dar gândul acesta nu o părăsi nici pentru o clipă: de fapt gândul acesta sta încremenit undeva adânc în conştiinţa ei, chiar şi în dimineaţa zilei când trebuia să se dea rezultatele şi ea plecă la birou.

26

— N-a mai rămas din dumneata decât o mână de nervi, zise doamna Tinto, cu magistrală demnitate, nuanţată de un fel de reproş. Nu-ţi dai seama că oricât te-ai frământa, nu-ţi foloseşte la nimic?

— Asta este senzaţia pe care o ai? interveni Adam Dandie din colţul cel mai depărtat al biroului, şi prefăcându-se că tremură cu violenţă îşi scutură picioarele crăcănate întocmai ca un paralitic.

— Nu tocmai asta, răspunse Lucy şi încercă să zâmbească

— Foarte bine! răspunse Dandie încetând să mai tremure şi reluându-şi atitudinea obişnuită. Ce rost are să te frământi în felul acesta. De reuşit va reuşi în orice caz. Astăzi trec toţi cei care se prezintă la examen. Este atât de uşor, încât nici nu merită să mai vorbeşti despre aşa ceva.

— Uşor! Este îngrozitor de greu, răspunse ea cu glasul răstit, apoi făcu o pauză şi adăugă: îţi spun aceste cuvinte, nu pentru că m-aş mândri de reuşita lui Peter.

— Atunci de ce- ţi mai faci gânduri? zise Dandie cu înţeles. Avea nebănuita calitate de a exploata întotdeuna cuvintele celui cu care sta de vorbă, pentru a le putea întrebuinţa în sprijinul afirmaţiilor sale.

— O, nu-mi fac niciun fel de grijă, ripostă Lucy ridicând fruntea cu mândrie.

— Foarte bine, încuviinţă Dandie şi chichoti maliţios.

Doamna Tinto murmură ceva, apoi interveni:

— Vei afla la timp, conchise ea cu prudenţă, dar să nu-ţi închipui că lumea se va opri în loc, dacă...

Exact în clipa aceasta se auzi telefonul. Se întrerupse, ridică receptorul şi ascultă, apoi pe obraz cu o expresie neobişnuită, se întoarse spre Lucy:

— E pentru dumneata, zise ea. Te cheamă cineva.

Când se apropie de birou, se uitară amândoi la ea.

De-a lungul firului se auzi glasul lui Peter, tot atât de limpede, ca şi când ar fi fost alături de ea.

— Tu eşti, mamă?

— Da.

— Uite ce... urmă o pauză. M-am gândit să te chem la telefon, deoarece...

— Ce este? întrebă ea nerăbdătoare. Nu este... nu cred să...

— O, nimic. Nu e nimic deosebit.

— Atunci ce s-a întâmplat?

Simţi o slăbiciune neaşteptată. Până acum nu o chemase niciodată la telefon, şi ezitarea lui indica un dezastru ce se abătea asupra lor.

— M-am gândit., că poate te-ar interesa...

— Da, îl întrerupse ea cu glasul răstit.

De-a lungul firului se auzi un hohot de râs.

— Nu te emoţiona, madam Lucy.

Nu zise nimic, dar începu să tremure, îngrozită de spaimă şi aşteptare.

— În orice caz, se auzi din nou glasul vesel ai lui Peter, m-am gândit că poate te-ar interesa să afli, că vorbeşti cu domnul Doctor Moore.

Vreme de o clipită nu fu în stare să înţeleagă, apoi îngână cu glasul sugrumat:

— Peter... e adevărat!

— Da, aceasta este realitatea, continuă el mulţumit. Adineauri am fost şi am văzut lista afişată în aula Universităţii. E cert!

Nu fu în stare să mai scoată niciun cuvânt; privirile i se tulburară de lacrimile pe care nu şi le mai putea stăpânii din adâncul sufletului simţi cum i se ridică un val copleşitor de extaz care-i învăluie toată fiinţa.

— Cred că tu ai fost convinsă tot timpul, că eu voi reuşi!

— Da, da, îngână ea; îşi simţea limba ca o iască; emoţia o sugruma.

Urmă un timp de tăcere; părea că aşteaptă să-l felicite, dar ea nu se simţea nici acum în stare să vorbească. Pe urmă glasul lui se auzi din nou.

— Astăzi nu voi veni la masă... Voi merge împreună cu câţiva colegi de Facultate... vom avea o mică agapă.

— Sigur că da, încuviinţă ea, fără să mai ezite.

— Atunci, ne-am înţeles, mamă.

— Peter!... Cu mare greutate reuşi să pronunţe cuvintele cu care să-şi exprime mulţumirea. Dar el plecase.

Sta în faţa aparatului, orbită de o lumină interioară ce-i ardea în suflet, apoi aşeză receptorul în furcă. Îşi simţea toată fiinţa inundată de o mulţumire nebănuită şi sublimă; obrazul îi strălucea. Luptase, dar acum lupta ei

ajunsese la capăt. În lupta ce o susţinuse cu atâtea sacrificii, câştigase victoria. Victoria aceasta era a ei. Se răzbunase! Umăr la umăr susţinuseră această bătălie, cu forţe inegale, în aşteptarea triumfului. Din nimic şi cu nimic, ajutase fiului ei să se ridce la înălţimea unei nobile şi măreţe profesiuni. Ar fi putut deveni un funcţionar înăcrit, un vânzător de prăvălie, un meseriaş sau un lucrător vulgar, într-un şantier. Dar nu... Ea hotărâse cu totul altfel; fusese singura care luase această hotărâre şi o dusese cu încăpăţânare până la capăt. Îşi simţi inima zvâcnind de extaz. Ar fi avut poftă să strige, să ţipe să afle toată lumea de fericirea ei, îşi plimba ochii prin cameră şi se uită exaltată. Victoria! Victoria era a ei!

— A reuşit! strigă ea cutremurată de o emoţie uşor explicabilă. Băiatul meu a reuşit!

O clipă se uitară amândoi la ea, fără să spună nimic.

— Ce ţi-am spus! exclamă Dandie. Nu-ţi spuneam adineauri, că e foarte uşor.

— Bravo! declară Miss Tinto şi dădu uşor din cap, în semn de aprobare. Foarte bine! A obţinut vreo menţiune... sau ceva asemănător?

— Nu ştiu... nici nu mă interesează, ripostă Lucy emoţionată. Lipsa lor de entuziasm o făcea să se mire. Această nouă minune a universului nu-i făcea nici să se mire, nici să o admire. Din politeţe murmurară amândoi, ceva, în semn de felicitare. Erau mulţumiţi, dar nu erau extaziaţi.

— Iată că te văd şi în rolul de mamă mândră de fiul ei, zise Dandie cu o uşoară nuanţă de ironie.

— În orice caz, ai scăpat de griji, declară doamna Tinto şi asta este cea mai mare mulţumire.

— Nu va trece mult şi n-o vor mai încăpea hainele, adăugă Dandie prevăzător şi ridică ochii în tavan. În curând va părăsi biroul nostru şi se va retrage la proprietăţile dumneaei.

— Cred şi eu că aşa voi face, răspunse Lucy veselă. M-am săturat de slujba aceasta şi se uită la ei zâmbind.

Plecă de la birou, învăluită de aceeaşi senzaţie da fericire. Pe străzi viaţa oraşului părea transfigurată: culorile tramvaiului păreau împrumutate din curcubeu; bărbaţii care treceau grăbiţi pe lângă ea după treburi, păreau de o veselie impetuoasă; vitrinele magazinelor o făceau să se oprească în drum; soarele strălucea pe cer; până şi aerul părea altfel şi scăpăra întocmai ca băşicuţele unui vin tare, când îl torni în pahar.

Roboti cât a fost ziua de lungă, dar munca aceasta nu i se mai păru penibilă, deoarece gândul triumfului ei – succesul lui Peter devenise succesul ei propriu – nu o părăsea nici pentru o clipă. Din când în când îi scăpa câte o uşoară exclamaţie de plăcere şi mirare. Obrazul ei, debarasat de astă dată de rigiditatea obişnuită, era îmbujorat, întocmai ca al unei fete tinere; buzele care nu mai erau cu colţurile căzute în jos, luaseră modulaţia caracteristică tinereţii. Picioarele îi deveniseră elastice şi spatele mai suplu.

Zece cuvinte spuse prin firul de telefon, îi luaseră de pe umeri povara a zece ani de viaţă. Nu se gândea la această problemă, aşa cum ar fi trebuit să se gândească. O femeie fără importanţă, o femeie care îndeplinea o slujbă vulgară, aproape o slugă, o femeie care-şi petrecea zilele robotind printre maghernițe întunecoase, în mijlocul sărăciei şi a mizeriei... femeia aceasta se zbătuse. Renunţase şi răbdase de foame, pentru a permite fiului ei, un tânăr ca mulţi alţii, să-şi termine studiile într-un Colegiu de provincie, ca la urmă să se poată ridica împreună cu alţi o sută de colegi, tot atât de puţin distinşi şi lipsiţi de experienţă ca şi el, care după ce pronunţaseră într-un idiom latin de bucătărie jurământul lui Hippocrat, se vor lansa într-un univers nebănuit. Prin urmare, de ce să te miri că Dandie abia îşi putuse stăpâni căscatul şi că vorbele pronunţate de doamna Tinto, păreau îmbibate de indiferenţă. Pentru Lucy însă, situaţia era cu totul alta. Nu, de o mie de ori, nu! Pentru ea această luptă fusese homerică, rezultatul măreţ, iar în această clipă victoria –

obţinută cu atâtea sacrificii – era un motiv de extaz inexprimabil.

În seara aceea, când se întoarse în Flowers Street şi după ce urcă scara cu treptele roase şi murdare, ca să intre în casă, constată că Peter sosise şi o aştepta. Se opri cu ochii plini de lacrimi. Apoi scăpă pe duşumele toate pachetele ce le adusese.

— Peter! strigă ea şi întinse braţele spre el. Peter!

27

Sosise marea zi a triumfului! Începu să se îmbrace pentru ceremonia împărţirii diplomelor. Era uşor îmbujorată în obraz şi gesturile pe care le făcea, păreau febrile din pricina emoţiei. Peter, impecabil ca un mire, plecase – fiind obligat să-şi închirieze o robă – şi acum aruncând o privire grăbită spre ceasornic, începu să-şi îmbrace rochia cea nouă. Dar în timp ce şi-o trecea peste cap, graba ei fu temperată de o uşoară teamă. Rochia aceasta şi-o făcuse ea însăşi, dintr-o bucată de voal de culoare cafenie – un cupon cumpărat de ocazie, de la un negustor care sta în aceeaşi stradă cu măcelarul Tutt – întrebuinţând un tipar găsit în revista *Weldon’s: Croitorie în Casă* şi o cususe cât putuse mai bine, fără maşină de cusut, în serile din săptămâna precedentă. Astfel se simţea uşor neliniştită de eventuala ei nereuşită şi acum, examinându-se în oglindă, simţi, nu pentru prima dată, anumite îndoieli în legătură cu această rochie. Nu era nici uzată, nici strălucitoare, ca „relicva” de până acum şi o „îmbrăca”. Dar aceasta era singura ei calitate. Nu era rochia pe care şi-ar fi dorit-o – ceva uşor şi vaporos care să-i subţieze silueta deformată de vârstă – dar în orice caz era tot ceea ce-şî putuse ea permite.

Ce importanţă putea să aibă o rochie! Esenţialul era plăcerea de a-l vedea – pe fiul ei – promovat în faţa unei adunări atât de selecte.

De ani de zile se gândise la această scenă şi astăzi ziua triumfului sosise. Era triumful ei, tot atât cât şi al lui şi fiind martoră la el, se va împărtăşi pe ascuns în adâncul sufletului ei de toată mulţumirea ce i-o pricinuia. Examinându-se pentru ultima dată în oglindă, se grăbi să se încalţe. Îşi luă pantofii de pe policioara de deasupra plitei şi se uită la ei, apoi obrazul i se crispă din cauza decepţiei.

Se gândise cu spaimă la pantofii aceştia; cu un fel de groază. Erau vechi, erau uzaţi şi când se întorcea, acasă cu picioarele ude, îi punea seara tot pe poliţă, ca să se usuce pentru ca dimineaţa să-i poată încălţa din nou. Dar iată că această operaţie cotidiană, sfârşise prin a-i distruge şi a-i pricinui şi ei o dureroasă înfrângere. Constatarea i se păru un dezastru îngrozitor. Talpa pantofului drept era plesnită. Nu atât plesnită cât mai mult găurită, o gaură prin care îşi putea băga degetul. Împrejurul acestei găuri pielea pantofului, dacă aceasta se mai putea numi piele, era toată plesnită şi scorojită, aşa că rămase înspăimântată.

Se gândise mai demult să-şi cumpere o pereche de pantofi noi, dar nu avusese mijloacele necesare. Extragerea dinţilor, pălăria făcută din restul de voal ce-i mai rămăsese din rochie... toate aceste indulgenţe faţă de ea însăşi, o ruinaseră; şi acum din cauza timpului înaintat – era unsprezece fără un sfert, şi la unsprezece începea ceremonia – nu putea să-şi cumpere pantofi noi. Se gândi o clipă să împrumute de la doamna Bessie Finch o pereche de pantofi, dar deşi Bessie ar fi fost „foarte fericită să o servească”, pantofii enormi ai doamnei Finch ar fi venit ca nişte bărci pe piciorul ei mic. Prin urmare nu avea altă alternativă, ci trebuia să se descurce cum se va pricepe mai bine.

Se apropie repede de lada în care ţinea combustibilul – şi în care arunca tot felul de vechituri – şi luă o bucată de hârtie cafenie. O împături de câteva ori şi o băgă ca pe o talpă suplimentară în interiorul pantofului. Dădu şi cu

puţină cremă ca să înnegrească şi să consolideze eventual reparaţia aceasta provizorie. Apoi încălţă pantoful. Era strâmt, mult mai strâmt decât celălalt, dar îi da cel puţin senzaţia, o senzaţie înşelătoare, de durabilitate. Dar, ce importanţă aveau pantofii? Tot atât de puţină ca şi rochia. Singurul amănunt care conta, era ziua... ziua aceasta măreaţă!

Când ieşi pe coridor văzu, că uşa de la apartamentul de alături este deschisă şi doamna Finch umbla de colo până colo prin vestibul.

— M-am gândit că asta ar putea să-ţi facă plăcere, începu sentimentala doamnă Bessie. L-am adus de la mama, special pentru dumneata, ştiind unde va trebui să te duci astăzi şi cu un gest romantic îi întinse un trandafir roşu, înfăşurat în caprifolii. Uite şi un ac cu gămălie, adăugă ea şi înainte ca Lucy să poată protesta, i-l prinse pe pieptul rochiei cu care era îmbrăcată. E foarte frumos, adăugă ea, şi-şi feri capul ca să se uite la el cu admiraţie. Îţi mai înveseleşte înfăţişarea.

— Îţi mulţumesc, răspunse Lucy cu sfială. Nu-i venea să creadă că floarea aceasta ar fi indicată pentru rochia ei, dar cu toate acestea o acceptă. Fusese o vreme când se îndoise de loialitatea doamnei Bessie. Ochii ei înduioşaţi nu se aprindeau de o dorinţă nesatisfăcută, când se uitau la Peter? Dar acum, fireşte, astfel de gânduri nu o mai neliniştea. Ei vor pleca foarte curând de aici. Datorită unui noroc neaşteptat, Peter fusese angajat pentru a ţine timp de şase luni locul unui doctor la Royal Eastern. În timpul acesta ea îşi va face planul pentru viitor şi la urmă – se vor muta.

După ce mai schimbară câteva cuvinte, coborî scara tocită; cu fruntea în vânt, pe piept cu trandafirul şi în picioare cu pantofii plesniţi, se îndreptă spre Universitate.

I se părea straniu, că ea nu intrase niciodată în această clădire care timp de cinci ani dominase întreaga ei existenţă, fără ca ea să o fi văzut mai de aproape vreodată. Astăzi, ca şi ea, clădirea avea o înfăţişare

sărbătorească. În faţa porţii se opreau trăsuri şi maşini, pe terasele din faţa Universităţii se vedeau grupuri de oameni şi deasupra intrării, pe o prăjină lungă şi albă, un drapel ce se legăna uşor în vânt.

Prin minte îi trecu gândul neaşteptat, că ar putea să fie în întârziere şi apucă grăbită de-a lungul aleii prunduite, stăpânită de un elan impetuos. Suprafaţa aspră a aleii rodea fără milă talpa de hârtie; nisipul era întocmai ca dinţii unei pile care măcinau şi sfâşiau subterfugiul întrebuinţat de ea. Nu făcu mai mult de o sută de paşi şi simţi că umblă pe ciorapi şi după ce mai făcu o altă sută, simţi că ciorapul s-a rupt şi pietrişul rece o înţeapă în talpă. Era adevărată calamitate, dar nu vru să se oprească. Emoţionată şi cu obrazul aprins ajunse în vârful colinei. Ceasornicul din turn bătu, cu lovituri măsurate, ora unsprezece, când ea intră între coloanele învăluite de linişte şi umbră ale Universitaţii.

Apucă pe urma celor întârziaţi pe scara circulară şi intră în sala de festivităţi unde avu norocul ca în rândul cel mai de sus, de la galerie, chiar lângă perete, să mai găsească un loc liber. Respiră adânc, convinsă că aici nu o vede nimeni şi că se găseşte în siguranţă.

Se uită în sală, dar nu văzu pe Peter; sala era plină de lume elegantă. În mod instinctiv îşi ascunse pantoful rupt şi se înfipse ţeapănă şi mândră în scaun.

Cu totul pe neaşteptate se auzi glasul de orga – un glas puternic, triumfător care se ridica pe deasupra murmurului de conversaţii – umplând toată sala de vibraţii şi extaz. I se părea că notele acestea o ridică sus, în aer, că devin un simbol pentru victoria ei, un vânt uriaş în care sufletul ei începe să prindă aripi.

Muzica încetă şi Lucy tresări, apoi se întoarse din nou pe pământ, între oamenii aceştia din sală ca prin vis văzu profesorii care intrau câte doi, defilând în urma celui care ducea insignele Universităţii, calmi şi impunători în robele şi bonetele stonii ce le aveau pe cap. Când se aşezară în stranele lor sumbre, robele strălucea în culori vii – violet,

albastru şi galben. Decanul, un bărbat cu gâtul scurt, cu ochii sfredelitori şi o barbă ascuţită, se urcă pe estradă. Se spuse o rugăciune în limba latină, apoi cântară un imn.

Imediat după aceea începu ceremonia distribuirii diplomelor.

Se plecă nerăbdătoare în scaun, urmărind una câte una siluetele tinerilor îmbrăcaţi în robe, care se urcau pe estradă, unde îngenunchiau într-o atitudine de rugă, şi fiecare dintre ei era atins pe umeri de către decan şi cu un gest solemn, acesta le întindea pergamentul. Spectacolul era impresionant.

Trupul îi tresări pe neaşteptate şi îşi reţinu respiraţia, în cele din urmă îl auzi că pronunţă numele lui Peter. Obrazul i se aprinse ca o flacără, văzând pe fiul ei că apare din mijlocul amfiteatrului de sub galerie şi se apropie de estradă, cu trupul drept şi în roba care se mlădia uşor în timpul mersului. Văzu că e palid, dar stăpân pe sine şi execută liniştit ritualul impus: îngenunchierea, plecarea frunţii şi ridicarea în picioare... toate acestea le execută foarte frumos. Îşi simţi inima zbătându-i-se – nu cu bătăi obişnuite – întocmai ca tremurul aripilor de fluturi. Când se ridică în picioare, fu salutat cu un ropot de aplauze care aproape o făcu să tresară, aplauze venite de undeva dintr-un colţ al amfiteatrului pe care nu-l putea vedea. Ea însăşi mişcă mâinile pe care şi le împreunase pe genunchi. Se simţea prea mândră, prea conştientă de importanţa acestei clipe şi prea copleşită de ceea ce vedea. Îi va spune mai târziu, ce a simţit ea în timpul ceremoniei. Era o emoţie prea adâncă, prea secretă, pentru a putea fi exprimată de faţă cu altă lume.

Acum i se împlinise visul! Pecetea supremă îi fusese pusă pe frunte. Pentru ea restul ceremoniei se sfârşi într-un amestec de sunete şi mişcări; orga se auzi din nou – de astă dată cântă un imn de mulţumire – apoi se ridică împreună cu ceilalţi şi se îndreptă spre ieşire.

Înaintau încet. Publicul se oprise, ca să stea de vorbă şi

să râdă; nu erau deloc grăbiţi şi se adunaseră în mici grupuri care îi tăiau drumul. Câţiva inşi se uitară curioşi la ea – i se păru că o măsoară cu ochii de sus în jos– apoi se întoarseră repede în altă parte. N-ar fi vrut să treacă pe lângă ei, dar trebuia să iasă din sală. Făgăduise lui Peter să se întâlnească pe coridor, între coloanele de la intrare.

Într-un târziu ajunse, dar coridorul era plin de lume elegantă. Se simţi stingheră şi dureros de nepotrivită în acest mediu, iar caricatura de rochie cu care era îmbrăcată i se părea că este un sac încins cu o frânghie pe trupul ei. Dar ce importanţă putea să aibă un astfel de amănunt! Foarte curând toate aceste lucruri vor face parte din trecut şi atunci nu va mai purta rochii de sac, ci numai de mătase.

Se opri şi se sprijini de una dintre coloane, urmărind cu obrazul nepăsător scena de animaţie ce se desfăşura în faţa ochilor ei. Imediat după aceea mulţimea se despărţi, îl văzu pe Peter. Ochii i se aprinseră şi dădu să zâmbească, dar în aceeaşi clipă se opri. Strânse din pumni, sprâncenele i se încruntară şi privirile îi deveniră reci ca de gheaţă. Văzu pe fiul ei, în capul gol, cu roba fluturând împrejurul trupului, vorbind şi râzând în mijlocul unui grup de oameni. Când se uită mirată la ei, colţurile gurii îi fugiră în jos cu un fel de dispreţ şi-şi trecu încet mâna prin faţa ochilor. Da; era de necrezut; nici nu visase că aşa ceva ar fi posibil... Dar iată realitatea! Veniseră cu toţii... toate rudele ei erau de faţă, toţi cei care conspiraseră la înfrângerea ei!... Richard, cu Vera şi Charles şi în mod inevitabil, Eva cu Eduard şi nu între cei din urmă, Joe însoţit de Polly. De fapt Joe fu cel dintâi care o văzu şi ridicând mâna uriaşă, îi făcu semn să se apropie. Privirile tuturor celorlalţi se întoarseră spre ea, dar rămase vreme îndelungată fără să se mişte; apoi încet, întocmai ca o femeie adormită, se îndreptă spre ei.

— Dă-mi voie Lucy, să te felicit şi eu, începu imediat Richard pe un ton care ei i se păru o parodie odioasă a inocenţei. Fiul tău a repurtat un succes strălucit. Strânse

cu degetele rigide mâna întinsă spre ea şi părea năucită de prezenţa lor neaşteptată.

— Este o ocazie foarte potrivită, pentru o întâlnire a familiei, declară Eduard cu o suavă urbanitate şi făcând semn spre Joe şi Polly adăugă: după ce am primit scrisoarea lui Peter, mi-am zis că ar fi bine să ne întâlnim aici, toată familia, deoarece cu toţii suntem mândri de el.

— Mai încape vorbă!... Am fost foarte mulţumiţi să putem veni, răcni Joe într-un acces de amabilitate şi vă poftesc să veniţi cu toţii la Grosvenor, ca să sărbătorim evenimentul.

— Cred că n-ar fi fost deloc amabil din partea noastră, dacă n-am fi venit să te aplaudăm şi noi, ciripi Eva cu suavitate, strângând braţul lut Peter. Se uită la Lucy şi-i surâse pe sub borul pălăriei elegante şi uşoare, apoi agitând mânuşile în aer, spre tineretul ce venea pe urma lor – pe care Lucy îl vedea ca printr-o ceaţă – adăugă cu extremă amabilitate: am adus şi câţiva prieteni de tenis de-ai lui Peter, ca să-l putem aclama mai zgomotos.

Murmură un fel de prezentare, câteva nume pe care Lucy, uitându-se la ei rigidă, nu le auzi. Nici nu dorea să le audă. Simţea cum se ridică în ea o revoltă domoală, o animozitate care o făcu din nou să se aprindă în obraz. Ce drept aveau oamenii aceştia să vină, invocând pretextul unei prietenii inexistente şi să se amestece între ea şi fiul ei? Ce legătură puteau oamenii aceştia să aibă cu fiul ei... şi chiar cu ea? Cu ce drept îşi atribuiau în această împrejurare o parte din victoria pe care ea o câştigase cu atâtea sacrficii? Ea fusese; cea care condusese bătălia şi acum toţi veneau, fără niciun drept, să se bucure de triumf. O ignoraseră; o dispreţuiseră; o lăsaseră să se lupte singură. Amintirea luptei, cu toate amărăciunile, toate spaimele şi sărăcia chinuitoare în care trăise, i se derula în faţa ochilor. Încleştă dinţii cu putere, pentru a-şi stăpâni un val de lacrimi. Auzi, întâlnire a familiei! Sfinte Atotputernice! Era mai mult decât ar fi putut să suporte.

— Mi se pare că este prea târziu pentru întâlnirea

propusă de tine, se auzi ea răspunzând lui Eduard, cu glasul rece ca de gheaţă.

— Niciodată nu este prea târziu, pentru ca omul să se pocăiască, declară Eva şi începu să chicotească discret, dar observaţia ei caraghioasă provocă râsul general al celor de faţă.

— Te rog, mamă, îi suflă Peter înspăimântat la ureche, nu te purta în felul acesta... mai ales astăzi. Toţi au cele mai bune intenţii faţă de noi.

Se întoarse spre el şi-i aruncă o privire ca o flacără.

— Da de mâncare ce ziceţi? se grăbi Joe să intervină, cu obişnuita lui veselie liniştitoare. Eu sunt mort de foame. Ne vom duce la Grosvenor unde ne aşteaptă un praznic. McKillop este un bun prieten al meu; ne va da o cameră separată. Cât despre băutură, astăzi ne vom permite şampanie... şampanie.

Apoi se întoarse sfios spre Lucy şi adăugă: astăzi cred că suntem cu toţii buni prieteni, nu-i aşa? Afară de asta, vai de sufletul celui ce nu ştie să se înveselească.

Urmă un murmur general de aprobare, însoţit de râsete, apoi începură să se mişte spre ieşire, ducând-o împreună cu ei. Ochii lui Lucy erau crunţi şi-şi simţea inima cum i se zbate îndurerată.

— Am fost foarte mulţumiţi când am aflat despre promovarea ta, declară Eva uitându-se cochetă şi mulţumită spre purpura princiară a noului Canonic. Când vom avea nevoie de un nou episcop în dioceză... şi se opri, uitându-se la el cu înţeles.

Prelatul ridică mâna albă şi transparentă în semn de protest.

— Localul Grosvenor este destul de bun.

— Peter, cine a fost tânărul care s-a împiedicat în robă?

— Eu sunt partizan al mărcii Veuve Cliquot... când vinul este destul de sec.

— O adevărată şansă, c-ai reuşit să intri la Royal Eastern.

Vorbeau toţi deodată, aşa că nu reuşi să mai spună

nicio vorbă.

— Ne vom urca în maşină cu toţii, se auzi un glas în apropierea ei. Va fi o îngrămădeală de mai mare dragul. Dar Peter poate să stea pe genunchii lui Rose.

Un fior îi fugi în lungul trupului; ar fi vrut să le întoarcă spatele şi să plece, dar nu putea. Mergea alături de Polly, care părea mai grasă decât până acum şi gâfâia în hainele scumpe şi de prost gust, cu care era îmbrăcată. Polly se uită la ea cu solicitudine şi o întrebă:

— Ce ai la picioare? Şchiopătezi de parcă ai suferi de varice...

Nu răspunse la această întrebare îngrozitoare; ar fi vrut să se apropie de Peter, să-l ducă departe de oamenii aceştia, să rămână singură cu el – numai ei doi – fără să-i mai supere cineva. Dar grupul rudelor o ducea înainte, trecură pe sub arcade spre alee şi ajunseră la poartă, unde între maşini şi trăsuri aştepta un automobil uriaş, roşu, cu radiatorul de alamă strălucind în soare.

— Toată lumea sus, se auzi glasul de adineauri, să umplem automobilul.

Cel care vorbea, era un tânăr care zâmbi cu bunăvoinţă şi deschise amândouă uşile maşinii, apoi se aşeză la volan.

— Urcă-te Rose – tu poţi suporta mai uşor presiunea – vei fi cea dintâi dintre sardele.

— Dumneavoastră nu vă urcaţi doamnă Moore? zise un glas care se auzi foarte aproape de ea. Se întoarse repede. O fată înaltă şi frumoasă care avea acelaşi păr şi aceiaşi ochi ca şi tânărul de la volan, se uita la ea, zâmbind cu amabilitate şi puţin sfioasă. Dar Lucy nu răspunse la zâmbetul acesta. Tot ce se întâmpla acum, i se părea o farsă sinistră care urmărea înfrângerea ei.

— Eu nu pot veni cu dumneavoastră, răspunse ea cu glasul sec. Simţindu-şi sufletul sfâşiat de nemulţumire.

Împrejurul ei se ridică un protest general al celor din grup.

— Mamă, va trebui totuşi să vii şi dumneata, stărui

Peter galant; îşi scosese roba şi se aplecă spre ea cu toată solicitudinea. Dar supărată cum era, în atitudinea lui de acum ea nu putea să vadă decât prefăcătorie.

— Ştii foarte bine că eu nu pot veni, răspunse ea şi se uită la el, într-un fel care o făcea să-şi simtă inima sângerând.

— Haide şi tu Lucy, interveni Eduard cu bunăvoinţă.

— Nu, eu nu pot veni, răspunse ea îndurerată.

— De ce să nu poţi? întrebă Joe care îşi potrivise degetele mari ale mâinilor în subţiorile jiletcei – cât de îngrozitoare i se părea această atitudine a lui! Au trecut ani de zile de când familia noastră n-a mai avut ocazia să se adune în felul acesta.

Se întoarseră cu toţii şi se uitară la ea.

— Eu am de lucru, minţi ea şi se uită la ei trufaşă.

Urmă un timp de tăcere grea; Eva râse uşor – dar în râsul acesta se simţea o inflexiune de nervozitate şi se urcă în maşină. Peter se aprinse intens în obraz, în timp ce Rose se uita la el, fără să înţeleagă nimic.

— În cazul acesta cei care au loc în maşină, să se urce, se auzi pe neaşteptate glasul rece al lui Richard. Nu ne putem pierde toată ziua stând aici şi Lucy ştie mai bine decât oricare, ce trebuie să facă. Când se plecă pentru a-şi face loc pe lângă capota maşinii, spuse Evei ceva cu glasul în şoaptă.

La aceste cuvinte toţi se urcară, afară de Lucy. Motorul se puse în mişcare; o dâră de fum scăpă din eşapament. Simţi privirea tulbure a lui Peter îndreptată ca un magnet spre ea. Înainte de a se pune maşina în mişcare, se reculese şi încercă să dea trăsăturilor obrazului ei o expresie politicoasă, le spuse repede bună ziua, se întoarse şi se îndreptă de-a lungul trotuarului.

Când maşina se desprinse de lângă trotuar, auzi vâjâitul motorului, dar nu întoarse capul şi liniştea ce urmă numaidecât după aceea, îi dădu să înţeleagă că a dispărut din vedere. Nu se opri din drum, deşi apucase în altă direcţie, aşa că pentru a ajunge în Flowers Street

trebuia să facă un înconjur de cel puţin un kilometru şi jumătate, printr-o mulţime de hudiţe întortocheate şi mizerabile din cartierul Partick. Dacă s-ar fi oprit şi s-ar fi întors, ar fi putut evita această osteneală, dar nu vru să se întoarcă. Cu fruntea în vânt îşi continuă drumul... aşa cum înţelegea ea.

Cu toate acestea, după ce ajunse acasă, se simţi copleşită de o oboseală chinuitoare, aşa că fără să-şi mai scoată pălăria şi mânuşile, se trânti pe patul din bucătărie, unde rămase nemişcată cu ochii ţintă îndreptaţi spre tavanul cu vopseaua cojită şi îngălbenit de fum.

Bineînţeles nu spusese adevărul, când afirmase că are de lucru. Era liberă toată ziua, datorită învoirii generoase ce i-o acordase doamna Tinto; era liberă până când – în mod firesc şi de nevoie – se va prezenta singură la birou, pentru a-şi ridica salariul. Prin urmare, de ce stătea aici frântă, nenorocită, încercând să se îndrepte spre un scop necunoscut, când de fapt în această clipă ea ar fi putut să stea împreună cu ceilalţi la masă şi să bea şampanie, pentru a sărbători succesul lui Peter?

Începu să se frământe, chinuită de gelozie. Toată afacerea asta i se părea nedreaptă şi revoltătoare! Peter era al ei şi erau legaţi unul de altul datorită unor legături mult mai puternice decât simplul accident al naşterii. Din ziua aceea când era băieţaş şi nu avea mai mult de opt ani când i se repezise în braţe, după ce se întorsese de la Port Doran, îl legase de ea cu lanţuri pe care le făurise chiar cu mâinile ei.

Închise ochii; mireasma suavă a trandafirului ce-l avea prins pe piept, se ridică încet şi o simţi în nări... era tot atât de delicată ca şi o dorinţă, ca o durere pricinuită de o aspiraţie nesatisfăcută.

La orele unu se ridică din pat, îşi pregăti un ceai tare şi sorbi băutura amară şi parfumată. Se aşeză îngândurată pe scaun şi după ce-şi scoase pantoful rupt şi ciorapul sfâşiat, constată că are piciorul rănit şi probabil

sângerase. Dar asta nu însemna nimic... Nu simţise nicio durere, îşi spălă rana, cusu ciorapul, repară pantoful – ca şi data precedentă – şi-l încălţă din nou. Acum începu să-şi dea seama că se zbuciumase fără niciun motiv. Întâlnirea aceasta neaşteptată a rudelor ei era un simplu incident neprevăzut, un episod care se va termina foarte curând şi nu se va mai repeta niciodată.

Liniştea ei se adânci. În starea aceasta începu să sa ocupe de casă, să facă ordine, scoase trandafirul şi-l puse într-un pahar cu apă, iar la orele patru, ieşi din casă şi luă tramvaiul, ca să se ducă la birou. Aici se purtă discret şi rezervat, ferindu-se de privirile severe şi cercetătoare ale doamnei Tinto, căreia îi spuse că totul s-a desfăşurat într-un mod admirabil. Dar după ce-şi primi salariul, profită de prima ocazie ce i se oferi, ca să plece de la birou, invocând necesitatea imediată a unor cumpărături urgente, ori aceasta cel puţin era exact. Cutreieră magazinele ei favorite şi făcu o serie surprinzătoare de cumpărături. De astă dată nu se mai târgui, cum avea obiceiul, şi îşi permise să cumpere o mulţime de lucruri fără frică. Buna ei dispoziţie o făcea să se lase ademenită. Se simţea chiar ea mirată, când se gândea că înainte de amiază îşi putuse pierde cumpătul, dar surpriza neaşteptată pe care i-o pricinuise prezenţa lor, o făcuse să se revolte. „Violenţa caracterului meu!” îşi zise ea şi făcu o strâmbătură. Apoi, simţindu-se bine dispusă, zâmbi pentru prima dată în ziua aceea. Era emoţionant să se vadă cheltuind banii cu atâta indifereţă. Cumpără chiar un buchet de garoafe de la bătrâna care stătea în colţul de pe James Square. Flori! Ce extravaganţă nebunească, sugerată de starea de spirit în care se găsea acum şi probabil de trandafirul ce i-l dădu Bessie Finch. Mai exista oare un gest atât de lipsit de cumpăt ca acesta?

Pe Kelvinbank coborî din tramvai şi încărcată de pachete, apucă repede de-a lungul străzii... o grabă neobişnuită la ea, când se întorcea de la birou. El nu se întorsese încă şi se simţi foarte mulţumită; îşi scoase

repede pălăria, îşi puse papucii de postav şi se apucă să pregătească masa.

Da; de astă dată nu va mai fi ceaiul acela nesuferit ci o masă adevărată! La amiază probabil el a mâncat la Crosvenor. Ei bine, de astă dată va avea ocazia să compare bucătăria costisitoare a acestui local, cu gustul mâncărilor ce le va pregăti. Cina de astă seară va fi o sărbătoare, o justificare şi un fel de pocăinţă...

Îşi permisese luxul neobişnuit să cumpere un pui, şi când pasărea aceasta ispititoare fu aşezată în tavă şi începu să sfârâie la cuptor – puiul era mic, aşa că începu să se prăjească foarte curând – Lucy făcu pregătirile suplimentare ale sărbătorii. Meniul ei era pretenţios: o supă de cremă de tomate, pui fript, cu cartofi în pesmet – îi spusese de multe ori că nimeni nu se pricepe atât de bine ca ea, să dea un gust atât de ales acestor tubercule – o tartină elveţiană de la cofetăria Colviile, şi la urmă o cafea neagră, tare şi parfumată. Acesta era meniul! Nici domnişoara O'Regan n-ar fi fost în stare să pregătească ceva mai ispititor.

Cu mânecile sumese, cu obrazul îngândurat, se simţea cuprinsă de o nerăbdare aproape tinerească.

În timp ce mâncarea era la foc, aşeză masa, alese farfuriile cele mai puţin ciobite şi acoperi gaura din faţa de masă cu vasul în care aşezase buchetul de garoafe. Apoi se gândi că acum e gata să-l primească. Se aşeză pe scaun, simţind o osteneală plăcută şi aşteptă mulţumită, după ce constată că ceasornicul arată un minut înainte de orele şapte. Se va întoarce în curând; era punctual; şi la întrebarea ei, chiar în dimineaţa acestei zile (căci se gândise dinainte, în mod vag, la sărbătorirea de acum) îi răspunsese că la orele şapte se va întoarce acasă.

Acum sta pe scaun şi pândea, să-i audă zvonul paşilor urcând scara.

Dar nu auzea nimic: nici zgomotul paşilor, nici fluieratul lui prevestitor. La şapte jumătate se ridică, trecu în camera de alături şi se opri la fereastră, ca să se uite în

lungul străzii; dar nici de astă dată nu-l văzu apropiindu-se.

Se întoarse în bucătărie şi se uită din nou la ceasornic. Era opt fără un sfert. Începea să se neliniştească, dar întorcându-se spre masă, se stăpâni din nou. Totul era în cea mai desăvârşită ordine: mâncarea aştepta caldă la cuptor. Îndreptă lujerul unei flori şi se aşeză din nou pe scaun.

Dar nu putea sta liniştită. Se ridică în picioare şi începu să se plimbe prin cameră, ezită, se apropie din nou de fereastră şi cercetă neliniştită strada deşartă, apoi se întoarse încet în bucătărie.

Se aşeză din nou pe scaun şi ridică din nou ochii spre ceasornic, simţindu-se înfiorată de o nelinişte crescândă.

Încetul cu încetul seninul speranţelor ei începu să se întunece, între sprâncene i se săpă o cută adâncă şi şterse expresia de mulţumire de pe obrazul ei. Ce i s-o fi întâmplat? Trecuse demult ora opt. Îşi simţi trupul înfiorat de nelinişte. Se strădui să se stăpânească, dar nu reuşi; se ridică iarăşi în picioare şi începu să se plimbe, să se uite la ceasornic, să se apropie de fereastră, să se oprească în faţa uşii; chiar o deschise, pentru a auzi cu atât mai repede sunetul paşilor lui pe scară: aştepta, aştepta nerăbdătoare, cu urechea la pândă, să-l audă venind.

Ceasornicul bătu orele nouă, fără ca el să se fi întors. Se strădui din toate puterile să stea nemişcată pe scaun. Nouă şi jumătate şi el tot nu venise. Mâncarea nu mai era bună... puiul devenise tare ca o aşchie, cartofii ca nişte curele, cafeaua un cir întunecat pe fundul cănii. Cu trupul îngheţat de pustiul întunericului împânzit împrejurul ei, simţi că toată bucuria acestei zile s-a stins; într-un târziu se ridică în picioare, strânse masa. Vărsă cafeaua în bazinul de la robinet, turnă supa într-un castron de lut, puse friptura în bufet... şi încercă să şteargă orice urmă a banchetului pe care-l pregătise. Colţurile gurii îi căzură din cauza tristeţii inexprimabile, dar ochii ei, oricât ar fi

fost de plini de lacrimi, se feriră să plângă.

Când într-un târziu se întoarse acasă – exact la orele zece – şi o găsi tricotând, era cu fruntea senină şi cu obrazul impasibil.

— Mi-a fost imposibil să scap de oamenii aceia, îi spuse el dintr-o răsuflare; se vedea că venise grăbit, dar zâmbea şi era foarte bine dispus. Probabil ţi-ai închipuit că nu mă voi mai întoarce? Ai fost neliniştită?

Se uită la el, fără să clipească şi fără să se oprească din tricotat.

— Nu... ştiam că te vei întoarce, răspunse ea; apoi adăugă cu glasul încet şi fiecare cuvânt părea că este îmbibat de o concentrare intensă: şi de ce să fiu neliniştită? În faţa noastră se aşterne tot viitorul, la care trebuie să ne gândim!

28

La cinci luni după aceea, când stagiul lui Peter la spital se apropia de sfârşit, Lucy luase demult hotărârea, referitor la ce vor face de aici înainte. La repetatele aluzii ale lui, că va trebui să găsească pe cineva care să-i cumpere un cabinet, ea îi răspundea întotdeauna cu un zâmbet îngăduitor. Nu avea decât douăzeci şi doi de ani şi de unde, rogu-te, ar fi putut să obţină banii necesari? Nu, nu exista decât un singur mijloc, un mijloc destul de plăcut, deşi implica probabil muncă fără preget. Dar munca era lucrul esenţial pentru un tânăr care vrea să progreseze; cât despre stăruinţa în muncă, amândoi – atât el cât şi ea – se obişnuiseră demult cu aşa ceva.

El va ocupa o slujbă de medic asistent extern – undeva într-un orăşel de provincie – ea se va ocupa de gospodărie. Se simţea ademenită de Anglia, din două motive: salariile ce se plăteau acolo, erau mult mai mari decât în Scoţia şi înainte de orice, ea ar fi dorit să se despartă definitiv de regiunea în care trăiseră până acum.

Se zbătuse prea mult la Glasgow, pentru ca oraşul acesta să-i mai poată fi simpatic; afară de asta în anumite cartiere ea era prea cunoscută de toată lumea şi se temea ca ocupaţia ei umilitoare să nu fie păgubitoare pentru cariera fiului ei care trebuia să şi facă o clientelă aleasă. Prin urmare vor pleca în Anglia, se gândea la o căsuţă frumoasă, într-un mic orăşel de provincie... la început fără niciun fel de pretenţii, dar curată şi convenabilă, cu o placă de alamă la intrare. Va avea grijă întotdeauna, ca această placă să strălucească.

Deocamdată avea o idee strălucită: cercetând publicaţia Lancet – citind în mod regulat acest periodic în localul Bibliotecii Mitchell – săptămâna trecută a găsit un anunţ care o făcuse să-i strălucească ochii. Se căutau doi medici asistenţi pentru *Asociaţia de Asistenţă Medicală din Stafford-Nord*, doi medici tineri şi muncitori – de preferinţă diplomaţi ai Facultăţii din Glasgow – şi pentru serviciul acesta care le ocupa tot timpul, li se oferea locuinţă gratuită, căldură, lumină şi pe deasupra 350 lire pe an. Prin urmare un venit sigur şi fără să ai nevoie de niciun fel de capital. Anunţul o făcu să rămână cu gura căscată. Două posturi vacante: fără îndoială Peter va putea obţine unul dintre acestea.

Îi telefonase imediat la spitalul *Royal Eastern*, încântată de acest proiect al ei, deoarece implicit se identifica cu Peter – văzuse şi el anunţul – dar i se păru straniu când constată că ezită. Practica medicală în calitate de salariat, nu-l ademenea deloc; Asociaţia Medicală Britanică nu era de acord cu astfel de contracte. Munca în cabinetele acestor Asociaţii de Asistenţă Medicală era ucigătoare şi afară de asta înjosea pe cei care-o acceptau, stigmatizând profesia de medic. În general el se dovedi categoric împotriva ideii de a solicita o astfel de slujbă.

Dar ea era cu totul de altă părere; îi telefonase ieri, şi astăzi – sâmbătă după-amiază – era hotărâtă să discute împreună această chestiune, când va veni s-o vadă. Era un obicei stabilit, ca la această oră şi în această zi să

vină, să o vadă, dar în ultimul timp, datorită obligaţiilor din spital... muncă de ocnaş cum spunea el... începuse să vină în mod neregulat. În ultimul timp, când îl vedea, începuse să se simtă înfiorată de o nelinişte uşoară, pe care nu şi-o putea explica. Nu ştia nici ea exact, care sunt acum raporturile dintre ei doi. I se părea că băiatul ei îi scapă printre degete, că se fereşte de ea şi se străduia zadarnic şi din toate puterile să pună din nou stăpânire pe el, dar nu reuşea.

În timpul ultimilor cinci luni, prezenţa lui îi lipsise mai mult decât şi-ar fi închipuit. În singurătatea ei, văzându-l atât de rar, se mângâia cu gândul că *Royal Eastern* era atât de aproape de casa în care trăia ea şi de multe ori seara, aşezată în mijlocul întunericului din camera dinspre stradă, simţea o mulţumire melancolică, când vedea luminile de la ferestrele spitalului clipind pe deasupra clădirii sumbre a Universităţii din vârful colinei apropiate.

Cum sta aşezată, cu cotul sprijinit pe braţul fotoliului şi cu obrazul culcat în palme, stăpânită mereu de sentimentul acela straniu de dorinţe nesatisfăcute, cutele dintre sprâncene – acum aproape constante – începurâ să i se frământe într-un fel ciudat. Obrazul ei era acum mai plin, deoarece în ultimul timp începuse să mănânce mai regulat. Era îmbrăcată într-o rochie frumoasă de stofă – rochia de voal pe care şi-o făcuse singură, o dăduse demult doamnei Collins care o primise cu toată recunoştinţa – dar cu toate acestea nu se simţea împăcată. Privirile ochilor îi erau neliniştite. Probabil avea nevoie să-şi poată lua cele două săptămâni de concediu la începutul lunii viitoare. Imediat după aceea va părăsi slujba şi la sfatul înţelept al doamnei Tinto, avusese inspiraţia „să-şi ia concediul în contul firmei Henderson & Shaw”, înainte de a pleca. Întrucât o privea pe ea, poate nici nu s-ar fi gândit la această eventualitate, fiind în întregime absorbită de ideea viitorului lui Peter

Cu totul pe neaşteptate se auzi soneria de la intrare. Se

ridică încet în picioare, presimţind că nu poate să fie Peter care mai păstra şi astăzi obiceiul său special de a-şi anunţa sosirea şi ieşind în vestibul, închise uşa camerei din faţă care rămăsese întredeschisă. Devenise foarte susceptibilă în legătură cu interiorul sărăcăcios al acestei locuinţe – care putea fi constatat foarte uşor când cineva se oprea pe coridor – aşa că era preocupată mereu de grija de a-l ascunde. Deschise apoi uşa de la intrare.

Văzu un om mai în vârstă, cu obrazul roşu oprit în faţa intrării, pe buze cu un surâs întrebător care descoperea un dinte de aur şi făcea ca pielea nasului botocănos, brăzdată de vinişoare subţiri şi violete, să i se adune în creţuri mărunte. Era mic de statură şi îmbrăcat într-un pardesiu negru cu reverele de mătase, cu gulerul cămăşii foarte jos, peste care se răsfrângeau cutele lăbărţate ale gâtului. În cravata uriaşă avea un ac cu o grenată mare. Între degetele, încărcate de trei inele care îi intraseră adânc în carne, ţinea un baston de trestie cu mânerul de argint şi pe cap avea o căciulă de astrahan, trasă până peste urechi, de forma unui turban – o căciulă ciudată – care făcea pe omuleţul acesta să pară impunător.

— Doamna Moore? întrebă străinul, cu zâmbetul mereu pe buze şi cercetând-o cu privirile şirete ale ochilor, îngropaţi în cutele obrazului.

— Da! răspunse ea cu glasul destul de înţepat, deoarece înfăţişarea acestui om nu i se păru deloc simpatică.

Străinul dădu din cap în semn de aprobare, faţă de propria sa perspicacitate, apoi după o scurtă pauză adăugă:

— Aş vrea să vorbesc cu dumneavoastră. Se uită şi ea la el, apoi întrebă:

— Ce doriţi? Eu nu vă cunosc.

Străinul începu să se frământe de o mulţumire ascunsă. Ca şi când ideea că n-au avut prilejul să se cunoască până acum, i-ar fi pricinuit o mulţumire neaşteptată şi răspunse:

— Fără îndoială vom avea ocazia să ne cunoaştem foarte curând
— Ce doriţi? repetă ea din nou.
Străinul clipi din ochii şireţi.
— Aş fi vrut să vorbesc ceva cu dumneavoastră, în legătură cu fiul dumneavoastră.
Îşi opri mişcarea mâinii întinse spre uşă, gata să i-o trântească în nas.
— Vezi, aşa e mult mai bine! Te rog, continuă el şi pielea nasului începu să i se încreţească din nou – acesta era felul său de a zâmbi – te rog nu fii atât de rigidă faţă de mine. Aş vrea să intru pentru câteva clipe, ca să stăm liniştiţi de vorbă.
Ezită, apoi fără să vrea, făcu un pas înapoi. Talismanul pe care-l reprezenta numele fiului ei, acorda acestui vizitator privilegiul de a intra.
— Despre ce este vorba? întrebă ea, tot atât de răstită şi uitându-se la el. I se părea că-şi aude bătăile speriate ale inimii. Vizita aceasta reprezenta o întrerupere brutală a meditaţiei calme de până acum. Nu cumva omul acesta era un cămătar, un individ cu reputaţie dubioasă, în mâinile căruia căzuse Peter?
Străinul se aşeză pe scaun, îşi depărta genunchii şi-şi aşeză amândouă mâinile pe mânerul de argint al bastonului.
— Te-am găsit cu mare greutate, începu el cu glas plăcut, plecându-şi trupul spre ea. În privinţa unor anumite amănunte fiul dumitale este mai misterios decât ar trebui. Altădată însă îţi face impresia, că nici untul nu i se topeşte în gură. În orice caz este un tânăr strălucit. Se uită la ea mulţumit şi zâmbi din nou: un tânăr priceput în toate privinţele.
— Spune-mi ce urmăreşti? stărui ea cu glasul aspru şi pornit pe harţă.
— Ei haide, linişteşte-te doamnă! răspunse el. Nu fi atât de înţepată... Noi doi vom deveni prieteni foarte buni. Începu să râdă cu toată încrederea şi se bătu încet cu

mânerul bastonului peste dintele de aur, apoi exclamă: numele meu este Tully. Se opri să vadă ce efect vor produce cuvintele lui asupra ei, apoi adăugă; probabil cunoşti numele – Tully, bijutierul – din Alston Street! Acesta sunt eu.

Se uită la el năucită. Privirile ochilor ei îl cercetară, se opriră asupra acului de cravată, a inelelor ce le avea pe degete, asupra bastonului chiar şi asupra căciulii caraghioase pe care o pusese pe masă, ca s-o aibă la îndemână. Vasăzică, acesta era Tully; omuleţul acesta grotesc şi împopoţonat cu zăloagele pe care clienţii lui nu le mai putuseră scoate. Dar cu toată mirarea pricinuită de prezenţa acestui om în casa ei, buzele i se strâmbară cu dispreţ, când îi spuse:

— Da, ştiu cine eşti; dumneata nu eşti bijutier. Dumneata eşti omul care are o casă de amanet... şi proprietarul unor maghernițe.

Străinul începu să râdă în hohote şi bătu de câteva ori cu bastonul în duşumele.

— Exact, exclamă el, fără să se tulbure câtuşi de puţin. Aşa este. Mie îmi place vorba limpede... făcu o pauză şi-şi şterse ochii cu o batistă galbenă, ca penele de canar. Adevărat este de asemeni., că mi s-a spus despre dumneata, că eşti femeie iabraşă şi pe cinstea mea, văd c-au avut dreptate.

— Cine ţi-a spus? ţipă ea furioasă.

Îi făcu un semn cu ochiul.

— Câţiva prieteni de-ai dumitale din Ralstone, draga mea. Dar eu n-am suflat nimănui nicio vorbă. Trebuie să ştii că eu locuiesc în oraşul acela. Am o casă frumoasă şi câteva hectare de pământ împrejur care au fost transformate într-o splendidă grădină – va trebui să vii s-o vezi – şi toate acestea, din casa de amanet şi chiria maghernițelor, sfârşi el şi începu din nou să râdă în hohote.

Cu mare greutate reuşi să se stăpânească. Se aşeză la masă, faţă în faţă cu el.

— Vrei să ai amabilitatea să-mi spui ce doreşti? întrebă ea cu glasul stăpânit. Presupun că băiatul meu a căzut în ghiarele dumitale de cămătar ticălos. Cât îţi datorează?

La cuvintele ei, dar mai ales auzind tonul cu care le pronunţă, atitudinea lui se schimbă numaidecât; clipi din ochi, apoi exclamă:

— Sfinte Atotputernice; nu e vorba de asta, femeie! Eu nu sunt cămătar, declară el şi se opri. Fiul dumitale se ţine după fata mea, Rosie... asta e tot. Şi lăsându-se în spătarul scaunului, se uită la ea jignit, ca şi când ar fi aşteptat să-i ceară iertare. Dar ea nu avea de ce să-i ceară iertare; se simţea năucită; buzele i se strânseră şi-i fugiră spre colţurile gurii, în timp ce se uita la el, fără să zică nimic. Aşa că în cele din urmă fu el cel care întrerupse tăcerea: da, umblă după fata mea. Şi pe cinstea mea, trebuie să ştii că este o fată foarte drăguţă Seamănă bucăţică ruptă cu maică-sa care a murit şi acum este în ceata îngerilor. Fata aceasta este tot ce poate să-mi fie mai drag în lume. Se uită la obrazul ei palid şi rigid, apoi adăugă cu îngăduinţă: trebuie să-ţi spun, că nu am nimic împotriva fiului dumitale. N-are para chioară în buzunar, dar asta n-are importanţă. Eu am destule. Multe, foarte multe! Rosie a mea va dispune de o avere frumoasă care să fie corespunzătoare numelui ei. Iar băiatul dumitale are situaţie. Da, datorită muncii stăruitoare, a reuşit să-şi facă o profesie frumoasă. Băiatul acesta îmi place foarte mult, cu toată uşurinţa lui. Lucy tresări, dar el nu-i dădu atenţie şi continuă: este un mare merit că a reuşit să facă ceea ce a făcut, dar băiatul acesta are capul bine aşezat pe umeri; ştie că doi cu doi fac patru, ori asta este o calitate.

Ea se uita la el, mereu năucită şi speriată... fără să se mişte de pe scaun. Dar din învălmăşeala gândurilor ce o preocupau acum, începu să se ridice o amintire tulbure şi-şi aduse numaidecât aminte. Rosie! Jocul de tenis! Prietenii din Ralstone ai Evei. Şi fata aceea zveltă, roşcovană, care fusese la serbarea distribuirii diplomelor,

se oprise în faţa automobilului şi o întrebase cu glasul timid: „Doamnă Moore, nu vreţi să vă urcaţi dumneavoastrâ întâi?” Pe urmă râsul fratelui ei care adăugase „Rosie, Peter va sta la tine în poală”.

Trupul i se cutremură de un spasm dureros. Rosie Tully… fiica acestui cămătar ticălos, proprietar de maghernițe, pentru care ea muncise de cădea în brânci, încercând să stoarcă pentru el chiriile ticăloase, din trupul lipsit de vlagă al acelor dezmoşteniţi, pentru ca el să-şi poată cumpăra vila şi grădina şi să adune bani grămadă şi să îmbrace elegant pe detestabila lui fiică. Un fior îi străbătu tot trupul şi dinţii începură să-i clanţăne.

— Mai are fiul meu vreo calitate cu care să fi câştigat favoarea dumitale? întrebă ea, încercând să-şi stăpânească amărăciunea.

— Da, fireşte, sigur că are, se grăbi el să încuviinţeze. Aparţine aceleaşi religii. Amănuntul acesta este încă un motiv care pledează în favoarea lui. N-aş vrea ca în căsnicia lui Rosie să existe diferenţe de religie. Când se va prezenta în faţa altarului, acesta va trebui să fie altarul religiei adevărate.

Mulţumirea şi încrederea vulgară în sine a acestui om o scotea din minţi. Din adâncul acestei mărturisiri care pentru ea reprezenta, o îngrozitoare lovitură, începu să se ridice un val de furie copleşitoare.

— Ei bine, acum după ce ai constatat că pentru dumneata corespunde din toate punctele de vedere, probabil vei avea de spus ceva şi despre mine? întrebă ea cu glasul tăios.

— Cum adică?

— Fiul meu ştie că ai venit la mine?

— Nu, cum era el să ştie de aşa ceva. Asta a fost o idee a lui Tully… adică a mea.

Faptul că în această împrejurare mai putea face şi glume, o făcu să-şi piardă cu desăvârşire răbdarea.

— Prin urmare totul este dinainte hotărât, scrâşni ea printre dinţi.

— Sfinte Doamne, dar nici vorbă. Mai sunt o mulţime de amănunte care trebuiesc discutate. Dar dumneata nu vei avea nimic de pierdut din această afacere. De asta voi avea eu grijă. Se uită cu înţeles la mobilierul sărac al apartamentului. Îţi voi trimite o mobilă nouă pentru apartament, câteva covoare şi tot ce-ţi lipseşte. Îţi voi ajuta...

— Isprăveşte! ţipă ea furioasă. Poate-ţi închipui că eu am nevoie de mila dumitale ticăloasă... eu sau fiul meu?

Se uită la ea cu gura căscată.

— Milă? Se vede că dumneata nu mă cunoşti, îngână el, şi nu cunoşti nici pe Rosie a mea.

— Nici nu cred că voi avea ocazia s-o cunosc, ripostă ea cu amărăciune.

— Cum... ce...? Cuvintele ei îl loviră în punctul cel mai dureros şi obrazul roşu al lui Tully arăta acum ca o sfeclă. Pentru numele lui Dumnezeu, madam, adăugă el grăbit, bărbatul care se va căsători cu Rosie a mea, va fi un om fericit.

Se uită la el şi-şi pierdu cu desăvârşire cumpătul.

— Fiul meu nu va fi acest bărbat, răspunse ea cu glasul tremurând printre dinţii încleştaţi. Apoi se ridică în picioare şi se uită fix la el.

— Pentru numele lui Dumnezeu, dumneata eşti nebună! îngână el; părea că şi-a pierdut cu totul încrederea în sine. Pentru băiatul acesta este un noroc cu care nu se va mai întâlni în viaţă, mai ales când te gândeşti la ce am hotărât să fac pentru el. Întinse braţul în semn de protest. Uite ce, doamnă, să limpezim afacerea. Eu ţin la fiica mea şi aş vrea să fie fericită. Acesta este motivul pentru care am venit la dumneata. Spune-mi, rogu-te, eşti dispusă ca să cădem la înţelegere?

— Nu! strigă ea cu violenţă.

— De ce nu? întrebă el.

— Refuz... şi acesta este singurul lucru care te interesează... Nu cumva va fi obligată să înceapă să se

certe cu cămătarul acesta ticălos?

Se uită la ea fără să înţeleagă; în cele din urmă se ridică în picioare.

— Dumneata nu eşti în toate minţile. Nu, nu se poate să fii în toate minţile. Dar mi s-a spus chiar de la început şi puteam intui ce mă aşteaptă.

Vasăzică rudele ei continuă să o calomnieze!

— Dacă nu sunt, izbucni ea, e un motiv în plus să nu-ţi pierzi vremea cu mine.

Se uită din nou la ea şi se umflă în fălci.

— Pe Dumnezeul meu, dumneata eşti o femeie foarte sucită! declară el. Şi-ţi făgăduiesc că de aici înainte niciodată nu voi mai avea de-a face cu dumneata. Apoi îşi puse căciula caraghioasă, clătină din cap şi ieşi din odaie.

Trupul înţepenit i se destinse numaidecât şi se lăsă pe scaun, sfârşită de puteri. Privirile i se tulburară din nou ca şi adineauri... din cauza spaimei ce i-o pricinuise acest incident. Lovitura fusese îngrozitoare şi coincidenţa barbar de nedreaptă. Dintre toate fetele, nu se putea să fie decât tocmai a lui Tully! La toate acestea contribuise Eva – buzele îi fugiră în susul gingiilor– Eva cu tenisul ei, cu pretenţiile ei mondene şi dulcegăria prefăcutei prietenii. Aceasta era în realitate o nouă jignire... sare în rana care sângera demult.

Dar Peter... De ce nu i-a spus nimic? Buzele începură să-i tremure, un val de gelozie îi înfioră trupul... o durere sfâşietoare. Dar găsi numaidecât răspunsul: era tânăr, simpatizat de toată lumea, impresionabil şi s-a lăsat dus de prima impresie. Orice altă posibilitate era exclusă. Nu, intenţia aceasta a lui nu putea fi serioasă. Gândul acesta îl alungă în mod categoric. Dar va trebui să reacţioneze imediat... va trebui să vorbească cu el, chiar în timpul acestei după-amiezi. Va trebui numaidecât! Ea nu era femeia care să stea indiferentă, când fiul ei este ademenit într-o aventură nebunească, o aventură care ar putea să-i compromită viitorul strălucit ce-l aşteaptă. Întoarse privirea înceţoşată spre ceasornic, trei şi un

sfert! Trecuse ora când ar fi trebuit să vină; probabil astăzi era din nou prea ocupat, ca să poată veni. Dacă el nu va veni la ea, era hotărâtă să meargă ea la el. Trecu în camera din faţă şi se uită cu toată atenţia spre clădirea spitalului.

29

Făcu un efort de voinţă, pentru a mai aştepta o jumătate de oră, stând în picioare nemişcată în faţa ferestrei, cu privirile fixe, sub sprâncenele încruntate. Apoi cu o mişcare atât de caracteristică la ea, ridică bărbia în vânt şi se depărtă de fereastră. Îşi puse pălăria, mănuşile şi plecă de acasă grăbită

Afară bâtea un vânt rece şi aspru, dar elanul ei era mult mai impetuos decât vântul. Continuându-şi drumul cu paşi grăbiţi, luă hotărârea ca înainte de orice să fie calmă. Prevedea că aceasta este singura şansă ce-i rămânea: să cântărească această criză cu tot calmul. Nicio pornire furioasă şi deznădăjduită nu-i putea folosi: prin urmare trebuia să fie calmă.

Când trecu prin parcul plin de praf şi se apropie de spital, privirile ei rămaseră fixate asupra acestei clădiri cenuşii. Ca să intri fără autorizaţie sau fără ca cineva să ştie, între pereţii necunoscuţi şi misterioşi ai acestei clădiri, era o aventură stranie. Dar cu toate acestea va intra, ea nu putea să mai întârzie. Îşi luă inima în dinţi şi trecu prin curtea uriaşă pavată, pe sub balcoanele saloanelor, unde bolnavii îmbrăcaţi în halate roşii, stăteau întinşi în lumina soarelui.

Când ajunse la intrarea principală, se apropie de portarul care făcea de gardă în loja sa.

— Caut pe doctorul Moore, zise ea.

Portarul lăsă ziarul din mână şi ridică privirea; era un bărbat în vârstă şi în clipa aceasta o examină pe deasupra ochelarilor cu o expresie de pesimism, rezultat

al unei experienţe bogate.

— Doctorul Moore trebuie să fi plecat, răspunse el şi clătină încet capul chelios.

— Nu cred că a plecat, adăugă ea, încercând să-i explice motivul pentru care venise.

— În sfârşit, declară bătrânul, dacă este atât de important şi vrei să încerci... urcă-te la etajul întâi, pe coridorul din dreapta. Apoi, întinzând braţul îi indică, fără niciun fel de optimism, scara spre care trebuia să se îndrepte.

Urcă treptele de piatră ale scării şi apucă de-a lungul unui coridor îmbrăcat în faianţă albă; aerul era îmbibat de cloroform şi de mirosul acidului fenic, pe care-l simţea în nări, şi trecând prin faţa unei uşi turnante, cu tăbliile de sticlă, văzu un şir de paturi.

La capătul coridorului ce i-l indicase portarul, se opri în faţa a trei uşi, unde după o clipă de ezitare, i se păru că aude râsete şi imediat după aceea pe uşa de la mijloc ieşi o infirmieră care se opri în faţa ei. Infirmiera era o femeie înaltă, de vârstă mijlocie, pe cap cu o bonetă albă; manşetele, brâul lat şi scrobit al halatului străluceau, ca şi când atunci ar fi venit de la spălătorie. La vederea lui Lucy zâmbetul ce-i tremura pe buze, se şterse numaidecât.

— Da, doamnă? întrebă infirmiera.

— Aş vrea să vorbesc cu doctorul Moore, răspunse Lucy cu glasul şters.

— Referitor la un bolnav?

— Nu!

— Pentru internarea cuiva?

— Nu!

Se uitară una la alta. Infirmiera se opri, dându-şi seama că are de-a face cu o femeie tot atât de încăpăţânată ca şi ea.

— Nu cred că vei putea să vorbeşti cu el, răspunse ea pe un ton din care se vedea că şi-a pierdut răbdarea. Doctorul Moore nu este de serviciu şi în orice caz

deocamdată e foarte ocupat.

— Pe mine mă va primi... Este fiul meu!

— Fiul dumitale?

Expresia de pe obrazul infirmierei se schimbă încet, devenind din mirare un fel de amabilitate sfioasă.

— Ei bine, declară ea în cele din urmă, în cazul acesta, poftim intraţi. Eu sunt infirmiera Cooper... cea care răspunde de sălile de la acest etaj. Apoi după o pauză adăugă: dă un mic ceai... sau mai bine zis ceaiul l-am organizat eu, pentru el. Expresia obrazului i se mai îmblânzi şi renunţă cu desăvârşire la obişnuita ei atitudine profesională: pentru a respecta anumite convenţii sociale... cred că înţelegeţi.

Lucy nu zise nimic. Nici nu bănuia ce vrea să spună infirmiera aceasta cu halatul ei scrobit, şi nici nu era dispusă ca să ghicească gândurile ei. Dar când intră în salonul medicului de gardă, îşi dădu imediat seama de ceea ce voia să-i spună cu vorbele ei. Obrazul care i se îmblânzise în aşteptarea revederii lui Peter, păli subit şi trăsăturile îi deveniră rigide. Pe o măsuţă mică, cu o faţă de masă albă, era servit ceaiul. Peter era în odaie, în mână cu ceaşca de ceai; da, era aici, aşezat pe canapea; şi lângă el, pe aceeaşi canapea, în mână cu altă ceaşcă, era Rose Tully.

Un fapt banal şi normal... un tânăr simpatic, mulţumit de sine şi de toată lumea, invitase la ceai o fată tânără, probabil tot atât de mulţumită şi ea, de faţă cu prezenţa binevoitoare a unei infirmiere însărcinate cu supravegherea saloanelor spitalului.

Pentru Lucy însă spectacolul acesta nu fu ceva obişnuit, ci o constatare îngrozitoare, un spectacol penibil care o cutremură până în adâncul sufletului. O nouă lovitură, mult mai dureroasă, la care nici nu se aşteptase. Rămase năucită când văzu intimitatea dintre cei doi tineri aşezaţi pe canapea. Urechile începură să-i vâjâie şi simţi un junghi în inimă. Ochii ei speriaţi nu se puteau desprinde de pe obrazul fetei tinere, cu părul roşcat, care

stătea atât de aproape de fiul ei. Acum vedea că este o fată adorabilă – şi din nou simţi gelozia dureroasă sfâşiindu-i sufletul – cu obrazul alb, cu o spuzeală de pistrui, cu ochii căprui, cu mâinile albe şi fine şi buza superioară uşor arcuită. Cum se poate, ca o fată atât de frumoasă ca aceasta, să fie fiica unui bărbat ca Tully! Cum se poate ca albul şi trandafiriul acesta imaculat, să răsară din casa cu cele trei ghiulele da alamă! Buzele lui Lucy păliră şi colţurile gurii îi fugiră în jos; mâinile bătucite de munca pentru fiul ei, i se încleştară strâns.

— A venit mama dumneavoastră domnule doctor, anunţă infirmiera cu vioiciune amabilă şi în priviri îi luci o lumină de alarmă. Lui Peter îi tremură ceaşca în mână. Întoarse capul şi trăsăturile obrazului i se schimbară imediat, pentru a exprima o vizibilă sfială.

— O, da, exclamă el prosteşte. Urmă o tăcere grea – o tăcere chinuitoare, în timpul căreia obrazul domnişoarei Tully se înroşi încet şi părea că nu se simte în largul ei.

— Staţi pe scaunul acesta, doamnă Moore, adăugă infirmiera, pe un ton mult mai amabil decât adineauri. Le-am promis să le servesc eu ceaiul. Daţi-mi voie să vă ofer şi dumneavoastră o ceaşcă.

Lucy se aşeză pe scaun, cu trupul rigid ca o prăjină şi ochii nu i se desprinseră nici pentru o clipă de pe obrazul fetei. Acum nu i se mai părea câtuşi de puţin că această canapea s-ar legăna în spaţiul eteric al mulţumirii.

— O singură bucată? Cleştele de zahăr se ridică uşor, ca şi când ar fi vrut să aştepte răspunsul. Foarte bine. Lucy nu zise nimic. Cred că doriţi şi frişcă. Infirmiera care presimţea tensiunea din atmosfera devenită glacială, întocmai ca un cal de bătaie care aude glasul de goarnă, se pregătea să preîntâmpine în toate intensitatea întorsătura nouă şi neaşteptată acestei întâlniri. Sper că va fi pe gustul dumneavoastră, adăugă ea cu extremă solicitudine, întinzându-i ceaşca. Urmă o nouă tăcere: Rosie aprinsă şi trandafirie, infirmiera Cooper „foarte bine dispusă” urmărind scena cu toată atenţia, Peter

zbătându-se deznădăjduit, să-şi păstreze cumpătul.

— Aceasta... aceasta este o cinste neaşteptată, mamă, îngână el într-un târziu. O jalnică şi nereuşită încercare de a lua situaţia în glumă.

— Da. M-aţi fi putut da grămadă cu o singură suflare, interveni infirmiera Cooper. Pentru nimic în lume nu mi-aş fi putut închipui, că sunteţi mama doctorului. Nici prin minte nu mi-ar fi trecut. Se opri, lăsându-i să ghicească la ce s-a gândit, apoi le zâmbi pe rând şi se întoarse din nou spre Lucy: în orice caz nu se putea să veniţi într-un moment mai potrivit decât acesta, nu-i aşa?

— Aşa se pare, răspunse Lucy făcând un efort; simţi că mâna în care ţine ceaşca începe să-i tremure: nu de emoţie, ci din cauza revoltei. Linişteşte-te, îşi zise ea. Fii calmă. Odată, în timpul unei crize tot ca cea de acum, ce consecinţe îngrozitoare avusese purtarea ei nesăbuită.

Infirmiera Cooper începu să râdă mulţumită. Ea nu era o fire răutăcioasă... dar ce situaţie! Astă-seară va avea ce povesti colegelor ei în dormitorul comun!

— Dumneavoastră locuiţi la ţară, nu-i aşa? întrebă ea cu solicitudine. Mi se pare că fiul dumneavoastră, spunea că staţi la Ardfillan.

— Locuiesc foarte aproape de spital, răspunse Lucy fără înconjur.

— O, serios? se miră domnişoara Cooper. Eu am înţeles că locuiţi la ţară.

— Ţi-am spus că locuiesc foarte aproape. Pronunţă cuvintele acestea pe un ton dur şi laconic.

— Nu mai vrei o bucată de cozonac, mamă? interveni Peter, vexat de situaţia aceasta insuportabilă.

— Doamna nu s-a atins nici de prima felie, răspunse infirmiera cu înţeles.

Urmă câteva minute de tăcere care se prelungiră până când Rose, luându-şi inima în dinţi, se adresă lui Lucy:

— Astăzi este o zi splendidă, nu-i aşa? începu ea, dând dovadă de puţină originalitate, dar de cea mai bună intenţie. Roşul de pe obraz îi dispăruse, numai buzele îi

luceau ca o floare însângerată în mijlocul obrazului seducător şi catifelat. Peter se uită repede la maică-sa; tot aşa făcu şi infirmiera Cooper, aşteptând amândoi răspunsul la această blândă invitaţie de prietenie. Dar Lucy, cu obrazul rigid se uita la covorul de pe parchet şi nu răspunse nimic. Ştia dinainte cum va trebui să sa poarte faţă de fiinţa aceasta blândă de pe canapea. Amărăciunea adâncă ce-i învenina sufletul, o învălui ca un val de ură neîmpăcată. Gelozia ei – o gelozie ciudată şi nefirească – o ardea în piept, întocmai ca o flacără.

— E frumos astăzi, zise infrimiera şi oftă uşor, apoi zămbi graţioasă şi adăugă: mai vreţi o ceaşcă de ceai, domnişoară Tully?

— Nu, crede-mă nu mai vreau. În clipa aceasta arăta exact ca şi când o singură sorbitură de ceai, i-ar fi fost de ajuns ca să se înece.

— Dar dumneata, doctore? întrebă ea, de astă dată pe un ton ceva mai maliţios.

— Nu... nu! Îşi băgă un deget după gulerul cămăşii şi-l întinse. Îţi mulţumesc, nu mai beau.

Arăta nemulţumit şi stângaci; incapacitatea lui de a face faţă acestei situaţii, îl punea într-o stare de umilinţă care-i trezea o nemulţumire crescândă împotriva mamei sale. De ce nu l-o fi lăsând în pace? De ce s-a înfipt aici în faţa lor, cu obrazul ca de gheaţă, ţeapănă, fără să zică nimic şi încăpăţânându-se să-i pricinuiască jenă? Se uită întunecat la infirmiera Cooper care începu să-şi toarne liniştită a doua ceaşcă de ceai

— Mie îmi place foarte mult ceaiul, declară ea ca să se explice. Numai datorită prezenţei ei, situaţia putea fi menţinută la nivelul unei amabilităţi artificiale. Şi dându-şi seama de acest amănunt, începea să înţeleagă tot mai mult importanţa rolului ei. Da, constat că-mi place foarte mult. Înţelegeţi, eu am o situaţie care implică multă răspundere. Două saloane cu câte cincisprezece paturi, o echipă de infirmiere şi trei stagiare pe care trebuie să le supraveghez – afară de asta, şi zâmbi cu îndrăzneală –

sunt obligată să supraveghez şi pe tinerii doctori ai spitalului.

Lucy se uită la ea rece şi cu privirile întunecate.

— Da, serios. Aţi rămâne foarte impresionată, dacă aţi afla ce am văzut eu în viaţa mea. Nici nu vă imaginaţi ce sunt în stare să facă. Noaptea intră şi ies pe ferestrele spitalului... se ung unul pe altul pe obraz cu albastru de methyl şi beau alcoolul pe care îl găsesc în dulapul de medicamente. Nu vreau să spun acelaşi lucru despre doctorul Moore... Doamne fereşte! Este cel mai liniştit intern pe care l-am avut de luni întregi. De fapt eu sunt de părere că un sentiment statornic înseamnă foarte mult pentru un bărbat tânăr. Nu sunteţi de aceeaşi părere? Şi întorcându-se spre Lucy îi aruncă o privire maliţioasă şi întrebătoare.

Dar Lucy n-o auzi ce spune. Atenţia îi era concentrată asupra canapelei de unde o uşoară mişcare o făcu să tresară. Rosie, probabil nu mai era în stare să suporte această situaţie – sau privirile ei – aşa că începu să se frământe şi se ridică în picioare.

— Cred că a sosit timpul ca eu să plec, se adresă ea lui Peter în şoaptă.

La rândul său murmură şi el ceva şi ridicându-se o însoţi până la uşă. Rose se opri şi se întoarse.

— Îţi mulţumesc că m-ai invitat, se adresă ea infirmierei Cooper. Apoi uitându-se la Lucy, fără nicio urmă de supărare şi înfiorată de o sfială uşoară, adăugă: Bună ziua, doamnă Moore.

— Bună ziua, răspunse Lucy cu o răceală tăioasă în glas.

Cu aceste ultime cuvinte elimină pentru totdeauna pe Rose Tully din viaţa ei. După ce le pronunţă şi o văzu că părăseşte scena unde fusese înfrântă, se simţi înfiorată de senzaţia triumfului. Da, îşi păstrase calmul. Nu se pripise; atitudinea ei fusese rece şi categorică. Rose, oricât de încântătoare ar fi fost, nu reprezenta decât o sperietoare fără viaţă, în faţa iureşului sălbatic al

asalturilor ei. Cât de uşor o înlăturase! Dar fireşte, ea avea scopul ei bine determinat, experienţa, curajul... toate acestea erau de partea ei cu o mişcare subită se întoarse spre infirmiera Cooper:

— Aş vrea să vorbesc ceva cu fiul meu, îi spuse Lucy fără niciun înconjur. Nu te superi?

Cooper ridică din sprâncene şi se uită la ea, ca şi când ar fi deplâns felul ei de a se purta.

— Tocmai voiam să plec, răspunse ea nemulţumită. Probabil ştiţi şi dumneavoastră că eu am treabă.

Se ridică în picioare; în urma ei uşa se trânti în mod ostentativ.

Lucy se întoarse spre Peter. În sfârşit, acum erau singuri. Câteva clipe se uită la el în tăcere şi încetul cu încetul trăsăturile obrazului i se îmblânziră... aşa că trădau inexprimabila duioşie a dragostei sale pentru el.

— Doream să scap de prezenţa acestor străine, adăugă ea cu glasul domolit.

Peter se uită la ea nemulţumit, făcu o mişcare nerăbdătoare cu capul şi-i răspunse supărat:

— Şi ai reuşit foarte bine, n-am ce zice! O astfel de purtare este incalificabilă. Până diseară, va afla tot spitalul. Poţi fi sigură, că zăpăcita aceasta de Cooper va avea vrijă să informeze pe toată lumea.

— Peter, trebuie să înţelegi că am fost obligată să vin numaidecât la tine.

— Nu, eu nu înţeleg, ce te-a obligat să vii.

Tonul cu care vorbea o tulbură; dar se va strădui să-i dovedească logica situaţiei în care se găseşte.

— Te-am aşteptat vreme de un ceas, îi explică ea, silindu-se să vorbească liniştit. Nu ştiam dacă vei mai veni acasă. Trebuia să vorbesc cu tine

Peter râse scurt şi supărat.

— Dacă te-ar auzi cineva vorbind în felul acesta, şi-ar închipui că trebuie să mă mai duci şi astăzi de mână. Crezi că nu sunt în stare să-mi văd şi singur de problemele mele? Ce te determină să te ţii peste tot după

mine, să te repezi asupra mea de fiecare dată şi să mă faci de râs de faţă cu toată lumea?

Se uită la el şi sângele care i se urcă în obraz, trădă vâltoarea sentimentelor din sufletul ei.

— Am venit la tine, pentru că nu sunt de acord că te faci de râsul lumii, răspunse ea categoric.

— Dar ce am făcut? ţipă el, pierzându-şi cumpătul. Haide, spune-mi! Ce, sunt beţiv, joc cărţi, sunt un tâlhar? Se simţea cutremurat de o virtuoasă indignare. Ce ţi-a spus despre mine infirmiera Cooper? Cel mai liniştit intern pe care l-a avut de luni de zile. Şi vorbeşti despre mine ca şi când...

— Eu mă gândesc la viitorul tău, îl întrerupse ea, ridicând tonul.

— Ei bine, dacă te gândeşti la viitorul meu, spune-mi, tu nu doreşti ca eu să fiu fericit? ripostă el imediat; şi după ce făcu o pauză triumfătoare, încercă să-şi afirme şi mai mult punctul său de vedere. Cred ca este cât se poate de firesc ca domnişoara Tully să-mi fie simpatică, Nu am intenţia să tăgăduiesc şi nici nu mi-e ruşine de acest sentiment. Este o fată adorabilă.

Cât ai clipi, obrazul i se schimbă şi deveni cenuşiu. Vorbele lui o sfâşiau ca nişte tăieturi de cuţite; îşi încleşta mâinile pe scaun şi se plecă spre el.

— Nu vorbi în felul acesta, ţipă ea cu brutalitate. Nu cumva îţi închipui că eu o să stau liniştită, în timp ce tu îţi pierzi vremea cu o fată ca asta care nu reprezintă nimic?

Îi aruncă o privire de ostilitate mută.

— Nimic! repetă el. Dă-mi voie să-ţi spun că domnişoara Tully este o fată foarte bogată.

Cum de nu este în stare să se gândească la altceva decât la bani... şi ce e mai mult, la bani atât de murdari?

— Şi te rog să nu întrebuinţezi violenţe de limbaj, continuă el. Ai fost destul de nepoliticoasă cât Rosie a fost aici de faţă. Nu s-ar putea să te porţi ca o femeie civilizată?

— Cum adică! exclamă ea înfrigurată. Cine îi mai

spusese odinioară tot aşa, ca să se poarte politicos faţă de o femeie? Nu mai stătu să se gândească! Vasăzică tu aşa îi spui, Rosie?

— Şi de ce să nu-i spun? ripostă el, lovind cu piciorul tamburelul din faţa lui. Este numele care i se potriveşte.

Din nou îşi simţi trupul sfârşit de chinurile geloziei. Membrele începură să-i tremure şi cu toate că vroia să iasă în aer liber încercă să se stăpânească, dar îşi dădu drumul:

— Ce a făcut ea pentru tine, ca să merite numele acesta?

Se uită la ea trufaş: reacţia provocată de recenta lui umilire, îl îndemna să o înfrunte.

— N-a făcut nimic, ţipă el, nici nu vreau să facă ceva. Din întâmplare eu o iubesc – şi tot aşa mă iubeşte şi ea – şi cu asta totul s-a terminat.

— Te iubeşte! exclamă ea cutremurată de revoltă. Ce ştie ea ce înseamnă dragostea? Fata asta molâie, trandafirie şi albă? Crezi că ar fi în stare să lucreze şi ea, până va cădea în brânci pentru tine? Crezi că ar fi în stare să lupte, să robotească şi să rabde de foame de dragul tău?

— Nu vreau să facă pentru mine nimic din toate acestea, răspuse el şi se aprinse în obraz. În viaţă, afară de toate acestea, mai este şi altceva.

— Câtă vreme este de când o cunoşti? stărui ea pe acelaşi ton sălbatic şi tremurând de revoltă. De câteva luni... Şi pentru că are un obraz de păpuşă, pentru că este drăguţă, pe mine mă uiţi. Respiraţia îi deveni şuierătoare, ca şi când ar fi fost gata s-o înece. Este ruşinos să te porţi în felul acesta. Tu nu ai simţ de recunoştinţă, nu ai cel mai mic sentiment de bunăcuviinţă?

— Ce ai de gând să faci din mine? ripostă el revoltat. Poate vrei să nu mă căsătoresc niciodată, să nu reuşesc în viaţă... Nu cumva îţi închipui că mă vei putea lega pentru totdeauna de fustele tale?

— Tocmai tu vorbeşti cu mine pe tonul acesta, care nu

ai încă nici douăzeci şi trei de ani? ţipă ea jignită. Cum îndrăzneşti? Ai început să te gândeşti ca un prost la căsătorie... imediat ce ai văzut un obraz caraghios şi miorlăit.

— Te rog, nu mai continua în felul acesta, răspunse el nemulţumit, căci nu-mi face nicio plăcere.

— Voi insista şi nu mă voi lăsa, gemu ea, ducându-şi mâna la gât, şi voi limpezi afacerea asta, odată pentru totdeauna. Tu eşti tot ce mi-a rămas din viaţă şi îmi vine să înnebunesc, când te văd purtându-te în felul acesta la vârsta ta. Făcu un efort dureros pentru a se stăpâni; îşi simţi trupul scăldat într-o sudoare rece, trăsăturile obrazului i se împietriră când îl întrebă fără niciun înconjur: ce intenţie ai cu această Rose Tully? Se opinti din toate puterile, ca să-i poată pronunţa numele.

Cuvintele ei îl făcură să tresară; nemulţumirea lui începu să cedeze; se uită la ea speriat şi murmură:

— Ce te determină să te porţi în felul acesta, să te frământi, să faci atâta caz pentru nimic? Nu vezi că este ridicol?

— Nu voi admite să-ţi baţi joc de mine, stărui, ea cu glasul răstit. În orice caz în această împrejurare nu admit nimic.

— Nu, nu, se grăbi el să-i răspundă. Cum aş putea face aşa ceva? Nu fii absurdă. Între noi nu există nimic

— În cazul acesta răspunde mi la întrebare, ţipă ea cu glas sălbatic. Ce ai de gând să faci cu... cu această păpuşă pe care Eva ţi-a aruncat-o în braţe?

— Te rog, mamă, interveni el sfios. Nu te mai frământa atât.

Renunţase la atitudinea lui de superioritate şi acum se uita din nou la ea, vorbind mai mult în şoaptă.

Dar ea nu era dispusă să se lase amăgită. Era hotărâtă să termine cu afacerea asta, odată pentru totdeauna, să împiedice rătăcirea lui, s-o strivească şi să o distrugă, înainte de a prinde rădăcini adânci care să o distrugă pe ea.

— Pentru ultima dată te întreb, strigă ea, cu glasul ţipător, vrei sau nu vrei să renunţi pentru totdeauna la ea?

Căzuse în cursă; îşi dădu seama că a căzut în cursă. Vedea că este prea lipsită de cumpăt şi de răspundere, pentru a putea ajunge cu ea la o înţelegere; ar fi fost zadarnic să-i vorbească despre dragostea fetei pentru el, despre intenţiile generoase ale domnului Tully care se oferise să-i cumpere un cabinet medical, despre toate măreţele speranţe cu care se gândea la viitorul său. Cum ar putea ea să înţeleagă aşa ceva? Intuia ce ar fi în stare să facă, dacă-i va divulga planurile sale; era o fire ciudată şi ar fi în stare să facă o scenă, să devină violentă sau să provoace cine ştie ce scandal. Ridică pe neaşteptate ochii care cercetaseră întunecaţi covorul de pe parchet şi se uită la ea... cu aceeaşi expresie candidă, ca în anii copilăriei sale.

— Mi se pare că în vorbele tale, mamă, este şi o parte de adevăr, declară el cu glasul domolit. Fireşte, eu sunt prea tânăr ca să mă gândesc la aşa ceva. Probabil peste un an sau doi... Se opri şi se uită la ea zâmbind cu sfială.

Urmă o tăcere îndelungată şi ea îl examină cu o stăruinţă neînţeleasă.

— Vasăzică, vei renunţa la prostiile acestea? întrebă ea cu glasul liniştit Renunţă la ea... nu permite să intervină nimeni între noi.

Se prefăcu că ezită, apoi declară numaideccât cu toată Sinceritatea:

— Foarte bine mamă, să fie aşa cum spui tu.

Urmă o nouă tăcere în timpul căreia cercetă adâncurile ochilor lui căprui şi întunecaţi. Apoi oftă; buzele i se destinseră. El era Peter, fiul ei, trupul şi sângele ei... El nu putea să mintă. Câştigase şi de data asta!

— Peter, mi-ai dat cuvântul, zise ea cu glasul liniştit. Şi la urma urmelor, aceasta este datoria ta şi dreptul meu.

— Da, mamă! încuviinţă el.

Întinse mâna şi-l apucă de braţ.

— Va trebui să-mi mai făgăduieşti ceva, înainte ca eu să părăsesc această odaie, adăugă ea încet. Cred că este normal să faci ceea ce-ţi voi cere.

Se uită la ea şi un zâmbet sfios îi tremură pe buze; apoi o văzu că respiră adânc şi-l examinează fără să clipească.

— Vreau ca tu să ceri postul acela de medic asistent în North-Staffordshire. Într-o bună zi va trebui să plecăm la drum şi dacă vom pleca mai repede, va fi cu atât mai bine.

Urmă o nouă pauză, încărcată de primejdii în faţa cărora aştepta cu respiraţia întretăiată, apoi tânărul plecă ochii în pământ.

— Fireşte, voi face aşa cum spui tu! răspunse el într-un târziu şi-şi trase mâna de pe braţul fotoliului. Ştii doar că poţi avea toată încrederea în mine.

— Mi-ai dat cuvântul pentru ambele situaţii, adăugă ea cu glasul stins.

Ochii lui Peter se mişcau necontenit, încercând să evite privirile cercetătoare ale mamei sale.

— Aşa este, răspunse el repede, ţi-am dat cuvântul. I se părea că vede din nou copilul, pe care l-a pus în genunchi, pentru o greşeală pe care a făcut-o, iar acum îl ierta, cum îl iertase şi odinioară. Masca de indiferenţă de pe obrazul ei dispăru, plesnind întocmai ca o pojghiţă de gheaţă împotriva căreia se reped valurile năvalnice ale emoţiei; o lacrimă îi izvorî încet dintre pleoape şi-i fugi grăbită de-a lungul obrazului palid.

— Ştiam, Peter, că faţă de mine, nu se poate ca tu să procedezi altfel decât just, îngână ea cu glasul chinuit de păreri de rău, din cauza neîncrederii ei în loialitatea lui: eram sigură, fiul meu.

Înainte de plecarea ei, Peter scrise adresa în care cerea postul din Staffordshire. Ea avea o presimţire în legătură cu cererea aceasta... o stranie certitudine că Peter va reuşi. Puse chiar ea scrisoarea la cutie, în drumul de întoarcere spre Flowers Street.

30

Lucy plecă în concediu cu senzaţia unei victorii câştigate cu mari sacrificii. Dintr-un anumit punct de vedere n-ar fi vrut să plece: era prea preocupată de planurile ei şi de pregătirea anticipată pentru noua locuinţă. Dar, totul fusese aranjat dinainte, atât la birou, cât şi cu doamna Tweedy; afară de asta simţea reacţia mulţumirii recentului ei succes; în consecinţă se supuse împrejurărilor favorabile plecării ei la Doune.

Deşi nu primise nicio ştire de la Stafford, ea avea o intuiţie limpede – probabil optimistă, explicabilă în starea ei sufletească de acum – şi chiar dacă nu va reuşi să obţină postul acesta, mai erau şi altele, şi el era convins că va putea obţine o slujbă de asistent, după ce-şi va termina stagiul în calitate de intern, ceea ce trebuia să se întâmple la sfârşitul lunii aprilie. Astfel plecă foarte mulţumită din gara St. Enoch. De altfel venise şi Peter cu ea. De fapt el fusese cel care o îndemnase să plece la drum şi acum când trenul trecea prin aceleaşi meleaguri pe care acum cinci ani le văzuse împreună cu fiul ei, i se păru că vede din nou expresia întipărită pe obrazul lui, o expresie de sfială, aproape ca şi când ar fi vrut să-i ceara iertare. Se simţea mai liniştită când se gândea la expresia obrazului său. Se întorsese definitiv la ea. Peter era un băiat cu care te puteai înţelege şi reuşise să-l facă să înţeleagă nebunia purtării lui de mai înainte. Cum era posibil ca la vârsta de douăzeci şi trei de ani să se gândească la astfel de legătură! Da, se întorsese la ea. De asta nu se îndoia câtuşi de puţin. Nu se îndoia nicio clipă. Odinioară se îndoise de Frank; ce bine ar fi fost, dacă ar fi ascultat de sfatul lui. Chiar numai datorită acestei lecţii dureroase, îşi aducea întotdeauna aminte, că e mult mai bine să nu pună la îndoială cuvântul şi loialitatea fiului ei.

La sosire constată că Doune s-a schimbat foarte mult –

în jurul gării erau foarte multe vile clădite de curând – dar doamna Tweedy nu se schimbase. Lucy simţi o adevărată plăcere, că poate revedea după atâţia ani silueta delicată şi adusă de spate a doamnei Tweedy, care în felul ei special se simţea şi ea mulţumită că o revedea pe Lucy.

— Trebuie să-ţi spun, declară ea, aşezând pe masă o farfurie cu memorabilele ei brioaşe şi proptindu-şi mâna albă şi slăbită în şoldul ciolănos, că-mi face multă plăcere că te pot vedea din nou la mine. Numai rareori mi se întâmplă ca o vizitatoare să-mi fie atât de simpatică, cum îmi eşti dumneata, căci mie îmi eşti simpatică şi nu te-am uitat niciodată. De multe ori m-am întrebat... da, m-am întrebat, nu cumva ţi s-a întâmplat ceva?

Lucy, aşezată într-un fotoliu, cu mâinile împreunate împrejurul genunchilor, ridică privirea spre doamna Tweedy şi zâmbi.

— Nu cred să arăt, ca şi când mi s-ar fi întâmplat ceva neplăcut.

Doamna Tweedy clătină uşor din cap şi aşeză o lingură în farfurie, apoi îi răspunse cu toată simpatia:

— Pari o femeie cu totul schimbată. O, da, te-ai schimbat grozav de mult. Probabil ai avut de luptat, draga mea. Am văzut din primul moment când ţi-am deschis uşa, ca să intri în casă şi nu cred să mă înşel, prea mult, când îmi închipui că lupta aceasta a fost destul de grea. Şi doamna Tweedy mişcă din colţul gurii şi clătină din nou din cap, ca şi când ar fi vrut să-i spună că din acest punct de vedere nimic nu o poate înşela.

— În orice caz, acum totul s-a terminat, răspunse Lucy.

— Da... ai mai îmbătrânit, adăugă doamna Tweedy cu glasul stins şi eşti mai slăbită... mult mai slăbită decât înainte de asta.

— Nici dumneata nu eşti prea grasă, doamnă Tweedy, răspunse Lucy cu blândeţe.

— Eu, declară doamna Tweedy şi suflă pe nări, din mine n-a mai rămas decât o umbră. Eu nu mănânc nici atât cât i-ar trebui unei vrăbii; nu sunt în stare. Am fost

întotdeauna o fire delicată. Băiatul dumitale, adăugă ea, nu mi-a părut nici el prea voinic, după cât îmi mai pot aduce aminte. Mi se pare că în privinţa mâncărurilor era foarte pretenţios.

— Acum se simte bine. De altfel n-ai decât să judeci singură. Am scos o fotografie a lui şi am aşezat-o în cameră.

— M-am uitat în treacăt la ea, răspunse doamna Tweedy cu un calm olimpian. Am băgat de seamă că este puţin cam înfumurat. Dumneata ai făcut foarte mult pentru tânărul acesta. Să sperăm că îţi va fi recunoscător. Se opri şi se îndreptă spre uşă. Îţi voi aduce numaidecât ceaiul. După drumul pe care l-ai făcut, cred că e numai bun. Drumul cu trenul este obositor. Nici nu s-ar putea să fie altfel.

Ieşi cu paşi uşori şi peste câteva clipe se întoarse cu ceainicul în mână, îl puse pe masă şi-i făcu un semn cu capul:

— Ceaiul este de cea mai bună calitate! apoi silueta ei fragilă dispăru din nou din odaie.

În seara aceea Lucy se culcă devreme şi dormi ca legănată. Dimineaţa următoare se sculă odihnită şi imediat după dejun plecă de acasă. În timpul nopţii plouase mult, dar acum dinspre mare se ridica o boare uşoară, care o făcea să umble cu paşi elastici pe străzile principale ale oraşului. Se opri la poştă, ca să expedieze lui Peter o carte poştală – nu o vedere colorată intens, ci un peisaj calm al litoralului pe care îi scrise câteva cuvinte discrete: „Ai vreo ştire de la S?” – o vedere care putea să sosească în timp ce el sta la masă, fără să-l facă de ruşine. Apoi simţindu-se mai liniştită şi încercând să uite toate preocupările, mai expedie o carte poştală – de astă dată cu câteva cuvinte uşoare de spirit – doamnei Tinto. Cu asta se termină toată corespondenţa ei din ziua aceea.

Se întoarse şi începu să coboare strada, luptând de astă dată cu nădejde împotriva vântului care, contrar

afirmaţiilor doamnei Tweedy, o făcea să se simtă viguroasă şi aproape întinerită. În faţa unei prăvălii cu fructe, privirea îi fu atrasă de un coş plin de mere roşii. Se opri – merele îi plăcuseră întotdeauna... şi trecuse atâta vreme de când nu le mai gustase. Ascultând de un îndemn neaşteptat, intră în prăvălie şi cumpără câteva.

Pe aleea de pe litoralul mării intră într-o gheretă de scânduri care fusese construită aici, după ultima ei vizită la Doune, exact în faţa peretelui de stâncă unde odinioară se oprea ca să se odihnească. Era singură şi în stâncă se loveau pale mari de stropi care cădeau până aproape de picioarele ei.

Începu să muşte dintr-un măr şi se gândea mulţumită la plăcerea ce o simţea. Imediat după aceea mâncă şi pe al doilea şi cojile le băgă în punga goală pe care o stârci în palmă şi o făcu minge, apoi continuă să se uite spre mare.

Dar acum ce mai avea de făcut? Venise în mod ostentativ să-şi petreacă vacanţa, ceea ce implica numaidecât o distracţie. Ar fi trebuit să aibă mijloacele necesare care să-i permită să uite efectul neplăcut al vremii defavorabile, dar ea nu avea bani. Pentru ea posibilităţile de distracţie erau foarte limitate. O clipă se gândi că ar fi bine să plece la plimbare, pe urmă îşi zise că datorită ocupaţiei ce o avea, era sătulă de plimbări, afară de asta nici nu se simţea dispusă să se plimbe singură pe un astfel de vânt. Ar fi putut să-şi cumpere o revistă sau un ziar, dar nu simţea nevoia să citească şi nici n-o interesa ceea ce se întâmpla în lume. Ce-o interesa pe ea faptul că valorile bursei au crescut sau au scăzut cu un punct sau că a fost ales un nou preşedinte? Recunoştea că apatia aceasta este ceva neobişnuit, dar nu i se putea împotrivi. Acesta era temperamentul ei de acum. Anii grei de muncă şi de încercări o făcuseră să devină ceea ce era astăzi.

Dispoziţia ei se schimbă. Cu totul pe neaşteptate i se păru că se vede pe ea în rolul de femeie singură, o femeie

de vârstă mijlocie, aşezată într-o gheretă de pe ţărmul unui golf pustiu, ca să se adăpostească împotriva vântului; o femeie care nu se bucura decât de puţine prietenii şi la care cei care o cunoşteau se uitau dintr-o parte. O femeie cu obrazul palid şi tras, cu trupul îngreunat de vârstă şi mâinile bătucite de munca ce trebuie să o îndeplinească în gospodărie. În mod inevitabil gândurile i se întoarseră înapoi, spre vacanţa de acum cinci ani, petrecută împreună cu Peter, şi uitându-se la apele tulburi şi cenuşii, amintirea clipelor fericite petrecute împreună o umpleau de extaz. I se părea că vede pe Peter scăldat în lumina soarelui, oprit pe trambulină, gata să sară. Îi venea să zâmbească, gândindu-sa la nerăbdarea cu care aştepta cuvintele ei de laudă; când ieşea din apă se apropia de ea şi o întreba întotdeauna, dacă săritura lui de pe trambulină a fost corectă. Obrazul i se lumina aducându-şi aminte de peripeţiile fericite ale acestor zile depărtate şi lăsându-şi gândurile slobode, se legăna fără nicio împotrivire în extazul acestei mulţumiri.

Într-un târziu se reculese, tresărind aproape înfiorată. Începuse să-i fie frig. Oftă, se ridică în picioare, îşi mişcă de câteva ori membrele înţepenite şi se întoarse la pensiune. În aceeaşi seară, obsedată mereu de amintirile ei, se duse până la locul unde erau barăcile cu distracţii. Aici constată cu o spaimă aproape caraghioasă, că elegantul Val Pinkerton nu mai domina publicul de pe mica lui estradă de scânduri. Dispăruse şi eleganta lui trupă îmbrăcată în toalete de spectacol; fusese înlocuită de o orchestră formată din oameni mult mai tineri şi mai îndrăzneţi, în costume de pieroţi, care făceau chetă cu o stăruinţă supărătoare şi permanentă.

Se uită câteva clipe la ei şi la cutioarele de chetă ce le ţineau în mână, cu o privire rigidă. O fată cu fusta scurtă, în cap cu o pălărie de paiaţă aşezată cochet pe o ureche, mişca din şolduri şi cu degetul arătător bătea ritmul în timp ce cânta: *„Vine o roşcovană cu minaveta: o’Morgan*

o cheamă, dar „e ey-ta-liană, mica noastră Moll, şi face naveta”. Melodie absurdă şi stupidă, indiciu pentru decadenţa rapidă şi inevitabilă a gustului epocii moderne. Prin faţa ochilor ei trecu imaginea lui Val Pinkerton, cântăreţul zvelt cu eşarfa roşie, cu mâna dusă la inimă, impresionat da nostalgia melodiei sale, înfăţişare demnă şi atât de deosebită de ceea ce vedea acum; se vedea pe sine împreună cu Peter aşezaţi alături în interiorul barăcii, ascultând în extaz melodia. Ce cântase oare pe vremea aceea? „Spune da, Margareta mea...”.

Se întoarse în loc, fără să mai ezite. Vedea că este ridicolă... o proastă şi o sentimentală. Nimeni nu-i dădea nicio atenţie. Copiii se zbenguiau pe pajişte, în timp ce părinţii lor ascultau muzica sau se plimbau perechi-perechi de-a lungul aleii. Era şi ea în mijlocul acestor oameni, dar oarecum absentă printre ei. Odată cu înserarea, vântul se liniştise şi pe măsură ce se depărta, armonia muzicii se stingea, devenind un fel de şoaptă adusă de adierea uşoară a vântului, ca pe urmă să se topească în murmurul neadormit al valurilor. Când ajunse acasă, era întuneric. Trecu pe lângă Grand Hotel aproape fără să se uite la el. Nu intrase niciodată în acest local impunător şi astăzi nici nu mai dorea să intre; tot ce dorea acum, era o căsuţă curată, cu o placă de alamă la poartă... indiferent unde, numai să fie împreună cu fiul ei.

Când intră în casă, găsi pe doamna Tweedy pe coridor; femeia aceasta avea uşoara şi marea calitate de a apărea în mod instantaneu ca şi când în astfel de împrejurări ar fi răsărit din pământ, şi uitându-se la Lucy începu numaidecât:

— Arăţi foarte palidă astă-seară, doamnă Moore.

— Cred că sunt obosită, răspunse Lucy.

— Din cauza aerului, adăugă doamna Tweedy cu prudenţă; aşa se întâmplă întotdeauna în prima zi.

— Da... probabil din cauza aerului.

— Astă-seară s-a mai răcorit puţin.

— Da, este mai rece.

Se uitară una la alta, stând fiecare pe câte o margine a coridorului; pe obrazul doamnei Tweedy se văzu o expresie care ar fi vrut să-i spună că pe Lucy o admite din toate punctele de vedere, ca pe o egală a ei.

— În orice caz, ţi-am aşezat la picioarele patului, ligheanul cu apă fierbinte, zise ea prevenitoare. Prin urmare este gata şi te aşteaptă, când vei crede că eşti şi dumneata gata.

Astfel Lucy se duse la culcare.

Cele câteva zile trecură liniştite. Totuşi datorită acestei vacanţe amânate vreme atât de îndelungată, buna ei dispoziţie se manifestă din nou şi se simţea copleşită de o mulţumire neobişnuită. Citea şi făcea scurte plimbări, dar în majoritatea cazurilor prefera să stea nemişcată în ghereta de pe malul stâncos. Vremea continuă să fie schimbătoare, dar aerul tare şi sărat îi transmitea ceva din forţa lui tonifiantă, fără ca ea să bage de seamă.

De la Peter nu primi nicio scrisoare, dar nici nu se aştepta să-i scrie: fiul ei nu prea avea obiceiul să scrie; după ce trecu o săptămână întreagă, începu să numere zilele ce-i mai rămăseseră până la plecare. Nerăbdarea ei deveni mai adâncă; prin minte îi treceau tot felul de planuri pentru viitor; se gândea mulţumită că răsplata străduinţelor ei de până acum nu va putea să întârzie prea mult.

În penultima zi dinaintea plecării, ieşi de la pensiune imediat după ce prânzi şi se expuse, cu o mulţumire nebănuită, vântului care bătea necontenit.

Plăcerea de a trăi îi pricinuia o mulţumire nebănuită şi presimţea îndemnul plin de vigoare al posibilităţilor ce o aşteptau de aici înainte, după zbuciumul din ultimii cinci ani. Îi făcu plăcere plimbarea aceasta prin orăşelul cochet, cu pragurile uşilor proaspăt frecate şi cu ferestrele picurând sub biciuiala ploii, cu străzile pline de activitatea dimineţii şi era mulţumită să-şi poată expedia cartea poştală în fiecare zi, în care de astă dată îi spunea ora trenului cu care va sosi a doua zi, în cazul când el va

fi liber şi va dori s-o întâmpine la gară.

Nu se opri pe banca ei favorită de pe stânci ci îşi continuă cu îndrăzneală plimbarea împotriva vântului, de-a lungul litoralului. Dispoziţia ei de acum avea nevoie de mişcare şi motivul acestei stări de spirit, al acestei mulţumiri, al exaltării ei de acum era limpede şi nu avea niciun motiv să-l tăgăduiască. Mâine se va întoarce la fiul ei.

Merse atât de departe, încât întârzie de la masă şi alergând grăbită, cu obrazul biciuit de aripile vântului, urcă într-un suflet treptele scării de la casa doamnei Tweedy. Ajunsă în vestibul, îşi scoase pardesiul, aşeză umbrela şi când se întoarse, văzu pe doamna Tweedy ieşind din odaia de alături, zâmbind şi ţinând o tavă.

— Arăţi mai bine, zise ea, mult mai bine decât aseară. Apoi după ce făcu o pauză adăugă: pe consola căminului te aşteaptă o scrisoare... o scrisoare foarte lungă şi frumoasă, dacă e să judeci după felul cum arată plicul

Ochii lui Lucy se aprinseră – nu exista decât o singură persoană care putea să-i scrie – şi uitându-se la doamna Tweedy, zâmbi şi ea. O scrisoare de la Peter! ştiri favorabile, în legătură cu slujba; gândul acesta i se părea încântător.

— Foarte bine! exclamă ea întrebuinţând expresia obişnuită a lui Peter. Este tocmai scrisoarea pe care o aşteptam. Şi intră repede în odaia ei.

Scrisoarea era pe consola căminului, aşa cum îi spusese doamna Tweedy. Şi era de la Peter. Ar fi fost în stare, cum spunea întotdeauna, să-i recunoască scrisul dintr-o mie de plicuri, şi cântărindu-l în palmă, se supuse unor chinuri tantalice, aducându-şi aminte de scrisorile adorabile, inocente, scrise cu cerneală violetă, din care respira dragostea lui faţă de ea şi credinţa lui nestrămutată.

De astă dată sosise o nouă scrisoare, care dovedea aceeaşi statornicie.

Se simţea mulţumită şi în această clipă admise uşoara

nelinişte prin care trecuse în timpul celor două săptămâni, cât nu primise de la el nicio ştire.

Ochii îi străluceau; pe obrazul ei se reflecta o nerăbdare, un fel de duioşie sublimă, când deschise plicul şi scoase scrisoarea. Începu să citească surâzând.

Dar imediat după aceea lumina dispăru de pe obrazul ei, trăsăturile îi deveniră rigide şi i se contractară îngrozitor; sângele îi fugi tot dintr-odată spre inimă, lăsându-i obrazul, nu alb, ci de culoare cenuşie, bolnăvicioasă. Un cuvânt din această scrisoare îi atrăsese atenţia, sau nu un cuvânt, ci o serie întreagă de cuvinte, nu de cuvinte, ci de înţelesuri. Înţelegerea aceasta nimicitoare şi dureroasă veni întocmai ca un fulger... o revelaţie îngrozitoare, o lumină prevestitoare de dezastru, mult mai rapidă şi mai orbitoare decât orice lumină de fulger.

De pe buze nu-i scăpă niciun ţipăt – corpul îi încremenise într-o tăcere de piatră – dar mâna în care ţinea scrisoarea i se încleştă şi începu să tremure, ca de un acces de epilepsie.

— În scrisoarea aceasta văzuse numele lui Rose, repetat, repetat mereu între celelalte cuvinte, palide încercări de îmbunare ce-i jucau prin faţa ochilor speriaţi. Numele lui Rose!

Plecase împreună cu Rose. Primise cabinetul pe care tatăl lui Rose i-l cumpărase la Londra.

Pe ea – mama lui – o părăsise.

Simţi o răceală îngrozitoare înţepenindu-i trupul, întocmai ca răceala morţii şi tenebrele deznădejdii ce se închiseră pe deasupra ei, întocmai ca bolta unui mormânt. Rămase nemişcată, apoi imediat după aceea trupul i se cutremură de un fior. Trupul acesta părea mort, dar spiritul ei nu murise; trăia chinuit de vârtejul gândurilor care fermentau în el cu înfrigurare, revelându-i situaţia reală. Ea plecase... plecase parcă anume să nu le stea în cale Uneltiseră cu bună ştiinţă împotriva ei; o înlăturaseră din drumul lor, o umiliseră, o înjosiseră, Dar,

umilinţa aceasta nu era nimic. Nici înjosirea nu putea însemna nimic. El plecase – fiul ei – se căsătorise! După ani de muncă fără preget, după îngrozitoarea abnegaţie ce şi-o impusese, după lupta continuă, după munca de roabă, după sacrificiile sălbatice şi dureroase pe care le făcuse, după tot ce suferise şi îndurase din cauza lui, el o părăsise! Abuzase de ea, o amăgise şi o dăduse la o parte din drumul lui. Ea se luptase cu obstacole nebănuite şi cu dificultăţi îngrozitoare pentru a-i netezi drumul… şi a-i trece în braţele altei femei. Aceasta era o tortură… o tortură insuportabilă.

Năucită de suferinţa morală, căzu fără putere pe un. Scaun.

Scrisoarea îi scăpă din mână.

PARTEA A TREIA

1

După nouă luni de la acele întâmplări Lucy stătea aşezată pe un scaun în bucătăria ei din Flowers Street. Odaia nu se schimbase decât foarte puţin, era tot atât de cenuşie şi de prost mobilată, ca şi înainte de asta; probabil perdelele erau mai murdare, tăbliile ferestrelor mai pline de funingine aşteptau să fie spălate, pata de umezeală de pe tavan era acoperită de un aşternut mai gros de mucegai. S-a gândit vreodată că va fi obligată să trăiască într-o astfel de odaie? Nu s-a gândit niciodată la o astfel de posibilitate! Dar ce importanţă mai puteau avea acum... nimicuri, ca praful şi dezordinea... Astăzi nu se mai gândea la aşa ceva, căci era preocupată de probleme cu totul de altă natură. Ziua aceea îngrozitoare de la Doune, când simţise că viaţa ei s-a terminat... că este pierdută, nimicită şi distrusă... Cât fusese de proastă, de oarbă şi de tâmpită... Îi venea să râdă de suferinţele cumplite prin care trecuse creierul ei chinuit în clipele acelea. O nenorocită care umbla cu capul plecat în pământ, ca să adune pietricelele strălucitoare pe ţărmul unor iluzii fără hotar, străduindu-se să găsească fericirea printre ruinele aruncate de valurile unei mări imense de amărăciune şi dezamăgire... iată ce fusese ea. Nu descoperise nici cel puţin pietricele lucitoare, ci numai cenuşiu pe care cu gesturi sălbatice şi-o presărase pe creştetul capului şi i se părea că simte chiar în gură

gustul acesta de lavă, cu savoarea sălcie şi dulceagă a visurilor neîmplinite.

Dintr-un anumit punct de vedere această rătăcire făcea parte din soartă şi reprezenta o cale care se îndrepta spre situaţia de acum; pe obrazul îngândurat şi buzele palide îi tremura o umbră de zâmbet, când îşi aduse aminte de fericirea ei de acum. Nu o merita, totuşi datorită cine ştie cărei minuni, o obţinuse, era a ei şi se putea bucura de ea.

Câteva clipe rămase îngândurată în faţa mesei: tocmai terminase de mâncat, deoarece nemaiavând nevoie să se întoarcă acasă cu sufletul la gură la ora unu după amiază, se obişnuise să mănânce la patru, când se întorcea de la birou. Apoi cu gândurile pribege, probabil fără să-şi mai aducă aminte de misiva îngrozitoare care o strivise în ziua aceea la Doune, luă o scrisoare care era aşezată alături de farfurie şi începu s-o citească cu toată liniştea. Dar şi scrisoarea aceasta era de la fiul ei; purta data zilei din ajun, iar în colţ o adresă: Maida Vale, Londra.

„Scumpa mea mamă, începea scrisoarea, m-am bucurat foarte mult de scrisoarea ta şi de faptul că-ţi merge bine. La rândul nostru suntem şi noi foarte mulţumiţi şi fericiţi. Cu cabinetul îmi merge cât se poate de bine. Probabil vei fi încântată când vei afla că am o nouă clientă, o doamnă din înalta societate... ia gândeşte-te puţin! Se poate să fi auzit şi tu de ea: o cheamă Lady Macarthy. Sub formă de onorariu ne plăteşte o jumătate de guinee... ţi-ai putea închipui aşa ceva! După cum vezi, fiului tău nu-i merge tocmai prost. Într-o bună zi îi vei găsi în Harley Street. Sunt hotărât să ajung acolo... şi asta într-un viitor cât mai apropiat. Crede-mă, dacă nu voi reuşi să devin celebru, asta nu înseamnă câtuşi de puţin că nu m-am străduit din toate puterile ca să ajung la celebritate. Până atunci va trebui să avem pacienţă şi pacienţi, (ceea ce nu este un joc de cuvinte, ci o realitate). Mă gândesc mereu cu nerăbdare la ziua când te vom putea instala

aici, lângă noi, dar deocamdată planul acesta este greu de realizat. Evident, îmi vine foarte greu să mă gândesc că eşti obligată şi astăzi să lucrezi, dar fiecare ban pe care îl câştig, trebuie să-l investesc în acest cabinet şi, acceptă şi dumneata că pentru noi esenţialul este să ne consolidăm situaţia. Tatăl lui Rose s-a dovedit întotdeauna foarte bun – săptămâna trecută ne-a vizitat din nou – căci nu poate să se despartă de noi. Este un om nebănuit de cumsecade, dar fireşte, nu-i putem cere ca el să facă totul. Nu e departe ziua când vei fi şi dumneata aici lângă noi şi vom fi iarăşi toţi împreună. Pentru mine ziua aceasta nu va putea veni destul de repede... atunci voi fi în stare să mă îngrijesc de dumneata din toate punctele de vedere şi să-ţi asigur independenţa pentru toată viaţa. Ştiu că această situaţie îţi va face plăcere. Rosie te salută cu toată dragostea şi tot aşa şi eu.

Fiul tău devotat,
Peter."

Citi foarte liniştită scrisoarea până la capăt. Aceasta era scrisoarea tipică ce o primea de la el în fiecare săptămână – cel puţin câte una – şi la care ea îi răspundea în mod sobru şi tot atât de regulat. Era o scrisoare plină de dragoste şi devotament şi de strălucitoare făgăduinţe. Ce făgăduinţe! Fără îndoială, el credea în ele... dar ea, credea oare? Nu cumva era nedreaptă? Nu ştia ce să zică; presimţea că şi peste zece ani de aici înainte, el va continua să-i facă aceleaşi promisiuni. Şi i se părea ciudat că gândul acesta nu-i trezea nicio amărăciune. Mai ciudată i se părea însă această îngăduinţă cu totul nouă... căci ea nu fusese niciodată femeie îngăduitoare.

Gândurile i se întoarseră din nou înapoi. Acum nouă luni ar fi fost oare în stare să citească atât de liniştită şi fără patimă cuvintele pe care i le scria? Oricât ar fi încercat să se gândească la suferinţele ei de atunci ca la un zbucium al unei minţi chinuite, amintirea lor era

dureroasă, întoarcerea aceea de la Doune, pe care nu o putea uita niciodată! Tot aşa nu va putea uita durerea, amărăciunea şi zbuciumul sufletului ei, După ce se întorsese acasă, în casa aceea goală şi pustie – chiar astăzi când îşi aducea aminte, trupul i se cutremură de fiori – credea că este nebună. La etajul de jos familia Maitland invitase nişte prieteni... organizaseră o serbare, cu muzică zgomotoasă, cântece în cor şi dansuri frenetice. Cunoştea de mult acest fel de serbări vesele, dar în ziua aceea, când alerga de colo până colo prin cameră, zgomotul asurzitor de la parter o înnebunea şi tot aşa o înnebunea şi liniştea desăvârşită ce se aşternea asupra casei. Singură, părăsită, uitată într-un fel atât de perfid după ani nenumăraţi de sacrificii fără margini, închisă între pereţii aceştia pustii, de fiecare dată şi cu fiecare pas pe care-l făcea prin odaie îşi aducea aminte de lupta pe care o dădu, de sacrificiile ei dispreţuite... şi nu se simţea în stare să mai suporte. Deznădăjduită, plecase într-un suflet de acasă, încercând să-şi liniştească furtuna gândurilor în mijlocul zgomotului circulaţiei de pe străzi. Sâmbătă seara în Young Street... era oare viaţă sau nebunie ceea ce văzuse? Lumini strălucitoare, trotuarele pline de lume, freamăt de glasuri şi de culori; femei cu şalurile pe umeri, trecând braţ la braţ, exuberante şi surâzătoare; marea de oameni care trecea neostenită, mereu înainte spre plăceri; femei destrăbălate care aşteptau în colţul străzilor cu ochii treji, pândind şi oferindu-se bărbaţilor; copii palizi, diformi şi cu mişcări ciudate, cerşind, jucându-se sau încăierându-se; vagoanele de tramvai care se deplasau cu un huruit uriaş; crâşme cu uşile larg deschise, râsete, ţipete, cântece, urletele oamenilor beţi; toate acestea defilau prin faţa ochilor ei, ca vedeniile unui vis tulbure, ca un vârtej de spaimă, în mijlocul căruia se vedea pe sine, stând nemişcată, ca şi când ar fi prins rădăcini.

Fie că prinsese rădăcini, fie că rătăcea din loc în loc, pentru ea era acelaşi lucru, ea nu făcea parte din

mulţimea aceasta lipsită de griji; ea nu era o femeie rătăcită şi cu credinţa pierdută. Regreta cu toată amărăciunea tot ce se întâmplase în viaţa ei de până acum. Regreta până şi virtutea ei de femeie. De ce n-a încercat să profite de fericirea ce i-a oferit-o viaţa? Avusese un corp mult mai bine făcut şi mai dornic decât aceste prostituate ordinare care făceau paradă de farmecele lor îndoielnice; fusese o femeie sensibilă, dar îşi sugrumase toate pornirile trupului şi renunţase la tot. De ce încercase să se zăvorască, de bună voie, în limitele strâmte ale cinstei, muncind din greu, făcând economii, refuzându-şi orice plăcere, şi toate acestea în zadar... Era numai vina ei. Ducând acest fel de viaţă, îşi bătuse joc de ea însăşi. Ar fi dorit din tot sufletul să evadeze, să sa aventureze într-o distracţie nebunească sau să se cufunde în uitare definitivă. Ce răsplată i se da pentru anii lungi de sacrificiu? Ochii i se umplură de lacrimi fierbinţi, când îşi aduse aminte de tot ce a făcut. Iată că acum a fost dată la o parte, întocmai ca o amantă îmbătrânită, într-o situaţie mizerabilă şi fără posibilităţi de îndreptare; nu va fi în stare niciodată să trăiască, acceptând o situaţie de inferioritate în casa fiului ei, mulţumindu-se cu resturile dragostei lui. Nu, steaua căreia se dedicase ea cu tot devotamentul, apusese; idolul căruia îi ridicase un altar, se prăbuşise. Sacrificase totul şi totul fusese sacrificat, de dragul unei nebunii şi a unei închipuiri deşarte.

Rătăcise de-a lungul străzilor înţesate de lume şi se întorsese acasă noaptea târziu, pentru a găsi aceeaşi linişte care o înspăimânta. Dar cu toate acestea, nu fusese în stare să adoarmă; se zvârcolise toată noaptea în aşternut. A doua zi – duminică – rămase în pat, sfârşită de puteri, fără să vadă nimic şi fără să se gândească la biserică, ascultând ceasornicul cum drămăluieşte secundele grele.

Lunea următoare cu mare greutate se duse la birou. Trebuia să se ducă, acesta fiind existenţa ei, pentru că nu

voia să depindă de nimeni. Intră în birou într-o stare de prostaţie, nepăsătoare, temându-se de inevitabilele scene ce trebuiau să urmeze: privirile furişe, simpatia pe care nu o dorea şi, dincolo de această simpatie, atitudinea ce ar fi vrut să spună: „Nu ţi-am spus?”; „Te-am prevenit la timp, dar n-ai vrut să m-asculţi”. Gândul acesta fusese pentru ea întocmai ca o lovitură de pumnal, ca o rană dureroasă pentru mândria ei, tocmai pentru ea care se lăudase întotdeauna cu ceea ce va face, după ce fiul ei îşi va termina studiile.

Apoi după ce înfruntase cu obrazul împietrit această situaţie, plecase în turneul obişnuit pe la maghernițe. Prinsă din nou în angrenajul acestei slujbe odioase şi degradante, se gândea că acum îi lipseşte devotamentul care îi dădea curaj. Va trebui să continue la infinit această absurdă corvoadă, această sclavie a vieţii: totul începuse din nou.

Tot aşa cărţile poştale soseau ritmic de la cei doi, plecaţi să-şi petreacă luna de miere în Bretania. Cât de mult le plăcea această provincie şi ciudăţeniile ei – aceasta era o expresie a lui Rose – şi bucătăria admirabilă pe care o aveau acolo – această era o expresie a lui Peter. Îi scriau că se vor mai întoarce în această regiune. Cărţile poştale soseau în fiecare zi, cereri de împăcare, dovezi de devotament, – culori luminoase, femei cu bonete pe cap şi încălţate în saboţi, bărci de pescari cu catargele poleite de soarele căzut în asfinţit – „un peisaj încântător, mamă!” – imagini încântătoare, dar pentru ea motive dureroase care îi aduceau aminte de ceea ce a pierdut. Ei doi se distrau în străinătate, în timp ce ea fusese lăsată aici, întocmai ca o căzătură, ca un petec de hârtie sau o coajă de portocală dintre acelea pe care le aruncă trecătorii pe Flowers Street. O chinuitoare deznădejde se abătuse asupra ei, un nor îi coborâse pe frunte, întunecându-i privirile şi adâncindu-i cu fiecare zi tot mai mult încruntătura dintre sprâncene.

Fără îndoială ar fi trebuit să accepte situaţia în stil

clasic: un elan impetuos de iertare, o scrisoare emoţionată adresată perechii fericite, o aluzie discretă pentru o modestă alocaţie săptămânală, amintiri melancolice, pigmentate de viziunea sentimentală a bunicii care ar fi vrut să fie ea, o bătrână cu părul alb aşezată în colţul unei canapele, legănând un copilaş pe genunchi. Dar Lucy nu era în stare să facă aşa ceva. La gândul acesta un fior de gheaţă şi de revoltă îi fugea prin tot trupul. Îşi zicea – cu toată amărăciunea – că a fost înşelată, furată de drepturile ei şi niciun paleativ şi nicio vagă promisiune de viaţă tihnită, nu va putea şterge dureroasa şi amara senzaţie pricinuită de înfrângerea ei. Viaţa i se părea fără niciun preţ, deşartă… deşartă de orice nădejde.

Zilele treceau încet, una după alta şi pe măsură ce se apropiau de sfârşitul săptămânii, ea se închidea tot mai mult în sine. Veni sâmbătă, apoi din nou duminică, şi-şi aduse aminte de datoriile ce le avea faţă de biserică. Indiferentă şi plictisită, mai mult din obişnuinţă, se îmbrăcă şi plecă la biserică, dar nu la St. Patrick. Aici era cunoscută şi se gândea înspăimântată la nenumăratele întrebări ce i se vor pune, întrebări de care, datorită sensibilităţii ei de acum, se temea, fără să aibă un motiv anume, aşa că se duse la biserica unei parohii îndepărtate, la St. Mary, o bisericuţa situată într-o piaţă retrasă, pierdută în labirintul străzilor pline de circulaţie. Auzise vorbindu-se ceva despre ea: despre preot sau despre biserică, nu ştia nici ea tocmai bine, dar nici nu o interesa. Se duse la această biserică pentru a nu fi recunoscută de nimeni. Motivele ei însă nu aveau nicio importanţă şi felul în care plecase la biserică, nu însemna nimic în raport cu felul în care se întoarse. Plecase şi acesta era singurul amănunt care interesa. Zdrobită sub îngrozitoarea povară, chinuită de durerea ei ascunsă, pusă în mişcare de o dorinţă nedefinită şi aproape intolerabilă – aproape epuizată – intră în biserică. Aici se întâmplă minunea, căci fără îndoială fusese o minune. Ea

cel puţin nu se îndoia câtuşi de puţin că a fost minune. Chiar acum când stătea aşezată în faţa mesei în dezordine, obrazul i se lumina de această amintire. Da, mâna care-i îndreptase paşii, o îndreptase spre locul acesta: ştia, era convinsă că aşa trebuia să fie.

Mai întârzie câteva minute şi pe obrazul palid îi jucă un crâmpei de zâmbet apoi se ridică şi puse scrisoarea fiului ei alături de celelalte, un maldăr prăfuit pe consola căminului şi, după ce adună lucrurile de pe masă, plecă foarte liniştită de acasă.

Ajunse la birou la patru şi jumătate. Se aşeză pe scaunul ei, controlă încasările, le trecu în registru, apoi se întoarse spre doamna Tinto.

— Domnul Rattray este în biroul său? întrebă ea cu indiferenţă.

Doamna Tinto se opri din scris şi uitându-se peste vârful nasului la registru, păru că rămâne îngândurată, întrebarea aceasta era ciudată... drumurile lui Lucy nu se încrucişau niciodată cu drumurile bătătorite ale domnului Rattray.

— Da, este sus, răspunse ea în cele din urmă, fără să întoarcă ochii spre ea. L-am auzit urcând scara puţin înainte de sosirea dumitale.

— Vă mulţumesc, răspunse Lucy, apoi se ridică în picioare şi ieşi din birou.

De astă dată doamna Tinto întoarse capul după ea şi se uită mirată, cu ochii aproape ieşiţi din orbite, cum se închide uşa în urma ei.

Peste cinci minute Lucy se întoarse în birou cu paşi înceţi şi doamna Tinto o întrebă, fără să mai întârzie:

— L-ai găsit? suflă ea cu toată discreţia. Dar cuvintele ei păreau o cerere indirectă de a-i povesti toate amănuntele acestei întrevederi.

— Da! Lucy făcu o pauză, apoi adăugă fără să-şi modifice modulaţia indiferentă a glasului: L-am anunţat că îmi voi părăsi slujba.

Doamna Tinto rămase cu gura căscată. Îşi întoarse trupul spre ea şi o examina cu un interes neobişnuit.

— Vasăzică, pleci... la Londra! exclamă ea. Bravo! Vasăzică, te duci la fiul dumitale.

Lucy se uită o clipă la ea.

— Nu, nu fac aşa ceva, răspunse ea într-un târziu, dar slujba o voi părăsi de astăzi într-o lună. Se apropie de propriul ei birou, puse registrele la loc, apoi se întoarse din nou spre uşă: Am treminat ce am avut de lucru, aşa că acum pot să plec.

— Bine, dar ce ai de gând să faci de aici înainte? întrebă doamna Tinto; numai o irezistibilă curiozitate ce se zbătea în pieptul ei opulent, o determină să pună această întrebare nepotrivită.

— Acum am alte planuri, răspunse Lucy pe un top enigmatic, apoi dădu din cap, îi spuse bună seara şi părăsi biroul.

Alte planuri! Doamna Tinto făcu din nou ochii mari şi Dandie, care întârziase din cauza tramvaiului, o găsi în aceeaşi situaţie.

Era prost dispus şi în timp ce-şi agăţă furios pălăria în cuier, protestă nemulţumit:

— Tramvaiele noastre sunt cele mai proaste din Europa; când eşti mai grăbit, se defectează, parcă ar căuta anume să-ţi facă în ciudă; iar când încerci să iei altul, acesta îţi trece indiferent prin faţa nasului şi nu se mai opreşte. Femeile sunt mult mai rele decât bărbaţii: spun că umblă după cumpărături. În realitate, aleargă de pomană. Azi-noapte nici n-am dormit bine. În casa vecinului de lângă mine toată noaptea au clămpănit la pian. Din când în când se opreau, ca apoi să înceapă din nou. Voi cumpăra câteva petarde şi le voi aşeza la ei sub fereastră. Ce face administraţia, rogu-te?

Dar doamna Tinto nu era dispusă să asculte tiradele lui; era incapabilă să-şi stăpânească nerăbdarea de a-i comunica ştirea pe care o aflase.

— Va pleca din slujbă, declară ea şi-i făcu semn cu

capul, spre scaunul gol din faţa biroului. Şi-a dat demisia astăzi după-amiază.

Dandie ridică numaidecât fruntea şi după ce făcu o pauză, se întoarse spre ea.

— Cum se poate? şi înfăşurându-şi picioarele strâmbe împrejurul picioarelor scaunului – fiecare picior al lui era un semn desăvârşit de întrebare – se uită la ea întrebător. Apoi, din cauză că nu-şi descărcase în întregime veninul, adăugă: probabil se duce la fiul ei cel bun?

— Nu!

Monosilaba aceasta sintetiza o mulţime de subînţelesuri.

— Atunci ce... ce are de gând să facă?

— Ştie Dumnezeu, răspunse doamna Tinto cu glasul încet. Nu prea avea obiceiul să pomenească pe Dumnezeu, dar de astă dată glasul ei era plin de ameninţări şi adăugă pe acelaşi ton: Numai Dumnezeu ştie ce se va întâmpla cu ea. Duşmanul ei cel mai mare este ea însăşi, biata femeie! Îmi pare rău de ea.

— Îţi pare rău de ea? Ei nu-i pare rău. De o vreme încoace parcă umblă cu capul prin nori.

— Prin nori?

— Cred că ştii şi dumneata... cu capul prin nori.

— Uneori expresia de pe obrazul ei... spune-mi ce înseamnă toate acestea?

Urmă un timp de tăcere, Dandie se scărpină cu tocul în creştetul capului, apoi îi răspunse liniştit, pronunţând fiecare cuvânt cu glasul suav, ca unul care ştie ce vorbeşte:

— Nu ştii că în ultimul timp a devenit foarte evlavioasă?

Doamna Tinto înclină uşor din cap.

— Ei da... răspunse ea cu prudenţă.

— Acum a apucat-o mania religioasă, stărui Dandie. Am mai văzut astfel de lucruri şi înainte de asta. O femeie la o întrunire religioasă ce se ţinea sub un cort, la care m-am dus şi eu. Am intrat mai mult pentru partea comică a spectacolului. Cât despre asta, nici vorbă. Ar fi trebuit s-o

vezi în ce hal era. Mai era şi un bărbat pe care îl cunoscusem înainte de aceea – unul cu numele Gilmour, da exact – Gilmour. În vremea lui fusese un mare beţivan, dar după ce s-a convertit – cu ocazia unei adunări a Armatei Mântuirii la Gorbals – trebuie să ştii că unde întâlnea o sticlă de whisky, se repezea numaidecât şi o spărgea. Când intra într-o crâşmă, ridica bastonul şi curăţa tejgheaua dintr-o singură lovitură. Într-un rând l-au băgat la închisoare – şi cred că era tocmai timpul – dar aceste crize se manifestă mai ales la femei. Şi, crede-mă ce-ţi spun eu, prietena noastră a fost cuprinsă şi ea de o astfel de criză. Semnele se văd de la o poştă. Catolici, necatolici, li se întâmplă şi lor să fie cuprinşi ca oricare altul; cel puţin aşa se pare.

— A avut o dezamăgire grea, murmură doamna Tinto.

— Tocmai acesta este motivul, nu înţelegi? stărui în mod inevitabil Dandie. Era tocmai momentul când putea fi convertită. Prin urmare, ar fi fost inevitabil.

— Inevitabil?

— Unei femei ca ea n-ai decât să-i dai o lovitură destul de puternică şi va fi cuprinsă imediat de mania religioasă. Astfel de lucruri se văd în toată lumea. Mai zilele trecute am avut o discuţie lungă cu ea referitoare la această chestiune. Dar era cât pe-aci să-mi scoată ochii.

— Ce naiba are de gând să facă?

— Ea ştie foarte bine ce trebuie să facă, chiar dacă dumneata nu ştii, răspunse Dandie cu înţeles. Crede-mă, este o femeie care ştie ce urmăreşte, răspunse el şi se întoarse râzând la biroul său. Dar să sperăm că nu va începe şi ea să spargă sticlele de wisky.

Doamna Tinto nu-i mai răspunse cu un zâmbet. În loc să zâmbească, încruntă din sprâncene şi clătină încet din cap, fără să înţeleagă, ca şi când ar fi fost vorba despre o nenorocire... o nenorocire ce se va întâmpla cuiva.

2

Lucy se deplasă repede spre staţia de tramvai, întocmai ca o femeie care urmăreşte ceva special, ea care acum câteva luni abia-şi târa picioarele, preocupată de gândul că nu mai are niciun motiv pentru care să trăiască. Se întâmplase de fapt o minune şi tot minune considera şi binecuvântarea ce i se acordase, măreţia schimbării prin care trecea viaţa ei de acum.

Doamna Tinto n-avea decât să încrunte din sprâncene şi să se mire, iar Dandie putea să râdă şi să-şi bată joc cât pofteşte. Pe ea nu o mai interesa aşa ceva. Dacă extazul ce o făcea acum să se înfioare, nu însemna pentru oamenii aceştia decât un motiv de sarcasm, atitudinea lor n-o interesa câtuşi de puţin. Se simţea fericită, mai fericită decât oricând înainte de asta; şi cum ar putea ei înţelege această fericire... această nemăsurată mulţumire sufletească de care ea nu încetase până acum să se minuneze? Dar cu toate acestea ea se putea bucura de această lumină blândă, strălucitoare, în faţa căreia toate celelalte lucruri păreau lipsite de importanţă; flacăra aceasta, pe care o căutase mereu, dar care fugise întotdeauna din calea ei... acum îi aparţinea. Aceasta; era explicaţia seninătăţii ei actuale şi a calmului cu care îşi continua drumul.

În Kelvinbank coborî din tramvai şi apucă pe drumul obişnuit spre Flowers Street. Pe străzile acestea sordide care înainte de asta îi pricinuiseră atâta silă, acum nu mai simţea nimic ce ar fi putut s-o oprească din drum. După ce ajunse acasă, îşi pregăti un ceai şi mâncă ceva frugal, apoi se spălă pe mâini şi pe obraz şi fără să mai întârzie, îşi aranja părul şi plecă de acasă.

Ajunsă pe coridor, ochii i se opriră o clipă asupra uşii de alături, de pe care placa fusese scoasă de curând, ceea ce dovedea că soţii Finch plecaseră. Da, cum era de prevăzut, această scurtă idilă se terminase: Bessie se întorsese cu ochii plini de lacrimi la maică-sa şi John îşi găsise un alt refugiu, atât pentru el cât şi pentru sticla lui

de wisky. Unde putea fi o dovadă mai elocventă despre deşertăciunea lucrurilor din lumea aceasta?

Când coborî scara, Lucy îşi sugrumă un oftat. Îi părea rău de Bessie. Odinioară, când încercase să găsească o fărâmă de fericire acolo unde nu era nimic, o apucase şi ea pe drumuri greşite.

După ce ajunse în stradă şi se strecură fără zgomot prin întunericul nopţii, evitând anume străzile principale şi bine luminate, se gândi o clipă la vremea când încercase şi ea să se bucure de plăcerile trecătoare ale acestei lumi, de luminile şi publicul de pe străzi şi de vitrinele magazinelor care o distrau, de vremea când se simţea încântată, chiar de măruntele deşertăciuni ale îmbrăcămintei, oare existase cu adevărat, cândva demult, un costum de zibelină pe care-l îmbrăcase şi se oprise în faţa oglinzii, ca să întrebe pe Netta, dacă-i „vine bine”? Fusese oare realitate vremea aceea când mâncase prăjituri cu cremă? Auzi, prăjituri cu cremă! Amintirile acestea i se păreau lipsite de importanţă şi tulburi... amintiri şterse şi foarte depărtate. Da, în mijlocul nemăsuratei fericiri ce o simţea acum, nimicurile acestea i se păreau foarte depărtate şi nu-i mai lăsaseră decât părerea de rău, că a putut să se preteze cândva la astfel de prostii.

Mai avea puţin până în Garnet Square şi apucă pe o străduţă întortochiată pe care o cunoştea, de unde ieşi foarte curând în faţa bisericii St. Mary. De fiecare dată când ieşea din străduţa aceasta întortochiată spre larg, apariţia bisericii i se părea simbolică, exact ca şi minunata senzaţie de uşurare ce o simţise prima dată când venise la această biserică. Şi din nou când trecu pe sub intrarea modestă în stil gotic a bisericii, îşi aduse aminte de sublima aventură spirituală prin care trecuse atunci. Cum ar putea s-o uite? Un val uriaş, ca un torent când rupe stăvilarele, se repezise asupra ei, o lumină orbitoare, un fulger al iertării, o lumină interioară pură şi totul se terminase, viaţa ei întreagă era refăcută din

temelii şi părea că a scăpat definitiv de cătuşe pentru a se repezi spre libertate. Aşa ceva nu putea să fie decât o minune. Şi când te gândeşti că toată viaţa ei alergase după fantome, în timp ce aceasta – singura mare realitate – îi scăpase.

Minunea se produsese acum nouă luni, într-o duminică – zi binecuvântată – chiar în această biserică umilă şi obscură. Îngenunchiată şi în parte ascunsă de un pilastru al naosului, încercase să spună mecanic o rugăciune, aproape fără să-şi dea seama că se roagă, căci se simţea prea copleşită de deznădejde, pentru a putea profera în mod serios chiar această trecătoare dovadă de credinţă. Probabil ea nu fusese niciodată cu adevărat credincioasă, ci datorită obiceiurilor moştenite, încerca să îndeplinească ritualul despre care îşi închipuia că este de datoria ei. În ziua aceasta era în orice caz prea abătută pentru a se putea ruga. Era atât de sfârşită de puteri, încât toată fiinţa ei se putea asemăna cu o coardă întinsă prea mult, care e gata să plesnească.

Apoi cu totul pe neaşteptate ridicase ochii şi iată că această coardă pleznise cu adevărat şi în mijlocul ecoului vibraţiilor ei se uită exact la obrazul Lui. Obrazul Lui! Simţi că tresare. Obrazul acesta era plecat şi înclinat într-o parte, iar de sub pleoapele coborâte ochii se uitau la ea binevoitori, calmi şi în acelaşi timp înspăimântaţi. În aceeaşi clipă îşi simţi trupul cutremurat de o durere neînţeleasă şi căzu grămadă în umbra pilastrului dar, fără să poată întoarce privirea care i se părea fixată irevocabil asupra acelor ochi liniştiţi şi trişti, care se întristaseră din cauza ei şi păreau tulburaţi de expresia unui melancolic reproş. Începu să tremure, deoarece obrazul lui exprima tot ceea ce simţea ea acum. Fiecare trăsătură era îmbibată de suferinţă. Fruntea îi era zgârâiată şi însângerată, obrazul livid şi scofâlcit, buzele întredeschise şi dintre ele se vedea limba uscată de sete. Obrazul acesta descompus dovedea tortura morţii de martir. Totuşi acesta nu era mort. Era animat şi părea că o

atrage spre el cu puteri magice în care se amestecau mila şi durerea, puterea cu slăbiciunea, severitatea cu blândeţea. Simţi că-şi va pierde cunoştinţa şi începu să lupte din toate puterile, pentru a se reculege şi a-şi desprinde privirile de pe acest obraz. Era o simplă cruce fixată pe pilastru deasupra capului ei. Obrazul era al lui Christ, aşa cum fusese bătut în piroane pe crucea Lui de supliciu: nimic din ceea ce ea n-ar fi ştiut, nimic din ceea ce ea n-ar fi văzut cel puţin de mii de ori până acum. Oricât de mare ar fi fost şi oricât i-ar fi dat impresia că trăieşte, nu putea fi altceva decât lemn, ipsos şi culori. Dar ochii speriaţi ai lui Lucy nu se putură desprinde de pe obrazul Lui. O, de atâtea ori văzuse obrazul torturat al lui Christ, dar niciodată, nu-l văzuse în felul acesta.

Era atât de aproape de el, atât de viu şi de real, încât printre buzele Lui chinuite i se părea că-i aude respiraţia şi-i vede sudoarea de pe fruntea torturată; cu ochii deschişi în calea ei, părea că-i înţelege durerea şi îi oferă iertarea, liniştea şi dragostea. Iisus o aşteptase toată viaţa cu răbdare trecând prin suferinţe grele, dar ea abia acum îşi dădea seama. El aşteptase această clipă. Totul împrejurul ei se topi ca într-o ceaţă în adâncul căreia imaginea ei părea luminoasă şi transparentă. Iisus! Iisus! Obrazul Lui strălucea spre ea. Mântuitorul ei pe care-l uitase şi de care se lepădase, îi oferea acum dragostea. Oricât de singur, de uitat şi de părăsit ar fi fost, ea îi aparţinea Lui. El o înţelegea; o chema la El şi se uita la ea cu ochii plini de milă; coasta Lui sângera pentru ea, trupul Lui adorat fusese bătut cu bice pentru ea; braţele Lui prinse în piroane pe cruce erau larg deschise în calea ei. Suferise şi El şi ochii Lui îndureraţi, a toate ştiutori, vedeau încercările prin care a trecut. El era cel care spusese că nimic în toată lumea aceasta, afară de credinţa în Dumnezeu, nu este altceva decât deşertăciune. Nu-i îndreptase oare paşii anume, ca să poată ajunge până la El?

În urechi i se păru că-i vibrează chemarea: „Fericiţi veţi

fi voi când vă vor huli şi vor spune tot cuvântul rău împotriva voastră...” Obrazul i se făcuse palid; se simţea copleşită, o duioşie neaşteptată îi pătrundea în toată fiinţa. Vederea acestui chip transfigurat i se părea prea strălucitor pentru a se mai putea uita la el. Inima începuse să-i bată furioasă, cuprinsă de un extaz neînţeles, izvorât din însăşi tristeţea ei, crescând în intensitate până când trupul ei şubred nu mai era în stare să-l cuprindă; ceva păru că se frânge în ea şi că sufletul ei prinde aripi şi se ridică în sus spre chipul lui Christ, Mântuitorul ei, mereu mai sus, spre braţele acelea care o aşteptau deschise. Ce fericire neaşteptată şi nebănuită! În extazul ei parcă simţea braţele Mântuitorului împreunându-se cu milă împrejurul trupului ei. Plecă fruntea şi un val de lacrimi îi scăpă dintre pleoape; acum era pe pieptul Lui şi plângea de bucurie. Iisus, Fiul lui Dumnezeu cel viu, care de la Tatăl purcede, lumină din lumină, el îi aparţinea şi ea era acum a lui. De ce nu se adresase Lui, chiar înainte de asta? Rătăcise fără niciun folos prin deşertul nimicniciei şi îşi pierduse energia în slujba unei amăgiri. Dar acum venise la El. Sufletul ei se unise de astă dată cu Creatorul; aceasta era menirea pentru care fusese creată. Alături de această unire viaţa nu însemna nimic, moartea nu însemna nimic. Împrejurul ei glasurile îngerilor intonau într-o armonie de fericire celestă. „Isuse! Isuse! murmură ea în extaz, am venit în cele din urmă la Tine. Eşti al meu şi eu sunt a Ta, în vecii vecilor!”

Rămase multă vreme îngenunchiată, copleşită de senzaţia fericirii. Nu văzu nimic din ceremonialul liturghiei şi nici nu auzi predica Nu văzu pe nimeni şi nici nu o văzu nimeni. Fără să bage de seamă, biserica se goli de credincioşii săraci şi rămase singură.

Într-un târziu începu să se mişte încet. Obrazul ei, ca şi obrazul strălucitor din viziunea pe care o avusese, părea transfigurat. Cum ar fi putut să-şi închipuie, că intrând atât de abătută şi de chinuită în această biserică, va

putea s-o părăsească atât de liniştită şi de împăcată... Se plecă repede şi sărută picioarele pironite pe cruce.

Se simţea atât de mulţumită, încât, se temea că fericirea ei de acum nu va putea fi de lungă durată. Tezaurul era atât de preţios, încât nu putea să rămână în mod definitiv în stăpânirea ei. Dar aceste temeri erau neîntemeiate. Nu începuse niciodată nimic fără să meargă până la capăt. Fericirea ei continua. Tezaurul era al ei şi această fericire creştea din zi în zi, pentru a deveni esenţa vieţii ei de acum. Avea de ispăşit atâtea greşeli: toată purtarea ei de până acum şi delăsarea culpabilă.

Extazul ei se amplificase cu repeziciune şi odată cu această reverie, rădăcinile mulţumirii ei interioare deveniră mai adânci şi mai puternice. Se întorsese de mai multe ori la această biserică care devenise pentru ea un refugiu permanent în clipele ei de cumpănă. Biserica aceasta mică şi neprietenoasă n-avea niciun merit special, dar datorită bunătăţii sublime a Creatorului, în ea îşi găsise mântuirea. Prin urmare, venea aici să se închine, să ofere lui Dumnezeu ca jertfă puterea ei de muncă, viaţa ei şi pe ea, ascultând slujba liturghiei; aici se spovedea şi aici avea parte de clipe de neuitat, când Iisus îi încredinţa trupul Lui cel sfânt, unindu-se cu ea şi umplându-i sufletul de un extaz infinit. Niciodată până acum nu-şi dăduse încă seama de semnificaţia Sfintelor Taine. Înainte de asta, la sărbătorile Paştilor când primea sfânta Cuminecătură, bucăţica de azimă pe care o simţea în gură, i se părea întotdeauna o clipă solemnă, dar nicidecum emoţionantă şi convingătoare, O primea ca pe ceva care făcea parte din credinţa ei; aşa fusese învăţată; dar între ceea ce a fost şi realitatea de astăzi, era o mare deosebire. Uniunea cu Iisus era reală, prezentă şi îi aţâţa extazul, sporindu-i dorinţa mistică prin repetarea acelei scene emoţionante, când credea, în viziunea ei, că este cuprinsă în braţele Lui primitoare.

Ce putea face pentru a-i dovedi dragostea şi recunoştinţa? Intensitatea extazului ei o îndemna să facă

ceva mai mult şi o îndruma încet spre un sacrificiu mult mai mare şi definitiv. Ar fi dorit o uniune mult mai strânsă şi definitivă. Totul pentru Iisus! Aceasta era deviza vieţii ei de acum care o ducea înainte, întocmai ca un reflux de ape, căruia nu i se mai putea împotrivi.

Puţin după aceea se produse şi revelaţia... într-o seară când sta şi se gândea în odaia ei liniştită... probabil tot aşa se desfăşurase şi Buna Vestire a Fecioarei Maria. Era atât de simplu, de inevitabil... pentru cei care nu puteau înţelege, era ridicol, dar pentru ea era o inspiraţie copleşitoare să se dedice în întregime lui Dumnezeu. Iată îndemnul supunerii absolute care o punea acum în mişcare. Ce mai putea să existe acum în viaţa ei care s-o împiedice să facă acest pas? Nu, nu mai exista nimic ce ar fi putut-o împiedica. I se părea că viaţa ei întreagă, despărţirea treptată de toate plăcerile pământeşti, nu fusese altceva decât o lungă pregătire în vederea acestui scop sublim. Căzu numaidecât în genunchi şi mulţumi lui Iisus pentru gândul acesta. Hotărârea luată începu să se adâncească. Ceru sfatul duhovnicului şi acesta ezită să i-l dea. Imediat după aceea începu să se gândească în toată liniştea la hotărârea luată.

Acum nouă luni intrase în această biserică cu sufletul sfâşiat şi dezamăgit. Totul ieşise altfel de cum îşi închipuise ea. Dar gândurile acestea făceau parte din trecut; acum avea ceva ce nu va putea s-o amăgească niciodată. Prin urmare acesta era motivul care o determinase să renunţe pe neaşteptate la slujba ce o avea la Henderson & Shaw şi în parte, tot acesta era şi motivul pentru care venise astă-seară la biserică.

După ce preotul termină cu binecuvântarea credincioşilor, ea rămase îngenunehiată şi-l văzu că pleacă de la altar şi intră în sala de consiliu. El era cel care-i condusese paşii şi acum ar fi vrut să-i vorbească.

Era călugărul John Talbot şi el era preotul bisericii St Mary din Garnet Square, un bărbat zelos, de o sinceritate ireproşabilă, aşa că nici duşmanii săi cei mai neîmpăcaţi

nu puteau pune la îndoială profunda lui credinţă. Această credinţă nepotolită îl determinase să renunţe la toate bunurile pământeşti – se ştia despre el că face parte dintr-o familie bogată de proprietari rurali – pentru a intra în tagma preoţească; aceeaşi credinţă nepotolită stătea la baza convingerilor lui de acum. Era un fanatic care-şi îndeplinea singur slujba în această parohie săracă, ţinea posturi, nu mânca niciodată carne, bea numai apă, umbla întotdeauna îmbrăcat într-o reverendă grosolană de lână, se flagela în fiecare zi la miezul nopţii în faţa altarului şi practica în secret toate mijloacele pentru domolirea pornirilor trupului, se spunea despre el că este nebun, că e un sfânt, un bigot, dar niciodată nimeni nu spunea – deoarece însăşi înfăţişarea lui excludea această posibilitate – că este un ipocrit.

Bărbat înalt, uscăţiv, cu trupul drept, cu obrazul cadaveric, în înfăţişarea lui era ceva care exprima o tenacitate aproape implacabilă. Era oacheş, cu obrazul tras şi palid, cu un nas fin ca un cioc de vultur, cu nările arcuite, cu buzele ca un tăiş de sabie, cu ochii mari, severi şi uşor căzuţi în fundul capului, Obrazul acesta, ca şi atitudinea lui, nu se destindea niciodată şi rămânea mereu grav, rigid, concentrat şi aproape înspăimântător.

Începu să se dezbrace în odaia paraclisului – o încăpere întunecată în care se simţea mirosul aromatic de tămâie şi ceară topită, unde nu se auzea niciun zgomot, afară de fâşâitul pe care-l făceau cei doi copii din altar în timp ce se dezbrăcau într-un colţ – îşi scoase odăjdiile şi le împături, dar în aceeaşi clipă la uşa interioară care da în biserică se auzi că bate cineva.

— Plecaţi acum, zise Talbot, adresându-se celor doi copii, fără să se întoarcă spre ei.

Glasul lui era rece, auster şi cei doi copii ieşiră numaidecât pe uşa din dos care da în curtea bisericii. Preotul termină cu împăturirea odăjdiilor, îşi puse calota, apoi se apropie de uşă şi o deschise.

— Tocmai te aşteptam, zise el numaidecât şi lăsând pe

Lucy să intre în paraclis, rămase în picioare şi se uită la ea cu ochi gravi. Vasăzică, te-ai hotărât?

— Da, părinte.

— Te-ai gândit la tot ce ţi-am spus?

— Da, părinte, m-am gândit.

— Că va trebui să renunţi la toate...

Îi făcu un semn afirmativ şi categoric şi câteva clipe se uitară unul la altul în tăcere. Obrazul preotului era sumbru şi auster, dar şi de astă dată, ca şi până acum, i se părea că în această severitate descoperă un îndemn şi o mângâiere.

— Este singurul lucru la care mă gândesc neîncetat, murmură ea imediat după aceea. Sunt hotărâtă. Pentru mine nimic altceva nu mai are valoare. N-aş putea să renunţ la gândul acesta şi... dumneata m-ai sfătuit. Sunt în mâinile dumitale.

— Dumneata eşti în mâinile lui Dumnezeu, o corectă el cu severitate. Urmă o pauză; nu o pofti să stea pe scaun, ci rămase rigid, încercând ca din această convorbire să facă un fel de penitenţă pentru amândoi. Iată că s-au împlinit nouă luni de când te cunosc, declară el într-un târziu şi cunosc toate amănuntele legate de existenţa dumitale. Nu mai eşti femeie tânără. Prin urmare nu vei putea oferi decât ceea ce ţi-a mai rămas din viaţă. Dacă apreciezi că eşti gata să suporţi încercările, să dai dovadă de totală supunere...

— Sunt gata... O, sunt gata! îl întrerupse ea.

— Atunci şi eu sunt gata să te ajut. Cred că dumneata ai această vocaţie. Acesta este singurul motiv care contează pentru mine. Vocaţia aceasta s-a manifestat târziu, dar ea există. Se întrerupse şi rămase cu ochii pierduţi şi absenţi, în timp ce ea se uita la el nerăbdătoare. M-am gândit la această chestiune, începu el din nou. Cunosc foarte bine Ordinul Diaconeselor. Cred că acesta va fi cel mai potrivit pentru dumneata. Am trimis şi înainte de asta două postulante care doreau să intre în acest ordin şi amândouă au reuşit foarte bine.

— Mi se pare că mie mi-aţi vorbit despre Ordinul Carmelitelor? se grăbi ea să intervină.

— Este un Ordin prea sever. Dumneata nu eşti destul de tânără pentru a putea suporta discliplina lui, răspunse el calm. Afară de asta trebuie să ţii socoteală de situaţia şi de vârsta dumitale. Ce ai putea să le oferi pentru a le determina să te admită în Ordinul lor? Nu, în aceste condiţii nu te vor primi.

Se aprinse în obraz, dar continuă să se uite la el fără să clipească.

— În ordinul despre care-ţi vorbesc, disciplina nu este prea severă, dar nici uşoară nu este. Singurul dezavantaj ar fi, că mănăstirea centrală se găseşte în străinătate – la Sentiens – în apropiere de Bruxelles. Vei fi obligată să petreci cel puţin trei ani în această mănăstire... eventual tot restul vieţii ce-ţi mai rămâne de trăit. Dar e foarte probabil ca după ce vei face legământul, să fii trimisă la o mănăstire din Anglia.

— Nu are importanţă, răspunse ea nerăbdătoare. Vreau să plec... vreau să mă despart de toate.

— Nu este vorba de ceea ce vrei şi ce doreşti dumneata; dacă vei pune voalul de călugăriţă, vei fi obligată să uiţi de toate dorinţele. Făcu o nouă pauză. Am trimis o scrisoare superioarei Ordinului şi mai sunt câteva formalităţi pe care va trebui să le faci chiar dumneata.

— Da. Sunt gata să fac orice.

— Anumite certificate... certificatul de naştere, de botez, un certificat medical şi un certificat care să ateste moartea soţului dumitale. Pe urmă mai e nevoie de două recomandări. Eu, fireşte, voi semna una şi cealaltă... se întoarse şi se uită repede la ea – cred că ar fi bine să ţi-o semneze Canonicul Moore.

— Îi voi scrie imediat, răspunse ea, apoi după o clipă de ezitare adăugă: când credeţi că aş putea să sper...

— Superioara îţi va da de ştire. Dacă vei fi admisă... probabil peste o lună; totul depinde numai de ea.

O lună! Era exact cât sperase şi ea. Gândindu-se la

acest amănunt îşi simţi toată fiinţa îmbibată de un extaz, întocmai ca de aroma unei băuturi tari.

— Ai fost foarte bun cu mine, părinte, murmură ea. Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc.

— Nu face nimic.

În glasul lui se simţea un fel de reproş, căci omul acesta detesta orice slăbiciune omenească. Apoi tăcu, o tăcere semnificativă care-i da să înţeleagă că scurta lor convorbire s-a terminat.

— Du-te în pace, zise el, în timp ce ea se apropie de ieşire.

Se simţea fericită. Luase de bună voie această hotărâre. Aceste clipe scurte de conversaţie, atât de rezervate şi lipsite de emoţii, o vor duce spre idealul pe care l-a dorit. Ieşi din biserică în mijlocul înserării ce se lăsase; naosul sumbru şi plin de ecouri nu era luminat decât de feştila tremurată a unei făclii de pe altar. Îngenunchie o clipă, înfiorată de un sentiment de recunoştinţă. Numai de ar fi admisă! Se rugă ca Dumnezeu s-o primească între slujitoarele sale şi să-i uite toată indiferenţa şi răceala cu care se gândise înainte de asta la casa Lui. Dar o vor accepta, şi chiar de acum îşi simţea viaţa îndreptată de acest unic scop pe care-l urmărea.

Liniştea, singurătatea şi întunericul se închegară împrejurul ei. Încântată de o viziune misterioasă, ochii aprinşi i se îndreptară spre tenebrele de dincolo de lumina tremurată a făcliei; trupul încovoiat pentru rugă, cutremurat de extaz, se întindea într-o pasionată aspiraţie de supunere pe albul altarului.

„Totul... totul pentru Iisus”. În cazul ei nu putea să fie vorba de jumătăţi de măsură. Da, va trebui să sacrifice totul. Cât de orbiţi trebuie să fie cei care renunţă la beatitudinea dragostei faţă de Dumnezeu! Aceasta era totul. Era lumina spre care toate instinctele ei, sufletul ei – tremurând prin întuneric întocmai ca o molie, se simţeau atrase orbeşte de o aspiraţie irezistibilă.

Totuşi părea straniu, neobişnuit de straniu ca Lucy Moore să se găsească acum pe punctul de a intra într-o mănăstire. Numai ea singură putea înţelege semnificaţia adevărată a acestei hotărâri. „Totul... totul pentru Iisus!”. Acesta era scopul... se dăruia Lui, cu tot extazul pasionant al unei mirese!

3

Ascultând de sfatul duhovnicului ei, scrisese lui Eduard şi sâmbăta următoare rămase mirată de răspunsul pe care-l primi. Acesta nu fu o scrisoare, ci de fapt o vizită, o vizită pe care i-o făcu chiar Canonicul.

— Trebuia să vin, Lucy, declară el imediat după salutul grăbit de politeţe, respirând cu greutate. Sunt ocupat. Extrem de ocupat, la orele patru am o şedinţă a diocezei, dar trebuia să vin numaidecât.

În timpul anilor ce trecuseră atitudinea lui se schimbase puţin – neîncrederea de altădată era mascată acum de demnitate şi suavitatea lui tindea să devină mal pompoasă.

— Ce înseamnă vorbele acestea din scrisoarea ta? continuă el, ridicând din sprâncene nemulţumit, şi scoase din buzunar scrisoarea ei. Cred că nu te gândeşti serios la aşa ceva!...

— Dimpotrivă, mă gândesc foarte serios, răspunse ea, examinându-l liniştită, în timp ce Canonicul se aşeză în fotoliul turnant care astăzi era singurul scaun mai solid în toată casa. Părea mirată de această vizită dar nu era dezamăgită. Vremea când se aprindea în obraz de ruşine, gândindu-se la sărăcia din casa ei, demult trecuse. Astăzi era încântată de această sărăcie pe care a propovăduit-o însuşi ChristoS.

— Draga mea Lucy, nu se poate ca tu să te gândeşti în mod serios la astfel de lucruri, protestă Canonicul, făcându-şi vânt cu scrisoarea pe care o ţinea în mână –

urcase scara prea repede şi în ultimul timp avusese iarăşi crize de ficat – sau probabil tu nu-ţi dai pe deplin seama... iartă-mi această expresie – de gravitatea pasului pe care vrei să-l faci. Ştii ce înseamnă asta?... Îţi dai seama de încercările la care vei fi supusă?

— Încercările nu vor fi mai grele decât acelea cu care eu sunt demult obişnuită. Mi s-a explicat regulamentul. Afară de asta toate încercările la care voi fi supusă, le consider drept un sacrificiu pe care-l ofer lui Dumnezeu.

Cuvintele ei erau calme şi pline de extaz.

— Fapta ta este vrednică de laudă, zise Canonicul şi se uită la ea cu îngăduinţă. Dar, ca să fiu sincer, Lucy, la această vârstă n-ar trebui să te gândeşti la astfel de lucruri.

La această vârstă! Nu cumva face aluzie la vreo pornire greşită? Ea nu avea decât patruzeci şi doi de ani. Încruntă din sprâncene şi era gata să-i spună ceva, dar el îi luă vorba din gură:

— Aş vrea să vorbesc cu tine în legătură cu câteva amănunte. În ultimul timp, draga mea, ai trecut prin încercări grele, dar felul în care le-ai suportat, îţi face cinste. Căsătoria lui Peter care a fost aproape o răpire... ca să-ţi spun adevărul, m-a mirat şi pe mine. Era doar atât de tânăr... Dar la urma urmei aceasta este o lege a naturii. Ce spune Sfântul Paul: „E mai bine să te căsătoreşti, decât să te zbuciumi chinuit de focul patimilor” – şi într-o bună zi tot ar fi trebuit să-l pierzi. Că s-a întâmplat ceva mai devreme sau ceva mai târziu decât ai crezut tu, asta nu are nicio importanţă. De altfel, nu este nici din cale afară prea devreme. Astăzi în Spania... şi se gândi cu ochii aprinşi la trecutul său... tineretul se căsătoreşte foarte devreme. Ajunge repede la maturitate, mai ales femeile. Da, am văzut fete care se căsătoreau la vârsta de paisprezece ani. Afară de asta a făcut o căsătorie strălucită. O fată frumoasă, de religie catolică; da, o fată încântătoare – calificativul acesta îl pronunţă pe un ton ispititor – încântătoare şi bogată.

Gândeşte-te cât de mult îl poate ajuta această împrejurare în cariera lui de medic la Londra. Îmi scrie că se descurcă admirabil şi face progrese strălucite... Are clientelă din rândul aristocraţiei, ceea ce înseamnă că este un tânăr vrednic. Peste câteva luni sau cel mult un an, va fi în stare să se îngrijească şi de tine. Tu ai făcut foarte mult pentru el – da, sigur că ai făcut – dar dacă vei avea răbdare, toate sacrificiile îţi vor fi răsplătite.

Se lăsă în spătarul fotoliului şi ridică mâna albă şi catifelată. *Pax vobiscum!* Expresia obrazului său parcă ar fi vrut să-i spună destul de limpede: prin urmare, ce motiv ai avea, ca să-ţi pară rău!

— Eu cred că nu se poate pune problema celor întâmplate mai demult, răspunse ea cu blândeţe neaşteptată. Pe mine mă interesează numai viitorul.

— Da, admit, draga mea, dar un resentiment firesc, o neînţelegere ar putea foarte uşor să te determine să faci un pas ca acesta; mă gândesc la căsătoria aceasta care s-a încheiat fără ştirea ta, căsătorie în care, Dumnezeu mi-e martor, că eu nu am avut niciun fel de amestec.

Clătină încet din cap, ca o dovadă că hotărârea ei este nestrămutată.

— Eduard, tu nu mă cunoşti, nici chiar acum. Pentru mine pasul acesta reprezintă totul. Mi-am găsit fericirea, fericire inexprimabilă în gândul de a sluji pe Dumnezeu,

Ce ironie! Prelatul tresări, auzind cuvintele ei, întocmai ca un cal speriat, apoi se uită la ea cu un fel de îndoială,

— Da, da! începu el din nou, de astă dată mai împăciuitor, apoi se opri, ca să continue imediat: ei, bine, admiţând că eşti hotărâtă să faci pasul acesta... te-ai gândit la sacrificiul pe care trebuie să-l faci? Ţuguie buzele: să nu-ţi închipui că vei putea să renunţi la lume atât de uşor, cum crezi tu.

Colţurile gurii îi fugiră într-o parte, când îl auzi pronunţând cuvântul „lume”, căci îşi aduse aminte de magherniţele pe care le cercetase, de casa ei de acum, de alergăturile ei de sclavă de-a lungul hudiţelor

întunecate şi murdare.

— Eu pot renunţa la această lume, răspunse ea cu glasul mult mai rece decât ar fi vrut. Şi voi renunţa.

— Prin urmare vei duce viaţă de mănăstire, stărui el cu intenţia vădită de a o descuraja. Cu viaţa aceasta trebuie să te obişnuieşti treptat şi să începi când eşti tânăr. La vârsta ta vei avea ocazia să constaţi… da, sa constaţi că viaţa aceasta este umilitoare.

— N-am avut destule ocazii să constat, chiar şi până acum, cât de umilitoare este viaţa? ripostă, ea, fără niciun fel de nemulţumire în glas. N-am avut ocazia să constat că viaţa nu-ţi poate oferi nimic altceva, decât mullţumirea de a sluji pe Dumnezeu?

— Pe Dumnezeu îl poţi sluji şi aici, în lumea de afară, răspunse Canonicul şi se aprinse uşor în obraz. Cum facem şi noi, preoţii.

— Întrucât mă priveşte pe mine, vreau totul sau nimic, răspunse ea numaidecât şi cu glasul categoric. Am simţit în mine această chemare.

Canonicul murmură ceva printre dinţi şi ridicase mâna la gură, gândindu-se la vremea când umbla elegant îmbrăcată, când era veselă şi mulţumită, şi venise la el împreună cu băieţaşul ei. Cum ar putea s-o facă să renunţe la... da, la o astfel de tâmpenie?

— Ce te-a apucat? întrebă el într-un târziu, examinând-o cu atenţie; pe urmă buza superioară îi tremură uşor, şi-şi aduse aminte că ei i-au plăcut întotdeauna glumele lui, aşa că adăugă: sper că n-ai avut o viziune… ca doamna aceea bătrână care mai zilele trecute a venit la mine. E vorba de doamna McTara, de care probabil îţi aduci aminte. Făcu o pauză şi-şi umezi buzele, cât se poate de discret. Este o femeie înstărită şi face parte dintre credincioşii parohiei mele: o femeie evlavioasă, cum nici nu s-ar putea să doreşti mai mult. „Părinte, îmi spune ea emoţionată, am avut o vedenie sfântă. Dumnezeu Tatăl şi Dumnezeu Fiul mi s-au arătat. Aseară după cină l-am văzut tot atât de limpede, pe cât de limpede văd pe

Sfinţia Ta”. „O, zic eu... căci o cunosc destul de bine şi ştiu ca seara îi place să bea câte un păhărel de vin, vasăzică, aseară după cină? Şi, ia spune-mi, câte păhărele de Porto ai băut?” „Numai două, Sfinţia Ta, căci nu beau niciodată mai mult. Spune-mi, nu-i aşa că asta este o minune?” „Două pahare, răspund eu. Întoarce-te acasă, buna mea doamnă. Astă seară să bei trei pahare şi fără îndoială ţi se va arăta Sfânta Treime”.

Începu să râdă binevoitor de propria sa glumă, debitată cu atâta uşurinţă, dar obrazul lui Lucy rămase ca de piatră, aşa că veselia dispăru şi de pe obrazul Canonicului. Urmă o scurtă pauză, în timpul căreia se uită la ea dintr-o parte, mirat de faptul că bunele lui intenţii nu-şi făcuseră efectul.

— Uite ce zic eu, Lucy, ar fi mai bine să-ţi revii în fire, zise el într-un târziu, cu glasul împăciuitor. Eu nu m-am amestecat niciodată în afacerile tale; dar eu sunt preot... şi cunosc astfel de lucruri în toate amănuntele, aşa că te sfătuiesc cu toată convingerea şi din toate puterile, să renunţi la pasul pe care vrei să-l faci.

Se uită la el cum sta în fotoliu, bine hrănit, cu mâinile pufoase şi obrazul bucălat, cu trupul îngreunat de traiul bun şi de propria sa importanţă, apoi gândurile i se întoarseră înapoi, la călugărul Talbot, preotul acela deşirat, slăbit de post şi consumat de focul interior al credinţei ce pâlpâia în el. Fruntea i se încreţi. Oare oamenii aceştia doi profesau aceeaşi credinţă? În orice caz, ea ştia chiar de acum al cui sfat îl va urma.

— Preotul Talbot, mi-a spus că eu am această vocaţie, răspunse ea cu glasul rece, şi m-a sfătuit să intru în mănăstire.

Obrazul canonicului se aprinse ca o flacără.

— Talbot! exclamă el. Acesta este un fanatic, un instigator. Episcopul îl urmăreşte de aproape. Nu trebuie să pui prea mult temei pe ceea ce spune el. Noi avem datorii faţă de viaţă şi faţă de noi înşine. Se opri, suavitatea lui sacerdotală reveni repede şi continuă pe un

ton de vădită gravitate: nu, draga mea! Prestigiul nostru nu are nimic de câştigat de pe urma faptului că umblăm în reverendă tocită şi cu capul ras; trebuie să ţinem pasul cu lumea în mijlocul căreia trăim. Uite de pildă, aş putea să-ţi spun că ieri, în timpul unei partide de golf, am reuşit să câştig pentru biserică un adept. Vorbea cu un fel de satisfacţie, plin de importanţă, cum pe terenul de golf reuşise să facă o serie de optsprezece puncte.

Se uită la el cu ochii mari, ca şi când ar fi vrut să-l sfredelească cu privirea.

— Tocmai tu, dintre toţi ceilalţi oameni... Cred că nu ai intenţia să mă abaţi de la gândul de a mă dărui lui Dumnezeu.

Rumeneala de pe obrajii canonicului nu dispăruse încă, dar auzind-o ce spune, deveni mai accentuată; se frământă pe scaun. Îndrăzneala acestor vorbe nu prea era de bun gust.

— Eu nu doresc altceva decât să te împiedic să comiţi o prostie. Tu eşti destul de încăpăţânată... nu vreau să spun că eşti sucită şi uneori îţi iei frâul în dinţi. Orice om cu mintea întreagă îţi va spune ceea ce îţi spun eu acum. Până şi doamna O’Regan este de părere... renunţă să mai continue şi ridică din umeri.

Care vasăzică, vorbise despre ea cu doamna O’Regan, cu această îngrijitoare palidă a căminului său comod. Din nou simţi cum se ridică în ea pornirea aceea împotriva nedreptăţii ce i se face.

— Eu sunt aşa cum sunt, declară ea repede, şi aşa m-a făcut Dumnezeu. În orice caz eu nu te-aş critica niciodată, când nu eşti de faţă. Dar afara de asta, după felul în care vorbeşti, laşi impresia că eu aş avea de gând să mă duc dracului, nu la mănăstire.

Canonicul tresări jignit şi ridică o mână, luând o atitudine de apostol.

— Lucy... Lucy, ce sunt vorbele acestea? protestă el.

Încercă să se stăpânească şi-şi încrucişă mâinile în poală.

— Te rog să mă ierţi, Eduard, răspunse ea cu glasul categoric, dar plecă fruntea în semn de umilinţă. Eu voi pleca! Nimic din ce ai putea să-mi spui, nu va schimba hotărârea pe care am luat-o. Voi pleca şi mă voi dedica lui Iisus!

După aceste cuvinte care păreau pornite din adâncul sufletului ei, urmă o pauză lungă.

— Ei bine, ce să-ţi mai spun, zise el şi făcu un gest de resemnare dureroasă – ar fi fost greu să spui, dacă resemnarea aceasta era sinceră sau prefăcută – vei face aşa cum vrei. Dar să nu-mi spui mai târziu că nu te-am prevenit. Privirile îi rătăciră în largul odăii şi luă o înfăţişare ca şi când ar fi vrut să-i spună că el şi-a făcut datoria. Urmă o tăcere, după care Lucy ridică privirea.

Îşi strânseră mâna în micul vestibul şi prelatul imprimă deosebită solemnitate degetelor lui pufoase, când se despărţi de Lucy.

— La revedere, Lucy şi Dumnezeu sa te aibă în paza Lui. S-ar putea ca la urma urmei să ţi se acorde şansa de a reuşi, căci suntem în mâinile Domnului, toţi şi fiecare dintre noi.

Părea că statura lui masivă întunecă intrarea uşii, dar cu toate acestea coborî scara cu paşi elastici şi uşori.

Închise repede uşa în urma lui şi se întoarse în odaile. Eduard să încerce s-o împiedice să se dedice lui Dumnezeu! Cum ar fi putut ea să-şi imagineze o polbilitate atât de caraghioasă? Dar nu-i venea să râdă, dimpotrivă, buzele îi rămaseră încleştate, privirile ochilor se îmblânziră şi-i străluceau ca înainte de asta; nimic nu îi va mai putea tulbura mulţumirea şi fericirea supunerii ei de acum. Atitudinea lui se datora pur şi simplu faptului, că el nu era în stare să înţeleagă. Se va dedica lui Iisus, chiar împotriva sfaturilor lui. Privirile i se pierdură în depărtări şi în adâncul acestora i se păru că vede trupul Mântuitorului sângerând prin cinci răni, cu braţele întinse în calea lui.

4

Ştia cu toată certitudinea şi cu toată convingerea, izvorâtă din lumina ce se făcuse în sufletul ei că va pleca, dar când primi răspunsul definitiv că a fost admisă, simţi o mulţumire neaşteptată. Buna Superioară a Ordinului, în scrisoarea cu caligrafia îngrijită şi literele ascuţite, redactată într-o englezească surprinzător de desăvârşită, spunea că este „profund impresionată” de cuvintele din scrisoarea lui Lucy şi de recomandarea preotului Talbot. Prin urmare, cu toată vârsta înaintată a *doamnei*, se simte foarte fericită să o primească în calitate de *postulantă* în Ordinul ei, în condiţiile specificate. Binecuvântat să fie numele Domnului! Cu ochii credinţei, Lucy vedea acum deschizându-se în faţa ei porţile fericirii şi ale păcii ce i le dădea rugăciunea.

Mulţumită, începu să-şi facă numaidecât pregătirile de plecare din mijlocul acestui infern care de ani de zile o oprima într-un mod îngrozitor. Se simţea înfiorată de un sentiment de libertate, de uşurare şi de energie nebănuită, care se datora nerăbdării ce ardea în sufletul ei. Nu-i venea deloc greu să părăsească ţara. „Lăsaţi toate lucrurile voastre şi urmaţi-mă”, poruncise învăţătorul. Şi de fapt, ce avea ea de lăsat în această lume?

Se înţelesese cu un negustor de mâna a doua din cartier – căci altul nu ar fi cumpărat-o – când să vină că ridice mobila pe care i-o vânduse cu patruzeci şi cinci de shillingi. Patruzeci şi cinci de shillingi reprezentau aproape suma de care avea ea nevoie, iar pentru rest, trebuia să se adreseze fiului ei, dar ceea ce îi cerea, era atât de lipsit de importanţă, încât ar fi fost imposibil să refuze. Totuşi nu-i scrise nimic, ceea ce de altfel era caracteristic ei. După ce va ajunge la Londra, îi va explica. Ea avea un fel al ei de a pune lucrurile la punct şi era hotărâtă să nu dea nimănui de ştire despre această

plecare. De altfel cine s-ar fi interesat de ea? Richard şi Eva, Joe, Polly sau chiar Eduard? Dispariţia ei nu va trezi nicio undă pe oglinda netedă a existenţei lor. Datorită împrejurărilor, existenţa ei fusese atât de limitată, încât chiar acum se simţea izolată şi străină de toată lumea. Pe preotul Talbot îl văzu în mai multe rânduri şi convorbirile lor ceremonioase păreau special menite să-i aţâţe şi mai mult focul nerăbdării. Se simţi un moment emoţionată, când îşi luă rămas bun de la doamna Tinto, dar de ceilalţi se despărţi cu indiferenţă, veselă, fără să le spună ce are de gând să facă. Avea intenţia să le spună că renunţă la slujbă pentru a pleca undeva în miazăzi, să se odihnească sau le va spune ce-i va trece prin minte. Nu ţinea la o despărţire spectaculoasă; era de ajuns că ea va pleca, şi pleca atât de mulţumită!

Astfel, în dimineaţa zilei de întâi martie luă trenul care mergea, spre Londra; o femeie de vârstă mijlocie, cu obrazul palid, îmbrăcată simplu, cu ochii luminoşi, cu fruntea uşor încreţită, cu un geamantan hăbucit care odinioară fusese al fiului ei – cum ar fi putut să prevadă la ce va servi geamantanul acesta acum? – în care îşi adunase cele câteva lucruri şi pe care-l aşezase în plasa compartimentului. În mâna înmănuşată avea biletul de tren, în pungă ceva mai puţin de trei lire şi, în inimă, închisă cu toată gelozia, nepreţuita dragoste faţă de Dumnezeu.

Probabil datorită nerăbdării, drumul i se păru mult mai lung decât îşi închipuise. În viaţa ei călătorise foarte puţin, de fapt nu părăsise niciodată pământul Scoţiei, deşi într-o anumită perioadă Frank se gândise, în mod tulbure, la o călătorie ce ar fi trebuit s-o facă şi el pe continent. Nu-şi luase de mâncare, n-avea nevoie nici de ziare şi nici nu dorea să stea cu cineva de vorbă. Sta liniştită în colţul compartimentului ei, tăcută, concentrată asupra gândurilor ei ascunse şi înfiorată de un imens extaz.

La Crewe bău o ceaşcă de ceai şi mancă o franzeluţâ, o mâncare frugală pe care o cumpără direct de la bufet.

Când sosi în sfârşit, pe la orele şase în gara Euston, coborî pe peronul plin de călători şi chemă imediat un hamal care, la rândul său, opri o trăsură. În mijlocul acestei înghesuieli îşi păstră tot calmul şi îşi făcuse un plan, dinainte conceput. Nu va merge la fiul ei. Nu! Nu simţea împotriva lui nici revoltă, nici supărare şi nici nu mai era geloasă pe Rosie, dar, cu toate acestea nu voia să-i supere cu prezenţa ei. Se duse la un mic hotel din Gowe Street pe care i-l recomandase cu toată căldura doamna Tinto, care, cu ocazia unei memorabile vizite făcute la Londra împreună cu sora ei, îl găsise „modest şi convenabil". Aici, deşi nu-şi anunţase sosirea, nu întâmpină nicio dificultate. Calmă şi sigură pe sine, fără să se lase tulburată de vuietul circulaţiei şi de faptul că este obligată să intre într-un hotel străin şi necunoscut, ceru o cameră, luând înfăţişarea unei femei care este obişnuită cu astfel de situaţii. Apoi coborî numaidecât ca să telefoneze fiului ei. Găsi fără greutate numărul în cartea de telefon şi-l chemă fără să mai întârzie. Îi răspunse chiar el, imediat, cu glasul limpede şi amabil al profesionistului care se aştepta să fie chemat, dar când îi spuse cine este şi unde se găseşte, glasul de la celălalt capăt al firului deveni aproape grotesc. După o lungă tăcere şi mirare, se auzi din nou răspunsul care părea puţin răguşit.

— Ei, comedie... ce faci tu aici la Londra?

— Vino să stăm de vorbă şi-ţi voi spune, răspunse ea. Urmă o lungă tăcere şi i se părea că-l vede cum stă năucit din cauza acestei vizite neaşteptate.

— Mamă, cred că ar fi mai bine să vii tu la mine... şi făcu o nouă pauză. De ce nu m-ai anunţat că vii? Da... da, va trebui să vii tu la mine.

Buzele i se contractară şi zâmbi în receptor.

— Te aştept astă-seară la ora când vei crede tu de cuviinţă să vii, zise ea. Apoi agăţă receptorul şi ieşi din cabină.

Peste o jumătate de ceas apăru şi Peter, exuberant şi

dezamăgit, încercând să-şi ascundă aceste sentimente. Şi acum, la ea în cameră, se uitau unul la altul – el aşezat pe marginea patului şi ea pe scaunul de trestie, singurul care era în odaie, amândoi învăluiţi de amintirile celor întâmplate în ziua când se văzuseră pentru ultima oară.

— Mamă, nu se poate să vorbeşti serios; îi repetă ei pentru a treia oară, emoţionat şi speriat. Crede-mă, este cea mai dureroasă lovitură ce am primit-o din ziua... se opri şi începu să netezească cu mâna aşternutul roşu şi subţire al patului. Nu înţeleg de ce nu m-ai anunţat şi pe mine...

— Tu m-ai anunţat? întreabă ea şi încercă să surâdă.

Se aprinse în obraz ca o flacără şi stând mereu cu fruntea plecată şi jucându-se cu aşternutul patului adăugă:

— Rose doreşte să vii la noi, zise el cu sfială. Aceasta este dorinţa ei, ultimul cuvânt pe care mi l-a spus înainte de a veni încoace. Făcu o pauză şi păru că se simte nemulţumit. Sosirea ta atât de neaşteptată, mă face să-mi pierd cumpătul, şi când mă gândesc că la vârsta ta mai eşti în stare să te gândeşti la astfel de lucruri... În viaţa mea n-am auzit de aşa ceva. Ce are să zică lumea?

Se uită la el calmă, cu un fel de părere de rău. Era foarte firesc ca el să fie preocupat de trivialităţile existenţei. Cu toată liniştea ei prefăcută, se simţea profund impresionată de întâlnirea lor. Toate intimităţile din viaţa lor comună începeau să reînvie din trecut. Părea atât de puţin schimbat... atitudinea, zâmbetul, era ca altădată şi păstra acelaşi farmec sfios, aproape inconştient. Îl iubea şi acum, dar bine înţeles, astăzi, dragostea şi toate gândurile ei erau altfel decât înainte de asta. Vedea lucrurile în adevărata lor lumină... Măruntele probleme ale existenţei nu mai însemnau nimic în comparaţie cu principala ei preocupare: mântuirea sufletului. Ochii îi erau plini de zâmbete când se uita la el. Odinioară făcuse eforturi deznădăjduite pentru a obţine o satisfacţie trecătoare cu reuşita lui, ce nebunie! Nu e de

mirare că din cauza aceasta şi-a primiţi pedeapsa. Acum înţelegea că a fost pedepsită pe bună dreptate şi cu sublimă înţelegere considera această pedeapsă drept un mijloc care i-a îndreptat paşii pe drumul iertării.

— Îmj vine greu să mă gândesc că te vei duce ca să te îngropi în mănăstirea aceea, protestă el din nou. Cred că ceea ce faci tu acum, nu poate servi câtuşi de puţin reputaţiei mele.

— Înţeleg sentimentele tale fiule, răspunse ea cu glasul domol şi, în timp ce pronunţa aceste cuvinte, înfăţişarea ei căpătă o aureolă. Dar cu toate acestea eu voi pleca.

— Vino şi stai în casa noastră, unde vei avea posibilitatea să te mai gândeşti. Crede-mă, Rose ţine foarte mult să vii la noi.

— Ce rost ar avea să merg la voi? răspunse ea şi glasul îi tremură de o ostilitate neînţeleasă. Rose nu mă va mai revedea niciodată. Voi pleca imediat... mâine sau poimâine.

Ridică ochii spre ea şi o examină rugător şi mâhnit:

— Cred că eu nu port nicio vină! Purtarea mea a fost cât se poate de firească.

— Tu nu porţi nicio vină. Dar nu eşti în stare să înţelegi cât de mulţumită mă simt eu acum!

— Aş fi vrut să fac atâtea pentru tine, începu el mâhnit. Ştii foarte bine ce ţi-am scris. Trebuie să mai ai puţină răbdare. Aş fi în stare să fac pentru tine tot ce vrei.

— Sunt anumite lucruri de care am nevoie, răspunse ea calmă şi stăpână pe sine. Cheltuielile sunt fără însemnătate.

Ochii i se umplură de lacrimi şi instinctul lui de posesiune cedă în faţa gândului că ea va pleca, aşa că îi spuse din nou că ar vreo s-o ajute. Copleşit de emoţie, zgârcenia lui înnăscută nu mai putu rezista şi scoţându-şi portofelul, cu mâna tremurând de emoţie, îi întinse câteva bilete.

— Cumpără-ţi tot ce vrei, zise el înduioşat. Ceea ce pot face acum pentru tine, este foarte puţin.

În momente de criză, la el se manifesta bunătatea caracteristică familiei Moore şi darul acesta îl făcea cu un fel de generozitate măreaţă, considerând gestul său drept îndeplinire a unei datorii satisfăcute din plin «Acum nouă luni ar fi refuzat revoltată acest dar, astăzi însă primi banii fără protest şi fără să spună nimic. De fapt aceşti bani nu erau pentru ea, ci pentru Dumnezeu. Şi impresionat, mai mult de liniştea ei decât de dovezile de dragoste, animat de o duioşie neaşteptată faţă de ea, începu să protesteze din nou, să-i tăgăduiască şi să-şi exprime regretul. Dar ea îşi stăpânea pornirile fără niciun fel de dificultate şi Peter fu înfiorat de senzaţia neînţeleasă că în această clipă se despart unul de altul în mod definitiv. Când se ridică să plece, îi spuse deznădăjduit:

— Mâine voi veni din nou să stăm de vorbă. Lucy se uită la el, îi zâmbi şi-l sărută.

După ce plecă, stătu câteva clipe şi se gândi, apoi se ridică în picioare, băgă banii în geamantan şi coborî la parter. Aici intră în restaurantul confortabil, cu pereţii tapetaţi în cafeniu-roşcat şi servi cina, excelentă, căci personalul restaurantului începuse să servească. Mâncarea îi făcu plăcere şi, aşezată liniştit într-un colţ retras, nu dădu nicio atenţie celorlalţi clienţi din restaurant. Ochii ei care păreau că au început să facă exerciţii de umilinţă şi meditaţie, rămaseră aţintiţi asupra feţei de masă şi imediat ce termină, ieşi din restaurant.

Încă nu erau ceasurile opt, dar îndemnată de o forţă interioară, îşi puse pălăria şi pardesiul, se informă la biroul hotelului şi plecă. Străzile erau pline de animaţie şi pulsau de viaţă întocmai ca nişte artere de-a lungul cărora curge sângele. Pe lângă ea treceau trăsuri şi maşini. Lumea se ducea la restaurant şi la teatru. Văzu strălucirea rochilor albe de mătase, sclipirea ca de sidef a unui umăr decoltat. De multe ori înainte de asta se gândise mulţumită la plăcerea ce i-o va face prima ei vizită la Londra... vorbise despre asta, întâia dată cu

Frank, şi, mult mai târziu după aceea, cu Peter. Hotărâseră să ia masa la Trocadero – să fie risipitori – să-si permită probabil şi o sticlă de vin; să se ducă să vadă o piesă de teatru, pentru a se distra şi pentru a râde; apoi să ia supeul undeva în Soho pentru plăcerea de a gusta viaţa de boem... da, se gândise la toate amănuntele privind această vizită.

Dar se terminase cu toate acestea... Din planurile ei nu mai rămăsese decât cenuşa care nu-i lăsaseră nici dorinţe, nici păreri de rău. Dacă s-ar fi găsit cineva care să-i propună realizarea acestui program la care se gândise vreme atât de îndelungată, ar fi întors capul şi nu i-ar fi răspuns nimic. Toate acestea nu aveau nicio importanţă faţă de ceea ce realizase ea acum. Continuându-şi drumul, simţi o dorinţă pe care numai ea singură o putea înţelege. În timpul zilei nu intrase în nicio biserică şi simţea nevoia de a-şi linişti această dorinţă. Fu obligată din nou să întrebe încotro trebuie să apuce şi, după puţină căutare, găsi şi intră în biserica spre care fusese îndreptată. Îngenunchie şi-şi făcu o cruce, oftând mulţumită.

La hotel se întoarse târziu şi, fiind obosită din cauza drumului, dormi adânc, un somn fără vise, liniştit.

Dimineaţa următoare se sculă devreme. Trebuia să-şi cumpere îmbrăcămintea necesară şi după ce mancă ceva, luă lista primită de la Superioara mănăstirii, banii ce îi dădu Peter şi plecă.

Nu fu tocmai uşor să găsească ceea ce căuta. Intră în patru magazine, fără niciun rezultat: vânzătorii ridicau din sprâncene, când o auzeau ce stofă grosolană şi ce îmbrăcăminte simplă doreşte. Dar ridicatul sprâncenelor n-o impresiona şi în cele din urmă, după multă căutare... căutare care în starea ei sufletească de acum îi pricinui o adevărată plăcere... dădu peste o prăvălie modestă în Edgware Road, unde găsi ceea ce căuta: o rochie modestă de stofă neagră, care o acoperea de la gât până la glezne, câteva rufe grosolane făcute dintr-o pânză

garantat indestructibilă, ciorapi de lângă, cearceafuri de pânză şi două pături aspre. Preţul total era foarte redus, deoarece prăvălia această era ieftină, şi rămase convinsă că a reuşit să găsească o marfă bună, dacă nu pentru ea, atunci pentru dragostea faţă de Iisus. Ceva mai târziu, în timpul zilei, cumpărăturile îi fură trimise la hotel şi le băgă cu grijă în cufăr.

În aceeaşi seară fiul ei veni din nou la ea şi stătură vreme de un ceas de vorbă în mica ei odăiţă. Convorbirea lor fu foarte ciudată şi era marcată de o sfială neînţeleasă a lui Peter. Simţi din nou elanul dragostei faţă de el, o dragoste care nu se va sfârşi niciodată Dar astăzi aceasta era mai mult amintirea unei emoţii decât o realitate, un sentiment pe care-l recunoştea, dar îl recunoştea ca venind din mari depărtări spre înălţimile cărora se înălţa acum sufletul ei. Se simţi impresionată de deznădejdea lui, căci Peter avusese tot timpul să se gândească la situaţie şi-şi dădea seama că despărţirea lor este inevitabilă. Egoismul lui nu putea rezista acestei încercări şi sentimentele lui ereditare nu erau atât de grosolane încât să rămână indiferent în faţa acestei apropiate despărţiri. Dacă plecarea ei s-ar fi făcut din altă parte – dacă ar fi plecat de pildă direct din Glasgow – totul ar fi fost altfel. El avea marea facultate – caracteristică oamenilor amabili şi egoişti – de a elimina astfel de amănunte din sfera preocupărilor sale. Astfel căsătoria sa, celebrată în absenţa ei, ilustrează în întregime această calitate. Alungase pur şi simplu din minte amintirea ei şi durerea ce i-a pricinuit-o. Dar acum, faptul că situaţia aceasta penibilă îi era pusă în faţa ochilor, datorită prezenţei mamei sale în camera aceasta mizerabilă, îi pricinuia o tristeţe adâncă, deşi probabil, chiar aceasta era trecătoare.

Stărui să o întrebe dacă i-a dat bani de ajuns şi ţinea cu orice preţ să-i mai dea. Cel puţin din acest punct de vedere se dovedi pe deplin sincer. Dar ei, aproape îi venea să zâmbească. La ce-i mai puteau folosi astăzi

banii? Îi va achita mica datorie ce o are faţă de Ordin şi cu asta însemna că i-a răsplătit tot ce a făcut pentru el. I se părea straniu că străduinţele ei, care odinioară fuseseră atât de deznădăjduite şi de grele, astăzi, când se gândea la ele, dveniseră atât de depărtate şi de lipsite de orice importanţă. Atunci când se zbuciumase şi suferise lipsuri, i se păruse că nu le va putea uita niciodată şi că sunt tot atât de sfâşietoare ca şi durerile facerii; dar iată că exact ca şi aceste dureri, acum nu mai simţea nimic şi aproape le uitase.

Dar i se păru emoţionant când îl auzi că o întrebă, cu ochii plini de lacrimi, de ce-l părăseşte. Îi repeta de nenumărate ori că a făcut planuri în legătură cu viitorul ei, că avea de gând să facă cutare şi cutare şi că înainte de orice, în casa lui se va găsi întotdeauna loc pentru ea; până şi Rose a spus...

Deşi ea încerca să-l liniştească, el rămânea profund înspăimântat. Oricât i-ar fi spus că se simte fericită şi mulţumită luând această hotărâre, el părea din ce în ce mai abătut. I se părea că anii s-au topit împrejurul lor şi că îl vede din nou copil, aşa cum era pe vremuri la Ardfillan. Când îşi luă rămas bun de la ea începu aproape să gângurească din cauza plânsului care-l îneca şi pe buzele ei tremura un zâmbet de părere de rău. După ce plecă, se aşeză pe un scaun şi începu să se gândească la zilele acelea depărtate şi zâmbetul îi stărui pe buze. Ştia că proiectase demult să se despartă în felul acesta de fiul ei, iar despărţirea avu loc aşa precum dorise.

Îi făgădui ca dimineaţa următoare s-o însoţească la gara Victoria. Dar, intuise exact ce se va întâmpla: dimineaţa următoare o chemă la telefon ca să-i comunice că este reţinut de un pacient şi că va veni să sa întâlnească în gară. Dar în gară nu-l găsi: nu era vina lui, căci nu putea să-şi părăsească bolnavul. Şi dintr-un anumit punct de vedere fu foarte mulţumită. Tot timpul dorise ca plecarea ei să fie fără probleme şi fără nimic spectaculos, fără atitudini de resemnare, fără despărţiri

melodramatice, fără prefecătorie monstruoasă ce ar fi urmărit-o până în pragul mănăstirii. Gândul acesta îi era de ajuns ca să-i facă silă. Sentimentele ei de acum erau nemărturisite şi concentrate asupra dragostei faţă de Dumnezeu; gândul ei era să se dedice Lui şi acesta era motivul, forţa care o îndemnase să facă pasul acesta din toată convingerea. Acum ultima barieră căzuse... Trecuse ultimul obstacol pământesc şi semnalul locomotivei sub presiune i se păru un imn de slavă, ridicat spre Dumnezeu.

Aşezată în compartimentul ei, se uita pe fereastră la peisajul vesel al provinciei Kent, mult mai frumos decât orice tablou aşternut în faţa ochilor ei strălucitori şi mulţumiţi. Buzele îi murmurară o rugăciune mută: „Binecuvântat-Binecuvântat-Binecuvântat fie Domnul”. Refrenul acesta creştea ca un ecou, ridicându-se din extazul ei mut spre bolta senină şi albastră a cerului.

Da, Dumnezeu era bun cu ea, chiar în privinţa lucrurilor mărunte pe care ea le dispreţuise până acum. Fără să vrea, se simţise înspăimântată la gândul că va fi obligată să treacă peste Canal. Dar după ce trecu de Dower cu stâncile lui de calcar, găsi marea netedă şi liniştită, întocmai ca apele unui iaz pe care nu le înfioară niciun suflu de vânt. Toate mergeau bine. Dumnezeu, aşezat pe tronul Lui ceresc îi zâmbea din atotputernicia Lui plină de milă.

Vâjâitul constant şi pârâitul vaporului înlocuiau acum zgomotul roţilor trenului cu care venise, dar pentru ea ritmul era acelaşi. Mergea... mergea înainte, ca să se apropie de ţinta supremă a vieţii ei.

Aceasta fu senzaţia esenţială a călătoriei pe care o făcu – o fericire copleşitoare, un extaz calm şi o zvâcnire domoală a inimii, întocmai ca o bătaie de aripi. La Calais trecu repede prin oficiul vămii – bagajul ce-l avea era înregistrat în tranzit, pentru a i se pune viza la Bruxelles – şi se urcă în rapid, fără să se simtă câtuşi de puţin tulburată de noutatea acestui decor sau de dificultăţile ce

i le putea pricinui limba străină, vorbită de oamenii din apropierea ei. Providenţa divină hotărâse ca nimic să nu i se pară greu. Trenul se puse în mişcare şi din nou începu imnul triumfal. Se simţi învăluită de o emoţie neaşteptată, dar nu datorită peisajului necunoscut. Câmpiile cenuşii se aşterneau în faţa ei cu drumuri lungi şi albe, împrejmuite de plopi care se ştergeau pe sub fereastra compartimentului, întocmai ca vedeniile unui vis; emoţia ei se datora gândului că acum se apropia de ţintă. Senzaţia aceasta era întocmai ca o sete arzătoare pe care nimic nu putea să i-o astâmpere. Şi când te gândeşti că acum nouă luni îşi închipuise că viaţa ei s-a terminat... Aproape îi venea să râdă... în gura mare. Nimic din viaţa ei de până acum – care i se perinda prin faţa ochilor întocmai ca şi peisajul de sub fereastra compartimentului – nu se putea asemăna cu clipele ce le trăia acum. Cum de se poate întâmpla aşa ceva? Cum ar putea dragostea ei faţă de Frank şi faţă de fiul ei să se compare cu dragostea de acum faţă de Iisus? Ea se găsea în trenul acesta, tocmai pentru a se devota lui Iisus şi a se apropia din ce în ce mai mult de El.

La Tournai biletul ei circuit fu perforaţ din nou şi, ceva mai târziu, mânca sandwichurile pe care le luase cu ea de la hotel. O englezoaică din acelaşi compartiment, aşezată în fotoliul din faţa ei, începu să vorbească cu ea. Lucy îi răspundea şi chiar zâmbea la cuvintele străinei, dar atitudinea ei, deşi amabilă, părea totuşi distrată. Cum ar fi putut să fie altfel? Trecură prin Lille, Baisieux şi Blandain. Era oare obosită de drum? O durea puţin spatele; probabil şi ochii îi ardeau din cauza funinginei; dar spiritul ei era treaz şi aproape nici nu-şi dădea seama de această oboseală. Se simţea mereu stăpânită de senzaţia crescândă a apropierii şi în cele din urmă, când razele soarelui coborât spre asfinţit tremurară pe deasupra pământului înecat de ceaţă ca să lumineze un haos de acoperişuri şi de turnuri, trenul îşi încetini mersul şi intră în gară. Ajunsese la Bruxelles.

Coborî numaidecât pe peron, unde rămase câteva minute nemişcată, despărţind astfel valul de lume ce se scurgea pe lângă ea. Apoi, imediat ochii i se aprinseră: văzu două călugăriţe care se opriseră aproape de ieşire şi fără ca ea să fi prevăzut dinainte, i se păru că se uitau la ea. După ce se puse din nou în mişcare, văzu că şi ele vin spre ea şi se apropiară fără să mai ezite. O, binecuvântată întâlnire, predestinată acestei clipe chiar din ziua naşterii ei.

— Dumneata vii din Anglia? întrebă cea mai mică dintre călugăriţe şi dădu din cap zâmbind. Vorbea desăvârşit limba engleză – o altă dovadă despre predestinaţia fericită a acestei întâlniri, o încurajare din partea providenţei binevoitoare.

— Aţi sosit foarte devreme, adăugă cealaltă călugăriţă, tot în englezeşte, dar de astă dată cu mare greutate şi întrebuinţând o expresie greşită, îşi sublinie expresia cu o uşoară înclinare a capului, ca să o facă să înţeleagă că trenul a sosit la ora indicată.

— Sunteţi foarte amabile că aţi venit să mă întâmpinaţi, murmură Lucy. Chiar dacă acum se gândise la nemulţumirea ce ar putea-o aştepta, fiind obligată să-şi găsească singură drumul în mijlocul acestui oraş străin, în această clipă gratitudinea ei exprima părerea de rău pentru gândurile acestea.

— Nu face nimic, răspunse prima călugăriţă; ni s-a spus să venim. Făcu o pauză, apoi îi prezentă pe însoţitoarea ei: Buna mamă Marie Emmanuel, maestra novicelor şi eu... eu sunt Sora Joséphine, maestra *postulantelor*.

Lucy le zâmbi cu toată căldura.

— Dumneata vorbeşti atât de bine englezeşte...

— N-are nicio importanţă, răspunse Sora Joséphine. Avem câteva case şi în Anglia. Superioara Ordinului vorbeşte şi ea foarte bine englezeşte.

— Nu trebuie să întârziem, interveni călugăriţa Marie Emmanuel cu glasul liniştit.

— Nu, nu, nu se poate să întârziem aici, încuviinţă sora

Joséphine numaidecât. Să mergem să vedem de bagaj, adăugă ea cu glasul grav şi apucă spre oficiul Vămii. Aici, până când îi scoaseră cufărul, Lucy avu ocazia să le examineze pe cele două călugăriţe cu atenţie.

Amândouă erau îmbrăcate în pardesie lungi de stradă care le acopereau în întregime hainele obişnuite şi le ascundeau silueta; fiecare dintre ele avea pe cap boneta cu banda albă care era prin voalul negru al Ordinului. Aceasta era singura asemănare dintre ele.

Sora Joséphine era de statură mijlocie, cu un obraz pământiu şi trist, cu pielea spuzită, cu un nas butucănos, cu ochii mici, neastâmpăraţi şi verzi, cu nişte sprâncene mobile şi mişcări vesele, spontane şi copilăreşti, care treziră lui Lucy o amintire tulbure şi o făcură să se întrebe, unde a mai văzut înainte de asta o astfel de femeie.

Călugăriţa Marie Emmanuel, maestra novicelor, era palidă, înaltă, severă, cu ochii albaştri, cu buzele subţiri şi uscate, cu dinţii canini ascuţiţi şi proeminenţi, încât i se vedeau de fiecare dată când încerca să surâdă. Şi-şi purta capul cu atâta mândrie, încât părea că este într-o stare de exaltare. Faţă de ea, Sora Joséphine se purta cu tot respectul, datorat nu atât deosebirii rangului lor în Ordin, cât mai mult instinctului înnăscut, pe care oamenii cu temperament mai slab îl oferă drept omagiu celor care au o voinţă mai puternică decât a lor.

Sora Joséphine tocmai gesticula şi vorbea pe franţuzeşte cu funcţionarul vămii care o asculta cu atenţie şi-i aproba cu tot respectul fiecare cuvânt, iar la urma scoţându-şi din cap chipiul, tot cu respect şi, făcând câteva semne cu tibişirul pe capacul cufărului la care nici nu se uitase, strigă: *Porteur!*

În clipa următoare apăru un hamal îmbrăcat într-o salopetă albastră, care luă cufărul pe umeri.

— Este foarte plăcut, declară Sora Joséphine, întorcându-se spre ele. Vorbea repede, cu volubilitate şi respect cu tovarăşa ei, iar după ce apucară de-a lungul

peronului, se adresă lui Lucy: Este tatăl colegei noastre, Sora Claire. Are o slujbă importantă... foarte importantă la *Douane* şi făcu un gest cu mâna, ca să-i indice superioritatea. Călugăriţele care vin la Sentiens, nu plătesc taxe vamale. De fapt acesta este un privilegiu valoros.

Ieşiră din gară într-o piaţă mare şi se urcară imediat într-o trăsură care le aştepta. Călugăriţa Marie Emmanuel dădu drumul hamalului după ce-i întinse un ban alb şi înclină rigid din cap. Uşa trăsurii se închise şi roţile se auziră pocnind de-a lungul pavajului. Încercând să-şi păstreze echilibrul în timp ce trăsura se legăna, Lucy rămase cu ochii îndreptaţi în jos; de pe scaunul din faţa ei simţea pe cele două călugăriţe cum o cercetează cu priviri curioase şi naive.

— Eşti obosită? întrebă Sora Joséphine pe neaşteptate, ea fiind cea mai vorbăreaţă.

— Nu, nu sunt, răspunse Lucy ridicând privirea. Ar fi fost imposibil să recunoască atât de repede şi cu uşurinţă o astfel de slăbiciune. În timpul trecerii, Canalul a fost foarte calm. În mod vag îşi dădu seama că a început să imite felul de a vorbi al acestor străine.

— Valurile mării mă fac şi pe mine să-mi vină rău, adăugă Sora Joséphine cu amabilitate.

— Gata... s-a terminat acum! declară brusc călugăriţa. Marie Emmanuel. Urmă o scurtă tăcere, apoi călugăriţele începură să vorbească în şoaptă, pe franţuzeşte.

Lucy se simţea atrasă de aceste două femei cu care îşi va împărţi existenţa, dar nu voia să le întrerupă conversaţia; întoarse deci privirea şi se uită în stradă pe fereastra cupeului întunecat. Era o stradă animată, plină de trăsuri deschise şi de vagoane mici de tramvai care se deplasau repezi şi sprintene. De-a lungul trotuarelor erau cefenele cărora le citi numele firmelor: Café du Pays, Café Belgique, Café du Postillon – zeci de cafenele pline de bărbaţi şi de femei care stăteau pe trotuare împrejurul meselor mici şi rotunde. Consumatorii nu păreau

exuberanţi, ci gustau nepăsători liniştea dimprejurul lor. Toţi aveau paharele cu băuturi răcoritoare în faţa lor pe mesele acoperite cu plăci de cristal, dar păreau că nici nu gustă din ele. Se mulţumeau să stea pe scaune şi să respire aerul curat, uitându-se la lumea care trece.

În cele din urmă trăsura ieşi din strada principală şi apucă în sus pe o colină, trecu pe lângă siluetele tulburi ale unor statui, pe lângă o fântână, ajunseră în altă piaţă cu o clădire impunătoare – putea să fie un palat – apoi intrară într-un cartier mai liniştit în care se vedeau şiruri lungi de case întunecate, cu porţi de fier şi cu obloane la ferestre, clădiri tăcute între care, din când în când se vedea câte o prăvălie. Ce strălucire ciudată: *Epicerie-Boulanjer-Robes-Charcutier;* acestea erau firmele ce se vedeau deasupra uşilor. Acum constata că se găseşte cu adevărat într-o ţară străină.

Îşi continuará drumul, trecură peste un canal îngust, ca să ajungă într-o suburbie unde casele erau izolate una de alta: case mici cu faţadele luminoase şi pline de ornamente; de aici trecură înainte printre liziere de salcâlmi, ca să ajungă în câmp deschis. Imediat după aceea apucară pe la marginea unei păduri care se întindea departe şi în amurg părea sumbră şi întunecată, întocmai ca un codru secular.

— *Forêt du Sentiens,* zise Sora Joséphine. Aproape am ajuns, şi, scoţând mâna din manta, îi arătă pe partea stângă vârful unei mici coline. Lucy se uită cu atenţie prin ferestruica trăsurii. Pe cerul tulbure de seară văzu profilându-se liniile unei clădiri întunecate, cu aripile întinse, întocmai ca un gigantic liliac care sta pitit în umbră. Îşi simţi inima zvâcnind şi bătând furioasă; nu mai era *en route,* ajunsese la destinaţie... la capătul drumului. Când cupeul scrâşni pe prundul aleii, trupul începu să-i tremure, emoţie în care se amesteca speranţa şi mulţumirea. În sfârşit... în sfârşit, ajunsese!

5

Mănăstirea din Sentiens, centrul Ordinului, care din depărtare i se păruse un gigantic liliac, era clădită în formă de cruce. Capul crucii, cu faţada spre Rue de Camboix, împrejmuită de un grilaj de fier pe care se vedeau flori de clematite, era format dintr-un vestibul uriaş, cu camere de conversaţie şi câteva camere la etaj destinate pentru găzduirea vizitatorilor ocazionali. Aceste încăperi păreau vesele şi luminoase, cu ferestrele spre stradă şi încadrate în vrejurile de iederă. Pe ambele părţi ale intrării erau două aripi împrejmuite de ziduri înalte: cea din stânga era sala comună de servit masa, sala de lucru şi chiliile călugăriţelor, împreună cu o mică anexă separată numită *Postulat* şi destinată, după cum indica şi numele, postulantelor, iar deasupra acestora, în continuare, o mansardă lungă şi joasă, pentru adăpostirea surorilor laice. Aripa dreaptă era un duplicat al celei stângi şi conţinea chiliile, sala de mese şi sălile de lucru ale novicelor. Apoi, în unghi drept pe aceste aripi şi ocupând partea cea mai scurtă a braţelor crucii era biserica al cărei turn se ridica foarte sus, deasupra fagului din curtea mănăstrii.

Cu totul separată, dar dintr-un anumit punct de vedere legată de aceste clădiri, era o curte pavată cu lespezi, la mijloc cu o statuie a Sf. Iosif, care se uita indiferent spre ferestrele bucătăriei din faţa lui. Dincolo de acestea şi împrejurul clădirilor şi al bisericii se aşternea o grădină mare şi bine îngrijită, cu alei străjuite de copaci. În grădina aceasta se găseau foarte mulţi pomi, pruni, caişi şi piersici, dar mai erau şi alţi copaci, tei, ulmi, tufe de dafin, sălcii şi trandafiri agăţători care îşi înfăşurau vrejurile de-a lungul pereţilor graţioşi de piatră albă.

Un zid imens şi foarte înalt înconjura întreg acest domeniu, dar, ca şi când zidul acesta nu ar fi fost de ajuns, dincolo de el, mai era o baricadă: pădurea din

Sentiens, care cobora până la picioarele zidului, întocmai ca o baricadă întunecată şi de netrecut... un fel de fortăreaţă solitară, la care nu puteai ajunge decât pe un singur drum, puţin cam complicat. Ca să ţi se deschidă poarta de la intrare, trebuia să tragi de frânghia unui clopot, să aştepţi ca să fii cercetat cu privirea furişă a unei Surori care se uita printr-o firidă şi avea misiunea să-ţi deschidă, ca să poţi pătrunde în interior. Abia după ce se deschidea această poartă, ajungeai în pragul mănăstirii unde trebuia să fii admis într-una din sălile pomenite.

Lucy aştepta acum într-o astfel de sală. Era singură – Sora Joséphine plecase împreună cu Marie Emanuel, ca să informeze pe Superioara mănăstirii despre sosirea ei – şi în timpul acestei aşteptări, ochii îi alergau de-a lungul odăiţei cu pereţii pustii. În odaie era o masă acoperită cu muşama, câteva scaune simple aşezate într-o minuţioasă simetrie, o sobă de teracotă de culoare galbenă cu un burlan de tablă şi o singură gravură: Iisus pe apa biciuită de furtună a lacului Ghenazaret; acesta era tot mobilierul. Dar nuditatea încăperii nu însemna nimic în raport cu aspectul de curăţenie nebănuită: duşumelele de scânduri străluceau ca o oglindă, soba veche sclipea ca un candelabru şi coşul ei de tablă era strălucitor ca mătasea unui joben, masa, scaunele, clanţele uşilor, totul era poleit cu cea mai mare grijă. Fusese o vreme când Lucy era mândră de felul în care arăta casa ei, dar niciodată nu reuşise ca salonul ei să fie atât de strălucitor, ca această odăiţă imaculată.

Se minuna încă de ceea ce vedea împrejurul ei, chiar şi în clipa când uşa se deschise şi în odaie intră o femeie mai în vârstă, urmată de Joséphine şi Marie Emmanuel. Era înaltă, impunătoare şi voluminoasă datorită hainelor cu care era îmbrăcată. Obrazul îi era alb şi proaspăt. Umbla cu capul plecat înainte, iar ochii căprui şi miopi din dosul ochelarilor cu sticle groase, încadrate în sârmă de fier, păreau mici ca nişte nasturi de ghete. Privirile ei erau

sfredelitoare iar dinţii de jos, proeminenţi şi îngălbeniţi îi dădeau o înfăţişare de răutate, ca şi când ar fi invectivat fără încetare pe toţi cei dimprejurul ei. Era impunătoare şi se îndreptă spre Lucy cu amândouă braţele întinse ca să-i spună cu graţioasă gravitate:

— Fii bine venită!

Lucy se ridică în picioare; în mod instinctiv înţelese că se găseşte în faţa Superioarei Ordinului şi că în această clipă privirile celor trei perechi de ochi o cercetau cu toată atenţia, aşa că întinse numaidecât mâinile. Urmă o pauză.

— Dumneata nu mai eşti tânără, continuă Superioara, care era acum atât de aproape de Lucy, încât simţea la fiecare cuvânt ce-l pronunţa miasma uşoară a dinţilor ei, dar multe şi minunate sunt căile pe care Domnul le deschide sufletelor noastre. Vei fi albina care intră în stup la ceasul al unsprezecelea. Mă înţelegi ce vreau să-ţi spun? Este o dovadă de milă a Domnului că ai venit la noi. Tăcu, apoi schimbă numaidecât subiectul, ca s-o întrebe: te simţi obosită?

— Nu, Maică. Instinctul parcă îi spunea că acesta este răspunsul pe care trebuie să i-l dea.

— Nu ai nevoie să te răcoreşti cu ceva?

— Nu, Maică.

Superioara se depărta mulţumită şi-şi propti bărbia în piept.

— Ai venit tocmai la momentul oportun. Dacă s-ar fi întâmplat să soseşti mai târziu astă-seară, nu te-am fi putut primi. Ar fi trebuit să te culci aici, deasupra sălilor de aşteptare. Dar aşa, suntem pregătite şi te vom primi înainte de oficierea slujbei. Nu vei avea timp prea mult ca să te reculegi... totuşi ocazia este favorabilă.

Când se întoarse, privirile i se opriră asupra celor două călugăriţe care-şi plecară imediat ochii în pământ.

— Sora Joséphine este acum superioara dumitale, adăugă ea amabilă, vreme de câteva săptămâni, iar după aceea, probabil în timpul noviceatului, va trebui să asculţi

de sora Marie Emmanuel.

Înclină uşor din cap şi se îndreptă spre uşă într-o atitudine de autocrată; când dădu să iasă din odaie, adăugă, fără să mai întoarcă ochii spre ea:

— Sora Joséphine m-a informat; sunt foarte mulţumită că bagajele dumitale au fost trecute prin vamă, fără să mai plăteşti taxele. Pentru dumneata acest lucru este un semn bun.

Uşa se închise în urma ei. Câteva clipe niciuna dintre ele nu zise nimic, ca şi când ar fi vrut să lase timpul necesar pentru ca atmosfera să se liniştească după trecerea acestei auguste persoane, apoi sora Joséphine îi spuse cu aceeaşi amabilitate, ca şi când s-ar fi adresat unui copil:

— Vino... trebuie să te pregăteşti; şi apucând pe Lucy de braţ, descuie o uşă şi o conduse într-o odaie mai mică. Sora Marie Emmanuel le urmă în tăcere: regulamentul prevedea că niciuna dintre călugăriţe nu putea rămâne singură cu una dintre cele care nu făcuseră legământul şi întotdeauna să fie însoţită de câte două; aici aşteptară din nou până când apăru o bătrână soră laică, aducând un voal negru în mâinile uscăţive.

În timp ce Lucy sta dreaptă, cu obrazul aprins, împrejurul ei se auzea murmurul de glasuri al celor trei femei care erau ocupate cu prinderea voalului. Era o ţesătură rigidă şi ieftină – în genul celor pe care-l purtau ţărăncile din Italia când veneau la biserică, – dar prinderea lui corectă era o problemă delicată. Îi spuseră că va trebui să-l poarte de fiecare dată când va întră în biserică şi îi dădură şi o cutie de carton în care trebuia să şi-l păstreze, împăturit cu grijă, când nu-l purta.

Imediat după aceea se auzi clinchetul stăruitor al clopoţelului şi terminară în grabă cu pregătirea. Sora laică luă cu ea unul dintre voalurile pe care le încercase.

— Ridică-te! zise Sora Joséphine. Lucy se ridică în picioare şi în aceeaşi clipă se simţi tulburată.

— Ce trebuie să fac acum? întrebă ea cu glasul

tremurând.

— Asta nu este nimic, răspunse călugăriţa cu îngăduinţă. Pentru Postulat e foarte simplu şi cu totul deosebit de îmbrăcarea hainelor de călugăriţă. Vei îngenunchia pe *prie-Dieu* şi noi vom cânta un *Magnificat*... un imn admirabil. Da, pentru dumneata este foarte uşor.

Ridică un deget în semn de încurajare, apoi apucă pe Lucy de braţ şi, însoţite din nou de Marie Emmanuel – care de astă dată ducea ea însăşi cheia – ieşiră din odaie. Apucară de-a lungul unui nou coridor cu duşumelele lustruite şi se opriră în faţa unei uşi duble.

— Aici este capela, îi spuse Sora Joséphine pe un ton impresionant şi-şi duse degetul la buzele care zâmbeau cu blândeţe. Apoi îşi desprinse degetul de pe buze şi intrară prin uşa din fundul bisericii. Lucy ridică încet ochii pe care-i ţinuse plecaţi în pământ din cauza oboselii şi a emoţiei prin care trecea. Imediat după aceea privirile ei deveniră blânde şi ochii îi străluciră de duioşie. Călătoria până aici, ciudăţenia locului în care se găsea, formalităţile din camera de conversaţie... le uită pe toate dintr-o dată. Biserica era extrem de frumoasă, naosul era lung şi cu bolta joasă, pereţii acoperiţi de o lemnărie de culoare întunecată şi blândă, tavanul era vopsit ca o boltă de cer presărată cu stele şi în clipa aceasta i se părea aproape invizibilă, luminată numai de făcliile de pe altar şi de celelalte două care ardeau pe ambele părţi ale treptei pentru îngenunchiat din apropierea altarului; interiorul bisericii părea cufundat într-o misterioasă tăcere şi meditaţie.

Micul altar de marmură albă avea formă de semicerc în care erau cinci vitralii şi la această oră, părea fără viaţă în mijlocul întunericului; datorită crucii uriaşe care era aşezată la mijloc, părea mult mai înalt decât cele cinci trepte de marmură ce-l despărţeau de nivelul naosului. Făcliile pâlpâiau uşor, aruncând o lumină slabă pe uşile de alamă ale tabernaculului şi asupra florilor ce atârnau umile pe marginea lui. Pe pereţi se distingea tulbure

Drumul Golgotei şi tot tulburi erau şi siluetele călugăriţelor îngenunchiate în mijlocul acestei tăceri pe care nicăieri nu o poţi simţi cu atâta intensitate, ca în interiorul bisericii unei mănăstiri, ceea ce făcu pe Lucy să-şi simtă sufletul inundat de o calmă linişte şi mulţumire.

La un semn ce i se făcu, înaintă şi se lăsă în genunchi pe *prie-Dieu*, încercând să se reculeagă şi să spună o rugăciune. Dar îi fu imposibil. Gândurile ei erau preocupate de senzaţia că acum se găseşte aici, în mijlocul comunităţii acestor femei sfinte... Ea care îşi petrecuse toată viaţa în mijlocul lumii de afară şi şi-o risipise într-un mod atât de nedemn, acum se oferea pe sine şi restul acestei existenţe nevrednice, Creatorului. Câtă pace, milă şi iertare se găsea pentru ea aici, în casa Domnului! Îşi simţi ochii plini de lacrimi fierbinţi.

Apoi în timpul cât stătu îngenuncheată, se auzi pe neaşteptate glasul grav de orgă care crescu în intensitate, devenind o măreaţă rapsodie din ce în ce mai sonoră. Glasurile începură să intoneze în cor: *Veni Creator Spiritus*. Ascultă imnul în tăcere, simţind că o îneacă un hohot de plâns. Pe urmă începu *Magnificat*:

Magnificat anima mea Dominum.
Et exsultavit spiritus meus în Deo salutari meo.

Cântau pentru ea... pentru a-i ura bun-venit, cu toată nevrednicia ei. Ceva o îneca în gât... sufletul ei preamărea pe Dumnezeu şi se apropia de Mântuitorul... În piept simţea un zbucium de emoţie care i se părea insuportabil; de-a lungul obrazului lacrimile i se scurgeau încet. Cum de putuse fi atât de orbită? În lumea aceasta nu există decât o singură realitate: dragostea faţă de Dumnezeu. Se bătu cu pumnul în piept din toată puterea: Dumnezeule Doamne, ai milă de mine păcătoasa! Blânde Iisuse, ajută-mi să Te iubesc din ce m ce mai mult!

Te Deum laudamus: te Dominum confitemur.

Şi din sufletul ei se ridica acum un imn de recunoştinţă. Dumnezeu o primise. Gândurile ei concentrate numai asupra viitorului o făceau să se simtă plină de încredere şi înălţată din ce în ce mai sus în exaltarea ei. Cât era de uşor aici, să uite lumea şi toate nimicniciile ei, să se dedice şi să se supună lui Iisus. Iisus era aici, în această mănăstire unde putea să-l iubească întotdeauna.

Corul încetă şi se făcu tăcere, o tăcere pentru medita ţie. Puţin după aceea simţi că cineva a apucat-o de braţ. Întoarse capul şi se ridică în picioare. Plecă din nou fruntea în pământ şi ieşi din biserică, pentru a trece în odăile mănăstirii.

De astăzi înainte, datorită faptului că fusese acceptată, se găsea în mănăstire. Acesta era primul pas. Rămase nemişcată, în timp ce aceeaşi călugăriţă veni să-i scoată voalul şi să-i pună boneta neagră de plasă pe care trebuia să o poarte de aici înainte.

— Dumneata nu vei participa la rugăciunile din seara aceasta, zise Sora Joséphine cu glasul autoritar, căci trebuie să fii prea obosită.

O conduse spre o uşă vopsită, deasupra căreia se vedea scris cuvântul *Postulat* şi o deschise, aşa că se văzu o scară cu treptele proaspăt frecate.

Urcară scara în tăcere şi ajunseră pe un coridor în lungul căruia se vedeau mai multe uşi. Împrejurul lor era linişte şi plutea un miros uşor de mănăstire; un miros de aer stătut şi cald, ceva unic şi nedefinit. Paşii lor răsunau stinşi pe scândurile goale. Apoi, sora Joséphine deschise ultima uşă. Înăuntru era întuneric, dar căutând chibriturile, aprinse o lumânare şi la lumina slabă a acesteia văzu o odaie deşartă în care era numai o saltea, un mic armoar cu o cană de apă şi pe perete o cruce mare.

— Aceasta este chilia, zise călugăriţa. În calitate de postulantă ai dreptul la o lumânare – una singură pe săptămână –, dar vei avea mai multe, când vei ajunge

novice. Regulamentul prevede ca la orele nouă să fii în pat şi să stingi lumânarea. Prin urmare, va trebui să te supui acestui regulament.

Ultima frază o pronunţă cu glas solemn, întocmai ca pe un refren repetat de nenumărate ori şi se uită la Lucy cu bunăvoinţă.

În seara aceasta dumneata eşti ostenită. De mâine începe viaţa monahală. Pe obrazul ei lipsit de expresie tremură o umbră de zâmbet. Se apropie de uşă: Binecuvântat fie Domnul, zise ea, în loc de noapte bună, şi Lucy îi răspunsese aşa cum i se spusese: În veac de veac!

Uşa se închise uşor. Rămase singură. Singură în chilia ei. Dorinţa i se împlinise atât de repede, încât nici nu-şi dădea seama de realitatea situaţiei în care se găsea. Capul îi vâjâia dureros din cauza oboselii şi a emoţiilor violente prin care trecuse. Se simţea sfârşită de puteri şi o clipă, ce caraghioslâc, se gândi că o ceaşcă de ceai ar putea să o reconforteze. Dar gândul acesta nu stărui decât o singură clipă. Ce absurditate. Îi veni să zâmbească şi apropiindu-se de fereastra chiliei, o deschise. Simţi numaidecât răcoarea aerului nopţii bătându-i în obraz. Aerul părea parfumat de mirosul pământului şi al pădurii şi i se păru că este îmbibat de rouă. Rămase un timp nemişcată în faţa ferestrei, uitându-se în adâncul întunericului, în timp ce feştila lumânării tremura straniu şi gigantic pe pereţi. Apoi cu totul pe neaşteptate, din adâncul întunericului acestei păduri nevăzute, auzi un sunet melodios, o notă de o frumuseţe atât de nebănuită, atât de sublimă, atât de pasionată, încât părea că gâlgâie dintr-un izvor care nu putea să fie pământesc. Ascultă vrăjită notele limpezi care urcau şi coborau într-o cascadă de încântătoare veselie, o veselie zlobie şi sălbatică.

Cât de adorabilă era armonia aceasta de neaşteptat extaz! Era cântecul privighetorii ce venea spre ea, întocmai ca o recunoaştere definitivă a fericirii ei de

acum.

Stăpânită de o mulţumire fără hotar, se desprinse repede de lângă fereastră, se dezbrăcă şi se întinse în aşternut. Da, aici găsise un adăpost şi un tezaur de împăcare. Ultimul obiect pe care se opriră ochii ei, înainte de a sufla în lumânare, fu crucea de pe peretele din faţa patului.

6

La orele patru şi jumătate dimineaţa bătu clopotul mănăstirii. Lucy tresări prin somn şi se trezi. Era încă întuneric, noaptea nu se sfârşise; îşi simţea capul greu, tulburat de amăgirile ireale ale somnului şi de sunetul stăruitor al clopotului. Unde era acum? Încercă să-şi aducă aminte, dar nu fu în stare să înţeleagă. În timp ce se frământa, în uşă se auzi o bătaie şi un glas repetă, stăruitor:

— Lăudat fie Domnul! Lăudat fie Domnul! Aşa că răspunse şi ea: În vecii vecilor! Apoi trăgând cu urechea, auzi un zgomot de paşi de-a lungul coridorului, alte bătăi în uşi şi din nou: Lăudat fie Domnul! după care veni răspupsul: În vecii vecilor!

La ce se gândea acum? Trebuia să se scoale numaidecât, fără să mai întârzie, aceasta fiind prima ei datorie din ziua care începea. Primul act de abnegaţie. Atâta lucru ştia şi ea, dar iată, că chiar acum la începutul postulatului ei, dădea dovadă că nu ascultă de prima poruncă a regulamentului. Se ridică într-o clipă de pe saltea şi aprinse lumânarea. Nu-i trebuiră mai mult de câteva minute pentru a se spăla şi a-şi pune haina de călugăriţă şi boneta. În chilie nu era nicio oglindă dar, probabil era mai bine aşa, deoarece în îmbrăcămintea aceasta lungă şi neagră, cu boneta pe cap, ar fi constatat că pare deşirată şi caraghioasă. Mai trebuia să-şi facă patul şi să verse apa din lighean, să facă ordine în chilie,

ca totul să pară ireproşabil. Îşi îndeplini şi această sarcină în cea mai mare grabă.

La cinci şi un sfert, timbrul grav al clopotului se auzi din nou – ştia că acesta era semnalul pentru: *Angelus* – şi imediat după aceea, auzi zgomotul uşilor ce se deschideau şi al paşilor de-a lungul coridorului. Ieşind din chilie apucă în mod instinctiv pe urma ultimei siluete tulburi ce dispărea în fundul coridorului întunecat, coborî scara şi intră în biserica slab luminată unde găsi adunate pe toate celelalte călugărite. Naosul era învăluit în umbră şi trupurile nemişcate şi îngenunchiate ale călugăriţelor păreau şi ele nişte umbre, dar îşi găsi numaidecât locul în rândurile din faţă, între celelalte postulate. Se îndreptă în partea aceea şi îngenunchie.

În mod instinctiv rămase dreaptă şi îşi acoperi obrazul cu palmele mâinilor. Tăcerea acestei meditaţii ce venea după rugăciunile de dimineaţă, semăna cu tăcerea dintr-o cameră mortuară. Nimeni nu mişca. Liniştea era desăvârşită. Apoi din abisul acestui întuneric crepuscular, tremurară încet primele lumini ale zorilor... raze sfioase şi colorate ce se strecurau prin vitraliile naosului. Tăcerea fu întreruptă şi ea de zvonurile domolite ale zilei care începea cu ciripitul păsărilor nenumărate dintre ramurile copacilor grădinii.

Stând îngenunchiată, se simţi uşor ameţită în faţa acestor culori ciudate ale zorilor; o senzaţie de uşurare, de lumină, îi îmbiba toată fiinţa de un extaz sublim şi se rugă cu toată ardoarea să-i fie dat şi ei să se asemene cu sufletele sfinte între care se găsea.

La şase şi jumătate clopotul bătu din nou şi începu Liturghia pe care o oficie un preot mic, adus de spate, un bărbat foarte bătrân, cu mâinile tremurând, care se mişca încet şi glasul lui subţire părea că se frânge în notele de sus. Liturghia se desfăşură foarte încet după care urmă rugăciunea de mulţumire; la orele opt călugăriţele se ridicară în tăcere şi ieşiră din biserică pentru a se duce să dejuneze.

Fără să se despartă de celelalte, Lucy intră împreună cu ele în Postulat, urmate de sora Joséphine în sala de mese. Era o încăpere îngustă cu o masă lungă de lemn, pe ambele părţi cu câte o laviţă, o sală deşartă cu înfăţişare austeră. Prânzul era pe masă: şapte ulcele aşezate cu cea mai mare grijă, umplute cu un lichid de culoare închisă şi, alături de fiecare ulcică, aşezată cu aceeaşi grijă, câte o bucată de pâine. Urmă o tăcere semnificativă, apoi după ce spuseseră rugăciunea, Sora Joséphine se aşeză în fruntea mesei, iar pe fiecare parte, postulanlele.

Lucy se aşeză în locul rămas liber şi împreună cu celelalte începu să mănânce în tăcere. Se simţea slăbită după drumul lung şi neobişnuit, dar cu toate acestea i se părea straniu că nu avea poftă de mâncare. Lichidul închis din ulcele nu era cafea, ci un fel de surogat de cafea, fără urmă de zahăr, cu un gust înţepat şi amar. Ştia dinainte ce sacrificii i se cer şi era pregătită să le facă. Tot aşa bucata de pâine nu semăna câtuşi de puţin cu pâinea pe care o mânca ea; era uscată, sălcie, cu gust de sulf, şi deşi putea să fie hrănitoare, nu-ţi făcea nicio plăcere când o mâncai. Începu să mănânce cu nădejde, luând drept pildă pe celelalte călugăriţe care stăteau cu ochii plecaţi şi cufundate într-o tăcere desăvârşită.

La opt şi un sfert prânzul se termină şi imediat după aceea se ridicară toate în picioare.

— Dumneata mai aştepţi, murmură Sora Joséphine, adresându-se lui Lucy după ce ieşiră celelalte din odaie, apoi adăugă cu glasul ceva mai ridicat: A sosit momentul să afli care sunt obligaţiile dumitale.

Lucy se uită la ea cu blândeţe.

— Am făcut ordine în chilia mea, murmură ea.

Sora Joséphine încruntă din sprâncene.

— Nu, nu… nu în felul acesta, răspunse ea nemulţumită. Nu spune „a mea”… nu întrebuinţa niciodată cuvântul „a mea”. Chilia aceea nu este a dumitale. Ţi s-a dat numai din bunăvoinţa Ordinului şi

mila lui Dumnezeu. Nimic nu este al dumitale. Totul este „al nostru”. Va trebui să spui întotdeauna „chilia noastră”,

Lucy se aprinse în obraz.

— N-am ştiut, Soră, îi răspunse ea cu glasul sfios.

— Nu mai răspunde! ripostă Joséphine repede. Nu vei răspunde decât atunci când ţi se va pune o întrebare. Tăcerea face parte din regulament şi trebuie să te supui regulamentului. Făcu o pauză, apoi continuă cu glasul vibrând de o uşoară superioritate: Afară de asta când te adresezi unei călugăriţe care-ţi este superioară în Ordin, trebuie să-i vorbeşti cu tot respectul. Aceasta este superioara dumitale prin voinţa lui Dumnezeu. Prin Urmare, petru dumneata ea va trebui să fie aşa cum este Dumnezeu. Trebuie să înţelegi de asemenea că vei fi obligată să te porţi cu umilinţă. Aceasta este una dintre primele dumitale datorii.

Lucy îşi muşcă buzele şi plecă ochii în pământ. Se simţea cu desăvârşire inocentă şi era convinsă că n-a făcut nicio greşeală... cuvintele întrebuinţate de ea fuseseră simple şi lipsite cu totul de orice rea intenţie.

Dar Sora Joséphine continuă, fără niciun fel de nemulţumire şi cu o stăruinţă aproape copilăroasă.

— A te închina, nu reprezintă totul şi viaţa de călugăriţă nu înseamnă să petreci ceasuri întregi în faţa altarului, zise ea. Trebuie să te înveţi cu umilinţa. Va trebui să-ţi aduci aminte de cuvintele Mântuitorului nostru: „Veţi deveni şi voi cei nevinovaţi ca şi cei nou născuţi!”. Adu-ţi aminte de aceste cuvinte.

Lucy asculta supusă, stăpânindu-se din toate puterile să nu-i răspundă: „N-am avut nicio intenţie rea!” Rămase supusă, fără să zică nimic şi, când Sora Joséphine îşi scoase cheia şi ieşi din sală, ea o urmă cu fruntea plecată în pământ. Merseră împreună până la capătul coridorului unde sora Joséphina descuie două uşi şi, după ce intră, se opriră în faţa câtorva dulapuri.

— Acum Lucy, să fii atentă, zise călugăriţa cu bunăvoinţă. Tu eşti slujitoarea Domnului şi va trebui să-ţi

facă plăcere să îndeplineşti slujbele cele mai neplăcute. Prin urmare vei începe cu frecatul şi curăţatul acestor *petit pays*.

Să cureţe şi să frece? Lucy care se simţea încă jignită de cuvintele ei de adineauri, tresări. Probabil nu înţelesese tocmai bine. Ea nu venise aici cu intenţia de a face treburi de slugă; în mănăstire erau surorile laice şi ţărăncile din împrejurimi care, fără îndoială, ar face bucuroase astfel de treburi. Când nu va putea să se roage, va coase, va broda şi va pregăti îmbrăcămintea sacerdotală, dar fără îndoială...

— Ia peria, găleata şi nisipul, zise călugăriţa, deschizând calmă uşa dulapului şi, haide repede, căci am întârziat.

Ochii lui Lucy se tulburară. Peria, găleata şi nisipul! Se plecă şi le ridică; acum le ţinea în mână şi urmă pe sora Joséphine spre locul unde se aflau aceste *petit pays*. Ce pot să fie oare aceste *petit pays*, se întrebă Lucy perplexă?

Cu totul pe neaşteptate obrazul î se aprinse din nou – crunt şi revoltat – când Sora Joséphine se opri în faţa unei anumite încăperi şi dădu lui Lucy să înţeleagă că acesta este locul unde ea va trebui să-şi facă datoria. *Petit pays* era o expresie eufemistă care indica W.C.-urile Postulatului.

— Uite ce, îi zise călugăriţa cu amabilitate, va trebui să cureţe bine şi cu toată grija. Udă nisipul aşa... şi împrăştie-l aşa... apoi freci bine. Nu vei lăsa nici praf şi nici nisip în urma dumitale. Nu uita nimic şi nu lăsa lucrurile împrăştiate.

Lucy se uită năucită la locul unde se va desfăşura de aici înainte activitatea ei, apoi ridică obrazul aprins şi se uită la ea, parcă şi-ar fi cerut voie să-i spună ceva.

— Da? întrebă călugăriţa.

— Sunt obligată să fac treaba asta? zise Lucy cu glasul stins.

— Ţi s-a poruncit s-o faci, răspunse călugăriţa cu

bunăvoinţă. Aceasta este voia lui Dumnezeu. Apoi zâmbi, cu zâmbetul ei naiv şi vag şi, împreunându-şi mâinile în mânecile rasei monahale, se întoarse şi apucă înapoi pe coridor.

...„Voia Domnului!”... Lucy rămase nemişcată, apoi se lăsă încet în genunchi şi începu să cureţe WC-urile muind nisipul, împrăştiindu-l şi frecând cu grijă, aşa cum îi spusese călugăriţa. Lucrase doar şi îndeplinise în viaţa ei o mulţime de treburi nevrednice de ea. Dar pentru ea, treaba ce o făcea acum, când spiritul ei exaltat ardea vâlvătaie de dragostea faţă de Dumnezeu, era nu numai umilitoare, ci şi o degradare inexprimabilă.

Câteva clipe lucră în felul acesta cu obrazul crispat, apoi oftă adânc. Nu avea dreptate, fireşte, nu putea să aibă dreptate! Trebuia să lucreze aşa cum i se spusese, fără să se împotrivească regulamentului. Astăzi, probabil, pu era în stare să vadă situaţia destul de limpede, dar mai târziu va reuşi să înţeleagă. Era obosită şi tulburată de ciudaţeniile ce le vedea împrejurul ei. Dar avea curaj... curaj şi voinţă. „Binecuvântat fie Iisus! Binecuvântată fie inima sfântă a Lui!” Apoi cu glasul stins, începu să murmure litaniile rugăciunilor.

Continuă să-şi facă datoria în tăcere şi, cu toate junghiurile ce le simţea în spate, lucră până la amiază. Când clopotul care guverna existenţa ei de acum, se auzi sunând din nou, îşi îndreptă trupul înţepenit şi se ridică în picioare, exact când apăru Sora Joséphine.

— Ai terminat? întrebă Sora cu blândeţe; faptul că vorbea cu ea, reprezenta o mare concesie.

— Da, răspunse Lucy cu extremă umilinţă.

Joséphine se uită cu atenţie împrejur şi în timp ce se uita, ochii ei mărunţi şi verzi îşi pierdură expresia de amabilitate şi se tulburară de nemulţumire.

— Lucrul nu este bine făcut, declara ea imediat; nu sunt mulţumită.

Lucy deschise gura să răspundă ceva, dar se abţinu, încleştând cu putere din fălci.

— Ia, uită-te aici, continuă Sora, plecându-şi repede trupul şi arătându-i câteva firicele umede de nisip care rămăseseră într-o crăpătură a scândurilor. Nu este bine curăţat, deşi ţi-am spus cum trebuie să procedezi! Se plecă şi cu unghia scoase firicelele de nisip şi i le arătă, ca şi când ar fi fost un obiect obscen. Apoi, după ce le aruncă acolo unde trebuia, îi spuse cu glasul tremurând de convingere: Bunul Dumnezeu nu te va iubi pentru fapta asta. Chiar dacă eu n-aş fi de faţă ca să constat, ochii lui sunt aţintiţi întotdeauna asupra dumitale. Cred că asta este de ajuns... şi de aici înainte vei înţelege. Apoi se întoarse în loc/

Un firicel de nisip care rămăsese ascuns în crăpătura unei scânduri, fără ca ea să-l bage de seamă! Pentru asta i se făcea observaţie! Nu cumva visa?...

Fără să zică nimic, urmă pe Sora Joséphine în sala de mese şi se opri în picioare la locul ei. Celelalte postulante erau şi ele în sală... se întorseseră de la activităţile unde fuseseră repartizate, dar femeile acestea nici nu vorbeau, nici nu se uitau la ea, aşa că plecă şi ea ochii în pămant.

După ce spuseră rugăciunea, se aşezară pe scaune, apoi o soră laică intră cu o tingire lungă smălţuită în care erau şapte scrumbii în saramură.

Sora Joséphine luă pe cea mai mare – din spirit de sacrificiu, deoarece scrumbiile erau rele la gust – apoi fiecărei postulante i se dădu câte una pe o farfurie grosolană de pământ, împreună cu o felie de pâine de aceeaşi mărime şi aceeaşi calitate cu cea servită şi dimineaţa. Lucy se uită la scrumbia din farfuria ei care i se părea atât de moale şi fosforescentă, atât de crudă şi uleioasă, încât i se făcu silă. Era flămândă dar uitându-se la ea, simţi un fel de convulsii în stomac. Ea nu era obişnuită cu astfel de mâncare şi cu toate că prevăzuse simplitatea mâncărurilor ce se vor servi în mănăstire, la aşa ceva nici nu se gândise. Se uită pe ascuns la celelalte şi constată că au început să mănânce, aşa că stăpânindu-şi sila, întinse încet mâna după cuţit şi furculiţă. Scrumbia

era râncedă şi respingătoare şi numai cu mare greutate putea să o ducă la gură. Pentru ea, numai simpla vedere a acestui peşte, era de ajuns ca să-l facă silă, dar când îl tăie şi văzu cum curge din el un suc lăptos, simţi că-i vine să vomite. Se sili din toate puterile ei să înghită. De vreme ce postulantele celelalte puteau sa mănânce, tot aşa va putea şi ea.

Ridicând privirea pe neaşteptate, sora Joséphine surprinse ochii lul Lucy îndreptaţi spre ea şi permiţându-şi să întrerupă tăcerea, îi spuse ca s-o încurajeze:

— E foarte bună... Când bătrâna Soră Adrienne are crize de ficat, cere întotdeauna să i se dea o scrumbie în saramură.

Nu se auzi niciun zgomot ci mai curând un uşor murmur al celorlalte postulante, care deşi păreau că sunt cufundate în meditaţie, pândeau cu cea mai mare atenţie fiecare gest al superioarei lor. Astfel, fiecare dintre ele încerca să rivalizeze cu vecina de lângă ea în străduinţele de a câştiga aprecierea Sorei Joséphine, aşa că foarte curând pe farfurii nu mai rămase din scrumbii decât oasele spinărilor. Imediat după aceea, tingirea trecu din nou împrejurul mesei şi aşezară oasele pe ea, apoi fiecare dintre postulante luă miez de pâine şi şterseră farfuriile până când rămaseră ca poleite.

După câteva clipe, farfuriile curăţate în felul acesta fură duse în capul mesei şi fiecare dintre ele primi câte o porţie destul de mare de budincă de franzelă, pe care o adusese aceeaşi soră laică. Dar cu toate că lustruiseră farfuriile, acestea mai păstrau încă mirosul de saramură şi, mâncând budinca, li se părea că mănâncă din nou scrumbie.

După ce terminară – căci nimeni nu avea voie să mai ceară – şterseră farfuriile din nou şi mâncară ultima fărâmă de pâine. Urmă o pauză; sora Joséphine se uită de-a lungul mesei şi se ridică în picioare. Spuseră din nou o rugăciune şi cu asta masa se termină.

Cu superioara în frunte, se înşirară una câte una şi se

îndreptară spre biserică, unde se citi cu glas tare un capitol din *Imitation*; apoi tot aşa, ieşiră din biserică şi intrară în grădină – nu în grădina cea mare, ci într-o grădiniţă împrejmuită care era rezervată exclusiv pentru ele. O clipă, tăcerea profundă continuă, apoi Sora Joséphine ridică degetul şi imediat tăcerea fu sfâşiată de şase glasuri care vorbeau dintr-o dată, mulţumite că au trecut ceasurile lungi de tăcere. *Deo gratias*, acesta fu cuvântul pe care-l pronunţară... şi care se ridica întocmai ca un chiot de triumf... începea recreaţia.

Auzind cârâitul acesta ca de coţofene, Lucy tresări, dar Sora Joséphine se uită la ea şi zâmbi, ca s-o liniştească.

— Haide, o îndemnă ea după o clipă, acum ai voie să vorbeşti. Vei avea ocazia să-ţi faci prietene. Se întoarse spre grupul celorlalte cinci postulante care se întrerupseră din vorbă şi se uitau inocente la Lucy. Margueritte, Emilie, Thérèse, zise superioara cu glasul clar şi distins, indicându-i pe cele trei postulante care erau în apropierea lor. Toate trei erau tinere şi de statură mijlocie, iar pentru Lucy prezentau o stranie asemănare... toate aveau părul negru, ochii şi mai negri şi obrazul simpatic, luminat o clipă de zâmbetul binevoitor. Sunt verişoare şi fac parte dintr-o familie înstărită din Bruxelles, adăugă călugăriţa, ţuguindu-şi buzele cu suavitate iar acestea – şi făcu semn spre celelalte două – sunt Gabrielle şi Wilhelmine.

Gabrielle – o fată înaltă şi cu aere de superioritate – înclină capul şi murmură ceva în semn de salut, dar Wilhelmine, o fată voinică şi grasă, cu obraz da ţărancă – rămase nemişcată, cu gura căscată şi cu înfăţişare de tâmpită.

— Wilhelmine, este surdă, dar are o zestre foarte bună, zise Joséphine veselă; *este flamandă*, din Steinach. A venit de curând de la ferma tatălui ei... unde erau multe, foarte multe vaci şi smântână din belşug. Făcu un semn spre trupul ei de uriaş: foarte multă smântână, da... cred că se vede.

— *Réclame*! zise Thérèse cu maliţiozitate, căci prinsese mişcarea făcută de călugăriţă. *Une bonne affiche pour la ferme* şi, la aceste cuvinte începură să râdă toată lumea.

Flamanda clipi din ochii ascunşi în fundul capului, ridică bărbia grăsulie în vânt şi râse şi ea.

— V-am auzit! răspunse ea cu glasul vibrând adânc, dar băgaţi de seamă! Încă nu m-au dus la abator.

Urmă o nouă explozie de veselie, la care participă şi Sora Joséphine. Apoi grupul postulantelor înconjură pe Lucy, râzând, ciripind şi învăluind-o în răpăiala conversaţiilor lor volubile şi neînţelese. Dar, imediat după aceea, scăpă de ele, căci Sora Joséphine luă cuvântul şi judecând după gesturile ei repezi şi multiple, părea că le povesteşte o aventură, o aventură impresionantă, după cât se părea. Din când în când ochii postulantelor se întorceau spre Lucy, dădeau din cap în semn de aprobare şi murmurau câte ceva. Auzi repetâudu-se de mai multe ori cuvântul Douane şi numaidecât după aceea îşi dădu seama că Joséphine vorbeşte despre succesul pe care l-a avut la Oficiul vamal. Incidentul lipsit de importanţă al trecerii cufărului ei prin vamă, fără a fi cercetat, era un motiv de emoţie şi recunoştinţă pentru toată mănăstirea.

— E *gentil*, declară Emilie, foarte *gentil* din partea tatălui sorei Claire.

După povestirea acestui incident urmă o pauză, dar aceasta fu foarte scurtă; Wilhelmine începu să râdă, cu râsul ei gros, şi să scuture din cap, întocmai ca o vacă apucată de streche.

— Trebuie să alerg, strigă ea veselă. O, trebuie să alerg numaidecât.

Începu din nou să râdă, apoi se repezi de-a lungul aleii spre boschetul din fundul grădiniţei, azvârlind din picioare şi dând din mâini.

— Prindeţi-o, strigă veselă Sora Joséphine, prindeţi-o şi duceţi-o la obor.

Începu o nouă cascadă de veselie şi toate râdeau în ropote, ca nişte fetiţe naive. Apoi Thérèse, Emilie,

Margueritte, urmate de Gabrielle se repeziră după *flamanda* cea grasă. Cu surâsul pe buze, călugăriţa le urmări zbengul şi se întoarse, spre Lucy.

— Veselia este foarte bună pentru inimă, declară ea mulţumită. Noi trebuie să fim cum sunt copiii mici, apoi se întrerupse şi se uită la obrazul întunecat şi mirat al lui Lucy: când eşti aici, nu trebuie să fii prea gravă şi nici prea tăcută, zise ea pe un ton de reproş şi indicându-i cuta dintre sprâncene, adăugă: Aceasta trebuie să dispară. O bună călugăriţă este întotdeauna veselă, în timpul recreaţiei trebuie să râzi! Adu-ţi aminte că aici noi suntem copiii lui Iisus.

— Este greu să râzi la comandă, răspunse Lucy cu îndoială şi ochii i se umplură de o stranie perplexitate; ea venise aici ca să se roage, nu să râdă... mai ales, adăugă ea cu sfială, atunci când nu ai de ce râde.

— Nu, nu! protestă Sora Joséphine. Nu trebuie să te laşi robită. Va trebui să lupţi împotriva pornirilor dumitale. Apoi împreunându-şi mâinile, ridică ochii într-o prefăcută atitudine de pietate şi spuse: Atitudinea aceasta nu poate ajuta cu nimic ca să devii o bună călugăriţă!

Lucy se aprinse în obraz şi urmă un timp de tăcere, întreruptă din când în când de hohotele râsului ce venea din fundul grădinii.

Sora se uită la ea curioasă, apoi adăugă cu blândeţe:

— Cu timpul, vei deveni şi dumneata la fel ca ele. Îţi va veni mult mai uşor, când vei putea sta de vorbă cu ele, iar acum îţi voi da ceva preţios. Zâmbi şi cu o mişcare înceată şi solemna îşi scoase mâna din buzunarul rasei de călugăriţă. Iată cheia Paradisului. Era de fapt o cheie, legată cu o cureluşă scurtă pe care era imprimat cuvântul *Postulat*. Toate postulantele au o astfel de cheie, îi explică Joséphine cu glasul grav, deoarece toate uşile sunt încuiate. De aici înainte, după ce-ţi vei termina lucrul, uşile acestea ţi le vei putea deschide singură. Cheia o vei purta întotdeauna în buzunarul de pe partea stângă. Înţelegi!?

— Da, Soră, răspunse Lucy şi luă cheia.'

Dar înţelegea oare? Unde văzuse înainte de asta o astfel de cheie? Se simţea stupidă şi confuză. Să-şi dea şilinţa să zâmbească, să păstreze „cheia în buzunarul de pe partea stângă”, să slujească pe Dumnezeu adunând firele de nisip din crăpăturile duşumelelor de la W.C... Asta era tot ce nădăjduise ea? Când se dedicase în întregime lui Dumnezeu, n-ar fi trebuit oare ca toate nimicniciile existenţei să fie uitate şi părăsite în faţa unei porniri atât de sublime? Îşi îndreptă repede trupul, încercând să alunge gândurile acestea nedrepte şi insuportabile. Se va obişnui, va învăţa. Mai târziu, va înţelege.

Clopotul se auzi dând semnalul şi anunţând că timpul de recreaţie s-a terminat şi, la primul lui sunet, glasurile vesele amuţiră. Înşirându-se una după alta, serioase şi tăcute, se întoarseră la *Postulat*, pentru a începe lectura spirituală.

După-amiaza trecea încet şi în armonie progresivă, în timp ce sunetele metodice ale clopotului cereau o supunere totală: aşezându-te pe scaun şi ridicându-te în picioare, intrând în biserică şi ieşind; îngenunchind pentru rugăciune şi ridicându-te în picioare; meditând şi încetând să mai mediteze... În timpul ceasurilor lungi şi liniştite, actele acestea se desăvârşeau calm, întocmai ca un ritual şi Lucy începu să îndeplinească acest ritual cu toată ardoarea. Din ziua convertirii sale îi plăcuseră perioadele lungi de singurătate în timpul cărora să se poată gândi la adâncirea misterioasei senzaţii a legăturilor dintre ea şi Dumnezeu. Dar, astăzi viaţa ei era viaţa acestei comunităţi şi pentru dragostea faţă de Dumnezeu, va reuşi să se acomodeze şi ea cu felul de viaţă din mănăstire.

În timpul recitării Fericirilor, lumina făcliilor de pe altar – limbile albe de flăcări – luceau spre ea şi în mijlocul acestei luciri înconjurate de reflexul aurit al altarului, era izvorul fericirii ei, al liniştei de acum, al unei viziuni prea

strălucitoare pentru a putea fi suportată. Aici, în biserică, simţea că se găseşte liniştea de care are nevoie. Aici era Iisus care o aştepta... Christos care fusese răstignit pentru ea. Sta cu fruntea în pământ şi se umilea. Cine era ea în realitate, pentru a îndrăzni să se ridice împotriva regulamentului? Părăsi biserica pe deplin împăcată.

Se sili să înghită mâncarea, un cir de griş neîndulcit, cu o acceptare nerăbdătoare, ca şi când ar fi făcut un act de pocăinţă. Niciun sacrificiu nu i se părea prea mare.

— Trebuie să-ţi atrag atenţia, şopti Joséphine, când după terminarea rugăciunilor de seară, urcau scara spre chilii, că după ce am ieşit din biserică, am constatat că voalul dumitale nu era împăturit cu destulă grijă în cutia lui.

Mâine însă va fi împăturit... niciun sacrificiu nu este prea mare.

La opt şi jumătate era în chilia ei, singură. De pe buze îi scăpă un oftat adânc, un oftat în care tremura mulţumirea împăcării. Reuşise să treacă cu bine ziua aceasta, suportase ciudăţeniile şi tribulaţiile ei şi, gândul acesta îi da o senzaţie de mulţumire copleşitoare. Totul era atât de nou, de greu şi chiar ziua aceasta i se păruse că nu se mai termină. În clipa aceasta îşi dădea seama de dificultăţile ce va trebui să le întâmpine, dar era convinsă că va reuşi să le înlăture. În toată viaţa ei nu acceptase niciodată înfrângerea. Nu o va admite nici acum: va persevera. Câteva clipe se opri în faţa ferestrei şi se uită în întunericul de afară; începuse o ploaie măruntă şi, pe obraz, simţi o boare umedă de aer; atât îi fu de ajuns ca să se simtă refăcută şi, se gândi câtă răcoare şi cât de plăcut trebuie să fie afară. Apoi, cu gesturi încete se dezbrăcă şi, ostenită se urcă în pat. Ochii ei, în mijlocul obrazului palid, păreau mari şi întunecaţi. Stinse lumânarea şi se înveli.

În seara aceasta nu mai auzi cântecul privighetorii, dar prin peretele subţire ce o despărţea de chilia de alături, auzea sforăitul ritmic al Wilhelminei.

7

„Şi când Sfântul Benedict – citi Emilia cu glasul blând se ruga în chilia sa, Satana apăru înaintea lui cu o înfăţişare înspăimântătoare şi îi spuse batjocoritor, că se duce să viziteze pe fiii săi în timpul lucrului. Sfântul, speriat de acest cuvânt, trimise imediat un înger, ca să dea de ştire călugărilor, să se păzească. Dar îngerul nici nu sosise la destinaţie, când datorită puterilor Diavolului, zidul pe care îl ridicau călugării, se prăbuşi pe neaşteptate şi omorî un tânăr novice. Călugării rămaseră adânc mâhniţi, nu numai din cauza muncii lor zadarnice, dar şi din cauza morţii fratelui lor. Unul dintre ei alergă într-un suflet să spună Sfântului Benedict, care foarte liniştit îi rugă să aducă mortul în chilia sa. Dnr tânărul călugăr era atât de zdrobit şi trupul lui atât de dezmembrat, încât pentru a-l duce, trebuiră să adune bucăţile într-un sac. În felul acesta îl duseră Sfântului, care aşeză bucăţile însângerate ale trupului pe salteaua unde avea obiceiul să stea cufundat în rugăciune Apoi, Benedict îi scoase pe toţi din chilie şi după ce încuie uşa, se rugă lui Dumnezeu ca să nu lase pe potrivnicul său să-l învingă. În aceeaşi clipă un muget înfiorător de tunet cutremură aerul: bucăţile trupului se apropiara una de alta şi se închegară, iar tânărul se ridică de pe saltea...”

Glasul monoton al Emiliei continuă lectura în sala comună a noviciatului, unde sub supravegherea călugăriţei Marie Emmanuel erau adunate vreo douăzeci de novice în timpul lecturii spirituale. Între acestea, aşezată pe ultima bancă fără spătar în faţa celei care citea, era Lucy. Da, perioada ei de postulantă se terminase şi îşi scosese rochia pentru a îmbrăca rasa de călugăriţă cu voalul alb şi fusese admisă în compartimentul noviciatului, datorită îmbrăcămintei pe care o purta acum. Trecuse printr-o mare schimbare... o

schimbare pe care o primise cu tot entuziasmul în timpul ceremoniei.

În calitate de postulantă, cum zicea ea însăşi, nu fusese „nici enoriaş nici călugăriţă”, şi gândul acesta o susţinuse în timpul celor câteva luni de postulat. „Aceasta este adevărata viaţă de călugăriţă”, îşi zicea ea necontenit, încercând să se conformeze obligaţiilor care erau atât de perverse în contrast cu propriul ei devotament. Era un fel de modelare, o pregătire pentru viaţa pe care o îmbrăţişase cu atâta hotărâre; convingerea aceasta era pe deplin limpezită în gândurile ei. Totuşi, admitea mai presus de orice îndoială că pentru ea fusese o perioadă grea şi plină de amintiri stăruitoare ale incapacităţii ei, cum fusese de pildă ziua aceea când uitase să cureţe făraşul de murdărie cu o aşchie anume păstrată, clipa îngrozitoare când intrase în biserică fără voal, data aceea când în grădină se rătăcise fără să-şi dea seama, pe o alee rezervată exclusiv călugăriţelor care făcuseră legământul, fiind alungată cu vrobe răstite: „Pleacă! Pleacă de aici! Este interzis să intri pe această alee”... Toate acestea erau dovezi ale nepriceperii ei.

Dar astăzi postulatul era departe, în urma ei – astăzi purta rasa de călugăriţă, voalul, cunoştea disciplina şi i se dădu cartea sfântă a regulamentului – astăzi era pe drumul spre vocaţia ei definitivă.

„Îngerii, continuă glasul liniştit al călugăriţei Emilia, însoţiră pe Sfântul Benedict în drumul său; şi tot aşa îngerii îi ieşiră în cale îngerii păzitori ai celor împilaţi. Cu o bucurie fără hotar îngerii rugară pe Prea Sfântul sa alunge duhurile întunericului...” Deşi nu cunoştea decât foarte puţin limba franceză, Lucy putea urmări lectura pronunţată limpede de călugăriţă, dar fără să-şi dea seama, atenţia ei începu să slăbească... nu pentru că ar fi pus la îndoială minunile săvârşite de Sfântul Benedict. Ea credea în realitatea acestor lucruri, cum credea şi în minunea parabolei cu cele trei pâini şi doi peşti, a trecerii lui Iisus peste valurile lacului biciuit de furtună şi a învierii

fiicei lui Iair. Fără să vrea, se gândea la culpe. Ca şi la *postulat*, erau şi aici obiceiuri şi prescripţii cărora trebuia să se supună şi să se străduiască încetul cu încetul să le poată înţelege. Culpe! De fiecare dată după o astfel de lectură, urma această *culpă*, şi astăzi – fiind vineri – va urma nu o culpă obişnuită ci un întreg *chapitre de culpes*, recunoaşterea în genunchi a tuturor greşelilor săvârşite în timpul sătpămânli ce trecuse.

Culpe! Evident această recunoaştere era necesară, făcea parte din regulamentul pe care îl acceptase drept voinţă a lui Dumnezeu; i se părea straniu că nu se poate gândi la apropierea acestei clipe, fără o nelinişte profundă. În aceeaşi dimineaţă, în biserică, fusese preocupată de acest gând şi în timpul rugăciunilor stăruise asupra dispoziţiilor care păreau stabilite anume pentru binele ei. Purtarea aceasta era lipsită de cumpăt, deoarece în culpe nu era nimic ce ar fi putut justifica această revoltă instinctivă a ei. Era un procedeu uşor, simplu, aproape absurd de simplu, o recunoaştere sinceră a încălcărilor uşoare comise faţă de regulament. Însăşi simplitatea acestei recunoaşteri în faţa unui tribunal public, părea că o sperie. Nu era spaima unei îngrozitoare încercări, ci sentimentul de ruşine al unui copil în faţa autorităţii, ceva subversiv care i se părea că tulbură toată nobleţea credinţei ce o punea în mişcare. Încercă să se reculeagă: De ce se gândeşte din nou la astfel de lucruri? Încruntă din sprâncene. Nu trebuia să se lase robită cu atâta uşurinţă de gândurile acestea.

„Obrazul Sfântului Benedict strălucea de o lumină cerească; văzând ţăranii această strălucire, se adunară împrejurul lui şi ascultau înspăimântaţi de...”.

Când pronunţă aceste cuvinte se auzi sunetul imperativ al clopotului şi Emilia se opri în mijlocul frazei, ca şi când ar fi fost lovită de trăznet. Era un procedeu admirabil: supunerea implicită la prevederile regulamentului şi călugăriţa Marie Emmanuel, care ca întotdeauna asculta atentă, se ridică de pe scaunul cu spătarul drept, şi

înclină uşor din cap, în semn de aprobare. Călugăriţa Emilie se bucura de toată aprecierea ei.

La mişcarea pe care o făcu supraveghetoarea, toate celelalte călugăriţe se ridicară şi îngenunchiară în faţa statuii Inimii Sfinte care era pe o consolă poleită.

Începură să spună cu glas tare *Veni Creator Spiritus*:

Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita;
Imple superna gratia
Quae tu creasti pectora.

După „Amin”, urmă o scurtă pauză de reculegere, apoi supraveghetoarea se ridică în picioare urmată de celelalte călugăriţe care se înşirară una câte una după ea – în cea mai severă ordine a vârstei – şi trecură în odaia de alături. Aici totul era pregătit. Un scaun uriaş era aşezat impunător în mijlocul odăii şi împrejurul lui, în semicerc larg, scaune mai mici, grupate întocmai ca nişte sateliţi împrejurul unei planete.

Îndreptându-se spre tronul ei, Marie Emmanuel se aşeză impunătoare, în timp ce novicele – fiecare în faţa scaunului ei, – aşteptau semnalul pentru a se putea aşeza. Vreme de un minut privirile ei cercetară obrazul călugăriţelor, apoi expresia ochilor păru că i se schimbă într-un fel de consimţire. Urmă un foşnet uşor şi se făcu din nou tăcere; încă o dată atenţia călugăriţelor se concentra asupra ei; şi Lucy simţi din nou aceeaşi nelinişte pe care o regreta din toate puterile. Urmărind pe Marie Emmanuel – care de astă dată cerceta în toată linişte un carnet în care erau trecute greşelile constatate săptămâna trecută – simţi dorinţa irezistibilă de a se uita în altă parte.

Marie Emmanuel îi era dragă – datoria ei era să o iubească şi să o respecte – acestea erau obligaţii inexorabile în casa lui Dumnezeu. Totuşi fiind nouă în noviciat, se simţea hărţuită de o nelinişte neînţeleasă.

Fără îndoială un astfel de sentiment nu putea fi admisibil. Aici, în braţele lui Iisus toate erau surori; şi datorită dragostei lor comune, care în mod implicit le lega una de alta, se găseau sub acoperişul aceleiaşi case, aşa că, dorea din tot sufletul să dea şi să împărtăşească şi ea această iubire.

Prin urmare ce o determina să-şi închipuie că între ea şi Marie Emmanuel nu pot exista legături de simpatie? În timpul postulatului, când îi făcea observaţii, Sora Joséphine zâmbea, dar călugăriţa aceasta atât de impersonală şi atât de exaltată, nu zâmbea niciodată. Nu, ochii ei palizi care observau tot ce se întâmplă, erau reci. Atitudinea ei părea lipsită de orice sentiment omenesc, iar înfăţişarea ei era rigidă şi de o indiferenţă glacială. Chiar felul în care trona în mijlocul acestui tribunal, părea îmbibat de severitate. Îşi cunoştea datoria şi şi-o îndeplinea fără nicio cruţare. Dacă trebuia să stârcească un şarpe, atunci îl va stârci şi va amesteca în ţărână trupul lui zdrobit sub picioare.

De astă dată, cu un gest caracteristic al mâinilor ei frumoase – gest pe care Lucy îl cunoştea atât de bine! – îşi potrivi boneta şi privirea i se opri asupra primei novice. Aceasta era clipa când începea *la culpe*. În aer se simţea o trepidaţie grea de aşteptare: nerăbdarea celor care erau încântate de această scenă, spaima celor cărora nu le era plăcută, senzaţii contradictorii ale unui interludiu uşor care reprezenta o variaţie în monotonia existenţei.

— Începe! zise Marie Emmanuel cu glasul sec.

Prima novice căzu imediat în genunchi, aşa că duşumelele răbufniră sub greutatea trupului ei. Senină şi calmă, începu să-şi debiteze pocăinţa ca pe o lecţie învăţată pe din afară:

— Cu sfântă supunere îmi fac mărturisirea tuturor greşelilor comise împotriva regulamentului, mai ales – şi respira adânc – din cauză că am păcătuit împotriva spiritului de sărăcie, rupând un ac în timp ce coseam.

Supraveghetoarea închise ochii şi păru că se gândeşte.

— Vei spune de trei ori *Pater*, zise ea eu indiferenţă şi, pe viitor să fii cu mai multă băgare de seamă. Acele acestea sunt o cheltuială mare pentru comunitatea noastră.

Prima novice îşi plecă fruntea cu supunere şi începu să recite canonul, în timp ce următoarea – o tânără italiancă pe care o chema Assunta – căzu în genunchi în faţa supraveghetoarei şi începu să debiteze repede şi nerăbdătoare:

— Cu sfântă supunere îmi fac mărturisirea tuturor greşelilor comise împotriva regulamentului, mai ales... mai ales, bâlbâi ea, mai ales din cauza lipsei de modestie în calitate de călugăriţă; am umblat prea repede de-a lungul coridoarelor mănăstirii.

Urmă o pauză, o pauză grea. Marie Emmanuel deschise ochii palizi şi sfredelitori.

— Altceva nu mai ai de spus?

— Nu, *ma bone mère*, răspunse Assunta, roşind îndurerată. De altceva nu-mi aduc aminte.

— Încearcă, te rog, poate îţi vei aduce, răspunse supraveghetoarea, cu glasul ca de gheaţă.

— Eu... eu nu-mi pot aminti, *ma bonne mère*, îngână novicea; rumeneala îi dispăru repede din obraz, acesta rămânând nu oacheş, ci ridicol de palid şi de sfios. Marie Emmanuel ridică ochii în tavan, dând astfel tăcerii din sală o nuanţă de deprimare.

— În dulapul dumitale pe care l-am examinat ieri, adăugă ea cu glasul rece, am descoperit două batiste împăturite sub prosopul dumitale. Procedeul acesta, după cum ştii, este contrar regulamentului. Batistele trebuia să fie aşezate pe prosop... nu prosopul peste batiste. Făcu o pauză, apoi adăugă cu glasul muşcător: Pentru această greşeală, în timpul prânzului, vei spune de trei ori în sala de mese câte un *Ave*, cu braţele întinse în formă de cruce.

Fără să vrea, Lucy simţi cum se ridică în ea o pornire de revoltă, din cauza greşelii care era atât de lipsită de

importanţă şi a novicei care părea atât de îndurerată. Remarcase mai demult pe această Assunta – o femeie mică de statură şi ştearsă, evlavioasă şi delicată, care părea un suflet predestinat să se cutremure la fiecare cuvânt mai aspru ce i se adresa. Fără îndoială era nedrept, era un gest de meschină tiranie să pedepsească o fiinţă atât de slabă. Din nou îşi simţi sufletul inundat de pornirea aceea temerară de care se temea mereu. Nu era oare grotesc să exagerezi importanţa modului în care sunt aşezate două batiste şi să faci o problemă atât de gravă dintr-un prosop? Cum şi-ar fi putut închipui o astfel de posibilitate? Încleştă din fălci şi îşi frământă degetele din pricina enervării. Îşi simţea trupul încins ca de o flacără şi se înfiora din nou de ruşinea pe care o mai încercase şi cu ocazia culpelor ce se desfăşuraseră înainte de asta. Ce nevoie aveau de acest spectacol?... Tresări şi încercă să se reculeagă. Nu trebuie să se gândească în felul acesta; va trebui să-şi înfrângă pornirile prea impetuoase: era păcat, mare păcat să se ridice împotriva autorităţii care fusese stabilită asupra ei de voinţa lui Dumnezeu. Plecă ochii în pământ. Litaniile culpei se desfăşurară încet şi acum era aproape rândul ei.

Novicea cutare îşi neglijase obligaţiile. Va spune de trei ori *Ave*.

Cealaltă vorbise cu o călugăriţă care făcuse legământul. Numai de două ori *Ave*... fără îndoială aceasta era o novice favorită.

Dincolo era una care întrerupsese tăcerea. Va spune de trei ori *Pater* şi o *Omelie*.

Cea de lângă ea mărturisi că a lăsat o parte din mâncare în farfurie. Da, va spune trei *Gloria* în genunchi, de fiecare solz rămas pe oasele spinării de scrumbie.

Şi cea de lângă ea fusese rezervată în timpul recreaţiei. Aceasta era o greşeală a ei specială; nu era în stare să râdă şi să ciripească în aceeaşi măsură cu celelalte care cu veselia lor îşi dovedeau curăţenia sufletului.

Dar nu trebuie să se gândească în felul acesta, căci a

se gândi, înseamnă a greşi şi a încălca regulamentul sfânt. Plecă ochii în podea, când următoarea novice căzu în genunchi. Era Margueritte care vărsase apă pe duşumelele coridorului. De astă dată omelia fu foarte lungă. Anul trecut cheltuiseră douăzeci de franci pentru vopsirea acestor duşumele şi se ştie că apa strica vopseaua.

Culpa continua. Fiecare avea ceva de mărturisit – ar fi un păcat înspăimântător sa pretinzi că eşti cu desăvârşire inocentă – aceasta ar fi fost o trufie neiertată. Afară de asta, de vreme ce regulamentul prevedea că trebuie să se denunţe una pe alta, era mult mai prudent să-şi recunoască singure greşelile. Greşelile recunoscute, multiplicate şi exagerate, nu cântăreau mai mult decât un fulg. Totul era lipsit de importanţă imposibil de înţeles – un joc de copii pentru greşeli închipuite. Cum se poate! Iarăşi a început să se gândească în felul acesta? Fruntea i se întunecă din cauza dezamăgirii. Îşi muşcă buzele şi începu să murmure o rugăciune, pentru a se putea reculege. Nu e de mirare că se temea de scena acestor culpe când ea îi inspiră gânduri atât de revoltătoare. Va trebui numaidecât să-şi stăpânească această pornire perversă a spiritului şi să se supună cu răbdare voinţei lui Dumnezeu.

Mai avea puţin şi venea rândul ei. Alături de ea Wilhelmina se frământa speriată; obrazul ei rotund şi grotesc tremura necontenit. Sta cu gura căscată şi cu ochii fascinaţi, uitându-se la Marie Emmanuel; părea chinuită de spaimă întocmai ca o vacă pe care o ameninţă primejdia. Când căzu în genunchi, reuşi numai cu mare greutate să îngâne:

— Cu sfântă supunere îmi fac mărturisirea tuturor greşelilor comise împotriva regulamentului, mai ales... mai ales... glasul i se stinse, apoi pieptul i se zbătu, înghiţi cu greutate şi bâlbâi: Nu port nicio vină, dar azi dimineaţă mi-am spart oala...

Urmă o profundă tăcere.

— De ce nu m-ai informat? întrebă supraveghetoarea. Wilhelmina rămase cu gura căscată, clipi din ochi, frământându-se pe loc, speriată ca o bovină; capul i se legăna prosteşte, când spre un umăr, când spre altul.

— Ştii foarte bine că toate obiectele sparte trebuiesc coborâte la parter şi aşezate pe bufetul din sala de mese, stărui supraveghetoarea cu glasul răstit.

Dar Wilhelmina nu mai era în stare să suporte; începu să tremure din tot trupul şi să plângă cu sughiţuri.

Câteva clipe supraveghetoarea Marie Emmanuel se uită la ea cu obrazul lipsit de expresie, apoi îi spuse rece:

— Ridică-te, ia-ţi scaunul şi aşează-te în colţul odăii cu spatele spre mine, ca să nu fiu obligată să te mai văd.

Înecată de plâns, Wilhelmina se ridică în picioare şi târându-şi scaunul în colţul cel mai depărtat al odăii, ca un copil pe care l-ai certat, se aşeză aşa cum îi poruncise. Plânsul ei continuă vreme îndelungată, iar Marie Emmanuel rămase indiferentă şi nu vru să continue, până când plânsul acesta nu încetă definitiv.

Acum era rândul lui Lucy. Îi făcea impresia că asistă cu totul indiferentă la spectacolul acesta grotesc al flamandei, căci nu găsea nicio justificare pentru manifestarea în acest fel a sfinţeniei, din cauză că ea îşi spărsese oala de noapte. Îngenunchie. Ce avea ea de mărturisit în faţa acestei adunări? Prin minte îi trecu un gând – da, şi ea fusese foarte rezervată în timpul recreaţiei – şi-i mărturisi într-un suflet această vină, apoi aşteptă să i se dea canonul. Dar nu i se dădu niciun canon.

— Altceva nu mai ai de spus?

Tresări, ca şi când ar fi lovit-o cu ceva şi, ridicând ochii, întâlni privirea severă a supraveghetoarei. Fără îndoială, nu vorbea cu ea, dar când îi întâlni privirile, constată că întrebarea îi fusese adresată ei. Nu răspunse.

— Mă înşel, sau săptămâna aceasta este rândul dumitale să ai grijă de chiuvete? continuă supraveghetoarea.

Lucy încruntă din sprâncene şi răspunse încet:

— Da, *ma bonne mère*.

Săptămâna aceasta chiuvetele fuseseră în sarcina ei şi erau strălucitor de curate. Dar supraveghetoarea continuă:

— Am găsit astăzi două bucăţi mici de săpun rupte din calup. Acest lucru este împotriva regulamentului. În cartea dumitale de serviciu vei putea constata că în astfel de cazuri calupul de săpun trebuie să-l pui de o parte iar bucăţile rupte din el să le înveleşti într-o bucăţică de muselină şi să le întrebuinţezi până când nu mai rămâne nimic din ele. Dumneata n-ai procedat în felul acesta.

Lucy ridică ochii. Nu cumva în dosul ochilor palizi ai călugăriţei se ascunde o ostilitate latentă? Imposibil! Încercă din toate puterile să alunge gândul acesta şi se sili să-i răspundă:

— Nu, *ma bonne mère*.

— Înţelegi că obligaţiile pe care le ai în timpul săptămânii, trebuie să le execuţi în mod desăvârşit?

Un imbold înfricoşător se trezi în ea; auzi, o fărâmiţă de săpun să stea în drumul mântuirii sufletului ei... dar se stăpâni.

— Da, *ma bonne mère*; şi plecă fruntea, pentru a primi canonul şi cuvintele de dezaprobare. După ce spuse Canonul, se ridică în picioare. Era cea din urmă. Culpa se terminase... se terminase până când va veni cea de săptămâna viitoare.

8

Piersicii din grădina mănăstirii erau plini de flori şi împrejurul lor iarba era plină de petalele scuturate, întocmai ca o spumă albă. Caprifoliile făcuseră frunze şi glicinele târâtoare atârnaseră ciorchine liliachii de flori pe crengile copacilor. Trunchiul fagului din dosul bisericii lucea mai luminos şi frunzele lui tremurau mângâiate de

lumina şi aerul blând al începutului verii.

Totuşi moleşeala plăcută a anotimpului era departe de Lucy... tot atât de departe, ca şi amăgirea unui vis. Nici aerul blând nu ajungea până la ea când sta în sala noviciatului şi cosea, copleşită de gânduri. Odată cu schimbarea anotimpului se schimbase şi ea, dar nu-şi putea da seama în ce măsură, deoarece ca şi în sălile *Postulatului*, nici aici nu se găsea oglindă şi regulamentul nu permitea să-ţi examinezi trupul. Înfăşurată în rasa ei de călugăriţă, trupul nu i se vedea, dar era mai slabă şi umerii parcă-i deveniseră mai colţuroşi. Obrazul ei era mai mic decât până acum, încadrat în boneta albă şi scrobită; dar ochii, datorită contrastului, păreau mult mai adânci şi mai plini de umbre, iar mâinile ei slăbite aveau mişcări de nervozitate stranie.

Bineînţeles ea ştia că a slăbit, dar făcea această constatare fără niciun fel de părere de rău. Probabil regimul, oricât de corespunzător şi binefăcător ar fi fost, o făcuse să devină mai zveltă. Nu era obişnuită cu mâncarea şi gustul acesteia i se părea imund, aşa că o înghiţea mai mult în silă şi probabil nici nu asimila alimentele în întregime. Nu-şi dădea seama dacă aceasta ar putea să fie pricina şi de fapt, nici nu o interesa. Exact ca şi bătăturile ce le făcuse la genunchi, starea ei generală de acum se degradase treptat şi astfel nu-i atrase atenţia; de fapt, nici nu dorea să se gândească la aşa ceva. Nu voia să se gândească la sănătatea ei şi nici să admită consecinţele debilităţii ei de acum. Odată sau de două ori îşi adusese aminte de observaţia aruncată de Eduard, mai mult în treacăt, dar alungase această amintire, ca să se gândească la altceva. Ea va suporta această viaţă cu toată profeţia ei solemnă. Această nervozitate neobişnuită, tresărirea inimii când cineva îi adresa o întrebare neaşteptată, uşoarele ameţeli care-i lăsau o senzaţie de deprimare eterică, pe toate acestea căuta să le ignore.

Nu, nu se putea gândi la astfel de lucruri, deoarece

astăzi urmărea cu totul altceva. Când o întrebau cum se simte, răspundea că se simte foarte bine şi în mod inconştient se înfiora de mândrie la gândul acestui răspuns categoric pe care îl da. Atitudinea ei nu era întemeiată numai pe sentimentul de mândrie: era voinţa şi pornirea intensă şi mult mai puternică, decât să ţină seama de hrană şi de starea sănătăţii ei; o voinţă care datorită meditaţiilor îndelungi o chinuiseră săptămâni de-a rândul.

Această luptă ce se da în sufletul ei – luptă de care nu putea să mai scape – era un conflict perpetuu. Se rugase îndelung pentru a se linişti şi se luptase din toate puterile, dar simţea şi astăzi în adâncul fiinţei o ciudată îngrijorare care o chinuia mereu. Renunţase demult la visul ei despre femeile sfinte, cu mişcări de madone, cu trupuri delicate şi feţe luminoase, cu mâini transparente şi pure şi vorbe de o binefăcătoare suavitate. Ce o determinase să-şi imagineze în felul acesta viaţa de călugăriţă? Nici ele nu erau altceva decât femei; ce spusese odinioară Joe, cândva, foarte demult? „Toţi suntem oameni! Înainte de a muri, niciunul dintre noi nu poate fi trecut între sfinţi”. Da, aici toţi erau oameni. Dar ce umanitate oprimată... un fel de viaţă cu totul aparte şi adânc deosebită de ceea ce-şi închipuise ea. Ciudăţenia acestui fel de viaţă o făcea uneori să simtă o spaimă dureroasă. Ce căuta ea în această instituţie, îmbrăcată în hainele acestea ciudate, între femei străine, încercând să maimuţărească felul lor de a vorbi, vorbăria lor şi naivitatea lor copilărească? Venise îndemnată de dragostea faţă de Dumnezeu. Dumnezeu îi condusese paşii până aici şi aici va rămâne. Acesta era răspunsul... răspunsul cu care se străduia din toate puterile să-şi alunge chinuitoarea incertitudine.

Totuşi nu putea scăpa de spaima ce o chinuia. Şi în faţa ei apărea supraveghetoarea Marie Emmanuel, care reprezenta încarnarea şi mijlocul de propagare a spaimei sale.

În ultimul timp, datorită conexiunii inverse a nervilor,

presimţea că între ea şi supraveghetoarea aceasta se va trezi o antipatie sălbatică – aproape... da, aproape un fel de ură. Trupul i se cutremura ca de friguri. Nu se poate aşa ceva, era imposibil în această casă, unde relaţiile dintre ele trebuiau să fie îmbibate numai de dragostea faţă de Dumnezeu. Cum altfel ar fi putut să-şi explice persecuţiile ei repetate? Persecuţiile... da, acesta era calificativul potrivit.

În timp ce acul alerga neostenit, se gândea din nou, la ultimele săptămâni pline de amintiri amare, chinuindu-se cu amintirea morbidă a umilinţelor, toate de importanţă secundară, dar dureroase, tocmai datorita trivialităţii pe care o reprezentau. Chiar săptămâna aceasta: obişnuita inspecţie a dulapului ei... două batiste care nu erau împăturite destul de îngrijit. Inspecţia chiliei: un colţ boţit de la învelitoarea patului, o picătură de apă căzută pe duşumele. *Ça mange le vernis!...* se răstiseră la ea pe un ton de nemulţumire fără precedent.

Şi pentru astfel de greşeli, trebuia să stea nemişcată şi să tacă, întocmai ca un copil, biciuită de reproşurile călugăriţei Marie Emmanuel. Numai aducându-şi aminte de numele acesta, buzele i se contractau şi acul începea să alerge mai repede. Chiar în prima seară, pe peronul gării, când se apropiase zâmbind de cele două călugăriţe, simţise în mod instinctiv răceala cu care o primise supraveghetoarea; dar astăzi această răceală părea îmbibată de o antipatie amară şi violentă. Cât de mult ar fi dorit acum să-i răsplătească acest sentiment cu aceeaşi violenţă! Dar nu putea; trebuia să-şi ascundă această pornire, să şi-o stăpânească, să o înlăture. Persecuţia supravehetoarei i se părea nedreaptă.

De ce mulţumirea şi extazul rugăciunilor ei să fie tulburate fără încetare de pumnalul reproşurilor? La gândul acesta sprâncenele i se încruntară.

Nu cumva era o simplă închipuire? Dar nu, aşa ceva era imposibil. Presimţirea unui dezastru apropiat o frământa mereu, lăsându-i impresia că ea este izolată şi singură

între celelalte călugăriţe. Era pe deplin încredinţată că Marie Emmanuel o urăşte.

Chiar acum, în timp ce cosea, cu fruntea plecată asupra lucrului, i se părea că simte ochii reci şi apoşi ai superioarei îndreptaţi spre ea. Fără să vrea, ridică fruntea şi se uită spre celălalt capăt al sălii, dar în aceeaşi clipă simţi cum o înfioară un val de spaimă, băgând de seamă că supraveghetoarea o urmăreşte cu privirea încercând să-i citească gândurile.

Plecă ochii repede asupra cusăturii, simţindu-se nemulţumită de această spaimă. Ce motive avea să se teamă? Nu se temea de nimeni, decât de Dumnezeu, în toată viaţa ei nu-i lipsise niciodată curajul de a ţine fruntea sus. Fără să-şi dea seama, atitudinea ei deveni mai rigidă.

Împrejurul ei celelalte novice, vreo douăzeci la număr sau chiar mai multe, erau aşezate pe bănci joase, în faţa meselor lungi din sală şi coseau tăcute, fără să bănuiască furtuna din sufletul lui Lucy. Cu totul pe neaşteptate se simţi copleşită de slăbiciune, cu mâinile înţepenite şi fără putere; continuă totuşi lucrul, căci trebuia să facă tivitura unei învelitori pentru altar. Era aproape terminată şi în cele din urmă lăsă lucrul pe genunchi şi încetă să mai coasă.

— Ai terminat învelitoarea? se auzi glasul călugăriţei Marie Emmanuel care făcu să tremure tăcerea împietrită a sălii.

— Da, am terminat-o, *ma bonne mère*, răspunse Lucy, fără să se uite în ochii ei. De ce se ferea să-i întâlnească privirea? În cele din urmă reuşise poate să-i răspundă în felul acesta datorită umilinţei?

Superioara se ridică de la locul ei şi apropiindu-se, examină lucrul cu toată atenţia.

— Its! îts! Scoţând un sunet ascuţit printre dinţi, ridică bucata de pânză cu amândouă mâinile. I se părea oare sau o ţinea în mâini cu un fel de dispreţ? Apoi o auzi spunând: Uite cum ai murdărit-o! Dar lui Lucy intonaţia

acestui calificativ i se păru diabolică. *Sale!*

Un fior îi fugi în tot trupul: un demon i se zbatea în piept, gata să răspundă. S-o acuze în felul acesta! Când i-o dădu s-o lucreze, bucata de pânză nu fusese curată. Supraveghetoarea ştia în ce stare i-au dat-o, şi ştia la fel de bine că mâinile ei sunt întotdeauna curate.

— Nu înţelegi ce-ţi spun? repetă Marie Emmanuel. Ai murdărit pânza!

Buzele îi tremurară, gata să-i răspundă: „Da, *ma bonne mère*, dar în aceeaşi clipă i se păru că ceva se frânge în ea; tot valul de indignare ce-i clocotea în suflet i se repezi spre buze. N-o mai interesa că regulamentul prescrie să accepte fără protest orice nedreptate şi să suporte pedeapsa, chiar pentru greşelile pe care nu le-ar fi săvârşit. Ridică ochii şi se uită la ea trufaşă.

— Dumneata nu înţelegi? repetă ea cu glasul încet şi accentuând fiecare cuvânt. Bucata aceasta de pânză a fost murdară chiar din ziua în care mi s-a dat s-o lucrez.

Ce violare îngrozitoare a regulamentului! La această ripostă atât de înspăimântătoare, din mijlocul celorlalte novice se ridică o exclamaţie întocmai ca un oftat. Dar călugăriţa Marie Emmanuel râmase nemişcată şi indiferentă. Buzele palide îi tresărirâ şi se contractară într-o expresie pe care ar fi fost greu să şi-o explice. Părea că n-a auzit, răspunsul lui Lucy şi împăturind bucata de pânză, declară cu glasul lipsit de orice nuanţare:

— Ajunge! Astă seară înainte de masă vei săruta picioarele tuturor călugăriţelor şi ca ispăşire, în timpul mesei vei sta în genunchi... *les bras en croix*.

Apoi întorcându-se, se îndreptă spre scaunul ei. Lucy îşi simţi trupul înţepenit; obrazul i se scofâlci şi deveni de o paloare mortală; cuprinsă din nou de ameţeala care în ultimul timp o încerca mereu, se simţea ca şi când s-ar fi rătăcit undeva în fundul ceţii.

Ce o îndemna sa se supună... acestei tiranii? Iată întrebarea care îi stăruia în minte, întocmai ca un fier

înroşit. Astfel de măsuri erau lipsite de cumpăt şi nedreptate. Dumnezeu nu dorea o astfel de lume, atât de meschina, atât de copilăroasă. Este ea obligată să plece fruntea în ţărână şi să se târască? Trebuia să-şi umilească tot ceea ce reprezenta fiinţa ei, să-şi smulgă sufletul din trup, pentru a ajunge la desăvârşirea aceea cu care-i împuiau mereu urechile? În sufletul omenesc trebuie să existe o forţă... nu numai inerţia aceasta sălcie şi fără putere care i se cerea aici.

Tăios ca o lamă de cuţit, clinchetul clopoţelului îi tulbură aceste gânduri, spunând ora de masă... glasul de clopot care de aici înainte îi îndrepta fiecare pas ce-l făcea în viaţă. Se ridică împreună cu celelalte, cu obrazul rigid ca o mască şi împreună cu ele, întocmai ca nişte copii care se iau unul după altul, urmară pe supraveghetoare în sala de mese. Da, acum se simţea întocmai ca în mijlocul unui curent, înaintând încet, dar întotdeauna împreună cu el şi mereu supravegheată.

Spuseră rugăciunea, apoi călugăriţele se aşezară pe o singură parte a mesei lungi şi înguste, cu spatele sprijinit de perete. Dar Lucy nu se aşeză. Rămase în picioare, cu ochii îndreptaţi spre Marie Emmanuel, cu obrazul calm, încercând să-şi ascundă tulburarea sufletului şi stăpânindu-şi cu o pornire sălbatică nervii chinuiţi. Pentru nimic în lume, chiar dacă va fi obligată să facă un efort peste puterile ei, nu-i va da cu nimic să înţeleagă tortura ce i-o pricinuieşte acest act de ispăşire.

Imediat după aceea, superioara îi făcu un semn şi Lucy se apropie încet, pentru a face insuportabilul act de supunere... faţă de călugăriţa Marie Emmanuel sau faţă de Dumnezeu?

Fără îndoială pierduse cu desăvârşire orice simţ pentru ridicol, căci altfel s-ar fi tăvălit de râs. Da, cu siguranţă, văzându-se în genunchi şi sărutând încălţămintea acestor femei; să se vadă îngenunchind din nou, apropiindu-şi buzele şi sărutând încălţămintea aceasta... De multe ori pe vremea când era fetiţă, luase şi ea parte la jocurile

copilăreşti şi cântase jucând roată, de mână cu ceilalţi copii? „În genunchi să săruţi pământul... să săruţi pământul... să te bată vântul, în genunchi, să săruţi pământul... hai frumoasă doamnă, să te bată vântul!”

Ei bine, va trebui să devină din nou copil... cum îi spusese odinioară călugăriţa Joséphine? „O mică jucărie a lui Iisus!” Şi de ce nu? Şi ce încălţăminte! Mare şi mică; nouă şi pleznită; unele erau peticite şi cusute de călugăriţa Cordonniere; altele erau deformate de nodurile caraghioase ale încheieturilor; erau şi din acelea din care se desprindea mirosul greu de sudoare a picioarelor. Dar toate ghetele strânse una lângă alta datorită castităţii, toate acoperite de poala rochiei negre, aşteptau să fie sărutate de ea. Dacă ar vedea-o Frank acum – el care îi sărutase cu dragoste buzele – sau Peter, sau Eduard care probabil acum era pe un teren de golf sau tocmai acum mesteca o felie de cozonac şi spunea că este „delicioasă!”... ce şi-ar închipui oare despre ea? Probabil ar râde, căci era caraghios s-o vadă târându-se în genunchi, ea care era femeie de vârstă mijlocie, să umble în patru labe de-a lungul duşumelelor, să-şi bage capul sub masă, să se lovească cu el de tăblie, sărutând picioarele acestor femei străine. Probabil şi Iisus râdea, văzând această tortură inutilă care-i fusese impusă. El murise pentru ea, prin urmare – cum spunea călugăriţa Marie Emmanuel – trebuia să se umilească pentru El.

Într-un târziu termină. Legănându-se pe picioare, apucă spre mijlocul sălii şi întoarsă cu spatele spre călugăriţele aşezate la masă, îngenunchie. Întinse braţele – *les bras en croix* – aşa cum i se poruncise, cu trupul drept şi rigid, cu capul repezit pe spate. Acum, în această atitudine trupească şi în această stare de spirit, trebuia să se concentreze asupra rugăciunii mute din sufletul ei. Dar era oare în stare să se roage? În spatele ei se auzeau zvonurile stăpânite ale călugăriţelor aşezate la masă... farfuriile pe care şi le treceau, ţăcănitul stins al tacâmurilor pe marginea faianţei, scârţâitul discret al

scaunului pe care era aşezată Marie Emmanuel, foşnetul rochiei cu care era îmbrăcată sora laică. Şi tot timpul cât stătu în genunchi, cu braţele întinse, trupul îi tremura chinuit de amintirea acestei tiranii groteşti, care îi mistuia şi îi învenina sufletul. Îşi închipuiau despre ea că se roagă.

Era slăbită şi oboseala pricinuită de poziţia în care sta acum, i se părea insuportabilă, dar nu voia să cedeze. Va dovedi călugăriţei Marie Emmanuel, le va dovedi tuturor, cum înţelege ea să suporte suferinţa. Nu suferise deajuns şi în lumea din care venise? Tocmai din cauza aceasta se refugiase în această mănăstire. Dar unde era liniştea şi pacea în care nădăjduise să-şi înfăşoare trupul şi sufletul chinuit? Nu cumva era aceasta, cu braţele en *croix* şi cu ochii călugăriţei Marie Emmanuel care o supravegheau de la spate?

Îşi simţea braţele grele ca plumbul; apoi încetul cu încetul senzaţia aceasta i se furişă de-a lungul braţelor, trăgându-le în jos şi sfâşiindu-i sânii. Durerea deveni insuportabila; ar fi vrut să coboare braţele; simţea cum sfârşeala începe să i se furişeze în trup, odată cu ritmul greu al bătăilor inimii. Va trebui să coboare braţele acestea de plumb pe care le simţea înţepenite! Dar nu voia să cedeze, nu. Datorită sentimentului supunerii, ci datorită mândriei duse la extrem care o determina să aştepte nemişcată.

Într-un târziu masa se termină; se auzi apoi zgomotul laviţelor ferite, învălmăşeala stinsă a celor care se ridicau în picioare, murmurul rugăciunii de după-masă, apoi paşii călugăriţelor care se îndreptau spre ieşire.

— Ajunge!

Supraveghetoarea se opri alături de ea şi îi făcu semn cu indiferenţă că poate să se ridice şi să mănânce. O clipă Lucy rămase în aceeaşi atitudine, apoi braţele îi căzură în jos şi se ridică în picioare, fără să zică nimic. După ce Marie Emmanuel ieşi din odaie, se apropie de masă şi se aşeză pe scaunul ei. Uşurarea i se părea încântătoare; dar se simţea slăbită şi degetele îi erau atât de înţepenite,

încât abia putea să ţină cuţitul şi furculiţa. Sora laică, o femeie cocoşată şi mică, cu obrazul ofilit şi plin de pete roşii, îi aduse de mâncare şi-i aruncă o privire grăbită de simpatie. Lucy simţi un îndemn neaşteptat să vorbească cu această simplă ţărancă, în sufletul căreia bănuia că a mai rămas un rest de omenie. O vorbă de mângâiere; dar nu, ar fi fost imposibil, deoarece la această oră regulamentul impunea tăcere.

Aşa că începu să mănânce tăcută şi mulţumită de această singurătate. Astăzi i se dădea carne – un praznic neobişnuit pentru comunitatea călugăriţelor, dar nu pentru ea – o felie de carne, carne de cal, friptă numai pe deasupra, astfel că în interior se vedea culoarea roşie-vineţie, O tăie bucăţele mici, ţinând cuţitul între degetele tremurând şi uitându-se în altă parte, încercă s-o mănânce. Din nou trebui să facă acest efort, această luptă perpetuă, pentru a putea suporta lanţurile care se prelungeau mereu şi pe care trebuia să le poarte. Ştiindu-se neobservată, trăsăturile obrazului ei arătau că se gândeşte la altceva, pleoapele ochilor i se contractară din cauza întrebărilor rămase fără răspuns şi obrazul ei mic şi tras deveni dispreţuitor.

După ce termină, se uită pe fereastră şi constată că plouă – o ploaie caldă care spăla ierburile şi frunzele – destul de puternic pentru a alunga novicele din grădină. Se ridică şi trecu resemnată în sala comună unde în timp de vreme rea îşi făceau recreaţiile.

Simţi din nou acelaşi zbucium interior, când intră în sala plină de gălăgia ce o făceau novicele. Niciuna dintre ele nu-i dădu atenţie când o văzură că apare... regulamentul le oprea să facă aluzie chiar cu un salut tardiv, la o pedeapsă ispăşită. Dar Lucy ştia ce trebuie să facă. Trebuia să vorbească, să zâmbească şi să râdă împreună cu celelalte, fără să pară că-şi mai aduce aminte de umilinţa prin care a trecut, dovedind astfel în mod vizibil, că nu este supărată din cauza pedepsei ce i s-a dat. Când se aşeză în faţa ferestrei unde un mic grup de

călugăriţe stăteau de vorbă şi râdeau – între ele, Thérèse, Willielmine şi Margueritte simţi ochii cercetători ai supraveghetoarei îndreptaţi spre ea. Dar astăzi întoarse capul şi nu-i dădu nicio atenţie.

Afară zgomotul ploii continua stăruitor, dar cu toate acestea câteva surori laice lucrau în grădină, cu rochiile sumese în brâu, cu saboţii proptiţi zdravăn în pământ şi cu mijlocul plecat. Pe acestea nu le interesa nici ploaia, nici regulamentul.

Un glas neaşteptat o făcu să tresară.

— Iată ceva ca să-ţi pui degetele în mişcare – era glasul plăcut al novicei de lângă ea care-i puse în poală o cutie de mucava plină de sfori. Fiecare dintre ele avea câte o ocupaţie în timpul recreaţiei din zilele ploioase – întoarcerea pe dos a plicurilor întrebuinţate, pentru a putea fi întrebuinţate încă o dată, însăilarea fâşiilor de cârpe adunate din atelier şi înnodarea capetelor de sfoară pe care le întrebuinţau pentru diferite scopuri – cu un cuvânt diverse mici ocupaţii prevăzute de regulament. Lucy încercă să răspundă novicei cu un zâmbet şi începu să înnoade capetele de sfoară din cutie. Le descurcă una după alta, cele înnodate le deznodă şi le întinse, făcându-le ghemuleţe, aceasta fiind deocamdată datoria ei.

Împrejurul ei conversaţia continua, cuvintele se încrucişau prin aer, întocmai ca nişte mingi.

— Va trebui să facem o poezie.

— Sigur că da, pentru aniversarea călugăriţei noastre *bonne mère.*

— Thérèse, dumneata vei face versurile.

— Sigur că da – pentru *bonne mère* – oricând sunt dispusă.

Se făcu tăcere. Oare datorită numai închipuirii ei nemulţumite, sau cu adevărat aceste cuvinte fuseseră pronunţate anume pentru a fi auzite de Marie Emmanuel, cu singurul scop... de a-i face plăcere?

— O, ia uitaţi-vă *ma bonne mère*, ce culoare frumoasă! exclamă una dintre novice, scoţând o fâşie de mătase din

cutia ei.

Marie Emmanuel dădu cu gravitate din cap şi se uită la ea, fără niciun entuziasm,

În aceeaşi clipă călugăriţa Margueritte le arătă ceva pe duşumele şi exclamă înveselită:

— O, *ma bonne mère*, ia te uită, Sora Gabrielle şi-a pierdut din nou jartiera! Era o fâşie îngustă de postav care în mănăstire se întrebuinţa la jartiere.

Toate călugăriţele începură să râdă, în timp ce Gabrielle se roşi şi ridică fâşia de postav.

— Se vede cât de colo, că nu este a dumitale, zise Thérèse, adresându-se Wilhelminei care era alături de ea.

Din adâncul pieptului amplu al Wilhelminei se ridică un hohot sonor. Urmă o scurtă pauză, în timpul căreia Wilhelmine îşi văzu de lucru: tăierea meticuloasă a foilor de ziar în pătrate uniforme şi de mărime corespunzătoare, pentru dragostea lui Dumnezeu şi pentru uzul implicit din petit pays. În mijlocul acestui grup ocupaţia Wilhelminei fusese mereu subiect de glumă sinceră, aşa ca Thérèse se adresă călugăriţelor dimprejurul ei:

— Să n-o întrerupeţi. Lăsaţi-o să-şi continue lucrul cu *délicatesse.*

— Are o îndemânare fără pereche, nu-i aşa?

— Sigur, că da; aceasta este o calitate.

— Veţi avea ocazia să vă convingeţi, ripostă Wilhelmine şi începu să râdă zgomotos; trecuse multă vreme de când se împăcase cu nemulţumirile pricinuite de culpe. Ceva mai târziu veţi avea ocazia să vă convingeţi, adăugă ea şi luând un pătrat de hârtie îl ţinu în palma uriaşă.

— Te rog, nu ţine hârtia în felul acesta, zise Thérèse cu glasul prefăcut. Prea este semnificativ.

Urmă un nou hohot de râs la care Marie Emmanuel, distantă dar atentă ca întotdeauna, se asocie ţuguindu-şi uşor buzele. Acestea erau glumele fireşti, simple, uşor de înţeles şi îngăduite; să se poarte ca nişte copii mici, să râdă şi să se veselească. Dar Lucy nu râdea. Pentru ea

glumele acestea erau de o vulgaritate odioasă şi toată nemulţumirea ce-i clocotea în suflet, începu să i se frământe răscolită. Aceasta era dovada despre ceea ce este capabil un suflet omenesc în elanul său de a se ridica spre Mântuitorul?

Izolată şi cutremurată până în adâncul sufletului, stăruia în credinţa ei de la început. Va merge înainte, va persevera şi va reuşi. Încleştă cu putere din dinţi.

Rezistă şi rămase nemişcată, cu obrazul slăbit şi palid, cu trupul sfârşit de puteri, o siluetă extrem da impresionantă; descurcând cu mişcări intermitente capetele de sfoară pe care le ţinea între degetele tremurând... un fel de simbol care-şi descurca firele scurte ale propriilor ei zile.

9

Îi urmărea oare fiecare mişcare? Nici ea nu ştia. Dar era mereu preocupată de ciudata şi fascinanta obsesie, că încearcă să-i smulgă secretele sufletului. Oprimată de frământarea gregară a vieţii în comun, ar fi dorit din tot sufletul să se poată bucura din nou de singurătate. Totuşi nu putea fi niciodată singură, decât în ceasurile petrecute în chilie, când sta întinsă şi nemişcată în mijlocul întunericului amorf, străduindu-se să facă luminos trupul răstignit pe crucea de pe peretele din faţa ei. Dar numai închipuirea ei era în stare ca în timpul nopţilor de zbucium să lumineze tenebrele grele dimprejurul crucii, sau cel mult când o rază rătăcită de lună tremura în treacăt şi-şi făcea loc prin firida îngustă, împrumutând un fior de viaţă trupului martirizat al acestui Christ de ipsos.

Dormea puţin, dar şi somnul acesta era intermitent şi zbuciumat, aşa că nu o putea relaxa. În locul saltelei obişnuite din timpul *Postulatului*, acum avea un pat de călugăriţă cu un aşternut subţire de paie. Marie Emmanuel îi spusese într-o zi, cu obişnuita ei linişte şi

extazul caracteristic pentru o femeie ca ea:

— S-au împlinit două luni de la învestirea dumitale. Astă-seară vei dormi pe paie, aşa cum a dormit şi Mântuitorul în ieslea dobitoacelor.

Procedeul era just şi necesar. Ceea ce fusese bun pentru Mântuitorul, trebuia să fie cu atât mai bun pentru ea. Prin urmare nu era niciun fel de sacrificiu. Dar, deşi sufleteşte primea cu tot curajul această situaţie, trupul refuza să se odihnească pe un astfel de aşternut. Afară de asta, în ultimul timp îi schimbaseră chilia, tot din pricina Regulamentului, deoarece a petrece timp mai îndelungat într-o chilie, ar fi însemnat să i se atribuie un caracter de proprietate; aşa că Lucy nu reuşise încă să se obişnuiască cu această schimbare. Avea nevoie de somnul care fugea mereu de ea.

În timpul ceasurilor de veghe prin întuneric şi în mijlocul liniştei ca de cimitir, fără să fie tulburată nici cel puţin de tic-tacul unui ceasornic, aşteptând primele clipiri tulburi ale zorilor, creierul ei chinuit se crampona de câte o frântură de gând din care însăila felul în care este urmărită mereu din toate părţile. Nu numai de ochii mereu treji şi bănuitori ai supraveghetoarei Marie Emmanuel, ci de o supraveghere mult mai discretă şi mai misterioasă, care pătrundea până dincolo de pereţii noviciatului. Mici colocvii în dosul uşilor închise: conversaţiile foarte serioase încinse între Joséphine, Marie Emmanuel şi Superioara mănăstirii, privirea grăbită şi revelatoare pe care i-o arunca Superioara, când apărea pe neaşteptate, ieşind din biserică. Toate acestea erau oare simple închipuiri? În realitate aşa ar fi trebuit să fie; rămânea însă faptul concret care nu mai putea fi pus la îndoială, al convorbirii ce o avusese ea însăşi.

Convorbirea aceasta se desfăşurase într-una din zile, în timpul recreaţiei, când la *bonne Mère Générale* apăruse în faţa ei şi-i spuse:

— Comunitatea noastră a constatat că ai început să slăbeşti. Nu cumva eşti bolnavă?

Tăgăduise imediat că ar fi bolnavă.

— Pentru a putea urma prescripţiile Regulamentului, trebuie să fii foarte sănătoasă. În această privinţa nu se admite niciun fel de excepţie. O sănătate prea şubredă şi o inimă prea mândră, nu sunt mijloace cu care ai putea deveni o bună călugăriţă.

Era oare inima ei prea mândră? Tocmai despre ea se spune aşa ceva, când se supusese atâtor umilinţe şi se târâse în genunchi? Nu zise nimic.

— Mi s-a spus că dai dovadă de o fervoare deosebită, în ceea ce priveşte rugăciunile, aşa că fără îndoială Dumnezeu îţi va da puterea necesară, ca să poţi duce înainte acest fel de viaţă.

Să ducă înainte acest fel de viaţă! Iată cuvintele pe care Lucy le auzise în ziua aceea şi care stăruiau chinuitoare în amintirea ei, mai ales în timpul nopţilor, când o făceau să se zbuciume fără somn în aşternut. În ele simţea incertitudinea chinuitoare a ideii că nu va reuşi; ea, care reuşise întotdeauna şi care va trebui să reuşească şi de astă dată în această încercare de importanţă vitală pentru ea. Deşi timpul de acum nu reprezenta altceva decât o perioadă de încercare, chiar din prima zi când intrase în mănăstire, n-o considerase altceva, decât ca un refugiu permanent şi definitiv în care se va putea adăposti

Dar amănunt straniu, deşi viaţa pe care o ducea acum i se părea neobişnuită, severă şi neînţeleasă, se străduia cu toată pasiunea caracteristică firii ei, să o ducă înainte. Îşi aduse aminte cu ce încredere absolută intrase în mănăstire; se putea oare ca ea să fie o femeie cu voinţa atât de slabă, încât să-şi piardă atât de uşor curajul şi credinţa? Dumnezeu, din dragoste pentru ea, îi condusese paşii spre mănăstirea aceasta care trebuia să fie colţul de stâncă de care să se încleşteze din toate puterile.

Cu toate îndoielile şi luptele încinse în sufletul ei, lupte care îi cereau o abnegaţie îngrozitoare, era hotărâtă să

meargă până la capăt. Atitudinea aceasta era paradoxală dar în orice caz caracteristică.

Şi acum, ca o umbră mult mai întunecată decât toate celelalte umbre, simţea această teamă de înfrângerea împotriva căreia va trebui să se apere în orice clipă; probabil acesta era motivul senzaţiei că este urmărită şi spionată de toată lumea. În realitate ea singură se urmărea şi se spiona pe sine, fără să-şi dea seama.

Teama aceasta stăruitoare în faţa necunoscutului mereu prezent, era exact ca o notă ascuţită a corzilor nervilor ei, supuşi unei tensiuni excesive. Nota aceasta îi vâjâia în urechi şi se amesteca în hăulitul mut al tăcerii. Fără să-şi dea seama, se zbătea chinuită de o spaimă uriaşă, obrazul ei cu trăsăturile congestionate părea ca este mereu în aşteptare. Un păienjeniş de creţuri abia vizibile îşi făcuse loc sub pleoapele ochilor ei şi un spasm irezistibil făcea ca din când în când obrazul să i se contracteze. Uneori, când se plimba sau trecea de-a lungul coridoarelor, avea ciudata senzaţie că trece peste perne umplute cu aer şi senzaţia aceasta sfârşea întotdeauna cu o uşoară ameţeală; umbla cu paşi elastici şi continua să se adapteze vieţii de acum, datorită unui efort de voinţă, susţinut de extazul dragostei şi credinţei.

Toate acestea le făcea pentru Iisus. Iisus, Mântuitorul ei care fusese biciuit şi a cărui frunte sângerase sub cununa de spini şi care murise torturat pe cruce. Prin urmare dacă El a suferit în felul acesta pentru ea, cum ar putea să refuze ca ea să sufere pentru El? „Totul pentru Iisus, totul pentru dragostea faţă de El”, acesta era eternul refren al sufletului ei. Închisă în singurătatea chiliei, în timpul acestor ceasuri lungi de întuneric, sufletul ei ardea în flacăra credinţei pe care o simţea tremurând întocmai ca o aureolă boreală. Tot aşa, de multe ori din abisul întunericului i se părea că vede inima sfântă a Mântuitorului împrejurul căreia tremurau limbi de flăcări, care-i răspundeau, care o chemau şi aşteptau adoraţia ei. Când avea această vedenie, se simţea îndemnată să se

ridice din aşternutul de paie, să cadă în genunchi şi să-şi ofere lui Iisus trupul şi sufletul. Reţinută numai de prescripţiile regulamentului, aştepta în extaz, cu ochii larg deschişi, primul sunet al clopotului care-i permitea să se ridice şi să meargă la El: „Binecuvântat fie Domnul! În vecii vecilor!”.

— Imediat după aceea se ridica grăbită şi începea să se îmbrace pe întuneric, încingându-şi trupul slăbit cu rasa de călugăriţă, ca apoi să se îndrepte spre biserică, unde în prezenţa lui Dumnezeu se prosterna într-o adoraţie umilă.

Aici în capelă, cu lumina tulbure vărgată numai de tremurul feştilelor de la făcliile aprinse pe altar, i se părea că vede din nou limbile de flăcări în faţa cărora lumina făcliilor pălea. Ştia că în felul acesta Duhul Sfânt se coborâse asupra apostolilor; în felul acesta flăcările jucaseră împrejurul numeroşilor martiri şi fiecare flacără era un simbol care îi trezea imaginaţia şi o ridica într-un extaz de dragoste.

E adevărat că în timpul nopţilor, în clipele intermitente de somn chinuit era torturată de multe ori de un vis îngrozitor: împrejurul ei se ridicau flăcări uriaşe... şi toată mănăstirea începea să ardă, întocmai ca o jertfă adusă lui Dumnezeu. În astfel de clipe se trezea cu trupul înţepenit şi scăldat într-o transpiraţie rece. Toate acestea însă nu erau altceva decât fantasme, închipuiri fără temei şi fără nicio legătură cu dragostea faţă de Îisus.

— Binecuvântat fie Domnul!

— În vecii vecilor.

De câte ori nu dădu până acum acest răspuns plin de extaz? De câteva luni, dar, pentru ea aceste luni fuseseră lungi. Totul i se părea un deşert fără hotar, în timp şi spaţiu. Acum piersicile din frumoasa grădină a mănăstirii erau în pârg şi atârnau grele şi strălucitoare pe crengi, încărcate de must şi împrăştiind o mireasmă subtilă sub bătaia razelor de soare. Era plăcut să stai o clipă în timpul recreaţiei şi să admiri aceste fructe, făcute din mila lui

Dumnezeu, să urmăreşti surorile cum le culeg cu mâinile lor ciotoroase şi totuşi delicate, ca să le aşeze în coşuri şi să le ducă la târg. Dar bineînţeles, n-aveau voie să facă altceva, decât cel mult să le admire. În mănăstire toate călugăriţele repetau o întâmplare pe care o auziseră şi ele – aşa cum li se spusese cu mulţi ani în urmă şi le provocase exclamaţii şi gesturi de groază – cu o novice ci nu cu o călugăriţă care a făcut legământul – aşa ceva ar fi de neînchipuit! – şi nu făcând parte din ordinul acesta – o astfel de presupunere ar fi absurdă! – ci o novice din alt Ordin – probabil al Carmelitelor; da, s-ar putea să fie ordinul Carmelitelor – care căzuse victimă monstrului cu două capete: acela al neascultării şi al lăcomiei. Novicea aceasta cedase ispitei şi renunţase la demnitatea de călugăriţă, datorită unei imprudenţe nebănuite, când întinse mâna pe ascuns, ca să rupă o piersică şi să o mănânce. (La această fază a povestirii, călugăriţei Thérèsa îi scăpă un ţipăt de spaimă). Dar cu bunul Dumnezeu nu se poate să te joci, piersica avea un sâmbure şi novicea în graba de a înghiţi cât mai repede, înghiţise şi sâmburele acesta ce-i rămăsese în gat, aşa că s-a înecat, între celelalte călugăriţe se auziră din nou exclamaţii de spaimă şi silă.

— *Ma bonne mère...*

— *Moi, je ne...*

Dar oricât ar fi fost de frumoase, Lucy nu simţea dorinţa să guste aceste fructe. Probabil înainte de asta, cu mulţi ani în urmă fusese şi ea altfel; pe vremea aceea i-ar fi făcut plăcere să mănânce o piersică; clar astăzi fructele acestea o lăsau indiferentă. Totuşi îi plăcea grădina şi de fiecare dată în timpul recreaţiei, simţea un fel de uşurare, când apuca de-a lungul cărărilor ei. Aici avu în ultimul timp din nou parte de plăcerea unei prietenii neprevăzute, care o făcea să aştepte nerăbdătoare ceasul pe care-l va petrece sub crengile încărcate de fructe ale acestor pomi.

Sora Adrienne vorbise cu ea – Sora Adrienne care purta

rasa de călugăriţă în acest Ordin, de mai bine de şaizeci de ani din cei optzeci ce-i purta pe umeri. Călugăriţa Adrienne avea obrazul ofilit şi încreţit ca o pungă, n-avea niciun dinte în gură şi pleoapele ochilor umezi şi încadraţi de cearcăne roşii, întocmai ca ai porumbeilor, erau limpezi şi tot atât de blânzi ca şi zâmbetul ei. Înşirându-şi mătăniile ce-i atârnau din mâneca rasei şi murmurând rugăciuni, bătrâna călugăriţă umbla tipăind din picioarele slăbite, de-a lungul cărărilor grădinii însorite. Într-una dn zile când se împiedicase şi era gata să cadă, Lucy se repezi şi o apucă de subţiori, aşa că bătrâna călugăriţă începu numaidecât să vorbească de ea. Numai datorită vârstei – era cea mai bătrână între călugăriţele din mănăstire – se bucura de privilegiul de a putea vorbi cu o novice.

— A şaizecea aniversare a zilei când am îmbrăcat rasa de călugăriţă cade tocmai în ziua pomenirii celor doisprezece sfinţi mucenici, îi spuse ea pe neaşteptate. Nu ţi se pare o coincidenţă semnificativă?

Încântătoarea simplitate a manierelor călugăriţei făcu ca pe obrazul palid şi impasibil al lui Lucy, să tremure o umbră de zâmbet.

— Dacă vei fi cuminte, continuă călugăriţa Adrienne, la amiază vei primi o cafea şi o bucăţică de *gâteau glacé*. Lucy era informată despre bucăţica aceasta de cozonac pe care o va primi fiecare novice: de zile întregi acest amănunt fusese subiectul conversaţiilor animate dintre călugăriţe în timpul recreaţiei.

— Cred că ar trebui să vă felicit, zise ea cu sfială.

Bătrâna călugăriţă zâmbi din nou fără să răspundă şi plecând fruntea se depărta cu paşi mărunţi de-a lungul cărării. Dar ziua următoare apăru iarăşi şi schimbă din nou câteva cuvinte cu Lucy.

— Te-am remarcat ieri, zise ea. Nu eşti dumneata novicea care m-a felicitat pentru aniversarea ce o voi serba în ziua pomenirii celor doisprezece sfinţi mucenici? Primeşte iconiţa aceasta de la mine, ca s-o păstrezi în

cartea dumitale de rugăciuni.

Îi întinse un cartonaş mic şi aurit pe care era imaginea colorată a Copilului Iisus, şi uitându-se la ea, Lucy îşi simţi ochii umezi.

— Este o bunătate nebănuită din partea dumneavoastră, îngână ea impresionată peste măsură de această neînsemnată dovadă de bunătate.

— Este Iisus Copilul, adăugă călugăriţa, ridicând obrazul îmbătrânit, este atât de bun şi atât de blând. Ce binecuvântare pentru Sfânta Fecioară, să fie Mama unui astfel de copil! Eşti mulţumită?

— O, da! Foarte mulţumită, răspunse Lucy cu glasul stins

— Să ţii în braţe un astfel de copil, continuă Adrienne. Crede-mă, pismuiesc pe Mama Lui.

Lucy nu se mai putea stăpâni. Un val de emoţie neaşteptată îi încinse pieptul şi se cutremură de un hohot de plâns. I se păru că vede cum se sfâşie un văl în faţa ei şi se vede pe ea legănându-şi copilul în braţe, pe plaja din Ardfillan. Stăpânită de o emoţie neînţeleasă, indescriptibilă, de o suferinţă sfâşietoare, aspiraţia fiind esenţa vieţii ei, rămase cu mâinile încleştate şi nemişcată, strângând bucăţica de carton. Apoi fără să mai zică nimic, se depărtă, cu trupul înţepenit Bătrâna călugăriţă se uită după ea cu ochii blânzi şi plini de păreri de rău, apoi se urni şi ea încet şi murmură:

— *Je vais la suivre*, murmură ea. *Je vais la suivre*.

Între ele urmă după aceea o camaraderie stranie şi neînţeleasă, contrară parţial prescripţiilor regulamentului, dar în această perioadă a vieţii ei, prietenia călugăriţei Adrienne – dacă relaţiile dintre ele ar putea fi numite prietenie – fu întocmai ca un popas, o intervenţie neaşteptată în calea dezastrului ce o ameninţa. Se încleştă cu toată deznădejdea de această femeie bătrână şi încercă să găsească în tovărăşia ei liniştea pe care o căuta cu atâta deznădejde.

Şaizeci de ani petrecuţi în Ordinul călugăriţelor! Fără

îndoială, sondând adâncurile sufletului acestei bătrâne femei, ar fi însemnat să rezolve, odată pentru totdeauna, enigma ce o obseda pe ea. Stărui deci pe lângă ea pentru a obţine această revelaţie.

— Da, în ziua pomenirii celor doisprezece sfinţi mucenici se împlinesc şaizeci de ani de când am îmbrăcat rasa de călugăriţă.

— Şi acum simţi o mare fericire... o nemărginită mulţumire? stărui Lucy.

— Este fericire să-mi pot încălzi ciolanele bătrâne la lumina soarelui, răspunse Adrienne calmă, mai ales când mă gândesc că se apropie aniversarea mea, în ziua pomenirii celor doisprezece sfinţi mucenici. Acum înţelegi!

— Dar...

— O, am intrat nerăbdătoare în Ordinul acesta, murmură bătrâna copleşită de amintiri. Îmi aduc aminte, de parcă s-ar fi întâmplat astăzi. Şi de mama, biata de ea, cum plângea din cauză că am îmbrăcat rasa de călugăriţă... deoarece ea nu a fost de acord cu hotărârea pe care o luasem. Dar mai târziu... după acest extaz... nu mai ştiu nici eu.

Făcu o pauză şi în lungul obrazului ei trecu o muscă, fără ca ea să întindă mâna s-o alunge.

— Vezi dumneata, adăugă ea, în viaţa aceasta îţi dai silinţa să faci ceva... să fii mereu preocupat. Am citit odinioară undeva despre un sfânt, nu mai ştiu unde... acum uit foarte uşor... care în toată viaţa lui de călugăr n-a avut niciodată parte de adevăratul extaz, deşi n-a încetat nicio clipă să se roage ca să i se acorde harul acesta. Totuşi a continuat felul de viaţă pe care şi l-a ales şi a căutat să facă ceea ce este împotriva dorinţelor lui, pentru a sluji pe Dumnezeu. Spunea: eu cred! Şi trebuia să creadă, aceasta este credinţa. Misterele credinţei sunt neînţelese. Făcu o nouă pauză şi adăugă visătoare: Eu nu sunt o femeie sfântă, dar tot aşa s-a întâmplat şi cu mine.

Lucy se uită la ea speriată.

— Bine soră, dar răsplata ce urmează după moarte?

— Eu nu doresc să mor, răspunse călugăriţa Adrienne cu vioiciune neobişnuită, şi musca îi zbură de pe vârful nasului, ca şi când afirmaţia aceasta nu i-ar fi fost pe plac. În ceea ce mă priveşte pe mine, eu sunt de părere că viaţa este foarte plăcută; să-mi încălzesc ciolanele bătrâne la lumina soarelui, atât îmi ajunge deocamdată, Afară de asta, amintirile sunt atât de plăcute...

Zâmbetul ei era luminat de amintirile ce o preocupau – şi gândurile ei caracteristice pentru oamenii în vârstă, se îndreptau în zbor spre depărtata ei copilărie.

— La mine acasă, în oraşul meu, ne simţeam foarte bine. Într-un colţ din fundul curţii era un smochin la umbra căruia mă jucam. Într-un rând m-am dus la bâlci şi aici veneau şi copiii şătrarilor ca să primească timp de două săptămâni o anumită instrucţie. Eram îmbrăcată într-o rochiţă albastră şi părul îmi era numai inele... Aşa mă îmbrăca tatăl meu întotdeauna şi-mi spunea *mon petit chou frisé.*

Câteva clipe continuă să vorbească în felul acesta blând, apoi Lucy care se simţea perplexă o întrebă:

— Dar... fără îndoială doreşti să ajungi cât mai curând în braţele Mântuitorului?

Urmă o lungă tăcere, apoi bătrâna călugăriţă declară cu glasul domolit:

— Este foarte ciudat. Da, foarte ciudat: într-un rând în Italia – unde am petrecut ani îndelungaţi în calitate de membră a Ordinului nostru – s-a întâmplat ceva. Din cauza vârstei extrem de înaintate, un arhiepiscop... un bărbat foarte bătrân care ducea o viaţă extrem de pioasă... s-a retras din slujbă. Imediat după aceea s-a îmbolnăvit. Ce crezi că s-a întâmplat? N-a spus nimănui: „Sunt om bătrân, sunt credincios. Lăsaţi-mă să mor, ca să-mi găsesc fericirea alături de Dumnezeu”. Nu, dimpotrivă! A chemat un medic şi câţiva specialişti. Aceştia au hotărât să-l opereze. Şi el a fost de acord, pentru ca să se însănătoşească. S-a însănătoşit şi a

rămas încântat... a rămas atât de mulţumit, şi pentru această mântuire a lui în toate părţile s-au făcut rugăciuni de mulţumire. E ciudat, nu-i aşa?

Se auzi sunetul clopotului care anunţa sfârşitul recreaţiei şi Lucy, cu sufletul răscolit peste măsură, se îndreptă spre capelă, pentru a se ruga să i se acorde un loc în ceruri, un loc... pe care sora Adrienne nu se grăbea să-l ocupe.

Nu reuşi să obţină de la bătrâna călugăriţă soluţia pe care o căuta atât de nerăbdătoare, dar reuşi să găsească un fel de linişte în tovărăşia ei. Îi deveni nebănuit de devotată. Pentru a scăpa în timpul recreaţiei de ochii care o urmăreau şi de eternul refren: *„O, ma bonne mère”*, „ia, uitaţi-vă *ma bonne mère,* a apărut prima castană”; „mânzul a crescut foarte repede, nu-i aşa?” refugiul acesta îi pricinuia o nespusă uşurare.

Când reproşurile supraveghetoarei Marie Emmanuel o scoteau din fire şi când datorită acestei chinuitoare aşteptări ajungea la capătul puterilor, îi era de ajuns să se gândească la obrazul stoic al acestei călugăriţe bătrâne, care pentru ea era o mângâiere neaşteptată. Fără să-şi dea seama, certitudinea că în timpul recreaţiei va putea sta de vorbă cu călugăriţa Adrienne, o liniştea şi-i dădea un nou curaj. Fără să vrea, bătrâna Adrienne deveni un fel de antidot împotriva călugăriţei Marie Emmanuel. Dar, în schimbul acestei miraculoase linişti Lucy presimţea că va cădea tot mai adânc în mocirla urii, deoarece antipatia călugăriţei Marie Emmanuel părea şi mai exagerată şi ostilitatea mută dintre ele devenea mai acerbă. Totuşi în timpul meditaţiilor ei, îşi da toată silinţa, ca să suporte şi să fie ascultătoare. Voia să meargă înainte. Se va sili din toate puterile ca să meargă.

Sosi şi ziua din ajunul prăznuirii celor doisprezece sfinţi mucenici. Datorită acestei ocazii neobişnuite a aniversării ce se celebra în timpul dimineţii, stătu de vorbă cu Adrienne mai mult decât de obicei. Bătrâna îi dădu o

nouă iconiţă şi când se auzi sunetul clopotului, Lucy traversă grădina cu zâmbetul pe buze şi în mână cu imaginea pe care o primise. În aceeaşi clipă simţi ochii supraveghetoarei Marie Emmanuel opriţi asupra ei. Zâmbetul îi pieri imediat de pe buze şi băgă repede iconiţa în buzunar. Nu schimbară nicio vorbă, dar trupul i se înfioră şi plecă fruntea, ca şi când pe deasupra ei ar fi trecut o pală rece de vânt. Nu face nimic, îşi zisa ea; nu s-a întâmplat nimic! Dar amintirea felului în care se uitase la ea, o urmări toată după-amiaza. Fără să o vadă, simţi din nou ochii aceia reci şi duşmănoşi cum o cercetează şi un fior îi străfulgera trupul. Toată aversiunea ce i-o inspira supraveghetoarea, se trezi în ea cu intensitate chinuitoare, fără să şi-o poată stăpâni. Prin urmare era adevărat! Ura şi dispreţuia cu toată energia ce-i mai rămăsese pe această Marie Emmanuel. Era convinsă că nu putea, nu trebuia să admită acest sentiment. Trebuia s-o iubească şi s-o asculte cu supunere. Să întindă şi celălalt obraz... acesta era cuvântul evanghelic care trebuia să călăuzească viaţa ei de acum. Stăpânită de vârtejurile tumultoase ale gândurilor, intră în biserică pentru a-şi face rugăciunile de seară. Va trebui să-şi stăpânească pornirea aceasta de revoltă. Va trebui... va trebui să se supună!

Datorită unui efort supraomenesc, reuşi să se concentreze şi rămase cu ochii îndreptaţi spre altarul luminat, rugându-se în tăcere şi din tot sufletul. Se ruga cu un extaz fără precedent, implorând mila cerească pentru ai putea continua, pentru a i se arăta un semn, un semn de linişte şi de milă.

Ieşi din biserică cu sufletul în extaz, cu ochii umezi şi aprinşi de intensitatea rugăciunilor murmurate. Simţea un nou imbold pentru a putea înfrunta această rouă noapte de veghe.

Fiind cea din urmă dintre călugăriţele care plecau, nu se deplasă spre scara chiliei de la etaj, ci se îndreptă de-a lungul unui coridor, în fundul căruia era o intrare de

serviciu, a cărei uşă trebuia să o încuie în fiecare seară; o sarcină modestă şi una dintre numeroasele sarcini lăsate în grija noviciatului. Dar înainte de a ajunge la uşă, la picioarele scării îi ieşi cineva în cale. Era Marie Emmanuel.

— Un moment, te rog, zise supraveghetoarea cu glasul în şoaptă.

Lucy tresări. După rugăciunile de seară, regulamentul prevedea tăcere deplină şi această prescripţie numai rareori era încălcată şi în împrejurări extrem de grave. Lucy se opri speriată şi mirată în faţa călugăriţei, în mijlocul coridorului învăluit în umbră. Întunericul acestui coridor era plin de tăceri şi tăcerea aceasta părea că trezeşte ecouri.

— Am omis să te informez, continuă Marie Emmanuel pe obişnuitul ei ton rece şi precis, despre ceea ce va trebui să ştii pentru ziua de mâine. Se opri, aproape lipsită de înfăţişare omenească, în mijlocul umbrei. Apoi, adăugă cu glasul ca de gheaţă. Este vorba despre sora Adrienne.

Lucy îşi simţi inima zvâcnind. Acesta era semnul pe care îl ceruse? Un fior rece îi fugi în tot trupul şi membrele îi înţepeniră.

— Am constatat, continuă supraveghetoarea cu glasul tăios ca al unui judecător, că în timpul recreaţiei staţi împreună. Intimitatea aceasta nu este la locul ei. Sora Adrienne se bucură de privilegiile femeilor în vârstă, dar aceste privilegii nu ţi se pot acorda şi dumitale. M-ai înţeles?

Dacă înţelegea? Paloarea obrazului ei care clipea în umbra acestui coridor îngust, răspundea întrebării puse de călugăriţă, fără să mai fie articulată prin cuvinte. Prin urmare se întâmplase exact ceea ce prevăzuse ea. O presimţire neaşteptată îi spunea că va fi din nou supusă umilinţei, nedreptăţii şi pedepsei. Iarăşi şi iarăşi, prin urmare situaţia aceasta nu va înceta niciodată? În aceeaşi clipă muşchii obrazului începură să-i tresară, dar rămase

nemişcată şi nu-i răspunse nimic.

— Pentru a deveni o bună călugăriţă, se auzi din nou glasul rece din mijlocul întunericului, trebuie să renunţi la toate.

În glasul acesta nu se simţea niciun fel de nemulţumire, ci numai o autoritate rece. Lucy nu-i răspunse nici de astă dată.

— M-ai înţeles? întrebă în cele din urmă supraveghetoarea, cu glasul încet şi măsurat, apoi tăcu şi aşteptă.

Lucy îşi îndreptă trupul. Acum era momentul: nu semnul pentru care se rugase să i se arate, ci altceva, mult mai bun! Şi acum, ca şi când ar fi prevăzut dinainte această scenă, când va putea fi singură împreună cu această femeie care o înjosise, căută cu înfrigurare să profite de ocazia ce i se oferea. Inima care adineauri i se contractase în piept speriată, se dilată pe neaşteptate, nările începură să-i tremure, buzele palide îi fugiră spre colţurile gurii şi întrebă cu glasul tremurând de dispreţ:

— Am voie să vorbesc?

Supraveghetoarea înclină uşor obrazul, fără să se uite la ea.

— Ştiţi că Sora Adrienne a fost cea care a început să vorbească întâi cu mine?

— Asta nu schimbă situaţia câtuşi de puţin.

— Şi dacă va încerca din nou sa vorbească cu mine, ce am de făcut?

Cuvintele acestea treziră ecoul tăcerilor coridorului întunecat.

— Vei face ce ţi s-a poruncit. Nu vei răspunde.

Se uitară una la alta şi în ochii lui Lucy începură să scapere lumini ca de încăierare. Ea era o femeie cu suflet şi nu o slăbănoagă care să se târască cu fruntea în ţărână şi să scâncească supusă: Oh, pardon, *ma bonne mère*, pentru a i se ierta o greşeală imaginară care n-a existat niciodată. O silă fără seamăn îi inundă toată fiinţa, fugindu-i în lungul trupului întocmai ca o pală de flacără.

Ea era egală cu această femeia lividă şi stearpă. Da, mai mult decât egală, deşi trupul îi era ofilit şi slăbit, era mai voinică... mai bună decât ea... pe Christos, era mai bună. Mai voinică şi mai bună. Ea cunoscuse extazul dragostei şi durerile facerii. Ea nu era o fecioară lividă şi îmbătrânită care să-şi fi stăpânit ani de-a rândul pornirile fireşti ale trupului cu disciplina aceasta prostească. Era o femeie şi nu se temea de nimic. Ridică fruntea întocmai ca un cal nărăvaş, obrazul ei mic şi slăbit părea transfigurat, când înfruntă pe Marie Emmanuel într-o atitudine ameninţătoare.

— Recunoşti, strigă ea cu glasul ridicat, şi tremurând, că de trei luni încoace ai făcut din viaţa mea un infern?

— Un infern? Protestul supraveghetoarei porni fără să vrea şi se întoarse repede ca să-i arunce o privire furişă.

— Un infern cu torturi nebănuite. Şi totul pentru nimic. Cuvintele i se repezeau furioase: Te-ai străduit din toate puterile să-ţi baţi joc de mine şi să mă înjoseşti mai mult decât praful pe care-l calci în picioare.

Pleoapele supraveghetoarei Marie Emmanuel tremurară uşor. Obrazul i se făcuse palid ca o turtă de ceară.

— Aşa este, răspunse ea încet, dar numai pentru binele dumitale... pentru mântuirea dumitale.

— Pentru mântuirea mea! ţipă Lucy şi făcu un gest violent de protest, dar când ridică mâna, Marie Emmannuel făcu fără să vrea un pas spre scară, ca pentru a se feri din calea ei.

— Nu e just ceea ce faci, răspunse ea speriată şi cu glasul sugrumat. Purtarea dumitale este lipsită de cumpăt.

Lucy îşi simţi pieptul zbuciumat de o mulţumire fără seamăn. Văzu spaima supraveghetoarei şi purtarea ei îi pricinuia un extaz aproape nebănuit.

— Acum îţi dai seama de ceea ce sunt, declară ea cutremurată de patimă, M-am supus voinţei dumitale, dar tot timpul am fost mai tare decât dumneata.

În umbra vestibulului obrazul călugăriţei Marie Emmanuel deveni livid.

— Este o blasfemie să vorbeşti în felul acesta, protestă ea cu glasul stins. Mâine va trebui să te pocăieşti.

— Să mă pocăiesc! O deznădejde amară îi cutremură trupul şi o umplu de dezgust: încă n-am apucat ziua de mâine, ţipă ea cu dispreţ şi se uită la călugăriţa care, ferindu-se din calea ei, se sprijinise cu spatele în perete. Din înfăţişarea ei pierise orice urmă de îndrăzneală şi nu mai rămăsese decât dispreţul.

— E târziu, declară supraveghetoarea cu sfială; a sosit timpul să ne retragem.

O clipă cele două femei se uitară una la alta în tăcere, apoi Marie Emmanuel plecă încet ochii, se întoarse şi începu să urce treptele scării.

Cu pumnii încleştaţi şi buzele tremurând, Lucy se uită după ea cum se duce. „Nu pot, îşi zise ea, nu mai sunt în stare să suport”. Apoi, cu o mişcare sălbatică şi furioasă se întoarse în loc, îndemnată de obiceiul de fiecare zi şi se apropie de uşă. Dar nu o încuie ci o deschise larg şi, cu pieptul zbuciumat, se opri în prag şi se uită spre suava şi misterioasa frumuseţe a nopţii. În faţa ei se aşternea grădina scăldată în lumina blândă a lunii, în spatele ei, între zidurile mănăstirii, chiliile, erau ca un fagure întunecat, plin de meschinărie şi durere. Îşi simţea zvâcnirile inimii vâjâindu-i în urechi şi, oprită în prag, cu obrazul aprins, ridicat spre invocaţia blândă a nopţii, cu trupul încordat în întuneric, vibra întocmai ca un arc întins peste măsură. Imediat după aceea arcul se destinse şi tresări. Uşa mănăstirii se trânti în urma ei. Tremurând din tot trupul, plonjă în aerul nopţii.

10

Grădina o învălui întocmai ca apele reci şi fără fund ale unei mări. Din clipa când se repezise spre largul grădinii,

fusese absorbită, despărţită de realitate, învăluită în valurile uriaşe şi întunecate ce se legănau mute împrejurul ei. Mânată de instinct şi sub influenţa unei forţe mult mai puternice decât voinţa ei, alerga cu trupul frânt de mijloc, fără să ţină seama încotro se duce, preocupată de un singur gând: să scape, să fugă, cât mai departe.

De-a lungul pajiştei umede de rouă şi vărgată de umbrele pomilor, paşii ei nu trezeau niciun ecou. Trupul ei plecat plutea prin umbra aceasta imaterială. O umbră lipsită de substanţă care nu apuca pe un drum anume şi nu lăsa nicio urmă.

Dar unde se ducea? Alerga, alerga mereu, cu respiraţia întretăiată, fără să se îndrepte undeva anume. Închisă din toate părţile de zidurile uriaşe ale mănăstirii, pe unde ar fi putut să evadeze?

Speriată şi năucită, chiar din primul moment fuga aceasta o umpluse de spaimă.. Înconjurată de ziduri, de pădure şi de întunericul nopţii, apăsată de bolta cerului impasibil de deasupra ei, se simţea întocmai ca un peştişor care-şi croieşte drumul prin apele înfricoşătoare şi neumblate ale oceanelor, ale căror funduri reci şi îngheţate nu sunt străbătute nici de iumină, nici de înţelegere.

Se opri brusc, gâfâind, de alergătură şi chinuită de deznădejde. Unde se ducea? Ce căuta aici? singură în mijlocul acestui uriaş şi neînţeles domeniu, izolată la această oră, în inima unei ţări străine. Îşi duse mâinile la pieptul slăbit şi ridică fruntea sus. Luna, ca un palid potir aşezat pe altarul infinitului, lucea deasupra ei, fără să o poată linişti. Stelele păreau o pulbere palidă de aur împrăştiată la întâmplare. În cealaltă parte a cerului nu era decât întuneric, un întuneric în străfundul căruia ea nu mai reprezenta nimic.

Năucită, îşi duse mâna la frunte şi încercă să se gândească, îmbătată de mireasma fructelor ce atârnau pe ramuri, întocmai ca de aroma unui vin deosebit.

Împrejur, în faţa ochilor ei miraţi, grădina începea să prindă forme: pomii erau nemişcaţi ca nişte statui, florile cu petalele albe păreau rigide ca aşternutul de mărgean în fundul apelor adormite. Calmul şi frumuseţea aceasta se aşternea împrejurul ei în largul grădinii adormite. Da – încruntă din sprâncene ca să-şi poată aduce aminte – venise aici pentru a găsi linişte. Trăsăturile obrazului i se contractară şi odată cu gândul acesta, toată strălucirea grădinii se topi şi dispăru din faţa ochilor ei.

Amintirea insuportabilă o chinuia, trezindu-i o dureroasă amărăciune şi sprâncenele i se încruntară din nou, întocmai ca la zvâcnirea unei nebănuite suferinţe ce trăia în ea. Venise aici mânată de dragostea faţă de Dumnezeu... pentru a i se devota cu trup şi suflet. Nu atât pentru Dumnezeu cât mai mult pentru Iisus... Iisus Mântuitorul care fusese crucificat din dragoste faţă de ea. Iisus era însuşi Dumnezeu... Fiul şi Tatăl, împreună cu Duhul Sfânt, luaţi împreună şi nedespărţiţi. Un mister neînţeles, dar atât de profund şi atât de desăvârşit, încât nici nu se mai gândise la el şi îşi urmase drumul cu ochii închişi, spre dragostea faţă de Iisus. Aceasta o adusese la mănăstire, o determinase să primească sacrificiile şi suferinţa, renunţând la toate. Dar care era sfârşitul acestui sacrificiu? Mâinile i se crispară, încleştându-se una în alta şi ochii i se întoarseră spre silueta tulbure a mănăstirii care sta pitită în întunericul nopţii. Acolo, în stupul acela populat de fiinţe cu obrazul palid, care se mişcau întocmai ca nişte maşini dirijate de sunetul clopotului... acolo se zbuciumase ea din toate puterile, pentru a se supune unei discipline zadarnice, pentru a elimina virtutea din sufletul ei şi a-şi cheltui toată dragostea pentru nimic. Chinuită de meschinăria acestei vieţi, măcinată de disciplina mănăstirii, se înjosise şi sărutase încălţămintea acestor femei sterpe, când sufletul ei încerca să se ridice în zbor spre împărăţia dragostei. Dumnezeu făcuse din ea o femeie cu un suflet care era sufletul lui. A înjosi acest suflet însemna să înjoseşti pe

însuşi Dumnezeu. Va lupta până la capăt, va suferi, va muri, dar niciodată de aici înainte nu va mai pleca fruntea; aşa fusese întotdeauna şi aşa va rămâne şi de aici înainte.

Un violent dispreţ se amestecă în revolta şi amărăciunea ei. Cele care trăiau în chiliile acestea strâmte, erau oare femei, sau nişte fiinţe neutre care se mişcau ca nişte umbre... fecioare sterpe care nu trebuiau să lupte pentru a-şi păstra curăţenia trupului? Cu o pornire sălbatică gândurile i se concentrară asupra vieţii ei. Oricât ar fi fost de ofilit acum trupul ei, acesta îşi îndeplinise menirea; pântecele ei fusese fecundat şi sânii ei plini cunoscuseră lăcomia buzelor unui copil. Orice ar fi fost ea acum, era o femeie care a iubit, care a muncit şi s-a zbătut cu mândrie, toată viaţa.

Simţi o trezire neaşteptată a sentimentelor în sufletul ei şi întorcându-se, se uită cu atenţie împrejur. Va trebui să facă ceva. Nu putea sta liniştită, fără putere şi să admită să fie din nou copleşită de valul circumstanţelor lipsite de importanţă în mijlocul cărora trăia. Până acum nu procedase niciodată în felul acesta! Şi Iisus era alături de ea, îi cunoştea dragostea şi o vedea chiar în această clipă, când încerca să ajungă până la El. Trăsăturile obrazului crispat i se destinseră de un zâmbet.

„Iisuse, murmură Lucy fără să vrea, ajută-mi!”, Plecă numaidecât fruntea şi rămase nemişcată, ca şi când ar fi ascultat ceva. Apoi ridicând pe neaşteptate glasul care spinteca întunericul nopţii, întocmai ca un meteor prăvălit din adâncul cerurilor, strigă din toate puterile: „Iisuse! Iisuse! Ajută-mă acum! Am venit aici din dragoste pentru tine”.

Aşteptă din nou şi ascultă cu ochii strălucind sălbatic, pierduţi în depărtări. Dar din adâncul cerului calm şi indiferent, nu veni niciun răspuns.

Începu să se frământe neliniştită şi-şi mişcă membrele înţepenite, în timp ce spaima de la început o cuprinse din nou, ca şi când cineva ar fi atins-o pe frunte cu un deget

umed şi rece. Cu paşi înceţi şi grei, începu să se mişte ca să iasă de sub crengile copacilor. În aceeaşi clipă luna se ascunsese după un nor şi toată grădina fu cuprinsă de întuneric. În mod instinctiv grăbi pasul, îndemnată de întunericul greu şi nepătruns ce se închegase împrejurul ei. Trupul slăbit de lipsurile prin care trecuse, se cocoşase, picioarele i se împleticeau. Braţele îi atârnau fără putere. În creier simţea o zvâcnire neîncetată şi se întreba năucită, de ce nu vine Iisus să-i dea ajutor. Implorase ajutorul Lui, cerându-i un semn, dar fusese aruncată în mijlocul întunericului. Acesta era răspunsul, fusese şi El în aceeaşi situaţie, demult, în grădina Ghetsemanilor, când ca şi ea, cu glasul ridicat, ceruse ajutor. Dar suferinţele lui nu fuseseră înlăturate, şi tot aşa nu vor fi nici ale ei. Se simţi cu totul pe neaşteptate învăluită de o tortură morală îngrozitoare, întocmai ca un vânt năpraznic care biciuieşte o corabie mică şi pe care o azvârle ca pe o jucărie, în timpul furtunii; suferinţele lui Iisus fuseseră tot atât de zadarnice, cum erau astăzi ale ei?

De ce era ea aici? Întunericul acesta nu era o grădină, ci un univers în largul căruia rătăcea cu mâinile întinse, pipăindu-şi drumul, ca cei lipsiţi de vedere. Dragostea faţă de soţul ei, dragostea pentru fiul ei, pentru Iisus... era aceeaşi dragoste care se repeta... în mod absurd. Începu să tremure. Elanul ei de duioşie faţă de Mântuitorul Copil, era aceeaşi duioşie care-i inundase sufletul pe vremea când îşi ţinea în braţe propriul ei copil. Zâmbetul lui Iisus Copil era zâmbelul propriului ei copil, dragostea ei pentru unul, era aceeaşi dragoste pentru amândoi. Şi Frank! I se păru că vede din nori mâinile lui ca de ceară, încrucişate pe piept şi imaginea tulbure şi misterioasă a chipului său. Dar nu era chipul lui Frank. Era chipul lui Iisus. Şi trupul era trupul lui Iisus, aşa cum atârna fără putere când femeile îl coborau de pe cruce, ca să-l aşeze în mormânt.

De pe buze îi scăpă un ţipăt surd şi nearticulat, şi tot

nearticulate erau şi gândurile ei care se zbateau între incertitudine şi îndoială. Dar în mijlocul haosului inexprimabil, aceste trei iubiri se topiră nebuneşte, amestecându-se una în alta, formând o misterioasă treime, pentru a deveni una singură, izvorând dintr-însa! Trupul ei de femeie era izvorul dragostei eterne ce se ridica din pământul din care toate se ridică, în care totul trebuie să se întoarcă, pentru a deveni din nou ţărână.

Îşi acoperi ochii cu palmele mâinilor şi începu să plângă în hohote. Tremura şi încercca să meargă mai repede, întocmai ca o sălbăticiune urmărită de câini nevăzuţi. Venise oare în această mănăstire pentru a-şi pierde credinţa? Aşa ceva nu se poate! Începu să lupte din toate puterile împotriva acestui gând. Iisus murise pentru mântuirea ei şi aprinsese în sufletul ei focul dragostei: dragostea pentru inima lui în flăcări. Flăcările acelea care jucau împrejurul altarului – chiar presupunând că flăcările nu erau decât rezultatul unei închipuiri exaltate – rămânea adevărul că Iisus este acolo – Copilul Iisus, cum spusese bătrâna Adrienne – ce gând încântător: trup şi suflet întrupat în substanţa sfintei cuminecături. Cuminecătura nu era azimă, nu era pâine, ci însuşi Dumnezeu. Putea ea să se roage ca o păgână în faţa discului pe care erau câteva bucăţi de pâine? Acestea însă erau însuşi Iisus, blândul Iisus... pe acesta îl absorbea în sufletul ei extaziat când îngenunchea în faţa grilajului de la altar şi când simţea topindu-i-se în gură taina cuminecăturii. Cum era să renege pe Dumnezeu pe care-l adora din toată puterea sufletului? El era prezent, datorită unei minuni, minunii dragostei divine faţă de ea. Dar ce reprezintă o minune? Un cuvânt, litere din alfabet legate una de alta. Dar mai exista oare alt alfabet şi alte litere, alte crezuri, alte minuni, alţi dumnezei şi în largul acestui univers fără hotar, alte lumi pierdute în spaţiu, unde fiinţele se roagă, probabil, în faţa simbolurilor credinţei lor, uitându-şi cu desăvârşire de numele lui Iisus?

Dumnezeule Doamne, ce s-a întâmplat cu ea? Nu cumva a înnebunit? Începu să geamă şi căzu în genunchi strigând cu glasul cutremurat de frenezie: „Iisuse! Iisuse! Nobila Ta frunte sângerată de coroana de spini, adoratul Tău obraz scăldat în sudoare şi sânge, eu le iubesc... le iubesc... Ajută-mă în necredinţa mea! Se bătu cu violenţă în piept şi ridică fruntea. În adâncul cerului tulbure nu se vedea niciun semn care să-i dea de ştire că glasul ei ar fi fost auzit sau că s-a pierdut pentru totdeauna în infinit. Prin urmare, tot atât de pierdută era şi ea? Copleşită de deznădejde şi uitată, trupul îi rămase fără putere şi în ochi i se aprinse o lumină de neînţelegere. Credinţa ei era absurdă... vorbărie prostească. Nu se poate să existe Dumnezeu! Iisus a fost un om. Minuni nu s-au întâmplat niciodată şi nici de aici înainte nu se vor întâmpla. Povestea sfântului Benedict, cu veşmintele lui din pânză de sac, nu era decât o legendă lipsită de temei.

Clădirea aceasta cu cheia care descuia toată uşile, nu era decât o casă de nebuni. Cheia aceea! Acum îşi aducea aminte, cheia din Blandford. Şi privirile acelea rătăcite, zâmbetul copilăresc de pe obrazul ce îl văzuse... aveau aceeaşi expresie care stigmatiza obrazul îndobitocit al domnişoarei Hocking.

Prin urmare, totul era o nimicnicie, o tragică şi zadarnică amăgire! Se cutremură ca de friguri. Ca din mari depărtări auzi sunetul clopotului, un dangăt ciudat şi stăruitor, nu ca o chemare de pace şi linişte ci ca un fel de alarmă. Era oare glasul clopotului sau numai vâjâitul ce-l simţea în urechi? Sunetul clopotului venea din casa aceasta de nebuni, cu clopot şi cheie, unde viaţa ei se scursese fără folos, drămăluită de sunetul unuia şi de întoarcerea în broască a celeilalte? Dangătul clopotului continuă vreme îndelungată, înfiorând tăcerea nopţii. Puţin după aceea prin întuneric apărură puncte luminoase care se mişcau încet, despărţindu-se şi alergând nesigure, întocmai ca nişte lumini de licurici. Se uită la ele fascinată, apoi se împiedică şi căzu grămadă. Punctele

luminoase se apropiará de ea, legănându-se întocmai ca nişte clopoţei în ritmul dangătului de clopot ce se auzea în depărtare. Trupul îi înţepeni de spaimă: părăsise pe Dumnezeu... se lepădase de El! Împrejurul ei se adunaseră acum demonii ca s-o ispitească, gâtul uscat i se contractă şi scoase un ţipăt fără putere.

Se zbătu şi ridicându-se în picioare, dădu să fugă, dar nu reuşi. Încercă, încercă din nou, cutremurată de o spaimă nebănuită, dar trupul îi rămase nemişcat ca şi când ar fi prins rădăcini. Se simţea ca împietrită. Făcu un ultim efort convulsiv, se zbătu şi se luptă din toate puterile ca să alunge luminile acestea demonice din apropierea ei; apoi trupul ţeapăn i se destinse şi se lăsă fără putere în voia valurilor de întuneric ce se închegară pe deasupra ei.

În starea aceasta fu găsită de călugăriţele care veniseră cu felinare aprinse în căutarea ei şi, în aceeaşi stare o ridicară şi o duseră în mănăstire.

11

Când se trezi, simţi razele calde ale soarelui de dimineaţă tremurandu-i pe obraz şi revărsându-se pe aşternutul patului. Senzaţia aceasta i se părea atât de neobişnuită şi de ireală, încât închise ochii numaidecât. Dar în clipa următoare îi deschise din nou. Văzu un bărbat înalt, îmbrăcat în redingotă, stând în apropierea patului. Purta o barbă lungă, de formă asiriană, şi pe vârful nasului ascuţit şi grav, i se legănau ochelarii. El însă nu părea grav: cu o mână băgată între nasturii redingotei încheiate, se uita la ea şi zâmbea.

— Ai dormit bine, zise el binevoitor. Fără îndoială, acum te simţi mai bine.

Pe obrazul ei rigid nu tremură niciun zâmbet, nici nu-i răspunse, ci închise din nou pleoapele umflate. Deşi se simţea toropită, nu dormea. I se părea că împrejurul ei

aude glasuri stinse; o conversaţie foarte curtenitoare şi ceremonioasă; apoi plecarea demnă a doctorului. Bănuia că trebuie să fie doctorul, deoarece în afară de *curé* niciun alt bărbat nu putea să intre în mănăstire. Deschise repede ochii şi se uită împrejurul ei. Privirile i se opriră numaidecât asupra călugăriţei infirmiere care-i zâmbea peste tăblia de alamă a patului. Dar vedea că nu este în infirmerie şi nici în chilia ei. Patul în care zăcea, chiar acesta ar fi fost de ajuns, ca să-şi poată da seama, era un pat mare şi i se părea atât de moale, comparaţiv cu salteaua ei de paie, încât îi venea să creadă că nu este în aşternut ci că se leagănă învăluită de nori. Chiar şi odaia era prea veselă, prea luminoasă şi mobilierul prea ales. Pe duşumele era întins un covor de Bruxelles; la ferestre, perdele de dantelă, pe comodă era o oglindă pliantă şi pe consola căminului un vas de flori... flori roşii de hârtie... un fel de trandafiri şi de muşcate într-un vas de culoare galbenă; aceasta nu era o încăpere de care ea şi-ar fi putut aduce aminte că a mai văzut-o în mănăstire.

Dar rasa ei de călugăriţă unde era? Ochii îi coborâră domol spre scaunul din apropierea patului. Scaunul era gol, căci pe el nu văzu nimic. Prin urmare, îi luaseră hainele de călugăriţă şi o instalaseră în odaia aceasta neobişnuit de elegantă, iar la îngrozitoarea încălcare a regulamentului comisă de ea, îi răspundeau cu zâmbete, cu blândeţe şi cu chemarea medicului acesta voinic, cu barbă asiriană. Da, acum înţelegea unde se găseşte. O dăduseră afară; nu mai era în mănăstire, ci într-un salonaş care era deasupra odăilor de conversaţie.

Închise din nou ochii, dar nu fu în stare să se mai gândească. Nici nu simţea dorinţa de a se gândi la ceva. Tot trupul o durea, parcă ar fi bătut-o cineva cu nişte vergele, capul îl vâjâia şi-şi simţea pleoapele grele, ca şi când ar fi fost toropită de somn. Simţi că infirmiera îi duse la buze o ulcică în care era un lichid. Bău şi auzi o muscă bâzâind pe tăblia ferestrei. Apoi adormi din nou.

Era după-amiază când se trezi şi razele soarelui lăsau

un pătrat luminos pe covor, în faţa uşii. Era singură în odaie – probabil se trezise când uşa se închisese domol în urma bătrânei infirmiere – şi rămase vreme îndelungată întinsă pe spate, fără să se mişte şi fără să se gândească la ceva. În mod vag îşi aducea aminte de scena petrecută în grădină, ca de ceva neaşteptat, teribil şi nelămurit, ca dezlănţuirea unui uragan ce se abătuse asupra ei, dar care acum se liniştise. Nu dorea să se gândească la nimic.

Era slăbită, foarte slăbită. I se părea ciudat că trebuie să facă un efort, pentru a ridica mâna pe pledul patului; cu atât mai greu îi venea să-şi ridice capul de pe pernă.

Cu totul pe neaşteptate simţi că nu mai este singură în odaie şi deschise ochii mari, uitându-se curioasă împrejurul ei. O femeie bătrână şi ciudată se uita la ea; avea un obraz atât de mic, de îmbătrânit şi de încreţit, încât părea caraghios; părul cărunt de culoare închisă îl purta scurt, ca un băiat şi avea nişte ochi mari, duşi în fundul capului. Mâinile acestei femei erau ca şi obrazul, uscate şi zbârcite. Cu o mişcare maşinală şi inconştientă, Lucy ridică mâna, dar în aceeaşi clipă constată că bătrâna ridică şi ea pe a ei. Tresări îndurerată şi era gata să se sperie. Bătrâna era ea însăşi, imaginea ei reflectată în oglinda pe care adineauri, înainte de a ieşi din odaie, infirmiera o lăsase înclinată.

Îngrozită, se lăsă pe pernele patului şi întoarse ochii de la imaginea din oglindă, ca să se uite în tavan. Femeia aceea cenuşie şi rahitică, era ea însăşi: iată ce reuşiseră să facă din ea. Încă nu împlinise patruzeci şi cinci de ani. Mai ieri fusese tânără şi dornică de viaţă, plină de entuziasm şi aştepta sub bătaia razelor de soare, la poartă... ca Frank să se întoarcă de la slujbă. Iar astăzi? Dar din ochii îndreptaţi spre tavan nu izvorâră lacrimile, ci privirile tulburi i se pierdură în depărtări şi buzele palide i se contractară într-un fel neobişnuit de impresionant. Cât de banală şi totuşi cât de extraordinară fusese viaţa ei! Nu fusese o viaţă excepţională... totul se reducea la prostii; da, acesta era calificativul potrivit: prostii. Se

străduise pentru ceva care nici nu exista; se întinsese cu amândouă mâinile spre infinit.

Coborî ochii încet. Uşa se deschise domol şi în odaie îşi făcu loc Superioara mănăstirii, bătrâna călugăriţă infirmieră, şi lucru de necrezut, chiar supraveghetoarea novicelor, Marie Emmanuel. Dar lucru şi mai ciudat, toate trei zâmbeau; erau numai miere şi surâsuri.

— Aşa, vasăzică te-ai trezit, zise superioara Ordinului, apropiindu-se de pat. Arăţi mult mai bine. Bărbia ei mică şi agresivă păru că se retrage când se întoarse şi întrebă infirmiera pe un ton aproape glumeţ: *Monsieur le docteur* este mulţumit?

— Sigur că da, *ma bonne Mère Générale*, se grăbi bătrâna să-i răspundă. Pe deplin mulţumit. I-am şi explicat.

Bonne Mère Générale ridică mâna.

— Nu va mai veni? Cuvintele ei păreau mai mult o afirmaţie decât o întrebare.

— Sigur că nu, Bonne Mère Générale. Are toată încrederea în mine. A constatat...

Superioara îi întoarse spatele...

— Ai văzut, se adresă ea lui Lucy, ţuguindu-şi buzele cu amabilitate. Nu e nimic serios. O uşoară indispoziţie. Puţină febră cerebrală. Nimic – şi dădu din mână – nimic grav.

— Are o înfăţişare mult mai calmă, insinuă Marie Emmanuel şi încercă să zâmbească. E foarte îmbucurător.

— Nu mai încape vorbă că medicamentul Cordial pe care-l întrebuinţez eu este miraculos, interveni mica infirmieră. Monsieur le docteur a recunoscut numaidecât că şi-a făcut efectul. Cuvintele lui au fost un adevărat elogiu, vă rog să mă credeţi, ma Bonne Mère Générale.

— Ţi se va oferi tot ce ai nevoie, declară Superioara pe un ton şi mai blând. Ţi-am adus o supă de roşii, vin şi un ou bătut în lapte. Apoi nu trebuie să uităm nici de Cordialul Sorei noastre Marthe.

Zâmbiră toate trei de această mică glumă a

superioarei.

— Probabil câteva fructe îi vor face plăcere, murmură Marie Emmanuel cu superioritate. Cred că sunt răcoritoare şi gustoase.

Lucy strânse din pleoape. Ce s-o fi ascunzând oare dincolo de atitudinea ei de acum? Se poate ca aceasta să fie aceeaşi femeie care în timpul celor şase luni trecute o supusese tuturor umilinţelor... iar acum sugerează să i se aducă fructe?

— Fără îndoială, repetă Superioara. Câteva fructe îi vor face plăcere. Făcu o pauză şi se ridică. Să i se aducă! Şi acum Soră, bagă de seamă să nu oboseşti prea mult pe bolnava dumitale.

Se îndreptară spre uşă. Nu pronunţară nicio vorbă despre îngrozitoarea ei greşeală şi nici despre pedeapsa ce o aştepta, nu-i puseseră nicio întrebare şi atitudinea lor se rezumă la o indulgenţă afectuoasă.

Ieşiră zâmbind, în desăvârşită ordine şi înţelegere. Ea nu deschise gura tot timpul cât călugăriţele întârziaseră în camera ei.

Rămase întinsă, slăbită şi mirată. Ce însemna oare această politeţe neaşteptată după regimul sever la care o supuseseră? Ce aveau de gând să facă cu ea? Şi ce se va alege de ea de aici înainte?

Sora Marthe se întoarse, târşindu-şi fără zgomot papucii de postav, aducând triumfătoare un vas albastru de Delft, plin de fructe; prune, nectarine, piersici şi puţină zmeură pe care se vedea aşternutul alb ca polenul al florilor scuturate. Aşeză vasul pe scaunul de lângă pat şi-i spuse:

— Când vei avea nevoie de ele, e de ajuns să întinzi mâna.

Cu pleoapele grele coborâte peste ochi, Lucy urmărea mişcările infirmierei, apoi o întrebă cu glasul potolit:

— De când sunt aici? Glasul îi răsuna stins şi răguşit în urechi. Sora Marthe plecă ochii spre vasul albastru de porţelan, ca şi când ar fi vrut s-o ispitească.

— De o singurii zi, răspunse ea veselă. Nu e tocmai mult.

Urmă o pauză, apoi în tăcerea odăii se auzi glasul lui Lucy:

— Ce se va întâmpla cu mine?

Dar infirmiera părea că n-a auzit întrebarea. Cu paşi uşori se îndreptă spre dulap şi stând cu fruntea plecată, dintr-o sticlă cu gâtul lung turnă un lichid de culoare închisă într-o lingură veche ce o avea în mână.

— Haide, zise infirmiera întorcându-se spre ea. E timpul să-ţi iei medicamentul.

Medicamentul era dulceag şi conţinea o tinctură amăruie; după ce-l luă, trebui să bea şi o ceaşcă de supă. Se făcu din nou tăcere, tăcere care nu era tulburată decât de susurul intermitent al ramurilor unei tufe de clematite ce bătea în tăblia ferestrei. Un zvon stins şi o tăcere pasivă, în mijlocul căreia trupul ei sta inert, fără să se mai mişte, cu mâinile uscate întinse pe învelitoarea patului şi ochii pierduţi în depărtări. Susurul ramurilor ce se legănau sub fereastră continua molcom, apoi din nou se făcu tăcere. Din depărtări se auzea zvon de cântec; iedera căţărată pe pereţi susura uşor din frunze, apoi pătratul de lumină începu să se mute încet împrejurul camerei şi să se ridice în sus, pierzându-şi strălucirea pe măsură ce urca în susul pereţilor cenuşii, ca apoi să se stingă în fantasmele înserării apropiate. Înainte de a se stinge ultima rază de soare, medicamentul o şi adormi.

Fu un somn fără vise; un fel de uitare în care căzu fără putere de împotrivire. Trecuse vreme atât de îndelungată de când nu se mai odihnise; sta nemişcată, întinsă, respirând uşor şi nu se trezi decât după ce simţi mâna Marthei cum i se aşază pe umăr. Nu-i venea să creadă când văzu că răsare soarele; noaptea care înainte de asta i se păruse atât de lungă şi de chinuitoare, trecuse acum ca o clipire.

— Eşti prea bună cu mine, se adresă ea infirmierei şi un tremur uşor îi întredeschise buzele.

— Te vei vindeca foarte, curând, răspunse infirmiera şi dădu de câteva ori din cap. Înţelegi, Cordialul meu este un medicament specific.

Un zâmbet sfios tremură pe buzele lui Lucy. De fapt se simţea mai bine. Capul i se părea greu, dar în lungul timpului începuseră să-i zvâcnească dorinţa de viaţă, întocmai ca dârele subţiri de sevă ce se urcă pe sub scoarţa unui copac pustiit. Dar cât era de slăbită! Când îşi bău ciocolata hrănitoare şi concentrată, văzu că mâna în care ţine ceaşca, a început să-i tremure. Creierul îi era însă şi acum paralizat de povara îndoielilor.

Toată dimineaţa rămase în această inerţie, apoi la amiază uşa se deschise din nou şi, vizitatoarele din ajun apărură din nou.

O felicitară încă o dată pentru evoluţia bună ce o observau la ea, apoi Superioara făcu semn bătrânei infirmiere, să iasă din odaie

— Pari aproape restabilită, declară ea lipindu-se de marginea patului. Făcu o pauză, apoi adăugă cu uşurinţă şi amabilitate, dând de câteva ori din cap: Foarte curând vei fi în stare să călătoreşti.

Ochii lui Lucy nu se desprinseră de pe obrazul Superioarei. Se întâmpla exact ceea ce-şi închipuise şi era inevitabil. Voinţa ei slabă şi pasivă se trezi când o auzi ce-i spune. Vasăzică, încercau să scape de ea cu blândeţe şi fără bătaie de cap. Iată prin urmare, sau cel puţin aşa i se părea, motivul acestor atenţii şi al acestor zâmbete exagerat de amabile.

— Prin urmare voi pleca? întrebă ea cu glasul încet.

— În interesul sănătăţii dumitale va fi mult mai bine aşa, răspunse Superioara cu volubilitate. Apoi se întoarse spre Marie Emmanuel: evident, regretăm foarte mult hotărârea pe care a trebuit s-o luăm, şi ridica din umeri, ca pentru a se justifica. Dar, starea sănătăţii dumitale fiind atât de şubredă... ce altceva ai putea să faci?

— Sigur că da, încuviinţă călugăriţa Marie Emmanuel. Ce ai putea să faci?

În timpul tăcerii scurte ce urmă după discuţia aceasta, Lucy îşi simţi sufletul încărcat de o amărăciune adâncă. Cu obrazul calm şi rigid, le răspunse cât se poate de limpede:

— Când am intrat în mănăstire, eram sănătoasă. Aceasta se vede şi din certificatul medical pe care l-am adus.

— Probabil vârsta dumitale este un obstacol? sugeră Marie Emmanuel cu tot tactul cuvenit. Aceasta este împotriva dumitale.

— Obstacolul care este împotriva mea, eşti dumneata, ripostă Lucy, fără să ridice glasul, şi tot ceea ce se întâmplă în această mănăstire. Am venit şi am intrat în mănăstire, îndemnată de dorinţa de a mă ridica până la Dumnezeu, dar de fiecare dată dumneata m-ai trântit din nou de unde mă ridicasem... m-ai târât de fiecare dată în meschinărie şi vulgaritate. M-ai jefuit de tot ce mai aveam.

— Dumneata nu înţelegi nici acum, îngână supraveghetoarea. Regulamentul... prevede supunere completă. Am fost severă faţă de dumneata, numai pentru a-ţi da posibilitatea să te obişnuieşti cu acest regulament. Dumneata porţi vina că te-ai înstrăinat de noi. Asta este cu totul altceva. *Notre Bonne Mère Générale* este informată.

Se opri şi întinse mâinile în semn de protest.

— Toate acestea nu mai au nicio importanţă, declară Superioara cu glasul calm, uitându-se la Lucy. Pentru comunitatea noastră, faptul că dumneata nu te poţi acomoda cu regulamentul, este o încercare dureroasă, dar în orice caz, chestiunea aceasta este acum încheiată. De aici înainte va trebui să fii calmă şi să te gândeşti la plecarea dumitale.

Lucy strânse buzele palide. Nici acum nu aduseră vorba despre scuze şi nici nu formulară acuzaţii; chiar de la început căzuseră de acord că ea făcuse o greşeală, prin urmare nu mai putea fi vorba ca această greşeală să fie

discutată. Acum doreau să scape de ea şi-şi dădea pe deplin seama de această dorinţă nemărturisită a lor. Ei bine, nici ea nu dorea să mai rămână în mănăstire.

— Nu trebuie să vă temeţi de nimic, declară ea cu o impresionantă demnitate în glas. Voi scrie imediat fiului meu.

— I-am scris eu, răspunse Superioara. Fiul dumitale cel bun va primi această scrisoare chiar în cursul zilei de astăzi.

Merseseră atât de departe... scriseseră fiului ei, în termeni pe care ea nu-i cunoştea şi pe care nu-i va cunoaşte niciodată. Aceeaşi nedreptate, acelaşi fel de a o jigni, care îi trezea întotdeauna revolta în suflet.

Se strădui din toate puterile să-şi stăpânească tremurul obrajilor.

— O scrisoare nu este de ajuns, declară ea eu glasul liniştit. Va trebui să-i telegrafiaţi. Telegrafiaţi-i că voi sosi mâine.

— Nu, nu se poate să faci aşa ceva, protestară călugăriţele. Este prea devreme. Probabil peste o săptămână.

— Nu vreau să mai rămân aici, răspunse ea cu energie calmă, străduindu-se din toate puterile să-şi stăpânească violenţa. Mănăstirea aceasta mi-a devenit nesuferită.

— Bine, dar dumneata eşti prea... prea slăbită.

— Nu vreau să mai rămân aici, repetă ea din nou, categoric şi imperativ, şi cu toată slăbiciunea care îi paraliza trupul, se lupta deznădăjduită, ca în aparenţă să poată rămâne calmă Nu voia să se trădeze. Totuşi, cutremurată de nemulţumire, ţipă: Dacă nu veţi telegrafia că sosesc mâine, voi pleca din mănăstire, chiar împotriva voinţei dumneavoastră.

Se uitară la ea, tăcute şi nemulţumite; se întoarseră una spre alta, apoi se uitară din nou la ea:

— Trebuie să stai liniştită, declară într-un târziu una dintre călugăriţe. Ştii foarte bine că noi nu te putem reţine. Totuşi nu se poate să pleci.

— Ba se poate, repetă Lucy şi încleştă din fălci. Mâine dimineaţa voi pleca.

Urmă o tăcere lungă şi grea, apoi Superioara ridică din umeri în semn de protest şi-i răspunse:

— În sfârşit, dacă dumneata ţii numaidecât să pleci, vei pleca. Dar crede-mă, faci o imprudenţă.

Lucy nu-i răspunse, nici nu se mişcă, ci se mulţumi să închidă ochii, ca şi când ar fi vrut să scape de prezenţa lor odioasă.

După plecarea lor, rămase multă vreme nemişcată, cu mâinile brăzdate de venele umflate, întinse pe aşternutul patului, cu obrazul alb şi scofâlcit întors spre fereastră. Dar oricât de calmă ar fi fost, îşi simţea fiinţa chinuită de ruşine. O frază pronunţată de Frank, pe care o uitase de multă vreme, îi tresări în minte. Da, cu toată prefăcuta lor demnitate „o dăduseră pe uşă afară”. Fusese dată afară! Buzele îi tresăriră. Nu era bună pentru ele. Intrase în mănăstirea aceasta cu sufletul plin de dragoste faţă de Dumnezeu, îndemnată de o singură dorinţă a toate stăpânitoare: să devină mireasa lui Iisus. Şi acum, după ce dragostea ei fusese respinsă, credinţa ei batjocorită, cu sufletul sfâşiat, mireasa dezamăgită a lui Iisus trebuia să plece; dar unde se va duce? Sfârşită şi spoliată, cu sufletul deşert, fără să aibă nimic, îşi dădea seama de aspiraţiile înălţătoare ale sufletului ei.

Afară strălucirea soarelui întârzia printre crengile pomilor, roiurile de albine roteau în zumzet împrejurul florilor şi ceva din depărtări, prin tremurul tulbure de lumină, părea că îi face semne. S-ar putea oare că acolo să se mai găsească şi astăzi ceva pentru ea? Fără să se mişte, cu obrazul sprijinit pe pernă, îşi simţi sufletul inundat de păreri de rău şi începu să plângă încet, îndurerată.

12

Dimineaţa următoare, care trebuia să fie dimineaţa când hotărâse să plece, era răcoroasă şi limpede. O adiere destul de puternică agita florile de clematite, lovindu-le în tăbliile ferestrelor şi ceva mai departe, în fundul grădinii, vedea pomii legănându-se sub bătaia vântului care desprindea frunzele uscate şi arămii ale fagului. Ridicându-le spre cer şi purtându-le departe, ca pe un stol de rândunele speriate. Timpul se răcorise, vara trecuse pe neaşteptate, ca să vină toamna.

Se trezise devreme şi stătu îngândurată, apoi la orele opt se ridică încet şi cobori cu toată băgarea de seamă din pat. Din când în când i se părea că se împleticeşte şi se leagănă pe picioare, dar trebuia să fie foarte atentă ca să nu se trădeze în faţa Marthei care ar fi constatat numaidecât îngrozitoarea stare de slăbiciune în care se găseşte. Slăbiciunea aceasta i se părea de necrezut, în timp ce se îmbrăca, trebui să lupte din toate puterile pentru a-şi ţine capul sus şi pentru a-şi stăpâni tremurul mâinilor.

Îşi puse rochia cea neagră pe care o purtase în timpul postulatului, dar acum era prea largă pentru trupul ei puţin şi atârna în falduri largi pe ea, întocmai ca o pelerină cu care ai îmbrăcat o sperietoare. Această rochie nu fusese niciodată ispititoare, dar astăzi – prinsă în ace cu gămălie, ridicată şi strânsă împrejurul trupului ei de către bătrâna infirmieră – părea nu numai caraghioasă ci şi tragică în acelaşi timp.

Când îşi îndreptă trupul, cuprinsă de o uşoară ameţeală, din cauză că stătuse aplecată ca să-şi încheie ghetele, îşi văzu chipul în oglindă. Ce spectacol, îşi zise ea. Rochia boţită cu care era îmbrăcată, scofâlceala caraghioasă de pe pieptul bluzei, pălăria aşezată într-o parte pe capul tuns... aceasta era ea... ea care odinioară fusese o femeie elegantă, pretenţioasă, ea căreia Frank îi spusese că este o femeie încântătoare.

— Te simţi destul de bine acum, după ce ai coborât din pat? întrebă bătrâna Martha, cu glasul tremurând de

bunătate.

— Mă simt foarte bine, răspunse ea în şoaptă şi se întoarse numaidecât.

— Atunci haide să coborâm, zise infirmiera.

Coborâră în salonul de jos unde o aşteptau călugăriţele Marie Emmanuel şi Joséphine, acestea două care odinioară veniseră în calea ei şi care acum, probabil, primiseră ordinul ca s-o supravegheze în timpul plecării.

Superioara Ordinului nu era de faţă, căci la aceasta oră era ocupată cu rugăciunile.

În salonul acesta era şi cufărul ei, cu capacul deschis în care era aranjat cu grijă tot ceea ce adusese cu ea la mănăstire. Fu obligată să întârzie până când făcură inventarul obiectelor, de faţă cu ea. Îi dovediseră astfel că nu reţinuseră nimic din ceea ce adusese la sosire şi-i dădură banii cu care venise, o sumă mult mai mare decât ar fi avut nevoie pentru drum. Îi cumpăraseră biletul de tren şi trăsura aştepta. Procedeul era just, totuşi ea pronunţase cuvântul” „jefuită”.

În cele din urmă terminară cu împachetarea lucrurilor şi din cauză că broasca cufărului era stricată, îl legară cu frânghii. N-avea niciun motiv să se teamă, dar cu toate acestea cufărul de piele în care erau adunate toate bunurile ei pământeşti, când îl aşezară în picioare într-un colţ al salonului, părea ca şi ea: uzat şi deteriorat de drumurile ce le făcuse în timpul vieţii. Aşteptară toate trei – căci infirmiera se strecurase din cameră – şi se uitau una la alta, pe deasupra mesei acoperite cu muşama. Nu fu nici emoţie, nici deprimare şi nimic ce ar fi lăsat să se înţeleagă că sunt în faţa unui eveniment neobişnuit. Nimic nu putea tulbura ritmul inexorabil al acestui mecanism care o primise, o înghiţise şi acum o eliminase, Maşina mergea înainte, netulburată şi fără să se oprească.

— *Notre Bonne Mère Générale* îşi exprimă părerea de rău că este ocupată, declară din nou Marie Emmanuel. De fapt ea nu este de acord cu plecarea dumitale atât de

grăbită, dar nu te poate opri.

Clopotul mănăstirii începu să bată, dar clinchetul lui se auzea ca şi cum ar fi venit din mari depărtări.

— Telegrama a fost expediată azi dimineaţă, adăugă Marie Emmanuel din nou.

De afară se auzea susurul intermitent şi stins al frunzelor desprinse de pe ramuri şi purtate de vânt.

— Pachetul acesta, zise călugăriţa Joséphine, arătându-i un pacheţel legat cu grijă, este un dejun foarte bun pentru dumneata, apoi zâmbi: ţi-am preparat câteva sandwichuri, un pateu şi chiar o bucăţică de cârnat. Totul a fost pregătit special pentru dumneata.

O copleşeau din nou cu aceste atenţii trecătoare, cu aceste bunuri şi zâmbete, când tocmai în această mănăstire fusese jefuită de tot ce-i mai rămăsese.

Ridică fruntea pe neaşteptate şi se uită la ele.

— Dacă-mi daţi voie, mi-ar face plăcere să-mi iau rămas bun de la sora Adrienne.

Imediat cele două călugăriţe se uitară una la alta, ca şi când n-ar fi ştiut ce să-i răspundă; Marie Emmanuel tăcu, dar într-un târziu călugăriţa Joséphine se întoarse spre ea şi pe buze îi tremură o umbră de zâmbet.

— Din nenorocire, aşa ceva nu se poate. În primele ore ale dimineţii din ziua aniversării ei, buna noastră Soră a fost găsită lipsită de cunoştinţă. A avut o congestie cerebrală... şi a murit. Da, şi călugăriţa zâmbi extrem de veselă, în cer e mare bucurie, căci vor primi o nouă sfântă.

Prin urmare, iată cum îşi serbase aniversarea bătrâna Adrienne... fără mica ei *tasse* de cafea şi fără *gâteau glacé*. Lucy simţi o adâncă tristeţe şi o neaşteptată senzaţie, ca şi cum ar fi pierdut ceva drag. În clădirea aceasta lipsită de realitate şi himerică, singură această călugăriţă îi făcuse impresia de ceva real şi omenesc. Moartea ei era salutată cu un surâs naiv şi copilăresc, un zâmbet adresat porţilor de aur ce se deschideau în calea bătrânei care nu dorise să părăsească lumina de soare de

pe acest pământ. Situaţia i se părea grotescă.

De afară, pe prundul aleii se auzi un scărţâit de roţi.

— Trăsura ne aşteaptă, declară Marie Emmanuel şi se ridică în picioare. Voi trimite vizitiul să ia bagajele.

Ieşiră, împreună cu ea; acelaşi cupeu, acelaşi bătrân vizitiu îmbrăcat în aceeaşi manta albastră ponosită, încheiată până la gât, ducându-şi mâna la pălăria de muşama, intră şi apăru numaidecât cu umerii plecaţi sub povara cufărului pe care-l ridică pe capră. În aer tremurau aceleaşi miresme ale toamnei care-i fuseseră întotdeauna dragi.

Marie Emmanuel întinse mâna spre clanţa de alamă a uşii cupeului şi o deschise.

— Te vom însoţi până la gară.

Lucy îi urmări mişcările ce le făcea.

— Nu, declară ea cu glasul liniştit. Prefer să merg singură.

Supraveghetoarea se uită la ea cu atenţie; urmă un timp de tăcere grea.

— Bine, dar am primit ordin în sensul acesta, interveni Joséphine, strângând din pleoape din cauza luminii puternice a soarelui şi a purtării de acum a lui Lucy

— De astăzi înainte mie nu mi se mai pot da ordine, răspunse Lucy. Acum sunt din nou stăpână pe toate faptele mele.

Se urcă în cupeu şi închise uşa. Prin tăblia mică de sticlă, văzu obrazul celor două călugăriţe îndreptate spre ea, uitându-se dezamăgite fără să înţeleagă. Apoi vizitiul dădu bice calului şi feţele mirate se şterseră în urma ei.

Prin urmare se terminase... în toată liniştea şi fără niciun fel de emoţie: părea că se întoarce dintr-o vizită pe care a făcut-o unor prietene şi nu că ar fi ajuns la capătul celei mai deznădăjduite aventuri din viaţa ei.

Cupeul hodorogit îşi continuă drumul, pocnind din bucşe, La început, nu se uită nici în stânga, nici în dreapta şi sta cu ochii plecaţi spre duşumelele trăsurii care se cutremurau în mers. Apoi ridică încet fruntea şi se uită

indiferentă la strada plină de lume. Văzu o mulţime de femei şi de fete tinere care treceau grăbite la masă, întorcându-se râzând, vorbind, gesticulând şi pocnind din saboţi de-a lungul trotuarelor, la ieşirea din fabricile de dantelărie de la Sentieus. Păreau atât de fericite şi de indiferente. Aerul trepida de glasurile lor vesele şi tinereşti. Odinioară tot aşa îşi începuse şi ea viaţa, cu aceeaşi energie, îndreptându-se spre aceeaşi ţintă.

Ajunseră la periferia oraşului Bruxelles, făcând înapoi drumul pe care-l făcuse acum câteva luni, în regiunea aceasta liniştea era mai calmă şi apucară de-a lungul unei alei deşarte – unde nu văzu decât un băiat ştergând fereastra de la o *charcuterie*, o portăreasă încinsă într-un şorţ verde de pânză, frecând firma de la o poartă, un mic *gendarme* în uniformă albastră, postat la încrucişarea unei străzi – totul i se părea indiferent şi extrem de simplu. Intrară apoi în Bruxelles. Aici întâlniră iarăşi tramvaiele, circulaţia străzii, prăvăliile care se deschideau, cafenelele demult deschise şi câţiva consumatori matinali, aşezaţi la mese în faţa paharelor de bere, Cât de neliniştiţi alergau ochii ei acum. Nu erau în stare să perceapă totul dintr-o dată, ci erau simple reflexe de oglinzi... da, numai nişte oglinzi, şi nu reuşeau să prindă decât în mod superficial contururile acestor imagini care treceau atât de repede, întocmai ca jocul de umbre şi lumini pe apa adormită a unui iaz. Dincolo de imaginile acestea rare, stăruia un întuneric lugubru. Trecură printr-o piaţă uriaşă, plină de statui ciudate, cu stoluri de porumbei pe socluri, cu cai care întindeau osteniţi gâtul între hulube.

Veni apoi gara – trenul – compartimentul îmbibat de mirosul de pucioasă şi canapelele îmbrăcate în catifea proastă.

Acum era în drum spre casă şi trecea prin aceeaşi zonă: parcele de pământ bine lucrate de ţărani care roboteau pe ele, canalurile nelipsite, şirurile zvelte de plopi care se legănau în vânt, uşori ca nişte pene. Mai

trecuse o dată prin această zonă, dar atunci sufletul îi era plin de extaz şi inima îi bătea în ritmul vuietului roţilor. Unde o condusese acest extaz? În mijlocul unui spectacol nebunesc dintr-o grădină închisă între ziduri, unde puţin a lipsit ca să nu-şi pradă mintea. Un fior îi străfulgera tot trupul şi îşi opri gândurile în loc, ca să nu-şi mai aducă aminte. Acum se întorcea acasă. Cât de abscurdă i se părea această întoarcere...

Se simţi învăluită de un dureros sentiment de zădărnicie. Ce fusese toată viaţa ei de până acum, decât un efort nebunesc, pentru o deşertăciune... o luptă continuă pentru a realiza ceva, ce niciodată nu putuse obţine... Muncise din greu şi din toate puterile, încercând cu amândouă mâinile să modeleze destinul. Tot ceea ce făcuse, fusese bine cântărit şi categoric, ea nu era o frunză în vânt; nimic nu-i venise la întâmplare. Totul plecase din sufletul ei, determinat de voinţă şi rezultatul eforturilor ei era această fiinţă caraghioasă... această retragere caracteristică înfrânţilor, acest final al destinului ei.

Dar acesta era oare sfârşitul? Era ea înfrântă? Ridică mecanic fruntea, luând atitudinea obişnuită când asculta ceva... asculta vuietul ca de tunet al roţilor şi o notă care stăruia îndelung şi obsedant, ca şi rândul trecut. Aceleaşi roţi, aceeaşi notă... da, şi aceeaşi femeie... Iată motivul pentru care cântecul roţilor i se părea altul, „înainte, spunea el, înainte, hai înainte L.” îndemnând-o să-şi urmeze drumul... mai departe, mereu mai departe.

Se ridică în picioare şi deschise fereastra, expunându-şi obrazul înfierbântat în bătaia vântului care şuiera pe lângă tren. În felul acesta se simţea mai bine. Vântul îl netezi creţurile de pe frunte şi îi înfioră trupul moleşit, ca o băutură întăritoare. Vântul acesta care încingea crengile plopilor şi legăna frunzele sălciilor, dându-le reflexe de argint, era mai bun... mult mai bun decât aerul stătut, în care stătu închisă până astăzi! Acum va trebui să facă ceva.

Nu, ea nu era înfrântă! La gândul acesta ceva se revoltă în adâncul fiinţei ei. Cu trecutul se terminase şi trebuia uitat. Îi rămânea viitorul, acesta îi aparţine şi astăzi. Îşi simţea capul greu şi problema la care se gândea, era tulbure. Deocamdată era năucită, da, năucită şi incapabilă să gândească, dar ceva mai târziu, va reuşi să rezolve această enigmă.

Puterile începeau să-i revină. Presimţea în mod instinctiv, că ceva trebuie să se întâmple. Sentimentul acesta era o convingere, o îmbucurătoare presimţire. Uită de durerea de cap, de sfârşeala ce o simţea în trup, de rochia mizerabilă cu care era îmbrăcată, de situaţia deznădăjduită în care se găsea. Uită de toate şi se simţi cuprinsă de o neînţeleasă mulţumire.

Tournai, Blandain, Baissieux, Lille, oraşele acestea fluturau pe sub fereastra compartimentului, ca luate de vânt. Ajunse apoi la Calais şi trecu prin inspecţia vamală, al cărei oficiu era în apropierea debarcaderului la care ancorase vaporul. Privirile i se îndreptară dincolo de port, spre freamătul neostenit al mării cenuşii şi al norilor ce treceau întocmai ca nişte dâre de fum. Presimţea că trecerea canalului va fi grea, dar i se păru straniu faptul că gândul acesta nu o mai înspăimântă, ca la început. Din ziua aceea trupul ei fusese supus la munci mult mai grele şi nu se mai temea de valurile furioase ale mării răscolite. Presimţea că-i va veni rău, dar aştepta această eventualitate cu resemnare.

Când vaporul se desprinse de chei, ea nu coborî la cabine, ci se sprijini de balustradă pentru a se apăra împotriva legănăriior violente ale vasului. Traversarea fu îngrozitoare, vaporul sălta pe coama valurilor şi se prăbuşea în prăpăstii, biciuit de vâltoarea apelor care se frângea în pieptul lui şi lovea pupa din toate părţile. Traversarea aceasta era ca şi existenţa ei proprie. Vaporul şi ea reprezentau o singură fiinţă: cutremurându-se la fiecare lovitură, dar continuându-şi drumul, mânaţi de forţa interioară ce-i punea în mişcare şi-i făcea să

înainteze împotriva valurilor furioase. Înainte, înainte mereu! Vântul şuiera prin hublou şi-l făcea să scârţâie ca nişte ferăstraie; spuma valurilor o izbea în obraz, un val uriaş se frânse în prora vaporului, măturând puntea înclinată şi dând-o la picioare se simţi învăluită de o înfiorare rece ca gheaţa; nu de senzaţia unui rău de la stomac ci de o slăbiciune mortală care-i cutremura toată fiinţa.

Se încleştă cu mâinile de balustradă şi se ţinu cu trupul înţepenit, în timp ce vâltoarea apelor tulburi gonea vâjâind pe lângă ea. Pălăria îi căzuse pe ureche, rochia lungă şi largă se învălura întocmai ca o pânză, obrazul îi era vânăt de frig şi clănţănea din dinţi.

O femeie din serviciul cabinelor care venea repede, proptindu-şi trupul împotriva vântului, se opri lângă ea şi, o clipă o cercetă cu ochii.

— Vino jos la cabine… haide, repede, zise femeia, apoi după o pauză adăugă: *Madame*.

Madame… ce stranie creatură care să merite acest titlu… Întoarse obrazul biciuit de vânt spre ea.

— Cred că mă simt mai bine aici, răspunse ea, ameţită.

— Bine, dar pari bolnavă. Nu vrei câteva picături de coniac?

Femeia nu mai aşteptă răspunsul, ci plecă şi se întoarse numaidecât cu un păhărel în mână, pe care Lucy îl bău fără să-şi desprindă mâna de pe balustradă, apoi îi plăti – după ce se scotoci în buzunar că să găsească banii ce-i avea.

Simţi alcoolul întocmai ca o dâră de foc încălzindu-i trupul îngheţat. Da, era îngheţată de frig. Vântul tăios îi pătrundea prin hainele nepotrivite pentru un astfel de drum şi îi sfâşia trupul fără putere, făcând-o să tremure. Clănţănea din dinţi şi obrazul crispat şi supt de puţinul sânge ce-i mai rămăsese, era vânăt. Un junghi o împungea sub coaste.

Din fericire, reuşi să-şi stăpânească slăbiciunea. Nu vru să cedeze. Se încleştă din toate puterile de balustradă,

lăsând vântul îngheţat să-i alunge indispoziţia fizică, până când se simţi mai uşurată.

Ca şi vaporul, luptă şi ea cu tot curajul. Îi spuseseră că nu va fi în stare să suporte călătoria, dar o suporta. Aici era în Anglia... acasă; şi după tortura valurilor furioase ale canalului, calmul portului Dover i se păru plin de pace. Vântul care o biciuise, îi provocase o reacţie uşoară a trupului... o activare a curajului ei neînfrânt. Era stăpână pe toată energia de care era capabilă.

Trenul cu care trebuia să plece, nu era departe, dar în aceste clipe i se părea că picioarele nu mai sunt ale ei. Simţea o durere neînţeleasă în ochi şi sub coaste.

— Nimic de declarat? N-avea nimic... nimic, decât curajul. Unde era peronul? Va trebui să meargă după grupul celorlalţi călători. Nu va reuşi niciodată să ajungă la tren. Dar totuşi, datorită cine ştie cărei minuni, ajunse. Acum se instalase în compartiment, dar din nenorocire, intrase în unul pentru fumători, plin de bărbaţi care râdeau şi vorbeau în gura mare. Nu are importanţă, pentu atâta lucu nu va schimba compartimentul. Acum era aproape la capătul drumului.

Era cald, foarte cald. Mâinile şi fruntea îi ardeau ca o văpaie şi tâmplele îi zvâcneau, deşi picioarele şi le simţea ca nişte sloiuri de gheaţă. Obrazul îi era aprins. Făcu o mişcare şi-şi lipi neobservată obrazul de tăblia rece a ferestrei.

Trenul îşi continua drumul prin lumina blândă a înserării. I se părea neobişnuit că vântul încetase şi din adâncul ţinutului ceaţa se urca, întocmai ca nişte valuri strălucitoare. Câteva pale de ceaţă îi pătrunseră în creier, târându-se imperceptibil, apoi ieşiră din nou, rotindu-se încet, ca nişte vârtejuri infime. Se simţea obosită, din cauza drumului care durase toată ziua. Dar oboseala aceasta era foarte uşoară. Unul dintre călătorii compartimentului se uita la ea şi o întrebă, dacă n-ar vrea să deschidă fereastra. Dădu din cap. Acum se simţea mai bine: adierea uşoară a vântului, pricinuită de viteza

trenului, aducea miresmele toamnei, mirosul reavăn de frunze scuturate, o dâră de fum de vreascuri, suflul răcoros al brumei. N-o mai interesau picioarele îngheţate, nici junghiul din coaste; valurile de aer proaspăt o făcură să se simtă bine. Îi plăcuse întotdeauna mirosurile suave ale acestui anotimp. Înainte, mereu înainte, de astă dată nu în ritmul vaporului, ci al trenului. Tâmplele îi zvâcneau la unison cu ritmul acesta.

Aproape ajunsese şi Peter o va aştepta în gară. Fiul, ei – cel puţin acesta îi mai rămăsese – ceva tangibil şi real în mijlocul tuturor irealităţilor recente. Cu mintea tulbure se gândi la telegrama ce i-o trimisese: telegrama era a ei, deoarece ea hotărâse textul. Oricât de scurtă o făcuse... scrisoarea expediată cu mult înainte, îl informase despre tot ce s-a întâmplat: „Sosesc şapte jumătate, gara Victoria. Mama”. Pe buze îi jucă o umbră de zâmbet când se gândi la expedierea acestei telegrame care nu fusese atât un capriciu, cât mai mult o sfidare; un drapel desfăşurat pentru a înfrunta destinul. El va înţelege şi va şti, că ea n-a fost înfrântă. Da, fiul ei ştia că ea nu va admite niciodată o înfrângere. Îşi simţea trupul chinuit şi sfâşiat, restul tragic din ce fusese odinioară, dar nu era înfrântă şi acum se întorcea la el. O mulţime de amintiri duioase se apropiară de ea în stoluri. Zâmbetul lui plin de înţeles îi lumina obrazul: „Mamă, tu ştii că nu eşti o femeie tocmai urâtă?”.

Tot pe o noapte ca aceasta se plimbaseră amândoi la braţ, pe litoralul mării, în Doune. Stătuseră strânşi alături, în baraca actorilor unde Val Pinkerton cântase pentru ei:

Spune da, Margareta mea,
M-ai înnebunit cu dragostea.

Încercă, din nou să zâmbească. Probabil fusese o fire mândră, căreia nu-i plăcea să se plece. Se lovise cu capul de zidul uriaş al inevitabilului, dar acum va accepta ceea ce nu mai poate fi schimbat, va accepta pe Rose, astăzi...

este gata să accepte orice.

Locomotiva şuieră ca răspuns la gândurile ei nemărturisite, frânele scârţâiră şi trenul îşi încetini mersul, intrând domol în gara Victoria. În sfârşit, era acasă sau aproape acasă.

Lăsă pe ceilalţi călători să iasă din compartiment înaintea ei, apoi după ce coborî, se opri şi aşteptă pe peron. Ochii îi strălucea de o lumină aproape ca de friguri, şi-şi simţea inima zvâcnind îndurerată. Erau oare bătăile inimii sau junghiul acela dureros ce-l simţise sub coastă. „O durere trecătoare”, cum spunea odinioară Peter, pe vremea când era copil şi se întorcea la ea, cu obrazul aprins din cauza jocului cu mingea. Tot aprins era şi obrazul ei acum, în timp ce se plimba în sus şi în jos, de-a lungul peronului.

Grupul călătorilor începu să se rărească, aşa că acum putea vedea mai limpede, dar oricât s-ar fi străduit, nu putea distinge silueta fiului ei. Trenul însă sosise mai devreme şi probabil el era ocupat. Nu se temea că nu va veni. Mai putea să aştepte – doar câteva minute – până când va sosi. Se va plimba în sus şi în jos şi aşteptarea i se va părea mai uşoară. Astfel încet, târându-şi picioarele, începu să se plimbe de-a lungul peronului – o femeie mică şi cenuşie ca un şobolan, îmbrăcată în hainele ei caraghioase, care se plimba de-a lungul peronului şi aştepta.

13

Se plimbă vreme de un ceas pe peronul acesta. Ar fi putut să se ducă şi singură până la locuinţa fiului ei, dar un fel de sfârşeală o reţinea pe loc. Se simţea năucită şi despuiată de ultimele resurse ale energiei ce-i mai rămăsese. Fără să aibă în buzunar bani englezeşti, fără să-şi dea seama cum trece timpul, fără să fie în stare să scape din starea de inerţie ce pusese stăpânire pe ea,

determinând-o să se mişte de colo până colo întocmai ca un scripete, susţinută numai de convingerea că el va veni, aşteptă.

Dar el nu veni. Era plecat. Chiar în perioada acestei aşteptări, scrisoarea expediată de Bonne Mère Générale, fusese trimisă după el în Bretania, unde plecase să-şi petreacă vacanţa împreună cu Rose – spuseseră întotdeauna că se vor mai întoarce în aceasta regiune – pentru a gusta încă o dată plăcerea primelor zile din căsătoria lor. Dar telegrama, telegrama aceea făcută chiar de ea, era atât de precisă şi atât de limpede, încât era convinsă că-l va determina să vină în calea ei!... Fusese deschisă de asociatul său care nu putea bănui gravitatea situaţiei şi care în afară de asta era prea ocupat cu dubla clientelă impusă de absenţa lui Peter – îi sugerase ideea trecătoare: „Va veni sigur aici” şi trimisese vorbă servitoarei, rămasă în casa deşartă, care îşi închipui că trebuie să sosească cineva. Asta era totul.

Situaţia aceasta fusese provocată de ea şi numai ea singură purta toată răspunderea. Ar fi putut să mai rămână la Sentiens, până când s-ar fi mai însănătoşit, până când ar fi primit ştiri de la el, până când ar fi făcut toate pregătirile pentru întoarcerea ei. Dar ea nu era femeia care să procedeze în felul acesta. Prin urmare venise, era aici, aştepta. „Înainte, mereu înainte!” Acesta era refrenul roţilor. În realitate însă picioarele ei refuzau s-o mai poarte, se tara împleticindu-se şi picioarele i se îndoiau sub greutatea trupului din care nu mai rămăsese decât o umbră; picioarele acestea parcă nu mai erau ale ei. Trupul îi era atât de uşor, încât l-ar fi putut lua vântul, dacă n-ar fi fost junghiul acela întocmai ca un lanţ la care respiraţia făurea mereu o nouă zală, pentru a-l îngreuna şi a o lega de realitatea dureroasă a vieţii.

Va trebui să facă ceva: gândul acesta era cel puţin o certitudine care-i pătrunse în conştiinţa adormită, ca un suflu venit de departe. Nu va putea să întârzie la infinit, plimbându-se în sus şi în jos fără nicio ţintă de-a lungul

acestui peron care nu se mai termina.

I se păru că vede un agent de stradă care sta sprijinit cu spatele de o coloană a peronului şi se uita la ea. Era aici de mult timp: de câteva minute sau ceasuri sau secole şi o urmărea cu priviri curioase şi bănuitoare. Apoi cu totul pe neaşteptate se simţi mai rău, copleşită de o slăbiciune şi o oboseală neaşteptată. Se gândi repede la ameţelile ce le avusese şi înainte de asta. Probabil va avea un nou atac, ceva fără importanţă, dar va trebui să cheme pe cineva în ajutor. Se apropie de agent, deschise gura să vorbească, bâlbâi ceva, luptându-se din toate puterile, pentru a articula câteva cuvinte. Reuşise să vorbească? Nici ea nu ştia. Obrazul lui rotund şi roşu de deasupra butonilor strălucitori ai tunicii se topi în faţa ochilor ei. Ce va crede despre ea? Va simţi oare mirosul coniacului pe care femeia de pe bordul vaporului i-l dădu să-l bea? îşi va închipui că ea, Lucy Moore... apoi cu totul pe neaşteptate reuşi să rezolve dificultatea, atât pentru el cât şi pentru ea, prăbuşindu-se fără cunoştinţă la picioarele lui.

Ca la un semn magic, cum era de altfel firesc, împrejurul lor se adună lumea, un grup de oameni îngăduitori care înţeleseră numaidecât că şi-a pierdut cunoştinţa şi îşi ziseră că va trebui s-o ajute să respire.

Dar cu toate eforturile, nu reuşiră s-o facă să-şi vină în simţiri.

Chemară o ambulanţă, un automobil alb care se strecură întocmai ca o fantomă cenuşie pe sub bolţile pline de umbră ale gării.

Acum era în brancarda maşinii, întinsă pe spate, un trup culcat, cu forme stranii. Sta cu ochii deschişi şi părea puţin mirată. Prin lumina înceţoşată dimprejurul ei, vedea doi oameni: agentul de stradă şi un alt bărbat îmbrăcat într-un halat lung şi alb.

Se aud sunete de claxon. Tuut-tuut-tuut! Simte un vâjâit în urechi – un junghi fierbinte în coastă, un muget din ce în ce mai puternic. Renunţă să mai înţeleagă şi

închise ochii. Printre buzele întredeschise respiraţia îi scapă repede, şuierătoare.

— Respiră foarte ciudat, nu-i aşa? zise agentul într-un târziu.

Bărbatul îmbrăcat în halat alb dădu din cap.

— Nu înţeleg ce e cu bătrânele acestea... de aleargă de-a lungul străzilor... aşa de capul lor.

— Deh! Caută special primejdia.

Urmă o pauză.

— Camaradul dumitale ne duce la St. Thomas?

— Da, camarade.

Intrară în curtea spitalului... şi ea tot nu se trezise încă pe deplin, sta întinsă şi cu trupul moale pe o brancardă. Totul se petrecuse atât de repede... întâmplările din urmă veniseră cu rapiditatea unei avalanşe; încercă să ridice o mână în semn de protest. Dar n-avu puterea s-o mai ridice. Avalanşa o ducea înainte. Departe, tot mai departe de-a lungul coridoarelor; trecea cu brancarda pe rotile printr-un labirint de coridoare de-a lungul cărora zvâcneau lumini şi feţe omeneşti.

Iarăşi simţi zvâcnituri în locul acela îndurerat de junghiuri. Acum durerea era mai mare, mai grea, aproape insuportabilă. Nu cumva era o nevralgie? Dar o simţea în coastă, se asemăna... da, acum îşi aducea aminte, durerea aceasta semăna cu cea pe care o simţise când îi smulsese dinţii. „Îţi voi scoate patru, chiar de la început!” – apoi glasul ei calm: „Cât îmi iei fără anestezie?” Se propti cu spatele în fotoliul roşu de pluş. Din nou simţi durerile. Pe urmă obrazul mare şi zâmbitor al dentistului care se plecă spre ea. Dar obrazul acesta nu era al lui; era altul, mult mai tânăr, care zâmbea, ca să-i dea curaj; apoi simţi împunsătura dureroasă a unei seringi în braţ şi i se păru că se vede pe ea însăşi, că încearcă să zâmbească, încearcă să le spună cine este ea... să le vorbească despre fiul ei.

Dureri, mereu dureri... fiecare respiraţie îi pricinuia o durere sfâşietoare şi la urmă, nori cenuşii, ca pânze de

fum şi valuri tulburi pe mare, care vin să se închidă peste ea şi s-o îngroape în uitarea binecuvântată.

— A fost fulgerător, declară medicul oprit la picioarele patului, şi totuşi nu văd nicio reacţie.

— Când am îmbăiat-o, am constat că este de o slăbiciune înspăimântătoare, zise infirmiera.

— Cred că ar fi bine să informezi rudele.

— N-am descoperit nimic. Nicio iniţială în îmbrăcăminte. N-are nici bagaj, nici scrisori, numai câteva monede belgiene în buzunarul fustei. Şi ce haine avea pe ea!

— În cazul acesta vei informa politia.

— Da.

— Adu paravanele! Şi când dădu să plece, se uită încă o dată la ea în mod semnificativ: o pneumonie atipică, în această stare fizică!...

Astfel paravanele fură strânse împrejurul patului Nr. 7. Acestea erau perdelele albe care din când în când jucau şi tremurau în faţa ochilor ei tulburi: perdele albe, ca şi acelea pe care le făcuse pentru ferestrele casei lor din Ardfillan. Perdelele acestea se desfăceau din când în când şi vedea feţe uitându-se la ea... obrazul lui Peter. Îi vedea obrazul îmbujorat când se întorcea acasă, venind în fugă de la şcoală. Uneori rămânea în urma lor când se duceau să se plimbe spre Ardmore Point. Îşi aducea aminte de excursiile lor, când plecau la pescuit, în iaz sau pe ţărmul golfului. Apoi gândurile îi rătăceau mult mai departe... se vedea aşezată pe ţărmul golfului, ţinându-şi copilul în braţe şi alăptându-l. Soarele dogorea pe cer şi în nări simţea mirosul algelor; şi cum sta în poala ei, obrazul de copil al lui Peter se ridica spre ea zâmbind... râdea şi în colţul gurii îi rămăsese o picătură de lapte.

Veni apoi un timp când îşi reveni din leşin şi auzi pe cineva mişcându-se împrejurul patului şi-i dădură ceva să bea. Cât era de însetată! Buzele uscate îi ardeau, limba o simţea umflată şi seacă, din cauza fierbinţelilor. Vru să-şi şteargă buzele, dar i se păru că mâinile îi deveniseră

enorme şi erau grele ca plumbul. În acelaşi timp îi venea atât de greu să respire, se simţea ca prinsă într-un păienjeniş în mijlocul unei păduri de liane care o înconjurau din toate părţile şi printre care trebuia să-şi taie drumul, opintindu-se din greu şi gâfâind...

Imediat după aceea îşi pierdu din nou cunoştinţa. Văzu alte feţe care se uitau la ea din dosul perdelelor. Obrazul lui Frank: calm şi cu zâmbetul lui batjocoritor; obrazul Annei, sfidător, ironic şi plin de dispreţ; obrazul Nettei, strălucitor de tinereţe şi zâmbitor; obrazul lui Dave Bowie, calm şi blând, între aceste multe feţe din tinereţea ei, feţe de altădată, rămase departe în urmă şi acum plutind împrejurul ei, întocmai ca o cunună şi învârtindu-se ameţitor. Veni apoi un nou răspas de dureroasă trezire. Unde era acum? Se simţea atât de slăbită şi de înspăimântată. Nu cumva... este pe patul morţii? Nu! Aşa ceva nu se poate. Încă nu se terminase... N-avea decât patruzeci şi cinci de ani, nu era încă înfrântă, ţinea mereu capul sus. Înainte, roţile se învârteau nebuneşte... înainte, mai departe!

Căzu iarăşi în delir. Acum nu mai vedea feţe, ci o lumină orbitoare care o învăluia – o lumină atât de puternică pentru ochii ei slăbiţi. Lumina strălucea ca o aureolă a lui Christ. Dar nu putea să fie asta... aureola lui Christ nu era atât de strălucitoare. Era lumina razelor ce tremurau pe deasupra apelor transparente ale mării şi în lumina aceasta jucau atomi de praf tremurând ca aripi de fluturi. Se întorsese înapoi la începutul începuturilor; sta la fereastra casei sale şi se uita pe stradă, aşteptând, cu mâna punte deasupra ochilor, ca să se apere împotriva luminii.

Lumina aceasta îi îmbiba toată fiinţa, cu o intensitate definitivă şi orbitoare.

Apoi se stinse toată dintr-o dată.

În aceeaşi clipă asupra ei se repeziră în iureş sălbatic tenebrele eterne.

În seara zilei următoare, după intrarea în spital, muri.

Fără nicio rezistenţă, fără să reacţioneze, în mod inevitabil.

O duseseră în camera mortuară. Aici o întinseră pe placa groasă de marmură care într-un rând, în timpul unei nopţi zbuciumate, i se arătase întocmai ca o profeţie.

Noaptea era blândă şi liniştită, îmbibată de tăcerile toamnei târzii care-i fuseseră atât de dragi şi în cripta tăcută îşi făcu loc o pală de ceaţă cenuşie, ridicată din apele fluviului, ca să-i învelească misterios trupul întins, despoiat şi pustiit, pe această lespede de piatră.

Nemişcat, sub masca rigidă a morţii, obrazul ei n-avea nicio expresie. Ochii erau închişi, buzele palide şi uşor întredeschise, mâinile transparente încrucişate pe piept, într-un gest de sfârşeală definitivă. Aburul fluviului şi al nopţii, care se ridica tot mai des din apă şi din pământ, se strânse din ce în ce mai greu împrejurul ei.

SFÂRŞIT